وزارت فرهنگ

اداره آموزش عالی

دانشگاه تهران

(راهنمای دانشگاه تهران)

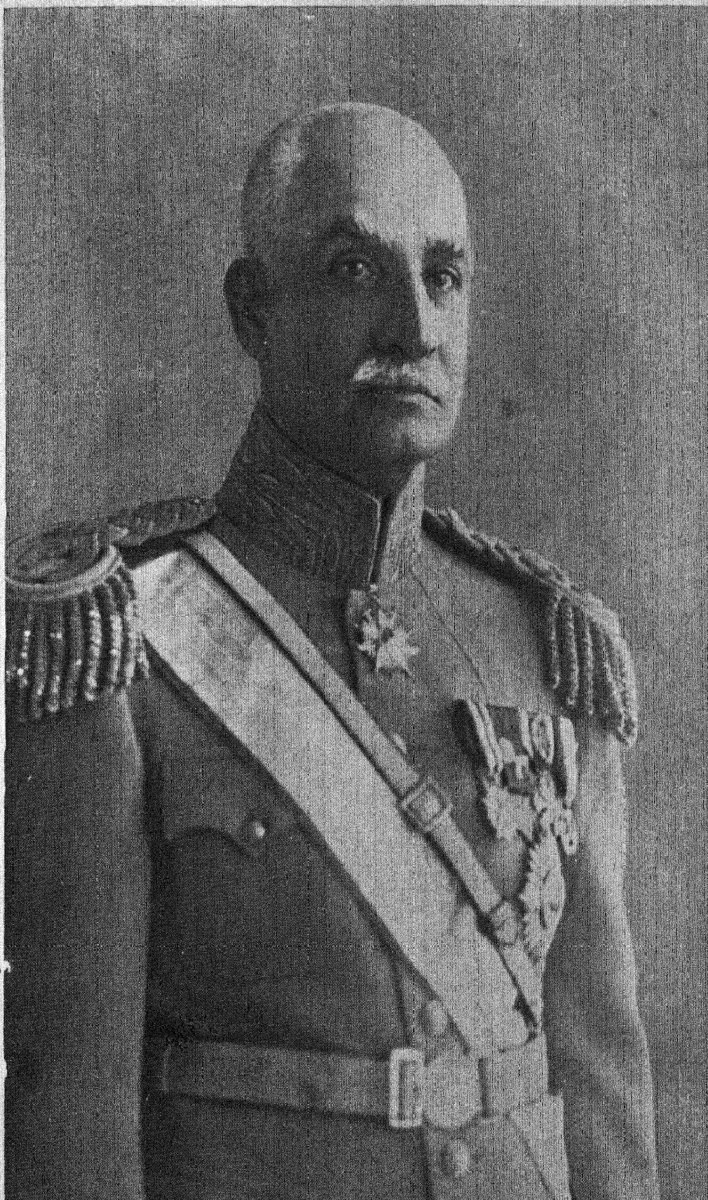
جلد دوم

۱۹-۱۳۱۸

نشر از طرف دایره

انتشارات دانشگاه

شرکت سهامی چاپ

برای کسب هر گونه اطلاع راجع بمندرجات
جلد یکم و دوم راهنمای دانشگاه مراجعه شود
بفهرست آخر این کتاب

فهرست مندرجات

دانشکده پزشکی

فهرست مندرجات

دانشگاه تهران

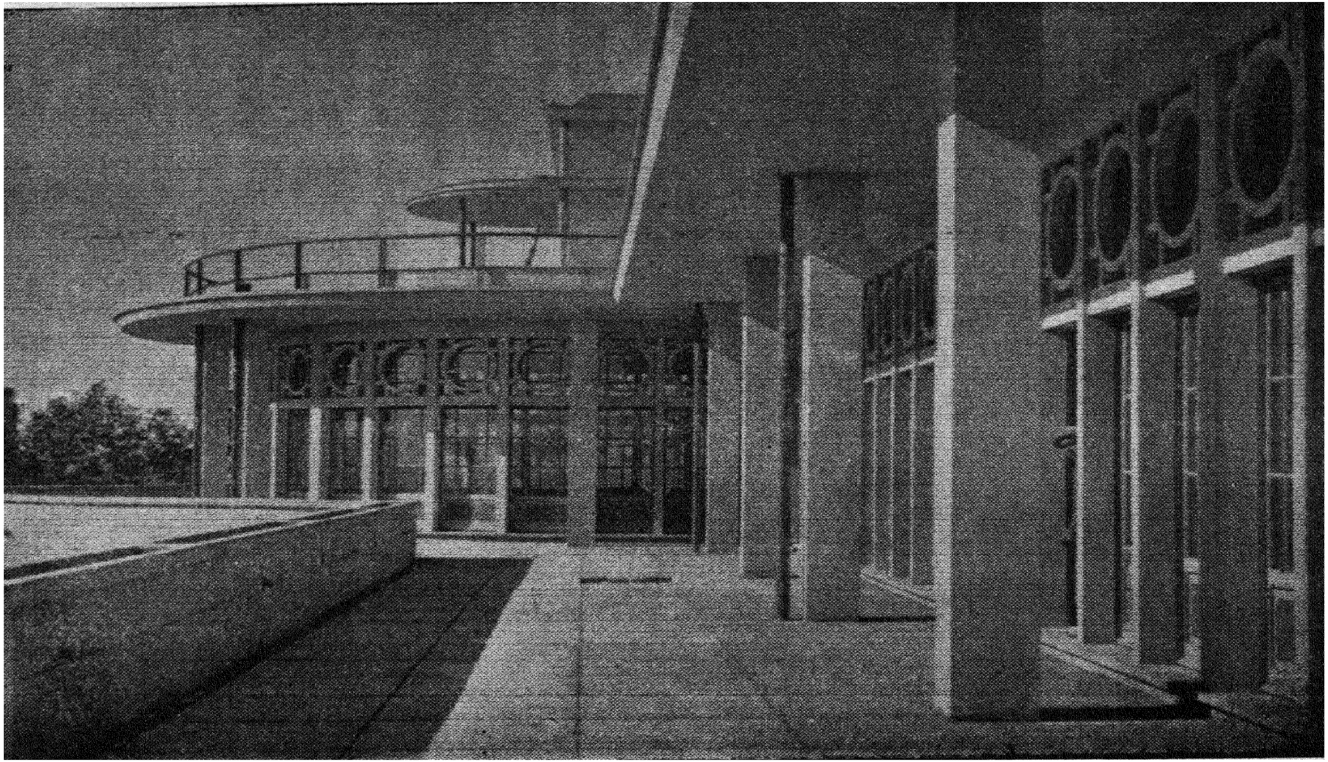
فهرست مندرجات

دانشگاه تهران

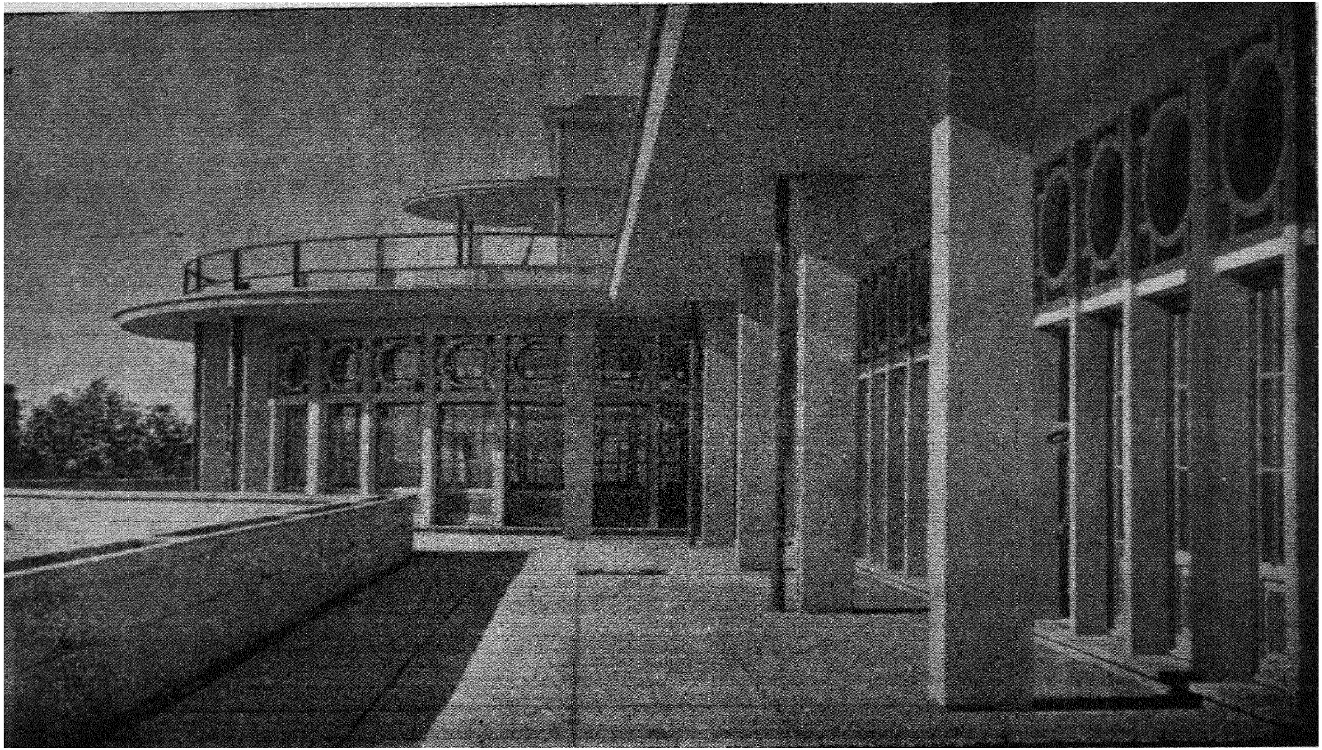
فهرست مندرجات

فهرست مندرجات

دانشگاه تهران

جبهۀ جنوبی باشگاه دانشجویان

جبهۀ جنوبی باشگاه دانشجویان

کرسیهای دانشگاه

صورت کرسیهای استادی دانشگاه تهران که در جلسه های هفتاد و پنجمین مورخ یکشنبه نهم دیماه ۱۳۱۸ و هفتاد و ششمین مورخ سه شنبه ۲۵دیماه ۱۳۱۸ شورای دانشگاه بتصویب رسیده است .

۱ ـ دانشکده پزشکی و دارو سازی و دندانسازی

الف -کرسیهای پزشکی

مواد	عده کرسیها
کالبد شناسی	۱
فیزیولوژی	۱
فیزیك بیولژی	۱
شیمی بیولژی	۱
بافت شناسی و جنین شناسی	۱
میکرب شناسی	۱
انگل شناسی	۱
بهداشت	۱
کالبد شناسی مرضی	۱
بیماریهای درونی	۱
بیماریهای بیرونی	۱
دارو شناسی	۱
مامائی و بیماریهای زنان	۱
بیماریهای پوست	۱
پزشکی قانونی	۱
بیماریهای دماغی	۱
بیماریهای چشم	۱
بیماریهای گوش و گلو و بینی	۱
بیماریهای میزه راه	۱
بیماریهای کودکان	۱

تاریخ پزشکی و پزشکی قدیم	۱
بیماریهای تجربتی	۱
بیماریهای گندزا	۱
مجموع کرسیهای پزشکی	۲۳

ب ـ کرسیهای دندانسازی

مواد	عده کرسیها
بیماریهای دهان	۱
بیماریهای دندان	۱
ساختن دندانهای مصنوعی و فك و غیره	۱
مجموع کرسیهای دندانسازی	۳

ج ـ کرسیهای دارو سازی

مواد	عده کرسیها
شیمی کانی و تجزیه	۱
شیمی آلی	۱
گیاه شناسی	۱
دارو سازی جالینوسی	۱
فن تأثیر ادویه	۱
شیمی داروئی	۱
مفردات پزشکی	۱
زهر شناسی	۱
مجموع کرسیهای دارو سازی	۸
مجموع کرسیهای دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی	۳٤

۲ ـ دانشکده حقوق

مواد	عده کرسیها
حقوق مدنی	

کرسیهای دانشگاه

علم ثروت	۱
حقوق بین‌الملل عمومی	۱
حقوق اساسی	۱
فقه	۱
مالیه	۱
حقوق تجارت	۱
حقوق اداری	۱
حقوق جزا	۱
اصول محاکمات	۱
حقوق بین‌الملل خصوصی	۱
تاریخ حقوق	۱
اصول	۱
حقوق مدنی تطبیقی	۱
تاریخ دیپلماسی عمومی	۱
مجموع کرسی های دانشکده حقوق	۱۵

۳ ـ دانشکده علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

الف ـ دانشکده ادبیات

مواد	عده کرسی ها
زبان فارسی	۳
زبان پهلوی	۱
پارسی باستانی و اوستا	۱
تاریخ ادبیات ایران	۱
زبان عربی	۱
تاریخ ادبیات عرب	۱
مجموع	۸

۲ ـ رشته زبان خارجه

مواد	عده کرسی ها
زبان و ادبیات فرانسه	۱
زبان و ادبیات انگلیسی	۱
زبان و ادبیات آلمانی	۱
زبان و ادبیات روسی	۱
مجموع کرسی ها	٤

۳ ـ رشته فلسفه و علوم تربیتی

مواد	عده کرسی ها
منطق و فلسفه قدیم	۱
فلسفه جدید	۱
روانشناسی عمومی	۱
مجموع کرسی ها	۳

٤ ـ رشته تاریخ و جغرافیا

مواد	عده کرسی ها
جغرافیای ایران	۱
تاریخ ایران پیش از اسلام	۱
تاریخ ایران پس از اسلام	۱
جغرافیای طبیعی	۱
جغرافیای اقتصادی و انسانی	۱
تاریخ عمومی	۱
تاریخ تمدن	۱
مجموع کرسی ها	۷

٥ ـ رشته باستان شناسی

مواد	عده کرسی ها
باستان شناسی	

تاریخ هنر های زیبا	۱
مجموع کرسی ها	۲

ب ـ دانشکده علوم

۱ ـ رشته علوم ریاضی

مواد	عده کرسی ها
ریاضیات عمومی	۱
حساب فاضل و جامع	۱
هیئت و نجوم	۱
مکانیك	۱
هندسه	۱
مجموع کرسی ها	۵

۲ ـ رشته فیزیك

مواد		عده کرسی ها
شیمی عمومی	شیمی آلی	۱
	شیمی کانی	۱
شیمی فیزیك		۱
فیزیك عمومی	ترمودینامیك	۱
	نور	۱
	صوت	۱
	برق	۱
مکانیك فیزیك		۱
مجموع کرسی ها		۸

۳ ـ رشته علوم طبیعی

مواد	عده کرسی ها
گیاه شناسی	۱
جانور شناسی	۱

زمین شناسی	کانشناسی	۱
	چینه شناسی	۱
	دیرین شناسی	۱
زیست شناسی		۱
فیزیولژی عمومی		۱
مجموع کرسی ها		۷

٤ ـ رشته خانه داری

مواد	عده کرسی ها
پرورش کودك	۱
بهداشت و پرستاری	۱
خانه داری و اقتصاد	۱
مجموع کرسی ها	۳

ج ـ دانشسرایعالی

علوم تربیتی

مواد	عده کرسی ها
تاریخ آموزش و پرورش	۱
اصول آموزش و پرورش	۱
فلسفه آموزش و پرورش	۱
علم اجتماع از لحاظ پرورش	۱
روانشناسی از لحاظ پرورش	۱
مجموع کرسی ها	۵
مجموع کرسی های استادی دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی	۵۲

٤ ـ دانشکده فنی

مواد	عده کرسی‌ها
ریاضیات ـ (جبر و انالیز ـ هندسه تحلیلی ـ هندسه ترسیمی وعملیات)	

کرسیهای دانشگاه

اناليز و هندسه – (هندسه خالص – هندسه حرکت – هندسه ترسیمی ـ حساب ترسیمی – انالیز) ١

فيزيك عمومی – (حرارت ـ نور هندسی – نور فیزیکی ـ الکتریسیته و عمليات فيزيك) ١

شیمی عمومی – (قوانین علم شیمی – شبه فلزات – فلزات – شیمی آلی – شیمی انالیتیك و عمليات) ١

مكانيك نظری و عملی و صنعتی – (مکانیك نقطه و جسم صلب ـ مکانیك انالیتیك – مکانیك فضاهای اتصالی اجزاء ماشین – موارد استعمالهای صنعتی) ١

مقاومت مصالح – (اصول مقاومت مصالح – موارد استعمال آن در محاسبه جسمهای کلفت و قطعه های ماشین و ارتعاشات اجسام و پایداری ساختمانها

ماشین های حرارتی – (ترمودینامیك – دیگهای بخار ـ ماشینهای بخار ـ ماشین های انفجاری و احتراق داخلی ـ ماشینهای تولید برودت) ١

معماری – (تراش سنك و چوب – تاریخ ساختمان – ساختمانهای مختلف – پروژه ساختمان) ١

زمین شناسی و کان شناسی (زمین شناسی عمومی – چینه شناسی – سنك شناسی – کان شناسی) ١

ساختمان و مواد ساختمانی و نقشه برداری ـ (طرق عمومی ساختمان ـ مصالح ساختمانی – امتحان مصالح ساختمانی – نقشه برداری و عملیات – ژئودزی و عملیات) ١

هیدرولیك و ماشینهای آبی – (مکانیك مایعات – ئیدرلیك عمومی جریان آب در رودخانه ها – تهیه و تصفیه آبهای مختلف برای شرب – توربین های آبی – تلمبه های آبی – تنظیم ماشینها) ١

الکتروتکنیك عمومی – (الکتریسیته عمومی برای کلاسهای سوم شعبه های کان – راه – مکانیك – الکترتکنیك خصوصی در کلاسهای سوم و چهارم شعبه اختصاصی الکتریسیته ١

ساختمان ماشینها – (ساختمان ماشینهای الکتریك در کلاس سوم

و چهارم برق و مکانیك – ساختمان ماشینهای حرارتی و آبی در کلاسهای سوم و چهارم مکانیك و پروژه ساختمان ماشینها)	۱
سنجش الکتریسیته و امتحان ماشینهای الکتریکی – (سنجش الکتریسیته و عملیات در کلاس سوم و چهارم برق – امتحان ماشین های الکتریکی درکلاس سوم و چهارم‌برق‌و همچنین درکلاسهای چهارم مکانیك‌و کان)	۱
جریان ضعیف و رادیو – (اصول جریان ضعیف – تلگراف و تلفون – رادیو – پستهای گیرنده و فرستنده و انتن‌ها و عملیات)	۱
اتوموبیل و هواپیما و تشکیلات کارخانه – (اتوموبیل و عملیات – موتور و بدنه هواپیما – ساختمان کارخانه – تشکیلات کارخانه)	۱
شیمی صنعتی و عملیات – (در کلاس سوم و چهارم کان)	۱
نفت – (زمین شناسی نفت – استخراج نفت ـ تصفیه نفت وعملیات)	۱
ذوب فلزات و ذوب آهن –(ذوب آهن – ذوب فلزات غیر از آهن)	۱
کار های آبی و بندر سازی – (ساختمان های آبی – لوله کشی آب شهر - سد سازی – تنظیم آب رودخانه ها – قابل کشتی رانی کردن رودخانه ها – بندر سازی و نگاهداری بندر)	۱
پل سازی و راه سازی – پلهای سنگی – پلهای بتنی و پلهای فلزی راه سازی (زیر و رو)	۱
اکتشاف کان - (زمین‌شناسی علمی وعملیات – اکتشاف زیرزمینی– ژئوفیزیك و عملیات)	۱
مجموع کرسیها	۲۲
مجموع کرسی های استادی دانشگاه تهران	۱۲۳

فهرست کرسی های استادی دانشگاه تهران که در هفتاد و پنجمین و هفتاد وششمین جلسات شورای دانشگاه مورخ نهم و بیست و پنجم دیماه ۱۳۱۸ تصویب شده صحیح است اجرا شود .

رئیس‌دانشگاه – **اسمعیل مرآت**

مواد اصلاحی آئین نامه دانشنامه های دانشگاه تهران

ماده هفتم - دانشنامه های دانشگاه تهران یك نسخه است و از آن بهیچ وجه رونوشت یا المثنی بکسی داده نمیشود و این نکته دردانشنامه ها قید خواهد شد .

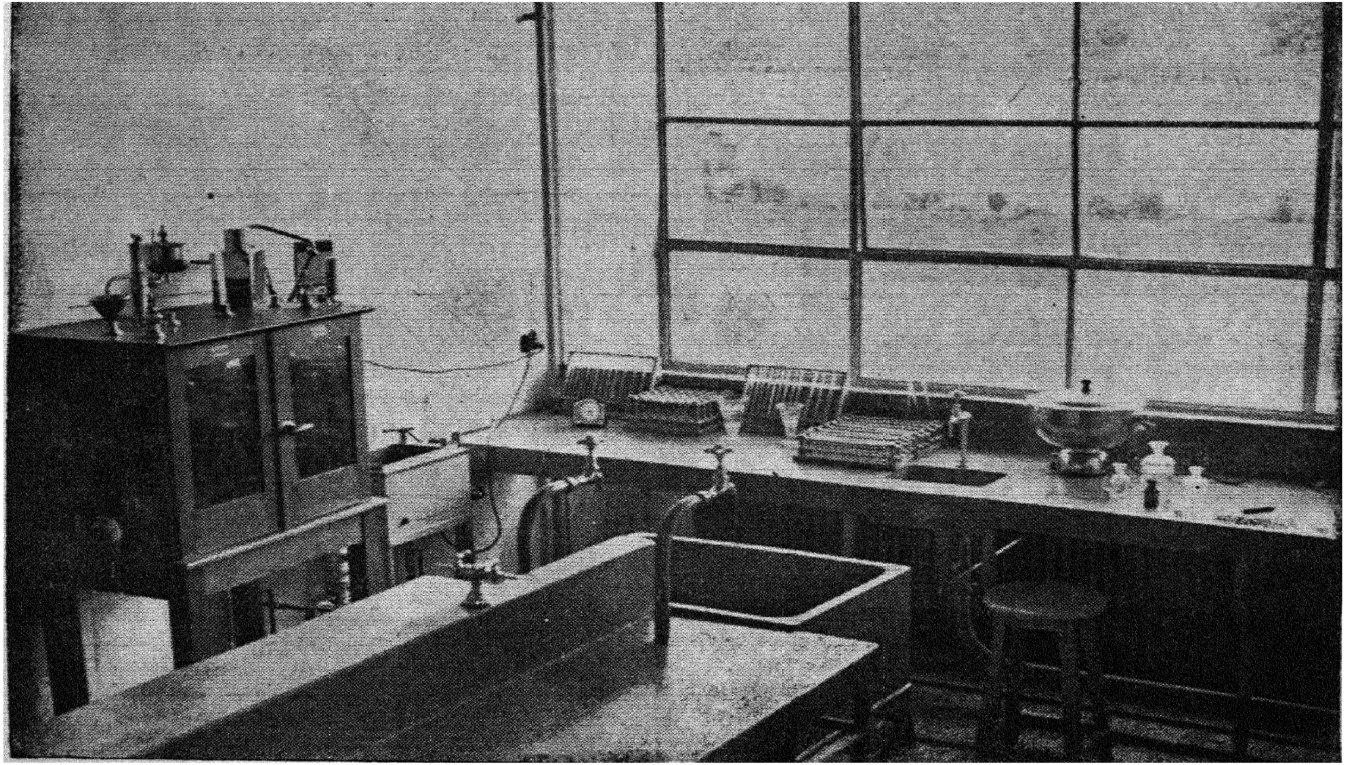
ماده هشتم - هرگاه کسی دانشنامه خودرا گم یا نابود کند مراتب را دست‌کم سه بار در روزنامه ها آگهی نماید و پس‌از گذشتن شش ماه اگرپیدا نشد از دبیرخانه دانشگاه یادداشتی شامل نام دانشکده و رشته تحصیلی و تاریخ فراغ از تحصیل وشماره و تاریخ صدور دانشنامه خود دریافت خواهد داشت .

تبصره - در صورت نشان دادن لاشهٔ دانشنامه آگهی و گذشتن مدت لازم نخواهد بود .

ماده نهم - بیاد داشت‌های مذکور در ماده هشتم مبلغ صد ریال تمبر چسبانده و باطل خواهد شد .

ماده دهم - مواد ۷ و۸و۹ آئین‌نامه دانشنامه‌های دانشگاه مصوب ۱۵ خرداد ۱۳۱۴ از این تاریخ ملغی و مواد فوق که در هشتاد وششمین جلسه شورای دانشگاه روز ۱۵ دیماه ۱۳۱۹ بتصویب رسیده بجای آنها اجرا میشود .

رئیس دانشگاه

گوشهٔ از آزمایشگاه سرم شناسی

دانشکدهٔ پزشکی

٤٤ ـ بهداشت ـ سال ششم پزشکی

(سه ساعت درهفته)

درس آقای دکترجواد آشتیانی

مقدمه

۱ – بهداشت و اهمیت آن .

۲ – اهمیت و وظیفه پزشك در بهداشت .

فصل اول

بیماریهای گندزا - واگیری و جلوگیری

بخش اول – وسائل واگیری :

۱ – زمین .

۲ – هوا و گرد و غبار .

۳ – آب .

٤ – انسان .

٥ – حیوانات .

بخش دوم – استعداد قبول بیماری .

بخش سوم – بیماریهای گندزا و خصوصیات آنها .

۱ – تبهای مطبقه و شبه مطبقه .

۲ – اسهال باسیلی و آمیبی .

۳ – گریپ .

٤ – سرخك و مخملك .

٥ – گوشك و سیاه سرفه .

٦ – خناق .

۷ – هاری .

۸ – تب مالت

این برنامه بعداز چاپ جلد اول راهنمای دانشگاه رسیده بود بنابراین در اینجا گذاشته شد

۹ - سیاه زخم ·

۱۰ - کچلی .

بیماریهای گندزای پنجگانه که مشمول مقررات بین‌المللی است)

۱۱ - آبله انسانی و حیوانی .

۱۲ - محرقه (تیفوس)

۱۳ - وبا .

۱٤ - طاعون .

۱۵ - تب زرد .

بخش چهارم - وسائل و طرز جلوگیری بطور کلی :

۱ - جدا کردن و بستری ساختن .

۲ - پلشت بری (ضدعفونی)

۳ - پلشت بران (ضدعفونی کنندگان)

فصل دوم

مقررات و آئین نامه ها

بخش اول - مقررات بهداشتی بین‌المللی .

۱ - متن قرارداد ·

۲ - قرنتینهای مرزی و هوائی ·

بخش دوم - مقررات کشوری ·

بخش سوم - آمار بهداری - طریقه نام گذاری علل فوت ·

فصل سوم

بیماریهای همگانی

۱ - سل ·

۲ - بیماریهای آمیزشی

۳ - سرطان ·

٤ - اعتیاد بالکل

۵ - افیون .

٦ - مالاریا .

فصل چهارم

وسائل تکثیر نفوس

بخش اول - بهداشت مادران .

بخش دوم - بهداشت نوزادان .

بخش سوم - بهداشت آموزشگاهها .

فصل پنجم

بخش اول - بهداشت فردی .

بخش دوم - بهداشت اجتماعات .

بخش سوم - بهداشت صنفی و شغلی .

فصل ششم

بهداشت شهری

فصل هفتم

سازمان بهداری

آئین نامه امتحان مسابقه ورودی دانشکده پزشکی

(مصوب اسفند ۱۳۱٦)

ماده یك - چون همه ساله در سال اول دانشکده طب عده معینی دانشجو پذیرفته میشود بنابراین اگر عدهٔ داوطلبان بیش از حد نصاب باشد انتخاب عدهٔ مزبوربطریق مسابقه انجام خواهدگرفت .

ماده دوم - داو طلبان باید در دهه اول مهر هر سال تقاضا نامهٔ خود را بدبیرخانه دانشکده تسلیم نمایند و اوراق ذیل را بآن ضمیمه کنند :

الف ـ دو رونوشت مصدق شناسنامه .

ب ـ رونوشت مصدق گواهی‌نامه دورهٔ کامل متوسطه علمی یامعادل آن .

ج ـ چهارقطعه عکس (٤×٦) برای محصلین غیرمشمول و ۸ قطعه بهمان اندازه برای محصلین مشمول .

د – سایر اسناد و مدارك كه بر حسب مقررات نظام وظیفه عمومی و غیره لازم باشد .

ه – گواهی‌نامهٔ صحت مزاج و تلقیح برضد آبله و مطبقه .

ماده سوم – تاریخ جلسات امتحانات مسابقه ورودی بین یازده تا پانزده مهر هرسال در دانشکده آگهی خواهد شد .

ماده چهارم – مسابقه مرکب است ازسه امتحان کتبی از مواد ذیل : ـ علوم طبیعی (گیاه شناسی یا حیوان شناسی) فیزیك عمومی و شیمی عمومی برای هرماده هیئت ممتحنه عبارت خواهد بود از سه تن معلم دانشکده طب . هر يك از اعضاء هیئت ممتحنه در موضوع ماده مربوط يك سئوال کتبی مینویسد و از میان سه سئوال یکی بحکم قرعه انتخاب میشود .

ماده پنجم – بداوطلبان برای نوشتن جواب هر سئوال یکساعت وقت داده خواهد شد و مشارالیهم جواب را براوراق رسمی بی نام و نشان مینویسند بهر ورقه ازطرف ممتحنین از صفر تا بیست نمره داده میشود عدهٔ لازم از میان کسانی انتخاب میشوند که بترتیب مجموع نمراتشان بردیگران برتر باشد .

ماده ششم – اگر یکی از پذیرفته شدگان در مسابقه از حق خود استفاده نکرد داوطلبی که ازحیث نمره بلافاصله بعداز او قراردارد انتخاب میشود وقس علیهذا این ترتیب تا آخر مهر مجریست و از آن پس درصورتی هم محلی خالی‌شود دیگری انتخاب نخواهد شد .

این آئین نامه که مشتمل بر شش ماده است تصویب میشود بموقع اجرا گذاشته شود .

وزیر معارف و اوقاف

آئین‌نامه نام‌نویسی در دانشکده پزشکی

(مصوب اسفندماه ۱۳۱۶)

ماده يك – هريك از دانشجویان باید در هرسال تحصیلی دوبار نام خودرا رسماً در دفاتر دانشکده ثبت کنند .

بار اول از ۱-۱۵ مهر صاحبان عذر موجه میتوانند تا آخر مهر تقاضای نام نویسی کنند ازاین تاریخ ببعد بهیچ وجه نام نویسی مجاز نیست .

بار دوم از ۱-۱۵ بهمن ماه .

ماده دوم - هردانشجوئی که در فواصل میان دو ثبت نام وظائف تحصیلی مربوط (عملیات در آزمایشگاهها - استاژ در بیمارستانها) را انجام نداده باشد از نام نویسی محروم خواهد ماند.

ماده سه - دانشجوئی که در مواقع معین بیعذر موجه نام نویسی رسمی را ولو در یکبار انجام نداده باشد دانشجوی رسمی دانشکده بشمار نیاید .

ماده چهار - هر دانشجوئی که سه سال متوالی ترک تحصیل کند اگر بخواهد بار دیگر داخل شود باید نام خود را در سال اول ثبت یعنی تمام تحصیلات طبی خود را ازنو شروع کند .

این نظامنامه که مشتمل بر ٤ ماده است تصویب میشود بموقع اجرا گذاشته شود .

وزیر معارف و اوقاف

---

۳ - آئین‌نامه تعلیمات سه گانه

(مصوب اسفندماه ۱۳۱۶)

الف - تعلیمات نظری

ماده یك - حضور دانشجویان درموقع تدریس مواد نظری آزاد واختیاری است ولی بهر صورت در پایان سال تحصیلی از کلیه برنامه هر ماده نظری امتحان بعمل خواهد آمد .

ماده دو - حضور اشخاص مختلف بعنوان مستمع آزاد با اجازه ریاست دانشکده برای استفاده از دروس نظری مجاز است ولی از اینگونه اشخاص بهیچ وجه امتحانی بعمل نیامده و بدیشان ورقه رسمی داده نمیشود .

ماده سه - تا هنگامیکه همه وسائل تحصیل‌مواد تعلیمات سریری‌دربیمارستانها فراهم نیست اداره دانشکده میتواند آن مواد را بشکل تعلیمات نظری در دانشکده دائر کند .

ب — تعلیمات عملی

ماده چهار – دانشجویان موظفند که در عملیات آزمایشگاهها حضور بهمرسانیده و تکالیف مربوطه را انجام دهند . اداره دانشکده در هر سال تحصیلی دانشجویان را برای انجام عملیات آزمایشگاههای مختلف طبقه بندی کرده در دانشکده آگهی میکند . اگر دانشجوئی بواسطهٔ عذر موجه در جلسات مربوطه خود حضور بهم نرساند اداره دانشکده میتواند نام اورا درطبقه دیگری قراردهد .

ماده پنج – دانشجوئی که بی‌عذر موجه درعملیات آزمایشگاهی‌حضور بهم نرساند حق شرکت در امتحان آن آزمایشگاه را نخواهد داشت .

ج — تعلیمات سریری

ماده شش – درهر سال تحصیلی مدت تعلیمات سریری هشت ماه خواهد بود و دانشجویان باید در این مدت طبق طبقه بندی اداره دانشکده که قبلا آگهی میشود در ساعات معین در بیمارستانهای مربوطه حضور بهمرسانند رئیس مسئول سرویس باید در کارنامه هر دانشجو حضور و غیاب اورا قید کرده و برای حسن مراقبت وی نمره بگذارد .

ماده هفت - اگر دانشجوئی بی‌عذر موجه در جلسات تعالیم سریری حضور بهم نرساند ویا نمره حسن مراقبت او رضایت بخش نباشد موظف است درمدت تعطیل تابستان تعلیمات مربوطه را بار دیگر تجدید کند .

ماده هشت - هرگاه برای یکرشته تعلیمات سریری چند بیمارستان در نظر گرفته و آگهی شد انتخاب هریك از آنها باختیار و انتخاب دانشجویان است و حق تقدم انتخاب از کسانی است که نام خود را زودتر برای آن قسمت بثبت رسانند .

ماده نه ـ دانشجویانیکه در بیمارستان ها درجه اکسترنی یا انترنی دارا هستند از مقررات مربوطه بتعلیمات سریری جز کلینیك قابلگی معافند اما موظفندکه درپایان هرسال گواهی‌نامه رسمی دائر براینکه در سال مزبور مرتب در سرویس حاضربوده‌اند اخذ و بدفتر دانشکده تسلیم دارند .

تبصره ـ اکسترنها و انترنها باید گواهینامه استاژ کلینیك قابلگی را پیش از مبادرت بامتحان سه گانه سریری ارائه دهند .

این آئین نامه که مشتمل بر ۹ ماده و ۱ تبصره است تصویب میشود بموقع اجرا گذاشته شود

وزیر معارف و اوقاف

٤ - آئین‌نامه امتحانات

الف ــ امتحانات سالانه

ماده یك ــ امتحانات سالانه دانشکده بر دو نوع است عملی و نظری . نخستین در پایان هریك از دوره های تعلیمات عملی انجام خواهد گرفت و دومین در جلسات رسمی خرداد یا شهریور بعمل خواهد آمد امتحانات نظری ممکن است کتبی یا شفاهی باشد .

برنامه امتحانات مواد عملی ونظری درهریك از سالهای تحصیلی طبق جدولی است که در ماده ۸ اساسنامه موجود است .

ماده دو – نمرات امتحانیه مواد نظری و عملی هریك مستقل بوده جداگانه محسوب خواهد شد ولی از موادیکه امتحان کتبی و شفاهی بعمل میآید معدل نمرات آنها محسوب میگردد .

ماده سه – در امتحانات کتبی هریك از اعضاء هیئت ممتحنه یك سئوال خواهد داد و هریك از داوطلبان بمیل خود سئوال را انتخاب کرده جواب مینویسد وبرای انجام اینکار دوساعت وقت خواهد داشت .

ماده چهار – برای امتحان هریك از مواد هیئت ممتحنه مرکب است از سه تن معلمین دانشکده که انتخابشان از وظایف رئیس دانشکده میباشد . ریاست هیئت ممتحنه در هرماده امتحانیه با استادی خواهد بود که آن ماده را تدریس میکند و اگر ماده بتوسط چند استاد تدریس میشود آنگاه ریاست هیئت ممتحنه آنماده را استادی خواهد داشت که ازحیث سنوات خدمت رسمی بردیگران تقدم دارد .

ماده پنج – در هر هیئت هرممتحن نمره جداگانه خواهد داد و ازمجموع آنها معدل گرفته میشود .

طرز نمره گذاری در امتحانات بقرار ذیل است :

بد - پذیرفتنی - خوب - بسیارخوب .

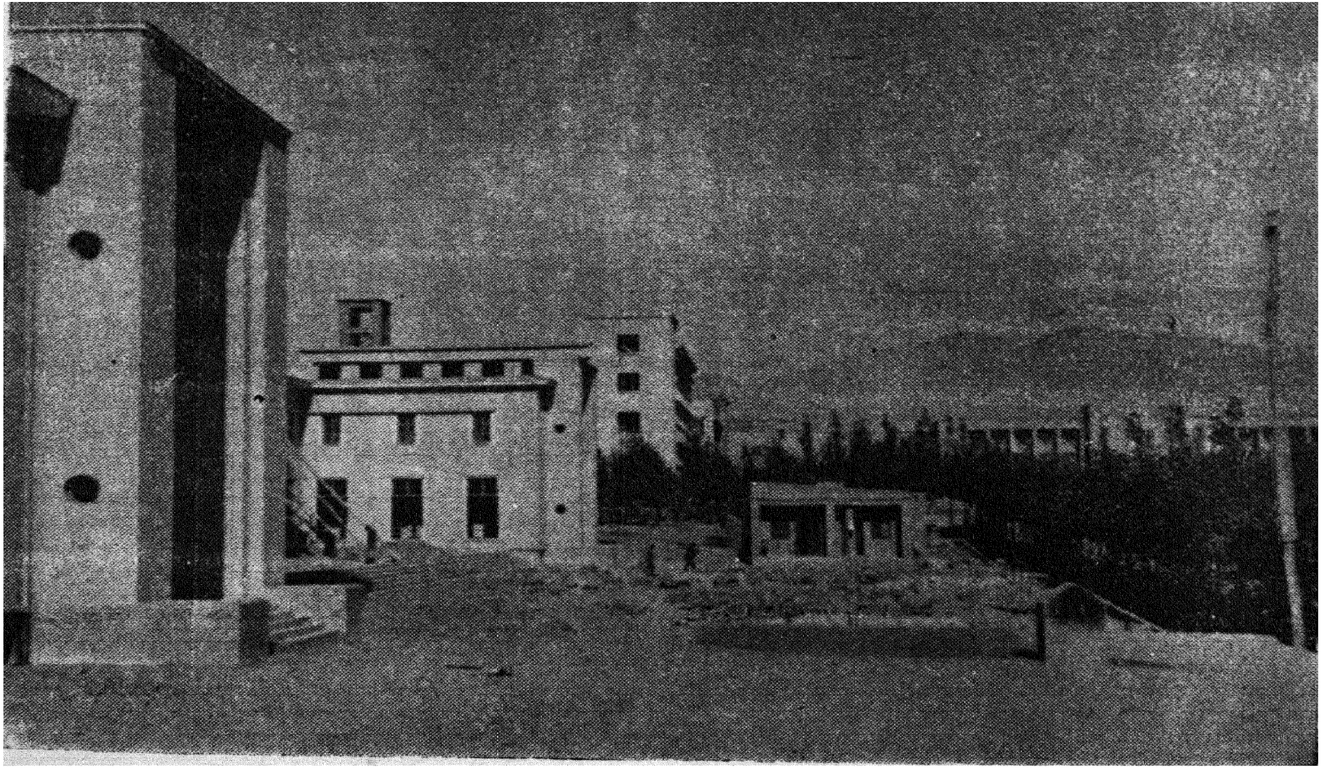
معدل نمرات بطریقی است که در این جداول کاملا نموده شده است :

هرگاه هرسه نمره از یك نوع باشد معدل از نوع آنها خواهد بود

۱	۲	۳	معدل
بد	بد	بد	بد
پذیرفتنی	پذیرفتنی	پذیرفتنی	پذیرفتنی
خوب	خوب	خوب	خوب
بسیار خوب	بسیار خوب	بسیار خوب	بسیار خوب

۲ – هرگاه نمرات سه‌گانه از سه نوع مختلف باشد متوسط آنها معدل خواهد بود بدینقرار :

۱	۲	۳	معدل
بد	پذیرفتنی	خوب	پذیرفتنی
بد	پذیرفتنی	بسیار خوب	پذیرفتنی
بد	خوب	بسیار خوب	خوب
پذیرفتنی	خوب	بسیار خوب	خوب

دورنمای دانشگاه از طرف جنوب

دانشکده پزشکی

۳ - هرگاه دو نمره از یك نوع باشد و نمره سوم از انواع دیگر معدل از نوع آن دو خواهد بود .

۱	۲	۳	معدل
بد	بد	پذیرفتنی - خوب - بسیارخوب	بد
پذیرفتنی	پذیرفتنی	بد - خوب - بسیارخوب	پذیرفتنی
خوب	خوب	بد - پذیرفتنی - بسیارخوب	خوب
بسیار خوب	بسیار خوب	بد - پذیرفتنی - خوب	بسیار خوب

ماده شش - روز و ساعت امتحان هر ماده قبلا از طرف دانشکده آگهی میشود و هرگاه دانشجوئی بی عذر موجه در موقع مقرر یکی از جلسات امتحانیه حضور بهم نرساند از تمام امتحانات آن جلسه رسمی محروم خواهد بود صاحبان عذرموجه نیز باید پیش از شروع جلسهٔ امتحانیه اوراق و مدارك مثبته خود را بدبیرخانهٔ دانشکده تسلیم دارند پس از قبول عذرموجه بودن آن رئیس دانشکده اجازه خواهد داد که ماده یا مواد مزبور در جلسهٔ رسمی بعد امتحان داده شود .

تبصره - تشخیص صحت یا سقم اسناد ومدارك مزبور بارئیس دانشکده است.

ماده هفتم - دانشجویانیکه در جلسه خرداد ازیك یا چندماده مردود شده‌اند میتوانند همان مواد را در جلسه شهریور مجدد امتحان دهند .

ماده هشتم - هرگاه دانشجوئی در جلسهٔ شهریور ازیك یا چند ماده مردود شده است باید سال تحصیلی را تجدید کنند .

ماده نهم - برای دانشجویانیکه در جلسه شهریور فقط از یك ماده مردود شده اند و سوابق تحصیلی آنها ارفاقی را ایجاب میکند ممکن است بتقاضای رئیس

دانشکده و اجازه ریاست دانشگاه در بهمن ماه هرسال جلسه امتحانی بفوق العاده تشکیل شود و مردودین مزبور را امتحان نمایند و در صورتیکه توفیق یافتند به کلاس بالاتر بروند .

ماده دهم – ممتحنین نمرات هردانشجو را درپایان هرجلسه امتحان تعیین و در کارنامه و اوراق رسمی دیگر درج و پس از امضاء بدفتر دانشکده تسلیم مینمایند

ب – امتحانات سریری

ماده یازدهم – امتحانات سریری ازامراض داخلی خارجی و قابلگی بعمل میآید شرط مبادرت باین امتحانات سه گانه داشتن ۱۲ نام‌نویسی و نیز توفیق در همهٔ امتحانات لازمه میباشد .

ماده دوازدهم – تعیین موقع امتحانات مزبور باختیارخود دانشجواست ولی در هرصورت نباید بین امتحانات داخلی سال ششم و امتحانات سریری بیش‌از یکسال فاصله شود .

ماده سیزدهم – امتحانات مزبور در سرویسهای رسمی‌دانشکده وتحت نظر استادان مربوط انجام خواهد گرفت .

ماده چهاردهم – دانشجویان موظفند برای هریك ازامتحانات سریری نام نویسی نمایند . روز امتحان دانشجویان بدانشکده مراجعه میکنند و دانشکده هرگروه‌را بسرویس استادان مربوط برای امتحان معرفی مینماید پیش از روز مذکور بداوطلبان در باب تعیین سرویسها و هیئت ممتحنه هیچگونه اطلاعی داده نخواهد شد .

ماده پانزدهم – امتحانات سریری سه گانه شامل تمام شعب امراض‌داخلی و خارجی و قابلگی خواهد بود و برحسب توسعه سرویسهای تخصصی ممکن‌است همه ساله در آن تغییراتی داده شود .

ماده شانزدهم – هرگاه دانشجوئی از یکی از امتحانات سریری رد گردید باید مدت سه ماه در همان سرویس بتعلیمات مربوط بپردازد و پس‌از ارائه گواهی‌نامه رئیس آن سرویس برای تجدید امتحان نام‌نویسی کند هر این بار نیز اگر توفیق نیافت باید شش ماه دیگر در آن سرویس بتمرین بپردازد - وقس علیهذا تا چهارمین بار در این هنگام اگر باز نتوانست از عهده امتحان برآید تا مدت دوسال عدم توفیق درامتحان سبب حذف نام داوطلب ازدفتر دانشکده خواهد شد .

دانشکده پزشکی

ماده هفدهم – در هریک از امتحانات سریری هیئت ممتحنه علاوه بر سئوالات شفاهی بیماری را بانتخاب رئیس برای معاینه در اختیار دانشجو میگذارند دانشجو باید نتیجه مشاهدات و تشخیص و طریق معالجه را کتباً بر ورقه نگاشته و بهیئت ممتحنه تسلیم کند .

هیئت ممتحنه عین اوراق امتحانیه دانشجویان و نمرات امتحانات سریری آنان را براوراق رسمی مربوط قید کرده بدبیرخانه دانشکده میفرستد .

این نظامنامه که مشتمل بر ۱۷ ماده است تصویب میشود بموقع اجرا گذاشته شود .

اسفندماه هزار وسیصد و شانزده خورشیدی

وزیر معارف و اوقاف

آئین‌نامه مربوط بوظایف استادان و معلمین دانشکده

(مصوب اسفندماه ۱۳۱۶)

ماده یك – استادان ومعلمین مکلفند که همیشه درسرساعات تدریس دردانشکده حضور بهمرسانند و دفاتر مربوط را قبل از شروع بتدریس و پس‌از اختتام آن امضاء نمایند درصورت تخلف طبق آئین‌نامه جرائم با آنها رفتار خواهد شد .

ماده دوم – استادان و معلمین موظفند که در جلسات امتحانات و جلسات شورای دانشکده و کمیسیونهای فنی بدعوت رئیس دانشکده حاضر شوند و تخلف از این مراتب نیز درحکم غیبت از دروس میباشد .

تبصره – هرمعلمی که نمیتواند در جلسات مزبور حضور بهمرساند باید لااقل یکروز قبل از تشکیل جلسه عدم حضور خودرا با دلیل کتباً بدانشکده اطلاع دهد .

ماده سوم – هرگاه معلمی باعذر موجه بخواهد زائد از پنج جلسه ازدروس خود غیبت نماید باید توسط رئیس دانشکده از مقام ریاست دانشگاه کسب اجازه نماید و باتصویب رئیس دانشکده کفیلی بجای خود بگمارد .

ماده چهارم – استادان و معلمین دانشکده موظفند همه ساله یکماه قبل از شروع بسال تحصیلی برنامهٔ تفصیلی ماده یا مواد تدریسی خودرا دقیقاً تهیه وبدبیرخانه دانشکده تسلیم کنند .

ماده پنجم - هریك از معلمین دانشکده مکلف است که درس خودرا برای (پلی‌کپی) بدفتر کتابخانه تسلیم دارد .

تبصره - برای معلمینی که بخواهند کتابی در موضوع تدریسی خود تألیف کنند از طرف اداره دانشکده همه‌گونه تسهیلات برای طبع آن بعمل خواهد آمد .

ماده ششم - هریك از معلمین اصولا حق ندارد تدریس بیش‌از یك ماده‌را برعهده گیرد در صورتیکه بواسطه مقتضیاتی یك معلم چند ماده را تدریس مینماید باید باختیار خود یکی از آنها را رسماً عهده دار شود و بقیه را بکفالة تدریس کند تا موقعی‌که برای آنها معلم رسمی انتخاب شود .

ماده هفتم - ترتیب محاکمه اداری اعضای دانشگاه طبق نظامنامه ایست که در هیئت وزراء بتصویب رسیده باشد .

این نظامنامه که مشتمل بر هفت ماده و دو تبصره میباشد بموقع اجرا گذاشته شود . اسفندماه هزار وسیصد وشانزده خورشیدی

آئین‌نامه شورای دانشکده و انجمن دائمی آن

ماده ۱ - جلسات شورای دانشکده و انجمن دائمی آن تحت ریاست رئیس یا معاون دانشکده باحضور نصف بعلاوه یك تن از اعضاء تشکیل میابد و اکثریت با طرفی است که رئیس با آن موافق است .

ماده ۲ - هرگاه یکی از اعضای انجمن دائمی شورای دانشکده از عضویت آن بعللی محروم ماند برای جانشین او طبق نظامنامه مربوط یکنفر از بین استادان انتخاب خواهد شد .

ماده ۳ - وظائف انجمن دائمی شورای دانشکده بقرار ذیل است :

الف - شور در تهیه دستور تحصیلات و امتحانات دانشکده .

ب - شور درجرح و تعدیل اساسنامه و نظامنامه های عمومی دانشکده .

ج - موافقت دراجرای بعضی از درجات مجازاتهای انتظامی که در نظامنامه مربوط ذکر شده است .

دانشکده پزشکی

آئین‌نامه هیئت رئیسه

الف – اجرای اساسنامه و نظامنامه های عمومی دانشکده و دستور های وزارتی .

ب – تهیه و پیشنهاد بودجه دانشکده .

ج – پیشنهاد جرح و تعدیل اساسنامه و نظامنامه های عمومی . دراین مورد باید رئیس دانشکده بدواً نظر شورای دانشکده را کسب نماید . کسب نظر مزبور من باب مشورت است ولی باید رئیس دانشکده رای شورای مزبوررا ضمیمه پیشنهاد خودنماید

د – پیشنهاد راجع بانتخاب استادان و معلمین و اعضای اداری دانشکده

ه – حفظ انتظام داخلی و مراقبت در امور صحی و اخلاقی دانشجویان .

ماده ۲ – معاون دانشکده موظف است که تمام دستورهای رئیس را بموقع اجرا گذارد . در غیبت رئیس جانشین و مسئول اجرای تمام وظایف او بوده و نیز دارای اختیارات رئیس دانشکده میباشد ولی در فقرات ۲ و ۳ و ٤ باید دستورخاص از رئیس دانشکده ویا از ریاست دانشگاه داشته باشد .

ماده ۳ – وظایف سردبیر دانشکده بقرار ذیل است :

الف – تحریرات دانشکده و حفظ دفاتر و امور بایگانی و تنظیم و حفظ پرونده دانشجویان .

ب ـ مراقبت درحضور و غیاب استادان ومعلمین دانشکده

د – وصول و جمع آوری شهریه ها و حقوق دیگر .

ج ـ مراقبت درحسن جریان تعلیمات نظامی و تربیت بدنی .

ه – کلیه متصدیان و اعضاء دبیرخانه تحت تعلیمات سر دبیر انجام وظیفه خواهند کرد .

ماده ۴ – رؤسای آزمایشگاهها وکتابدار و متصدیان اموال و سرایدار مستقیماً مسئول حفظ اموال وکتب و اثاثیه دولتی و بنای دانشکده میباشند.

تبصره – سرایدار بر سایر مستخدمین جزء سمت ریاست دارد وموظف است در بنای دانشکده مسکن نماید .

آئین نامه آزمایشگاهها (مصوب اسفند ۱۳۱۶)

الف ـ کلیات

ماده یك – دانشجویان باید برای شرکت درعملیات آزمایشگاهها قبلاپیراهن مخصوص و ادوات لازم را مطابق صورتیکه ازطرف آزمایشگاه آگهی شده است تهیه نمایند والا حق ورود بآن آزمایشگاه را نخواهند داشت .

ب ـ وظایف رؤساء آزمایشگاه

ماده دو – رؤساء آزمایشگاه ها موظفند پیش از شروع سال تحصیلی برنامه عملیات خو را دقیقاً تهیه و بدبیر خانهٔ دانشکده تسلیم کنند وظائف تکمیلی بقرار ذیل است :

ماده سه – رؤساء و معاونین آزمایشگاه ها موظفند در تمام ساعات رسمی عملیات شخصاً حضور داشته در تمرینات یکایك دانشجویان مراقبت خاص داشته باشند .

ماده چهار – رؤساء آزمایشگاهها یا معاونین آنها موظفند وسائل عملیات هرجلسه را قبلا تهیه و در دسترس دانشجویان بگذارند .

ماده پنج – باید جریان عملیات دانشجویان و حضور وغیاب ونتیجه سئوالات و نمرات آنها در دفتر مخصوص هر آزمایشگاه درج شود بطوریکه در هر موقع بتوان اطلاعات لازمه ازسوابق تحصیلی هردانشجو را ازآن بدست آورد .

ماده شش – رؤساء آزمایشگاهها باید درپایان هردوره از عملیات حضور و غیاب ونیز حسن مراقبت هریك از دانشجویان آن دوره را درستون مخصوص کارنامه و اوراق پرونده رسمی قید کرده زیر آنرا امضاء کنند .

ماده هفت – رؤساء آزمایشگاهها باید وسائل کار خود را طوری تنظیم کنند که علاوه برساعات رسمی بتوانند عنداللزوم وسائل عملیات اضافی یا تکمیل‌را نیز فراهم داشته باشند .

ماده هشت – رؤساء آزمایشگاه ها موظفند امور اداری آزمایشگاه خودرا از حیث احتیاجات و لوازم و وسائل تکمیل کار در سال قبلا تهیه نموده به ادارهٔ آزمایشگاه ها ارسال دارند تا اعتبار آن دربودجه رسمی آزمایشگاهها منظورشود .

ماده نه – رؤساء آزمایشگاه ها باید بوسیله اداره آزمایشگاه ها خلاصه

برنامه عملیات مربوطه بهر جلسه را قبلا برای طبع و نشر به ادارهٔ نشریات فنی ارسال دارند .

ج ـ وظایف مدیر آزمایشگاهها

ماده ده - مدیر آزمایشگاه موظف است که کلیه امور اداری آزمایشگاهها و گزارش های واصل را با اظهار نظر باداره دانشکده ارسال دارد .

ماده یازده - تنظیم بودجه سالانه آزمایشگاهها ونیز تعیین خسارات وارده نیز از وظایف ادارهٔ آزمایشگاه است .

ماده دوارده - اداره آزمایشگاه باید قسمتهای فنی را که باید طبع ونشر شود باداره نشریات ارسال دارد .

ماده سیزده - تعیین برنامه عملیات اضافی یاتکمیلی آزمایشگاهها نیز برعهده مدیر آزمایشگاهها است .

ماده چهارده - مدیر آزمایشگاهها مأمور حسن جریان امور اداری و فنی آزمایشگاهها و امتحانات مسابقه انتخاب معاونین وکمکهای آزمایشگاهها میباشد .

این نظامنامه که مشتمل بر ۱۴ ماده است تصویب میشود بموقع اجرا گذاشته شود

وزیر معارف و اوقاف

آئین نامه مربوطه بانتخاب کمك آزمایشگاههای دانشکده پزشکی و دواسازی و دندانسازی

(مصوب اسفند ۱۳۱۶)

ماده یك - هرسال برحسب لزوم دانشکده پزشکی و دواسازی ودندانسازی از بین دانشجویان یك عده بسمت کمك آزمایشگاهها بطرز مسابقه انتخاب خواهدنمود .

ماده دو - دانشجویانی که خود را برای شرکت در این مسابقهٔ معرفی می نمایند باید قبلا قسمت علمی و عملی آزمایشگاه مربوط را طی نموده و در امتحانات آن توفیق حاصل نموده باشند .

دانشگاه تهران

ماده سه - هر یك از دانشجویان فقط میتوانند برای کمك یك آزمایشگاه انتخاب شوند .

ماده چهار - دانشجویانیکه بطور مسابقه بسمت کمك آزمایشگاهها انتخاب میگردند موظفند در تمام دوره تحصیلات طبی خود درساعات مقرر برئیس شعبه مزبور کمك نمایند .

ماده پنج - از بین کمکهای هرآزمایشگاه پس‌از اتمام دوره تحصیلات طبی و اخذ دانشنامه یکنفر بطور مسابقه انتخاب و بسمت معاونت رسمی آن آزمایشگاه طبق مقررات دانشگاه استخدام میگردد .

تبصره - درصورتیکه وزارت معارف بخواهد برای مطالعات و عملیات فنی آزمایشگاه های طبی و دواسازی و دندانسازی عدهٔ را باروپا بفرستد معاونین رسمی آزمایشگاهها حق تقدم خواهند داشت .

ماده شش - درسال تحصیلی ۱۳۱۷ - ۱۳۱۶ مسابقه های مزبور در نیمهٔ اول دیماه بعمل آمده و بعداً درصورت پیداشدن محل موقع مسابقه برای هرآزمایشگاه یك ماه قبل آگهی خواهد شد .

ماده هفت - مسابقه های مزبور مرکب خواهد بود از یك امتحان علمی و یك امتحان عملی - امتحان علمی کتباً وشفاهاً انجام خواهد گرفت .

ماده هشت - هیئت ممتحنه برای هریك ازمسابقه های مذکور مرکب‌خواهد بود از استادان قسمت علمی و عملی آزمایشگاه مربوط و یکنفر دیگر از استادان که ازطرف شورای دانشکده تعیین شود .

تبصره - درصورتیکه تدریس قسمت علمی و عملی ماده مزبور توسط یکنفر استاد انجام گیرد دو ممتحن دیگر از بین سایر استادان انتخاب خواهد شد .

وزیر معارف و اوقاف

تالار بررسی کتابخانه

۱۰ - آئین‌نامه اداره کتابخانه و سخنرانیها و انتشارات فنی و راهنمائی تدوین رسالات دکتری

ماده یك ـ وظایف مدیر کتابخانه بقرار ذیل است :

الف ـ انتظام امور کتابخانه .

ب – مباشرت و نظارت درکلیه انتشارات دانشکده .

ج ـ مدد وراهنمائی دانشجویان در تهیه وتدوین‌رسالات دکتری وحسن جریان تشریفات گذراندن آنها .

د ـ تهیه طرحهای لازمه برای ترقی و تکمیل امور مربوط باداره مزبور و پیشنهاد آنها برئیس دانشکده .

ه ـ تنظیم بودجه مربوط و پیشنهاد آن برئیس دانشکده .

ب - وظایف اعضاء

ماده دو ـ کلیه اعضاء ومتصدیان مربوط تحت تعلیمات رئیس کتابخانه انجام وظیفه خواهند کرد .

ماده سه ـ کتابدار مانند کلیهٔ متصدیان اموال دولتی مسئولیت مالی کتابخانه را برعهده خواهند داشت .

ماده چهار – معاونین کتابدار و متصدیان مخازن کتب نیز دارای همان مسئولیت کتابدار میباشند منتها تحت تعلیمات مشارالیه انجام وظیفه میکنند .

ماده پنج – کلیه امور نوشتنی و بایگانی اوراق قسمت های مربوط بعهده منشی کتابخانه خواهد بود .

ماده شش ـ ماشین نویس علاوه بر انجام امور جاریه موظف است فیشهای کتب را طبق دستور مدیر کتابخانه تهیه و تنظیم نماید .

کتابخانه

ماده هفت – کلیه کتب و رسالات و مجلات و مطبوعاتی که بدانشکده میرسد باید برای بایگانی بکتابخانه فرستاده شود و در دفتر مخصوص با ذکر اسم و شماره و خصوصیات دیگر ثبت شود .

ماده هشت ـ تالار بررسی بزرگ دارای قفسه های کتاب و تشکیلات خاصی

است و واردین باید با رعایت مقررات کتب چاپی و مجلات و جراید طبی و علمی را در آنجا بررسند .

ماده نه – مخازن برای ضبط کتب قدیمه و نسخ خطی کمیاب گرانبها وکلیه مأخذ و مستندات طبی و فنی میباشد .

ماده ده – نسخ کمیاب و خطی باید در اطاق مخصوص مطالعه شود .

ماده یازده – بررسان حق ندارند کتاب یا مجله را از تالار بررسی خارج کنند .

ماده دوازده – آقایان استادان و معلمین دانشکده در صورتیکه بکتابی محتاج باشند میتوانند کتباً از مدیر کتابخانه آنرا تقاضا کنند و مدت ۱۵ روز بامانت داشته باشند در سر موعد چنانچه باز هم کتاب مزبور محتاج الیه بود باید کتباً تقاضای تجدید کنند .

ماده سیزده – بهر دانشجو از طرف کتابخانه کارت مخصوص داده میشود که بموجب آن میتواند بکتابخانه بیاید و نیز نشریات فنی را دریافت دارد .

ماده چهارده – دانشجویانی که کارت مخصوص کتابخانه را ندارند حق ورود بکتابخانه و استفاده از نشریات فنی آنرا نخواهند داشت .

ماده پانزده – هر دانشجو باید در موقع ورود بکتابخانه عنوان کتابی را که لازم دارد روی فیشهای رسمی نوشته با کارت خود بکتابدار تسلیم نماید و پس از برطرف نمودن احتیاج کتاب را تحویل داده کارت خودرا بگیرد و فیش را باطل کنند .

ماده شانزده – اعضای دانشگاه و دانشمندان با پیشنهاد رئیس کتابخانه و موافقت رئیس دانشکده میتوانند از کتب استفاده کنند .

ماده هفده – واردین بکتابخانه باید مقررات ذیل راکاملا رعایت کنند .

الف – در اطاقها و قسمتهای کتابخانه کثافات نریزند .

ب – در جاهای مخصوصی که برای بررسی معین شده بنشینند .

ج – از سخن گفتن باواز بلند و استعمال دخانیات و حرکاتی که سبب پریشان خاطری بررسان میشود خودداری کنند .

د – از روی زانو گذاشتن کتاب و نیز کاغذ گذاشتن بر کتاب برای استنساخ دست بدارند .

ه - در استنساخ از کتب خطی و کمیاب قبلا از مدیر کتابخانه کسب اجازه نمایند
ز - بمخازن کتب وارد نشوند .
ح - از اشتغال بکار دیگری بپرهیزند .

ماده هیجده - هرگاه از طرف واردین بکتاب و یا اثاثیه کتابخانه خسارتی وارد آید مسبب باید از عهده جبران بر آید .

ماده نوزده - هرکس برخلاف مقررات مذکور رفتار کند در حدودنظامات دانشکده مورد تعقیب و مجازات قرار خواهد گرفت .

ماده بیست - اشخاصی که از یك تا دهٔ جلد کتاب بکتابخانه هدیه میکنند نامشان بر اوراق مخصوصی نگاشته شده باول کتب اهدائی الصاق میشود .

ماده بیست و یك - کسانیکه بیشتر از ده جلد کتاب بکتابخانه داده اند نامشان در سالنامهٔ دانشکده و نیز مجلهٔ رسمی وزارت معارف درج خواهد شد .

ماده بیست و دو - نام اشخاصی که بیش از صد جلد کتاب مفید غیر مکرر یکبار یا متناوب بکتابخانه ببخشند در لوحه قید و در کتابخانه آویخته میگردد .

ماده بیست و سه - آنکس که بیش از هزار جلد کتاب بکتابخانه هدیه میکند نامش برلوحهٔ جداگانه وخاص ثبت ودرکتابخانه آویخته میگردد و مدیرکتابخانه بوسیله اداره دانشکده از وزارت معارف برای او اعطاء نشان علمی نیز تقاضا میکند .

تبصره - برای کسانیکه مبلغی بکتابخانه اهدا نمایند تا کتاب خریده شود به نسبت مبلغ اهدائی تشویقات مذکور در مواد ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ بعمل خواهد آمد .

د - انتشارات فنی

ماده بیست و چهار - انتشارات فنی عبارتست از :

الف - قسمت پلی کپی برای انتشار دروس معلمین و عملیات آزمایشگاهها
ب - طبع و نشر سخن رانیهای طبی .
ج - سالنامه .
د - نامه ماهانه طبی .
ه - فهرست کتابخانه .
و - مدد بطبع کتب طبی .

ماده بیست و پنج – تاریخ طبع قسمت دروس و عملیات آزمایشگاهها برحسب تقدم و تاخر وصول بشعبه انتشارات خواهد بود .

هـ – سخن رانیهای طبی

ماده بیست و شش – سخن رانیهای طبی مجموعه ایست از موضوعات مفید طبی خارج از برنامهٔ تعلیمات رسمی که از طرف استادان و معلمین دانشکده و یا پزشکان و دانشمندان دیگر در دانشکده ایراد میشود برنامه هر سخن رانی قبلا از طرف این شعبه تعیین شده بتوسط مدیر کتابخانه برای تصویب باداره دانشکده ارسال میگردد .

ماده بیست و هفت – سخن رانیها در مجلهٔ رسمی دانشکده و یا جداگانه طبع خواهد گردید .

ح – رسالات دکترا

طبق نظامنامه خاص که ضمیمه است (۱)

این نظامنامه که مشتمل بر ۲۷ ماده است تصویب میشود بموقع اجراء گذاشته شود

اسفند ماه هزار و سیصد و شانزده خورشیدی

وزیر معارف و اوقاف

آئین نامه مجازاتهای انتظامی

(مصوب اسفند ماه ۱۳۱٦)

ماده یك – عدم رعایت انتظامات از طرف دانشجویان مستلزم اجرای یکی از مجازاتهای ذیل خواهد بود .

الف – توبیخ شفاهی .

ب – توبیخ کتبی .

ج – توبیخ کتبی با قید در پرونده و آگهی در دانشکده .

د – محروم شدن از حق شرکت در امتحانات یك جلسه .

هـ – معلق شدن از ادامه تحصیل مدت یکسال .

و – اخراج یکساله از دانشکده .

ز – اخراج دائم از دانشکده .

ح – اخراج از دانشگاه .

---

(۱) این آئین نامه درصفحه ۱۷ – II جلد اول چاپ شده است .

دانشکدهٔ پزشکی

ماده دو – مجازاتهای انتظامی درجات اول و دوم و سوم با رئیس‌دانشکده و درجات دیگر بپیشنهاد رئیس دانشکده و تصویب شورای دانشکده و ریاست دانشگاه خواهد بود .

ماده سه – دانشجو تنها در مجازاتهای درجهٔ هفت و هشت حق اعتراض و استیناف داشته میتواند از مقام شورای عالی معارف تقاضای داد رسی کند .

ماده چهار – طبق رای سیصد و پنجاه و سومین جلسه شورای عالی معارف هرگاه دانشجوئی درموقع امتحانات برای‌اضافه کردن به‌نمرات امتحانی یا تجدیدنظر در امتحان آنسال متشبث شود و بعنوان مقامات رسمی یا ممتحنین توصیه بیاورد از دادن کلیه امتحانات در آن جلسه محروم و جزء مردودین محسوب خواهد شد .

این نظامنامه که مشتمل بر ٤ ماده است تصویب میشود بموقع اجراء گذاشته شود

وزیر معارف و اوقاف

آئین نامه حضور و غیاب دانشجویان دانشکده پزشکی

(مصوب اول مهرماه ۱۳۱۸)

ماده ۱ ـ هر گاه دانشجوئی در عرض سال تحصیلی بدون عذر موجه در دروس عملی یك جلسه و در دروس نظری سه جلسه غیبت نماید از شرکت در امتحان خرداد ماه محروم خواهد بود و چنانچه غیبت در مواد بشش جلسه بالغ شود از دادن امتحان آخر سال محروم خواهد بود و بایستی سال تحصیلی خودرا تجدید نماید .

تبصره ۱ – تشخیص عذر موجه با دانشکده پزشکی است .

تبصره ۲ – دانشجو موظف است منتها سه روز پس از غیبت مدرك موجه بودن عذر خودرا بدفتر دانشکده تسلیم دارد در صورت بیماری مدرك موجه بودن بایستی بتصدیق پزشك رسمی وزارت فرهنك رسیده باشد .

ماده ۲ - برای اجرای مراسم حضور و غیاب مقررات ذیل وضع میشود .

الف – برای دروس نظری هر ساله از طرف اداره دانشکده در هر کلاس یکی از دانشجویان به عنوان مبصر انتخاب میشود و مشار الیه موظف است که همه روزه در ساعات معین دانشجویان را حاضر و غائب کرده نتیجه را در دفتر رسمی کلاس ثبت و بامضای استادان مربوط برساند .

ب – برای دروس عملی در هر آزمایشگاه یکی از کمکهای رسمی مأمور اجرای حاضر و غائب دانشجویان میباشد و مشارالیه باید نتیجه را در هر جلسه بر اوراق رسمی آزمایشگاه ثبت کرده بامضای رئیس آن آزمایشگاه برساند .

ج – یکنفر باز رس از طرف دبیرخانه دانشگاه در مواقع مقتضی عملیات فوق را بازرسی میکند و نتیجه را در دفاتر رسمی قید کرده امضاء می نماید .

د – کارمندان بیمارستانها و کمکهای رسمی آزمایشگاههای دانشکده که موظفند بعد از ظهر ها را در بیمارستانها و قسمتهای مربوط دانشکده انجام وظیفه کنند از این مقررات معاف خواهند بود مشروط بر آنکه گواهی دائر بر حضور در بیمارستان یا آزمایشگاه را در آنساعات بدفتر دانشکده تسلیم نمایند .

ماده ۳ – این آئین نامه پس از تصویب لازم‌الاجراست و بنا بر این موادیکه درباب حضوروغیاب دانشجویان درآئین‌نامه های‌سابق بتصویب رسیده‌است ملغی خواهد بود.

این آئین نامه که مشتمل بر سه ماده و دو تبصره است در شصت و هفتمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه اول مهر ماه ۱۳۱۸ تصویب شد بموقع اجرا گذارده شود .

رئیس دانشگاه – اسمعیل مرآت

آئین نامه ورود پزشکان مجاز بدانشکده پزشکی

در شصت و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۵ مهر ۱۳۱۸ تبصره ذیل برای الحاق بماده ۳ اساسنامه دانشکده پزشکی بتصویب رسید .

تبصره – پزشکان مجاز که دارای شرایط ماده ۳ اساسنامه دانشکده پزشکی هستند برای ورود بدانشکده از امتحان مسابقه ورودی معاف خواهند بود .

آئین نامه راجع به پذیرفتن فارغ‌التحصیلهای آموزشگاه عالی مامائی در دانشکده پزشکی

(مصوب شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۱ شهریور ۱۳۱۸)

پیشنهاد دانشکده پزشکی در باره پذیرفتن فارغ‌التحصیلهای آموزشگاه عالی مامائی در سال اول دانشکده پزشکی مطرح و تصویب گردید که ایشان حق ورود بسال اول دانشکده مزبور داشته و از امتحان مسابقه ورودی معاف باشند .

دانشکده پزشکی

آئین نامه راجع بپرداخت حق امتحان در دانشکده پزشکی

(مصوب یازدهم شهریور ماه ۱۳۱۸ شورای دانشگاه)

پیشنهاد در باره دریافت حقی از دانشجویانی که در جلسه شهریور ماه در امتحانات شرکت میکنند در شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۱ شهریور ۱۳۱۸ مطرح و مقرر گردید کلیه شرکت کنندگان در امتحانات تجدیدی شهریورماه دانشکده پزشکی اعم از اینکه یك یا چند ماده را امتحان بدهند باید بدون استثناء مبلغ ۵۰ ریال بعنوان حق امتحان بصندوق دانشکده بپردازند .

اداره کتابخانه و انتشارات فنی (۱)

ادارهٔ کتابخانه و انتشارات فنی بموجب ماده ۱۵ اساسنامهٔ مصوب شورای دانشگاه یکی ازسازمانهای چهارگانه فنی دانشکدهٔ پزشکی وداروسازی و دندانسازی‌میباشد وامور مربوط بپایان نامه و سخنرانیهای فنی نیز از ضمائم آن بشمار میرود ،

درین اداره سازمانهای زیر وجود دارد .

الف - کتابخانه

کتابخانه دارای سه قسمت است :

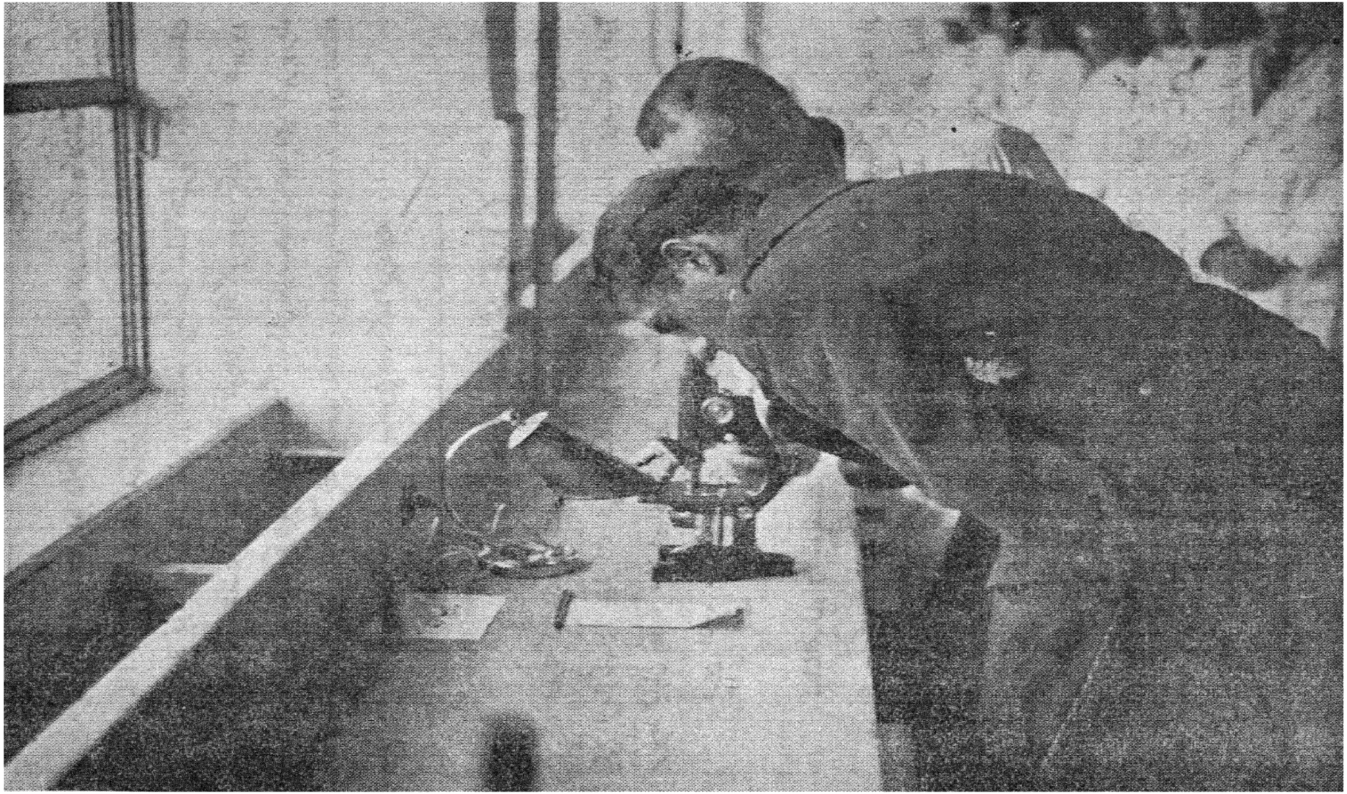
۱ - گنجینه و تالار بررسی - کتب کتابخانه دانشکدهٔ پزشکی هر چند از لحاظ کمیت و شماره بسیار نبوده و در حدود پنج هزار مجلد میباشد لیکن از لحاظ کیفیت یعنی موضوع و مطلب و ارتباط آن با امور فنی دانشکده اهمیتی خاص دارد و میتوان آنرا یکی از کتابخانه های منتخب دانشگاه بشمار آورد - طرز ترتیب کتب و قفسه بندی گنجینه نیز بر زیبائی ظاهری آن میافزاید .

کتابها سابقاً بروش دوی (۲) مرتب شده بود ولی چون این ترتیب هم از لحاظ منظره هم از جهت قابلیت استفاده دارای نقائصی چند بود ترتیب سابق‌را برهم زده کتب را از لحاظ اندازه مرتب نمود . این تغییر در ابتداء امر بدشواری چند برخورد اما سرانجام هم برزیبائی‌قفسه ها افزود وهم استفادهٔ مراجعین وکار کتابداررا آسان تر کرد بعلاوه برای نگاهداری کتبی بیشتر جای زیادتری بدست آمد .

---

(۱) این شرح بتوسط آقای مشایخ فریدنی کتابداردانشکده پزشکی تهیه شده است

(۲) Dewey

والاحضرت همایون ولایتعهد آزمایشگاه میکرب شناسی دانشکده پزشکی را ملاحظه میفرمایند

دانشکدهٔ پزشکی

گنجینه کتب را یك رده نردهٔ آهنین از دسترس مراجعه کنندگان جدا میدارد و جز کتابدار و معاونان او دیگری را در آن راه نیست .

تالار بررسی مانند گنجینه قابل توجه است - کف آنرا با مشمع پوشانیده اند تا صدای پای گذرندگان بررسان را از کار باز ندارد و جمعیت خاطرشان را پریشان نسازد .

در تالار بررسی میز های دو نفری با صندلی چرمی بفواصل معینی گذارده اند تا دانشجو هنگام مطالعه از دیگران بر کنار باشد و بتواند با آسایش خیال بکار خود پردازد - تالار بررسی را پنج پنجره وسیع از سوی جنوب بباغ محوطه جنوبی میگشاید و گاه بگاه تماشای دور نمای فرح انگیز شهر و گیاهها و گلهای رنگارنك بررسان را از خستگی آسوده میدارد .

میز ها طوری نهاده شده است که در روز همیشه روشنائی از سمت چپ بر آنها می تابد و در شب چراغ های برق با پرتو افکنهای مات روشنائی تالار را تأمین میکنند . در نظر است بعد ها بر میزهای مطالعه نیز چراغ با پرتو افکن گذارده شود و نیز شیشه های مات و کلفت از دو سوی عمود بر هم بر آنها نصب گردد تا هر دانشجو را مکانی تنها و محدود بوده و از رفقای پهلوی خود نیز جدا باشد .

همانگونه که بیشتر قسمتهای دانشکده بنام یکی از بزرگان دانش پزشکی یا کتب مهم طبی ایران نامبردار شده است تالار بررسی نیز بنام حاوی مشهور میباشد (۱)

تالار دیگری در نزدیکی تالار بررسی برای نگاهداری و مطالعهٔ کتب خطی ساخته شده است و بررسی کتب ذی قیمت و خطی در آن طبق آئین نامهٔ جداگانه است .

۲ - اطاق مجلات - در مجاورت تالار بررسی اطاق دیگریست که در آن مجلات و انتشارات پزشکی ایران و کشور های دیگر نگاهداری و بررسی میشود .

---

(۱) مشهورترین کتاب طب عملی تألیف محمدبن زکریای رازی (متوفی در ۳۲۰ هجری) که باقوال مختلف در ۳۰ مجله تالیف شده است

برای کتابخانه دانشکدهٔ پزشکی و دارو سازی و دندانسازی ۱۳۷ نشریه از کشور های مختلف میرسد بدین شرح .

۱ – از ایران	۱۵	نشریه
۲ – از فرانسه	۱۰۴	»
۳ – از اتحاد جماهیر شوروی	۱٤	»
٤ – از بیروت	۲	»
٥ – از آلمان	۱	»
٦ – از ژاپون	۱	»

از انتشارات نامبرده ۱۲۱ نشریه مربوط بفن پزشکی و دارو سازی و دندانسازی است و این خود برای دانشجویان بسیار قابل توجه می باشد زیرا میتوانند همیشه با صرف اندکی وقت از تازه ترین اطلاعات فنی آگاه شوند .

قفسه بندی اطاق مجلات طوریست که هر مجله بترتیب شماره و تاریخ ورود در خانهٔ مخصوص عموداً قرار میگیرد و هنگام مراجعه برای متصدی مربوط و مطالعه کننده زحمتی ندارد .

در آخر هر سال مجلات یکساله تجلید و صحافی شده در گنجینه کتابخانه گذاشته میشود .

۳ – اطاق استخوانها ـ این اطاق در ضلع جنوب شرقی کتابخانه واقع شده و مخصوص نگلهداری استخوانها و قطعات تشریحی است که در قفسه‌ها بترتیب چیده شده است .

استخوان و قطعات تشریحی در کتابخانه از آن سبب مورد لزومست که دانشجویان هنگام کالبد آموزی اگر از روی نقشه نتوانند خصوصیات دقیق را دریابند باستخوان مربوط مراجعه کرده و خوانده ها را بر آن یافته بخاطر بسپارند .

طرز کار کتابخانه

ساعت کار تالار بررسی همه روزه از ۱٤ تا ۲۱ و بخش مجلات و استخوانها از ۱۷ تا ۲۱ میباشد .

هر دانشجو بموجب آئین نامهٔ مصوب کارت کتابخانه را باید دردست داشته باشد تا بتواند از کتب استفاده کند . دانشجو نام و شمارهٔ کتاب مورد احتیاج را از کتلبوگ

دانشکده پزشکی

فهرست یا برگه پیدا کرده بر قبض رسمی ثبت وزیر آنرا امضاء میکند و آنرا پیوست کارت کتابخانه بکتابدار تسلیم میدارد و پس از خاتمه مطالعه کتاب را مسترد داشته کارت خودرا باز پس میگیرد و برگهٔ (فیش) را باطل میکند .

از استخوانها و مجلات نیز بدین طریق استفاده میشود که متصدی مربوط نام مراجعه کننده و استخوان یا مجله مورد احتیاج را در دفتری ثبت و مراجعه کننده مقابل آنرا در ستونی مخصوص امضاء میکند و پس از خاتمه‌کار و استرداد استخوان یا مجله امضای اورا باطل کرده خود در ستون دیگر امضاء مینماید .

کتب و استخوانها و مجلات بهیچوجه از کتابخانه خارج نمیشود و استفادهٔ از آنها در تالار بررسی طبق آئین نامهٔ جداگانه است . شماره مراجعه کنندگان بکتابخانه دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی از اول مهر ۱۳۱۸ تا ۲٤ اردیبهشت ۱۳۱۹ که این گفتار نگاشته میشود بالغ بر ۱۰۵۷۵ می باشد .

ب - انتشارات فنی

انتشارات فنی عبارتست از

۱ - پلی کپی .
۲ - سالنامه .
۳ - نامهٔ ماهانهٔ پزشکی
٤ - فهرست و آمار .
۵ - چاپ کتب پزشکی .
٦ - چاپ و نشر سخنرانیهای پزشکی

پلی کپی - در دانشکدهٔ پزشکی از دروس هر استاد کپیه برداری شدهٔ میان دانشجویان تقسیم میشود تا هم درس با طرزی صحیح و اسلوبی استوار گرد آید وهم دانشجویان از زحمت جزوه نویسی باز رهند ؛

هر استاد درس خودرا بدفتر کتابخانه میسپارد و بترتیب تاریخ ورود و عدهٔ دانشجویان کلاس از آن کپیه برداری میشود .

سالنامه جامعی در دست تألیف و طبعست که بزودی منتشر خواهد شد و درآن تاریخچه کامل دانشکده پزشکی و شرح حال استادان و دانشجویانیکه فارغ‌التحصیل شده اند باضمام گزارش کامل امور فنی و اداری دانشکده درج می شود .

نامهٔ ماهانه پزشکی تاکنون منتشر نشده است و امید است در آتیهٔ نزدیکی صورت تحقیق پذیرد .

فهرست و آمار – چون کتب کتابخانه همه ساله در افزایش است و باضافه محتوی مهمترین و تازه ترین کتب پزشکی می باشد ناگزیر سالی یکمرتبه فهرست آن تهیه و بچاپ رسانیده خواهد شد تا استادان و دانشجویان دانشکده از کتب و شمارهٔ آنها آگهی داشته باشند و نام و نشان کتاب مورد احتیاج خودرا از روی آن پیدا کرده از کتابدار و متصدیان آن دریافت دارند – بعلاوه برگه هائی برای کتب در دست تهیه است که با دانستن نام نویسنده یا موضوع یا نام کتاب میتوان نشانی کامل آنرا در گنجینهٔ کتابخانه بدست آورد .

چاپ کتب پزشکی – نسخ خطی کمیاب و نفیس کتب پزشکی را کتابخانه میتواند با موافقت ادارهٔ دانشکده طبق شرایط خاصی چاپ و منتشر نماید .

سخنرانیهای پزشکی – برنامهٔ سخنرانی پزشکی دانشکده توسط ادارهٔ کتابخانه تهیه و بدانشجویان آگهی میشود . این سخنرانیها از طرف استادان دانشکده یا دانشمندان دیگر ایراد میگردد و هر کدام سودمند و قابل استفادهٔ عموم بود بچاپ رسیده منتشر می گردد .

ج – پایان نامه

هر یك از دانشجویان پس از گذراندن امتحانات نظری و بالینی خویش ناگزیر است برای دریافت درجهٔ دکتری پایان نامهٔ بنگارد تا هم راه تحقیق و تتبع را بیاموزد و هم خلاصه و نتیجهٔ زحمات شش ساله خود را بصورت رسالهٔ در کتابخانه دانشکده باقی گذارد .

تشریفات گذراندن پایان نامه بدین قرار است که دانشجو موضوع پایان نامه را پس از مشاورهٔ با استاد مربوط بدفتر کتابخانه تسلیم میدارد . اگر آن موضوع جالب توجه و کسی قبلا آنرا نگرفته بود بمقام ریاست دانشکده پیشنهاد میشود و پس از تصویب مراتب بدانشجو اعلام میگردد تا بتهیه آن اقدام نماید .

تمامی پایان نامه ها باید یك شکل و طبق نمونهٔ موجود در کتابخانه ماشین و تجلید و صحافی شود و پشت آن عنوان رساله و نام نویسندهٔ آن طلا کوب گردد .

دانشکده پزشکی

روز رسیدگی بپایان نامه از طرف اداره کتابخانه معین و در دانشکده آگهی میشود و هر که بخواهد میتواند حضور بهمرساند .

قضات پایان نامه که مسن ترین ایشان سمت ریاست بر دیگران دارد و رئیس کتابخانه ودانشجو وحضار دیگر درتالار طبری (۱) گرد میآیند وپس از ایراد سؤالات لازم از طرف قضات و دفاع دانشجو در جلسهٔ جداگانه رای گرفته میشود و رد وقبول و درجهٔ پایان نامه معلوم میگردد .

اگر پایان نامه پذیرفته شود دانشجو ناگزیر است در برابر هیئت قضات و حضار دیگر سوگند نامهٔ که متن آن در پائین چاپ میشود با صدای بلند بخواند و زیر آنرا امضاء کند بدین ترتیب تشریفات پایان نامه بپایان میرسد و دانشجو درجهٔ دکتری را دریافت میدارد .

(سوگند نامه در برابر صفحه ۵۰-X این کتاب گراور شده است)

(۱) - بنام ابوالحسن علی بن سهل (معروف بربن) طبری از پزشکان بزرگ و بنام قرن سوم هجری که مؤلف نخستین رسالهٔ طبی یعنی کتاب (فردوس الحکمه) و کتب دیگر پزشکی می باشد .

والاحضرت همایون ولایتعهد و والاحضرت همایون فوزیه پهلوی

(در جشن دوم اردی بهشت ماه ۱۳۱۸)

اساسنامه و برنامه آموزشگاههای عالی بهداشت

(مصوب چهارصد و دهمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ ۱۱ تیر ۱۳۱۹)

۱ ـ اساسنامه

ماده ۱ - آموزشگاههای عالی بهداشت بمنظور تهیه وپرورش سریع پزشکان درجه دوم برای اشتغال بامور پزشکی ساده در دهستانها و مبارزه با بیماریهای همه‌گیر تأسیس میگردد .

ماده ۲ ـ شرط ورود باین آموزشگاهها داشتن گواهینامه سه ساله اول دبیرستان میباشد .

ماده ۳ - دوره تحصیلات آموزشگاههای عالی بهداشت چهار سال خواهد بود .

ماده ۴ ـ از سال دوم شاگردان صبحها را در بیمارستانها بکار های بالینی و بعد از ظهر ها را در آموزشگاه بدریافتن و آموختن معلومات نظری و عملیات آزمایشگاهی مشغول خواهند شد .

ماده ۵ ـ در پایان سال چهارم از دانشجویان امتحان نهائی بعمل میآید و در صورت پذیرفته شدن دانشنامه مخصوص بآنها داده خواهد شد .

ماده ۶ ـ فارغ‌التحصیلهای این آموزشگاه در نقاطیکه بیش از ده هزار تن جمعیت دارد حق اشتغال بحرفه پزشکی نخواهند داشت .

ماده ۷ ـ فارغ‌التحصیلهای این آموزشگاه پس از هشت سال‌کار دربخشهای مربوط مجاز خواهند بود که بسال چهارم دانشکده پزشکی وارد شده و پس از سه سال تحصیل بدریافت درجه دکتری در پزشکی نائل شوند .

ماده ۸ ـ طرز دریافت پروانه اشتغال بکار و حدود وظائف و اختیارات ایشان بموجب مقررات جداگانه تعیین و بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

۲ ـ برنامه

ماده ۹ـ برنامه تحصیلات چهارساله آموزشگاههای بهداشت بدینقرار خواهد بود .

سال اول

این سال مکمل تحصیلات دبیرستان است و در آن دوره فیزیک و شیمی وحیات شناسی و یك زبان بیگانه بعلاوه کالبد شناسی و معرفةالاعضاء تدریس میشود .

سال دوم

صبحها در بیمارستانها : کار آموزی در بخش پزشکی و جراحی
عصرها در آموزشگاه : بافت شناسی - کالبد شناسی مرضی .

بیماریهای درونی - بیماریهای بیرونی

سال سوم

صبحها در بیمارستانها : کار آموزی در بخش پزشکی و جراحی و چشم پزشکی .
عصرها در آموزشگاه : باکتری شناسی . انگل شناسی .

بیماریهای درونی - بیماریهای بیرونی

سال چهارم

صبحها در بیمارستانها : کار آموزی در بخش مامائی .
بیماریهای زنان : بیماریهای کودکان . بیماریهای آمیزشی
بعد از ظهر در آموزشگاه : بهداشت . بیماریهای همه گیر -- طرز مبارزه با بیماریهای خطرناك در ایران .

الحاق آموزشگاه عالی بهداشت مشهد بدانشگاه تهران

چون بموجب ماده دوم قانون تأسیس دانشگاه « ممکن است مدارس ومؤسسات دیگری لدی‌الاقتضاء بدانشگاه منضم گردد » و بموجب بند شانزدهم از ماده دوازدهم آئین نامه شورای دانشگاه « تصدیق صلاحیت مؤسسات ادبی یا علمی برای‌الحاق بدانشگاه و تصویب الحاق آنها » از اختیارات و وظائف شورای دانشگاه میباشد درهفتاد و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز شنبه ۹ شهریور ۱۳۱۹ تصویب گردید که آموزشگاه عالی بهداشت مشهد که بموجب اساسنامه و برنامه مصوب چهار صد و دهمین جلسه شورای عالی فرهنگ تأسیس گردیده است و امور آن تحت نظر دانشکده پزشکی اداره میشود بدانشگاه منضم شده از بنگاههای تابع آن بشمار آید .

رئیس دانشگاه - **اسمعیل مرآت**

دانشکده پزشکی

آئین نامه راجع بپذیرفتن پزشکان مجاز در دانشکده پزشکی

(مصوب شصت و نهمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۵مهر ۱۳۱۸)

پیشنهاد شماره ۲ روز ۱۱ر۷ر۱۳۱۸ – دانشکده پزشکی در شصت و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۵ مهر ۱۳۱۸ مطرح و تبصره ذیل برای الحاق بماده ۳ اساسنامه دانشکده پزشکی بتصویب رسید

تبصره – پزشکان مجاز که دارای شرایط ماده ۳ اساسنامه دانشکدهٔ پزشکی هستند برای ورود بدانشکده از امتحان مسابقه ورودی معاف خواهند بود.

آئین نامه راجع بامتحانات تجدیدی دانشکده پزشکی

ماده واحده - دانشجویانی که در امتحانات شهریور دانشکده پزشکی فقط در یك ماده نمره بد داشته باشند در صورتیکه سه یك همه نمره های امتحانی ایشان بالاتر از پذیرفتنی و بقیه کمینه پذیرفتنی باشد میتوانند آن یك ماده را منتها تا دوماه بعد از امتحانات تجدیدی امتحان داده در صورت پذیرفته شدن بکلاس بالاتر بروند.

تبصره – این ماده برای یکسال تحصیلی بطور آزمایش تصویب شد تا سال بعد در صورت لزوم در آن تجدید نظر شود.

رئیس دانشگاه – **اسمعیل مرآت**

آئین نامه ورود دکترهای دندانسازی بدانشکده پزشکی

پیشنهاد شماره ۱۸۴۰ر۲۷ر۷ر۱۳۱۹ دانشکده پزشکی در هشتاد و دومین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۲۶ آبانماه ۱۳۱۹ مطرح و بطریق زیرین تصویب گردید

« دارندگان دانشنامه دکتری دندانسازی در صورتیکه بخواهند بدانشکده پزشکی وارد شوند میتوانند بدون طی سال اول امتحان آنسال را داده اگر پذیرفته شدند در سال دوم نام نویسی کنند. بدیهی‌است که اگر درامتحان پذیرفته نشوند فقط حق نام نویسی در سال اول خواهند داشت ».

برنامه دروس فنی آموزشگاه عالی بهداشت مشهد که بطور آزمایش در سال تحصیلی ۲۰ - ۱۳۱۹ تدریس میشود

۱ - گیاه شناسی

صفات ممیزه گیاهان - ساختمان عمومی گیاه - گروه های مهم گیاهان

شکل شناسی :

یاخته - پرتپلاسم - هسته - شیره یاخته ای شامه

بافت ها - چوب پنبه - زنبوری - زنبوری چوبی - بافتهای آوندی اندامها -

ریشه - ساختمان نخستین و دومین ریشه

ساقه - ساختمان نخستین و دومین ساقه

برك - ساختمان عمومی

گل - ساختمان عمومی - گشن گیری - رویش دانه و میوه

فیزیولوژی گیاهی

تغذیه - گیاهان سبزینه دار و بی سبزینه - گرفتن آب گردش شیره های گیاهی -

ترشح - دم زدن - زندگی هوازی و ناهوازی

تخمهر - روئیدن - حرکت .

گیاهان پزشکی و داروئی

افسنطین - درمنه - بابونه - کاسنی - عاقرقرحا - روناس - اپیکا

نعناع - آویشن شیرازی - مرزنگوش - زوفا - آویشن کوهی - گل ماهور - خرزهره

گاوزبان جنگلی و کوهی

سقمونیا - جلب - تربد

تاجریزی - بزرالبنج - شابیزك - توتون - تاتوره - انیسون - زیره - شبت -

رازیانه - گلپر - جعفری - انقوزه - مورد - انار - گل سرخ

جارو - شیرین بیان - فلوس - تمر - خار شتر

سداب - نارنج - کتان - فرفیون - کرچك - شمشاد - پلیزك - ختمی - خشخاش

خاکشی - خردل - غار - دارچین - اقونیطون - خربق

دلفین - ادنسون

گزنه - شاهدانه - زراوند - فلفل

خصی‌الثعلب - زنبق - سیر - سورنجان

خرما - قلقاس

گندمیان

سرو - عرعر

سرخس نر - بسفایج - پرسیاوشان - دم اسب .

۲- شیمی پزشکی سال اول

سازمان . آتم کربن - استرئو شیمی کربن - ذکر مهمترین عوامل شیمی آلی و معدنی - آزمایش وزنی و حجمی . محلولهای معلوم‌العیار (۱) . اسید وقلیائی بودن . PH . ترکیب موجودات زنده و طبقه بندی عناصر تشکیل کننده آنها . - کربورهای ئیدروژن .

لیپید ها :

تعریف — الکل و اسید های لیپید ها . طبقه بندی لیپید ها . مبداء - بیولوژی لیپیدها . کار فزیولوژیك آنها - هضم و جذب آنها - استخراج لیپیدها - استرئول ها - روابط آنها باویتامین (ل) وهورمون ها - اهمیت کولسترول وخواص آن .

مواد سفیدهٔ تخم مرغی - طبقه بندی . اسیدهای آمینه - خواص آنها - طرز تولید وکار آنها .

پولی پپتیدها . - خواص عمومی - طبقه بندی . مشتقات اسیدهای آمینه - : اوره و اسیداوریك :

دیاستاز ها و مخمرها - طرز بدست آوردن دیاستازها ؛ ذکر مختصری ازطبقه بندی آنها .

غذا - کلیات - طبقه بندی مقدار غذا - تحصیل مواد غذائی - ذکرغذاهای

(۱) Titré

فرعی - و ذخیره و غیره - تخم مرغ - شیر - ترکیب و تجزیه شیر - فرق شیر زن و حیوانات .

ویتامین ها - کلیات - طبقه بندی - مهمترین ویتامین ها - شیره هاضمه : بزاق شیره معده - صفرا - شیره لوزالمعده - شیره امعاء - جذب و تفاله - مدفوع .

خون - کلیات تغییرات طبیعی و مرضی - جستجوی خون و آزمایشهای آن : طرز تهیه وزن مخصوص آن - مقدار قلیائی آن - تعداد ذرات سفید و قرمز مقدار هموگلبین - مقدار فیبرین - مقدار کولسترل - مقدار اوره - مقدار اسید اوریك - مقدار ازت کل - مقدار قند خون - تغییرات طبیعی و مرضی آن - سلسلهٔ منظم کننده قند خون - مقدار کلرور و کالسیم خون .

ادرار - کلیات و ترکیب آن - تغییرات مواد طبی و طرز تهیه آن - طرز جستجوی مواد ملونهٔ ادرار - مواد غیرطبیعی ادرار - آلبومین - کلروز - ترکیبات استونیك - استون اوری های فیزیوپاتولوژیك - چرك - خون - صفرا در ادرار وغیره : نطفه : طرز جستجوی لکه های نطفه - ترشحات : (ترانزودا - اگزودا) و تجربه آنها .

۳ـ زیست شناسی جانور ها

سال اول

تعریف و تقسیم زیست شناسی عمومی .

مختصری از یاخته شناسی : ساختمان یاخته: سیتوپلاسما و هسته - ارتباط فیزیولژیکی بین پروتپلاسما و هسته - اهمیت هسته : مروتومی .

شرایط زیست یاخته - وسایل تحقیق :

اب : زندگانی نهفته - اکسیژن - فشار اسموزی - تجربه‌های دووریس - پلاسمولیز - تجربه های هامبورگ : امولیز - سنجش فشار اسموزی - اهمیت اسموز در کیفیات زیستی - واکنش محیط - الکترولیت و نا الکترولیت - تجزیه یونی آب

آموزشگاه عالی بهداشت مشهد

pH : سنجش pH : روش الکتریکی - روش رنگی pH - محیط های زیست - اثر تمپن .

ساختمان شیمیائی ماده زنده - اهمیت موادکانی - مواد آلی : گلوسید ها - لیپید های ذخیره - لیپید های ساختمانی (کلسترل - ارگسترل - اسیتید - گلیسرید - میلین)- پرتیدها - خاستگاه - مواد آلی - اصطلاح نقطه ایزو الکتریك - پرتیدها .

ترکیب شیمیائی بدن انسان - خواص فیزیکو شیمیائی ماده زنده - حالت کلوئیدی خواص کلوئید ها - رابطه حالت کلوئیدی و کیفیات زیستی .

خواص سطحی - کشش سطحی - رونشینی - خواص سطح پرتوپلاسما - پولاریزاسیون یاخته - تئوری شامه یاختهٔ - دخول آب و مواد دیگر در یاخته - ورود مواد و کیفیت اسموزی - تئوری ورود انتخابی مواد - همگر (ضریب) چربی - تغذیه یاخته - موجودات اتوترف و هتروترف - احتیاج انرژی و احتیاج ریخت سازی ماده زنده .

دیاستاز ها - تعریف - خواص و رده بندی - اهمیت اکسیداز ها و دزیدرازها در دم زدن یاخته - طرز عمل دیاستازی - قابلیت تحریك پرتوپلاسما بطور اجمال .

نمو و تقسیم - تقسیم راسته و نا راسته - پرورش بافت و یاخته - تئوری مویا و وایسمن .

جانوران - آغازیان - تاژك داران (بساختمان تاژك داران جانوری بیشتر اهمیت داده شود - اهمیت تاژك داران سبز از نظر زیست شناسی - اصطلاح انرژید) - ریشه پائیان - اسپر داران - تکثیر آغازیان - کنژوگزن .

انگل و زندگانی انگلی - همزیستی و همکاری - دوره نمو تاژك داران . بیماری خواب - دوره نمو اسپر داران - پلاسمودیوم .

پریاخته ها - غدد تناسلی - اسپرماتوزئید و تخمك - ترسیم نا مساوی - باروری پارتنوژنز تجربی و طبیعی - مفهوم باروری تخمك - تخم های بی زرده - ناجور زرده و دور زرده - تقسیم تخم - گسترولائی شدن - مختصری راجع « بسازنده ها » -

خواص فرعی جنسی و ارتباط آنها با ترشح داخلی - غدد تناسلی .

تعیین جنس - توارث - کرموزم حامل توارث - تجربه مندل ونودن - پایه و

بنیاد علم ژنتیك - تجزیه خواص - ژن ها - ژنتیك و رابطه آن با بیماریهای توارثی (دالتنیسم - هموفیلی - همرالوبی) - بیان پارتنوژنزوارمافرودیتیسم بوسیله ژنتیك - موتاسیون و تکامل .

بافت ها - بافت پوششی - بافت مایچهٔ - تکامل مایچه ها - بافت پی - تکامل دستگاه پی در طبقات جانوری - ساختمان نورونی دستگاه پی (سیناپس بین دونورون سیناپس بین نورون ومایچه - بافت ملتحمه) .

محیط داخلی : خون - ساختمان و خواص عمومی - یاخته های خون - گلبولهای قرمز و گلبولهای سفید و پلاکت ها . محل ساخت و تخریب یاخته های خون - خواص فیزیکو شیمیائی خون - مرك خون .

گروه های خونی - انافیلاکسی :

سلانتره ها - مرجانها - اسفنج ها بطور اختصار .

نفریدی در طبقات حیوانی - رابطه بین دستگاه دفع و اعضای تناسلی .

کرمها : کرمهای حلقوی - ساختمان پلیکت (پرتاران) - زالوئی ها .

کرمهای پهن انگلی : ترماتود ها - سستود ها (ساختمان - نمو و انواع) .

نماد ها (ساختمان و انواع) .

بند پائیان - خواص عمومی - نمونه ساختمان - دگر گونی .

سخت پوستان : خرچنك - ساکولین .

حشرات : زواید دهانی - رده بندی (دو بالان : انوفل - کولکس - فلبوتوم وتاه شاخان : مگس - نیمه بالان - شپش ها - کك ها) خطر حشرات و طرز دفع حشرات مضر عنکبوتیان (مخصوصاً کنه ها) .

مهره داران : بافت غضروفی و استخوانی - خواص و ترکیب شیمیائی - استخوانی شدن - دستگاه پی در مهره داران بطور اختصار - عمل دستگاه پی - تئوری لاپیك: کرماکسی .

فیزیولوژی سلسله سمپاتیك و پاراسمپاتیك بطور اختصار - واسطه شیمیائی .

تعاون مایعی بین بافت ها و یاخته های جانوران آلی - غدد با ترشح داخلی - (غدد روی گرده و انتساب شیمیائی و رویان شناسی آنها با دستگاه سمپاتیك - تیروئید

پاراتیروئید - هیپوفیز - جگر مخصوصاً عمل لیکوژنی آن - پانکرآس - غددبطور اختصار ذکر شده تعلیمات متوسطه را تکمیل میکند) .

دستگاه گوارش - دندانها .

دستگاه گردش خون - تکامل این دستگاه در جانوران

دل : الکتروکاردیوگرافی - رویان شناسی عمومی از نظر دل

مختصری راجع بخواص ویژه مهره داران .

پستانداران پست :

منوترم ها و جانورانیکه دارای کیسه مارسوپیال هستند .

پلاسنتا داران : فعالیت تخمدان پیش و پس از تخم گذاری - تثبیت تخم نمو رویان - خواص مشخص راست ایستان - مقام انسان در طبقات جانوران .

بطور کلی زیست شناسی جانوری شامل پنجاه درس است باین‌طریق تقسیم میشود :

۱۵ درس راجع بخواص عمومی ماده زنده - ۱۵ درس راجع به بی مهرگان ۲۰ درس راجع به مهره داران .

٤ـ فیزیولوژی

دوره آن یکسال ، هر هفته دو درس و در تمام سال ۵۵ درس‌خواهدداشت.

مطالب آن با کمال وضوح و بدون بحث علمی بیان خواهد شد .

گفتار یکم - فیزیولوژی سلولی در ٤ درس

۱- شکل یاخته / زاد و رود یاخته ها

۲- شیمی یاخته / خواص یاخته: قابلیت تحریک / اختصاصات نوعی

۳ - شرائط زندگانی یاخته { شرائط درونی / شرائط برونی }

٤ — فرمان ها ·

گفتار دوم — گوارش در ۹ درس ·

۱ - طرز تغذیه و غذا ها ·

۲ - ویتامین ها .

۳ - گوارش دهانی { عمل جویدن / عمل شیمیائی }

٤- { تشنگی / بام }

٥ - گوارش در معده { شیره معده / عمل شیمیائی شیرهٔ معده }

٦ - { حرکات معده / گرسنگی / استفراغ }

۷- شیرهٔ لوزالمعده و عمل گوارشی آن -

۸- { زردآب و عمل گوارشی آن / شیرهٔ روده و عمل آن }

۹- { فیزیولوژی رودهٔ فراخ / حرکات روده ها }

گفتار سوم - راه های جذب { گوارشی / مخاطی / پوستی / زیر پوستی / سروزی }

گفتار چهارم – دم زدن در ۶ درس :

۱- کلیات راجع به تنفس
اعمال مکانیکی تنفس

۲- خاصیت ارتجاعی شش ها
خلاء شامهٔ شش
شمای فونك

۳- اندازه گیری هوای تنفسی: گنج هوای تنفسی، ظرفیت حیاتی، ظرفیت ششی
رسم حرکات تنفسی

۴- فیزیولوژی مجاری تنفسی
تبادلات تنفسی

۵- نسبت تنفسی
پی‌های تنفسی

۶- شفتگی های تنفس: خفگی، عوارض کوهی، آشفتگی های نظم تنفس

گفتار پنجم - گردش خون در ۷ درس

۱- خون
گلبولهای قرمز خون
گلبولهای سفید و شمارهٔ آنها
گلبولن ها
پلاسما و سرم خون

۲- انعقاد خون
خونروش ها
لنف

۳- گردش خون در دل
کار دل

٤- رسم حرکات دل
صدا های دل
صدا های غیرطبیعی دل

٥- گردش خون درسرخ رگها
حرکات نبض

٦- گردش خون در سیاهرگها
» مویرگها
گردشهای مخصوص
گردش لنف

۷ — فشار خون و اندازه گیری آن .

گفتار ششم - خورد در یك درس :

۱- همانندی
و اهمانندی
روزه

گفتار هفتم - حرارت حیوانی در ۳ درس :

۱ - درجه حرارت حیوانی
پایداری
توزیع
تنظیم

۲- دفاع در مقابل سرما و گرما نزد حیوانات معروف به خونگرم
حیوانات معروف به خونسرد

۳- کالوریمتری
متابولیسم بازال

آموزشگاه عالی بهداشت مشهد

گفتار هشتم — تراوشها در ۸ درس ،

الف – تراوشهای بیرونی

۱– تراوش کلیوی و بافت شناسی و فیزیولوژی لوله های پیشابی

۲– پیشاب
فیزیولوژی میزه راه ها
عرق

۳– تراوش شیر

ب — تراوشهای درونی

۴– اعمال جگر
عمل اوره سازی
عمل قند سازی
عمل آهنی و غیره

۵– اعمال جگر (دنباله)

۶– غده درقی
غده های ماوراء درقی
غدهٔ تیموس
سپرز

۷– غده زیرمغزی
غده های تناسلی نر و ماده

۸– تراوش درونی لوز المعده
غده های بالای کلیوی

گفتار نهم — مکانیك حیوانی در یك درس :

ایستادن
حرکت
فیزیولوژی بند ها
تولید صدا

گفتار دهم — فیزیولوژی ماهیچه در ۲ درس

۱-
- قابلیت تحریك
- قابلیت انقباض
  - اثرهای مکانیکی
  - « حرارتی
  - « شیمیائی
  - تولید کار

۲-
- رسم انقباض ماهیچه
- تنوس ماهیچه
- خستگی

گفتار یازدهم — فیزیولوژی دستگاه پئی در ۸ درس :

۱-
- کلیات دربارهٔ پی‌های مرکزی و محیطی
- سلول پئی

۲-
- کمان انعکاس
- قوانین انعکاس
- فیزیولوژی مغز تیره
- غده های راشیدین

۳-
- فیزیولوژی پیاز مغز تیره و پل‌مغز
- مخچه و پایك های مخچه ای

۴-
- پایك های مغز
- هسته های خاکستری‌مرکزی
- تکمه های چهارگانه

۵- مغز
- تقسیم پوستهٔ مغز
- منطقهٔ حسی و حرکتی
- مرکز بروکا

۶- | مغز (دنباله)
| انعکاسهای شرطی

۷ - خلاصهٔ راههای حسی و حرکتی

۸- | پی‌های کله ای
| پی‌های سمپاتیک و ماوراء سمپاتیک

گفتار دوازدهم - حس‌های پنجگانه در ٤ درس :

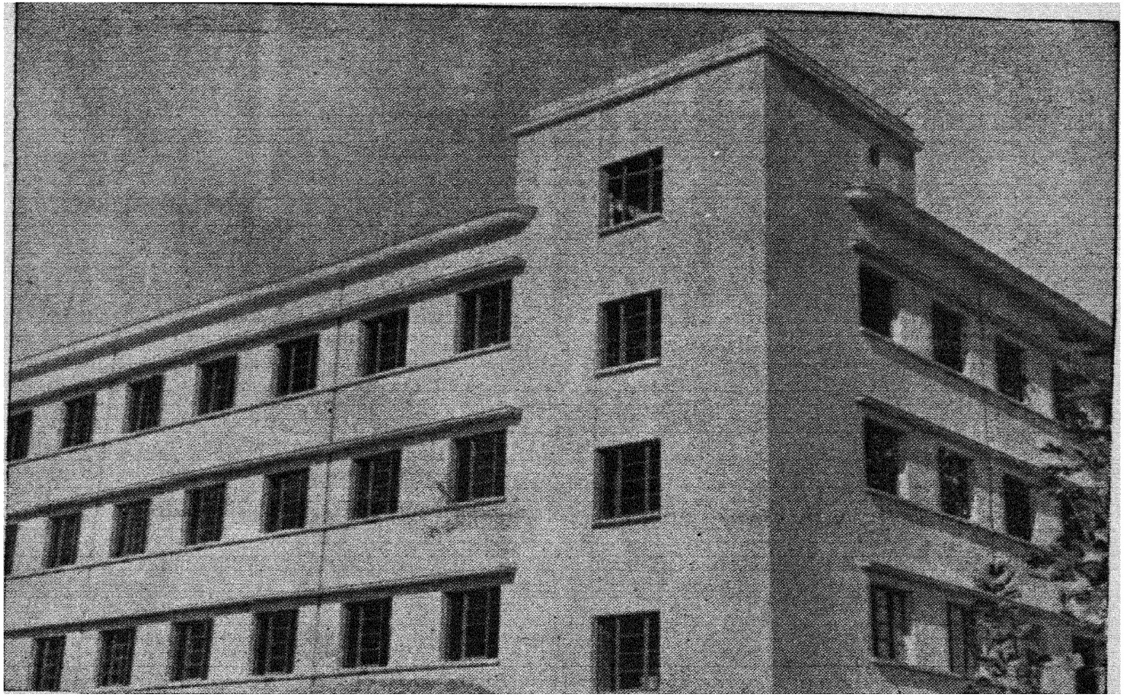
۱- | حس بساوائی و گرمی
| حس بویائی
| حس چشائی

۲ و ۳ - بینائی

٤- | حس شنوائی
| تعادل

گفتار سیزدهم - زاد و رود :

| نمو اعضاء تناسلی وعمل آنها
| لقاح
| آبستنی
| زایمان

جبهه شرقی و جنوبی دانشکده فنی

ساختمان جدید دانشکده فنی

سطح این بنا معادل ٤١٥١ متر مربع است و در شمال دانشکده حقوق و جنوب داروسازی واقع و بغیر از زیر زمین دارای سه اشکوب میباشد.

در قسمت زیر زمین چهارده اطاق برای انبار اشیاء و مصالح ساخته شده است.

در آشکوب سطح زمین دو کارخانه برق و نجاری و یك آمفی تئاتر چهارصد نفری و دو آزمایشگاه برای برق و امتحان مصالح و یك کتابخانه که گنجایش ده هزار کتاب دارد بنا شده است ـ در آشکوب دوم تالار نمایش اشیاء و آزمایشگاههای مختلف و اطاقهای کار و شش کلاس درس و اطاقهای قسمت اداری قرار دارد ـ در آشکوب سوم آزمایشگاههای شیمی و مکانیك و دو تالار بزرگ و پنج اطاق رسم و شانزده اطاق برای قسمت اداری می باشد.

دانشکده فنی گنجایش هزار نفر شاگرد دارد وعلاوه براطاقهای نقشه کشی آزمایشگاههای شیمی ـ نفت ـ معدن شناسی ـ فیزیك ـ اندازه گیری برق ـ ماشینهای برق ـ آزمایش مواد ساختمانی و کارخانه نجاری که در بنای اصلی دانشکده واقع شده است کارخانه های آهنگری و تعمیرات ـ جوش کاری ـ ریخته گری ـ ماشینهای حرارتی ـ هیدرولیك ـ شیمی صنعتی ـ کارخانه برق و گرمایش مرکزی دانشگاه نیز در سمت چپ این ساختمان جدا جدا بنا شده است.

ساختمان دانشکده فنی که مقدمات آن در ١٣١٧ شروع شده است نزدیك باتمام میباشد و درسال ١٣٢٠ مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

دانشکده فنی

آئین‌نامه دخول دانشجویان دانشکده فنی بکارخانه

(مصوب شصت و دومین جلسه شورای دانشگاه ـ مورخ ۲۳ـ اردیبهشت ۱۳۱۸)

۱ – دانشجویان غیر از ساعات رسمی کار حق دخول درکارخانه را ندارند .

۲ – در تمام مدت‌کار دانشجویان تحت مراقبت مدیرکار بوده تمام دستورات اورا باید با کمال دقت انجام دهند .

وظایف کارکنان کارخانه

۱ – رئیس کارخانه

۱ – رسیدگی باوضاع عمومی کارخانه ـ دقت و بازرسی در انجام و حالت هر یك از آنها .

۲ – پیش بینی و ازدیاد وسایل کار .

۳ – اداره کردن و تحت نظر داشتن اعضاء و اجزاء کارخانه .

٤ – تهیه نقشه‌کار و رجوع آن باشخاص .

٥ – نظم درکارخانه .

٦ – تعیین وقت و مدت‌کار – تهیه دستورات و انتخاب طرق‌کار .

۲ – دفتر تجارتی و محاسباتی

۱ – قبول کارهائیکه انجام آنها درکارخانه مقدور است برطبق دستورات ذیل .

۲ – خرید اشیاء و ابزار و مواد لازمه برای کارخانه .

۳ – پرداخت مزدکارگران غیر رسمی .

٤ – تنظیم و نگاهداری محاسبات .

٥ – رسیدگی به موجودی انبار لوازم و ابزار .

شرایط قبول کارهای خارجی

الف ـ مدیران‌کار صورتی ازکارهائیکه با وسایل موجوده انجام آن درقسمتهای مربوطه خودشان امکان دارد با ذکر تقریبی مدت لازمه و قیمت تخمینی آن تهیه نموده پس از تصویب و امضای رئیس‌کارخانه بدفتر تجارتی و محاسبات تسلیم مینمایند .

ب – دفتر تجارتی مجاز است‌کارهای مختلفه را از خارج در حدود شرایط مذکور در صورت های فوق قبول نموده ورقه قبول‌کار را مطابق نمونه (۱) درسه نسخه صادر نماید یك نسخهٔ از ورقه‌کار در دفترچه اصلی به ته چك باقیمانده یك ورقه

آن به صاحب کار تحویل داده شده ورقه سوم تحویل کارخانه میگردد که در تمام مدت کار باید همراه جنس باشد .

ج - چنانچه کار های مرجوعه در صورتهای مذکوره پیش بینی نشده باشند اداره دفتر تجارتی باید بمدیران کار رجوع نموده پس از اخذ تصمیم و امکان انجام کار مزبور نتیجه را بامضای رئیس کارخانه رسانیده و بعد ورقه قبول کار را صادرمینماید .

د - برای قبول کلیه کارهائیکه مبلغ آن از پنج هزار ریال تجاوز کند امضای مدیر کارخانه و رئیس دانشکده لازم است . برای سفارشهای کمتر از این مبلغ امضای رئیس دفتر تجارتی و مدیر کارخانه کافی خواهد بود .

ه - برای کلیه کارهائیکه رجوع میشود باید مبلغی از اجرت آنرا قبلا بعنوان بیعانه دریافت نموده و در ورقه قبول کار درج شود . مقدار بیعانه منوط بقیمت ونوع کار است - دستور تحویل کار موقعی از طرف دفتر تجارتی صادر خواهد شد که تمام اجرت آن پرداخته شده باشد .

۳ - انبار

۱ - متصدی انبار باید ورقه درخواست مواد نمونه (۲) را ملاحظه کرده در صورت موجود بودن لوازم ورقه را بامضای مدیر دفتر تجارتی رسانیده ودرصورتیکه اجناس درخواستی را حاضر نداشته باشند از دفتر مزبور درخواست تهیه آنها رابنماید .

۲ - در موقع تحویل گیرنده اجناس باید پائین ورقه درخواست را امضاء نماید .

۳ - هر یك از مواد و اجناس انبار باید دارای یك ورقه مخصوص نمونه (۳) باشندکه مقدار اولیه در آن ذکر شود و آنچه بعداً بآن اضافه شده ویا از آن کم میشود در ورقه مزبور ثبت گردد بطوریکه در هر موقع تعیین موجودی یك جنس از روی ورقه کاملا آسان باشد .

٤ - مسئول انبار صورتی از کلیه اجناس و اشیاء موجوده خود باید حاضر نموده نوع و مقدار آنها را تعیین نماید . اطلاعات مزبور باید در دفتر مخصوص تدوین شود که مراجعه بآن سهل و ساده باشد .

۵ - انبار مستقیماً تحت نظر دفتر محاسباتی و تجارتی میباشد .

۶ - کلیه مواد و لوازم موجود در انبار بایستی همیشه بطرز مرتبی تنظیم شده و برای حفظ کلیه اجناس دقت های لازمه بعمل آید .

۷ – برای مواد محترقه انبار دار باید دقت فوق‌العاده زیادی را از نقطه احتراز از خطرات احتراق مبذول دارد و شخصاً مسئول هر گونه حادثه از این بابت میباشد .

۴ – مدیران کارگاه

۱ – مدیران کارگاه فقط کارهائی را میتوانند در قسمتهای مربوطه خود انجام دهند که ورقه قبول کار نمونه (۱) برای آنها توسط دفتر تجارتی و محاسباتی صادر شده و بامضای رئیس کارخانه رسیده باشد .

۲ – ورقه‌کار باید همراه خودکار بکارگاه تحویل داده شود .

۳ – مدیران موظفند بجزئیات کار کارگران و بصحت و دقت کار آنها رسیدگی نمایند

٤ – در ساعات عملیات که برای دانشجویان تخصیص داده شده مدیران باید طبق برنامه که توسط استادان مربوطه تنظیم و بامضای رئیس کارخانه رسیده است دانشجویان مزبور را مشغول بکار نموده ودرتمام مدت عملیات بآنها رسیدگی نمایند .

۵ – مدیران کارگاه مستقیماً مسئول حفظ و نگاهداری وسائل و ماشین‌آلاتیکه در تحویل آنهاست میباشد .

٦ – مواد و لوازم مورد احتیاج را مدیران کارگاه روی ورقه رسمی مخصوص نمونه (۲) درخواست نموده بامضای خود از انبار تحویل میگیرند .

۷ – در صورت بروز حادثه مدیر کار باید فوراً رئیس کارخانه یا رئیس دانشکده یا قائم مقام اورا مطلع سازد .

۸ – مدیران کارگاه باید دقت نمایند اجناسی را که تقاضی دریافت میکنند درست مطابق با احتیاج آنها باشد و الا مسئولیت اتلاف اجناس مزبور « خود ایشان خواهد بود .

۵ – وظائف استادان

۱ – آقایان استادان باید برنامه درس خودرا تهیه نموده و بوسیله رئیس کارخانه بمدیران کارگاه ابلاغ نمایند .

۲ – در موقع عملیات حتی‌الامکان درکارگاه حضور بهمرسانیده و بکاردانشجویان خود رسیدگی نمایند .

۳ – چنانچه نقصی در تشکیلات کارگاه و یا در وسائل کار ملاحظه کنند برئیس کارخانه اطلاع دهند .

٦ – دانشجویان در موقع عملیات

۱ – دانشجویان در ساعاتیکه برای آنها تعیین شده در کارگاه حضور بهمرسانند

۲ – در موقع عملیات باید لباس مخصوص کار را که نمونه آن در دسترس ایشان گذاشته شده بپوشند . در هر صورت لباس کار نباید دارای آستینهای عریض و یا دامن باشد ،

۳ – دانشجویان حق دخالت درکار یکدیگر را نداشته و فقط باید کار های محوله را انجام دهند .

٤ – در صورت احتیاج بابزار ورقه مخصوص نمونه (٤) درخواست را پر کرده بامضای مدیر کارگاه میرسانند و بعداً آنرا از انبار ابزار میگیرند .

پس از ختم کار دانشجویان موظفند ابزار مزبور را تمیز نموده بانبار مسترد و قبض خودرا دریافت دارند .

۵ – قیمت ابزارهائیکه بتقصیر شکسته و یا مفقود شده یا در آخر ساعت بانبار مسترد نشده باشند درحساب دانشجویانیکه ورقه درخواست را امضاء نموده اند منظور خواهد شد .

۷ – کارگران

۱ – کارگران مرتباً سر ساعت خدمت حاضر شده و مستقیماً تحت اوامر مدیران کارگاه میباشند .

۲ – کارگران حق انجام هیچ گونه کاریرا بدون دستور صریح مدیر کارگاه ندارند

۳ – در صورت احتیاج بابزار کارگران ورقه مخصوص نمونه (٤) اینکار را پر کرده و فقط بامضای خود از انبار ابزار تحویل میگیرند پس از ختم کار ابزار مزبور را تمیز نموده بانبار مسترد و قبض خودرا دریافت میدارند .

٤ – در موقع تحویل کارگران ابزار را معاینه نموده و در موقع استرداد چنانچه عیبی داشته باشد و یا مفقود شده باشد قیمت آن در حساب ایشان منظور خواهد شد .

۵ – در موقع حضور و عملیات دانشجویان کارگران باید کاملا مراعات ادب و نزاکت را نموده از هرگونه مساعدت و کمک نسبت به ایشان خودداری ننمایند .

۸ - انبار ابزار

۱ - کلیه وسایلی که جزو لاینفك ماشینهای مختلفه هستند تحویل انبار ابزار خواهد بود .

۲ - متصدی انبار ابزار باید در مقابل هر شیئی که خارج میشود قبض رسید دریافت نموده پس از تحویل آن قبض را مسترد دارد . قبوض مزبور باید روی ورقه رسمی نمونه (٤) باشد .

۳ - تحویل ابزار فقط بامضای کارگران کافیست ولی برای دانشجویان اوراق مزبور باید بامضای مدیر کارگاه نیز رسیده باشد .

٤ - در آخر هر روز صورت ابزار تحویل نشده و یا مفقود شده ویا شکسته شده را باید تنظیم نماید .

٥ - متصدی انبار ابزار دفتری برای اشیاء و ابزار موجوده تخصیص میدهد که درآن صورت ابزارموجوده ثبت وآنچه معیوب یامفقود ویا مسترد نشده ذکرخواهدشد .

٦ - علاوه بردفتر فوق هرقفسه دارای ورقه علیحده خواهد بود که صورت ابزار موجوده درآن ذکر شده است چنانکه یکی از ابزارآن مفقود شود یا بعلتی غیرقابل استفاده باشد درورقه مزبور یادداشت خواهد شد .

۷ - متصدی انبار ابزار شخصاً مسئول نگاهداری و حفظ کلیه وسایل بوده هرگونه از بین رفتن یا خراب شدن ابزار برعهده او میباشد .

۸ - متصدی انبار موظف است همیشه ابزار را بحالت نظم و ترتیب درآورده هرگونه اقدامی برای دوام ابزار بنماید .

۹ - متصدی انبارابزار موظف است که در موقع تحویل کلیه ابزاررا بازرسی کرده و هریك محتاج بتعمیر یا تیزکردن باشد بمدیران کار رجوع نماید .

۱۰ - متصدی انبار ابزار باید نواقص ابزار را که بوسیله دانشجویان یا کارگران باو گوشزد میشود بمدیر کارخانه گزارش دهد .

آئین‌نامهٔ دخول‌دانشجویان دانشکده فنی بکارخانه درشصت ودومین‌جلسه‌شورای‌دانشگاه روز یکشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۳۱۸ تصویب شد .

رئیس دانشگاه - **اسمعیل مرآت**

تصمیم راجع بانتقال دانشکده معقول و منقول بدانشکده حقوق و دانشکده ادبیات (دانشسرایعالی)

(مستخرج از صورت مجلس هفتادو چهارمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۲۹ آذر ۱۳۱۸) .

پیش از دستور مقام ریاست دانشگاه شرحی بیان فرمودند در باره اینکه چون بنای دانشکده معقول و منقول برای تحصیل دانشجویان مناسب نبود و بعلاوه در آنجا وسایل کافی برای مراقبت درطرزتحصیل دانشجویان و اجرای برنامه وجودنداشت تصمیم گرفته شد که قسمت معقول و ادبیات آن بدانشکده ادبیات (دانش سرایعالی) وقسمت منقول بدانشکده حقوق منتقل گردد تا هم وضع تحصیل دانشجویان بیشتر تحت مراقبت قرار گیرد و هم دانشجویان آن در اثر معاشرت با دانشجویان دانشکده های دیگر بیشتر برسوم و آداب و وضع زندگی امروز آشنا شوند و مقرر شد که سالهای اول هریك از شعب مزبور بسال اول دانشکده های مربوط منضم شود ودانشجویان سالهای دوم و سوم برنامه تحصیلی خود را تا پایان کار در آن دانشکده ها ادامه دهند .

آئین‌نامه انتقال دانشکده معقول و منقول به دانشکده های حقوق و ادبیات

شورای دانشگاه در هفتاد و پنجمین جلسه روز یکشنبه ۹ آبانماه ۱۳۱۸ مواد زیرین را در باره طرز انتقال دانشجویان دانشکده معقول و منقول بدانشکده حقوق و ادبیات تصویب نمود :

۱ - ازتاریخ ۲۰ آبان ۱۳۱۸ شعبه های معقول و ادبیات دانشکده معقول و منقول بدانشکده ادبیات (دانشسرای عالی) وشعبه منقول بدانشکده حقوق منتقل میشود.

۲ - دانشجویان سال دوم و سال سوم هریك ازشعب دانشکده معقول ومنقول

دانشکده معقول و منقول

درسهای سابق خود را در دانشکده مربوط ادامه خواهند داد وپس ازگذراندن امتحان ومقاله ختم تحصیلی مانند سابق دانشنامه لیسانس منقول یامعقول یاادبیات را خواهندگرفت.

۳ - دانشجویان سال اول رشته منقول یامعقول یا ادبیات در صورتیکه دارای گواهینامه متوسطه باشند میتوانند بدانشکده حقوق یا دانشکده ادبیات وارد شده و پس از طی دوره تحصیل بگرفتن دانشنامه لیسانس حقوق یا ادبیات نائل شوند.

تبصره - دانشجویان رشته منقول در دانشکده حقوق و دانشجویان رشته های معقول و ادبیات در دانشکده ادبیات پذیرفته میشوند.

٤ - همه شاگردان سال اول شعبه های سه گانه که گواهینامه متوسطه ادبی ندارند مجاز بحضور در کلاس و تعقیب دروس دانشکده های مربوط خواهند بود ولی شرط ارتقاء ایشان بسال دوم علاوه برامتحان مقرر گذراندن امتحان متوسطه وگرفتن گواهینامه رسمی ادبی خواهد بود.

آئین نامه فوق که مشتمل برچهار ماده و یك تبصره است درهفتاد وپنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۹ دیماه ۱۳۱۸ تصویب شد بموقع اجراء گذارده شود.

رئیس دانشگاه

اسمعیل مرآت

توانا بود هر که دانا بود

محل الصاق عکس

وزارت معارف

دانشگاه تهران

دانشکدهٔ ادبیات

نظر بقانون اساسی دانشگاه مصوب هشتم خرداد ۱۳۱۳

نظر باساسنامه و مقررات دانشکدهٔ ادبیات مصوب شورای دانشگاه تهران

چون ... که در تاریخ ... ۱۲ در ... متولد شده و از دانشکدهٔ ادبیات دارای شهادتنامه ها نائل شده

لذا درجهٔ لیسانس ... باو داده میشود که از مزایای قانونی آن بهره‌مند گردد

شماره ... تهران - تاریخ ... ماه ... ۱۳۱

رئیس دانشکدهٔ ادبیات — رئیس دانشگاه تهران — وزیر معارف

نمونهٔ دانشنامهٔ دانشکدهٔ ادبیات

برنامه دانشکده ادبیات

۱ ـ رشته ادبیات فارسی

I ـ زبان فارسی - سال اول

۱- مطالعه هفت بزم بزرگمهر بانوشیروان از شاهنامه فردوسی با تحقیقات فنی و لغوی و صرفی و نحوی و سبك شناسی ـ مختصری از تاریخ زبانهای پیش از اسلام و مناسبات آنها با زبان کنونی (درس آقای محمد تقی بهار) .

۲ ـ مطالعه دیوان حافظ باتحقیقات فنی تصوف وفلسفه وعرفان (درس آقای بدیع‌الزمان فروزانفر) .

۳ ـ بدیع ـ قرض‌الشعرازروی کتاب المعجم فی‌معاییر اشعار العجم - علم قافیه از روی همان کتاب ـ منتخبات نثر فارسی از روی کتاب نمونه سخن فارسی (درس آقای مهدی بیانی) .

سال دوم

مختص رشته زبان فارسی و زبان خارجه .

۱ ـ قرائت کتب نظم ونثر وتحقیق درچگونگی سبك وشرح لغات و اصطلاحات و بیان طرز و روش استعمال آنها با اشاره بقواعد و اصول صرف و نحو و بحث در کیفیت جمله بندی و ترکیب الفاظ و عبارات از لحاظ مبانی بلاغت و ذکر آنچه مستحسن و شایسته تقلید است و آنچه پسندیده نیست و باید متروك گردد (درس آقایان بهار و فروزانفر) .

۲ ـ دفتر اول‌مثنوی باشرح اصطلاحات عرفانی وبیان عقاید مولاناجلال‌الدین و مقایسه آنها با افکار و عقاید شعراء دیگر که بسبك عرفانی سخن رانده اند (درس آقای فروزانفر) .

۳ ـ آئین نگارش (درس آقای عباس اقبال آشتیانی)

آئین نکارش و ترجمه و قرائت ـ نوشته درست و نادرست ـ شرایط و لوازم نوشته درست ـ نوشتهٔ بلیغ وشرایط و اوازم آن .

الف ـ آئین قرائت

تحلیل انتقادی هر نوشته ـ طرز سپردن مطالب اصلی بحافظه ـ طریقه برداشتن یاد داشت ـ طبقه بندی یاد داشت ها و کتابها ۰

ب ـ آئین نگارش

ابداع و ابتکار ـ لزوم رعایت و ترتیب و روش منطقی در نگارش ـ سبك و اسلوب ـ اختلاف سبك نگارش بر حسب اختلاف موضوعها ـ کلمه و کلمه ها ـ رعایت صنایع و اصول معانی و بیان ۰

ج ـ آئین ترجمه

خطا بودن ترجمه تحت‌اللفظی ـ تعبیرات مخصوص هر زبان ـ اختلاف طرز جمله بندی و اسلوب کلام در هر زبان ـ ترجمه آزاد .

۳ ـ تاریخ تحول زبان بشرح ذیل

۱ ـ تحول نثر فارسی از قدیمترین زمانها تا امروز ـ تمهیدات تاریخی هر دوره ـ طرز جمله بندی‌ومختصات لغوی هر دوره ـ رسم‌الخط ـ حروف تهجی ـ تبدیل‌حروف و تحول لغات در هر دوره ـ تأثیر انقلابات ـ معرفی زبانهای فرس قدیم و اوستائی و پهلوی و دری ـ ذکر لهجه های فارسی ـ فهرستی از کتب معتبر و معروف ـ زبان پهلوی و دری ـ مشاهیر نویسندگان هر دوره ـ نمونه هائی از سبك هر دوره و تحولات لغوی و صرف و نحو ـ سبك شناسی نثری ـ بروز و ظهور نثر فنی (شعر منثور) این مجموع در ضمن معرفی شش دوره تاریخ بیان خواهد شد ۱ ـ عهد هخامنشی ـ ۲ ـ فارسی میانه یاپهلوی ـ ۳ ـ زبان دری ـ سامانیان و غزنویان ـ ٤ ـ سلجوقیان ـ ٥ ـ دوره مغول و تیمور ـ ٦ ـ بازگشت ادبی و عهد مشروطه (درس آقای بهار) ۰

سال سوم ـ ۱ ـ قرائت کتب نظم و نثر بشرح سال قبل و تحلیل و انتقاد اشعار و قصاید و قطعات نثر و بیان لطائف ادبی و دقایق و نکات معانی و بیان و بحث در چگونگی سبك آنها (درس آقایان بهار و فروزانفر) ۰

۲ ـ مطالعه کتب ومنابع ادبی بدستور استاد

٤ ـ تاریخ تحول زبان بشرح ذیل

تحول نظم فارسی (شعر) از قدیمترین زمانها تا امروز ـ تعریف شعر ـ شعرهای هجائی ـ شعر در ایران قبل از اسلام ـ نمونه شعرهای قبل از اسلام ـ شعر در عرب (بطور اختصار) ـ شعر هجائی بعد از اسلام ـ شعر عروضی ـ

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

معرفی شعر های معروف و بیان سبك هر یك از حیث لغت و معنی ــ شعرای مبتکر ــ شعرای مقلد ـ انواع شعر ـ شعر حماسی ـ شعر عرفانی ـ شعر علمی شعر درباری ـ غزل ـ قطعه ـ قصیده ــ مثنوی ـ رباعی ـ ترانه (تصنیف) شعرای معروف هر دوره (این مجموع در ضمن شش دوره بیان میشود)

۱ ـ دوره قبل از اسلام ۰

۲ ـ دوره اسلام تا سامانیان و غزنویان ۰

۳ ـ دوره سلجوقیان و خوارزمیان ۰

٤ ـ دوره مغول ۰

٥ ـ دوره صفوی و سبك هندی .

٦ ـ باز گشت ادبی و عهد مشروطه .

(چون دانشجویان رشته زبان فقط زبان فارسی‌میخوانند وتاریخ ادبیات ایران را نمی بینند برنامه تحول زبان فارسی در این رشته برای تکمیل اطلاعات باینطریق پیش بینی شده است) ۰

سال اول ـ مختصری از تاریخ زبان فارسی و تحولات آن ازحیث پیداشدن سبك های مختلف و ترقی و انحطاط در ادوار تاریخی ـ مسائل مختصری ازچگونگی زبانهای ایرانی پیش از اسلام و خصوصیات زبان اوستا و پارسی باستان و پهلوی و آثاری که از آنها باقیمانده ــ تاریخچه مختصری از علل انقراض زبان پهلوی و پیداشدن ادبیات زبان دری ـ مختصری از کلیات تاریخ ادبیات ایرانی تا پایان قرن ششم ـ مطالعه دقیق در کتب نظم و نثر فصحای این دوره بمنظور تجزیه و تحلیل و مطالعه در مفردات و مرکبات زبان و بدست آوردن سبك هر یك و قیاس سبکهای مختلف و بدست آوردن نتیجه علمی برای احیای هر سبکی که مطابق با اقتضای امروز و احتیاجات کنونی زبان فارسی باشد ۰

سال دوم ـ مختصری از کلیات تاریخ ادبیات ایران تا پایان قرن یازدهم ـ مطالعه دقیق در کتب نظم و نثر فصحای این دوره ـ تجزیه و تحلیل و مطالعه در مفردات و مرکبات زبان و بدست آوردن سبك هر یك و قیاس سبکهای مختلف و بدست آوردن نتیجه علمی برای احیای هر سبکی که مطابق بااقتضای امروز واحتیاجات کنونی زبان فارسی باشد ـ تمرین های عملی در انشای مطالب عالی و تحقیق دراصول اشتقاق و لغت سازی و جمله بندی و ترکیبات و تلفیقات زبان فارسی ۰

دانشگاه تهران

سال سوم ـ مختصری از کلیات تاریخ ادبیات ایران تا زمان حاضر ـ مطالعه دقیق در کتب نظم و نثر فصحای این دوره بمنظور تجزیه و تحلیل و مطالعه در مفردات و مرکبات زبان و بدست آوردن سبك هر یك و قیاس سبك های مختلف و بدست آوردن نتیجه عملی برای احیای هر سبکی که مطابق با اقتضای امروز و احتیاجات کنونی زبان فارسی باشد — فرا گرفتن اصول ترجمه فصیح و تمرین عملی در این فن و مطالعه در بهترین نمونه ترجمه هائی که بزبان فارسی شده ـ تمرین عملی در اصول تجدد و احیای زبان فارسی و اصلاحات اساسی که باید در زبان بعمل آید .

کتبی که برای قرائت و مطالعه رشته ادبیات فارسی و زبان خارجه درنظر گرفته شده است

نظم	نثر
شاهنامه ۳۰۰۰ بیت	ترجمه بلعمی ۲۰ ص
عنصری ۲۰۰ بیت	حدودالعالم ۵ ص
فرخی ۲۰۰ بیت	بیهقی ۵۰ ص
ناصر خسرو ۲۰۰ بیت	زین‌الاخبار ۱۰ ص
مسعود سعد ۲۰۰ بیت	تاریخ سیستان ۲۰ ص
منوچهری ۲۰۰ بیت	مجمل التواریخ ۱۰ ص
سنائی حدیقه باب اول و قسمت اول از باب هشتم	
سنائی دیوان ۱۰۰ بیت	قابوسنامه باب
عطار ۱۰۰ بیت	در آئین دوست گرفتن
سعدی بوستان باب اول - قصاید وغزلیات ۲۰۰ بیت	کشف المحجوب ۱۰ ص
حافظ ۲۰۰ بیت	اسرارالتوحید ۱۰
انوری ۱۰۰ بیت	آثار غزالی ۲۰
خاقانی ۱۰۰ بیت	تذکرة الاولیاء ۱۰ ص
گرشاسب نامه ۱۰۰ بیت	مکاتیب مولوی ۱۰ ص
نظامی ۱۵۰ بیت	جهانگشاء ۲۰ ص
مثنوی دفتر اول و دوم	راحه الصدور ۱۰ ص

II - برنامه تاریخ ادبیات ایران

(رشته ادبیات فارسی سال دوم و سوم)

درس آقایان فروزانفر و دکتر شفق

سال دوم - الف - (درس آقای دکتر شفق)

۱ - عقایدی راجع به نشأت زبان .

۲ - زبانهای اصلی معروف و ذکری ازخواص آنها .

۳ - زبان هند و اروپائی و تعریف شعب آن .

٤ - زبان ایرانی قدیم و اشتقاق .

۵ - فرس قدیم و اوستائی و اشتقاق و خواص آن با ذکر آثار وکتیبه هائی که در آن بوده .

٦ - پهلوی و خواص آن و ذکر ادبیات و آثار کتیبه ها .

۷ - خطوط قدیم ایران

ب — (درس آقای فروزانفر)

مقدمه : تعریف تاریخ ادبیات - مباحث وچگونگی تحقیق در تاریخ ادبیات- نتائج و فوائد آن - تقسیمات تاریخ ادبیات .

فصل اول تاریخ ادبیات ایران از حمله تازیان تاقیام یعقوب بن لیث وسقوط حکومت طاهری سال ۲۵۹ .

اشاره اجمالی باوضاع و احوال ایران در آخر عهد ساسانی - حمله تازیان و علل و اسباب آن - مقاومت‌های ایرانیان - نهضت های ایرانیان در تشکیل و تأسیس دول اسلامی - سیاست بنی العباس - قرآن وعلوم دینی - علت بحث وتحقیق در مسائل دینی- تأثیر بحثهای دینی در نشر و اقتباس علوم - فرق ومذاهب و موجبات ظهور آنها —

مهمترین فرق اسلامی و ذکر اصول عقائد آنها — ظهور علم کلام - کیفیت بحث‌در مسائل کلامی - معتزله و اهمیت آنان - روش معتزله و ذکر اصول فرق مهم آنان- خدمات معتزله بتمدن اسلامی— تشیع وآثار آن - بیان مذهب جعفری و ظهور آن- متکلمین شیعه ومباحثات آنان — علل واسباب توجه مسلمین بترجمه ونقل علوم ایرانی ویونانی وهندی — فلسفه یونان و چگونگی ورود آن - تأثیر ترجمه و نقل فرهنك یونانی در تمدن اسلام - اقتباسات معتزله و متصوفه از حکمت یونان — طب و علوم ریاضی وکار های ایرانیان در آن رشته - تأثیر ایرانیان در نشر علوم وایجاد تمدن اسلامی - تصوف وزهد ومبادی آن - وعاظ وقصاصین - رابطه عرفان و تصوف با فلسفه یونان ودیانت اسلامی — روش متصوفه وعرفا دراین دور وخدمات آنان بروشن ساختن افکار و پیشرفت معارف حقیقی — نقل کتب از زبان پهلوی - تأثیر آداب ومعارف ایرانی درتمدن اسلام و زبان وادبیات عرب — زحمات ایرانیان در بسط و توسعه فنون ادبی- عبدالحمید بن یحیی وخدمات او بانشاء وفن دبیری - عبدالله بن‌مقفع ونتیجه‌کارهای او- نویسندگان ایرانی دیگر که منشأ توسعه وتکمیل زبان عربی شده اند باجمال - تکمیل سبکهای شعری بوسیله ایرانیان - تأثیرات زبان فارسی درلغت عرب رواة و آثار آنان - جمع وحفظ وشرح اشعار و امثال وحکم بوسیله رواة - زبان فارسی در ایندور - چگونگی تعلیم و تربیت در این زمان - مکاتب و روش مکتب داران باجمال - حلقه های علمی - کیفیت تحصیل علوم عقلی و فنون ادبی - آداب تعلیم و تعلم در اسلام -

فصل دوم — تاریخ ادبیات ایران از تأسیس دولت صفاریان تاسقوط دولت‌غزنویان در خراسان (۲۵۹ — ۴۳۲)

سیستان و مردم آن - داستانهای پهلوانی در سیستان - وضع سیستان درقرن اول و دوم- خوارج سیستان - عیاران - خاندان یعقوب بن اللیث - کیفیت قیام یعقوب و پیشرفت او - علل واسباب ظفروپیروزی او • یعقوب چه منظوری داشت - تعصب یعقوب نسبت بکشور خود — چرا یعقوب باصاحب الزنج همدست نشد - شکست او از خلیفه عباسی — اوضاع واحوال ممالك اسلامی درآن هنگام - بقیه صفاریان‌وخدمات

علمی وادبی آنان - سامانیان و جهات پیشرفت آنان - تفاوت حکومت سامانی با صفاری وطاهری - سیاست سامانیان وطرفداری ایشان از آداب و مفاخر ایرانی - وزراء مشهور سامانیان- علل انقراض این خاندان - آل بویه - طبرستان و اشاره مختصر بمقاومتهای مردم آن مرز وبوم در مقابل بیگانگان - مقدمات سلطنت‌آل‌بویه سیاست وروش حکومت آنان - وزراء مشهور آل بویه و تأثیر ایشان در انتشار معارف اسلامی - تفاوت روش سامانیان با آل بویه - محیط سامانیان و آل‌بویه اسباب انقراض دودمان‌بویهی- آل زیار وسلاطین معروف این‌خاندان - حمایت‌آنان از علما وفضلا - دولت‌غزنوی- موجبات تأسیس حکومت غزنوی - محمود غزنوی و سیاست او - مطالعه درباره روایات مختلف راجع برفتار محمود وعلاقه او بعلوم و ادبیات - علت برچیده شدن اینخاندان - مراکز مهم تمدن اسلامی - مساعی‌ایرانیان در نشر تمدن ومعارف - مذاهب وآراء دینی - انتشار تعصب مذهبی وضعف‌معتزله ومتفکرین اسلام - ظهور طریقه اشعری- اصول ومبانی اشعری ونتایج‌آن - ظاهریین واهل حدیث وطریقه ایشان - اسماعیلیان - بحث در چگونگی ظهور طریقه اسماعیلی- مراکز دعوت - اصول و مبانی این مذهب - ظهور عبیدالله مهدی درافریقا وتأسیس خلافت فاطمی - انتشار مذهب اسماعیلی درایران وسایر نقاط - کتب اسماعیلیه در ایندور - اخوان الصفا - طریقه وروش اخوان الصفا وتشکیلات آنان - بحث در اینکه اصول اخوان الصفا بکدام فرقه نزدیکتر است - مجامع اخوان الصفا - رسائل اخوان الصفا وتأثیر آنها درممالك اسلامی - زیدیه وسائر فرق شیعه باختصار- شیعه اثنا عشری - غیبت وتأثیر آن دراصول تشیع - نتایج اعتقاد بغیبت و حوادثی که براثر آن بظهور پیوست- فقهاء شیعه و کتب اربعه - کرامیان وعقاید آنان -انتشار این طریقه در دربار غزنوی و نتائج آن - فلسفه وحکمت - انتشار علوم یونانی و تحقیقات مسلمین - طریقه بحث درعلوم عقلی - تصرفات علما درحکمت یونان - مساعی ابونصر فارابی ودیگر حکما در بیان عقاید ارسطو - پیشرفت طرفداران ارسطو - مقصود از حکمت اسلامی چیست - رنج بردن و کوشش حکماء اسلامی در تدوین‌و انتشار علوم - پیشرفت‌های ایرانیان درحکمت وطب و ریاضی-محمد زکریا و مساعی او - ابونصر وابوعلی سینا - اهمیت خدمات ابوعلی - بحث درروش ابوعلی - ذکر حکماء وریاضیون معروف ایرانی وشرح خدمات آنان - تصوف وشعب مختلف‌آن - تأسیس خانقاه وآداب آن - ذکر اصول‌ومبانی متصوفه ازجهت ارتباط بادبیات ـ خدمات

عرفا بزبان و شعر فارسی - اوضاع و احوال ادبیات در ایندور - ذکر مزایای ادبی و ترقیات زبان فارسی - تأثیر دولت های مختلف بخصوص سامانیان در احیاء ادبیات فارسی - موجبات پیشرفت علوم وفنون ادبی - علم بلاغت و انتقاد ادبی - کیفیت تعلیم و تعلم ادبیات - تألیفات و آثار ادبی ایرانیان - چگونگی شعر فارسی در ایندور - انواع شعر و مشخصات هریك - تأثیر علوم عقلی و ایجاد سبکهای مختلف - استفاده شعراء ازمعلومات مختلف - روابط ادبیات باعلوم ومعارف ایندور- تحقیق وبیان قیمت ادبی سبك‌های نظم ونثر وشرح مزایای هریك از سبکها - شعرهای مذهبی و عرفانی - خصوصیات ادبی این عهد بطور کلی - نثر فارسی و ذکر قدیمترین کتب فارسی - مزایای نثر درعهد سامانی و غزنوی - تحلیل و انتقاد بعضی از قسمت‌های نظم ونثر- شرح حال شعرا ونویسندگان مهم ومشهور و ذکرخدمات آنان بزبان فارسی باتحقیق درخصوصیات ادبی آثار آنان - تعلیم وتربیت درایندور کیفیت تعلیم درهر رشته - انواع تعلیم ازقرائت وروایت ونظائر آنها - تألیف کتب و تأثیر آن در انتشار علوم .

فصل سوم - تاریخ ادبیات ایران در دوره سلجوقیان ازجلوس طغرلبك محمد بن میکائیل تا وفات سنجر ۴۳۲ - ۵۵۲

مختصری از آغازکار سلاجقه - محمود و سلاجقه - موجبات کوچیدن سلجوقیان از ماوراءالنهر بخراسان - جهات پیشرفت آنان - الب ارسلان و ملکشاه - نزاعهای داخلی میانه پسران ملکشاه - جنگهای صلیبی و تأثیر آنها - حسن صباح و ظهور دعوت جدیده - واقعه غز - وزراء معروف سلاجقه - نظام‌الملك - تمدن ایران در دوره سلاجقه - سیاست مذهبی سلجوقیان - غلبه مذهب اشعری ونتایج آن - تعصبات مذهبی شافعیه و حنفیه - مراکز عمده حنفیان و شافعیان - خاندان صدر جهان و آل خجند چگونگی بحث مذهبی - اسمعیلیه نزاریه و اصول آنان - تأثیرات اصول ارباب تعلیم در علوم و مؤلفات ایندور - علوم عقلی و چگونگی بحث و تحقیق در آنها - ضدیت اهل ظاهر با علوم عقلی - روش امام غزالی و تأثیر مؤلفات او - فلسفه در سائر ممالك اسلامی باجمال - نزدیك شدن علوم عقلی بمذهب - علل و اسباب وقفه در تحقیقات فلسفی و حکمی - تصوف و فرق مختلف آن - تألیفات متصوفه - آمیختن فلسفه وحکمت

با تصوف و عرفان - تاریخ و علل و اسباب امتزاج حکمت با عرفان - عین‌القضاة و آثار او - طرق مختلف در تعلیم حکمت و عرفان - انتشار زبان فارسی در کشور های اسلامی - تألیف و تصنیف علوم گوناگون بزبان‌فارسی - کیفیت تحصیل‌علوم ادبی و تأثیر آن‌در زبان فارسی - مناطق ادبی - چگونگی نظم و نثر در هر یك ازین مناطق - شعرهای مذهبی‌وعرفانی - انتقادات‌مذهبی دراشعار - بحث کلی درروش فکری شعراء و انتقاد روشهای ناپسند - داستان سرائی و سائر فنون شعری - شعراء معروف و مشخصات ادبی آثار آنان - بحث کلی در ممیزات نثر - روشهای نثر و انتقاد آنچه ناپسند است - نویسندگان مشهور و ذکر مشخصات آثار آنان - چگونگی تعلیم و تربیت در ایندور - کیفیت تحصیل علوم عقلی و تأثیر آن در تمدن - مدارس نظامیه و سازمان و برنامه آنها - شیوع بناء مدارس - بحث و تحقیق در فائده و مضرت و نواقصی که در اینمدارس بوده است .

برنامه تفصیلی تاریخ ادبیات ایران

سال سوم - در هفته چهار ساعت

فصل چهارم تاریخ ادبیات ایران در دوره خوارزمشاهیان تا حمله چنگیز و سقوط دولت خوارزمشاهی ۵۵۲ - ۶۲۸

وضع خوارزم در دوره‌های اسلامی - اوضاع خوارزم در آخر قرن پنجم - آغاز کار خوارزمشاهیان - اتسز و تدابیر او - تکش خوارزمشاه و جانشین او سلطانمحمد - وسعت ممالك خوارزمشاهی - بقیه سلجوقیان در عراق و انقراض آن سلسله بدست سلطان تکش - غوریان و کارهای آنان - پایان کار غوریان - جنگهای سلطانمحمد با قره‌ختا و نتیجه آنها - اتابکان آذربایجان - اتابکان فارس و یزد - اوضاع و احوال ایران در آغاز قرن ششم - موجبات حمله چنگیز بایران - علل پیشرفت مغلان و شکست محمد خوارزمشاه - سلطان جلال‌الدین و کارهای او - نظری بسیاست خلفاء بغداد در این دوره - وضع ممالك اسلامی بطور کلی - مذهب و تعصبات مذهبی - زیانهای اختلافات و کشمکشهای دینی - فشار متعصبین وفقهاء نسبت بحکماء و دارندگان علوم عقلی - شافعیان و حنفیان - سیاست مذهبی خلفا و سلاطین ایران - انتشار علم جدل و مناظره - طرز مناظره در مدارس و مجالس علمی - بحث و تحقیق در علوم عقلی و کیفیت آن -

شیوع انتقاد بر فلسفه ابوعلی و کتب او - انتشار انتقادات لفظی در حکمت و فلسفه علل و اسباب انحطاط علوم عقلی - فخرالدین رازی و حوزه او - بحث در قیمت انتقادات و کتب امام رازی - ظهورحکمت اشراقی و مبانی آن - مقدمات ظهور فلسفه اشراق - سهر ورد در آغاز قرن (٦) - شهاب الدین سهر وردی معروف بشیخ اشراق - بحث در زندگانی و مبادی تربیت او - عقائد و اراء او در فلسفه - تصرفات او در منطق و فلسفه - روابط طریقه اشراقی با آئین زرتشت و مانی - کتب عربی و پارسی سهروردی - پایان کار او - افضل‌الدین کاشی وطریقه او در فلسفه - روابط عقائد او با حکمت اشراقی - تصوف و فرق آن - انتشار تأسیس خانقاهها - علت و سبب شیوع تصوف - مرتبه شیخ‌الشیوخ و وظائف او - نجیب‌الدین و شهاب‌الدین عمربن‌محمد سهروردی - طریقه و روش‌سهروردی - آثار و پیروان او - نجم‌الدین کبری و روش او - اهمیت سلسله کبر اویه در خراسان - تربیت یافتگان خانقاه نجم الدین کبری - پایان زندگانی نجم‌الدین - اوضاع و احوال ادبیات در ایندور - تمایل شعرا و نویسندگان باظهار فضائل خود در نظم و نثر - بد بینی شعرا و نویسندگان باحوال زمان خود و تأثیرات آن در آثار ایشان - اصول اخلاقی ادبا - تحقیق در مبانی و اصولیکه ادباء این عهد نویسندگی و شاعری را بر آن مبتنی کرده اند - انتقاد این اصول و مبانی - روشهای نظم و نثر - ممیزات سبکهای شعری - مشخصات نثر - حماسه های دینی - شعرهای مذهبی - سبك شعر عرفانی - بزرگترین شعرا و نویسندگان و تحقیق در احوال آنان - کتب مهم علمی و ادبی و تحقیق در باره سبك انشاء آنها چگونگی تعلیم و تربیت در ایندور .

فصل پنجم تاریخ ادبیات ایران در عهد مغل از سقوط دولت خوارزمشاهی تاجلوس امیر تیمور ٦٢٨ - ٧٧١

اشاره اجمالی باوضاع و احوال مغلستان - آغاز کار چنگیز - علل حمله چنگیز و موجبات پیشرفت او - سقوط دولت خوارزمشاهی و اسباب آن باجمال - خونریزیهای مغول - مقاومت شهرها و پایداری توده ایرانی در برابر مغول - یاسای چنگیزی - جانشینان چنگیز و طرز اداره کشور تا استقرار هلاکو - جهات توجه هلاکو بایران - قلاع اسمعیلیه - انقراض حکومت اسمعیلی نزاری - سقوط بغداد - موجبات انقراض خلافت

دانشکده علوم وادبیات ودانشسرایعالی

عباسی و نتائج آن از لحاظ تمدن - وضع حکومت ایلخانان - ممالیك مصر و روابط آنان با مغل - تدابیر ایرانیان دربر انداختن نفوذ مغل - اسلام تکودار و غازان - تشیع خدابنده و اسباب آن - تبدیل یاسای چنگیزی بیاسای غازانی و مقدمات و نتائج آن - تأثیرات ایرانیان در مغل بطور کلی - وزراء ایرانی در دستگاه مغل - خاندان جوینی - رشیدالدین فضل الله و فرزند او غیاث‌الدین - عادات و آداب مغل و زبانهای آنها - مضرات حمله مغل از لحاظ تمدن و احوال اجتماعی و علمی وادبی بتفصیل - مقایسه اوضاع ایران و ممالك اسلامی درقرن ششم با دوره های واپسین - مناطق علمی در ایندور - فارس و مشخصات حکومت آن - کرمان - قلاع اسمعیلیه و چگونگی توجه آنان بعلما و دانشمندان - نظری بآسیای صغیر - اشاره اجمالی بتاریخ سلجوقیان روم - توجه سلاجقه روم بحکمت وعلوم عقلی وادبیات فارسی - انتشار تمدن ایران و زبان فارسی در آسیای صغیر - فرار دانشمندان از خراسان و سائر نقاط بآسیای صغیر و دیگر ممالك - هندوستان و اجتماع ایرانیان در آن ناحیه - تأثیرات ایرانیان در این ممالك و در کشورهای شرقی و دربار مرکزی مغل - سیاست مذهبی مغل - شیوع خرافات مذهبی - انحطاط در اصول عقائد و اسباب آن - توسل بقوای ماوراء الطبیعه و تأثیر آن در اخلاق - مسیحیان و بودائیان و نتائج نفوذ آنان درزمان حکومت مغل - مساعی ایرانیان در نگهداری تمدن و آشنا کردن مغل بعلوم ومعارف انشاء مدارس و خانقاهها بدست مغل - خواجه نصیر و خدمات او - رصد مراغه و فوائد آن - طرز تحقیق در علوم عقلی - تکامل فنون ریاضی بوسیله خواجه نصیر - شیوع اصول و مبانی کلامی بروفق مذهب شیعه - فلاسفه اینعهد و کارهای آنان - انتقادات راجع بروش تألیف علوم عقلی - تصوف و مبادی آن - محیی الدین عربی وطریقه او - نتائج انتشار طریقه محیی‌الدین درایران - صدرالدین قونوی وشاگردان او - غلبه جنبه لفظی ودعاوی بی‌اساس و اوهام در عرفان - مولانا جلال الدین و روش عرفانی او - اهمیت افکار او ازلحاظ تربیت عقلی و پرورش اخلاقی وفکری - تفاوت روش مولوی با محیی‌الدین و عرفاء گذشته - موسیقی در طریقه مولوی - سائر عرفا و متصوفه باجمال - اوضاع و احوال ادبیات در ایندور - چگونگی تحصیل‌علوم ادبی - زبان فارسی و ممیزات آن - انتشار تألیف تاریخ و آثار مورخین - طرز تحقیق درفن تاریخ - شیوع غزلسرائی وعدم توجه شعرا بقصیده سرائی - شیخ‌سعدی و روش او در نظم و نثر - تکامل غزل بوسیله او - ممیزات آثار سعدی و تحقیق

در مبادی سبک وی - طرز قصیده سرائی در این عهد - مثنویهای اخلاقی و عرفانی و مذهبی - سبکهای مختلف شعر بطور کلی - انتقاد بعضی از روشها که ناپسند است - نثر در ایندور - سبکهای معمول درنثر - شیوع مغلق نویسی و مضار آن - انتقاد سبکهای ناپسند در نثر - گلستان شیخ و تحقیق درباره مزایای آن - مقلدین گلستان - سبک تاریخ نویسی ازلحاظ ادبی - شعرا و نویسندگان و تحقیق در احوال و آثار آنان - تعلیم و تربیت در ایندور - اختلافات ایندور بازمانهای پیش از لحاظ تربیت - فتیان و روشهای آنان در تربیت بدنی و روحی ٠

فصل ششم : تاریخ ادبیات ایران

در دوره تیموری ۷۷۱ ـ ۹۱۳

وضع ایران بعد از انقراض ایلخانان مغل - آل مظفر - آل کرت - سربداریان - آل جلایر - امراء ماوراء النهر - امیر تیمور وشخصیت او - موجبات پیشرفت او - حمله های تیمور بایران و سائر ممالك اسلامی - سیاست و روش امیر تیمور - زیانهائی که بایران رسانید - خاندان امیر تیمور وروش آنان - پایان کار خاندان او - سلسله آق قوینلو وقره قوینلو باختصار - توجه امرا وسلاطین تیموری بعلوم وصنایع - سیاست مذهبی درایندور - مذهب حروفی - انتشار خرافات درشعب مختلف مذهبی - تأثیر خرافات در کشورداری وامور سیاسی - انتشار تشیع در میانه عامه - چگونگی تشیع در ایندور وتفاوت آن با ادوار گذشته - تولائی و تبرائی - تعصبات مذهبی فرق - تأثیرتعصبات مذهبی درعلوم - انحطاط فلسفه وغلبه عقائد متکلمین - ضعف قوه استدلال درعقائد کلامی و اصول فلسفی - پابند شدن علما باقوال متقدمین - نتائج این عقیده در تحقیق مسائل فلسفه و سائر شعب علمی و ادبی - لفظی شدن مباحثات فلسفی و اسباب و موجبات آن - طرز تدوین و تألیف کتب حکمت و تفاوت آن با ادوار گذشته - کیفیت تحقیق در اصول دین و مسائل ماوراء الطبیعه - مذاهب جدید فلسفه درآخرقرن‌نهم - مذهب وحدت وجود ومبادی آن - مذهب ذوق التاله - جلال الدین دوانی و مساعی او - سیدصدر و خاندان او و خدمات علمی این خاندان - ترقی علوم ریاضی و موجبات آن - الغ بك و توجه او بتشویق علماء ریاضی -

زیج الغ بك و کیفیت تهیه آن - قاضی زاده و کارهای او - غیاث الدین جمشید و اهمیت مقام او در علوم ریاضی - ابتکارات غیاث الدین در علوم ریاضی - فرق مختلف تصوف (بکتاشی - نعمت اللهی - نقشبندی - نوربخشی) چگونگی عرفان و تصوف درین عهد - انتقاد از عقائد سخیف متصوفه - کم شدن حقیقت وسیر و سلوك معنوی و غلبه اصطلاح و دعاوی بی اساس در تصوف - اصطلاحاتی که در تصوف بعمل آمده است - ظهور تشیع در تصوف - قطب بن محیی و عقائد و آثار او - اوضاع و احوال ادبیات در این دور - توجه امراء تیموری بادبیات و صنایع مستظرفه - بایسنغر و کار های او - دربار هرات و مشخصات آن - امیرعلی شیرنوائی و مجالس ادبی او نظر کلی در ادبیات فارسی - سبکهای مختلف نظم و مشخصات هریك - صنعت سازی و نتائج آن - سبك هندی و علل حدوث ومیزات آن - طرز قصیده سرائی درین عهد - غزل و سبکهای غزل سرائی - اهمیت مقام حافظ در ادبیات ایران - تحلیل سبك حافظ و بیان مشخصات آن - بحث در اصول افکار او - مقایسه حافظ با دیگران تأثیر سبك حافظ در غزل سرائی - داستان سرائی و سبکهای مختلف آن - منظومه های عرفانی و اخلاقی - داستانهای عاشقانه - قصه های مذهبی - جامی و آثار او - تحقیق درباره جامی و قیمت افکار و آثار او - اهمیت جامی در چیست - حماسه سرائی و چگونگی آن - روشهای ادبا درنثر - بیان مشخصات نثر و انتقاد از سبکهای نادرست - نثر عرفانی و اخلاقی - نثر دینی - تاریخ نویسی - مراسلات و نامه ها - نظر کلی ازلحاظ آموزش وپرورش - ارثی شدن مناصب علمی ومضارآن - طرزتدریس وتعلیم .

فصل هفتم تاریخ ادبیات ایران در دوره صفویه ۹۱۲ـ۱۱۳۵

سلسله صفویه و آغاز کار آنان - شیخ صفی الدین و مقامات عرفانی او - ورود خاندان صفوی در امور دنیوی - ظهور تشیع در اینخاندان - شاه اسمعیل و اخلاق و صفات او - جهات پیشرفت صفویه در ایران - مقایسه صفویه با آل بویه و سائر سلاطین شیعی - اهمیت کارهای شاه اسمعیل - شاه طهماسب و روش او - شاه عباس اول و خدمات او بکشور ایران - پایان کار صفویه - موجبات سقوط دولت صفویه - وضع ایران در عهد صفویه - روابط صفویه با دول جهان - سیاست مذهبی صفویه - پیشرفت مذهب اثنا عشری - مبانی شیعه دراین روزگار - مقایسه تشیع درعهد صفویه

باقرنهای اول اسلام ـ عقائد غلوآمیز نسبت بائمه شیعه و تأثیر آنها ـ افسانه های مذهبی و نتایج آنها ـ توجه صفویه بامور مذهبی و علماء مذهب- توبه شاه طهماسب و آثار آن ـ نفوذ سیاسی و روحانی علماء مذهب و عواقب وخیم آن ـ فشار مجتهدین و طلاب بر منفکرین و اهل ذوق ـ تدوین کتب در مذهب شیعه - بسط و انتشار افکارمذهبی ـ مذهب نقطوی و مبانی سخیف‌آن ـ نزاعها ومجادلات مذهبی ـکیفیت‌علوم عقلی ـ سستی مبانی کلامی و آمیختن آنها با تعصبات عامیانه ـ عقائد جدید در حکمت الهی ـ میر داماد و اراء او ـ صدرالدین شیرازی و آثار او ـ تحلیل مبانی فلسفه ملا صدرا و قیمت افکار او ـ انتشار تعلیمات ملاصدرا - غلبه کتب ملاصدرا بر آثار متقدمین و علل و جهت آن ـ تأثیر روابط ایران و هندوستان در عقائد فلسفی و عرفانی - میر فندرسکی و افکار او ـ انحطاط تصوف و سستی عقائد و مبانی عرفانی در ایندور - در آمیختن فلسفه وعرفان بیکدیگر ـ طرز تحقیق علما در حکمت وعرفان و انتقاد روش آنان ـ غلبه و تأثیر افکارعامیانه در حکمت و عرفان ـ خرافات درتصوف و فلسفه ـ احترام بیجهت نسبت بقدما ودفاع از اقوال هریك ـ نتیجه تقلید وکهنه پرستی فلاسفه و عرفا ـ اوضاع و احوال ادبیات بطور کلی ـ دربار هند و امراء تیموری ـ عدم توجه صفویه بشعر و شاعری - رواج شعرهای مذهبی و مصیبت سازی و نوحه سرائی ـ قصائد مدح ائمه اثنا عشر و استفاده شیعه از آنها - تشویقات امراء هند از شعراء فارسی زبان - اکبر و فضلاء دربار او ـ بیسوادی و بی اطلاعی شعرا و زیانهای آن ـ رواج شعر در عموم طبقات و زیانهای آن ـ سستی عقائد و پیروی شعرا از افکار عوام ـ انحطاط شعر فارسی و موجبات آن ـ سبکهای مختلف شعر در ایندور - انتقاد از روشهای نظم ـ رواج لغز و معمی و زیانهای آن ـ ممیزات شعر در عهد صفویه ـ صائب و عرفی و سبك آنان ـ منظومه های مذهبی- مثنویهای عاشقانه ـ داستانهای حماسی ـ ممیزات هر یك وانتقاداتیکه بر آنها وارد است ـ نثر و سبکهای نویسندگی - فضل فروشی و مغلق نویسی و اطناب ممل در نثر ـ انتقاد سبکهای ناپسند ـ نثر دینی ـ تاریخ نویسی - شیوع نوشتن تذکره شعرا و انتقاد از روش تذکره نویسی ـ فرهنگهای فارسی و طرز تألیف و تدوین آنها - تحقیق در باره فرهنك نویسی در ایندور ـ مبانی تعلیم و تربیت ـ وضع مدارس ـ انتقاد از روش تحصیل در مدارس ـ مقصود علما از تحصیل چه بوده است .

فصل هشتم تاریخ ادبیات ایران ازسقوط دولت صفویه تا آغاز مشروطیت ایران ۱۱۳۵ ـ ۱۳۲٤

اوضاع ایران بعد از قتل شاه سلطانحسین – قیام نادر – شخصیت نادر – جنگهای او در داخل و خارج کشور ـ خاندان او - زندیه و اخلاق کریمخان – سائر طوائف که عهده دار امور کشور بوده اند ـ ضعف سیاست داخلی و خارجی در ایندور ـ مذهب و چگونگی آن ـ اخباری و اصولی ـ مبانی عقائد شیخیه - نفوذ فقها و رفتار ظالمانه آنان نسبت به اهل ذوق ـ علوم عقلی و چگونگی تحصیل و تدریس آنها ـ صوفیه وکارهای آنان ـ اوضاع و احوال ادبیات - باز گشت ادبی و عوامل آن روابط ایران با اروپا و تأثیر آن در ادبیات - ایجاد سبکهای جدید ـ تقلید صحیح از قدما - سبکهای شعر ومشخصات آنها ـ نثر و اصطلاحاتیکه در سبکهای قدیم بوجود آمده است ـ قائمقام و آثار او – روزنامه نویسی و موجبات آن ـ سبکهای دیگر در نثر

خاتمه – در پیشرفتهای علمی و ادبی که در عصر همایون پهلوی حاصل شده است و وظائف ایرانیان نسبت بآنها .

III ـ زبان و ادبیات عرب

(درس آقایان فاضل و بهمنیار و جناب آقای تدین)

برنامه عربی سال اول (درس آقایان فاضل و بهمنیار)

صرف : در حدود مبادی العربیه ۳

اقسام کلمه – فعل و تقسیم آن بماضی و مضارع و امر ، ثلاثی و رباعی و مجرد و مزید ، لازم و متعدی ، معلوم و مجهول ، سالم وصحیح و انواع معتلات ، قواعد مهم اعلال و ادغام و ابدال همزه. تصریف ماضی و مضارع و امر از انواع فعل های یاد شده ؛

اسم و تقسیم آن بثلاثی ورباعی وخماسی ، مجرد ومزید ، مقصور وممدود ومنقوص و صحیح ، مذکر و مؤنث ، مفرد و جمع ، متصرف و غیر متصرف ، مشتق و جامد ، مصدر و غیرمصدر ـ انواع مشتقات و قواعد بنای آن ازانواع مصادر باختصار .

نحو : درحدود مبادی العربیه ۳

تقسیم کلمات بمعرب ومبنی . انواع اعراب و بنا . مواضع رفع ونصب وجزم مضارع . مواضع رفع و نصب وجراسم . اعراب توابع . اقسام جمله واحکام شبه جمله . انواع حروف .

قرائت : قطعات منتخب نظم و نثر از کتب قرائت و ادب عربی با ترجمه بفارسی و تجزیه و ترکیب .

ترجمه جمله ها و عبارات سادهٔ عربی بفارسی و فارسی بعربی .

انشاء قطعات کوچك و سادهٔ عربی .

برنامهٔ عربی سال دوم (درس آقایان فاضل و بهمنیار)

معانی : تعریف فصاحت و بلاغت . خبر و انشاء . احوال مسندالیه ومسند و متعلقات فعل . انواع انشاء ازامر و نهی وغیره .

فصل و وصل . ایجاز و اطناب و مساوات .

بیان : اقسام حقیقت و مجاز . انواع تشبیه و احکام آن . انواع استعاره و احکام آن . انواع کنایه و احکام آن .

قرائت : قطعات منتخب نظم ونثر از کتب ادب وقرائت عربی باتوجه بنکات معانی و بیان و ترجمه از فارسی بعربی و برعکس .

تبصره – معانی و بیان و بدیع در این دوره با کمال اختصار درحدود تلخیص المفتاح و عقدالجمان تدریس خواهد شد .

برنامه تفصیلی تاریخ ادب عرب سال سوم

(درس جناب آقای تدین)

سه ساعت در هفته

نژاد عرب ومواطن وطبقات و قبایل مشهور آنان ـ احوال اجتماعی وسیاسی و دینی وعقلی عرب درجاهلیت – لغت وادب آن – تاریخ ادب لغت – فوائد آن– تقسیم تاریخ ادب عرب به پنج عصر .

۱ ـ عصر جاهلی

منشاء لغت عرب ـ لغات سامی – اختلاف لهجات وسبب آن ـ اسباب‌تهذیب لغت عرب – بازار های‌عمده – « عکاظ – مجنه ـ ذوالمجاز . » اثر مکه وقریش در تهذیب لغت عرب .

نثر – تقسیم نثر – انواع آن . « مثل ـ حکمت – وصیت – خطبه » میزات نثر جاهلی – خطابه : دواعی واسلوب آن – اوصاف خطیب وعادات‌خطباء - مشهور ترین خطبا قس بن ساعده و اکثم بن صیفی ونمونهٔ از خطب آنان – نمونهٔ ازنثرجاهلی : امثال – حکم – وصایا وخطب .

شعر – تعریف شعر ـ انواع آن واغراضش ـ میزات شعرجاهلی- نمونهٔ از اشعار جاهلی ـ شعرای جاهلی وطبقات ومقام آنان ـ تکسب بعضی از آنان بشعر- روایت – معلقات سبع وصاحبان آنها – منشاء خط عرب وتغییرات آن – روایت و روات .

۲ ـ عصر صدر اسلام و دولت اموی

نثر ـ اثر اسلام درلغت عرب – اثر فتوحات و اختلاط عرب باعجم درآن- مخصوصاً اثر تمدن ایران در تهذیب و اصلاح آن . قرآن کریم « لغت – اسلوب اغراض و معانی آن » - تأثیر قرآن در لغت عرب - جمع و تدوین آن – مقداری از آیات آن . محمد رسول خدا – مولد وزندگانی و اوصاف وبعثت وفصاحت و اثرش درلغت عرب . بعضی از کلمات و احادیث وخطب آن حضرت ـ کتابت واسلوبش

کتاب - عبدالحمید کاتب واثرش در انشاء لغت عرب . اسلوب انشاء وی و نمونهٔ از نثرش . خطابه و ممیزات آن - اثر اسلام درآن - مشهور ترین خطبای این عصر . علی‌بن ابی‌طالب - سبحان وائل - زیادبن ابیه وحجاج بن یوسف ثقفی - نمونهٔ ازحکم وخطب و رسائل .

شعر - اثر احوال اجتماعی وسیاسی درآن - تأثیر انقلابات وسیاست بنی‌امیه در آن - موازنهٔ بین شعر این‌عصر باشعر جاهلی - نمونهٔ ازاشعار این عصر . شعرا طبقات آنان - شعرای مهم مخضرم : کعب بن زهیر - خنساء - حسان بن ثابت وحطیئه . شعرای بزرك اسلامی : عمر بن ابی‌ربیعة - اخطل - فرزدق - جریر کتابت خطی بعد ازاسلام - علوم درعصراموی - نحو - روایت وروات .

۳ - عصر عباسی

عظمت و اثر وممیزات این عصر - اختلافش باعصر اموی - اثر تمدن‌ایران در آن - انتقال خلافت ازبنی امیه به بنی عباس بدست ایرانیان - اثر فتوحات و سیاست وحضارت درلغت عرب - مقتبسات عرب ازایرانیان وغیر آنان .

نثر - ممیزات نثر این‌عصر باعصر سابق - خطابه و ممیزات آن - اشهر خطباء : داود بن‌علی - شبیب بن شیبة . کتابت و اثر تمدن ایران درآن - توسعة و اسلوبش - توقیعات . طبقات کتاب و رؤسای آنها . « ابن مقفع - جاحظ - ابن عمید وعمید وقاضی فاضل » سبك‌هریك ازآنان بعلاوه صاحب‌بن عباد - خوارزمی بدیع الزمان همدانی - حریری - ابن زیدون باذکر نمونه از کتابت هریك .

شعر - اثر تمدن وسیاست در اسلوب ومعانی واغراض واوزان آن- نمونهٔ از اشعار عباسی .

شعرای مولدین - اثر موالی درشعر . شعرای عراق : - بشار بن برد ابوالعتاهیة - ابونواس - ابن روحی - ابن معتز - شریف رضی - طغرائی .

شعرای شام : ابوتمام - بحتری - متنبی - ابوفراس - ابوالعلاء معری .

شعرای اندلس : ابن هانی .

اثر شعر عربی در شعر فرنگی - رأی فرنگیان درخصوص شعرعربی .

شعر و کتابت وعلوم وفنون درمصر درعهد فاطمیین ـ جامع ازهر وآثارش.
شعرای بزرك مصر دراین عصر . ابن فارض و بهاء الدین زهیر ـ ترقی علوم وفنون و انتشار آن بوسیلهٔ ترجمه و تألیف .

علوم ادبی (علوم لسانی) با ذکر علمای بزرك هر رشته از آنها ـ علوم شرعیه (علوم اسلامی) وذکر علمای بزرك هررشتهٔ ازآن ـ علوم فلسفه و ترجمه آنها با ذکر اشهر مترجمین وعلمای آن ـ مقامات ونویسندکان بزرك آن ـ حکایات و قصص . (الف لیل ولیلة وکلیله و دمنة) ـ روایت وروان مخصوصاً اصمعی .

٤ ـ عصر ترکی

نثر ـ حالت لغت عرب ـ لغت تخاطب ـ خطابه ـ خط ـ کتابت ـ رسائل کتاب معروف ـ تدوین و کیفیت آن ـ مشهور ترین مؤلفان ادب وغیره

شعر ـ ممیزات آن ـ شعرای معروف ـ بو صیری ـ صفی الدین حلی ـ ابن نباته .

٥ ـ عصر جدید (عصر نهضت)

وضعیت عالم عربی در آخر قرن ۱۸ میلادی (۱۲ هجری) ـ حال مصر درآن عهد ـ اثر ورود فرانسویان بمصر درنهضت . کوشش و اقدامات بزرك محمد علی پاشا در ایجاد مصر جدید ـ کمکهای مهم ادبی سوریه ـ زمان اسمعیل پاشا . ورود انگلیس بمصر ـ انقلاب مصر در۱۹۱۹ میلادی واثر آن

نثر ـ کتابت انشائی وکیفیت آن درصدر این عصر ـ تأثیر زبان اروپائی در زمان عرب ـ خطابه ـ فن قصص وروایت ـ نویسندگان بزرك ومهم این عصر رفاعه بك رافع طهطاوی ـ عبدالله فکری پاشا ـ علی مبارك پاشا ـ شیخ محمدعبده ـ شیخ حمزه فتح الله ـ باحثه البادیه .

شعر ـ انحطاط شعر در اول این عصر ـ ترقی ونمو آن درعصر اسمعیل پاشا ـ تاثیر ادب غربی در آن .

شعرای بزرك این عصر . محمود سامی پاشای بارودی ـ حفنی ناصف بك .

III - زبان خارجه

الف ـ زبان فرانسه

Faculté des Lettres

(1ère Année)

Sections de philosophie, de littérature persane et d'archéologie

n5 heures par semaine

I. - Ouvrages:

1er Semestre: Zadig (Voltaire)

2e Semestre: L'avenir de la science (E. Renan]

Morceaux choisis (Des Granges]

II. - Répartition des heures pendant La semaine.

2h Textes officiels Zadig Avenir de la Science.

1h Morceaux choisis (Poésie)

1h » (Prose)

1h grammaire et Composition française

Rhétorique

Morceaux choisis

Rablais	pp.	191	à	199
Montaigne	»	206	»	220
Descartes	»	304	»	321
Pascal		384	»	391
Bossuet	»	397	»	410
La Rochefoucauld	»	411	»	449
La Bruyère	»	452	»	465
Mme de Sévigné		467	»	487
St Simon	»	504	»	510
Molière	»	521	»	543

La Fontaine		572 » 581
Boileau		597 » 610
Fénelon		614 » 627
Montesquieu		639 » 652
Voltaire		672 » 681
Diderot	p.	682
Buffon	pp.	693 » 702
Rousseau	»	712 » 735
Bernardin de St. Pierre		737 » 741
Beaumarchais		821 » 825
A. Chénier		847 » 758

Faculté des Lettres

(2e Année)

Sections de philosophie de lettre persane et d'Archéologie.

(3 heures par Semaine)

I. - Ouvrages:

1o Atala (Chateaubriand)

2o Morceaux Choisis (Des Granges)

II. - Répartition des heures pendant la Semaine

1 h Texte Officiel

1 h Morceaux Choisis { Poésie. / Prose.

1 h Grammaire et composition française Rhétorique

Les morceaux choisis

Chateaubriand	PP.	875	à	905
Mme de Staël	»	906	»	922
Lamartine	»	926	»	937
V. Hugo.	»	946	»	954
Vigny	»	963	»	969
Musset	»	969	»	980
Leconte de Lisle	»	1000	»	1002
Ch. Beauvelaire	»	1002	»	1002
P. Verlaine	»	1002	»	1002
Mme de Noailles	»	1002	»	1002
V. Cousin	»	1097	»	1103
Th. Jouffroy	»	1107		
Ste. Beuve	»	1122	»	1128
Taine	»	1145	»	1152
Cl. Bernard	»	1182	»	1184
Michelet	»	1221	»	1232
F. de Coulanges	»	1235	»	1235
Renan	»	1241	»	1245
Balzac	»	1307	»	1318
Flaubert	»	1329	»	1333
G. Sand	»	1339	»	1346
Daudet	»	1351	»	1353
P. Loti	»	1367	»	1372

چون برنامه زبان فرانسه دانشکده علوم در جلد اول راهنمای دانشگاه چاپ نشده بود در اینجا چاپ شده است :

Programme détaillé de
l'enseignement du français
à l'Ecole Normale Supérieure de Téhéran

Faculté des Sciences

(1ère Année)

5 heures par semaine

I. - Ouvrages:

1er Semestre: Les Femmes Savantes (Molière)
2e Semestre: L'Avenir de la Science (Extraits)
E. Renan.

Choix de textes dans «Les Lectures Littéraires» pendant toute l'année.

II. - Répartition des heures pendant la semaine

2h	Textes officiels	Les F. Savantes. L'Avenir de la Science.
1h	Chiox de textes (Poésie)	
1h	Choix de textes (Prose)	
1h	Grammaire et Composition français. Rhétorique	

Choix de textes dans les

«LECTURES LITTERAIRES»

1. E. About
   L'incendie de la fabrique p. 293
2. J. Aicard
   La légende du forgeron p. 344
3. Balzac
   Un village dans la vallée de l'Indre p. 259
   La Compagne Bretonne p. 260
4. Bersot
   L'humanité p. 252

5.	Buffon		
	La mer		p. 116
	La formation des continents		p. 118
	Les hommes primitifs		p. 119
	Le cygne		p. 121
6.	Chateau briand		
		3 morceaux	p. 151 à 160
7.	Daudet	5 morceaux	p. 285 à 291
8.	Fénelon		pp. 67 et 69
9.	A. France		pp. 339 et 340
10.	Fromentin		pp. 309 et 312
11.	V. Hugo		pp. 196, 199, 206, 210
			215, 217, 220
			221, 222, 224, 227
12.	Jouffroy		p. 181
13.	La Bruyère		pp. 73 à 79
14.	La Fontaine		pp. 32, 33, 35, 39, 40, 41
			42, 43, 44, 48
15.	Lamartine		pp. 162, 163, 164 à 173
16.	F. Lavisse		pp. 332 à 334
17.	P. Loti		pp. 337 à 339
18.	G. de Maupassant		pp. 271 à 281
19.	Michelet		pp. 235 à 245
20.	Montaigne		p. 8
21.	Montesquieu		pp. 95 à 98
22.	Pasteur		p. 307
23.	E. Reclus		pp. 327 à 331
24.	Rousseau		pp. 123 à 137
25.	G. Sand		pp. 282 à 284
26.	Mme de Sévigné		pp. 27 à 29
27:	Vigny		pp. 228 à 234
28.	Voltaire		pp. 104 à 115
29.	E. Zola		p. 326

ب - زبان انگلیسی

درس جناب آقای عبدالحسین شیبانی و آقای عبدالله فریار

First Year - Faculty of Arts

Syllabus for the Academie Year 1939-1940

English language	5 hours per week
1— Reading a text	2 hours
2— Selections of Prose and Poetry	2 hours
3— Composition and Poetry	1 hour

Text Books

1— Kenilworth	Sir Walter Scott
2— Oxford Book of English Prose	
3— Oxford Book of English Verse	

***

Selections from Oxford Book of English Prose

Section	Writer	Subject
95	Francis Bacon	Essay -- of Studies
216	Daniel Defoe	Crusoe Visits the Wreck
218		London in Plague Time
226	Swift	Gulliver Captures the Fleet of Belfusco.
230	Addison	Sir Roger at Church
236	Steele	My First Grief
237		Mr. Bickerstaff visits a friend.
340	Charles Lamb	Old China
251	Richardson	A Filial Victim
264	Samuel Johnson	On His Dictionary
287	Goldsmith	The Decoys
291	Edmund Burke	Speech at Bristol

292	Edmund Burke	Marie Antoinette
302	Gibbon	The Two Antonies
303	Gibbon	Constantinople
305	Gibbon	On His Life Work
306	Boswell	Johnson at Oxford
307	Boswell	The Doctor has a Frolic
308	Boswell	First Meeting with Johnson
320	Wordsworth	The Poet
333	Southey	Nelson's Departure
334	Southey	The mourning for Nelson
335	Jane Austin	John Dashwood
336	Jane Austin	Mansfield Park
349	Hazlitt	On Going a Journey
350	Hazlitt	The Spirit of Humanity in Shakespear
351	Hazlitt	The Pleasure of Reading
352	Hazlitt	John Cavanagh
356	Washington Irving	Little Britain
357	Washigton Irving	The Poets Corner
361	Thomas de Quincey	A London Waif
363	Thomas de Quincey	Our Ladies of Sorrow
375	Thomas Carlyle	Jocelin of Brakeland
377	Thomas Carlyle	Fredrick Wilhelm's Tobacco Parliament
378	John Keats	The Harp Aeolian
379	John Keats	Axioms of Poetry
382	Lord Macaulay	Clive at Plassey
383	Lord Macaulay	Warren Hastings
	Shelley	On Defence of Poetry

Selections from Oxford Book of English Verse

146	Shakespear	Sonnet-«When in Disgrace . . . .

162	Shakespear	Sonnet - « Let me not .... »
	Shakespear	The Quality of Mercy
252	Robert Herrick	To Daffodils
253	Robert Herrick	To Blossoms
185	Ben Jonson	To Celia
318	Milton	Sonnet - On His Blindness
456	Thomas Gray	On a Favourite Cat
577	Charles Lamb	The Old Familiar Faces
610	Shelley	Ode to the West Wind
597	Lord Byron	When we two parted
600	Lord Byron	She walks in beauty
547	Sir Walter Scott	Patriotism
679	Elizabeth Barret	The Deserted Garden
682	Elizabeth Barret	Sonnets from the Portuguese
625	John Keats	Ode on a Grecian Urn
530	Wordsworth	Daffodils
695	Edgar Allan Poe	Annabel Lee
698	Fitzgerald	From Omar Khayyam
700	Lord Tennyson	The Lady of Shallot
701		The Miller's Daughter
702		The Lotos Eaters
707		From «In Memoriam
729	Robert Browning	Home Thoughts from Abroad
718	« «	Pippa's Song
719	«	You'll love me yet
727	« «	The Last Ride Together
736	Emily Bronte	Remembrance
737	«	The Prisoner
738	« «	Last Lines
747	Mathew Arnold	The Forsaken Merman
787	Christina Rosseti	Remember
786		Is it well with the child ?

۷ ـ تاریخ تمدن عمومی و ایران

سال دوم (دو ساعت درهفته)
سال سوم (دو ساعت درهفته)

درس آقای عباس اقبال آشتیانی

الف – تعریف تمدن و درجات آن – تمدن مادی و معنوی ـ مختصری‌ازتاریخ تمدن قدیم و دخالت هریك از ملل قدیمه در تمدن جدید – خصایص تمدن جدید و علل ترقی آن ـ آزادی افکار و حرفه ـ تقسیم کار و تخصص ـ تمدن زراعتی‌وصنعتی– مسئلهٔ استعمار و اقسام مستعمرات ـ تاریخ ترقی فوق العادهٔ انگلیس در قرن نوزدهم – برروی کار آمدن ممالك اقتصادی جدید – ترقیات سریع آلمان – مقدمات جنگهای بین‌المللی - نتایج این جنگها – تاریخچهٔ مجمع اتفاق ملل و ادارات ضمیمهٔ آن ـ روسیه و ایتالیا و آلمان جدید ـ علوم و ادبیات در قرن بیستم ـ مقدمات جنگهای اخیر –

ب – تاریخچهٔ آشنا شدن ایران بمعارف جدید اروپائی ـ علل عقب‌ماندن‌ایران در قرون اخیره از تمدن ـ تاریخچهٔ تأسیسات جدید در ایران (روزنامه ـ چاپخانه ـ بانك ـ پست وتلگراف ـ راه آهن ـ کارخانه ها ـ سکه وغیره) ـ معارف اروپائی‌درایران (مدارس - تأسیسات علمی ـ ترجمهٔ کتب ـ فرستادن دانشجو بخارجه - معلمین ومستشاران خارجی در ایران) ـ احوال معارف قدیمه در ایران تا بعد از مشروطیت ـ زبان و ادبیات فارسی و تاریخ ایران ـ مختصری از روابط ایران با کشور های خارجه ازابتدای مشروطیت ببعد - تاریخچهٔ نهضت اخیر .

---

۶ ـ کلیات و تاریخ فلسفه و منطق

(سال اول و دوم و سوم)

(دو ساعت در هفته برای هرسال)

درس آقای عصار

الف ـ کلیات فلسفه

نخستین بخش

گفتار اول ـ مقدمات میزان شناسائی علوم جزئی وعلم کلی یافلسفه اولی –

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

تعریف امور عامه واشاره اجمالی بشماره آنها ـ علل پیدایش و اهمیت فلسفه و اشارهٔ ببرخی اصطلاحات فلسفی ـ حرکت صوری و معنوی واقسام هریك وامتیاز هرکدام از دانش‌های کلام حکمت عرفان تصوف .

گفتار دوم — تعریف وفائده و موضوع فلسفه ـ طبقه بندی وتقسیم حکمت و تعیین موضوع هریك از اقسام علوم مزبور با بیان اصول و فروع حکمت طبیعی و ریاضی والهی .

اطلاقات وجود و ماهیت و قاعده ترکیب اشیاء ازآن دو ـ اثبات قاعده کلیه (کل ممکن زوج ترکیبی)

گفتار سوم — احکام سلبیه وجود (۱) وجود حقیقتی است بسیط ـ مقدس از هر گونه ترکیب . (۲) وجود جزء هیچ چیز نتواند بود — برهان این حکم (۳) وجود از جنس مقولات ده گانه بیرون واز سنخ جواهر و اعراض خارج است برهان . (٤) وجود را ضد ومثلی نیست واز هرگونه مقابل مبراست . برهان (٥) وجود منشاء پیدایش و ظهور اشیاء است پس مجرد و مادی جسم و جسمانی هیولی وصورت نتواند بود دلیل براین حکم .

گفتار چهارم — تجرد نفس واختلاف حقیقت آن باجسم وماده برهان این‌قضیه.

زیادت وجود واشتراك معنوی آن با تذکر دادن بنتایج این‌فصل .

اثبات عقیده حکمای پهلوی درباب وحدت وجود ورد مذهب مشاء در اختلاف حقایق وجودی وبیان اصالت وجود. یاد آوری و نتایج این مبحث

نشائه نفسانی یاوجود ذهنی وتحقیق حقیقت علم وانتقاد مذاهب نادرست در این باب مانند عقاید شکیه و عنادیه وتعدیه وغیره .

کیفیت وچگونگی آمدن اشیاء درذهن وبیان حقیقت تصور وتصدیق وردمذاهب نادرست دراین موضوع .

دومین بخش

گفتار اول — جهات و مواد سه گانه وجوب امکان امتناع و احکام و خواص هر یك .

شرح اقسام تقدم و تأخر ومعیت یاسبق ولحوق و اقتران - احکام هریك .

اقسام امکان تحقیق در باب حامل امکان استعدادی یا ماده اولی — تعیین ماده أصلیه وعقاید مختلف در این موضوع .

احوال جسم در باب بساطت و ترکیب آن انقسامات متناهی ونا متناهی - حقیقت جزء لایتجزی یاجوهر فرد - اجرام صغار — هیولی وصورت .

گفتار دوم - ساختمان جسم از هیولی وصورت انتقاد مذاهب ناصواب مانندعقیده بجزء واجرام وغیره .

اثبات تناهی ابعاد ببراهین هندسی ابطال تسلسل - فروع ونتایج بحث سابق؛ اتصال جسم ببسیط درواقع - شکل طبیعی قابلیت انقسام وغیره .

اثبات صور نوعیه وجوهر بودن هریك ازصور از نتایج این فصل قاعده ذیل (هرحادثی مسبوق است بماده ومدت)— تجسس ویافتن رابطه میان‌حادث و قدیم قوه وفعل واحد وکثیر مجرد ومادی و غیره .

گفتارسوم - زمان ومباحث مهم‌آن (۱) اثبات وجود زمان (۲) شرح حقیقت و ماهیت آن (۳) - اقوال در باب زمان و انتقاد هر یك از عقاید نا درست .
(٤) قدم زمان یانداشتن آغاز وانجام (٥) حدوث زمانی عالم با تمام اجزاء آن .
برهان این حکم (٦) حرکت جوهریه و نتایج آن (۷) آن سیال و کیفیت وجود آن راسم زمان

۸ – شرح نسبت ممکن با واجب و اضافه اشراقیه قدیم بحادث ومقصود فلاسفه از معیت آن دو با اشاره بحقیقت دهر وسرمد .

گفتار چهارم — تعریف علت - اقسام علل - علت با لذات - علت بالعرض-علل قوام یا ماده و صورت . علل وجود یا فاعل و غرض - احکام مشترك در تمام علل .
احکام مخصوص بهر یك از علل - انواع هشت‌گانه فاعل - واجب الوجود چگونه فاعلی است . تمام اقسام فاعل در نهاد افراد بشر موجود است .

گفتار پنجم - غرض‌یا علت غائی - ابطال قول ببخت و اتفاق - هیچ چیز در عالم بطور مصادفه موجود نشود برهان این حکم و انتقاد از مذاهب نا صواب در این باب .

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرای عالی

کیفیت نظام وجود وغرض ازایجاد بعقیده فلاسفه - بیان اغراض طبایع درایجاد افعال طبیعی نتایج این باب ٠

سومین بخش یا الیهات خاص

گفتاراول درخواص‌واجب- قضیه (۱) واجب بالذات موجوداست . براهین این‌قضیه . قضیه (۲) واجب را در وجود و الهیت شریك نباشد براهین این دعوی و رد مذاهب نادرست .

قضیه (۳) توحید تصدیقی - توحید تحقیقی - توحید شهودی - اقسام و احکام هر یك .

گفتار دوم - در صفات واجب قضیه (۱) واجب با لذات موجود و واجب دارای کلیه صفات کمالیه است - براهین این دعوی .

قضیه (۲) - صفات ثبوتیه عین ذات واجب است نه زائد برآن - انتقاد ازعقاید باطل در این قضیه .

قضیه (۳) - واجب‌الوجود بذات خویش عالم است و بغیر خود دانا - اثبات این قضیه بوسیله قاعدهٔ کلیه (کل مجرد عاقل) انجام گیرد .

اقوال و عقاید در باب علم واجب و انتقاد هر یك و اشاره بمذهب حق .

گفتار سوم: درافعال واجب ۱- ابداع و اختراع و تکوین .

۲ - کیفیت پیدایش اشیاء بسیار از واجب مطابق نظریه مشاء و بطریقه فلاسفه اشراق ٠

۳ - نظریه مثل افلاطونی و ارباب انواع وانتقادمذاهب ناصواب دراین باب .

٤ - قاعده امکان اشرف و امکان اخس نتایج این دوباب .

گفتار چهارم : مباحث نفس و مهمات احکام عقول قاهره

۱ - بقاء نفس و اثبات آن بوسیله قاعده کلیه (کل بسیط دائم) ۲ - تأثیر افعال جسمانی در سعادت و شقاوت نفسانی ۳ - لذت و الم چیست و کیفیت روحانی بودن آن دو چگونه است .

٤ - اشارهٔ اجمالی بحشر نفوس و تجرد خالص ارواح بشری .

منابع مراجعه و تحقیق

۱ - دانشنامه علائی .

۲ - ترجمه اشارات .

۳ - ترجمه سماع طبیعی شفا .

٤ ـ گوهر مراد .
٥ ـ شمع‌الیقین .
٦ ـ شرح هدایه میبدی .
٧ ـ شرح منظومه سبزواری .
٨ ـ برخی رسائل متفرقه در موضوعات مختلف ازبوعلی و خواجه نصیرطوسی که بفارسی نوشته اند مانند رساله جبر و اختیار رساله در علم واجب و غیره .

ب ـ منطق

بخش اول – مقدمات : منطق طبیعی و صناعی

تعریف – موضوع – فائده ـ تقسیم علم بتصوروتصدیق ـ انقسام هریك بضروری ونظری ـ تعریف معقول ثانی .

گفتار (١)

ابواب ده گانه منطق : تعریف دلالت و اقسام آن مطابقه تضمن التزام – انواع لازم : لازم خارجی - لازم ذهنی – لازم ماهوی .

اصناف لزوم بین اعم بین اخص غیر بین .

مفرد ومرکب واقسام هریك .

گفتار (٢)

ـ احوال لفظ ـ صفات معنی : اشتراك اتحاد ترادف تباین – منقول وغیره – کلی و جزئی تواطی تشلیك .

گفتار (٣)

تقسیم کلی بطبیعی وعقلی ومنطقی .

نسب چهارگانه : تساوی تباین عام و خاص مطلق – عام و خاص من‌وجه ذاتی وعرضی ومیزان تمیزآن دو- جنس فصل نوع احکام و اقسام هریك عرض عام خاصه مقولات ده‌گانه بطور اختصار و بیان صعود ونزول مقولات و اجناس .

گفتار (٤)

حدود وتعریفات - شرائط معرف ونتیجه هریك . حد تام حد ناقص – رسم تام ـ رسم ناقص ـ حد وجودی – حد ایجادی – حد تشبیهی – حد اسمی – زیاده حد

برمحدود – طریقه تحصیل حد .

بخش دوم

تعریف قضیه اقسام قضایا – حملیه شرطیه – اتصال و انفصال .

تقسیم قضیه از جهت کیف بایجاب و سلب عدول و تحصیل و ازجهت کمیت بشخصیه ومحصوره و مهمله وطبیعیه .

اقسام منفصلات – عناد حقیقی منع جمع منع خلو – ضابطه تشکیل منفصلات – مواد وجهات قضایا موجهات بسیط ومرکب بنحو اختصار روابط قضایا : تضاد – تحت تضاد – تناقض تداخل – شرائط تناقض – عکس مستوی و عکس نقیض بطور اختصار

بخش سوم – تعریف قیاس – هیئت و ماده قیاس – اشکال چهارگانه اعمالی که برای نظم قیاس می‌باید درذهن انجام داده شود .

شرائط اشکال سه گانه – اقسام قیاس : اقترانی – استثنائی – قیاس مسلسل – قیاس مساوات – قیاس خلف – قیاس مضمر – استقراء تمثیل .

بخش چهارم – در مواد قیاسات یا صناعات خمس – حصر مواد در سیزده قسم (اولیات محسوسات (مجربات) یا محسوسات – متواترات – فطریات – وهمیات – مشهورات – مقبولات – مسلمات – مشتبهات – مشهورات بحسب ظاهر – مظنونات – مخیلات .)

برهان ومواد آن – برهان لم و ان – جدل ومواد آن – غرض وفائده جدل – قیاس جدلی مرکب است ازآراء محموده – جدل بروجه حسن واحسن – موادیکه برای تکمیل جدل بکار میرود .

مواضع جدلی واقسام آنها – خطابه و فایده قیاس خطابی – اجزاء خطابه – اعمده واعوان – قیاس شعری وفائده آن – کیفیت تأثیر قیاس شعری درنفس .

سفسطه – مغالطه – مشاغبه – تعریف هریك . علل و اسباب وقوع درغلط – اغلاط شش گانه برحسب لفظ – هفت قسم اغلاط معنوی .

تاریخ فلسفه

درس آقای دکتر رضا زاده شفق

سال دوم : دوساعت در هفته

سال سوم : دوساعت در هفته

سال دوم

مقدمه ـ تعریف فلسفه ـ ارتباط فلسفه باعلوم و بادین

اهمیت و فائده فلسفه .

۱ ـ فلسفه در مشرق زمین .

۲ ـ فلسفه در یونان قدیم .

(۱) ـ فلسفه پیش از سقراط .

(۲) ـ سقراط ، افلاطون و ارسطو .

(۳) ـ اپیکوریان و رواقیان .

۳ ـ فلسفه اسکندریه ـ ظهور مذهب عرفان و اشراق در اسکندریه ـ اصول عرفان و ظهور آن در فلسفه و ادبیات ایرانی .

٤ ـ فلسفه قرون وسطی و اصول عقاید اهل مدرسه ـ مقایسه آن فلسفه قرون وسطی با فلسفه و عقاید در مشرق زمین .

سال سوم

۱ ـ فلسفه جدید : دکارت ، بیکن ، برونو ، هبس ، سپینوزا ، لیپنیتز

۲ ـ فلسفه انتقادی : لاك ـ برکلی ـ مذهب ماتریالیزم ـ هیوم ـ کانت فیهته ـ شلینگ ـ هیگل ـ هربارت ـ شوپنهاور .

۳ ـ نهضت علمی قرن هیجدهم و نوزدهم و تأثیر آن در فلسفه و دین .

٤ ـ ظهور عقیده تکامل : داروین و پیروانش ـ هیگل ـ سپنسر .

٥ ـ مذهب مادی و پوزیتویزم در فرانسه (از انگلوپیدیست ها تا اگست‌کنت).

٦ ـ ظهور روانشناسی و اهمیت آن ـ جیمس ـ وندت :

۷ ـ ظهور علم اجتماع و معنی و اهمیت آن .

۸ ـ فلسفه‌جدید روحیون درآلمان و فرانسه ـ دلتای ـ اویکن ـ شه لر ـ برگسن

۹ ـ ادبیات و فلسفه ـ کلاسیك ـ رمانتیك ـ رآلیزم ـ ناتورالیزم .

۱۰ ـ عقاید و نهضتهای معروف در ادبیات ایران از لحاظ فلسفی .

VII - روانشناسی و آمار ازلحاظ تربیت

سال اول (سه ساعت در هفته)

رجوع شود به صفحهٔ ۱۵۹-V جلد دوم تا صفحه ۱۶٤ .

VIII - اصول تعلیم و تربیت

سال دوم (دوساعت درهفته)

رجوع شود به صفحهٔ ۱۶۹_V جلد دوم تاصفحهٔ ۱۷۰

IX - فلسفهٔ تاریخ تربیت

سال سوم (دوساعت در هفته)

رجوع شود بصفحه ۱۷۱_V جلد دوم

X - ورزش دبیری

سال سوم (دوساعت درهفته)

۲ ـ رشتهٔ زبان خارجه

I ـ زبان فارسی

سال اول (۵ ساعت درهفته)
سال دوم (۵ ساعت درهفته)
سال سوم (۳ ساعت درهفته)

رجوع شود بصفحهٔ ۱۱۸_V جلد دوم تاصفحه ۱۲۱

II - زبان خارجه اول

سال اول (۵ساعت درهفته)
سال دوم (۳ساعت درهفته)
سال سوم (۲ساعت درهفته)

برنامهٔ این قسمت از صفحهٔ ۱۳۷ _ V ببعد جلد دوم چاپ شده‌است .

III - ادبیات فارسی زبان اول

سال دوم (چهارساعت درهفته)

سال سوم (چهارساعت در هفته)

رجوع شود به برنامهٔ ادبیات فارسی که از صفحهٔ ۱۲۲ - V ببعد جلد دوم چاپ شده است

IV - زبان خارجه دوم

نظر باینکه در اغلب دبیرستانها فقط یك زبان خارجه تدریس میشود دانشجویان داوطلب تحصیل در رشته زبان خارجه در قسمت زبان دوم تقریباً همه مبتدی هستند و زبان دوم باید ازاول برای آنان تدریس گردد بطوریکه درطی سه سال تحصیل دررشته زبان خارجه تاحدی با زبان دوم آشنائی پیدا کنند که بتوانند از کتب و مجلات و آثار نویسندگان معاصر استفاده کرده و قادر بمکالمه و ترجمه از آن زبان باشند.
بنا براین برنامه لااقل در حدود دوره شش ساله دبیرستانها خواهد بود وروش تدریس باصل متد مستقیم که در دبیرستانها تدریس میگردد میباشد ولی البته چون این دانشجویان بیك زبان خارجه آشنائی دارند خیلی سریعتر زبانرا فرا میگیرند.

الف - زبان فرانسه

سال اول

نیمهٔ اول کتاب شوایزر جلد اول یا کتابی که وزارت فرهنگ برای سال اول دبیرستانها تهیه نموده — مدت پنج ساعت در هفته: مکالمه و قرائت راجع بزندگانی عادی درحدود سال اول متوسطه — املاء و صرف و نحو درضمن قرائت تدریس میشود.

نیمهٔ دوم کتاب شوایزر جلد دوم قسمت اول یا کتاب وزارت فرهنگ برای سال دوم دبیرستانها - مدت پنج ساعت قرائت ومکالمه درحدود سال دوم متوسطه وراجع بزندگانی عادی سه ساعت درهفته انشاء مختصر و ساده راجع بمطالب کتاب قرائت یکساعت در هفته - املاء و صرف و افعال یکساعت در هفته - صرف و نحو درضمن مکالمه و قرائت تدریس می شود.

سال دوم

نیمهٔ اول - کتاب دوم شوایزر قسمت دوم یا کتاب وزارت فرهنگ برای سال سوم دبیرستانها - سه ساعت درهفته : یکساعت شوایزر و دادن انشاء مختصر و تصحیح یك انشاء - یکساعت شوایزرو دیکته آسان یکساعت شوایزرو صرف ونحو .

نیمهٔ دوم - تتمهٔ کتاب شوایزر (اگر درنیمه اول تمام نشده باشد) بعلاوه کتاب منتخبات فیلیپون یا کتاب منتخبات خانم سیاح نویسندگان قرن بیستم وبعضی نویسندگان قرن نوزدهم - مدت سه ساعت درهفته - یکساعت شوایزر و صرف و نحو - یکساعت قرائت منتخبات واملاء - یکساعت قرائت منتخبات دادن یك انشاء .

سال سوم

نیمهٔ اول - کتاب فیلیپون یا خانم سیاح : نویسندگان قرن نوزدهم وهیجدهم - انشاء - صرف ونحو - املاء .

نیمهٔ دوم - بقیهٔ کتاب فیلیپون یا خانم سیاح : نویسندگان قرن هفدهم - انشاء - صرف ونحو - املاء .

ب - English
Second Language
درس آقای عبدالله فریار

First Year — 5 hours

1— The First Year Course in English, or
2— The New Method Reader Book II
3— The Second Year course in English Book II, or
The New Method Reader Book III
4— Supplementary to Reader III

Second Year — 3 hours

1— The Third Year course in English, or
The New Method Reader Book IV
2— The Fourth Year Course in English, or
The New Method Reader Book V

The studentare required to read The Supplementary Books of Readers IV and V at home

(۱) English Literature

Dr. Lotfali Suratgar

For the Academic Year 1939-1940

4 hours per week (Second Year)

Referenoe Books.

The Cambridge History of English Literature.

The History of English Literature by Dr. Lotfali Suratgar.

The English Muse by O. Elton.

The Course comprises a series of lectures on English literature from the early times up to 1640, as follows: The background of English Literature — The Continuity of English Literature—Anglo Saxon Poetry—Beowulf—the Genesis—The Wanderer—The Battle of Maldon—Anglo Saxon Prose—Alfred's translation of Orosius and Bede.—Elfric.—The Norman Conquest and its effect upon English Literature—The Cycles of Romance--King Horn and Havelock the Dane—The Poema Morale—Ancrem Rewla—Ballads—Piers Plowman—Chaucer and his influence upon English literature--Troilus and Cresida—-The Canterbury Tales—The Dawn of Renaissance—The Reformation and its influence upon English literature.

The Age of Elizabeth—Sidney and Lyly—Wyatt and Surrey—Spencer—The Faery Queen.

The Development of Drama—The Uninersity wits—Marlowe and his conception of Tragedy—the History of Faustus-Ben

(۱) چون برنامه زبان انگلیسی در جای خود چاپ نشده بود دراینجا چاپ شد

Jonson and his theory of Comedy—Everyman in His Humour-Shakespeare--His conception of Drama – His technique—His Genius—Romeo and Juliet—Much Ado About Nothing—King Lear—Macbeth—Antony and Cleopatra- -Henry VIII—Bacon—The New Atlantis—The Essays—Milton—Comus—Samson Agonistes—Paradise Lost—The Mataphysical Poets.

English Language

Dr. L. Surargar.

For the Academic Year 1939 –1940

3 Hours per Week (Second Year)

The course comprises the reading of difficult texts in English prose and verse, with special reference to the questions of style and literary merits of each author. The course begins with the study of late 19th century writers and poets, and works its way back to the romantic period and ends up with the Elizabethan Age. Students have scope for writing long essays on subjects connected with their work.

Texts:—

William Morris,	The Defence of Gunivere
Mathew Arnold	The Scholar Gypsy
Robert Browning	Men and Women
Scott	Marmion
Tennyson	In Memoriam; Locksely Hall
Byron	The Bride of Abydos
	The Vision of Judgement
Wordsworth	The Prelude

Coleridge	The Ancient Mariner.
Robert Burns	To a Mouse; Highland Mary.
Keats	Endymion; Ode to the Nightingale.
Thomas Gray	Elegy Written in a Country Church-yard.
Alexander Pope	Essay on Man
John Donne	The Anniversary
Milton	Samson Agonistes
Tottle's Miscellany	
Shakespeare	Romeo and Juliet; King Lear
Dickens	The Pickwick Papers
Mathew Arnold	Essays on Criticism; on the Influence of the Academies
Gibbon	The Decline and Fall of the Roman Empire
Macaulay	Essays on Bacon; Robert Montgomery.
Bacon	Essays on Truth; on Revenge; on Suspicion; on Parents and Children; on Travels;

۳ ــ رشته فلسفه و علوم پرورشی

I -- زبان فارسی - سال اول

پنج ساعت درهفته

برنامه این قسمت در صفحات ۱۱۸ - ۱۲۱ - V جلد دوم راهنمای دانشگاه
چاپ شده است .

II -- زبان خارجه -- سال اول (۵ ساعت درهفته)
سال دوم (۳ ساعت درهفته)
سال سوم (۲ ساعت درهفته)

برنامه این قسمت ازصفحه ۱۳۷ـV ببعد جلد دوم چاپ شده است .

III - منطق وفلسفه قدیم - سال اول (دو ساعت در هفته)
سال دوم (سه ساعت در هفته)

درس آقای فاضل تونی

الف ـ منطق

تعریف منطق وبیان موضوع وفایدهٔ آن .
تعریف دلالت واقسام آن .
تقسیم علم به تصور وتصدیق .
تقسیم لفظ به مفرد ومرکب .
انقسام لفظ به متباین ومشترك ومتواطی ومترادف ومتشابه .
تقسیم مفهوم بکلی وجزئی وفرق بین ذاتی وعرضی .
کلیات خمس (جنس نوع فصل خاصه وعرض عام) .
تقسیم عرض به لازم ومفارق و اقسام هریك .

معرف و انقسام آن بحد ورسم وشرائط آن دو .

تعریف قضیه و تقسیم آن به حملیه و شرطیه .

شرطیه متصله و منفصله واقسام آن .

تقسیم قضیه ازجهت موضوع به محصور وطبیعیه وشخصیه ومهمله .

تقسیم قضیه از جهت محمول به معدوله و محصله .

جهات قضایا و انقسام آن بواجب وممکن وممتنع .

بیان عکس مستوی .

تناقض وشرائط آن .

تعریف قیاس و انقسام آن به اقترانی و استثنائی .

شکل اول و شرائط انتاج آن .

شکل ثانی .

شکل ثالث .

استقراء .

تمثیل .

قیاس دور .

قیاس مضمر .

قیاس بسیط و مرکب .

قیاس خلف .

تحلیل قیاس وترکیب آن .

تقسیم قیاس از جهت ماده بقیاس برهانی وجدلی وخطابی وشعری و سفسطی .

تعریف برهان و ذکر شرائط وتقسیم آن به برهان لم و برهان ان .

مشارکت حد وبرهان درحدود .

بیان مطلب ما و مطلب هل و مطلب لم .

طریق اکتساب حد .

مغالطات واقسام آن .

جدل و خطابه وشعر به نحو **اختصار .**

متن با مقدمه گوهر مراد بوسیله بیانات استاد تکمیل میگردد .

ب ـ فلسفه قدیم

تعریف علم حکمت وتقسیم آن به نظری وعملی وبیان موضوع وفایده علم حکمت .
فرق بین علم و حکمت وکلام و طریق اشراق وتصوف .
تعریف جسم طبیعی وتقسیم آن بمفرد و مرکب .
دلائل ابطال جزء لایتجزی و اجسام ذیمقراطیس
دلائل حکماء بر اثبات هیولی .
تلازم بین هیولی وصورت .
اثبات صور نوعیه .
تناهی ابعاد .
مکان و ذکر ادله اثبات ونفی آن .
خلاء و ذکر ادله اثبات و نفی آن .
زمان و ذکر اقوال در وجود ونفی آن .
تعریف حرکت و اقسام آن و اینکه حرکت درچند مقوله واقع میشود .
تعریف نفس وتقسیم آن به نباتی و حیوانی وانسانی و ذکر قوای هریك .
ادله مغایرت نفس با بدن .
براهین تجرد نفس ناطقه .
ادله بقاء نفس .
ادله ابطال تناسخ .
جواهر و اعراض .
مباحث علت ومعلول و اقسام آن .
احوال مشترك بین علل .
بیان ابطال دور و تسلسل .
بیان اینکه از واحد صادر نمیشود جز واحد .
تعریف وحدت وکثرت واقسام هریك .
تقسیم مفهوم بواجب و ممکن و ممتنع .
بداهت وجود .
ادله قائلین باصالت وجود و قائلین باصالت ماهیت .
اشتراك معنوی وجود و رد ادله قائلین باشتراك لفظی

ادله وجود ذهنی .
وجود مجعولست یا ماهیت ؟
خواص واجب .
خواص ممکن .
حاجت ممکن به علت .
فرق بین امکان ذاتی و امکان استعدادی وحامل امکان استعدادی .
بطلان اولویت ذاتیه .
اقسام تقدم وتاخر .
مبحث قدم وحدوث وربط حادث به قدیم .
اثبات واجب .
توحید واجب .
رفع شبهه ابن کمونه .
عینیت صفات واجب .
بحث در اراده وقدرت واختیار وعلم واجب .
ترتیب صدور موجودات از واجب .
دلائل حکماء براثبات عقول مجرده و بیان قاعده ممکن اشرف
براهین وجود مثل افلاطونی و ذکر ادله منکرین .
مبحث حشر نفوس .
متن : گوهر مراد که بوسیله بیانات استاد تکمیل خواهد شد .

۱۷ - روانشناسی عمومی

درس آقای دکتر علی‌اکبر سیاسی

سال دوم (سه ساعت در هفته)
سال سوم (سه ساعت در هفته)

روانشناسی علمی و روانشناسی فلسفی - مرتبهٔ روانشناسی میان علوم دیگر - شعب روانشناسی - فائدهٔ روانشناسی .

روشهای تحقیق در روانشناسی : ذهنی، عینی و تجربی - روش «تست» ، ضرورت و فائدهٔ آن در پژوهشهای روانشناسی .

مناسبات نفسانیات بامحیط خارج و روش روح وماده (پسیکوفیزیك) - مناسبات

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرای عالی

نفسانیات و بدنیات - عمل اصلی سلسله اعصاب و نمونه‌هائی ازعکس‌العملهای ساده و پیچیده مغز وشعور ومناسبات آنها - مغز و وجوه عالی کردار - فیزیولژی مغز - روش روح و بدن (پسیکوفیزیولژیك).

آزمایشگاه روانشناسی و چگونگی اندازه‌گیری وآزمایش نفسانیات - اصول آمار که در روشهای تجربی وتست مورد استفاده است.

شعور یاوجدان - اقسام وجدانیات - شعور ظاهر وشعور باطن.

تقسیم نفسانیات بادراکات وانفعالات وافعال - اقسام احساسات: بصری، سمعی، لمسی، سردی وگرمی، المی، وضعی وعضلانی، توازنی، ذوقی، شمی وداخلی - آزمایش و اندازه‌گیری هریك ازاحساسات - ادراك حسی واحساس - خطای حواس وبیان آن - معرفت وادراك حسی - قوانین اضافیت (نسبیت) واختلاط.

حافظه - مراحل واقسام آن - نظریه‌های مختلف درتوجیه وبیان حافظه - امراض حافظه - اقسام فراموشی - آزمایشهای مربوط بحافظه.

تداعی معانی. مناسبت انعکاسات مشروط (قانون پاولو Pawlov) باتداعی معانی - قانون کلی مجاورت - قانون تعلق خاطر یا زمینهٔ انفعالی. اقوال مختلف در بیان تداعی معانی وانتقاد آنها - تأثیر تداعی معانی درافکار واحوال ودراقوال وافعال - آزمایش تداعی معانی - تداعیهای آزاد وتداعیهای مقید.

تخیل - خیال وصورت جزئی - تخیل انفعالی وتخیل ادراکی - رؤیا - حرکت در خواب طبیعی - حرکت درخواب غیرطبیعی - توهم - جنون - تفصیل وترکیب درتخیل اختراعی - اهمیت وتأثیر تخیل درصنایع وعلوم و در زندگانی - آزمایش تخیل ودسته بندی افراد باعتبار نوع تخیل آنها.

انتباه یادقت - شرائط بدنی دقت - اقوال مختلف دربیان ماهیت دقت و انتقاد آنها - اقسام دقت - آزمایش واندازه‌گیری دقت.

تجرید وتعمیم - معنی تجرید ودرجات آن - مفهوم کلی - کلیات خمس - مفهوم و مصداق - بیان مفهوم کلی ازنظر فلسفی - بیان آن ازنظر روانشناسی - نظریه‌های مختلف وانتقاد آنها - فائده وضرر مفاهیم کلیه.

حکم ـ تقسیم احکام باعتبار کم وکیف واضافه وجهت ـ احکام تحلیلی واحکام ترکیبی ـ حکم ازلحاظ روانشناسی ـ اقوال مختلف در بیان حکم وانتقاد آنها.

استدلال ومبادی اولیه ـ استدلال ازنظر منطقی ـ استدلال ازنظر روانشناسی قیاس ـ استقراء ـ تمثیل ـ اقوال مختلف درتوجیه استدلال وانتقاد آنها ـ مبادی تصوری ـ مبادی تصدیقی (هویت وتناقض وتنافی وسبب کافی وعلیت وغایت وناموس طبیعی وجوهر) توجیه مبادی اولیه ـ مذهب عقل وتجربه.

لذت والم ـ اقسام لذت والم جسمانی وروحانی ـ آثاربدنی لذت والم ـ اتحاد لذت والم ـ نظریه‌های اپیقور وکانت وارسطو وسپینسر درتوجیه لذت والم.

عواطف ـ انتقال عاطفه ـ اقسام عاطفه ـ حرکات بدنی توأم باعواطف ـ علائم ظاهری یازبان عواطف (زبان حال) ـ نظریه‌های مختلف در توجیه عواطف ـ روش تجربی در تحقیق عواطف.

تمایلات ـ فرق میل وخیال ـ تمایلات شخصی یاخودپرستی ـ عزت نفس ـ تمایلات اجتماعی ـ نفعیون وانتقاد قول آنها ـ تمایلات عالی ـ حقیقت جوئی ـ حس زیبائی ـ عاطفهٔ اخلاقی حس دینی ـ روش تجربی درتحقیق تمایلات.

شهوات ـ تعریف شهوت ـ شهوت ومیل ـ اقسام شهوت ـ موجبات شهوت ـ عوامل مؤثر درشهوات ـ علائم وآثار شهوت.

اقسام حرکات ـ حرکات انعکاسی ـ خاصیت عصبی ـ حرکات انعکاسی و شعور ـ اهمیت حرکات انعکاسی ـ حرکات انعکاسی مشروط.

حرکات غریزی ـ فرق آنها باحرکات انعکاسی ـ فرق غریزه و ادراک ـ صفات حرکات غریزی ـ نظریه‌های کندیاك ولامارك وسپنسر ودکارت وداروین و داروینی‌های جدید وبرگسن... راجع بغریزه وانتقاد آنها.

عادت ـ چگونگی تشکیل عادت ـ تأثیر عادت در ادراك ودر انفعال ودرفعل ـ عادت واحتیاج ـ تحقیق درماهیت عادت ـ سکون وفعل پذیری ـ فعالیت موجود وانطباق بامحیط عوامل مؤثر درتشکیل عادت.

اراده ـ اراده وفعل ارادی ـ وجوه دوگانهٔ اراده ـ مناسبات اراده باعاقله ومنفعله فرق میل واراده ـ مراحل فعل ارادی وانتقاد آن ـ تحقیق درماهیت اراده ـ اقوال مختلف

وانتقاد آنها- مناسبات اراده وشخصیت - امراض اراده .

زبان - علامت واقسام آن- زبان طبیعی- زبان‌وضعی - تقدم اشارات بر الفاظ مناسبات لفظ ومعنی - اصل ومنشأ زبان- نظریه‌های مختلف وانتقاد آنها .

شخصیت- ارکان دوگانه شخصیت - تزلزل وتعدد شخصیت- امراض شخصیت - اقوال مختلف درتوجیه شخصیت وانتقادآنها .

منش- عوامل تشکیل دهندهٔ منش - تغییر واصلاح منش- اقسام منش- قول بقراط وجالینوس - قول ریبو وبعضی از روانشناسان معاصر - اهل عمل واهل نظر-روش تجربی در تحقیق منش‌ها .

آزمایشگاه روانشناسی

۱- برای دانشجویان روانشناسی عمومی (دوساعت درهفته)

اندازه گیریهای مربوط بمردم شناسی وزیست شناسی: قد، وزن ، بازه، ارش ، پهنای شانه‌ها، مغز - دورسینه ، ظرفیت تنفس وظرفیت حیاتی‌وغیرآن ..

تعیین آستانه‌های مطلق واختلافی احساسات بصری و سمعی و لمسی و غیره ... بوسیلهٔ شنوائی سنج وسوت گالتن وبینائی سنج ورنگ‌آمیز ولامسه سنج (سپیرمن و واشید وپیرن...) وغیرآن ...

روشهای محاسبه : روش خطاهای میانگین- روش موارد غلط و صحیح-روش کوچکترین اختلاف محسوس ..

طریقهٔ بدست آوردن میانگین ومیانه ونماد - خطای احتمالی- انحراف میانگین- انحراف ثابت ...

آزمایش حافظه های سمعی، بصری وحافظه برای‌اعداد، اشکال، ابعاد وغیرآن از نظرفراگیری‌ونگاهداری و بازشناسی وجایگزینی ... باحافظه سنج ووسائل دیگر.

خطای حواس وآزمایشهای مربوط بآن .

آزمایشهای مربوط بتداعی معانی آزاد و مقید .

آزمایش برای تعیین نوع تخیل‌افراد - آزمایش‌های مربوط‌بتخیل اختراعی .

آزمایش‌های مختلف برای اندازه‌گیری قوه مشاهده ودقت بادقت سنج و پنام نگار ووسائل دیگر.

آزمایشهای مربوط بحکم واستدلال .

آزمایشهای هوش - تستهای بینه - سیمون وترمن وغیره - تستهای فردی وجمعی -
آزمایش خستگی عضلانی وخستگی عقلانی باخستگی آزمای مسو ووسائل دیگر .
آزمایش عواطف مختلف باپنام نگار ونبض‌نگار ووسائل‌مختلف دیگر...
آزمایش و تعیین تمایلات مختلف .
آزمایش استعداد های مختلف جسمانی ونفسانی .
زمان عکس‌العمل ساده وزمان عکس‌العمل مرکب · اندازه‌گیری آنها .

۷ - فلسفه جدید — درس آقای دکتر رضا زاده شفق

سال اول (دو ساعت در هفته)
سال دوم (دو ساعت در هفته)
سال سوم (سه ساعت در هفته)

مقدمه

مقدمه - درتعریف فلسفه و ذکر تقسیماتی که در آن شده - ارتباط فلسفه بادین وعلوم وفایده و اهمیت فلسفه .

۱ - فلسفه شرق - خلاصه ای از عقاید فلسفی چین و هند وایران با ذکر اصول دین زرتشتی وباتوجه مخصوصی به عقاید مانوی واصل عرفانی درآن ·

۲ - فلسفه یونان - شروع فلسفه یونان ومشخصات آن -- ادوار فلسفه یونان .

دوره اول - فلسفه قبل از سوفسطائیان یافلسفه عالم .
۱ - فلاسفه ملطی وخلاصه تعلیمات آنان .
۲ - فیثاغورسیان وعقاید آنان .
۳ - عقاید الیائیون .
٤ - عقاید طبیعیون ومذهب جواهر فرده .

دوره دوم - فلسفه بعد از سوفسطائیان یا فلسفه انسانی .
۱ - سوفسطائیان وعقاید معتبر آنان .
۲ - سقراط وافلاطون وارسطو - شرح عقاید سقراط در باب علم واخلاق و اختلاف او باسوفسطائیان- شرح عقاید افلاطون وتعلیم مثل افلاطونی - موضوع اخلاق بنا بعقیده افلاطون .

شرح عقاید ارسطو درباب وجود وماهیت و هیولی وصورت وعلل چهار گانه واخلاق وخلاصه‌ای از تعلیمات او درباب طبیعت - ذکر تأثیر سقراط و افلاطون و ارسطو درفلسفه وعقاید دینی .

۳ ـ رواقیان و اپیکوریان (ایقوریون) ـ تعلیمات این دو مذهب در باب عالم و درباب انسان ـ اصول اخلاقی رواقیان و اپیکوریان ـ مقایسه دومذهب از لحاظ امور عامه واخلاق .

دوره سوم ـ فلسفه اسکندریه وافلاطونیان جدید (فلسفه الهی)

۱ ـ فلسفه اسکندریه ویهود.

۲ ـ فیثاغورسیان جدید وتألیف جدید مذهب افلاطونی .

۳ ـ مذهب افلاطونی جدید باتوجه خاص بجنبه عرفانی آن وارتباط آن بامذهب عرفانی شرق .

تبصره ـ در ذکر فلسفه یونان تأثیر شرق درآن وتأثیر مقابل آن درایران و در فلسفه اسلامی بطور خلاصه ذکر خواهد شد .

۳ ـ فلسفه قرون وسطی (یافلسفه دوره عیسویت در اروپا)

مقدمه در کلیات وخواص این فلسفه .

دوره اول ـ فلسفه شیوخ و آباء عیسوی باذکر نامها وعقاید معروفترین آنان.

دوره دوم ـ فلسفه اهل مدرسه (سکولاستیك) باذکر خواص و اصول تعلیم آن و شرح عقاید فلاسفه معروف این مذهب ـ اشاره به مذهب عرفان و اشراق در عیسویت ـ مقایسه فلسفه قرون وسطی بافلسفه اسلامی ـ ذکر فلاسفه معروف ایران مانند ابوعلی سینا وفخر رازی وخواجه نصیر طوسی وملاصدرا وسبزواری .

٤ ـ فلسفه جدید ـ خواص فلسفه جدید ـ تغییر وتحول .

دوره اول ـ نهضت تحقیق علمی ـ رنسانس ـ رفرم و میل بعلوم طبیعی ـ ظهور علوم وعلمای طبیعی وتأثیر آن درفلسفه .

دوره دوم ـ خواص این دوره ـ بیکن ـ هبس ـ هیوم ـ برکلی و فلاسفه دیگر انگلیس باتوجه خاص به فلسفه اخلاق و بحث العلم در انگلستان ـ فلسفه درفرانسه وشرح عقاید دکارت ـ گلینگس ـ مالبرانش تا انکلو بیدسنهما وناتورالیستها ـ فلسفه آلمان و شرح عقاید فلاسفه معروف آلمانی مانند کانت ـ فیهته ـ شوپنهاور ـ ایبنیتز .

دوره سوم ـ فلسفه معاصر ـ نهضت جدید علوم طبیعی ـ علوم اجتماعی و اقتصادی علم تکامل ـ فلسفه سپنسر ونیچه و برگسن و جیمس ـ اهمیت روانشناسی ـ فلسفه وادبیات ـ فلسفه وهنرهای زیبا (علم الجمال) فلسفه دین عقاید معروف فلسفی عصر اخیر .

تبصره ـ در ذکر تاریخ فلسفی تمام ادوار مذاهب مختلف دربحث وجود و بحث معرفت و ازلحاظ زندگی عملی استخراج وبطور خلاصه ذکر وباهم مقایسه خواهند شد .

۷۱- روان شناسی از لحاظ پرورش و آمار

سال اول (سه ساعت در هفته)

الف - روانشناسی از لحاظ پرورش

درس آقای دکتر علی اکبر سیاسی

(دو ساعت در هفته)

۱ - موضوع روان شناسی - روانشناسی علمی و روانشناسی فلسفی - مرتبه روانشناسی میان علوم دیگر - روانشناسی از لحاظ پرورش وفائده آن .

۲ - مناسبات نفسانیات وبدنیات - عمل اصلی سلسلهٔ اعصاب - نمونه هائی از واکنشهای ساده ومرکب - مناسبات مغز وشعور - مغز ووجوه عالی رفتار - کار مغز - مختصری از عمل غده های اندکرین واز تأثیر آنها در چگونگی زندگی مادی ومعنوی (تن وروان)

۳ - روشهای پژوهش (تحقیق) در روانشناسی - مشاهدهٔ داخلی و مشاهدهٔ خارجی وتجربه - اهمیت روش تجربی - آزمایش در روان‌شناسی علمی - ضرورت و اهمیت آن .

۴ - اندازه‌گیریهای مربوط ببدن کودکان .

الف - اندازه های تشریحی : ۱ - اندازهٔ قد . ۲ - اندازهٔ وزن .
۳ - اندازهٔ دور سینه وغیر آن .

ب - اندازه های فیزیولژیك : ۱ - ظرفیت حیاتی . ۲ - نیروی هر یك از دستها .

ج - اندازهٔ سر : ۱ - قطر بیشینه جمجمه از پیش به پس واز پهلو بپهلو .
۲ - اندازهٔ دور سر .

۵ - احساس وادراك حسی - حواس مختلف وکار آنها - خطای حواس و بیان آن - آزمایش حواس وتعیین درجهٔ دقت آنها - پرورش حواس .

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

۶ - یادگیری - تعریف یادگیری - استعدادهای ذهنی که هنگام یاد گیری مخصوصا بکار میافتند - حافظه وتداعی معانی ودقت .

الف - حافظه - عادت وحافظه . انعکاس مشروط و چگونگی تشکیل عادت - مراحل مختلف تذکار - فراموشی - درجات واقسام آن - آزمایشهای مربوط بحافظه تربیت حافظه .

ب - تداعی معانی آزمایش پاولو وصفات کلی جوابهای مشروط - قانون کلی مجاورت - قانون تعلق خاطر - اهمیت تداعی معانی وتربیت آن .

ج - دقت شرط بدنی دقت - نظریهٔ سازش ذهنی - قانون نفع - چگونگی نفع درادوار مختلف زندگانی - آزمایش دقت - تربیت دقت .

۷ - قوانین یادگیری - قوانین ثرندایك وقوانین سایمند - چگونه میتوان قوهٔ یادگیری را پرورش داد - اصولیکه هنگام یادگیری باید رعایت شوند .

۸ - خستگی - فیزیولژی خستگی - اقسام خستگی - موجبات خستگی و چارهٔ آن - اندازه گیری خستگی - خستگی در آموزشگاه - نتیجهٔ تحقیقات .

۹ - هوش : هوش طبیعی - ماهیت هوش - نظریهٔ سپیرمان - و موضوع عوامل عمومی وخصوصی - رشد هوش - آزمایش واندازه گیری هوش - تست و تاریخچهٔ آن - تستهای ترمان و چگونگی بکار بستن آنها - اصول علم آمار که در روش تست مورد احتیاج واستفاده است .

۱۰ - استعداد های ذهنی که بنیان هوش بشمار میروند - تخیل - تجرید و تعمیم - حکم واستدلال .

الف - تخیل - تخیل حضوری واختراعی - آزمایشهای مخصوص برای دسته بندی افراد از لحاظ نوع تخیل آنها - وجوه دوگانهٔ تخیل اختراعی - صفات اختصاصی تخیل اطفال - آزمایش تخیل - تربیت تخیل .

ب - تعمیم وتجرید - چگونگی تشکیل مفهوم کلی - سود و زیان تعمیم - ملاحظات تربیتی .

ج - حکم واستدلال - بیان حکم واستدلال ازنظر روانشناسی - تربیت این استعداد ها دراطفال .

۱۱ - عواطف و اقسام آن - انتقال عواطف مشروط - حرکات بدنی توام باعواطف - ترس . خشم . کم‌روئی . بیان‌علت این احوال ووسائل معارضهٔ با آنها.

۱۲ - تمایلات وشهوات - تمایلات فردی واجتماعی وعالی - تربیت تمایلات - اقسام شهوات - وسائل معارضهٔ با آنها .

۱۳ - اقسام حرکات غریزی ارادی و عادی - مناسبات میل وغریزه - تحلیل فعل ارادی - تربیت اراده .

۱٤ - چگونگی باز شدن زبان کودکان - آزمایش راجع بزبان و بسخن گوئی کودکان .

۱۵ - شخصیت ومنش اطفال - چگونگی تشخیص منش - تقسیم کودکان و مردان باهل عمل واهل نظر .

آزمایشگاه برای دانشجویان روانشناسی از لحاظ تربیت -

(عملیات آزمایشگاه در تحت نظر آقای نجاحی)

یکساعت در هفته

برنامه آزمایشگاه روانشناسی که درصفحه ۱۵٦-V چاپ‌گردیده باختصارباتوجه مخصوص باقسام گوناگون تست ها وبآزمایشهای مربوط به یادگیری (Learning) .

ب - آمار در روان شناسی و آموزش و پرورش (۱)

درس آقای دکترجلالی

یکساعت در هفته

بخش فراوانی (۲)

۱ - اندازه گیری بطور کلی ۲ - رده بندی اندازه ها ۳ - فاصله میان رده ها (۳)

---

(۱) Statistics in Psychology and Education

(۲) The Frequency Distribution

(۳) The Step-interval between Classes

اندازه های گرایش مرکزی (۱)

میانگین و یا میانگین عددی (۲)

۲ - میانه (۳)

۳ - نماد (٤)

اندازه تغییرات (٥)

۱ - فاصله کل (٦)

۲ - انحراف چارکی (۷)

۳ - انحراف میانگین (۸)

٤ - انحراف استاندارد (۹)

روش ساده برای بدست آوردن میانگین و انحرافات

۱ - بدست آوردن میانگین بروش ساده

۲ - بدست آوردن انحراف میانگین بروش ساده

۳ - بدست آوردن انحراف استاندارد بروش ساده

سنجش گروها و اندازه انحراف نسبی آنها (۱۰)

۱ - ضریب انحراف (۱۱)

---

(۱) Measures of Central Tendency

(۲) The Average, or Arithmetic Mean

(۳) The Median

(٤) The Mode

(٥) Measures of Variability

(٦) The Range

(۷) The Quartile Deviation

(۸) The Average Deviation

(۹) The Standard Deviation

(۱۰) The Comparison of Groups and the Measures of Their Relative Variability

(۱۱) The Coefficient of Variation

۲ ـ سنجش دو گروه بوسیله گرایش مرکزی آنها

۳ ـ سنجش دو گروه نسبت بچندی مشترك آنها

محاسبه سد چندی در یك پخش فراوانی (۱)

چگونگی بکار بردن اندازه های گرایش مرکزی و انحرافها

روش نمودار و خم بهنجار احتمالی(۲)

۱ ـ نمایش پخش فراوانی بصورت نمودار کثیرالاضلاعی (۳)

۲ - نمایش پخش فراوانی بصورت نمودار ستونی (٤)

۳ ـ خم فراوانی متراکم و یا (اژیو) (٥)

٤ ـ خم بهنجار احتمالی

۱ ـ اصول نخستین راجع باحتمال

۲ - مختصات خم احتمالی

۳ - علت بکار بردن خم احتمالی در روان شناسی

موارد استعمال خم احتمالی در روان شناسی

۱ - ساختن آزمونهای هوشی و درسی از روی خم احتمالی

۲ ـ ساختن مقیاس برای برابری آزمونها بوسیله خم احتمالی

۳ ـ سازمان پرسشها برحسب آسانی و دشواری آنها از روی خم احتمالی

---

(۱) The Calculation of the Percentile in a Frequency Distribution

(۲) Graphic Method and the Normal Probability Curve

(۳) The Frequency Polygon

(٤) The Histogram or Column Diagram

(٥) The Cumulative Frequency or the Ogive

میزان اعتبار در اندازها (۱)

۱ - معنی اعتبار در اندازها
۲ - اعتبار میانگین بوسیله انحراف استاندارد و خطای احتمالی
۳ - اعتبار میانه بوسیله انحراف استاندارد و خطای احتمالی

اعتبار باختلاف میان دو اندازه

۱ - اعتبار میان دو میانگین بوسیله انحراف استاندارد
۲ - اعتبار میان دو میانه بوسیله انحراف استاندارد

همبستگی (۲)

۱ - معنی همبستگی
۲ - ضریب همبستگی از روی نسبت
۳ - نمودار برای بدست آوردن ضریب همبستگی
٤ - محاسبه ضریب همبستگی بوسیله اندازه نتیجه

معادلات باز گشتی (۳)

۱ - معادلات باز گشتی در حالت انحراف (٤)
۲ - معادلات باز گشتی در حالت نمرات (٥)
۳ - پیش بینی و میزان اعتبار پیش بینی بوسیله معادلات بار

اندازه گرفتن همبستگی برحسب رتبه نسبی افراد (٦)

۱ - روش سپیرمن و یا فوت رول و یا روش فایده (۷)

همبستگی مضاعف و پاره ای (۸)

۱ - همبستگی مضاعف و پاره ای و معانی آنها
۲ - همبستگی مضاعف که دارای سه متغیر باشد
۳ - همبستگی مضاعف که دارای چهار منغیر باشد .

---

(۱) The Reliability of Measures (۲) Correlation
(۳) The Regression Equation
(٤) The Regression Equation in Deviation Form
(٥) The Regression Equation in Score Form
(٦) Measuring Correlation in Terms of the Relative Position or Rank
(۷) The Method of Gain or the Spearman Footrule
(۸) Partial and Muliple Correlation

VII ـ مبانی آموزش وپرورش در دبیرستان

سال سوم (دوساعت در هفته)

درس آقای اسدالله بیژن

۱ ـ اهمیت اساسی دبیرستان ، نظرهای مختلف دربارهٔ مفهوم آموزش و پرورش در دبیرستان ، موجباتی که موادکنونی دبیرستان را ایجاد کرده است .

تاریخچهٔ تعلیمات متوسطه درایران، آرمانهای ملی ومنظور دبیرستان درکشورما وابستگی دبیرستان باآموزشگاههای دیگر .

۲ـ شناسائی شاگرد دبیرستان

(۱) اهمیت شناسائی شاگرد دبیرستان،تحولات تن وروان درمراحل دورهٔبلوغ، اندازه‌گیری خصوصیات جسمی شاگردان ، نسبت میان رشدتن وروان ، قوانین رشد .

(۲) اختلاف شاگردان ازحیث استعداد ومنش ، عواملی که این اختلاف‌را بوجود میآورد : جنسیت ، پایهٔ اجتماعی واقتصادی ، خصوصیات ظاهری عادات ، اختلافات فردی از حیث دلبستگی های جوانی وتمایلات شغلی ، فوائد پی‌بردن باختلافات فردی دردبیرستان از نظر آموزش و پرورش

(۳) بررسی عواملی که موجب واماندگی وترک تحصیل در دبیرستان میگردد از قبیل اوضاع خانوادگی ومحلی وشغلی وفرهنگی ، اختلافات دماغی وعاطفه‌ای وغیره .

(٤) برنامه رسمی دبیرستانها وبررسی هریك ازمواد ازلحاظ پرورش‌دبیرستانی.

(٥) رهنمائی شاگرد دبیرستان درتحصیلات وی، روش آموزش‌وپرورش‌دردبیرستان وتطبیق دروس بامیزان قوه واستعداد شاگرد ، توجه بکشف وراهنمائی‌کسانیکه استعداد تحصیلات عالی دارند .

(٦) رهنمائی شغلی شاگردان دبیرستان ، تحول نظر جوانان راجع بشغل آینده وطرق راهنمائی .

۳ ـ پرورش در دبیرستانهای بعضی ازکشورهای بزرك جهان

(۱) تحصیلات متوسطه درانگلستان ، آرمانهای ملی وتربیتی انگلیسها ـ دبیرستانهای معروف ملی (The great public schools) موازینی‌که از طرف وزارت فرهنك برای دبیرستانها وضع شده .

دانشکده های علوم و ادبیات ودانشسرایعالی

(۲) تحصیلات متوسطه در فرانسه ، سازمان دبیرستانهای فرانسه ، دبیرستان های دخترانه .

(۳) تحصیلات متوسطه درآلمان، انواع دبیرستانهای آلمان ، توجه نداشتن آلمانها بتخصص نابهنگام ، اصلاحات فرهنگی آلمان اززمان جنگ بین الملل نخست تاکنون ، تحصیلات متوسطهٔ دختران .

(٤) تحصیلات متوسطه درامریکا وسابقهٔ تاریخی و اجتماعی آن ، مقام دبیرستانها در سازمان فرهنگی امریکائیها. انواع پرورش دبیرستان ، تحصیلات متوسطه دختران ، بازرسی فنی درامریکا ، آرمانهای ملی واجتماعی امریکائیها .

(٥) سنجش تحصیلات متوسطهٔ امریکا وانگلیس وفرانسه وآلمان ازنظر آرمان تربیتی وموادبرنامه وروش وسازمان وبازرسی.

٤- کارهای فوق برنامه در دبیرستان

(۱) منظور ازکارهای فوق برنامه ، کارهای فوق برنامه درکشورهای دیگر و ومعمول شدن آن درایران .

(۲) اصلهای آموزش وپرورش که باید اساس کارهای فوق برنامه قرارداد شود.

(۳) انواع کارهای فوق برنامه ، پیش آهنگی - سازمان پیش آهنگی ایران .

(٤) وارسی کارهای فوق برنامه ازطرف اولیاء دبیرستان .

- پرورش دبیر

(۱) شغل دبیری وپرورش دبیر درایران .

(۲) پرورش دبیر درکشورهای بزرك مانند انگلیس وفرانسه وآلمان وامریکا .

(۳) صفاتی که دبیر باید دارا باشد ، تکامل فنی دبیر ، وضع مادی دبیر درایران ، قانون تربیت معلم ، پایه وترفیع وبازنشستگی ، مزایای دبیری .

(٤) مدیری دبیرستان ، شخصیت مدیر واوصاف وشرائطی که ازحیث تن وروان و تحصیلات فنی باید دارا باشد ، روابط مدیر باسایر کارکنان دبیرستان، وظائف اداری وفنی مدیر وسایر کارکنان ، نظامنامهٔ رسمی دبیرستان.

(٥) بازرسی فنی در دبیرستان .

VIII - اصول پرورش آموزگار

سال دوم - دو ساعت در هفته

درس آقای اسدالله بیژن

- موضوع اهمیت و فایدهٔ این درس ، منظور اساسی پرورش آموزگار بطور کلی ودر ایران ، وضع فعلی آموزش همگانی ، موضوع تعمیم آموزش همگانی اجباری در آینده و تجهیز آموزگار . وضع فعلی آموزگاری در دبستان ها و کلاسهای سالمندان.

۲ - وسیله های موجود برای پرورش آموزگار در ایران . نظری بتاریخ آموزگاری در ایران . قانون تأسیس دانشسرا های مقدماتی پسرانه و دخترانه در مرکز و شهرستانها .

۳ - برنامهٔ دانشسرا های مقدماتی : مواد برنامه دانشسرای پسران ، مواد برنامهٔ دانشسرای دختران ، سنجش مواد برنامه ها باحوائج فعلی .

٤ - پرورش آموزگار در فرانسه وانگلیس وامریکا و آلمان .

٥ - بررسی نیاز مندیهای ملی ، آرمانهای ملی ایران ، عواملی که موجب وحدت ملی ما است ، نیازمندیهای گروهی ، نیازمندیهای فردی ، بررسی مسائل ملی از لحاظ مناسبات ما باملل دیگر ، بررسی نیازمندیهای ملی ومسائل مهم تربیتی ازلحاظ تاریخی وجغرافیائی واز لحاظ مناسبات ایران با کشورهای دیگر .

٦ - منظور از تأسیس دبستان در ایران و تأمین آرمانهای ملی بوسیلهٔ دبستان بررسی عادات مطلوب ونا مطلوب فردی واجتماعی که دردبستان حاصل میشود .

۷ - برنامهٔ دبستانهای ایران ، بررسی مواد برنامه ، منظور و روش خواندن و نوشتن و سخن گفتن ، دیکته و انشاء ، حساب وهندسه ، تاریخ و جغرافیا ، تربیت بدنی ، کار های دستی ، تعلیمات ذهنی و اخلاقی ، تعلیمات مدنی ، پیش آهنگی ، سرود ، نقاشی .

۸ - ضرورت پیوستگی میان مواد برنامهٔ دبستان و راههای رسیدن به آن مقصود .

۹ - بررسی روش آموزش و پرورش در دبستان از لحاظ روانشناسی ،

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

روشهای همگانی و ویژه ای ، روش طرح ریزی ، وابستگی کامیابی پرورش با آشنائی آموزگار بروحیات کودکان .

۱۰ - روحیات کودکان میان سالهای ۶-۱۳ . رشد تنی وروانی کودکان ، قوانین رشد، بروز تدریجی غریزه‌ها وعاطفه ها وسایر تمایلات فطری ، چگونه کودکان خوی میگیرند ، انعکاس شرطی (تداعی معانی) و طرز تغییر عادات کودکان ، قوانین یادگیری از نظر آموزگار .

۱۱ - تأثیر غیر مستقیم شخصیت آموزگار در روحیات کودکان .

۱۲ - آموزگار های فعلی در پایتخت وشهرستانها . آمار از حیث مرد وزن ، سن، تجهیزات فنی ، در آمد وهزینه ، فرصت ترفیع وباز نشستگی .

۱۳ - کمال مطلوب آموزگاری ، شخصیت آموزگار ، صفات و شرائط تنی و روحی واخلاقی وفنی ، راههای اصلاح وضع زندگی آموزگار درحدود وسائل فعلی، تحصیلات وترقی فنی درضمن آموزگاری .

۱٤ - کلاسداری ، جریان روزانه کلاس ، طرح درس روزانه ، طرح انتظام دردبستان، مفهوم واقعی انتظام، بعضی ازمشکلاتی که برای آموزگارپیش‌میآید، پس افتادن و واماندن شاگرد ، نمره دادن ، مجازات ، وارسی حیاط بازی ، رسیدگی دائمی بوضع بهداشت کودکان .

۱۵ - کارهای فوق برنامه در دبستان ومقدمات پیش آهنگی .

۱۶ - دبستانداری ، شخصیت مدیر ، تشریح وظایف مدیر ، رسیدگی به محیط معنوی دبستان ، مناسبات‌مدیر با آموزگاران و شاگردان وکسان آنها و خدمتگذاران جزء ، مناسبات مدیر با وزارت فرهنگ ، باز رسی فنی مدیر ، پاکیزگی محیط دبستان ، حفظ اثاثیه ، مراقبت دائمی بامور بهداشت کودکان ، نگاهداری دفتر ها ، رسیدگی بعلل غیبت ، گزارشها ، وظایف ناظم .

IX- اصول آموزش و پرورش — سال دوم

درس آقای دکتر عیسی صدیق

(در سال تحصیلی ۱۹-۱۳۱۸ این ماده را آقای دکتر مهدی جلالی متکفل هستند)

دو ساعت در هفته

اهمیت وموضوع آموزش و پرورش

۱ - تعریف آموزش وپرورش ۲- فلسفه‌پرورش وآموزش ۳- حدود تأثیرپرورش وآموزش ٤- راه تکمیل پرورش وآموزش

زیست شناسی و آموزش و پرورش

۱- شباهت انسان باحیوان ۲- فرق انسان باحیوان ۳- خصایص تن انسان که تربیت را برای او میسر میکند

روان شناسی و آموزش و پرورش

۱ -- مکاتب مختلف روان شناسی و فایده هر یك در پرورش و آموزش ۲- اختلاف بین‌افراد ۳ - اهمیت عمل‌وتجربه ٤ - طرزتشکیل عادات ٥ - اهمیت فکر ٦ - شخصیت ۰

آموزشگاه و فلسفه تأسیس آن

۱- پرورش غیرعمدی ۲- پرورش عمدی ۳- نخستین (آموزشگاه) ٤- توسعه زبان واهمیت آن ٥- منظورهای عمده پرورش و آموزش دردنیای جدید ٦ - معایب آموزشگاه وراههای کاستن این معایب.

منظورهای اجتماعی پرورش وآموزش

۱- بهبودی وتندرستی واهمیت‌آن‌وطرز تشکیل‌عادات صحی ووظایف آموزشگاه دراین قسمت ۲- پیشه وکار واهمیت آن در زندگانی اجتماعی ۳- کارمندی خانواده و وظایف‌اصلی خانواده ٤- مذهب واخلاق وطرز تشکیل‌عادات اخلاقی ومذهبی ٥- مدنیت و روشهای مختلفی‌که درتدریس آن باید مراعات شود ٦- گذراندن اوقات بیکاری‌ووظیفه آموزشگاه در راهنمائی آن .

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

شاگرد و آموزگار

۱- اهمیت ومقاه آموزگار ومسئولیت و وظایف او ۲-مراحل رشد کودکان واختلاف بین آنها ۳- هوش واندازه‌گیری آن ٤- حس مسئولیت اجتماعی وهمکاری ولزوم کارهای فوق برنامه .

شرایط مساعد برای کار

۱- محیط آموزشگاه ۲- وسایل وادوات تدریس ۳- اهمیت آزمایشگاه وموزه وکتابخانه ۳- سازمان آموزشگاه واهمیت تعیین کلاس وعده وتعیین جدول ساعات وفوائد آن ٤- انتظامات ومقررات درآموزشگاه ٥- امتحانات فعلی وبی‌اعتبار بودن آنها وامتحانات بشیوه نوین وفواید آنها

روش آموختن

۱- قوانین روان‌شناسی درآموختن ۲- روش وکلیات شیوه آموختن وبهترین روش تدریس باذکر اوصاف آن ۳- مطالعه وضرورت مطالعه وروشهای مربوط بآن.

روشهای آموختن دروس مختلف برنامه

۱- روش آموختن زبان فارسی واهمیت دستور وتکلم وانشاء ۲- روش آموختن ریاضیات ۳- روش آموختن طبیعیات واهمیت مشاهده وتجربه وگردشهای علمی ٤-روش آموختن جغرافیا واهمیت بکاربردن نقشه وتأثیر درس تاریخ درآن ٥- روش آموختن تاریخ درایجاد حس وطن‌پرستی ووظایف مدنی ٦- روش آموختن زبان بیگانه

پرورش تن

۱- منظور های عمده پرورش تن ۲- پرورش تن وتندرستی ۳- پرورش تن و اخلاق ٤ - رابطه پرورش تن باروان

فلسفه آموزش وپرورش

درس آقای دکتر شفق

سال سوم - سه ساعت در هفته

مقدمه

۱ - آموزش و پرورش و فلسفه .

۲ - تعریف فلسفه از لحاظ آموزش و پرورش و آموزش و پرورش از لحاظ فلسفه .

۳ - عوامل تمدن : خانواده - مدرسه - شغل - کشور - دین .

٤ - موضوعهای مهم درس پرورش از لحاظ فلسفه آموزش وپرورش .

۵ - تعریف فلسفه و فلسفه آموزش و پرورش .

بخش اول

آموزش و پرورش از لحاظ حیات شناسی « بیولژی » و « فیزیولژی »

۱ - اصل حیات در انسان وظهور تکامل آن درجسم .

۲ - مغز و اعصاب و تکامل آن .

۳ - ادوار حیات انسان .

٤ - ارتباط جسم و روح .

بخش دوم

آمورش و پرورش از لحاظ اجتماع

۱ - عقاید معروف در اهمیت جامعه .

۲ - تکالیف فرد نسبت بجامعه وهدف آموزش وپرورش از این‌حیث .

بخش سوم

آموزش و پرورش ازلحاظ روانشناسی

۱ - اصول روانشناسی .

۲ - تطبیقات قواعد روانشناسی به آموزش و پرورش .

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

بخش چهارم

آموزش و پرورش از لحاظ فلسفه

۱ - مذاهب معروف فلسفی و سنجش آنها ازلحاظ آموزش وپرورش .

۲ - هدفهای سه‌گانهٔ آموزش و پرورش : پرورش فکر - پرورش اراده - پرورش احساسات .

XI - علم اجتماع از لحاظ تربیت - سال اول

درس آقای اسدالله بیژن

دو ساعت در هفته

۱ - موضوع علم اجتماع - رابطهٔ علم اجتماع باعلوم دیگر ، علم اجتماع از نظر آموزش و پرورش .

۲- تعریف جامعه ، علل وآثار تجمع، هیئت‌های کوچکی‌که تشکیل جامعه‌میدهند. «کان» (۱) خانواده، جامعه‌ایکه در نتیجه همسایگی حاصل میشود ، جامعه شهری ، جامعهٔ استان (ایالت) جامعهٔ ملی، جامعه‌های اقتصادی، جامعه‌های مذهبی، جامعه‌های ذوقی و فنی وعلمی وسیاسی وغیره

۳- سیر تکامل جامعه (بطورمفصل) ، تأثیر عوامل جغرافیائی درنشو ونماءجامعه، چگونگی زمین وحاصلخیزی آن، آب وهوا ، محیط کوهستانی وبیابانی ودریائی، سیرتکامل فکر مذهبی .

٤ - عوامل مربوط بزیست شناسی‌که درنشو ونماء جامعه مؤثراست، توارث‌وتطور، تنازع بقاء وانتخاب انسب ، علم بهبودی‌نژاد (۲) ازدیاد نفوس و قانون مالتوس (۳) بهداشت عمومی وافزایش نفوس.

۵ - عوامل روانشناسی‌که درنشو ونماء جامعه مؤثر است، غریزه وعاطفه ، عادات و کار های ارادی ، تقلید وابتکار ، تأثیر مرابطه و مراوده و داد و ستد درروحیات افراد و زندگی جمعی .

٦- عوامل اجتماعی وتأثیر آنها درنشو ونماء جامعه ، چیزهائی‌که درنظر جامعه دارای ارزش است (ارزشهای جمعی) ، تأثیر آموزش وپرورش درتکامل ارزش‌های جمعی،

---

(۱) Clan (۲) Eugenique (۳) Malthus

برخورد (۱) ، آراء ، عقاید عمومی ، پیدایش قوانین ، چگونگی تأثیر جریاناتی که ناشی از زندگانی جمعی است مانند تصادم ـ سازش، تعاون، انزواء ، عمل متقابل ـ پرورش افکار، نظارت درکارهای اجتماعی و وسیله‌های آن.

۷ ـ عوامل اقتصادی که درنشو و نماء جامعه مؤثراست، نیازمندیهای‌فردی وگروهی، ارزش اقتصادی، تأثیر اقتصادی ثروت ، تأثیر تکامل افزار و ادوات وسایر وسائل ایجاد ثروت، ادارهٔ سازمانهای اقتصادی ، ایجاد ثروت ، مقیاسها ومقادیر وتثبیت محصول ، علل اقتصادی بزرك شدن شهرها ، قواعد وموازین برای پیشه‌ها و هنرها و بازرگانی.

۸ ـ احتیاجات جامعه از لحاظ آسایش و امنیت جمعی ، وسایلی که جامعه های بدوی برای امنیت جمعی بکار میبرند ، تکامل سازمان حکومت آسایش و امنیت در مقابل عواملی که موجب اضطراب اموردا‌خلی وخارجی است . رابطه میان‌نیازمندیهای جامعه و پیدایش قوانین ، تکامل قوانین .

۹ ـ نیازمندیهای جامعه ازنظر مصونیت درمقابل بیماریها ودر مقابل حوادث . حراست افراد ناقص الخلقه و ضعیف و بینوا در جامعه . سیر تکامل کارمندی در زندگانی جمعی .

۱۰ ـ نیازمندیهای جمعی از نظر تفریح و تفنن ، غریزه بازی ، تأثیر بازی در شغل وکار ، توسعه بازی وورزش ووسائل تفریح پسندیده در ایران و کشور های دیگر .

۱۱ ـ نیازمندیهای فرهنکی‌جامعه بوجه اعم ، تاثیر تربیتی بنگاهها دریکدیگر، نسبت فرهنك بازندگانی اجتماعی ، تکامل فرهنك ملی .

۱۲ ـ نیازمندیهای جامعه از نظر آموزش وپرورش ، منظور های مشترك ملل درپرورش ، منظور وهدف آموزشگاهها : کودکستانها ، دبستانها ، دبیرستانها و دانشکده ها ، ادارهٔ امور معارفی ، بازبینی امور آموزش و پرورش بوسیلهٔ آزمایش وسنجش علمی ، تکامل آزمایش وپرورش ، اهمیت خاص تربیت بدنی واساس‌اجتماعی آن ، آموزش پیشه وری و هنرها واساس اجتماعی آن ، آموزشگاههای مخصوص لالها وکرها وکورها وافراد غیرعادی جامعه ، کارشناسی در امور اجتماعی .

۱۳ ـ مبانی اجتماعی برنامهٔ آموزشگاهها ، زبان و ادبیات فارسی ، آموزش

(۱) attitude

زبان وادبیات ملل بزرگ همزمان ، زبان و ادبیات ملل باستانی ، ریاضیات ، جغرافیا وتاریخ ، تعلیمات مدنی ، علوم طبیعی ، موسیقی وهنرهای زیبا ، خط وسواد .

۱٤ - تربیت و رهنمائی شغلی ، تربیت برای استفاده از ساعات بیکاری تربیت برای تشکیل خانواده ، تربیت کشاورزی در ایران ، تربیت بازرگانی ، تربیت خانه داری ، تربیت روستائی ، ضرورت توجه خاص بتربیت ملی درایران .

XII - تاریخ آموزش و پرورش

درس آقای دکترصدیق

یکسال دو ساعت درهفته

منظور ازاین درس تشریح پیشرفت های آدمی است در آموزش و پرورش فرزندان خود از آغاز تاریخ تازمان حاضر .

دوره های مهم تاریخ یکی بعد از دیگری بطور مختصر مورد بررسی واقع میشود ونسبت به ایران توجه مخصوص معطوف میگردد . مردمان بزرگی که درامر تربیت مؤثر بوده معرفی وفداکاری های آنان گوشزد شده وعقاید برجسته ای که ابراز کرده اند مورد بحث قرار میگیرد .

سخنرانی استاد - مباحثه - خواندن کتابهای مهم ازطرف دانشجویان وخلاصه کردن آنها درکلاس ازلوازم این درس بشمار است .

مباحث عمده این درس بقرار زیر است :

(۱)

موضوع واهمیت وسود تاریخ آموزش وپرورش - پرورش قبایل بدوی .

(۲)

آموزش وپرورش درایران پیش ازاسلام - یونان باستان - روم .

(۳)

پیدایش حضرت عیسی وتأثیر او در آموزش وپرورش .

آموزش وپرورش درقرون وسطی .

ظهور حضرت رسول (ص) ونفوذ اسلام در آموزش وپرورش جهان .

(٤)

تحول از قرون وسطی به عصر جدید - جنبش مردم پروری - پترارك - اراسم .

نهضت های دینی وواکنش آنها - لوتر وهانری هشتم - یسوعی‌ها وبرادران مسیحی .

نهضت حقیقت جوئی - رابله - مونتنی - میلتن - بیکن - کمنیوس - دکارت - لك .

طبیعت دوستی - روسو .

(٥)

توجه به روان شناسی - پستالزی - هربارت - فربل .

توسعهٔ علوم طبیعی وریاضی ووارد کردن آنها دربرنامهٔ آموزشگاه ها - هربرت اسپنسر - هکسلی - پیشرفت وبهبودی جامعه ازراه آموزش و پرورش .

سازمان کنونی فرهنك در بزرگترین کشورهای جهان .

(٦)

آموزش وپرورش در ایران از پیدایش اسلام تازمان کنونی - خدمات ایران به فرهنك وتمدن جهان .

پیشرفتهای عصر پهلوی .

سازمان کنونی فرهنك ایران .

XIII - ورزش دبیری

سال سوم - چهارساعت در هفته

٤ ـ رشته تاریخ و جغرافیا

I - زبان خارجه

سال اول - پنج ساعت در هفته

برنامه این قسمت از صفحه ۱۳۷ ـ V ببعد جلد دوم چاپ شده است

II - زبان فارسی

سال اول - پنج ساعت در هفته

برنامه این قسمت از صفحه ۱۱۸ ـ V ببعد جلد دوم چاپ شده است

III - تاریخ ایران

سال اول و دوم و سوم (چهار ساعت در هفته برای هرسال)

الف ـ تاریخ ایران پیش از اسلام (درس آقای نصرالله فلسفی)

۱ ـ کلیات : شکل جغرافیائی فلات ایران در دورانهای زمین شناسی و ادوار تاریخی – تاریخ آمدن آریاها بفلات ایران – مذهب و اخلاق آریاها – سازمان اجتماعی این قوم .

۲ – تاریخ دولت الام و تمدن الامیها

۳ ـ مادیها – مادیها پیش از تشکیل دولت ماد ـ تشکیل دولت ماد بروایات مختلف ـ شاهان ماد – ترقی و توسعه دولت ماد ـ انقراض ایندولت ـ تمدن مادیها .

٤ – سلسله هخامنشی :

منابع تاریخ هخامنشی ـ تشکیل دولت هخامنشی ـ کوروش بزرك و فتوحات او بروایات مختلف ـ خدمات کوروش بتمدن ـ پادشاهی کمبوجیه و فتح مصر- فتنه بردیا پادشاهی داریوش بزرك - لشکر کشیها و فتوحات داریوش ـ سازمان کشوری و لشکری ایران در زمان داریوش ـ روابط ایران و یونان در اینزمان ـ پادشاهی خشایارشاه لشکر کشی بیونان و نتایج آن ـ سایر شاهنشاهان هخامنشی - روابط ایران و یونان

پس از مرگ خشایارشاه ـ ضعف دولت هخامنشی - تاریخ مقدونیه و ظهور فیلیپ ـ پادشاهی اسکندر ـ حمله اسکندر بایران ـ جنگهای داریوش با اسکندر و علل شکستهای او - انقراض دولت هخامنشی .

۵ ـ تمدن ایران در عصر هخامنشی :

وسعت دولت هخامنشی ـ سازمان کشوری و لشکری ـ سازمان طبقاتی ـ مذهب و اخلاق و عادات وعلوم و زبان وخط دراینددوره ـ کشاورزی و بازرگانی و صنایع ـ تعریف آثار و کتیبه های هخامنشی از لحاظ تاریخ .

۶ ـ دوره مقدونی و سلوکی :

پادشاهی اسکندر ـ فتوحات او در ایران و باختر و هند ـ مرگ اسکندر ـ صفات اسکندر ـ و قضاوت تاریخ در بارهٔ او - جانشینان اسکندر - تشکیل دولت سلوکی ـ اوضاع دولت سلوکی و سازمان این دولت ـ دولتهای آسیای صغیر ـ تأثیر حملهٔ اسکندر و تسلط سلوکیها در تمدن و فرهنگ ایران .

۷ ـ دولت اشکانیان :

منابع تاریخ اشکانیان ـ جغرافیای پارت ـ نژاد اشکانیان و تأسیس دولت اشکانی شاهنشاهان اشکانی و فتوحات ایشان ـ تاریخ روابط ایران و روم دردورهٔ اشکانیان ـ علل اساسی اختلافات ایران و روم ـ ضعف دولت اشکانی و انقراض آن - علل اساسی انقراض ایندولت ـ تمدن ایران در زمان اشکانیان ـ وسعت دولت اشکانی ـ سازمان اداری و لشکری ـ سازمان طبقاتی اخلاق و عادات و مذهب ـ فرهنگ در دورهٔ اشکانی - بازرگانی و صنعت و صنایع ظریف در ایندوره .

۸ ـ دولت ساسانی ـ منابع تاریخ ساسانیان ـ تأسیس دولت ساسانی و ظهور اردشیر بابکان بروایات مختلف ـ سازمان کشوری وطبقاتی و سیاسی درزمان اردشیر شاهنشاهان بزرگ ساسانی و فتوحات ایشان ـ اختلافات ایران وروم درزمان ساسانیان ـ وعلل اساسی آن - آئین زردشت ـ کیش مانی و تأثیر آن در تمدن و فرهنگ ایران - عیسویت درایران وتأثیرآن درروابط ایران وروم ـ پادشاهی خسروانوشیروان ـ سازمان کشوری و لشکری و طبقاتی ایران در زمان خسرو - علوم و ادبیات و صنایع ایران در ایندوره ـ ظهور مزدك ـ ضعف دولت ساسانی و علل اساسی آن ـ ظهور اسلام و حملهٔ عرب بایران - انقراض دولت ساسانی ـ علل انقراض این دولت .

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

تمدن ایران در دوره ساسانیان : وسعت دولت ساسانی - سازمان ایندولت - علوم و معارف در ایندوره - خط و زبان - بازرگانی و کشاورزی و صنایع - اخلاق و عادات - مذاهب .

ب - تاریخ ایران بعداز اسلام (درس آقایان رشید یاسمی و دکتربیانی)

سال دوم

۱ - عربستان - وضع جغرافیائی - روابط تجاری با کشورهای همسایه - علاقه سیاسی بادول بزرگ - دولت های قدیم عربستان - قبایل - رسوم وآداب عهد جاهلی - دین قدیم اعراب

۲ - ظهور اسلام - زندگانی پیغمبر(ص) - تغییرات حاصله از رواج دین جدید - اصول اسلامی - تمدن اسلام - خلفای راشدین - خوارج - زیدیه - شیعه .

۳ - خلفای اموی - سیاست خارجی آنان - تأثیر آداب روم - مخالفت با اهل بیت - شهادت حسین (ع) - عبدالله بن زبیر - مختار - شعوبیه - قرامطه .

٤ - غلبه تمدن ایران - نهضت های ایرانیان - ابو مسلم - دعوت عباسی - بغداد و کوفه و بصره - خلفای بزرگ عباسی - برمکیان - انقلابات دینی ایرانیان - (خرم دینیه - به آفرید و غیره) - اخذ آداب وتمدن ازایران - اقتباس علوم از یونان و هند - معتزله - اشاعره - صوفیه .

٥ - ظهور سلسله های مستقل در ایران - طاهریان - صفاریان - سامانیان علویان مازندران - آل زیار - آل بویه - سیاست خاص آل بویه - غلبه بربغداد - اوضاع آذربایجان - احوال خلافت عباسی در زمان غلبه دیالمه - خدمات عضدالدوله در آبادی کشور ایران - غزنویان - غزوات محمود در هند - روابط مسعود باسلاجقه عاقبت کار این خاندان .

٦ - استقرار دولت سلجوقی - تغییر سیاست مذهبی ایران - وضع خلافت عباسی در عهد سلاجقهٔ بزرگ - خواجه نظام‌الملك - اسمعیلیه - سلاجقه کرمان و شام و روم - ادبیات و علوم - غلبه غز - انقراض سلاجقه - خوارزمشاهیان و قراختائیان - ارتباط این دولت با خلفا - احوال سلطان محمد و جلال‌الدین خوارزمشاه .

سال سوم

۱ - اوضاع مغولستان و چین قبل از ظهور چنگیز - کیفیت غلبه چنگیز بر قبایل و حمله او بچین - ارتباط تجاری باایران - موجبات حملهٔ مغول بمغرب آسیا - مصائب وارده بر کشور ما - دامنهٔ فتوحات چنگیز - بازگشت و فوت چنگیز - تقسیم ممالك او - روابط اولاد چنگیز با یکدیگر - آلتون اردوقلمرو خاندان جغتای - هولاکو و ایلخانان مغول در ایران - پایان کار اسمعیلیه - خواجه نصیر و فتح بغداد - چاو- اصلاحات غازان خان - وزرای ایرانی مغول - مغول و شام و مصر - تجزیه دولت مغول.

۲ - پادشاهی جلایریان و مظفریان - چوپانیان - سربداران - طغای تیمور- خاندان اینجو - تمدن وعلوم درعهد ایلخانان - فواید غلبهٔ مغول در بعض امور اجتماعی و روابط کشورها - زیان های حمله مغول - ادیان و مذاهب در عهد ایلخانان - مذهب شیعه .

۳- اوضاع ایران مقارن طلوع تیمور گورکانی - جوانی تیمور و روابط او با مغولان جته - یورش های تیمور - عظمت و جلال سمرقند و هرات - اخلاق تیمور و خواص عهد او و روابط با خارجه - سلطنت شاهرخ و ابوسعید و بایقرا - علوم و صنایع در عهد تیموریان - احوال بابر - تشکیل دولت در هندوستان - قراقویونلو - آق قویونلو - روابط آنان با خارجه .

٤ - ظهور شاه اسمعیل - نسب صفویه - نفوذ آنان - ترویج مذهب اثنی‌عشری و صوفیگری - تشکیل ارتش جدید - روابط با ازبکان و عثمانیان - شاه طهماسب - شاه عباس بزرك - ارتش منظم - کوتاه شدن دست رؤسای طوایف - غلبه بر پرتغالیان- روابط تجاری و سیاسی با دول اروپائی - علوم و صنایع و ابنیه عهد صفوی - بحث در سیاست شاه عباس - انحطاط صفویه - شاه سلیمان و شاه سلطانحسین - غلبه روحانیان - فساد دربار - ضعیف شدن خوی سلحشوری ملت - تنعم و آسایش .

٥ - فتنهٔ افغان - انقراض صفویه - ظهور نادر شاه - فتح هند و عراق و ترکستان و قفقاز - اوضاع ایران در زمان لشکر کشی های نادر - مقاصد سیاسی‌ودینی نادر- تغییر احوال و قتل او .

۶ – زندیه ـ احوال و صفات کریمخان – فتح بصره ـ آثار کریمخان – لیاقت جانشینان او ـ لطفعلیخان .

۷ – قاجاریه : تأسیس سلطنت قاجاریه و احوال آقامحمد خان – پادشاهی فتحعلیشاه (سیاست داخلی و خارجی : روابط ایران با روسیه ـ فرانسه – انگلیس ـ عثمانی ـ معاهدات گلستان و ترکمن چای ـ تأثیرات آنها) ـ پادشاهی محمد شاه – نفوذ همسایگان ـ پادشاهی ناصرالدین شاه ـ سیاست امیر کبیر ـ مسئله هرات ـ امتیازات ـ مقدمات مشروطه – پادشاهی مظفرالدین شاه ـ آغاز مشروطیت ـ اوضاع ایران (داخلی و خارجی) در زمان محمد علی میرزا – پادشاهی احمد میرزا ـ اثرات جنگ بین‌الملل در ایران .

۸ ـ سلسله پهلوی : اصلاحات و ترقیات اجتماعی و سیاسی و علمی کشور در عصر شاهنشاهی پهلوی ـ علوم و فرهنگ در این عصر .

---

۱۷ – تاریخ عمومی سال اول (دوساعت در هفته)
سال دوم (سه‌ساعت در هفته)
سال سوم (سه‌ساعت در هفته)
درس آقای نصرالله فلسفی

الف ـ ملل مشرق و یونان و روم

۱ – تاریخ مصر قدیم :

جغرافیای مصر قدیم – نیل و فوائد آن برای مصر – نژاد مصریان ـ تقسیمات کشوری مصر ـ مصر پیش‌از تاریخ – خدایان مصری – مِنس وسلسله های اول‌مصر ـ سلسله های سوم تا دهم ـ عقاید و آداب و رسوم و مذهب مصریان در این دوره – دوره سلسله های تبس (ازسلسلهٔ یازدهم تا پانزدهم) – حملهٔ هیکسسها بمصر ـ سلسله های هیجدهم و نوزدهم – ستونی اول و رامسس دوم ـ سلسلهٔ بیستم ـ سلسله های بیستم تا بیست و چهارم – کاهنان ناپاتا – حملهٔ آشوریها بمصر – فتح مصر بدست

آسورحیدین (آسورهادن) - حملهٔ آشور بنی‌پال بمصر - سلسله های بیست و پنجم و بیست‌وششم - انقراض دولت فراعنه بدست کمبوجیه - تسلط ایران برمصر - احوال این کشور تا انقراض دولت هخامنشی - تمدن و آثار مصری - اخلاق و آداب وصنایع و علوم و فرهنگ مصری - سازمان طبقاتی و لشکری و کشوری - قوانین - مذهب مصریان - مصرشناسی و کشفیات جدید ۰

۲ - تاریخ کلده و آشور :

ساکنین اصلی کلده - مذاهب وخدایان کلده - افسانه ها و عقاید قدیمه - نخستین شاهان تاریخی کلده - دوره اول بابل - تمدن کلدانیان و آداب و رسوم و مذهب وقوانین و سازمانهای کشوری و لشکری ایشان - صنایع و علوم ومعارف کلدانی۰

دولت آشور - مقدمات تشکیل این دولت - تاریخچهٔ دولت آشور - انقراض بدست مادیها - تمدن و آداب ورسوم و فرهنگ آشوری - قوانین وعلوم ومعارف و صنایع و مذهب آشوریان - آثار کلدانی و آشوری و اکتشافات اخیر - دولت‌دوم بابل و انقراض آن بدست کورش بزرگ .

۳ - تاریخ فنیقیه :

تاریخ مهاجر نشینهای فنیقی - صور ، صیدا ، قرطاجنه - متصرفات فنیقیه در آسیا و افریقا و اروپا - روابط قرطاجنه و روم - تمدن و آداب و رسوم وصنایع فنیقی - خدمات فنیقیها بتمدن .

٤ - تاریخ یونان :

وضع جغرافیائی - نژاد یونانیان قدیم و تمدن ایشان - عقاید مذهبی‌وافسانهای یونانی - خدایان اسپارت و آتن - مهاجرنشینان یونانی - تاریخ یونان تاجنگهای‌ایران و یونان. جنگهای ایران‌ویونان - تمدن‌آتن. زوال‌قدرت‌آتن - جنگهای پلوپونزوس- ترقی مقدونیه وظهور فیلیپ - پادشاهی اسکندروحدود متصرفات او - تمدن وآداب ورسوم و ادبیات و علوم و صنایع یونانیان - اخلاق یونانیان و عقاید مذهبی ایشان - تأثیر تمدن یونانی در تمدن اروپا ۰

۵ - تاریخ روم :

جغرافیای ایتالیای قدیم - مقدمات تاریخ روم - مذهب و اخلاق رومیان‌قدیم-

فتوحات روم - سپاه روم - جنگهای داخلی - طرز حکومت رومیان در دورهٔ سلطنت و جمهوری - تشکیل امپراتوری روم - روابط ایران و روم - تاریخ روم در دورهٔ امپراتوری - عیسویت و تأثیر آن در احوال سیاسی روم - تجزیهٔ امپراطوری روم - روم غربی و شرقی - انقراض روم غربی - تمدن رومیان در دوره های مختلف - اخلاق و آداب و رسوم رومیان - علوم و ادبیات و صنایع رومی - آثار روم قدیم - تأثیر تمدن رومی در تمدن اروپا .

ب - دوره قرون وسطی

سال دوم

درس جناب آقای عبدالحسین شیبانی

اوضاع عمومی اروپا در آغاز دوره قرون وسطی (در اواخر قرن چهارم میلادی ، تهاجم طوایف ژرمن بروم ، جنگ گتها با رومیها ، قیام و جنگهای آلاریك ، تشکیل دولت ویزیگت در گالیا و اسپانیا ، مختصری از تشکیل و تاریخ دولت روم شرقی ، تهاجم واندالها بروم و تشکیل دولت آنها در شمال افریقا ، تهاجم قبائل تورانی و اقوام زرد پوست باروپا و تشکیل و انقراض دولت آتیلا ، انقراض دولت روم غربی و تشکیل دولت استرگت و فرانك ، دوره ژوستی نین بطور اختصار ، ظهور اسلام و تشکیل دولت اسلام و تصادم مسلمین با عیسویان در حوزه شرقی دریای روم ، پیدایش ارتداد در کلیسای اورتودوکس و تشکیل کلیسای کاتولیك مجزّی از کلیسای شرقی ، اوضاع اروپا بطریق اختصار از قرن نهم تا سیزدهم میلادی ، بخشهای شرقی و شمالی و جنوبی اروپا در دوره قرون وسطی ، اروپای غربی در دوره جنگ صدساله میان انگلستان وفرانسویان و آلمان در اواخر قرون وسطی ، تشکیل دولت ترکان عثمانلو و فتوحات آنها در بخش جنوب شرقی اروپا ، مختصری از تاریخ امپراطوری مقدس روم ژرمنی ، تاریخ فرانسه از قرن سیزدهم تا آخر دوره قرون وسطی ، تاریخ مختصر انگلستان تا اواخر دوره قرون وسطی ، رنسانس ایتالیا تا آخر قرون وسطی ، محولات دوره قرون وسطی (فکروحدت سیاسی - ضعف و انقراض فئودال - تجزیه ملت

عیسوی - تحولات سیاسی و اداری و فکری بطور کلی در اروپای غربی) - تشکیل دول اروپائی ، جوامع واوضاع آنها در اروپا در اواخر قرون وسطی ، سیر تمدن در دوره قرون وسطی (فرهنگ - صنایع ظریفه - بازرگانی - انکشافات بحری - اختراعات - ترقی علوم از هر قبیل) .

ج - دوره جدید (درس جناب آقای شیبانی)

سال سوم

اوضاع اروپا در اواخر قرن پانزدهم ، تشکیلات سیاسی اروپا در اوایل دوره جدید ، آغاز تشکیل دولت کوچ نشین اروپائیان ، اروپا درقرن شانزدهم ، جنگهای ایتالیا ، ترقی طبقات متوسطه اروپائی . اصلاح کلیسا ، شارل کنت وفیلیپ دوم اسپانیا ، انگلیس در زمان ملکه الیزابت ، جنگهای داخلی در فرانسه ، برقراری سلطنت مطلقه در فرانسه ، جنگ سی ساله ، ایالات متحده در قرن هفدهم ، انقلاب کرومول در انگلیس ، دولت فرانسه از زمان لوئی یازدهم تا لوئی چهاردهم ، دوره لوئی چهاردهم ، اروپای شرقی در قرن شانزدهم و هفدهم ، اروپا در زمان لوئی پانزدهم ، انگلیس در قرن هجدهم ، فردریك دوم ، ماری ترز ، پطرکبیر وکاترین دوم : جنگهای قرن هجدهم ، علل و جریان و نتیجه انقلاب کبیر فرانسه ، ناپلئون و دوره او ، تحولات دوره جدید (سیاسی اداری و اجتماعی) فرهنگ ، بسط علم و صنعت و بازرگانی ، اختراعات ، بسط کوچ نشین اروپائیان ، ذکر بعضی ازمشاهیرنویسندگان وحکما وارباباں صنعت وسیاست اروپائیان در دوره جدید .

تاریخ معاصر

درس آقای دکترمحسن عزیزی

سال دوم : ۱۸۱۵-۱۸۷۰

۱ - کنگره وین - اوضاع اروپا پس‌از ختم جنگهای ناپلیون اول - اهمیت‌پیمان وین و تغییراتی‌که درمرز کشورهای مختلفهٔ اروپا داد . سیاست تالیران درکنگره .

۲ - اتحاد مقدس و اثر آن در سیاست اروپا - پیدایش آزادی طلبی در

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

بین ملل مختلفهٔ اروپا ـ دخالت پادشاهان درطرز حکومت دول مختلفه .

۳ – فرانسه پس‌از جنگهای ناپلیون اول ـ شورش ۱۸۳۰ ـ اوضاع‌اقتصادی و اجتماعی و سیاسی فرانسه در این عهد .

واکنش‌هائی که شورش ۱۸۳۰ دراروپا ایجاد نمود .

٤ – شورش فوریه ۱۸٤۸ و واکنش آن در فرانسه - ایتالیا - آلمان و اطریش – هنگری .

۵ – دومین امپراطوری فرانسه ـ لوئی بناپارت – ترقی اقتصادی فرانسه – وضع احزاب درفرانسه ـ سیر تکامل حکومت فرانسه بطرف امپراتوری آزادی‌خواه- سیاست خارجی ناپلیون ۳ : جنك کریمه – پیمان پاریس – مسئولیت ناپلیون سوم در اتحاد دول مختلفهٔ آلمان ـ سدان .

٦ ـ اتحاد دول مختلفهٔ ایتالیا ـ پی‌نهم - روابط پاپ وحکومت مرکزی‌ایتالیا.

۷ - اتحاد آلمان - جنك ۱۸٦٦ و اتحادیهٔ آلمان شمال

سیاست بیزمارك ـ جنك فرانسه و آلمان در ۷۱ – ۱۸۷۰ – تشکیل امپراتوری آلمان .

۸ ـ سرنوشت دولت اطریش ـ هنگری از ۱۸۵۵ الی ۱۹۱٤ ـ مسئلهٔ ملیت ها و نژادهای مختلفی که در این‌کشور سکونت داشتند .

۹ – روسیه از ۱۸۵۵ تا ۱۹۱٤ – اوضاع اجتماعی و اقتصادی روسیه ـ اصلاحات اسکندر دوم – شورش لهستان در۱۸٦۳ـ تجدید حکومت استبدادی- سیاست روسی نمودن (روسیفیکاسیون) – پیدایش پیشه وهنر و گراندادوستری در روسیه و اثر آن دروضع زندگانی کارگران ـ شورش ۱۹۰۵ .

۱۰ ـ انگلستان پس از ختم جنگهای ناپلیون اول و ختم سیاست بازرسی و قاچاق . اوضاع اجتماعی و اقتصادی و سیاسی انگلستان . مسئلهٔ ایرلند و کاتولیکها . شارتیست ها و طرفداران اصلاح در وضع زندگانی کارگرها ـ قانون غلات و اثر آن در انگلستان . سلطنت ویکتوریا .

۱۱ – اوضاع شبه جزیرهٔ بالکان از ۱۸۱۵ الی ۱۸۷۰ ـ وتغییرات مرزی کشورهای مختلفهٔ بالکان .

سال سوم : ۱۸۷۰-۱۹۳۹

۱ - ختم جنك فرانسه و آلمان در ۱۸۷۱ و پیمان فرانكفورت - سیاست بیزمارك وتیر درموقع مذاكرات مقدماتی پیمان - مواد مهم این پیمان و اثراتی كه در اذهان دوملت گذاشت .

۲ - فرانسه پس‌از ۱۸۷۱ - جمهوری سوم - مجلس ملی و قانون اساسی ۱۸۷۵ - روی كارآمدن جمهوریخواهان - تشكیل و تكامل احزاب سیاسی - سیاست اقتصادی و اجتماعی جمهوری سوم فرانسه .

مسئلهٔ مستعمرات فرانسه پس‌از ۱۸٤۸ - تشكیل و تكمیل آن‌ها - مراحل‌بسط مستعمرات فرانسه درقرن نوزدهم .

۳ - انگلستان درنیمه قرن۱۹ - سیرانگلستان بطرف حكومت دموكراسی- ترقی اقتصادی و اجتماعی انگلستان - مسئله ایرلند - امپراتوری مستعمراتی انگلیس از نیمه قرن ۱۹ ببعد - سیر تكامل درطرز حكومت نواحی مختلفه مستعمرات انگلستان - و دمینیونها - نهضت های ملی - اقدامات برای تشكیل امپراتوری مستقلی - كنفرانس اوتاوا .

٤ - امپراتوری آلمان پس‌از ۱۸۷۱ - دوره حكومت و اقتدار بیزمارك - اهمیت سیاست بیزمارك در اروپا - سیاست داخلی و اقتصادی و اجتماعی بیزمارك - نزاع بیزمارك با احزاب مختلف آلمان - كولتوركامف یا جنك برای تمدن : مخالفت بیزمارك با حزب كاتولیك و سوسیال دموكراتها - نقار بین بیزمارك و امپراتور گیوم دوم - استعفای بیزمارك ازصدارت - تغییراتی كه از كار افتادن بیزمارك در سیاست خارجی و داخلی آلمان پیش آورد - حكومت گیوم دوم - بسط اقتصادی و سیاست جهانی آلمان - مسئلهٔ مستعمرات - تشكیل‌حزب پانژرمانیست - درانگ‌ناخ اوستین؛ سیاست آلمان در شبه جزیرهٔ بالكان و خاور نزدیك .

مسئلهٔ نواحی لهستانی نشین آلمان - مسئله الزاس‌لورن

۵ - دول متحده آمریكا پس از جنك سسیون - اوضاع سیاسی و اقتصادی دول متحده امریكا - امپراتوری اتازونی ومسئلهٔ مستعمرات .

۶ — خاوردور : نفوذ اروپائی ها درچین — تغییراتی که دراوضاع اجتماعی و سیاسی ژاپون درقرن نوزدهم پیش آمد - جنك چین و ژاپون — جنك روس وژاپون شکست روسیه در خاور دور و اثر اتش در دنیا - پیمان پورتموث - تقویت سیاست جهانگشائی ژاپون در خاوردور - رقابت اتازونی و ژاپون در اقیانوس کبیر - کشور چین و علل عدم استقرار حکومت ثابت در این کشور — سیر چین بطرف حکومت جمهوری - سون یاتسن - سرنوشت این کشور دراوایل قرن بیستم .

۷ — خاور نزدیك : امپراتوری عثمانی در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم - علل ضعف حکومت عثمانی - رقابت سیاست روسیه و اتریش دربالکان - مسئله راه آهن برلن - بغداد - خلیج فارس - حزب اتحاد و ترقی وترکهای جوان - سلطنت عبدالحمید - شورش ۱۹۵۸ - تصرف بسنی و هرزگوین از طرف دولت اتریش - هنگری - نفوذ آلمان : امپراتوری درعثمانی .

۸ - روابط بین الملل از ۱۸۷۱ تا ۱۹۰۴ - بحران مسئلهٔ خاور نزدیك و کنگره برلن - اثر سیاست بیزمارك در مذاکرات کنگره برلن - علل تشکیل اتحاد سه گانه و اتفاق دوگانه فرانسه - روسیه - پیمان نظامی فرانسه وروسیه وسیر تکاملی آن تا ۱۹۰۴ .

مسئله مصر - رقابت فرانسه و انگلیس درمصر و سودان و سایرنواحی افریقاو آسیا - سیاست دلکاسه واتفاق فرانسه - انگلیس (آنتانت کوردیال) - نزدیك شدن روسیه و انگلیس .

۹ - روابط بین الملل از ۱۹۰۵ تا ۱۹۱۴ - رقابت آلمان و انگلیس برسر سیادت دریائی - تقویت نیروی دریائی دو دولت - میسیون هالدال در برلن و عدم موفقیت آن - اتحاد سه گانه واتفاق سه گانه (تریپل آ لیانس و تریپل آنتانت) . مسئله مراکش - و بهران های پی درپی آن از ۱۹۰۵ - ۱۹۰۸ تا ۱۹۱۱ -

مسئله بالکان و سیاست خلوری امپراتوری روسیه - و اتریش وهنگری سیاست تسلیحات دول اروپا - سیر بطرف جنك .

۱۰ — روابط بین الملل از ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ .

جنك بین الملل ۱۹۱۴ - مهمترین صحنه های عملیات جنك وعمده ترین مراحل آن - تغییراتی که درموقعیت سیاسی دول مختلفه جهان روی داد - سیاست بین المللی

در زمان جنگ ۱۹۱۴-۱۸ ؛ دخول آمریکا درجنگ. شورش روسیه. حکومت افراطیون صلح با آلمان - پیمان برست لیتوفسک .

۱۱ - روابط بین‌الملل از ۱۹۱۹ تا ۱۹۳۹ .

متارکه جنگ - چهارده ماده ویلسون - مذاکرات صلح و پیمان ها - تغییرات زمینی که درمرز کشورهای مختلفهٔ اروپا درنتیجهٔ انعقاد این پیمان ها بعمل آمد .

مجمع اتفاق ملل .

اثر جنگ در اوضاع سیاسی و اجتماعی و اقتصادی جهان - سیر تکامل دول و طرزهای حکومت جدیدیکه دراروپا پیش‌آمد : شورش در آلمان - جمهوری ویمار - افراطیون در ایتالیا - حکومت فاشیسم .

پیدایش دول جدید - بحران اقتصادی ومالی پس‌از جنگ .

مسائل بین‌المللی (لوکارنو) . مسئلهٔ غرامات - ورشکست شدن آلمان. بحران اقتصادی و اجتماعی و مالی رایش وعدم رضایت طبقات اجتماعی پیدایش حکومت ناسیونال سوسیالیست - درهم شکستن معاهده ورسای - تجدید سیاست تسلیحات دراروپا. پیدایش بحران در روابط بین‌المللی .

سیر بطرف جنگ: تصرف اتریش و چکواسلواکی... از طرف آلمان .

تمدن جهان درآخر قرن نوزدهم و اوایل‌قرن بیستم - علوم وادبیات وهنرهای زیبا پس‌از برقراری رمانتیسم تاکنون .

پیشه وهنر درجهان واثرات اجتماعی (گراندانددوستری) .

۷ - عربی

سال دوم (سه ساعت درهفته)

درس آقای فیاض

۷۱ - تاریخ تمدن عمومی‌وایران

سال دوم (دوساعت در هفته)

سال سوم (دوساعت در هفته)

درس آقای عباس اقبال آشتیانی

رجوع شود بصفحهٔ ۱٤٤ - ۷ جلد دوم راهنمای دانشگاه

VII ـ جغرافیای ایران

سال دوم (سه ساعت درهفته)

سال سوم (سه ساعت درهفته)

درس جناب آقای مسعود کیهان

جغرافیای طبیعی ایران : ساختمان ایران بر طبق عقاید جدید ـ زمین شناسی ایران آنچه تا امروز بتوسط دانشمندان مطالعه شده - تاریخ زمین شناسی دریای خزر ـ زمین شناسی البرز – دماوند – گیلان – مازندران – دشت گرگان – آذربایجان کردستان - الوند ـ حوضه های نفتی – لرستان وپشتکوه – خراسان – فارس .

موقع – شکل فلات وابعاد آن .

کوه های ایران – تقسیمات سه‌گانه کوه های بین ارس و سفید رود ـ کوه ارس باران (قراچه داغ) کوه های طالش گیلان ـ کوههای لاهیجان ودیلمقان و خرزان ـ رشته اصلی البرز – دماوند - سواد کوه وفیروز کوه و هزار جریب و سمنان ـ شاه کوه ـ کوه های بین درهٔ گرگان وتجن ـ کوه های بین درهٔ ارس و دیاله – ازدرهٔ دیاله تا آب دیزپیشکوه – پشتکوه ـ ازدره آب دیز تادالکی ـ از درهٔ دالکی تاتنگه هرمز ـ کوه هائیکه ازجبال خر تنك شروع شده بموازات ساحل دریا برشته های دیگر متصل میشود ـ کوه های واقعه بین سرخس وبندر گواتر کوه های مرکزی ازسبلان تا بلوچستان ـ کوه های منفرد - اختلافات کوه ها از نظر طبیعی و انسانی واقتصادی .

رود خانه ها : صفات مختصه رود خانه های ایران ـ ارس ـ سفید رود و رود هائی که صید ماهی در آن میشود - رود چالوس ـ رود هراز ـ رود تالاروده‌ٔ آن- سیاه آب ـ گرگان - اترك – واردات خلیج فارس ـ گاماساب ـ کارون ـ جراحی طاب ـ دالکی - مند – نابند - مهران ـ شور - میناب .

دریاچه رضائیه (ارومیه) و واردات آن ـ حوضهٔ دریاچه قم وواردات آن ـ حوضه گاوخونی وواردات آن ـ حوضه دریاچه تبریز وواردات آن – حوضه هامون .

دریا ها وسواحل وجزایر ایران ـ خلیج فارس اهمیت آن – وضع جغرافیائی خلیج فارس ـ سواحل وجزایر خلیج فارس بطور تفصیل .

بنادر خلیج فارس بطور تفصیل ـ بنادر دریای عمان ـ دریای خزر و اهمیت آن – وضع جغرافیائی دریائی خزر سواحل آن ـ خلیج گرگان و مرداب پهلوی (انزلی) کویر های ایران - آب و هوا - آب و هوای منطقه دریای خزر ـ آب و هوای خلیج فارس ـ آب وهوای نواحی مرتفع بادها ـ مناطق مختلف ایران ومقایسه هریك از آنها ازنظر طبیعی .

جغرافیای سیاسی – سرحدات قدیمه و تاریخ جغرافیای ایران – سرحدات کنونی و موقعیت ایران – علل تغییر سرحدات ایران - سرحدات شمالی و تقسیم آب های سرحدی ـ مرزهای مشرق وقراردادهای اخیر با افغانستان ـ مرزهای غرب وقرارداد های اخیر - نژاد وخط و زبان ومذهب واخلاق و عادات وتحولات آن از نظرجغرافیا ایلات وطوایف محل سکنای قدیم وشهر نشین کردن آنها – جمعیت ایران وتقسیمات نواحی جغرافیای تاریخی هریك از نواحی - تقسیمات جدید .

جغرافیای اقتصادی- تاریخ اقتصادی ایران - تاریخ ارتباطات تجارتی ایران باسایر کشورها - مبادلات ـ جنگلها - آفات جنگل - اصلاحات راجع باحیاء ونگاهداری و طرز استفاده از جنگلها ـ گیاه های ایران ـ گیاه های دهنی ـ رنگی ـ طبی – صمغیات گیاه های معطر - شیلات دریای خزر ـ خلیج فارس ـ مروارید ـ کانهای ایران – زغال سنك - آهن - مس ـ سرب - نقره ـ فیروزه - نفت – طلا ـ اکسیددوفر – یاقوت - تاریخچه کانهای ایران - اهمیت کانهای ایران ـ کشاورزی بهره برداری - آبیاری آب رودخانه - قنوات ـ طرزشخم - مطالعات علمی وفنی راجع باوضاع کشاورزی ایران بانك های فلاحتی ـ بهداری و ازدیاد نفوس رعایا ـ اقدامات راجع باجاره داری املاك وتقسیم اراضی برطبق نقشه اخیر دولت ـ تمرکز دادن قسمت های کشاورزی ایران برای دادن اطلاعات برعایا. اقدامات اخیر - محصولات کشاورزی ـ گندمهای آسمانی ـ برنج. سیب زمینی - چغندر و توسعه آن اقدامات اخیردولت - درختهای میوه خشکبار ایران و اوضاع بازرگانی آن – توتون ـ پنبه - تریاك - درخت تود – چای نی شکر – گله داری وتربیت اغنام – ابریشم وتوسعه آن ـ صنایع فلاحتی وحیوانی – صنایع مختلف ایران - صنعت گلدوزی ـ قالی بافی - صنایع کارخانه ـ صورت معاملات ایران با کشور های خارجه ـ میزان محصولات کشور – عایدات کشور ـ اوزان ومقادیر ـ بانك - گمرك ـ مراکز بازرگانی ـ راه ها ـ جاده ها وراهها - کشتی رانی ـ وراه آهن ـ خطوط پستی وتلگرافی ـ خطوط هوائی ـ موقعیت ایران درجهان ازنظر اقتصاد .

VIII ــ جغرافیای عمومی و انسانی

سال اول (۲ ساعت درهفته)
سال دوم (٤ ساعت درهفته)
سال سوم (٤ ساعت درهفته)

الف ـ جغرافیای انسانی و اقتصادی

درس آقای عباس اقبال آشتیانی

(در سه کلاس اول و دوم و سوم)

تعریف جغرافیا — مسائل موضوع جغرافیا — جغرافیای علمی — تقسیمات علم جغرافیا ـ بستگی جغرافیا بعلوم دیگر ـ طبقه بندی مسائل موضوع علم جغرافیا — نژاد ـ مسکن ـ غذا ـ لباس — طرق ارتباطیه و وسائل انتقالیه — جغرافیای نباتات وحیوانات ـ مناطق عمدهٔ نباتی — درجات معیشت ـ روابط انسان و طبیعت — طرز استفادهٔ انسان از منابع ثروتی زمین ـ صید و شکار — مواد خام و اولیه — مواد مولد حرارت و حرکت ـ مراکزعمدهٔ صنعتی ـ تجارت دنیا ـ کشورهای اقتصادی کنونی عالم ـ کشورهای آینده ـ بحران اقتصادی امروزی جهان .

ب — جغرافیای طبیعی (سال اول ودوم)

درس آقای دکتر احمد مستوفی

جغرافیای طبیعی شامل سه قسمت است : اول ـ آب وهوا وآبها . دوم جغرافیای نباتی . سوم ناهمواریهای زمین .

بعلاوه از این قسمتها جغرافیای طبیعی دارای کارهای عملی نیزمیباشدکه مربوط بآب وهوا و ناهمواریهای زمین خواهد بود .

آب و هوا و آبها و جغرافیای نباتی

سال اول - یکساعت در هفته

تعریف آب وهوا - طرز مطالعه آب و هوا - حد متوسط . علم بچگونگی آب و هوای کره .

اصول اولیه آب و هوا : درجهٔ حرارت هوا - فشار هوا و باد ها - رطوبت و باران .

اصول فرعی آب وهوا : اثر خورشید - اثر قشر هوا . اثرعرض جغرافیائی - اثر وضع خشکیها و آبها - اثر ناهمواریهای زمین - اثر جریانات دریا - اثرنباتات .

قسمت اول : درجه حرارت هوا - طرز مشاهده - طرز اندازه - تعریف خطوط متحد الحراره - درجه حرارت هوا - حد متوسط سالیانه - تغییرات سالیانه درجه حرارت - اختلاف سالیانه درجهٔ حرارت - حد اقل و حد اکثر متوسط - تغییرات روزانهٔ درجهٔ حرارت - تقسیم زمین بمناطق حرارت .

قسمت دوم : حرکات هوا . طرز مشاهده - وسایل . حرکات عمومی هوا در سطح کره . جریان هوا و علت آن . سلکیون و آنتی‌سلکیون - طرز جریان هوادر منطقهٔ گرم - طرز جریان در منطقه معتدله . طرز جریان در منطقهٔ قطبی . بادهای موسمی - بادهای محلی - باد دریا و باد خشکی .

قسمت سوم : رطوبت و باران . طرز مشاهده - تقسیم جغرافیائی رطوبت در سطح کره . علت و طرز پیدایش باران - اقسام مختلفه ابر - باران و مقدار آن درنقاط مختلفهٔ کره . حداقل وحداکثر باران دوسطح‌کره . باران درمنطقهٔ گرم .درمنطقه خشك . باران بحرالرومی - باران درنواحی قطبی . بارانهای موسمی .

قسمت چهارم : وضع هوا . تفاوت بین‌آب و هوا و هوا . مراکزمختلفه سیکلون و آنتی‌سیکلون در سطح کره . نتیجهٔ حرکت آنها . هوای اروپا - هوای امریکا - چندمثال دیگر ازوضع‌هوا در نقاط دیگر زمین .

قسمت پنجم : اقسام مختلفه آب وهوا - اهمیت موضوع . طرز تقسیم آن . آب‌و هوای گرم . فروعات آن . آب وهوای موسمی . آب وهوای معتدل . آب وهوای‌سرد . آب وهوای کویرها وصحراها - آب‌وهوای محلی .

آب ها

علم باحوال اقیانوسها - ناهمواریهای اقیانوسها - دریا ها - حرارت و برودت اقیانوسها چه درسطح چه درعمق - مختصری از پنج اقیانوس ٠

حرکات دریا: موج - کیفیت آن - وضع آن درنقاط مختلفهٔ دریا - جذر و مد دریا - علل و وضع آن - جریانات ٠

جریان اقیانوسها - علت آن - طرز حرکت آن - حرکت آن در مناطق مختلفه اثرآن روی آب و هوا .

دریاها - تفاوت با اقیانوسها - درجه حرارت وشوری - حرکات آب دردریاها - اجمالی از وضع چند دریای مشهور .

دریاچه ها — پیدایش آنها - درجهٔ حرارت - حرکات آب دردریاچه ها .

رودخانه ها — جریان آب - چشمه ها - چاههای آب فشان - طرز جریان رودخانه - کم آبی و پرآبی - طرز جریان درعرض سال و اجمالی از طرز جریان چند شط .

جغرافیای نباتی - اثر آب وهوا روی نباتات - نور - حرارت وبرودت - آب - باد - اثر پستی و بلندیهای زمین - مناطق عمده نباتی در سطح کره - رابطه زمین بانباتات - جنس خاك - تقسیم بندی زمینها - تند را - پودزل - زمینهای خاکستری - چرنوزیوم - زمین قرمز - زمین زرد - نباتات در مناطق خشك - در اقیانوسها - نباتات سواحل دریا - درباتلاقها - گیاهان : چمن - استپ ، ساوان - جنگل - اقسام مختلفهٔ آن نباتات - مناطق کوهستانی .

ناهمواریهای زمین

یکساعت در هفته سال دوم

علت پستی و بلندیهای زمین - طرز فرسایش زمین - عوامل مختلفهٔ فرسایش

رودخانه ها — عمل رودخانه ها - حفر - وضع بستر - فرسایش روی جدار دره ها - رسوبات رودخانه - تشکیل جلگه ها در طول رودخانه - جلگه سرچشمه - جلگه پای کوه - جلگه مصب - نتیجه حفر رودخانه - خط تعادل بستر - تعریف سطح قاعده - تشکیل ایوانهای رسوبی دربستر رودخانه - شرایط پیدایش آنها .

دانشگاه تهران

اقسام مختلفهٔ دره ـ مئاندر پیدایش آن و تغییرات شکل آن ـ اسارت رودخانه ها - امثال مختلفه ـ شرایط - دورهٔ فرسایش ـ سطح قاعده و شبیه جلگه ـ مناظر مختلفه دورهٔ فرسایش ـ طرز شناسائی ناهمواریهای چند دوره ـ اثراحجارروی ناهمواری های زمین - جغرافیای طبیعی و زمین‌شناسی ـ تا چه اندازه اولی تابع دومی است - جغرافیا چه تقسیم بندی از احجار می کنند ـ تقسیم احجار نسبت به ناهمواریهائی که ممکن است ایجاد کنند .

ناهمواریهای زمینهای آهکی - اشکال مختلفه این ناهمواریها - دره های خشك ـ تیغ خاك ـ پرتگاهها ـ دره های گود ـ گودیهای بدون ارتباط ـ غار ـ چاه و غیره طرز پیدایش و تغییر شکل آنها ـ دورهٔ فرسایش .

اثر حرکات مختلفهٔ زمین و ساختمان زمین روی شکل ناهمواریها ـ اقسام مختلفه ساختمان زمین ـ ساختمان مطابق افقی ، مایل ، چین خورده ، شکسته ، نامطابق ـ اشکال مختلفه ناهمواریهائیکه مخصوص آنهاست - سطح ساختمانی ـ سطح فرسوده - کوستا - وغیره .

ناهمواریهای آتش‌فشانی - کوههای آتش‌فشان ـ تقسیم جغرافیائی آنان ـ اقسام مختلفه آتش فشانی - وضع ناهمواریهای زمینهای آتش فشانی .

تقسیم بندی و تغییرات مختلفه نا همواریهائیکه بجهات فوق بوجود آمده اند ـ مختصری از تاریخچهٔ زمین درعهدهای مختلفه زمین شناسی ـ اثر یخ و یخچالها روی ناهمواریهای‌زمین ـ شکل‌زمین‌درمناطق خیلی‌سرد - یخچالهای موجوده سطح زمین- قسمتهای مختلفه یخچالها ـ طرز حرکت آن - اثر آن روی زمین ـ تقسیم بندی یخچالها - چندمثل از یخچالهای امروزه .

ناهمواریهای یخچالی - اشکال مختلفه آن ـ شکل رودخانه ها - شکل جدار ـ شکل بستر ـ حوزه ها و دالانها ـ شکل رسوبات یخچال ها ـ تغییرات دورهٔ فرسایش یخچال ها .

ناهمواریهای صحراها و بیابان ها : خصوصیات صحراها ـ شکل رودخانه ها ـ عوامل مختلفه فرسایش درصحراها ـ تپه های شنی ـ ریك روان .

فرسایش سواحل دریا : طرز فرسایش - شکل مختلفه سواحل ـ طبقه بندی سواحل .

برنامه هواشناسی

سال دوم (یکساعت درهفته)

درس آقای احمد سعادت

مقدمه :

ارزش علم هواشناسی از لحاظ جغرافیائی و هواپیمائی و کشاورزی .

باد ها - تعریف باد - اندازه گرفتن فشار آن - جدول بوفورت - باد سنج یا آنی مامتر - ساختمان باد - بادهای دائمی - قانون عمومی انحراف جریان عمومی هوا - باد های موسمی - نسیمهای خشکی ودریائی - باد های محلی - باد فهن - باد میسترال - باد خمسین - باد سیراکو - یك نظراجمالی بحرارت - جذب حرارت آفتاب بوسیله اجسام - سرد شدن بوسیله گستردن - حرارت طبقات مختلفه هوا - معکوس‌شدن حرارت - انتشار حرارت روی کره زمین .

بخارآب درهوا - تبخیر - فشار بخار - نقطه شبنم - رطوبت مطلق و رطوبت نسبی - اندازه گرفتن رطوبت نسبی - ژاله - ژاله یخزده - نم سنج .

مه - علت پیدایش آن - انواع واقسام مه - حملات دود - نمایانی .

ابرها - طبقه بندی بین المللی ابرها - ده قسم از ابر های مهم .

پیدایش ابر وباران وبرف و تگرگ - علائم بین المللی از برای بیان اتفاقات جوی در روی نقشه های اقلیمی (آب وهوا) - هوای عمومی مناطق مختلفه .

فشار و اندازه گرفتن آن - فشار سنج جیوه‌ای - فشار سنج فلزی - تصحیحات لازمه در خواندن فشار سنج - واحد های مختلفه فشار سنج - باروگراف .

نقشه های هواشناسی - آیسو بارها - قانون بیزبالت - فشار باد ها .

طرز انتشار فشار در اماکن مختلفه - سیکلنها یا نواحی فشار کم - ضدسیکلنها یا نواحی فشار زیاد - سیکلن های فرعی - ناحیه بین دوسیکلن - ناحیه بین دوضدسیکلن - سیکلن‌هائیکه بشکل عدد هفت قرار میگیرند - ایسوبار های مستقیم - عقاید قدیمه وعقاید جدیده راجع بسیکلنها - حرکت سیکلنها - تعیین خط سیر آنها .

اتفاقات مخصوص - خط اسکوالها - رگبارها - تئوری رگبار ها - رعدوبرق گرد باد ها وگردابهای هوائی - طوفانها .

پیشگوئی آب وهوا بوسیله نقشه ها - پیشگوئی هوا بوسیله فقط یکنفر هواشناس .

تغییرات باد در ارتفاعات مختلفه - تراپوسفیر و استراتوسفیر .

برنامهٔ نقشه برداری و نقشه خوانی

۱ ـ کلیات جغرافیائی ، شکل و حجم کره زمین ، مختصات جغرافیائی (مدارات و نصف‌النهارات) .

۲ ـ نقشه ، تعریف و تقسیم نقشه ازلحاظ منظور ، مقیاس نقشه ، تبدیل مقیاسها بهمدیگر ، تقسیم بندی نقشها ازروی مقیاس .

۳ ـ آشنائی باآلات و ادوات نقشه برداری ، ادوات تعیین مسافات ـ (زنجیر ، نوار و غیره) ، ادوات تعیین زوایای افقی (انواع قطب نماها) ، ادوات تعیین‌زوایای عمودی (کلینوش‌وامثال‌آن) ، نقشه برداری مقدماتی‌ازجاده ها پیمایش‌وثبت‌مشاهدات‌مساحی

٤ ـ نمایاندن برجستگی های زمین : ارتفاع جغرافیائی ، سطح دریا ، نمایاندن عوارض زمینی بوسیله هاشور ، سایه روشن ، متساوی البعدها ورنگ آمیزی .

۵ ـ تعیین ارتفاع و(۱) باطراز وسایرادوات‌زاویه‌ای ـ شرح تفصیلی تئودولیت ومیز نقشه برداری (تخته سه پایه)

٦ ـ محاسبه اشتباهات ناشی از نواقص آلات نقشه برداری ویاسایرعوارض هوائی (اشتباهات ناشی ازشکل و کرویت زمین)

۷ـ مختصری‌ازمثلث‌بندی ونقشه برداری(۲) ، اندازه‌گرفتن‌قاعده ، محاسبه‌زوایاواضلاع ازروی اصول مثلثاتی‌ـ استعمال‌تخته سه‌پایه وغیره برای بدست آوردن جزئیات عوارض‌زمینی

۸ـ نقشه برداری‌هوائی‌ـ تاریخچه ازنموآن ، اهمیت دوربین‌عکاسی‌درنقشه‌برداری امروز

۹ـ مختصری ازطرز تهیه نقشه ومشاهده نمونه‌ای ازنقشه‌های مختلف ممالك خارجه .

۱۰ـ تصاویرجغرافیائی(۳) ، تصویرکره روی‌سطح مماس ، تصاویرقطبی(٤-۵) تصاویر مخروطی وقراردادی ، تصاویراستوانه‌ای(٦) تصاویر مختلط ومعمول دراطلسهای ممالك خارجه ، انتخاب تصاویر برای هر منظور جغرافیائی .

قسمت عملی : کشیدن نقشه های متعدد درکلاس ، آشنائی بعلامات نقشه ومقیاسهای مختلف ، بزرگ کردن وکوچك‌کردن نقشه‌ها ، رنگ‌آمیزی نقشه‌ها ، ترسیم تصاویر جغرافیائی که تدریس میشود .

مختصری از عملیات نقشه برداری درخارج وترسیم نقشه ازروی آن عملیات .

---

(۱) Nivellement (۲) géodésique (۳) Projections
(٤-۵) gnomonique و stereographique. (٦) Mercator.

۵ ـ رشتهٔ باستان شناسی

I - زبان خارجه

سال اول (۵ ساعت درهفته)
سال دوم (۳ ساعت درهفته)
سال سوم (۲ ساعت درهفته)

مراجعه شود بصفحهٔ ۱۳۷ـV ببعد جلد دوم .

II ـ باستان شناسی

(دوساعت درهفته برای هریك از سه کلاس)

الف ـ باستان شناسی پیش‌از اسلام ـ ایران و بین‌النهرین

درس آقای دکتر محسن مقدم

سال اول

۱ ـ کلیات راجع به باستان شناسی پیش‌از تاریخ دوره کهنه سنك (۱) ـ دوره نوسنك (۲) ـ دوره فلزات .

شناسائی انسان اولیه از روی آثاری که از ادوار قدیم باقی مانده و سنجش آن باقبائل وحشی کنونی .

۲ ـ باستان شناسی پیش از تاریخ در ایران از روی کاوشهائی که اخیرا در این‌کشور بعمل آمده (شوش‌ـ نهاوند ـ حوالی تخت جمشید ـ دامغان ـ کاشان ـ ری‌ـ گرگان وغیره) .

مبادی تمدن در ایران و نژاد های فلات ایران پیش از آمدن آریاها .

اهمیت ایران در دورهٔ فلزات ـ پیدایش خط در الام و بین النهرین ـ تکامل خطوط میخی

(۱) Poléolithique
(۲) Néolithique

۳ - باستان شناسی الام و سومر در آغاز تاریخ (دین وتأثیر آن در هنر- پیدایش تاق و گنبد در معماری - آلات موسیقی و کشفیات در ریاضی و غیره - کاوشهای شوش - اور - لاگاش - عبید) .

٤ - باستان شناسی آکاد و نفوذ نژاد سامی .

سال دوم

۱ - باستان شناسی سومرنو- عصر گود آ (۱) (۲۳۵۰ پیش‌ازمیلاد) و سلسله سوم اور .

۲ - سلسله اول بابل و قانون حمورابی .

۳ - باستان شناسی دوره کاسیت .

٤ - سلطنت میتانی و نفوذ آریائی ها درآسیای غربی .

٥ - آثار تمدن دوره آهن در فلات ایران - موضوع مفرغهای لرستان .

٦ - باستان شناسی آشور - نفوذ هنرهای هیتیت(۲) ها

۷ - باستان شناسی بابل‌نو - کاوشهای علمی راجع باین دوره :

سال سوم

۱ - باستان شناسی ایران در زمان پادشاهان هخامنشی (آثار شوش - پازارکاد - تخت جمشید وبیستون) - اشیاء دوره هخامنشی درموزه ایران باستان و موزه های خارجه .

۲ - باستان شناسی دورهٔ سلوکی و اشکانی - نفوذ تمدن یونان .

۳ - باستان شناسی دورهٔ ساسانی - آثار معماری این زمان در ایران و در بین‌النهرین - نقوش برجستهٔ فیروزآباد - نقش رجب - نقش رستم - شاپور - طاق بستان و غیره .

مسکوك و زرگری و پارچه بافی و هنرهای دیگر درزمان ساسانیان .

نفوذ هنرهای ساسانی در افغانستان و آسیای مرکزی و خاوردور و اروپا .

---

(۱) Goudéa

(۲) Hittite

ب ـ تاریخ آثار صنعتی ایران در دوره اسلام

درس آقای دکترمهدی بهرامی

سال اول

الف ـ اشکال‌مختلف صنایع اسلامی و بازجوئی مقام آن درتاریخ صنایع دنیا - بررسی عقاید مختلفی درباب تعریف صنعت ـ وضع تشکیل‌آن (تأثیرمحیط طبیعی- نفوذ حوزه اجتماعی ـ وغیره) و طرز نمایش و بیان زیبائی (تقسیم صنعت به طبیعی ـ خیالی کمال مطلوبی(۱))

تعریف صنعت مزینی که در دورهٔ اسلام باوج تکامل رسیده بود و اهمیت آن بسایر صنایع دنیا .

ب – تاریخ صنعت ظروف سفالی اسلامی و فن کاشی و چینی سازی در ایران :

۱ – انتقاد بررسی های دانشمندان و مسافرین در باب ظروف سفالی اسلامی
۲ – نظری به محصول این صنعت در ادوار پیش از اسلام .
۳ – بررسی اوضاع اجتماعی زمان ساسانی در موقع طلوع اسلام و اینکه تمدن ساسانی بعد از تسلط اعراب از بین نرفت و آثار ظروف سفالی ساسانی در زمان اسلام هم سیر تکامل خودرا دنبال نمودند .
٤ – ظروف سفالی بی لعاب ـ بی نقش ـ بانقش‌کنده ـ با نقش افزوده(۲) .
٥ – ظروف قالب زده .
٦ – ظروف سفالی لعابدار یکرنك (مخصوص شوش - استخروری و غیره)
۷- ظروف سفالی لعابدار رنگارنك (محصول‌نیشابور)
۸ – ظروف سفالی بتقلیدکار چین .
۹ – سبك ترکستان .
۱۰ – ظروف طلائی (محصول بغداد و ری)
۱۱ – ظروف گبری مازندرانی و زنجانی .

---

(۱) Réalisme, imaginaire, idéalisme

(۲) Barbotine

۱۲ - اهمیت کارگاههای ری وکاشان و ساوه در قرون ششم و هفتم هجری و خصایص سبك هر یك ازین مراکز .

۱۳ - ظروف آبی و یا فیروزه رنك یا نقش برجسته و یا کنده .

۱٤ - ظروف طلائی .

۱۵ - ظروف مینائی .

۱٦ - کاشی‌های کتیبه و ازاره و محرابهای مشهور .

۱۷ - تقلید ظروف ساده و نقش‌دار ساخت چین .

۱۸ - ظروفِ سفالی مشهور به سلادن(۱) .

۱۹ - کاشیهای معرق در دورهٔ ایلخانیان و تیموریان .

۲۰ - ظروف سفالی در زمان صفوی (نوع کوباچا - هفت رنك - بانقش آبی وغیره) .

۲۱ - کار چینی سازان که از چین بایران آمده و تقلید کارآنها درایران

۲۲ - کارگاههای کرمان و کاشان و شیراز و اصفهان و سایر کارگاههای مهم ایران تا قرن دوازدهم هجری .

ج - تعریف معماری اسلامی و برنامهٔ عمومی آن .

۱ - بررسی تحقیقات دانشمندان .

۲ - نظری به آثار دورهٔ ساسانی .

۳ - آثار عمده ابتدای اسلام درزمان سامانیان (تاریك خانهٔ دامغان - مسجد جامع نائین - گنبد قابوس وغیره) .

٤ - دورهٔ سلجوقی و اعتبار معماری (مسجد جامع اردستان - مسجد جامع اصفهان - مسجد جامع قزوین وغیره .

۵ - آثار زمان ایلخانیان (بناهای آذربایجان و سلطانیه - خراسان)

٦ - دوره تیموریان (در سمرقند - مسجد گوهرشاد - مسجد آبی وغیره) .

۷ - دورهٔ صفویه در قزوین و در اصفهان .

۸ - دورهٔ زندیه در شیراز .

---

(۱) Celadon

سال دوم

الف - تعریف صنعت نقاشی و اهمیت نقاشی تزئینی در میان سایر سبک ها (منشاء نقاشی اسلامی در ادوار تاریخی ایران - آثار مهم و نقوش بر جسته زمان ساسانی - آثار مانوی و نقاشی بامیان‌که در تشکیل سبك نقاشی‌اسلامی‌دخالت داشته‌اند) وضعیت مذهب اسلام نسبت بصنعت نقاشی .

ب - تاریخ صنعت نقاشی اسلامی در ایران .

۱ - نظری به بررسی دانشمندان درباب تاریخ نقاشی اسلامی درایران .
۲ - نقاشی دردوره خلفای عباسی (نقش روی گچ درسامره و نیشابور - در روی کتب خطی مشهور بکتب بغداد) .
۳ - رابطهٔ نقاشی کتاب و نقوش سفالی ری وکاشان درزمان عباسیان .
٤ - برقراری سلطنت ایلغانیان و ازبین رفتن بغداد - ارتباط باچین وبااروپا و تاثیر این عوامل درصنعت نقاشی - مکتب ربع رشیدی (تبریز) و دامنه سبك‌آن .
۵ - نقاشی ایرانی در زمان سلطنت تیموریان .
٦ - مکتب تبریز - مکتب شیراز - مکتب هرات - مکتب بخارا
۷ - درزمان صفویه - مکتب تبریز و اصفهان (آقا رضا - رضا عباسی و شاگردان) .
۸ - نظری بنقاشی ایران درهند (دوره بابر و جهانگیر و شاه جهان)
۹ - تاریخ نقاشی ایران بعداز دورهٔ صفویه .

ج - مجسمه سازی ونقوش برجسته .

۱ - مجسمه های گچی وگلی در زمان اسلام ورابطهٔ آنها بادورهٔ ساسانی .
۲ - نقوش برجسته روی گچ از صدر اسلام تا آخر دوره صفویه- محرابهای بزرك و تزئینات ابنیه مهم که تا بامروز شناخته شده اند
۳ - نقوش روی سنك (سنك قبر و زینت بنا)
٤ - نقوش روی چوب .
۵ - نقوش روی صدف و عاج و غیره .

د- صنعت خوش‌نویسی .

۱ - نمونه های مشهور خط کوفی در زمان خلفای عباسی - نوشتجات روی گچ - آجر وکاشی .

۲ - استادان خط نسخ و نمونه های مشهور آن .

ه - تذهیب درروی کتب مانوی - قرانهای صدر اسلام .

زمان سلجوقیان - دورهٔ ایلخانیان - تیموریان و اوج این صنعت در زمان تیموری و صفوی درهرات و اصفهان .

صنعت مجلدگری - اقسام صنعت آن - سیر تاریخی و بهترین دورهٔ آن در هرات و در اصفهان .

سال سوم

۱ - تاریخ صنعت پارچه بافی - اهمیت آن درنمایش زینت .

۲ - اقسام پارچه (زربفت وچاپی - قلمکار - سوزن دوزی و مخمل وغیره)

۳ - کارخانه های مهم آن تاظهور مغول (خوزستان - خراسان - فارس - ری - کاشان - تبریز - طبرستان وغیره) .

۳ - دورهٔ ایلخانیان و تیموریان .

٤ - کارگاههای مهم زمان صفویه - درتبریز و اصفهان وکاشان .

ب - تاریخ قالی‌بافی :

۱ - نظری ببرسیهای دانشمندان .

۲ - منشاء قالی‌بافی و انواع مختلف آن .

۳ - سبك طبقه بندی و تاریخ گذاری .

٤ - قالی‌های زمان ساسانی .

٥ - اهمیت آذربایجان در دورهٔ ایلخانان و تیموریان و قالیهای بافت شمال غربی ایران تا قبل‌از زمان صفویه .

٦ - اعتبار این صنعت در زمان صفویه (کارگاههای تبریز - کاشان - هرات - اصفهان و غیره) - سبك زمان شاه عباس کبیر - کتب جوشقان در دورهٔ شاه عباس ثانی .

۷ - ارتباط بین نقاشی و قالی بافی .

۸ - انواع مختلف قالی (قالیهای ترنج دار- باصورت حیوانات با نقش‌اسلیمی- درخت دار - باصورت شکار . گلدان دار وغیره .

ج - آثار فلزی :

۱ - نظری به آثار پیش از اسلام (از زمانهای پیش از هخامنشی تا دورهٔ ساسانی) .

۲ - اهمیت این صنعت در دورهٔ ساسانی و بهترین نمونه های آن .

۳ - بررسی تحقیقات دانشمندان و اشکال طبقه بندی و تاریخ گذاری. آشنائی بسبک کار و بررسی علمی .

٤ - آثار فلزی اسلامی پیش‌از سلجوقیان و اعتبار آن در ایندوره - انواع فلزات و نمونه های مهم مفرغهـای نقش دار و یا نقره نشان و سبك کارگاههـای مهم کشور .

۵ - تقلید ظروف نقره کوب کار موصل در ایران و اختلاف بین آنها

٦ - توسعهٔ این صنعت در زمان صفوی (مکتب تبریز و اصفهان)

تاریخ شیشه سازی :

۱ - آثار پیش از اسلام و پیشرفت صنعت دورهٔ ساسانی در صدر اسلام زمان ساسانیان .

۲ - انواع شیشه در دورهٔ اسلامی (شیشه‌کنده - بانقش بریده - افزوده وغیره) و بلور .

۳ - دورهٔ سلجوقیان و کارگاههای ری وکاشان وغیره .

٤ - تذهیب و نقش روی شیشه در زمان ایلخانیان و تیموری

۵ - آثار زمان صفوی .

III - نقاشی و مناظر و مرایا

سال اول (دوساعت درهفته)

درس آقای اسمعیل آشتیانی

الف ـ قسمت نقاشی

سال اول : نقاشی ازروی مجسمه .

ب ـ قسمت دوم

سال اول : پرسپکتیو .

۱ – طرزهای مختلف نمایش اشیاء : نقشه هندسی تصویر قائم ، نقشهٔ پرسپکتیو ، ارتفاع پرسپکتیو . ۲ – اشعهٔ بصر . ۳ – تابلو وحدود آن . ٤ ـ افق وتغییرات آن . ٥ – خطوط فرار . ٦ ـ نقاط فرار . ۷ ـ نقطهٔ نظر ، ۸ ـ نقطه فاصله ۹ – اقسام مربع . ۱۰ – نقطه . ۱۱ ـ مستطیل . ۱۲ – خط مایل . ۱۳ـ قطر مربع وموارد استعمال آن . ۱٤ – رسم آجر فرش . ۱٥ – اقسام مکعب . ۱٦ – بدست آوردن فواصل متساویه بوسیلهٔ قطر مربع و ساختن گالری . ۱۷ – مقیاس فرار و موارد استعمال آن . ۱۸ – تصاویر درپلانهای مختلفه . ۱۹– سطوح قائمی که بطور مایل فرار باشند . ۲۰ – بدست آوردن طولهای مختلف بوسیلهٔ مقیاس فرار ، بدست آوردن خطوط متوازیه درصورتیکه نقاط فاصله ونقطهٔ فرار معلوم نباشد ۲۱ – اقسام پلکانها . ۲۲ – اشکالی که برسطوح مایل واقعند .

۲۳ – دائرهٔ وموارد استعمال آن . ۲٤ – اقسام طاق هلالی ، درب هلالی . ۲٥ – پلکان پیچ . ۲٦ – اقسام طاق جناغی یا هلال شکسته . ۲۷ ـ طاق رومی نیم خفته و اقسام آن . ۲۸ ـ مثمن ومسدس وموارد استعمال آنها .

۲۹ – سایه : آفتاب و چراغ و اقسام آن . ۳۰ ـ انعکاس درآب و آینه

پرسپکتیو سال دوم : استعمال اصول فوق از روی ابنیه وعمارت واشیاء

VI - تاریخ هنرهای زیبا

سال اول (دو ساعت در هفته)

سال دوم (دو ساعت در هفته)

الف - تاریخ موسیقی درآثار باستان

درس آقای علینقی وزیری

۱ - بخش نظری : آشنائی با خط های موسیقی باستان و کهن یونانی - مسیحی اسلامی و هندی - زبانزدهای (اصطلاح) موسیقی به مفهوم دور کهن و کنونی .

۲ - بخش تاریخی : تطور موسیقی از یونان تا مسیحیت - قرون وسطای مسیحی و اسلامی - موسیقی‌نو (مدرن) دررنسانس - موسیقی‌کنونی - موسیقی ایران .

ب - تاریخ هنر

درس آقای دکتر محسن فروغی

V - تاریخ ایران

(چهار ساعت در هفته برای هر یك از سه کلاس)

مراجعه شود به‌صفحه ۱۷۶ ـ ۷ ببعد جلد دوم .

VI - زبانهای ایران پیش از اسلام

سال دوم (دو ساعت در هفته)

سال سوم (دو ساعت در هفته)

درس آقای دکتر آبراهامیان

۱ - زبان پهلوی با شرح

الفبای پهلوی - قواعد خواندن

کارنامه اردشیر بابکان : فصل اول تا ششم - ۱۴ و ۱۵

۲ - فرس قدیم

الفبای فرس قدیم

خواندن باشرح درترانسکریپسیون کتیبه بزرك نقش رستم
داریوش در الوند
الواح زرین و سیمین تخت جمشید
نمونه از بیستون

VII - تاریخ تمدن ایران و عمومی

سال دوم (دوساعت در هفته)
سال سوم (دو ساعت در هفته)

رجوع شود بصفحهٔ ۱۴۴ـ V جلد دوم .

VIII - تاریخ عمومی

سال اول (دو ساعت در هفته)
سال دوم (سه ساعت در هفته)
سال سوم (سه ساعت در هفته)

رجوع شود به صفحهٔ ۱۸۰ ـ V جلد دوم

IX- علوم تربیتی

سال اول (سه ساعت در هفته)
سال دوم (دو ساعت در هفته)
سال سوم (چهار ساعت در هفته)

رجوع شود به صفحهٔ ۱۵۹ ـ V ببعد جلد دوم

برنامه کلاسهای مخصوص علمی و ادبی و خانه داری دانشسرایعالی در سال تحصیلی ۱۳۱۹ - ۱۳۱۸

۱ ـ فرانسه (کلاس مخصوص خانه داری)

دیکته فرانسه - دو دیکته در هفته از قطعات منتخبه نویسندگان بزرگ . قبل از شروع بدیکته ۱۰ الی ۱۵ دقیقه صرف تصحیح دیکته قبل و بیان قواعد گرامری مربوطه بآن .

انشاء فرانسه ـ هفته دو انشاء یکی در منزل و دیگری در دانشسرا ـ مقصود از نوشتن انشاء در دانشسرا این استکه دانشجویان عادت بنوشتن یك موضوع درعرض یك ساعت بنمایند .

قرائت فرانسه - یکساعت در هفته و قطعات منتخبه از کتاب (۱) بادقت درتلفظ و طرز خواندن و بیان لغات و تعریف بزبان فرانسه. مختصری ازخصایص ادبی این قطعات - ۲۳ الی ۲۵ قطعه در عرض سال .

گرامر - یك ساعت در هفته . علاوه بر بیانات خارج استفاده از کتاب (۲) مخصوصاً از تمرینهای آن - یك دوره تمام گرامر تا آخر سال در نظر گرفته شده است - البته گرامر عملی در ضمن خواندن لکتور و تصحیح دیکته بکار خواهد آمد .

---

(۱) Auteurs français

(۲) Maquet, Flot, Roy

فرانسه (کلاس مخصوص علمی)

قرائت — یك ساعت و نیم در هفته قطعات منتخبه از کتاب (۱) قسمت قرن نوزدهم و بیستم - آموختن طرز تلفظ و خواندن و بیان لغات و تعریف بزبان فرانسه توضیح نکات ادبی — ۲۵ الی ۳۰ قطعه در عرض سال .

انشاء — دو انشاء در عرض هفته یکی در منزل و دیگری در دانشپایه - موضوع‌های انشاء مشکل و مختلف انتخاب خواهد شد - پس از تصحیح هر انشاء ۵ الی ۱۵ دقیقه صرف بیان طرز نوشتن برای فرانسه و تصحیح جملات غلط خواهد شد .

دیکته — دو دیکته در هفته از قطعات منتخبه نویسندگان بزرك که در ضمن سرمشقی برای انشاه آنان باشد - قبل از هر دیکته چند دقیقه صرف تصحیح دیکته قبل و بیان قواعد گرامری خواهد شد .

گرامر — چون تدریس گرامر بطور خصوصی بعهدهٔ استاد دیگری است فقط در ضمن تصحیح دیکته و انشاء و قرائت قوانینی که مورد احتیاج هستند بیان کرده خواهد شد

---

۲ - علوم طبیعی (کلاس مخصوص علمی)

الف - زمین شناسی

کلیات و تعاریف عمومی — زمین — شکل و ساختمان آن — سنگهای آهکی سیلیسی — رستی — گچی - نمکی - سوختی و اقسام آن - سنگهای خروجی قدیم و جدید — سنگهای بلور لاد .

پدیده های زمین شناسی که در نتیجهٔ عوامل خارجی ایجاد میشوند :

اثر باد — باران - آبهای جاری - آبهای زیر زمینی - دریا و حرکات آن - برف - یخ - یخچالها و اثرات آن .

اثر موجودات زنده در سطح زمین

(۱) Auteurs français

دانشکده های علوم و ادبیات و دانشسرایعالی

پدیده های زمین شناسی که در نتیجه عوامل داخلی ایجاد میشوند .

آتش فشان و موادی که از دهانهٔ آنها خارج میشود – محل و علت آتش فشانها آتش فشانهای خاموش – حرکت زمین ـ زلزله و نتایج آن .

تاریخ زمین – دوران های زمین شناسی ـ جانوران و گیاهان و زمین های هر دوران – (درضمن درس سنگها وسنگواره ها نشان داده میشوند وحکایتی مربوط بهر مبحث ایراد میشود) .

ب - گیاه شناسی

کلیات راجع بموجودات زنده ـ یاخته ها و بافته های گیاهی – ریشه – شکل اقسام و ساختمان آن ـ ساقه ـ ساختمان و اقسام آن - برك – تعریف ـ اقسام و ساختمان آن .

دستگاه تولید مثل گیاهان – گل – تعریف و قسمتهای مختلفهٔ آن – اقاح – میوه – دانه و ساختمان آن ـ تولید مثل در نهان زادان آوندی ـ ریشه داران قارچ ها ـ جلبکان ـ گل سنگها ـ خزه ها .

بازدانگان ـ نهان دانگان ـ خانواده های مهم گیاهی .

ج - جانور شناسی

کلیات – یاخته های جانوری ـ بافته های مهم ـ رده بندی جانوران .

جانوران یك یاخته : ریشه پائیان - خیسه ها ـ کیسه تنان ـ سپنج ها ـ خارپوستان کرم ها - بند پائیان ـ سخت پوستان ـ تنندویان -

خستران (حشرات) ـ راست بالان ـ سخت بالان – پشیز بالان – نیم بالان - پروانگان ـ پرده بالان – دو بالان ـ بی بالان ـ نرم تنان ـ شکم پائیان - سر پائیان .

مهره داران – ماهی ها ـ غوکان ـ خزندگان ـ پرندگان – پستان داران -

ذکر مختصری از تشکیلات بدن انسان و اعضاء مهمه آن .

علوم طبیعی (کلاس مخصوص خانه داری)

سال اول

کلیات راجع بجانور شناسی — تقسیم موجودات ـ اختلاف بین جانوران وگیاهان یاخته ها ـ بافته های جانوری و اقسام آن .

رده بندی جانوران ـ جانوران یك یاخته مخصوصا آنهائی که ناخوشی زایند و شرح مختصر از بیماریهائی راکه تولید می نمایند .

جانوران پریاخته ـ سپنج ها — کیسه تنان — خار پوستان ـ کرم ها مخصوصا کرم های انگلی — بند پائیان — سخت پوستان — حشرات و اهمیت آنها — اطلاعات جامع و مفید راجع به زنبور عسل و سایر حشرات بطور کلی .

نرم تنان - ذکر انواعی که خوراکی هستند و صدف مروارید .

مهره داران : ماهی ها و صید آن ها - ماهی های موذی .

غوکان و طرز دگردیسی آنها .

خزندگان — پرندگان ـ اطلاعات مفید راجع به تربیت مرغ خانگی و پرندگان دیگر پستانداران .

جانوران موذی و مفید ـ جانوران اهلی (دام ها) اطلاعات مفید راجع به دام ها و زندگانی آنان - جانورانی که غذای انسان را تأمین میکنند .

جانورانی که بزندگانی انسان کمك می نمایند .

تکامل زندگی - منشاء نمون ها ـ اثر محیط در موجودات و تغییر آنها ـ تکامل جانوران و گیاهان .

سال دوم

گیاه شناسی ـ کلیات راجع به گیاهان ـ یاخته و بافته های مهم گیاهی — ریشه ساقه ـ برك - ساختمان و اقسام و موارد استعمال هر یك باختصار .

جذب کلروفیلی — گیا های بدون کلروفیل ـ گل ـ شرح قسمتهای مختلفه آن میوه ـ دانه ـ باروری — بازدانگان — گیاه های خوراکی — ریشه و ساقه های زیر زمینی - برگهای خوراکی .

خانواده های مهم گیاهان - پخش شدن گیاهان از نظر جغرافیائی و اطلاعات کلی و مفید راجع به گیاهان و طرز پرورش آنها .

زمین شناسی .

اصل و پیدایش زمین - شکل زمین - کلیات مربوطه بآن - زمین و اشکوب های زیرین آن .

سنگها - تعریف - طرز پیدایش و موارد استعمال آن باختصار .

پدیده های زمین شناسی و اثبات فعالیت دائمی زمین - باد - اقسام و اثرات آن - باران - رودخانه ها و نتایج آبهای هرز - سیل و طریق جلوگیری از آن .

آبهای زیر زمینی - چاه - قنات - چشمه - چاه آرتزین - چشمه های معدنی آبهائی که برای آشامیدن صلاحیت دارند - دریا ها - حرکات آب دریا - جریانهای دریائی - امواج و اثرات آن در سواحل .

برف - یخ - یخچالها - اثر موجودات زنده - آتش فشان - مواد و علت انفجار آن - حرکات زمین .

تاریخ زمین - دوران های زمین شناسی - پیدایش انسان - تکامل موجودات مختصری از زمین شناسی عملی و جغرافیای طبیعی .

---

۳ - فیزیك (کلاس مخصوص علمی)

الکتریسیته - جریان الکتریك - الکترولیز - مقاومت الکتریك - قانون ژول اختلاف پتانسیل - قانون اهم - جریانهای مشتقه - جریانهای منشعبه - پیل - اکومولاتر .

مقناطیس - آهن ربا - میدان آهن ربائی - عمل عکس جریان میدان آهن ربائی - اثرات و نتیجه - تلگراف - تلفون - ماشین گرام .

اپتیك هندسی - آئینه های مسطحه و کروی - لام برای سطوح موازی - منشور - هندسی کن ورژانس - چشم - عدسی - میکرسکپ - دوربین .

مراجعه کاملی بصوت - حرارت - نور - الکتریسیته طبق مواد چهار و پنج متوسطه .

دانشگاه تهران

٤ ـ شیمی (درس آقای دکتر مافی)

کلیات – جسم ساده و مرکب :

حالات اجسام (مایع ـ جامد ـ بخار) و قوانین مربوط به آنها

اجسام مخلوط .

وزن اتمی وملکولی .

بلوری شدن اجسام (بدون آنکه اشکال مختلفهٔ آنها ذکر شود)

دیمروفیسم و ایزومرفیسم .

قوانین . . لاوازیه . پروست . دالتن . ریشتر . گی‌لوساك . دولن و پتی بطور خلاصه .

قانون رائول . کرئیوسکوپی . ایولیپوسکوپی

تعادل شیمی و دیسوسیاسین .

تعریف کلوئید .

اسمز

اسامی اجسام ساده .

تقسیم بندی و اساس اجسام مرکب ـ انهیدرید اسید - اکسید – املاح و خواص آنها ـ فلزات و شبه فلزات ـ طرز تهیه ـ خواص فیزیکی و شیمیائی هر یك بطور خلاصه .

شیمی آلی .

تعریف

ظرفیت و بنیانها .

تجزیه کمی و کیفی کاربن - هیدرژن - است .

فرمول منبسط و طرز خواندن آن .

کاربور های اشباع شده - طرز تهیه و خواص .

الکلها ـ ۱ـ۲ـ۳ـ٤ پلی الکلها و گلیسیرین .

الدهید ها و ستون ها ـ طرز تهیه و خواص .

اسید ها .

قند ها ـ گلوکز ـ لولز ـ ساکارز ـ نشاسته ـ سلولوز .

خواص آنها .

اسید ـ آمین ـ اوره ـ اسید اوریك .

کاربور های حلقوی ـ طرز تهیه و خواص هر یك بطور خلاصه .

---

۵ ـ کالبد شناسی (سال مخصوص خانه داری)

۱ ـ استخوان بندی ـ نام بردن و بیان شکل ـ محل وطرز قرار گرفتن آنها .

۲ ـ بند ها ـ شرح بند های گوناگون تن ـ نام بردن تمام بند های تن و اشاره بنوع آنها ـ شرح بند های مهم مانند بند کتف ـ آرنج و ران و زانو .

۳ ـ ماهیچه ها ـ نام بردن و بیان شکل ماهیچه های مهم ـ محل و طرز قرار گرفتن آنها .

٤ ـ پوشش تن ـ طبقه چربی ـ (۱) ـ پوست .

۵ ـ مو ـ ناخن ـ دندانها : ساختمان آنها .

٦ ـ اعضاء داخلی تن : دیافراگم (۲) ـ ریه ـ دل ـ معده ـ کبد ـ طحال ـ روده ها ـ شانه ـ کلیه ها ـ صفاق و آلت تناسلی داخلی زن .

شکل و محل قرار گرفتن هر یك از این عضو ها بیان خواهد شد و هم چنین نسبت هر یك از آنها به عضو های مجاور شرح داده میشود .

۷ ـ ساختمان چشم و گوش و بینی .

۸ ـ ساختمان حنجره .

۹ ـ رك ها : سیاه و قرمز رك ها .

۱۰ ـ ساختمان سر .

۱۱ ـ سلسله اعصاب ـ نام بردن آنها و محل قرار گرفتن آنها .

۱۲ ـ غده های داخلی بدن ـ نام بردن و محل قرار گرفتن آنها .

---

(۱) Aponévrose (۲) Diaphragme

٦ ـ ریاضیات (کلاس مخصوص علمی)

۱ ـ جبر و مثلثات : مختصات نقطه ـ معادله خط مستقیم و بعضی منحنی ها ـ دایره بیضی و سهمی ـ هذلولی ـ مشتق و مورد استعمال آن در بعضی تغییرات توابع کسری که صورت و مخرج آن از درجه دوم تجاوز ننموده باشد .

۲ ـ حل معادلات مثلثاتی رسمی یك مجهولی و دو مجهولی مشتق توابع مثلثاتی و مورد استعمال آن در تعیین تغییرات توابع مثلثاتی ـ توابع اولیه ـ محاسبه ـ سطح و حجم بوسیله تابع اولیه در حالات خاص ساده و مختصر ـ تمرینات زیاد راجع بکلیه مواد نامبرده .

۳ ـ هندسه رقومی و ترسیمی ـ نمایش نقطه و خط و صفحه ـ شرط تقاطع و توازی دو خط ـ مقیاس شیب و آثار یك صفحه ـ تعیین فصل مشترك دو صفحه ـ خوابانیدن صفحه ـ تغییر صفحه تصویر و دوران حول محور عمود بر صفحه تصویر ـ موارد استعمال آن درتعیین فواصل و زوایا ـ فاصله دو نقطه ـ فاصله نقطه از صفحه ـ زاویه دو خط ـ زاویه خط و صفحه ـ نمایش اجسام هندسی ساده مانند منشور و هرم ـ مقطع صفحه در جسم و تعیین وسعت واقعی آن .

مواد نامبرده باید بدو طریق رقومی و ترسیمی تدریس شود .

٤ ـ مکانیك ـ سینماتیك ـ حرکت مستقیم ـ حرکت یکنواخت ـ تعریف تندی و اندازه گرفتن آن در حرکت یکنواخت ـ حرکت متغیر تندی متوسط و اندازه گرفتن آن ـ حرکت منحنی ـ معادله مسافت نسبت بزمان ـ نمایش حرکت ـ بردار تندی ـ حرکت مستدر یك نواخت .

دینامیك ـ قوانین دینامیك و تحقیق تجربی آنها ـ تساوی نیرو با حاصل ضرب توه در شتاب ـ جرم ـ قضیهٔ انرژی سینتیك ـ تعریف گشت‌آور درمحاسبهٔ آن ـ ایست شناسی ـ نقطه مادی ـ نیرو ـ نمایش یك نیرو با بردار ـ ترکیب نیروها ـ شرط تعادل نقطه مادی آزاد ـ تعادل نقطه مادی متکی به خط مستقیم ـ بر دائره بر سطح بر کره .

۷ - دروس فلسفی (کلاس مخصوص - دانشسرایعالی)

درس آقای دکتر شفق

۱ - فلسفه - تعریف فلسفه - فواید و اهمیت فلسفه - نظر فلاسفه مهم در اصل و حقیقت عالم - مذهب معنوی و مذهب مادی - عقاید معروف در باب اخلاق و سعادت - اهمیت جنبهٔ عملی در تعلیمات بزرگان .

۲ - منطق - بحث کلمات - تصور و تصدیق - حد و رسم - کلمات خمس قضیه واقسام آن - قیاس و استقراء - فایده و اهمیت منطق .

۳ - روانشناسی - تعریف و ذکر اهمیت و فواید روانشناسی - حالات سه گانه روح - تطبیق روانشناسی به آموزش و پرورش ، ادبیات ، هنرهای زیبا ، تحقیقات اجتماعی و نظایر آن .

---

۸ - تاریخ ایران (کلاس مخصوص خانه داری و کلاس مخصوص ادبی)

درس آقایان دکتر عزیزی و دکتر بیانی

یکدوره تاریخ ایران بطور اختصار بقرار زیر تدریس میشود :

مهاجرت آریائیها بفلات ایران - سازمان اجتماعی ، عادات ، اخلاق و مذهب آریائیها - دولت ماد - هخامنشیان - اسکندر و حکومت یونانیها در ایران -- دولت سلوکی‌ها - اشکانیان - ساسانیان - دولت اسلامی درایران - طاهریان - صفاریان - سامانیان - غزنویان - سلجوقیان - خوارزمشاهیان - حملهٔ مغول بایران - ایلخانان ایران. اتابکان (آذربایجان - فارس - کرمان وغیره) - حکومتهای کوچك تاظهور امیر تیمور - تیموریان - آق قویونلو - قرقویونلو - صفویه - هجوم افغانها و حکومت آنها در ایران - نادر شاه و افشاریه - زندیه - قاجاریه - مشروطیت - سلسلهٔ پهلوی و ترقیات دورهٔ کنونی .

روش و سنجش ادبیات زبانهای خارجه[1]

درس خانم فاطمه سیاح

سال دوم

۱ – دوره روش‌ادبیات (هشت درس)

اساس ادبیات و تاریخ ادبیات . تاریخ ادبیات بین‌المللی عمومی ملی و سنجش ادبیات منابع اجتماعی و فکری و ادبی . سبك . نوع . تشکیل اثر ادبی . اصول مطالعهٔ اثر ادبی . مسئلهٔ نفوذ .

سنجش ادبیات زبان خارجه (بیست و دو درس) .

۱ ـ مقدمه تاریخی ـ ادبیات اروپائی درقرن ۱۸ . منابع اجتماعی وفکری وادبی آن

۲ – سنتیمنتالیزم در انگلیس . رمان : Sterne. Swift. Richardson

Fielding. Steel. Addison

شعر : Ossian, Burns. Thomson. Young

تئاتر : Sheridan

نفوذ سنتیمنتالیزم انگلیس در تشکیل این سبك درادبیات قرن ۱۸ اروپائی .

۳- سنتیمنتالیزم در فرانسه Diderot . Montesquieu

Voltaire . Rousseau .

Beaumarchais

نفوذ ومقام ادبیات فرانسه درادبیات اروپائی قرن ۱۸

٤ — سنتیمنتالیزم درآلمان ـ مقدمه تاریخی و ادبی . تشکیل ادبیات جدید ملی آلمان : Herder. Klopstock. Lessing. Schiller

مطالعه ـ برای روش

Van-Tieghem Littérature Comparée

---

(۱) چون این درس در رشته زبان خارجه چاپ نشده بود در این جا گذاشته شد .

Beldensberger — La Littérature,
Abbé Vincent — Théorie de la composition littéraire.
Abbé Vincent — Théorie des Genres littéraires.
Guyau — L'Art au point de vue sociologique (Introduction seulement).
Rudler — Les techniques de la critique et de l'histoire littéraire.
Morize — Problems and methods of Literary history.
(فقط برای دانشجویان زبان انگلیسی)

برای سنجش ادبیات

Petit de Julleville. Histoire de la littérature française.
Tome VI. Texte. Relations littéraires - Crouslé; Voltaire. Maury: Rousseau. Brunet: Diderot.
Cazamian — Histoire de la littérature anglaise. Le XVIIIe siècle (Auteurs mentionnés dans le cours).
Des Granges — Littératures étrangères
Tome 1er — Angleterre-Ch. V. Roman Anglais. au XVIIIe siècle. Ch. VI Poésie.
Allemagne Ch. III Klopstock. Lessing. Ch. V. Schiller.
Tome II — Anthologie. Extraits des auteurs mentionnés dans le cours.
Van Tieghem. Auteurs étrangers. Anthologie. Extraits des auteurs mentionnés dans le cours.
Schiller. Les Brigands(Trad. angl. pour les élèves de langue angl.)
Voltaire. Candide
Rousseau. Extraits de la Nouvelle Heloïse

برای دانشجویان زبان انگلیسی

Kuno Franke. German Literature (The XVIII century) only the authors from the course.
Butler. French Literature (the XVIII cent.) Only the authors from the course.

سنجش ادبیات زبانهای خارجه سال سوم (شصت ساعت)

۱ — عبور از ادبیات قرن ۱۸ بادبیات قرن ۱۹ - آثار و مقام Goethe

۲ — مقدمه برمانتیزم - منابع اجتماعی و فکری و ادبی این مکتب - تقسیم و جریانات آن .

۳ — رمانتیزم در آلمان . مکتب Iéna آثار Novalis. Hoffmann

٤ — رمانتیزم درانگلیس. مکتب Lakistes - Scott. Byron. Shelley.
نفوذ رمانتیزم انگلیس در اروپا .

۵ — رمانتیزم درفرانسه Staël. Chateaubriand. Musset. Vigny.
مکتب و آثار Hugo

نفوذ رمانتیزم فرانسه در اروپا .

٦ — رمانتیز در روسیه Pouchkine. Lermontoff.

۷ — مقدمه برئالیزم – منابع اجتماعی و فکری و ادبی آن .

۸ — رئالیزم درفرانسه - مقام Balzac نفوذ آثاراو درتشکیل رئالیزم دراروپا
مکتب رئالیزم موقع بالزاك و بعد از او Stendhal Flaubert - مکتب ناتورالیزم Zola

۹ — رئالیزم در انگلیس Dickens. Thackeray - نفوذ دیکنس دراروپا

۱۰ — مکتب آلمان جوان Heine - نفوذ او درترقی شعر دراروپا .

۱۱ — رئالیزم درروسیه Gogol. Tourguénieff. Dostoïevsky. ونفوذ او در ادبیات جدید اروپا Tolstoï و مقام او در ادبیات و روحیه اروپا .

مطالعه برای سنجش ادبیات سال سوم

Petit de Julleville. Histoire de la littérature française.
Tome VII: David Sauvageot: Romantisme. Pellissier: Roman.
Des Essart— Cateaubriand. Hugo.- Texte: Relations littéraires.

Tome VIII—Souvageot: Réalisme. Pellissier: Le Roman. Texte: Relations littéraires.

Gazamian — Histoire de la littérature anglaise (XIXe s. auteurs mentionnés dans le cours).

Des Granges. Littératures étrangères

Tome I.- Angleterre Ch. V. Roman au XIXe s.
Ch. VI Poésie du XIXe s. (Auteurs mentionnés dans le cours).
Allemagne Ch. IV Goethe.
Russie (dans l'appendixe)

Tome II. Anthologie. Extraits des auteurs mentionnés dans le cours.

Van Tieghem. Auteurs étrangers. Extraits des auteurs mentionnés dans le cours.

Goethe. Werther. Faust 1ère partie.

Hugo. Extraits des «Misérables» et de «Notre-Dame de Paris

Balzac «Eugénie Grandet» ou «Le Père Goriot»

Chateubriand. René.

Stendhal Rouge et Noir (extraits).

Pouchkine. Extraits de ses vers et de Eugène Oniéguine

Flaubért — Mme Bovary.

(Rem: traductions anglaises pour les étudiants de langue anglaise)

(فاطمه سیاح) مسئله رمانتیزم ورئالیزم درادبیات اروپائی مجله مهر شماره ۳-٤-٥-٤-۱۳۱٤

برای دانشجویان زبان انگلیسی :

Kuno Franke—German Literature (XIXe c. only school of Iena Hoffman. Heine and Goethe.

Butler. French Literature (XIX cent. only the authors from the course).

اساسنامه «نامهٔ دانشسرایعالی»

ماده ۱ – برای انتشار نتیجه تحقیقات علمی و ادبی استادان دانشسرایعالی از اول فروردین ماه ۱۳۱۸ بنگاهی بنام بنگاه نامه دانشسرایعالی مطابق مواد این اساسنامه تأسیس میشود .

ماده ۲ – بنگاه نامبرده تحت نظر و اداره هیئت ذیل خواهد بود :

رئیس دانشسرایعالی که سمت ریاست خواهد داشت .

یك استاد دانشکده ادبیات و یك استاد دانشکده علوم که عضو شورای دانشگاه باشند .

مدیر نامه که سمت دبیری هیئت مدیره را خواهد داشت .

ماده ۳ – اعتبارهای این بنگاه از محل وجوهی که ازطرف دولت یا از محل اوقاف یا محلهای دیگر بصیغه اعانه بدان داده میشود تأمین میگردد و بنگاه نامه دانشسرایعالی که از قسمتهای دانشگاه است دارای شخصیت حقوقی است و در حدود اعتباری که دارد رئیس آن میتواند تعهد مالی بنماید .

ماده ۴ – اختیارات و وظایف مدیر نامه بموجب نظامنامه ای خواهد بودکه بتصویب هیئت مدیره برسد .

ماده ۵ – نامه دانشسرایعالی اصولا بزبان فارسی نوشته میشود ومقاله هائی‌که برای دانشگاههای خارجی مورد استفاده تشخیص داده میشود ممکن است بزبان فرانسه یا انگلیسی یا آلمانی چاپ شود .

ماده ۶ – برای اینکه مقاله درنامه دانشسرایعالی درج شود باید هیئت مدیره با رأی مخفی تازگی آنرا تصدیق کنند .

ماده ۷ – مدیر نامه از میان استادان دانشسرایعالی برگزیده و اعضاء لازم باختیار ایشان گذاشته میشود .

ماده ۸ – مجله هائیکه بازای نامه دانشسرایعالی از خارجه و داخله برسد در کتابخانه دانشسرایعالی جمع آوری و ضبط میشود

درشورای دانشگاه تصویب شد بموقع اجرا گذاشته شود .

رئیس دانشگاه – **اسمعیل مرآت**

آئین‌نامه امتحانات دانشسرایعالی
(مصوب ۱۷ آذر ۱۳۱۹)

ماده ۱ – برای امتحان از دروسی که درظرف سال تحصیلی تدریس‌میشود دونوبت جلسه امتحان تشکیل میگردد :

الف — امتحانات آخرسال که در هفته آخر اردیبهشت ماه آغاز شده ودردهم خردادماه پایان میپذیرد .

ب — امتحانات تجدیدی که در نیمه آخر شهریور ماه و نیمه اول مهر ماه بعمل میآید .

امتحان آخرسال برای کسانی است که رسماً ثبت نام کرده و مرتب بکلاس حاضر شده و در امتحانات داخلی کلاسها نیز شرکت کرده باشند و امتحان تجدیدی مخصوص کسانی است که در امتحانات آخر سال در یك یا چند مادهٔ مردود شده ویا در این جلسات غیبت نموده و غیبت آنانرا اداره دانشسرا و در صورت لزوم شورای استادان موجه بشناسند .

تبصره – علاوه بر امتحانات مذکور باید هریك از استادان در ظرف‌سال‌تحصیلی از رشته ای که تدریس مینمایند بدفعاتیکه مقتضی بدانند از دانشجویان خود امتحان‌بعمل آورده و نمره ای منظور داشته معدل آنرا در امتحان آخرسال دخالت دهند .

ماده ۲ – در کلیه امتحاناتی که بر طبق این آئین نامه بعمل میآید اداره دانشکده بانظر استادان هر رشته جزئیات و روز امتحان را معین خواهد کرد .

ماده ۳ – نمره امتحانی هر ماده از صفر تا بیست است وحداقل نمره قابل قبول ده است .

ماده ۴ – از ماده‌ای امتحان مستقل بعمل میآید و نمره آن دخیل‌درمیانگین کل‌است که در اساسنامه وبرنامه تحصیلات دانشسرایعالی تصریح شده وبتصویب شورای دانشگاه رسیده باشد .

ماده ۵ – از هر مادهٔ امتحان کتبی و شفاهی بعمل آمده میانگین آن نمرهٔ آن ماده محسوب میشود .

تبصره – در سال اول رشته ریاضی از عملیات حساب و هندسه و درسال اول ریاضی وفیزیك وشیمی از رسم فنی تنها امتحان کتبی بعمل میآید .

ماده ۶ – هر دانشجوئیکه در آخر سال در موقع امتحان کتبی حاضرنباشد ویا در امتحانات شفاهی غائب باشد باید در جلسه بعد امتحان کتبی و شفاهی‌را یکجا تجدید کند مگر آنکه نمره امتحان کتبی او از ۱۴ بیشتر باشد که درآن صورت تنها از شفاهی امتحان بعمل خواهد آمد .

ماده ۷ – از درسهای دانشکده علوم علاوه برامتحان کتبی وشفاهی امتحان عملی نیز بعمل میآید و حد اقل نمره پذیرفتنی در امتحان عملی نیز ده است و در صورتیکه کمتر از ده باشد باید تجدید شود . نمره امتحان درسهای دانشکده علوم میانگین نمره کتبی و شفاهی وعملی خواهد بود .

ماده ۸ – برای رفتن بکلاس بالا و همچنین برای گرفتن دانشنامه میانگین نمره های دانشجو نباید از ۱۰ کمتر باشد .

ماده ۹ – نمره ورزش دبیری که در برنامه سال سوم پیش‌بینی شده است با سایر نمره های سه ساله علوم تربیتی جمع شده و میانگین آن نمره علوم تربیتی هر دانشجو خواهد بود .

ماده ۱۰ – کسانیکه در امتحانات تجدیدی در یك یا چند ماده مردود شوند بکلاس بالا ارتقاء نمی‌یابند .

ماده ۱۱ – هر دانشجوئیکه درظرف سال تحصیلی بیش از یك‌دهم ساعتهای درسی غیبت داشته باشد و بموقع علت غیبت خود را اطلاع نداده باشد حق شرکت در امتحانات آن درس را نخواهد داشت .

ماده ۱۲ – هر دانشجوئیکه دوسال در امتحان مردود شود حق ادامه تحصیل در دانشسرایعالی را نخواهد داشت .

ماده ۱۳ – هر یك از معلمان راجع بهریك از دانشجویان نمره اخلاق و مراقبت خواهند داد و در آخر سال تحصیلی میانگین این نمره ها و نمره ایکه اداره مدرسه برای اخلاق و مراقبت آن دانشجو میدهد نمره اخلاق و مراقبت محسوب شده مانند یکی از دروس خواهد بود یعنی با سایر نمره های درسی جمع ودرمیانگین کل و طبقه بندی دانشجو مؤثر خواهد بود .

ماده ۱۴ – علاوه بر امتحانات کتبی و شفاهی مذکوره در ماده ۵ دانشجویان سال سوم دانشکده ادبیات بدستور و تصویب معلمان موضوعی در رشته تحصیلی خود

با مراعات مطالب آموزش و پرورش برای رساله معین مینمایند موضوع رساله باید تا بیستم آبان ماه معلوم شده و رساله تا آخر فروردین ماه تسلیم دفتر گردد حد اقل نمره رساله باید ده باشد والا باید دانشجو تا اول مهرماه همان سال آنرا تصحیح و تکمیل نماید تا مورد قبول واقع شود . معرفی دانشجو و صدور دانشنامه منوط به پذیرفته شدن رساله است . (برای تشویق دانشجویانی که در تهیه رساله ابتکاری بکار برده و تتبع و تحقیق قابل توجهی نموده اند ممکنست در هرسال بهترین رساله دانشجویان پس از تصویب شورای استادان از طرف اداره دانشسرایعالی تقدیم شورای دانشگاه گردد تا برای چاپ و انتشار آن تصمیم مقتضی گرفته شود .

ماده ۱۵ - این آئین نامه که مشتمل بر ۱۵ ماده و دو تبصره است در هشتاد وسومین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۷ آذرماه ۱۳۱۹ تصویب شد که از سال تحصیلی ۱۳۱۹ - ۱۳۲۰ بموقع اجرا گذارده شود . تمام مقررات دیگر که مربوط بامتحانات دانشسرایعالی است از این تاریخ ملغی است .

رئیس دانشگاه - **اسمعیل مرآت**

اصول زبانشناسی

(سال اول دورهٔ دکتری)

درس آقای دکتر محمد مقدم

تاریخچهٔ تحقیقات زبان شناسی در اروپا – تجزیهٔ زبان از لحاظ فونتیک – تولید خوند ها – طبقه بندی آواده ها و همخوانها – خواص عمومی خوندها – اکسان - سیلاب تحولات فونتیک ـ قانونهای فونتیک ـ علل تحولات فونتیک - تجزیهٔ زبان ازلحاظ معنی - تحولات در معنی - ریشه شناسی – اصول دسته بندی زبانها با شرح مختصری در بارهٔ خانواده های مختلف زبانها .

مقدمات واژه شناسی ایرانی

(سال دوم دورهٔ دکتری)

دسته بندی زبانهای هند و اروپائی باشرح مختصری دربارهٔ هریك از دسته‌های زبانهای هند و اروپائی ـ زبان اصلی هند واروپائی ـ فرهنك پیش از تاریخ هند و اروپائیان - زبانها وفرهنك هند وایرانیان ـ افسانه‌ها ودین‌ها وادبیات هندوها وایرانیان ـ زبانها و دیالکتهای باستانی ایرانی ـ زبان فارسی ودیالکتهای دیگر ایرانی ـ تحولات فونتیك و سمانتیك میان این زبانها

والاحضرت همایون ولایتعهد ووالاحضرت همایون فوزیه پهلوی درموزه آثار باستان (سوم خرداد ۱۳۱۸)

تأسیس دانشکدهٔ هنرهای زیبا

ماده ۱ – از اول سال تحصیلی ۱۳۱۹ – ۱۳۲۰ آموزشگاه بنام «دانشکده هنرهای زیبا» درتهران تأسیس و بشمار دانشکده های دانشگاه تهران افزوده میشود.

ماده ۲ – منظور از تأسیس این‌دانشکده آموختن فنون گوناگون «معماری-حجاری – نقاشی» و قسمتهای دیگر هنرهای زیبا خواهد بود.

ماده ۳ – اساسنامه و برنامه و آئین‌نامه های لازم این دانشکده جداگانه‌تهیه و بتصویب شورای دانشگاه خواهد رسید.

تصویبنامهٔ فوق مشتمل برسه ماده که در هفتاد و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز شنبه ۹ شهریور ۱۳۱۹ تصویب شده صحیح است.

رئیس دانشگاه – **اسمعیل مرآت**

اساسنامه دانشکده هنرهای زیبا

فصل اول – کلیات

ماده ۱ – دانشکده هنر های زیبا بمنظور پرورش معماران – نقاشان و حجاران لایق تأسیس میگردد.

ماده ۲ – دانشکده هنر های زیبا دارای سه شعبه نقاشی – حجاری و معماری خواهد بود.

ماده ۳ – تحصیلات در این دانشکده مجانی خواهد بود.

ماده ٤ – تحصیلات این دانشکده مشتمل بر دو قسمت نظری و عملی است که در کلاس درس و یا درکارگاه ها آموخته میشود. بعلاوه سخنرانیهای عمومی برای دانشجویان بطوریکه برای عامه نیز سودمند باشد بمنظور تکمیل معلومات کلی دانشجویان ایراد خواهد شد؛

دانشگاه تهران

ماده ٥ – مواد تدریسی بطریقی انتخاب میشود که دانشجو را برای کسب تخصص دررشتهٔ که انتخاب‌کرده‌است آماده نماید و درعین‌حال معلومات‌کلی‌وسیعی‌نیز باو بدهد.

ماده ٦ – دانشجوئی که در دانشکده هنر های زیبا پذیرفته میشود با موافقت اداره دانشکده استاد خودرا انتخاب مینماید و رهبری تحصیلات او تا پایان بعهده این استاد واگذار میگردد.

ماده ۷ – کارگاه ها همه روزه ازساعت ۸ بامداد تاساعت ۲۰ بازخواهد بود.

فصل دوم ــ مدت آموزش

ماده ۸ – تحصیلات این دانشکده بر دو دوره تقسیم میگردد. دوره نخستین آموزشهای نظری و عملی دوره دوم آموزش عملی.

الف – دوره نخستین – مدت آن دو سال است و شامل تمام آموزشهای نظری لازم برای پرورش فکر هنری و عملی معماران و نقاشان و حجاران میباشد و بعلاوه در این مدت دانشجویان برای تحصیلات عالی معماری و نقاشی و حجاری آماده میگردند. ارتقاء از این دوره به دوره دوم باگذراندن امتحان مربوط انجام خواهد گرفت

ب – دوره دوم – شامل تحصیلات عالی نقاشی – معماری و مجسمه سازی میباشد مدت این تحصیلات محدود نیست و به نسبت استعداد و کار دانشجویان متفاوت خواهد بود در این دوره امتحان نهائی بعمل نمی‌آید ولی دانشجویان باید بتدریج در مسابقه هائی شرکت جویند و شماره معینی پاداش (۱) دریافت دارند.

فصل سوم ــ پایان آموزش

ماده ۹ – دانشجویان پس از آنکه طبق آئین نامه دوره های لازم را طی نموده و پاداشهای کافی بدست آوردند باید نمونه ازکار خودرا در رشته مربوط تقدیم نمایند و در صورتیکه هیئت قضات آنرا پذیرفت بدریافت درجه لیسانس نائل میگردند پس از دریافت درجه لیسانس در صورتی که دانشجو بموجب مقرراتی که در آئین نامه جداگانه معین شده است نمونه ای از کار خودرا ارائه دهد و پذیرفته شود ممکن است بدریافت درجه دکتری نیز نائل گردد.

(۱) Valeur

دانشکده هنرهای زیبا

اساسنامه دانشکده هنرهای زیبا که مشتمل بر نه ماده است در هفتاد و نهمین مجلسه شورای دانشگاه روز شنبه نهم شهریور ۱۳۱۹ بطور موقت برای یکسال تحصیلی تصویب گردید که در عمل هر گاه اصلاحی لازم بنظر رسید از طرف دانشکده برای سال تحصیلی آینده بشورای دانشگاه پیشنهاد گردد .

رئیس دانشگاه - اسمعیل مرآت

آئین نامه موقتی دانشکده هنرهای زیبا برای سال تحصیلی ۱۳۱۹ - ۱۳۲۰

ماده ۱ - داوطلبانی که اطلاعات کافی معماری نقاشی و مجسمه سازی را تاحد قابلیت برای پذیرفته شدن در دانشکده هنرهای زیبا بیکی از دو راه زیرین کسب نموده باشند :

۱ - در یك آموزشگاه صنعتی

۲ - نزد یك معمار یك نقاش یك حجار سرشناس میتوانند فقط برای سال تحصیلی ۱۹-۲۰ بطور استثناء در دانشکده هنرهای زیبا پذیرفته شوند .

ماده ۲ - داوطلبان دسته اول نامبرده در ماده ۱ در موقع نام نویسی بایستی گواهینامه دائر به تحصیل در یك آموزشگاه معماری - نقاشی - حجاری در دست داشته باشد در این صورت از گذراندن امتحان ورودی معاف بوده و با تصویب شورایعالی دانشکده میتواند در شمار دانشجویان دانشکده هنر های زیبا در آید این دانشجو در آخرین کلاسی که در آموزشگاه سابق در آن مشغول تحصیل بوده در کار های عملی شرکت خواهد نمود ولی آموختن دروس نظری سال اول و دوم دوره اول اجباری است .

ماده ۳ - داوطلبان دسته دوم نامبرده درماده ۱ ناگزیر به گذراندن امتحان ورودی میباشند و در موقع نام نویسی برای امتحان بایستی گواهینامه از معمار یا نقاش یا مجسمه سازی که نزد آن کار آموزی نموده اند در دست داشته باشند که در آن لا اقل دو سال کار و قابلیت او برای ورود به دانشکده هنر های زیبا تصدیق شده باشد بعلاوه اسناد و مدارك کارهائی را که نموده است باید همراه داشته باشد و در صورت تصویب شورای عالی دانشکده میتواند در امتحان ورودی شرکت نماید .

ماده ٤ — شماره داوطلبانی که قبول میشوند : از دسته اول طبق رأی شورای عالی دانشکده عده قبول خواهند شد از دسته اول پنج تن از داوطلبانی که در امتحان ورودی پذیرفته شده و معدل آنها بیش‌از سایر داوطلبان باشد برای ورود بدانشکده هنرهای زیبا قبول خواهند شد .

آئین نامه موقتی دانشکده هنرهای زیبا در هفتاد و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز شنبه ۹ شهریور ۱۳۱۹ تصویب شد . **رئیس دانشگاه ـ اسمعیل‌مرآت**

آئین‌نامه امتحان ورودی دانشکده هنرهای زیبا

فصل یکم ـ شعبهٔ معماری

ماده ۱ — شرائط پذیرفته شدن — داوطلبان شرکت در امتحانات ورودی این شعبه بایستی شرایط زیررا دارا باشند :

الف — گواهینامهٔ دوره دوم متوسطه .

ب — سن بیش‌از ۱۶ و کمتر از ۲۵ سال .

ماده ۲ — نام نویسی : الف — نام نویسی در دبیرخانه دانشکده هنر های زیبا رایگان بعمل میاید . پس‌از گذشتن مدتی که درپیش آگهی تعیین شده دیگر داوطلب پذیرفته نمیشود .

ب — درموقع ثبت نام هرداوطلب مدارك زیررا بایستی بدفتردانشکده تسلیم نماید :

۱ — درخواست نام نویسی .

۲ — عین شناسنامه و یك برك رونوشت مصدق آن .

۳ — عین و رونوشت گواهینامه کامل دبیرستان (شعبه علمی یا ادبی)

ج — امتحان ورودی سالی یکبار در تاریخی که دربرنامه کارهای سالانه معین شده است بعمل میآید .

ماده ۳ — مواد امتحان ورودی از قرار زیر است و طبق برنامـه تفصیلی ضمیمه بعمل میآید :

۱ — امتحان ریاضیات نوشتن و زبانی

۲ — « تاریخ « «

۳ — « طراحی

تبصره — داوطلبانیکه دارای گواهینامه کامل علمی دبیرستان باشند ازگذراندن امتحان ریاضیات معافند .

دانشکدهٔ هنرهای زیبا

مادهٔ ٤ – شمارهٔ دانشجویانی که باید بوسیلهٔ مسابقه پذیرفته شوند هر سال از طرف دانشکده تعیین میگردد .

ماده ٥ – علاوه بر پذیرفته شدن در مسابقه برای اینکه داوطلب در شمار دانشجویان دانشکده هنرهای زیبا محسوب شود موافقت شورای عالی دانشکده نیز ضرورت دارد .

برنامه تفصیلی امتحان ورودی شعبه معماری

الف – ریاضیات ـ درحدود دوره متوسطه علمی :

امتحان نوشتنی :	یك مسئله از جبر	مدت ۲ ساعت
	یك مسئله ازهندسه	« ۱ ساعت
	« هندسه ترسیمی	« ٤ ساعت
امتحان زبانی	یك سئوال از جبر	
	« هندسه	
	« هندسه ترسیمی	

ب – تاریخ عمومی ـ امتحان نوشتنی : بسط یك موضوع تاریخی مدت ۲ ساعت (انشاء و املاء درنمره دخالت دارد)

امتحان زبانی : ۲ پرسش از تاریخ عمومی .

ج – امتحان طراحی – طرحی از روی مدل تزیینی و مدل بی حرکت مدت ٤ ساعت .

تبصره ٥ – نمره ها از صفر تا ۲۰ خواهد بود نمره ٤ مردود است – برگهای امتحانی بدون نام بوده و در امتحان ریاضیات و تاریخ ازطرف استادان مربوط و در امتحان طراحی توسط شورای استادان رسیدگی میشود .

فصل دوم ـ شعبهٔ نقاشی ـ حجاری

ماده ٦ – داوطلبان شرکت در امتحانات ورودی این دو شعبه بایستی شرایط زیر را دارا باشند :

الف – دارا بودن گواهینامه دوره اول دبیرستان

ب – سن بیش‌از ۱۵ و کمتراز ۲۵ سال .

دانشگاه تهران

ماده ۷ – نام نویسی .

الف – نام نویسی در دبیر خانه دانشکده هنرهای زیبا رایگان بعمل می آید . پس‌از گذشتن مدتی که درپیش آگهی تعیین شده دیگر داوطلب پذیرفته نمیشود .

ب – در موقع ثبت نام هر داوطلب مدارك زیر را بایستی به دفتر دانشکده تسلیم نماید :

۱ – درخواست نام نویسی .

۲ – عین شناسنامه و يك برك رونوشت مصدق آن .

۳ – عین و رونوشت گواهینامه سه ساله اول دبیرستان .

ج – امتحان ورودی سالی یکبار و در تاریخی که دربرنامه کارهای سالیانه‌معین شده است بعمل میآید .

ماده ۸ – مواد امتحان ورودی ازقرار زیرین و برنامه تفصیلی‌آن پیوست‌است.

۱ – امتحان تاریخ .

۲ – امتحان طراحی .

ماده ۹ – شماره دانشجویانیکه برای این شعبه بایستی بوسیله مسابقه پذیرفته شوند هرسال ازطرف دانشکده معین میگردد .

ماده ۱۰ – برای آنکه داوطلبی بتواند دانشجوی دانشکده هنرهای‌زیبا شناخته شده و درکارهای سالانه شرکت کند باید شرایط زیرین‌را دارا باشد .

الف – درمسابقه امتحان ورودی پذیرفته شده باشد .

ب – شورای عالی دانشکده با پذیرفتن وی موافقت نماید

آئین‌نامه امتحان ورودی دانشکده هنرهای زیبا که مشتمل برده ماده‌است در هفتاد و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز شنبه نهم شهریور ۱۳۱۹ بطور موقت برای یکسال تحصیلی تصویب شد تا در عمل هرگاه اصلاحی لازم باشد پیشنهاد آن برای تصویب شورای دانشگاه تهیه و تقدیم گردد

رئیس دانشگاه – **اسمعیل مرآت**

آئین نامه داخلی دانشکده هنرهای زیبا

فصل اول ـ مقررات همگانی

ماده ۱ – فقط دانشجویانیکه در امتحانات ورودی پذیرفته شده اند میتوانند در کلاسها حضور بهمرسانیده در امتحانات شرکت نمایند و بگرفتن پاداش (والور) که در آئین‌نامه معین شده نائل گردند .

ماده ۲ – شرط ورود بدورهٔ دوم آنست که دانشجویان دروس نظری وعملی دوره اول را دیده و پاداشهائی (والور) را که در آئین نامه قید شده است دریافت دارند .

ماده ۳ – دانشجویانی‌که بدون عذر موجه غیبت کنند طبق مقرراتی که توسط شورای دانشکده تعیین میگردد مورد مؤاخذه واقع خواهند شد .

ماده ٤ – استادان میتوانند درصورت تخلف دانشجویان از انتظامات ومقررات تقاضای تنبیه و اخراج آنها را بنمایند آئین نامه جداگانه برای حدود و طرز تنبیهات توسط شورای دانشکده تنظیم خواهد شد .

ماده ٥ – از هریك از دروس درتاریخی که دربرنامه کارهای سالانه قیدشده امتحانی بعمل میآید . هرگاه دانشجوئی در امتحانات آخر سال موفق‌نشود میتواند پس‌از تعطیلات در تاریخی که در برنامه کار های سالانه معین شده مجدداً امتحان دهد . هرگاه در امتحانات تجدیدی نیز رد شود باید درس یا دروسی را که در آنها بگرفتن پاداش (والور) معین در آئین نامه نائل‌نشده است ازنو شروع نماید .

تبصره – در شعبه معماری اگر در سال اول دانشجوئی نتواند نمره کافی در دروس هندسه ترسیمی و استاتیك و مقاومت مصالح و استروتومی بگیرد حق دارد در جلسات دروس وامتحانات سال دوم شرکت نماید و در همان سال مواد سال اول را نیز مجدداً تعقیب نماید ولی برای شرکت در امتحانات ساختمان ناگزیر است تمام دروس سال اول را امتحان بدهد .

ماده ۶ – کمینه نمره ایکه در هر درس دانشجویان باید دریافت دارند برای آنکه در آن درس پذیرفته شوند پاداش (والور) نامیده میشود و مقدار آن بسته به اهمیت دروس ممکن است ۱–۰٫۵–۱–۲ یا ۳ (طبق صورت پیوست) باشد .

فصل دوم ـ لیسانس و دکترا

ماده ۷ – سن داوطلب دریافت لیسانس نباید بیشتر از ۲۸ سال باشد. برای شرکت در کارهائیکه برای دریافت لیسانس لازم است داوطلب باید قبل از اینکه ۲۸ سالش بپایان رسد. تمام پاداشهائی که در آئین نامه پیش بینی شده است گرفته باشد جلسه قضات عالی دومرتبه تشکیل میشود و به طرحها (پروژه) و کارهای دانشجویان داوطلب دریافت لیسانس رسیدگی خواهد نمود . دانشجویانیکه دریکی از این جلسات مورد قبول واقع نشوند میتوانند در جلسه بعدی پیشنهادات خود را بدهند . درصورت موفقیت دانشجو میتواند عنوان معمار یا نقاش یا حجار لیسانسیه دانشکده هنرهای زیبارا دارا شود .

ماده ۸ – دکتری – کمینه دو سال پس‌از دریافت درجه لیسانس دانشجویان میتوانند دانشجویان داو طلب گرفتن در جلسه دکتری بشوند در این صورت بایستی کارهای زیرین را انجام دهند :

الف ـ درخواست اجازه برای اینکه طرحی (پروژه) که انتخاب نموده و عنوان آنرا نیز معین نموده اند تقدیم شورای دانشکده نمایند .

ب ـ فهرست پاداشهائی که تا آن زمان دریافت نموده اند .

ج ـ برنامه کارهائی را که میخواهند انجام دهند باتعیین مقصود ودلیل انتخابی که نموده اند .

د ـ طرحهائی که معرف فکر دانشجو باشد با مقیاس کوچك باید ضمیمه درخواست باشد .

ه ـ گواهینامه ایکه بنمایاند که دانشجو دوسال شخصاً کارهای مربوط به رشته تخصصی خودرا انجام داده ویا در آنها نظارت مینموده است ودرصورت امکان عکس هائی که معرف کارهای دانشجو باشد ضمیمه شود .

این درخواست باید شش ماه قبل از تقدیم طرح (پروژه) که تاریخ آن

دانشکده هنرهای زیبا

دربرنامه کارهای سالانه تعیین میشود تقدیم شود اگر شورای دانشکده داوطلبی دانشجو را برای دکترا قبول نماید میتواند آموزش دوره دکتری را شروع نماید . اعطاء درجه دکتری در یك شوری اجباری نیست و درصورت اقتضا شوری میتواند تقاضای دانشجو را بشورای بعد محول نماید هیئت قضات سالی یکبار برای بررسی تقاضاهای دکتری تشکیل خواهد شد .

آئین نامه داخلی دانشکده هنرهای زیبا که مشتمل برهشت ماده و یك تبصره است با دو پیوست آن در هفتاد و نهمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۹ شهریور ۱۳۱۹ بطور موقت برای یکسال تحصیلی تصویب شد تا در عمل هرگاه اصلاحی لازم باشد پیشنهاد آن تهیه و برای تصویب شورای دانشگاه تقدیم گردد .

رئیس دانشگاه — **اسمعیل مرآت**

پیوست آئین نامه داخلی (۱)

صورت پاداشها

۱ — پاداشهائی که در دوره اول بدانشجویان داده میشود .

در دروس نظری — یك نمره مساوی یك والور است (یك ارزش دارد)

مدال درجه سوم مساوی $۱\frac{۱}{۲}$ والور است .

کارهای عملی — در رسم و مدل سازی یك نمره مساوی یك والور

مدال درجه سوم مساوی $۱\frac{۱}{۲}$ والور

در پروژه و Esquisses و ابداع طرحهای تزیینی یك نمره مساوی یك والور

مدال درجه دوم مساوی دو والور

۲ — پاداشهائی که در دوره دوم بدانشجویان داده میشود .

در طراحی و نقاشی — یك نمره مساوی یك والور

مدال درجه دوم مساوی دو والور

مدال درجه اول مساوی ۳ والور

درمدل سازی ومجسمه سازی ـ یك نمره مساوی یك والور

مدال درجه دوم مساوی دو والور
مدال درجه اول مساوی ۳ والور
پروژه و Esquisses و ابداع طرحهای تزیینی
یك نمره مساوی یك والور
مدال درجه دوم مساوی ۲ والور
مدال درجه اول مساوی ۳ والور

تبصره - در دوره دوم دانشجویان شعبه معماری میتوانند در طراحی یك نمره یك مدال درجه سوم و یك مدال درجه دوم دریافت دارند .

دانشجویان شعبه مجسمه سازی میتوانند درطراحی یك نمره یك مدال درجه سوم و یك مدال درجه دوم دریافت داوند .

دانشجویان شعبه نقاشی میتوانند در طراحی یك مدال درجه سوم یك مدال درجه دوم یك مدال درجه اول دریافت دارند .

در مدل سازی - دانشجویان شعبه معماری میتوانند در مدل سازی یك نمره یك مدال سوم یك مدال درجه دوم دریافت دارند .

دانشجویان شعبه نقاشی میتوانند درمدل سازی یك نمره یك مدال سوم یك مدال درجه دوم دریافت دارند .

دانشجویان شعبه حجاری میتوانند در مدل سازی یك نمره یك مدال سوم یك دوم یك درجه اول دریافت دارند .

پیوست آئین‌نامه داخلی (۲)

فهرست مواد تدریسی دورهٔ اول معماری و پاداش (والور) مربوطه بهریك

سال اول

دروس نظری	پاداش (والور) یاضریب
تاریخ هنر	۱ والور
تابلوشناسی و مجسمه شناسی (ایکتوگرافی)	۱ »
تاریخ تمدن ملل	۱ »

دانشکدهٔ هنرهای زیبا

هندسه ترسیمی	۱	والور
مقطع سازی (استرئوتومی)	۱	»
تعادل و مقاومت	۱	»
مناظر و مرایا	۱	»
ساختمان	۱	»

دروس عملی

طراحی	۲	»
مدل سازی	۱	»
طرح معماری و (۱)	٤	»
ابداع طرحهای تزیینی	۲	»

سال دوم

دروس نظری

تاریخ هنر	۱	»
تاریخ تمدن ملل	۱	»
ساختمان	۱	»
بتون مسلح	۱	»
مساحی	۱	»
(۲) برآورد و اندازه برداری	۱	»

دروس عملی

طراحی	۱	»
قالب گیری (۳)	۱	»
طرح معماری	٤	»
ابداع طرحهای تزیینی و (٤)	۳	»

(۱) Esquisses (۲) Devis Etmetres (۳) Modelage
(٤) Esquisses

فهرست کارهای عملی دوره دوم معماری
و پاداشهائی (والور) که دانشجویان درمقابل هریك بایستی بدست آورند

طرح ساختمان	۱۰ والور
ابداع طرحهای تزیینی و Esquisses	٤ »
طراحی	۱ »

فهرست مواد تدریسی دوره اول شعبه نقاشی و مجسمه سازی
و پاداش مربوط بهریك

سال اول

۱ – دروس نظری :

تاریخ هنر	۱ والور
تابلوشناسی و مجسمه شناسی (ایکنوگرافی)	۱ »
تاریخ تمدن ملل	۱ »
مناظر و مرایا	۱ »
تشریح هنری (Anatomie artistique)	۱ »

۲ – کارهای عملی :

	شعبه نقاشی	شعبه حجاری
طراحی	٤ والور	۲ والور
مدل سازی	۱ »	٤ »
Esquisse	۲ »	۱ »
ابداع طرحهای تزیینی	۲ »	۲ »

سال دوم

دروس نظری	شعبه نقاشی
تاریخ هنر	۱ والور
تاریخ تمدن ملل	۱ »

دانشکدهٔ هنرهای زیبا

دروس عملی

	شعبه نقاشی	شعبه حجاری
طراحی	۳ والور	۲ والور
مدل سازی	۳ »	۲ »
مسابقه ها Concours Etudes	نقاشان ٤ »	حجاران ۳ »
Esquisse و ابداع طرحهای تزیینی	۳ »	۳ »

فهرست عملیاتی که دانشجویان در دوره دوم باید انجام دهند

با پاداشهای مربوطه آنها

مسابقه ها Concours Etudes	۱۰ والور
ابداع طرحهای تزیینی	٤ »
طراحی	۱ »
یك Fresque (برای نقاشان)	۱ »
یك مجسمه ایستاده (برای حجاری) (Taille directe)	۱ »

دانشگاه تهران

توانا بود هر که دانا بود

وزارت معارف

دانشگاه تهران

دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

نظر بماده بیستم قانون اساسی معارف مصوب نهم جوزای هزار و دویست و نود شمسی

نظر بقانون تأسیس دانشگاه مصوب هشتم خرداد هزار و سیصد و سیزده

نظر باساسنامه و مقررات دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی مصوب شورای دانشگاه تهران

چون   که در تاریخ   در   تولد یافته بتصدیق هیئت ممتحنه از عهده امتحانات رشته

برآمده و شایسته دریافت درجه لیسانس شناخته شده است بموجب این دانشنامه باو درجه لیسانس در رشته   داده میشود

که از مزایای قانونی آن بهره مند گردد

مهر ....   تاریخ ــــــ ماه ۱۳

رئیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی   رئیس دانشگاه تهران   وزیر معارف

نمونه دانشنامه دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

والاحضرت همایون ولایت عهد دفتر یادبود دانشکدهٔ حقوق را بامضاء خود
موشح و مزین میفرمایند

برداشت از سالنامه ۱۶ـ۱۳۱۵ دانشکده حقوق

روز افتخار و مسرت

تشریف فرمائی والاحضرت همایون ولایتعهد بدانشکده حقوق

کارکنان ، استادان و دانشجویان دانشکده حقوق نهایت افتخار دارند که درجریان سال تحصیلی ۱۵ـ۱۳۱۶ یك روز تاریخی و با عظمتی را درك نموده اند که خاطره پر از بهجت و مسرت آن روز جاودانی بوده و از قلوب آنان محو نخواهد شد .

این روز درخشان و با عظمت که تاریخ دانشکده حقوق و علوم سیاسی آن را در حیات خود ثبت نموده روز فیروزیست که شاهنشاه زاده محبوب ایران و پیشوای جوانان و دانشجویان کشور والاحضرت همایون ولایتعهد با قدوم همایون خود برای نخستین بار و مقدم بر سایر دانشکده ها دانشکده حقوق را مزین فرموده و کارکنان و دانشجویان آنرا قرین افتخار و مباهاتی بی کران فرموده اند .

سیمای محبوب و برازنده و بزرگوار والاحضرت همایون که فروغ ایزدی و فره کیانی از آن تابنده است و سخنان و اندرزهای حکیمانه ای که خطاب بدانشجویان فرمودند همه خاطره های پر افتخار و جاویدی است که هیچگاه دانشجویان این دانشکده آنرا فراموش نخواهند کرد و همواره سعی دارند که با اجرای منویات همایونی در خدمت بوطن عزیز و شاهنشاه معظم خود سر و جان را فدا کنند .

اینك گزارش این روز پر افتخار را ذیلا درج مینمائیم :

سه ساعت بعد از ظهر روز پنجشنبه دهم دیماه ۱۳۱۵ والاحضرت همایون ولایتعهد بدانشکده تشریف فرما گردیدند .

جناب آقای وزیر فرهنك ، رئیس ، معاون و استادان جلو درب دانشکده موکب والاحضرت همایون ولایتعهد را هنگام ورود استقبال کردند .

دو رسد پیشاهنگان دبیرستان علمیه که از جلوی درب دانشکده و صحن حیاط تا ابتدای عمارت صف کشیده بودند مراسم احترامات پیشاهنگی را هنگام ورود معمول داشتند

پس از ورود والاحضرت همایون ولایتعهد باطاق مخصوص پذیرائی خیر مقدم بوسیله رئیس دانشکده بقرار ذیل به پیشگاه والاحضرت همایون معروض گردید :

« موهبت قدوم بندگان والاحضرت همایون مکرمت بی نظیری استکه همیشه در تاریخ مفاخر این دانشکده مضبوط خواهد ماند .

استادان ، دانشیاران و دانشجویان بتوسط این ناچیز عاجزانه خیر مقدم بعرض مرسانند و دوام دولت جوانبخت شاهنشاه عظیم‌الشأن خود و بقای ذات اقدس والاحضرت همایون راکه سرپرستی علم و ادب را در عهدهٔ رأفت و عطوفت ملوکانه خود گرفته اند از خداوند متعال خواستارند . »

والاحضرت همایون ولایتعهد در پاسخ بیانات ذیل را ایراد فرمودند :

« من از شما و تمام دانشجویان دانشکده حقوق اظهار رضایت مینمایم ، »
« نه فقط رضایت بلکه ابراز مسرت و خرسندی هم با آن توأم است . البته »
« میدانیم‌که علم حقوق یکی از بهترین دانشهاست (خطاب بجناب آقای وزیر »
« فرهنگ) علم حقوق قدیمی است . »

« البته این جوانانی‌که تحصیل میکنند خودرا برای خدمتگذاری بکشور »
« و میهن خود آماده مینمایند . بدیهی است عدالت اولین شرط پایداری هر »
« کشوری است و بهمین علت بوده‌که اگر سلطانی را میخواستند تعریف کنند »
« میگفتند عادل است . گرچه این‌حرف ساده و پیش پا افتاده بنظر میرسد ولی »
« ارزش حقیقی آن هیچوقت از بین نمیرود . همان سلاطینی‌که برای آگاهی »
« از حال افراد و همچنین برای رسیدگی بتظلمات مردم زنجیر و جرس بکار »
« میبردند هیچ‌منظوری نداشتند جزاینکه بدینوسیله عدالت را شایع سازند . »

« عدلیه امروزه هم همانست و همان حکم زنجیر و جرس را دارد منتها »
« با تشکیلات اداری و ترقیات منظم و مرتبی‌که در نتیجه تمدن و ترقی کنونی »
« بوجود آمده و بالاخره عدلیه جائی است‌که بیطرفانه قضاوت میکند و عدالت »
« را در کشور نشر و رفاهیت و سعادت افراد را تأمین مینماید . »

دانشکده حقوق وعلوم سیاسی واقتصادی

خطاب بجناب آقای وزیر فرهنك فرمودند :

« چند سال است این دانشکده تأسیس شده ؟ »

جناب آقای وزیر فرهنك بعرض رسانیدندکه : از سابق تأسیس شده ولی از سال ۱۳۰۶ توسعه یافت و رویهمرفته میتوان گفت دهسال است . پرسشهای دیگری نیز فرمودندکه توضیحات و جوابهای مقتضی از طرف جناب آقای وزیر فرهنك و آقای رئیس دانشکده بعرض رسید در اینموقع والاحضرت همایون ولایتعهد دفتر دانشکده را بامضای خود مزین فرموده بتالار قرائتخانه تشریف فرما شدند – در این سالن مراسم معرفی استادان دانشکده بحضور والاحضرت همایون بوسیله جناب آقای وزیر فرهنك بعمل آمد سپس آقای دکتر شایگان معاون دانشکده حقوق گزارشی از تشکیلات دانشکده بشرح ذیل بعرض والاحضرت همایون ولایتعهد رسانیدند .

دانشکده حقوق که امروز افتخار مقدم مبارك والاحضرت همایون ولایتعهد را حاصل کرده و از این افتخار سرافراز و سربلندگشته یکی از شعب شش گانه دانشگاه تهران است که در پانزده بهمن ۱۳۱۳ مراسم افتتاح آن در حضور مبارك بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بعمل آمد .

اینك برای کسب شرافت و افتخار اجازه میخواهد حضوراً از تشکیلات این دانشکده مختصری بعرض برساند .

دانشکده حقوق بچهار رشته تقسیم می شود که در حقیقت هر رشته دانشکده جداگانه است منتهی چون رشته های مزبور بهم ارتباط و پیوستگی دارند هر چهار رشته را در یکجا دائر نموده اند .

رشته های مزبور عبارتست از :

رشته قضائی – رشته سیاسی - رشته اقتصاد و رشته تجارت .

سال اول دانشکده مشترك است یعنی در آن سال دانشجویان تمام رشته ها با هم درس میخوانند ولی در سال دوم وسوم رشته ها از یکدیگر جدا میشوند . دروس دانشکده حقوق اجمالا یك دوره حقوق عمومی یعنی حقوق اساسی . همینطور یك دوره حقوق خصوصی یعنی حقوق مدنی و حقوق تجارت و حقوق صنعتی و حقوق بین الملل خصوصی نیز در دانشکده تدریس میشود . یك دوره فقه و یك دوره علم اقتصاد و یك

دوره علم مالیه با پارهٔ از دروس دیگر برنامهٔ دانشکدهٔ حقوق را تکمیل میکند .

عده دانشجویان دانشکده حقوق ۲۶۸ نفر استکه از اینعده ۱۵۰ نفر درسال اول ، ٤٤ نفر در سال دوم و ۷٤ نفر در سال سوم مشغول تحصیل هستند ، عده استادان دانشکده (۲۳) نفر است وکارکنان اداری جمعاً ۱۲ نفر هستند . دانشکده دارای کتابخانه ایستکه متجاوز از ۵۰۰۰ کتاب دارد ، اینعده گوکه از لحاظ شماره اهمیتی ندارد ولی چون مطابق حوائج دانشکده تهیه گردیده از آنها کاملا استفاده میشود طرز ترتیب کتابها طرز اعشاری یعنی روش D . U . V است بعلاوه کتابخانه مجلات فارسی ، فرانسه و انگلیسی دریافت میکند که فعلا عده آنها ۱۶ میباشد .

دانشجویان هر رشته پس از سه سال لیسانسیه میشوند . گو که تمام محصلین این کشور در تحت لوای بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاه و والاحضرت همایون ولایتعهد خدمتگذار وفادار و جان نثار این کشور خواهند بود ولی افتخار لیسانسیه های دانشکده حقوق این است که چه در موقع اشتغال بخدمت رسمی و چه در غیر آن مجری اوامر دولت هستند و ارادهٔ پدر تاجدار خودرا اجراء می نمایند و مانند سربازان شاه پرست و وطن دوست برای فداکاری در راه کشور خودرا حاضر میسازند .

دانشکده حقوق موقتاً در این عمارت قرار گرفته و در آتیه بعمارت مخصوص که در دانشگاه تهران ساخته خواهد شد منتقل خواهد شد و فعلا برای اعتذار با نهایت خضوع باید عرض کنیم :

گرخانه محقر است و تاریك   بر دیده روشنت نشانم

والاحضرت همایون ولایتعهد در پاسخ این گزارش بیانات ذیل را ایراد فرمودند :

« البته آقایان استادان همانطوریکه آقای معاون دانشکده بیان کردند »
« حس وطن دوستی و جانفشانی را در نهاد دانشجویان تحریك مینمایند و »
« البته بایدخوب توضیح دهندکه وطن دوستی بزرگترین فریضه هرایرانیاست »
« و اطمینان دارم که همهٔ آقایان استادان این موضوع را پیوسته در نظر دارند »
« و همیشه بدانشجویان تذکر میدهند تاروح وطن دوستی وایمان کامل در »
« حقوق کشوری که باید زنده باشد ایجاد و مستقر گردد و همان دانشجویان »

« نیز بنوبهٔ خود در آتیه به نونهالان وطن آنچه‌را که از شما آقایان فرا گرفته »
« اند بامانت بدیگران خواهند سپرد . »
« من از تمام آقایان راضی هستم نه فقط برای ایفای وظیفه آموزگاری »
« و دانش دوستی بلکه برای خدمتگذاری صمیمانه به میهن خودکه در انجام »
« آن مساعی و جهد وافی بکار میبرید . »

والاحضرت همایون ولایتعهد پس از بازدید کتابخانه سئوالاتی در خصوص رساله فارغ‌التحصیلهای دانشکده فرمودند آقای وزیر فرهنك توضیحات لازمه را بعرض رسانیده و خاطر والاحضرت همایون را آگاه ساختند که وزارت فرهنك هر سال یك یا دو رساله از بهترین آنها را چاپ مینماید و رساله های خوبی نیز در کتاب خانه موجود است .

در این موقع والاحضرت همایون ولایتعهد برای بازدید کلاسها از کتابخانه خارج و کلاسها را سرکشی فرمودند در کلاس اول آقای دکتر قاسم زاده حقوق اساسی را تدریس مینمودند و در کلاس دوم آقای دکتر سنجابی بتدریس حقوق اداری اشتغال داشتند و در کلاس سوم آقای عبده مشغول تدریس اصول محاکمات حقوقی بودند . هر کدام از استادان با تحصیل اجازه قسمتی از درس مربوط را در حضور همایونی بیان کردند . والاحضرت همایونی در موقع باز دید کلاس سوم دانشجویان آنرا نیز مورد تفقد و مرحمت خود قرار داده با بیانات مؤثر و تشویق آمیزی اظهار فرمودند که :

« یقین دارم دانشجویان این کلاس جدیت دارند که این چند ماهه تحصیلی »
« دیگر را هم با حسن انجام وظیفه باتمام رسانیده داخل جامعه شوند تا وظیفهٔ »
« خدمت بمیهن خودرا که بزرگترین آمال آنهاست بموقع اجراء گذارند . »

بیانات والاحضرت همایون ولایتعهد تأثیر نیکو و عمیقی در روحیهٔ دانشجویان بخشیده و مراتب سپاسگذاری خودرا با کف زدن های ممتد بدرقه والاحضرت همایونی تا هنگام خروج از دانشکده ابراز داشتند . بازدید دانشکده در ساعت چهار و ربع بپایان رسید و هنگام باز گشت والاحضرت همایون ولایتعهد درب دانشکده خطاب بجناب آقای وزیر فرهنك فرمودند :

« من از استادان و دانشجویان این دانشکده اظهار رضایت میکنم و »
« شما هم مراتب رضایت مرا بکلیه استادان و دانشجویان ابلاغ کنید . »

اساسنامهٔ دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی که در جلسه ۲۰ شهریور ۱۳۱۷ شورای دانشگاه بتصویب رسیده است .

ماده ۱ -- شرط ورود بدانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی داشتن گواهی نامه کامل متوسطه ادبی است لیسانسیه های سایر دانشکده ها نیز میتوانند به دانشکده حقوق وارد شوند .

ماده ۲ - دوره تحصیلات دانشکده حقوق وعلوم سیاسی واقتصادی سه سال است ودانشجویان پس ازتمام کردن دوره مزبور وگذراندن مقاله ختم تحصیل حق گرفتن درجه لیسانس را خواهند داشت .

ماده ۳ - دانشکده حقوق وعلوم سیاسی واقتصادی دارای سه رشته است : رشته قضائی ـ رشته سیاسی ـ رشته اقتصاد .

ماده ۴ - برنامه دانشکده حقوق‌وعلوم سیاسی واقتصادی بترتیب ذیل است :

سال اول	شماره ساعات درهفته
حقوق مدنی	۳
علم ثروت	٤
تکمیل زبان وآموختن اصطلاحات حقوقی	۳
حقوق بین الملل عمومی	۳
حقوق اساسی	۲
فقه	۲
مالیه	۲
۷	۲۰

سال دوم	شماره ساعات درهفته
حقوق مدنی	۳
علم ثروت	۳
قرائت کتب حقوقی فرانسه	۲

دانشکده حقوق وعلوم سیاسی واقتصادی

حقوق تجارت	٤
حقوق اداری	۳
حقوق جزا	۳
اصول محاکمات حقوقی	۲
۷	۲۰

سال سوم قضائی

	شماره ساعات در هفته
حقوق مدنی	۳
حقوق بین‌الملل خصوصی	۲
تاریخ حقوق	۲
ثبت اسناد	۱
فقه	۲
اصول و قواعد و فقه	۳
حقوق جزاء خصوصی و اصول محاکمات جزاء	۳
حقوق رم و حقوق مدنی تطبیقی	٤
۸	۲۰

سال سوم اقتصادی

	شماره ساعات در هفته
حقوق مدنی	۳
پول و بانك	۳
زبان (انگلیسی یا روسی)	٤
جغرافیای اقتصادی	۲
تاریخ عقاید اقتصادی	۲
قوانین مالیاتی و محاسباتی عمومی ایران	٤
احصائیه	۱
اقتصاد اجتماعی و بیمه	۱
۸	۲۰

سال سوم سیاسی	شماره ساعات در هفته
حقوق مدنی	۳
حقوق بین‌المللی خصوصی	۲
زبان (انگلیسی یا روسی)	٤
جغرافی اقتصادی	۲
تاریخ دیپلماسی عمومی	٤
تاریخ دیپلماسی ایران	۱
تشکیلات دول همسایه	۲
جامعه ملل	۲
۸	۲۰

تبصره ۱ — استادان باید در سال چند ساعت را صرف بتمرین درس نموده بهر نحو که صلاح بدانند دانشجویان را بنوشتن موضوع های مختلف راجع بدرس خود و یا بسخن رانی در آن خصوص و از این قبیل تمرین ها وادار کنند . هر یك از استادان بخواهند میتوانند برای تکمیل یا تمرین ساعات اضافی منظور دارند .

تبصره ۲ — از درسهای دوتائی نظیر پول و بانك و اقتصاد اجتماعی و بیمه دو امتحان بعمل خواهد آمد ولی فقط معدل نمره آن در درس در جمع نمرات امتحانات منظور خواهد گردید .

ساختمان جدید دانشکده حقوق

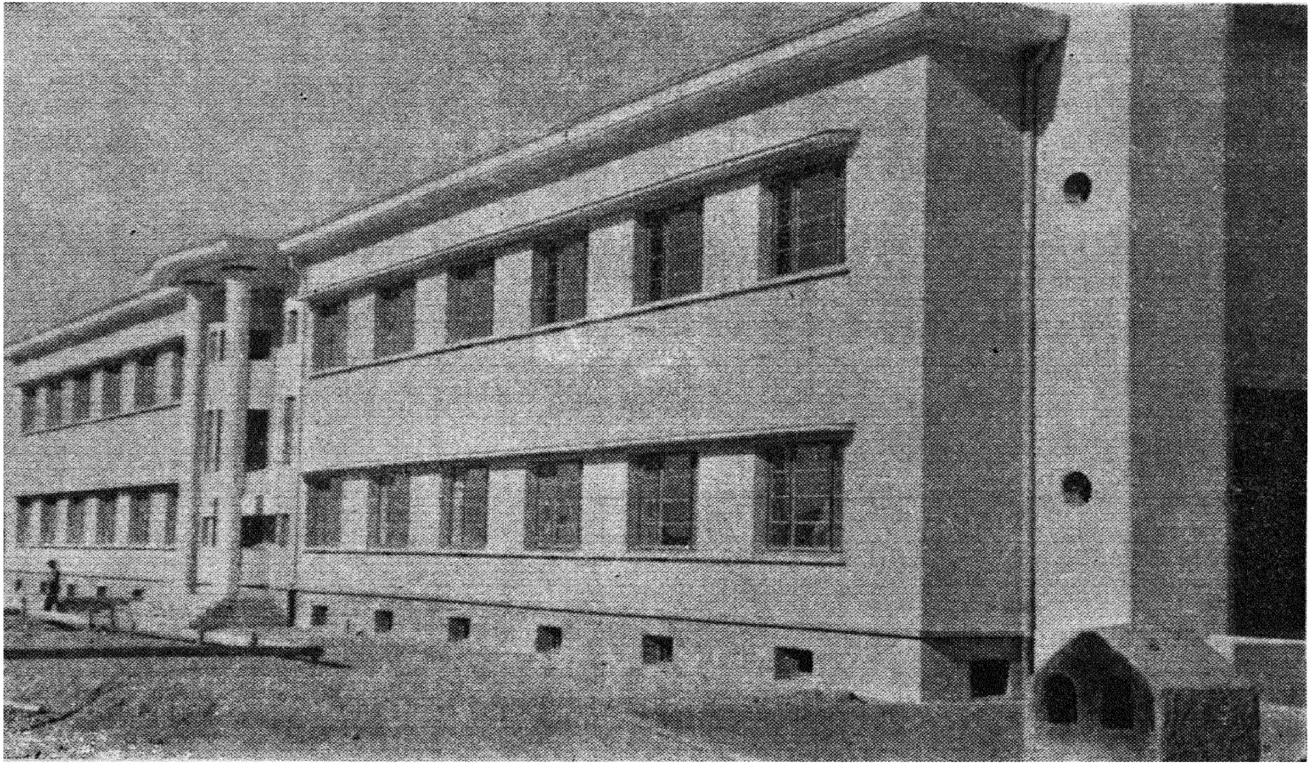
وسعت زیر بنای این دانشکده در حدود ۳۳٤۰ متر مربع و گنجایش هزار نفر دانشجو دارد - در شمال عمارت باشگاه و جنوب دانشکده فنی واقع گردیده و علاوه بر زیر زمین دارای دو آشکوب میباشد.

آشکوب سطح زمین شامل یك کلاس درس ۲۰۰ نفری و دو کلاس درس ۱۵۰ نفری و یك کلاس درس ۱۲۰ نفری و یك کلاس ٦۰ نفری بوده و دارای آمفی تئاتر ۵۰۰ نفری است و درقسمت شمال بنا ده اطاق برای هیئت رئیسه وهشت اطاق برای دفتر و قسمت محاسبات منظور شده است.

آشکوب دوم دارای یك کلاس درس ۲۰۰ نفری و دو کلاس درس ۱۵۰ نفری و یك کلاس درس ۱۲۰ نفری و در قسمت وسط تالار نمایش اشیاء و تالار مطالعه ومخزن کتاب بگنجایش ۳۰۰۰۰ جلد کتاب است ودرقسمت غرب شش اطاق برای مدیر کتابخانه و مطالعه استادان و چهار اطاق برای امتحانات نهائی میباشد.

مقدمات بنای این دانشکده در ۱۳۱۷ فراهم شده و از ابتدای سال تحصیلی آینده مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

ساختمان قدیم دانشکده حقوق در برابر صفحه ۵۲ VII گراور شده است

جبهۀ جنوبی دانشکده حقوق و سر در ورود

دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

۱ ـ حقوق مدنی ـ سال اول

درس آقای دکتر علی شایگان

سه ساعت در هفته

کتاب اول – اشخاص .

باب اول – وجود اشخاص ـ بدایت وجود اشخاص ـ نهایت وجود اشخاص تردید در وجود انسان (غائب مفقودالاثر) .

باب دوم – مختصات اشخاص – اسم – اقامتگاه – احوال شخصی – اهلیت حجر و قیمومت – محجورین – صغیر ـ مجنون – قیمومت – کلیات – موارد نصب قیم و ترتیب آن – اشخاصیکه در قیمومت دخالت دارند – وظایف و اختیارات قیم – ضمانت اجراء قواعد راجع بحجر و قیمومت – خروج از قیمومت – دارائی – اشخاص حقوقی

کتاب دوم – خانواده – کلیات ـ خانواده و قرابت .

باب اول – نکاح – عقد نکاح – شرایط اساسی نکاح – شرایط منفی یا موانع نکاح – نکاح منقطع یا متعه – شرایط صوری نکاح – ضمانت اجراء شرایط نکاح بطلان نکاح – عدم نفوذ یا خیار فسخ نکاح ـ انحلال نکاح – تعریف و اقسام طلاق و عقایدی که در این خصوص وجود دارد – شرایط طلاق – حقوق و تکالیف زن و شوهر روابط مالی زن و شوهر – مهر – نفقه زن – روابط غیر مالی زن و شوهر .

باب دوم – قرابت ـ اثبات نسبت و نفی ولد – حقوق و تکالیف ناشی از قرابت ـ الزام بانفاق یا حق نفقه – حضانت یا نگاهداری اطفال – ولایت قهری .

---

۲ ـ اقتصاد ـ سال اول

درس آقای دکتر حسن شهید نورائی

چهار ساعت در هفته

ماهیت کیفیات اقتصادی و موضوع علم اقتصاد

کلیات : انتقاد از تعاریف مختلفه اقتصاد – اقتصاد نظری و اقتصاد عملی مناسبات اقتصاد با سایر علوم ـ مشخصات قوانین اقتصادی .

معارضین علمیت اقتصاد ـ قوانین اقتصادی طبیعی و قوانین اقتصادی تاریخی اقتصاد ملی و اقتصاد بین‌المللی ـ فرق بین اقتصاد و اقتصاد اجتماعی

تعریف علم اقتصاد :

روش تحقیق در اقتصاد - تعریف روش تحقیق - روش‌تحقیق نحله های اقتصادی قرون گذشته - روش تحقیق نحله های اقتصادی معاصر :

نحله ریاضی - نحله روانشناسان - نحله تاریخی آلمان - نحله لوپله .

بهترین روش تحقیق - اهمیت تجربه در اقتصاد - ذکر علومی که بشناسائی کیفیات اقتصادی کمك میکنند - مختصری از علم آمار .

ملخص عقاید اقتصادی - قرون باستانی - قرون وسطی - مرکانتی لیست ها - فیزیوکراسی - آدم اسمیث - پیروان آدم اسمیث و نحله بد بینان - نحله های معاصر .

اصطلاحات اقتصادی :

احتیاج - نافعیت - اموال - ثروت - تملیك - ارزش استعمالی - مبادلات .

قسمت اول : تولید ثروت .

١- تعریف تولید - نظریه فیزیوکراسی درباب تولید - قابلیت تولید درصنعت و بازرگانی - قابلیت تولیدکار - عوامل تولید - مفهوم این اصطلاح - کار و مشخصات اقتصادی آن - تقسیم بندی کارهای مختلف - طبقه بندی کارهای صنعتی - اهمیت کارهای مختلف در امر تولید .

٢ - طبیعت - اثر انسان در طبیعت .

٣ - سرمایه - تعریف سرمایه - سرمایه بارور و سرمایه سود آور - سرمایه تولید و سرمایه مصرف - انواع مختلف سرمایه - نظریات و عقاید اقتصاد شناسان در موضوع سرمایه - تشکیل سرمایه - باروری سرمایه - نظریهٔ بهرهٔ نامتناسب - تقسیم سرمایه بین رشته های مختلف تولید .

سازمان تولید - تعریف مولد مستقل و افزارمند و روستائی .

تشخیص متصدی از سرمایه دار وکارگر - وظیفه اقتصادی متصدی - انواع مختلف تصدی - مزایا و نقائص انواع تصدی - انواع تصدی در کشاورزی - تصدی دولت در امور اقتصادی .

تشریح اقتصادی امر تولید - قانون تقسیم‌کار - انواع تقسیم‌کار - تقسیم محلی و تقسیم بین‌المللی‌کار - نتایج تقسیم‌کار - مزایای تقسیم‌کار و معایب آن - مسئله ماشین ترقی ماشین سازی - فوائد ماشین - انتقاد از ماشین - رد ایرادات مربوط بصنایع جدید - انواع مختلف آزادی‌کار - تحولات تاریخی آزادی‌کار - بردگی و اسلوب

طبقاتی ـ انجمن های افزارمندان در قرون گذشته ـ تغییرات افزارمندی ـ نظر انتقادی از افزارمندی قرون گذشته - رقابت آزاد و معایب آن ـ تجدید رقابت آزاد و علل آن - انحصار عملی و انحصار قانونی - اتحادیه مولدین کارتل و تروست - اتحادیه‌های صنعتی بین‌المللی - مزایا و محاسن - اتحادیه های مولدین .

تشریح معنی دمپینك و انتقاد آن ـ بحث در مالکیت ـ تحولات تاریخی مالکیت مالکیت ارضی و مالکیت منقول - مداخلات دولت در امر مالکیت ـ علل و نتایج آن انتقال مالکیت و اثرات اقتصادی آن - بحث در ارث از لحاظ اقتصادی ـ مبنای فلسفی مالکیت و عقاید اقتصاد شناسان در این باب ـ تمرکز در تولید - تمرکز در صنعت تمرکز در بازرگانی ـ انواع تمرکز - نتایج تمرکز - مزایا ومعایب آن - حدود تمرکز علل عدم تمرکز در کشاورزی - اثر دولت در امر تولید - انواع مداخله دولت - مداخلات مستقیم و غیر مستقیم ـ راهسازی و نتایج آن در تولید - مداخله دولت در سازمان بنگاههای همگانی - شرکت دولت در تولید صنعتی - شرکت شهرها و استانها در تولید صنعتی .

قسمت دوم : جریان ثروت .

اهمیت اجتماعی - مبادلات - انواع مبادله ـ ارزش - نظریات مربوط بارزش انواع ارزش ـ بها - طرز تعیین بها ـ قانون عرضه و تقاضا ـ بهای عادی و غیرعادی انحصار و اثر آن در تعیین بها علل تغییرات بها - علل تغییرات بهای پول - تأثیر تغییرات بهای پول در بهای کالاها ـ طرز تعیین شاخص اقتصادی .

پول : تاریخچه پول - مشخصات اقتصادی پول ماهیت پول - رابطه بین ارزش واقعی و ارزش اسمی پول - فرق بین پول و سایر کالاها - تولید و جریان پول ـ انواع پول ـ پول فعلی ایران - قانون گرشام ـ انواع سیستم پول - پول کاغذی - فوائد و معایب آن - وضع پول دنیا بعد از جنك ۱۹۱۴ـ۱۹۱۸ .

اعتبار : تعریف اعتبار ـ انواع اعتبار - اهمیت اقتصادی اعتبار ـ برات ـ فته طلب ـ چك و غیره - برگهای بهادار بنگاههای اعتبار ـ بانگها - تاریخچه بانك ـ انواع بانك - اقدامات بانکی ـ بانکهای اختصاصی ـ بانکهای ناشر اسکناس - بانك ملی ایران و سایر بانکهای ایران - بانك تصفیه مطالبات بین‌المللی - حدود حق نشر اسکناس در کشورهای مختلف - بانکهای رهنی وکارگشائی ـ بانك های تعاونی ـ فلاحتی - صنعتی ـ دریائی .

اعتبارات عمومی و بدهکاری دول بزرك ـ انواع وام های دولتی ـ طریق وام خواهی و طرز استهلاك وام های دولتی .

۳ - حقوق بین‌الملل عمومی - سال اول

درس جناب آقای محمد مظاهر

سه ساعت در هفته

تقسیمات مختلفه حقوق مختصراً - روابط حقوق بین‌الملل با حقوق داخلی .

منابع حقوق بین‌الملل عمومی - تاریخ حقوق بین‌الملل - معاهداتیکه در نتیجه جنگ بین‌الملل ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ منعقد شده است :

دولت از لحاظ حقوق بین‌الملل عمومی - عناصر تشکیل دهنده دولت - ملت مؤسسات مختلفه که تحت قوانین حقوق بین‌الملل عمومی قرار میگیرد .

انواع دول - دول از حیث ترکیب و انواع دول مرکبه - دول از حیث حکمرانی و استقلال - دول از حیث ترتیب حکومت - دول از حیث قدرت - تشکیل وتوسعه و انقراض دول - شناسائی دول - نتایج حقوقی آن - تغییر وضع حکومت و اثرات آن از لحاظ حقوق بین‌الملل .

تشکیلات و اصول وظائف جامعهٔ ملل بطور خلاصه .

حقوق و تکالیف دول - وضعیت حقوق دول - دخالت و تاریخ آن - انواع دخالت - اصول مختلفه دخالت - بی طرفی دائمی .

حقوق و معافیتها و امتیازات پاپ از لحاظ حقوق بین‌الملل عمومی .

حکمرانی دول - مایملك دولت وانواع آن - وسایل مختلفه تحصیل املاك دولتی

دریاها - اصل آزادی دریاها - مبنای آزادی دریاها و نتایجی که از این آزادی تولید میگردد - استثناهای وارده بر اصل آزادی دریاها .

رودها - وضعیت رودهای بین‌المللی و شرح مهمترین آنها - وضعیت رودهای ملی - سفاین - دزدی بحری - سفاین حامل برده .

ارتفاق بین‌المللی .

مستملکات جوی دول - حقوق دول در جو - وضعیت طیارات - تلگراف بیسیم

روابط دول - امتیازات رؤسای دول در خارجه - نمایندگان سیاسی - حق سفارت - طبقات مختلفه نمایندگان سیاسی - انواع مأموریتهای سیاسی - وظائف و امتیازات نمایندگان سیاسی .

قنسولها - تاریخ قنسولگری - حدود صلاحیت قنسولها - امتیازات و وظائف قنسولها در ممالك کاپی‌تولاسیونی - تفاوت قنسولها با نمایندگان سیاسی .

دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

عهود - انواع عهود - انعقاد عهود - تصدیق عهود - مبادله تصدیقنامه - اجرای عهود - تضمینات اجرائی آنها - اختتام عهود .

منازعات بین‌المللی - انواع منازعات بین‌المللی و وسیله رفع آنها - کنفرانسهای صلح لاهه ۱۸۹۹ و ۱۹۰۷ و کنفرانس بحری لندن ۱۹۰۹ .

حل اختلاف بطریق صلح و مسالمت - مذاکرات مستقیم - حکمیت - تاریخ حکمیت - محکمه دائمی حکمیت - وساطت و دخالت دوستانه - کمیسیون بین‌المللی تحقیق

حل اختلافات بطریق خصمانه - انواع وسائل خصمانه - معامله متقابله - معارضه بمثل - محاصره بحری جنگ - متخاصم - انواع جنگ - علل مشروع و غیر مشروع جنگ - قوانین جنگ .

جنگ بری - اعلان جنگ - انواع متخاصم و غیر متخاصم - وسایل خسارت رسانیدن بدشمن - حقوق و تکالیف متخاصمین نسبت بافراد دشمن - اسیر جنگی - مجروحین و مرضی - تصرف اراضی دشمن و آثار مختلفه آن - روابط متخاصمین با یکدیگر - رسول - قراردادها و مقاولات نظامی - عدم رعایت قوانین جنگ و اثرات مترتبه بر آن - بیطرفی در جنگ بری - انواع بیطرفی - تکالیف و حقوق دول بیطرف .

جنگ بحری - اشخاص و اموال خصم در جنگ بحری - کورس .

بیطرفی در جنگ بحری - وضعیت سفاین خصم در آبهای دول بیطرف - تجارت دول بیطرف - تحدیدات وارده بحقوق دول بیطرف در جنگ بحری - قاچاق جنگی - محاصره بحری - معاونت خصمانه - حق تفتیش سفاین - غنیمت بحری .

جنگ هوائی - ترتیبات جنگ هوائی - بیطرفی در جنگ هوائی - اختتام جنگ بعهد نامه صلح .

٤ ـ حقوق اساسی

درس آقای دکتر قاسم زاده

دو ساعت در هفته

مقدمه - تقسیمات حقوق - حقوق طبیعی و حقوق موضوعه - حقوق مدون و حقوق عادی - حقوق داخلی و حقوق بین‌المللی ـ حقوق عمومی و حقوق خصوصی ·

قسمت اول ـ کلیات - تعریف حقوق اساسی - روابط حقوق اساسی با سایر علوم - تعریف دولت ـ ارکان سه‌گانه دولت (قلمرو ـ سکنه - حاکمیت) عقایدمختلفه راجع بحق حاکمیت ـ عقاید مختلفه راجع بپیدایش دولت - وظایف دولت .

اشکال مختلفه دولت - دول مجتمعه و دول متحده - اتصال شخصی و اتصال واقعی - دولت مستقل ـ دولت تحت‌الحمایه - دولت خراج گذار - اشکال مختلفه حکومت - حکومت سلطنتی و جمهوری .

قوای سه گانه دولت ـ نظریه منتسکیو ـ قوهٔ مقننه - تشکیل قوه مقننه از دو مجلس ـ معایب و محسنات ترتیب دو مجلس ـ ترتیبات مختلفه انتخابات ـ امتیازات وحقوق اعضاء مجلس ـ وظائف قوهٔ مقننه ـ تغییر در قانون اساسی ·

قوهٔ مجریه ـ رئیس مملکت ـ اختیارات رئیس مملکت از لحاظ دخالت در قوه مقننه و قوهٔ قضائیه - اختیارات رئیس مملکت از لحاظ ریاست قوه مجریه - وزراء انتخاب و عزل وزراء ـ مسئولیت و محاکمه وزراء ـ تشکیلات قضائی .

قسمت دوم ـ حقوق اساسی ممالك مختلفه ـ کلیات حقوق اساسی ممالك فرانسه و انگلیس و بلژیك و سویس و ممالك متحده امریکا :

حقوق اساسی ایران - قلمرو ایران ـ سکنهٔ ایران ـ وظایف و حقوق اتباع ایران ـ موقعیت اجانب در ایران ـ تحصیل و ترك تابعیت - قوای سه گانه در ایران ریاست مملکت ـ ولایت عهد ـ اقتدارات رئیس مملکت از لحاظ شرکت در قوه مقننه و قوه قضائیه - اختیارات رئیس مملکت از لحاظ ریاست قوه مجریه - اختیارات رئیس مملکت از لحاظ دخالت در قوه قضائیه ـ مجلس شورای ملی - مجلس سنا - ترتیب انتخابات - وظایف مجلس شورای ملی - نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی - امتیازات و حقوق اعضاء مجلس شورای ملی - تشکیلات قضائی در ایران ·

۵ ـ فقه ـ سال اول

درس آقای محمد سنگلجی

سه ساعت در هفته

باب بیع – ۱ – تعریف عقد بیع و فرق آن با معاطات ـ ۲ - اقسام و احکام عقود ـ ۳ ـ شرایط متعاقدین ـ ٤ ـ شرایط بیع – ۵ ـ صحت بیع فضولی ٦ ـ آداب خرید و فروش - ۷ ـ معنای قبض و حقیقت قبض ـ ۸ - اقسام و احکام خیارات ـ خیار مجلس ـ خیار حیوان ـ خیار شرط ـ خیار تأخیر ـ خیار رؤیة ـ خیار غبن - خیار عیب ـ خیار تبعض صفقه ـ خیار تدلیس - خیار تعذر تسلیم ـ ۹ - اقسام بیع ـ بیع نقد و حکم آن ـ بیع نسیه و حکم آن - بیع سلم و سلف و حکم آن ـ بیع‌کالی بکالی و حکم آن - ۱۰ ـ اقسام بیع نسبت باخبار و عدم اخبار براس المال ـ بیع مرابحه و حکم آن - بیع مواضعه - بیع تولیه ـ بیع مساومه ـ ۱۱ - بیع اثمان و شرایط صحت آن - ۱۲ – بیع میوه و شرایط صحت آن - ۱۳ ـ اقسام شروطیکه در ضمن عقد بیع میشود و ضابطه شروط ـ ١٤ ـ اختلافاتیکه بین متعاملین در مقدار ثمن و یا مشخص و غیر مشخص بودن ثمن پیدا میشود و حکم آنها ـ ۱۵ ـ تعریف ربا و شرایط تحقق ربا ـ ١٦ - فرق بین ربای قرضی و جنسی ـ ۱۷ ـ فرق بین ملك عین و ملك منفعت و ملك انتفاع ـ قرض و احکام قرض ۰

باب رهن – ۱۹– تعریف رهن ـ ۲۰ - شرایط صحت ولزوم رهن ـ ۲۱ ـ صحت رهن نسبت باموالیکه در ذمه ثابت است ـ ۲۲ ـ شرایط راهن و مرتهن ۲۳ ـ شرایط عین مرهونه ـ ٢٤ ـ نزاعهائیکه بین راهن و مرتهن در عین مرهونه پیدا میشود و احکام آنها ۰

باب ضمان - ٢٤ - تعریف ضمان ـ ۲۵ ـ شرایط صحت ضمان- ٢٦ ـ ضمان ضم ذمه است و یا نقل ذمه ـ ۲۷ ـ شرایط ضامن و مضمون له و مضمون‌عنه ۲۸ ـ معنای ضمان عهده و شرایط صحت آن - ۲۹ – صحت و عدم صحت ضمانت نسبت باعیان مضمونه ـ ۳۰ ـ شرایط مال مضمون ـ ۳۱ ـ تعریف حواله و شرایط صحت آن - ۳۲ ـ اقسام و احکام حواله ـ ۳۳ ـ تعریف کفالت و شرایط صحت

باب صلح – تعریف عقد صلح وشرایط صحت آن ـ ۳۵ – احکام صلح ـ ٣٦ ـ صحیح بودن صلح اعیان و منافع ۰

باب شرکت - ۳۷ - تعریف شرکت وشرایط صحت عقد شرکت - ۳۸ - اقسام شرکتهای صحیح و باطل - ۳۹ - احکام شرکت .

باب عاریه - ۴۰ - تعریف عقد عاریه - ۴۱ - شرایط صحت عقد عاریه ۴۲ - فرق بین عاریه مضمونه و غیر مضمونه - ۴۳ - حکم نزاعهائیکه بین معیر و مستعیر در عین معاره پیدا میشود .

باب ودیعه - ۴۴ - تعریف عقد ودیعه وشرایط صحت آن - ۴۵ - فرق بین امانت مالکی و شرعی - ۴۶ - اختلافاتیکه بین مودع ومستودع در عین مودعه پیدا میشود و احکام آنها - ۴۷ - فرق بین تعدی و تفریط .

۶ - مالیه - سال اول

درس جناب آقای محمد مظاهر

دو ساعت در هفته

قواعد عمومی راجع بمالیات - لزوم مالیات - تعریف مالیات - حقانیت مالیات تفسیراتی که از لفظ مالیات شده است - فائده مالیات - شرایطی که مالیات باید دارا باشد

توزیع مالیات - مالیات منحصر بفرد و مالیات متعدد و مالیات بر سرمایه - مالیات برعایدی - مالیات برعایدات - نرخ مالیات - مالیات تصاعدی و مالیات تناقصی مالیات نسبی - مواردیکه اصول تصاعدی باید اجرا شود وصفات مالیات تصاعدی ونتایج آن .

انواع مالیاتها - مالیات مستقیم و غیر مستقیم - محسنات و معایب مالیات مستقیم محسنات و معایب مالیات غیرمستقیم - مالیاتهای توزیعی و مالیاتهای نرخی - محسنات و معایب مالیاتهای نرخی - مالیات بر ثروت و مالیات بر مصرف - مالیات بر اشخاص و مالیات بر اموال - قوانین مالیه - قوانین عمومی راجع بمالیاتهای مستقیم - تکالیف سه‌گانه دولت در معاملات مالیاتی - سنواتی بودن مالیات - مؤدیان مستنکف - امتیازات مخصوصه خزانه دولت نسبت بسائر دائنین مستنکف .

انواع مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم و انحصارات ایران .

بودجه - کلیات - دوره عمل - کاملیت بودجه - شاملیت بودجه - پیش بینی عایدات - طریقه بودجه و مدت تهیه آن - حق تقدیم و اختیارات مجلس شورای ملی جریان تصویب بودجه درهیئت مقننه - دوازدهم موقتی - اعتبارات اضافی - امتناع از تصویب بودجه - اجرای بودجه .

تشکیلات وزارت مالیه .
وصول و مرکزیت عایدات - تأدیه مخارج صاحبان جمع - دوره مکمله ·
تفتیش اجرای بودجه - تفتیش اداری - تفتیش قضائی - دیوان محاسبات - تفتیش پارلمانی - قانون تفریغ بودجه - دیون عمومی ·

۷ - حقوق مدنی - سال دوم

درس آقای دکتر امامی

سه ساعت در هفته

۱ - اموال و مالکیت بطور کلی ·

۲ - حقوق مختلفه که برای اشخاص نسبت باموال حاصل میشود - مالکیت - حق انتفاع - حق ارتفاق - احکام و آثار املاک نسبت باملاک مجاور ·

اسباب تملك :

۱ - احیاء اراضی موات و حیازت اشیاء مباحه - معادن - اشیاء پیداشده حیوانات ضاله - دفینه - شکار ·

۲ - عقود و معاملات و الزامات

عقود و تعهدات بطور کلی :

اقسام عقود و معاملات - شرایط اساسی برای صحت معامله - اثر معاملات - شرایط ضمن العقد معاملات فضولی - سقوط تعهدات - الزاماتی که بدون قرار داد حاصل می شود - (کلیات غصب - اتلاف - تسبیب - استیفاء) ·

۸ - اقتصاد - سال دوم

درس آقایان دکتر قاسم زاده و دکتر جزایری

سه ساعت در هفته

جریان ثروت :

۱ - حمل و نقل - اهمیت اقتصادی حمل و نقل - تکامل حمل و نقل در طی ازمنه گذشته - راه آهن و کشتی رانی داخلی راه آهن در ایران - وسایل حمل و نقل دریائی - بحریه تجارتی - اهمیت بندرها در اقتصاد کشور ·

۲ ـ تجارت داخلی — مفهوم لفظ تجارت — تفکیك بین تجارت داخلی و تجارت خارجی ـ تشخیص جزئی فروشی از عمده فروشی - تاریخچه تجارت داخلی شرکت های تجارتی ـ صور مختلف آنها ـ شرکت های تعاونی مصرف - طرز عمل این شرکتها ـ سفته بازی ـ بورس ـ بورس اجناس و بورس نقود ـ انواع مختلف معاملات بورسی ـ معاملات کوتاه مدت و معاملات دراز مدت ـ اقسام معاملات دراز مدت ـ اهمیت اقتصادی بورس و معاملات بورسی در دنیا ـ مزایا و معایب بورس ٠

۳ ـ تجارت خارجی — کلیات ـ تحولات تجارت خارجی درازمنه گذشته - تاریخچه تجارت خارجی ایران ـ ملخص آمار مربوط بتجارت خارجی ایران از۱۲۹۹ ببعد - کشورهای مهمی که با ایران در داد و ستد هستند ٠

گمرك ـ قوانین گمرکی ـ وسائل تحدید و تشویق صادرات و واردات ـ انواع تعرفه های گمرکی- اصل دولت‌کامل‌الوداد - جوائز تولید ـ طرز تشویق صادرات و توسعه آنها ـ مختصری ازتاریخچه سیاست تجاری کشورهای معظم ـ امریکا - انگلستان فرانسه ـ آلمان و غیره ـ سیاست گمرکی ایران ـ قراردادهای گمرکی ـ سیاست آزادی اقتصادی و سیاست حمایت اقتصادی ـ مزایا و نقایص هر یك از آنها - اصول اولیه حمایت اقتصادی ـ موازنه تجاری و اهمیت آن ـ مقایسه با موازنه محاسباتی ٠

توزیع ثروت — کلیات در باب توزیع ـ مالکیت ـ تشریح - مسئله مالکیت در طی قرون گذشته ـ مالکیت ارضی وصور آن ـ بقایای مالکیت خصوصی سابق — بقایای مالکیت ملوك‌الطوایف - صور جدید مالکیت - دارائی کشور و طرز تقویم آن تقویم دارائی خصوصی ومشخصات واجزاء آن — مداخلات دولت درمالکیت خصوصی - حدود فعلی مالکیت — مقررات مربوط بانتقال مالکیت — مالکیت جنگلها و کانها - مالکیت مجاری میاه - عقاید مربوط بمالکیت ٠

در آمد و طرز توزیع آن بین افراد ـ تعاریف مربوط بدر آمد - در آمد کار فرما یا سود — شرکت‌کار گران در برداشت سود - تاریخچه آن - وضع فعلی شرکت‌کار گران در برداشت سود ـ صور جدید آن ـ شرکتهای تعاونی تولید ـ اقسام آنها ـ در آمدکار گر یا مزد ـ طرز تعیین مزد ـ مزد اصلی و مزد اسمی ـ تغییرات مزد و علل آن ـ عقاید مربوط بمزد ـ نظریه مزد طبیعی ـ نظریهٔ وجه مزد ـ درآمد

سرمایه دار ـ بهره ـ بحث در مشروعیت بهره - تغییرات بهره و علل آن ـ در آمد عوامل طبیعی و نظریه ریکاردو در باب فزونی بهره زمین .

مداخلات دولت در توزیع ثروت ـ در تعیین مزد ـ در تعیین بهره ـ درتعیین میزان در آمد مالك ـ مداخله دولت در سود کار فرما - در آمد دولت یا مالیات ـ اهمیت مالیات و مشروعیت آن - قوانین چهارگانه آدم اسمیث ـ مختصری راجع بوضع مالیات و طرز وصول آن ـ انواع مالیات ـ روابط کارگر و کار فرما ـ طرز تنظیم و حل اشکالات ناشی از آنها ـ ملخص مقررات مربوط بکارخانه ها .

مصرف - تعریف مصرف و کلیات مربوط بآن ـ هزینه و پس انداز ـ اهمیت اقتصادی تجمل ـ مداخله دولت در هزینه افراد ـ اهمیت اقتصادی پس انداز ـ صندوقهای پس انداز عمومی ـ صندوق های پس انداز خصوصی ـ بیمه - اهمیت اقتصادی بیمه انواع بیمه - مداخلات دولت در امر بیمه ـ طرز مداخله دولت ـ بیمه اجتماعی - تاریخچه و فوائد آن - مساعدت عمومی و خصوصی ـ تعریف فقر و مسکنت ـ فقر اقتصادی اهمیت اقتصادی ـ مساعدت عمومی ـ معاونت خصوصی و تعریف آن ـ مشخصات آن مداخله دولت در امر معاونت بفقرا .

---

۹ ـ حقوق بازرگانی ـ سال دوم

درس جناب آقای عامری و آقای دکتر زنگنه

چهار ساعت در هفته

تعریف حقوق بازرگانی ـ منابع حقوق بازرگانی .

بازرگان ـ معاملات بازرگانی ـ فایده تشخیص بازرگان و معاملات بازرگانی .

آزادی بازرگانی و حدود آن .

وظائف بازرگانان ـ ثبت بازرگانی ـ دفاتر بازرگانی و سندیت آنها .

ثبت نام بازرگانی ـ انحصار حق اختراع ـ انحصار علائم بازرگانی و پیشه وهنر انحصار حقوق نویسندگان ـ سر قفلی .

شرکتهای بازرگانی ـ احکام کلی ـ شخصیت حقوقی ـ اقامتگاه وتابعیت شرکتها

انواع شرکتهای بازرگانی - شرائط اساسی تشکیل و میزان مسئولیت شرکاء و سازمان هر یك از آنها بتفصیل .
موارد انحلال شرکتها و ترتیب تصفیه امور آنها .
اسناد بازرگانی :
برات - احکام راجع بآن - پذیرش - پشت نویسی - ضمانت - مسئولین برات
پرداخت وجه برات
براتهای رجوعی - مرور زمان .
چك - اقسام آن - احکام راجع بچك .
سفته - احکام آن .
اسناد در وجه حامل و احکام آنها .
قرارداد های بازرگانی : دلالی - حق العمل کاری - بیمه - باربری - ضمانت بازرگانی - قائم مقام بازرگانی .
ورشکستگی - اعلان ورشکستگی و شرائط و اثرات آن - اداره امور ورشکستگی قرار داد ارفاقی و چگونگی تصفیه - طرق شکایت از احکام راجع بورشکستگی .
ورشکستگی بتقصیر - ورشکستگی بتقلب - مسئولیت جزائی اشخاص ثالث در امر ورشکستگی - سلب اهلیت بازرگانان ورشکسته - بازگشت اعتبار .
مختصری از اصول محاکمات تجارتی .

---

۱۰ - حقوق اداری - سال دوم

درس آقای دکتر کریم سنجابی

سه ساعت در هفته

۱ - کلیات و مقدمات .

تعریف و تقسیمات حقوق - حقوق عمومی و رابطه آن با حقوق خصوصی - حقوق اداری و ترتیب پیدایش و توسعه آن - سابقه و تاریخچه حقوق عمومی و سازمان اداری ایران .

۲ - سازمان اداری

سازمان اداری مرکز - سازمان اداری شهرستانها و بخش ها - امور عمومی

و امور محلی ـ تمرکز و عدم تمرکز اداری ـ سازمان شهرداریها ـ دهها و وظائف
دخدایان .

۳ - قواعد و اصول کلی ادارهٔ امور عمومی

اصل حا کمیت‌قانون - تصویب نامه‌ها و آئین نامه ها و دستور هاو بخش‌نامه‌های‌اداری
تأسیس و تشکیل و انحلال ادارات و بنگاههای عمومی .
اصل تقسیم و انفصال قوی و نتایج آن .
صلاحیت اداری ـ جریان داخلی ادارات - سلسله مراتب اداری و رابطه
مافوق و مادون .

٤ - استخدام عمومی

ورود بخدمات دولتی و خروج از آن ـ انتصاب ـ اشتغال ـ انفصال - انتظار
خدمت ـ استعفاء ـ بازنشستگی) .
حقوق و وظائف کارمندان ادارات (مقرری ـ ترفیع ـ اضافه حقوق ـ وظیفه
و حقوق باز نشستگی) .
محا کمات و مجازاتهای انتظامی .
غصب عناوین و مقامات اداری .

٥ ـ شخصیت - دارائی و مسئولیت دولت

شخصیت حقوقی - اشخاص حقوقی در حقوق عمومی ایران - دارائی دولت
و شهرستانها و شهرداریها و بنگاههای اداری - دارائی عمومی و خصوصی دولت (طرق
و شوارع ـ راه آهن - خیابانها و گذر ها ـ آبها ـ سواحل ـ انهار ـ معادن و آثار
تاریخی) .
مسئولیت مالی دولت - مسئولیت شخصی کارمندان ـ داین و مدیون شدن‌دولت .
قرارداد ها و معاملات دولتی - مقاطعه‌کاری و امتیازات - حقوق و وظائف
صاحب امتیاز .
دعاوی دولت و افراد مردم - محا کمات اداری - دیوان دارائی .

٦ ـ حقوق افراد و انتظامات

وضع افراد در زمان سابق ـ مقام فعلی افراد در حقوق اداری ـ آزادیهای

عمومی (آزادی عقیده و مذهب - آزادی شغل و پیشه - مقررات مربوط به بعضی از مشاغل - مقررات مربوط بانجمنها و اجتماعات - قانون مطبوعات) .

مالکیت وحدود آن - انتزاع مالکیت - ستانش (مصادره) - قانون عمران .

تکالیف و وظائف افراد در مقابل اداره .

قواعد راجعه به بیگانگان .

۷ - وظائف و مشاغل اداری دولت .

حفظ کشور و امنیت عمومی - خدمت نظام وظیفه .

مداخلات دولت در امور اقتصادی (صنعت - کشاورزی و جنگلها - تجارت - وظائف اطاقهای تجارت - قانون انحصار تجارت . قانون و آئین‌نامه گمرک - قانون معادن) .

بهداری و خیریه و تعاون عمومی .

آموزش و پرورش - موقوفات عامه .

۸ - امور مالی باختصار .

تهیه بودجه - تصویب بودجه - اجراء و تفتیش بودجه - مالیاتها - دیوان محاسبات

---

۱۱ - حقوق کیفری

درس جناب آقای دکتر متین دفتری

سه ساعت در هفته

مقدمه :

۱ - تعریف و موضوع حقوق کیفری - اسباب و علل بزه و کیفر - عوامل طبیعی - عوامل شخصی و عوامل اجتماعی - اساس و مبنای حق مجازات - روشهای مختلفه کیفری - تاریخ حقوق کیفری ایران - سیاست جزائی ایران - قانون جدید مجازات عمومی .

قسمت اول - بزه و اقسام آن

۱ - تعریف و خصوصیات بزه

تقسیم بزه از نظر اهمیت آن - جنایت - جنحه - خلاف .

« « ماهیت - عادی - سیاسی - نظامی .

تقسیم بزه از نظر قصد ارتکاب ـ عمد ـ شبه عمد و غیر عمد .
« « کیفیت و طرز ارتکاب آنی و مستمر ـ بسیط و عادت ـ مشهود و غیر مشهود ـ ایجابی و سلبی .

تقسیم بزه از نظر موضوع عمومی و خصوصی .
« « نتیجه ارتکاب مادی و غیر مادی .

۲ ـ عناصر تشکیل دهنده بزه .

الف ـ عنصر قانونی بزه ـ حدود اجراء قوانین کیفری نسبت بزمان (عطف بما سبق نشدن قانون) و نسبت بمکان (سر زمینی بودن قانون) و نسبت باشخاص (مصونیت جزائی) ـ استرداد مقصرین .

ب ـ عنصر مادی بزه ـ قصد ارتکاب ـ تهیه مقدمات - شروع باجراء و تشخیص شروع از تهیه مقدمات ـ اجزاء ـ جرم معلق و جرم عقیم - جرم محال .

ج ـ عنصر اخلاقی ـ تعریف مسئولیت جزائی ـ فرق بین قصد و اراده ـ تعریف عمد ـ فرق بین عمد و سبب در بزه ـ قصد احتمالی ـ بزه شبه عمد و غیر عمدی - تأثیر اجبار وضرورت و ناچاری در مسئولیت ـ عنصر مشروعیت بزه ـ تعریف دفاع مشروع ـ شروط تحقق دفاع مشروع - حکم قانون یا آمر قانون .

قسمت دوم - بزهکار ـ تعریف بزه‌کار ـ سن جزائی ـ جنون و اختلال‌دماغی ـ تکرار بزه - اثبات تکرار بزه ـ سجل جزائی - تعدد بزه ـ روشهای مختلف جزائی در مورد تکرار و تعدد بزه ـ شرکاء و معاونین بزه‌کار ـ تعریف شریك و معاون و کیفر شریك و معاون .

قسمت سوم ـ کیفر و اقدامات تأمینی ـ تعریف کیفر و خصوصیات آن ـ انواع کیفرها ـ اصلی ـ تبعی ـ تکمیلی ـ کیفر دائم و موقت ـ کیفر بدنی ـ کیفر محروم کننده ازآزادی ـ کیفر محدود کننده آزادی - کیفر محروم کننده از حقوق - کیفر مالی - کیفر شرفی و اعتباری .

تعیین مجازات ـ تبدیل مجازات ـ کیفیات مشدده - کیفیات مخففه ـ اجتماع کیفیات مشدده ومخففه ـ ادغام یا عدم ادغام مجازات در مورد تعدد جرم در قاعده عدم جمع مجازات و رویه متخذه در ایران .

اجراء کیفر ـ کیفیات اجراء کیفر - اقسام زندانها ـ طریقه حبس عمومی و انفرادی ـ طریقه مختلط و تدریجی ـ ترتیب کار محکومین در زندان ـ نظارت‌قضائی و مراقبت اداری محکومین در مدت اجراء کیفر ـ تأخیر اجراء کیفر ـ تعلیق کیفر موجبات سقوط کیفر ـ آزادی مشروط ـ اعاده حیثیت .

اقدامات تأمینی ـ تعریف و کیفیت قضائی ـ اقدامات تأمینی ـ مشخصات اقدامات تأمینی و فرق آن با کیفر - اقسام اقدامات تأمینی : اقدامات تأمینی سالب آزادی و اقدامات تأمینی غیر سالب آزادی — اقسام اقدامات تأمینی سالب آزادی (۱ - بکار و اداشتن در یکی از بنگاههای فلاحتی یا بنگاه کار ۲ — نگاهداشتن نزد مستحفظین مخصوص ۳ — نگاهداری در بنگاههای بهداری یا تیمارستان ٤ — نگاهداشتن در یکی از بنگاههای تربیتی) اقسام اقدامات تأمینی غیر سالب آزادی (۱ ـ آزادی تحت نظر ۲ — ممنوعیت از اقامت در یك یا چند ده یا بخش یا شهرستان ۳ ـ ممنوعیت از مراوده در محلهائیکه نوشابه های الکلی در آنجا فروخته و صرف میشود) — شروط اجراء اقدامات تأمینی ـ مدت و میزان اقدامات تأمینی ـ طرز اجراء اقدامات تأمینی ـ سقوط اقدامات تأمینی .

---

۱۲ ـ آئین دادرسی (اصول محاکمات حقوقی) ـ سال دوم

درس آقای عبده

دو ساعت در هفته

مقدمه — اهمیت اصول محاکمات مدنی از نظر اقتصادی و اجتماعی — اصول محاکمات مدنی جزء حقوق عمومی است یا خصوصی ـ شئون حقوقی قضائی قواعد مربوط باصول محاکمات عطف بماسبق میشود ـ سرچشمه حقوق قضائی - اصول کلی ـ اصل تفکیك ـ اصل مساوات در مقابل دادگستری ـ دادگستری مجانی است اصل تفکیك دادگاههای عمومی از دادگاههای اختصاصی ـ دو درجه بودن دادگاهها دادگاههای فردی و جمعی ـ تقسیم دادگاه بحوزه - دادگاههای شهرستان ـ بازپرسان دادگاههای بخش ـ دادگاههای استان - دیوان کشور ـ رسیدگی دیوان کشور —

دانشکدهٔ حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

تشکیلات دیوان کشور ـ دادگاههای اختصاصی ـ دادگاههای شرع ـ مأمور بخش ـ محقق ثبت دادرسی دارائی ـ کدخدایان ـ دادگاه های جزائی ـ دادگاه جنحه ـ دادگاه جنائی ـ محاکمات جزائی اختصاصی ـ دادگاه ازدواج ـ دادرسان ـ انتخاب دادرسان ـ غیر قابل تغییر بودن دادرس ـ رد دادرس ـ رسیدگی به تخلفات دادرس دادستان شهرستان ها ـ شئون اختصاصی دادستان ـ وظائف دادستانها ـ وظائف قضائی دادستان ـ وظائف دادستان در دادگاه بخش ـ وابستگان دادگاه ها ـ درجات وکالت شرائط انجام شغل وکالت ـ تقاضانامه وکلا ـ تشکیلات هیئت مدیره ـ وظائف وکلا لزوم قرارداد حق‌الوکاله ـ وظیفه وکیل در حفظ اسرار موکل ـ وظیفه وکیل درعدم تطویل دادرسی ـ تعقیب انتظامی وکلا ـ اختیارات انتظامی وزیر دادگستری ـ صلاحیت ـ تقسیم صلاحیت بذاتی و نسبی ـ صلاحیت ذاتی دادگاه شهرستان ـ صلاحیت دادگاه بخش صلاحیت محقق ثبت ـ صلاحیت مأمور بخش ـ در صلاحیت نسبی ـ حدود صلاحیت دادگاهی که در آن اقامه دعوی اصلی بعمل آمده ـ اقامه دعوی ـ تقسیم دعوی به عینی و شخصی ـ ثمره تقسیم ـ دعاوی مختلط ـ تقسیم دعوی به ملکی ویدی و ثمره تقسیم ـ شرائط دعوی تصرف عدوانی ـ اصول محاکمات بمعنی اخص ـ دادخواست ـ ضمائم دادخواست ـ موارد رد و توقیف دادخواست ـ آثار دادخواست ـ جریان محاکمه از قبول‌شدن دادخواست تا صدور رأی ـ ابلاغ ـ محاکمات اختصاری ـ ایرادات ـ رسیدگی بدلائل ـ رسیدگی باصالت سند ـ دعوی جعلیت ـ رجوع بخبره ـ رجوع بداوری ـ تحقیقات محلی ـ دخول شخص ثالث ـ جلب شخص ثالث ـ موارد رد دادرسان ـ تأمین مدعی به ـ توقیف محاکمه ـ بطلان محاکمه ـ استرداد دادخواست ـ بطلان دادخواست ـ رأی دادگاه ـ دادنامه و آثار آن ـ اجراء موقت ـ رسیدگی غیابی ـ دادنامه غیابی ـ اعتراض بر دادنامه غیابی ـ پژوهش ـ چه دادنامه ها قابل پژوهش است قرار دادهای قابل پژوهش ـ چه کسانی میتوانند تقاضای پژوهش نمایند ـ از پژوهش چه اشخاصی میتوانند استفاده نمایند ـ موعد پژوهش ـ توقیف مهلت پژوهش ـ پژوهش از دادنامه غیابی ـ درخواست پژوهش ـ جریان رسیدگی پژوهشی ـ سقوط دعوی پژوهشی ترتیب صدور رأی ـ پژوهش تبعی ـ اثر پژوهش تبعی ـ اعاده دادرسی ـ دادنامه های قابل اعاده دادرسی ـ جهات اعاده دادرسی ـ دادگاه صلاحیت دار برای اعاده دادرسی درخواست اعاده دادرسی ـ طرق شکایت از قرار یا دادنامه مربوط باعاده دادرسی ـ

اعاده دادرسی تبعی - اعتراض شخص ثالث - دادنامه هائی که قابل اعتراض شخص ثالث میباشد - داد نامه هائیکه دارای اثر تأسیسی هستند - تقسیم اعتراض شخص ثالث - ترتیب اعتراض شخص ثالث - اثر حکم صادر نسبت باعتراض شخص ثالث - اعتراض شخص ثالث اجرائی - استدعاء فرجامی - داد نامه های قابل فرجام - قرارهای قابل فرجام - چه اشخاصی میتوانند استدعاء فرجام نمایند - استدعاء دادستان دیوان کشور - موارد استدعاء فرجام - ترتیب استدعاء فرجام - ضمائم دادخواست فرجامی - فرجام تبعی - اقدام دیوان کشور بعد از شکست .

۱۳- حقوق مدنی - سال سوم قضائی

درس آقای دکتر عبدالله معظمی

سه ساعت در هفته

۱ - وصیت

مآخذ و مدارك

کلیات : تعریف - کیفیت حقوقی - مشخصات - فوائد و مضار .

اقسام وصیت : وصیت تملیکی - وصیت عهدی .

وصیت تملیکی - طرفین وصیت (موصی - موصیله) شرایط لازمه برای هریك از آنها .

وصیت عهدی - طرفین وصیت (موصی - وصی) شرایط لازمه برای هر یك از آنها .

موضوع وصیت : موصی به وشرایط آن .

طرز تنظیم وصیت نامه : وصیت نامه خود نوشت - رسمی -- سری -- موارد غیر عادی .

قبول وصیت و آثار آن

عدول از وصیت - موارد بطلان وصیت

۲ ـ ارث

مآخذ و مدارك

کلیات : تعریف ـ کیفیت حقوقی ـ مشخصات ·

تحقق ارث .

موجبات ارث ـ تعیین طبقات مختلفه وراث ـ موانع ارث ·

موارد حجب ـ تعیین صاحبان فرض .

سهم الارث طبقات مختلف : طبقه اول ـ دوم ـ سوم ·

سهم الارث زوج و زوجه ـ احکام اموال بلاوارث ·

مختصری راجع بمالیات بر ارث ·

۳ ـ هبــــــه

مآخذ و مدارك

کلیات : تعریف ـ کیفیت حقوقی ـ مشخصات هبه ـ فوائد و مضار ·

شرایط صحت عقد هبه : قبول ـ قبض

رجوع از هبه ـ آثار آن ·

موارد بطلان عقد هبه .

طرز تنظیم هبه نامه ·

مقایسه هبه با وصیت .

---

۱۴ ـ حقوق بین‌الملل خصوصی ـ سال سوم قضائی

درس جناب‌آقای عامری

دو ساعت در هفته

مقدمه

موضوع : تابعیت ـ وضع اجانب ـ تعارض قوانین ـ حقوق مکتسبه

تعریف : ماهیت حقوق بین المللی خصوصی

قسمت اول : مآخذ و مدارك حقوق بين‌الملل خصوصى : ۱ ـ قوانين داخلى - ۲ – عادت و عرف ۳ ـ معاهدات ٤ ـ عقايد علمى و نظرى .

قسمت دوم : تابعيت :

الف ـ قوانين عمومى راجع بتابعيت .

ب ـ قانون ايران : ۱ – تابعيت اشخاص ، تعريف تابعيت ، شرائط تابعيت ، تابعيت اصلى ، احراز تابعيت برحسب قاعدهٔ نسب ، احراز تابعيت برحسب اصل خاك .

۲ – تابعيت اشخاص حقوقى .

۳ ـ قبول تابعيت : تعريف ، شرائط ، تشريفات ، نتايج (نتايج نسبت بخود شخص ، نسبت باولاد صغير و كبير و عيال او) .

٤ ـ زن خارجى كه با يكنفر ايرانى مزاوجت مينمايد .

٥ - انواع سقوط تابعيت .

ج – ترك تابعيت : ۱ - كليات ۲ - شرايط ۳ - مجازات .

د – اعادهٔ تابعيت .

قسمت سوم : وضعيت اتباع خارجه يا حقوق اجانب :

فصل اول ـ كليات ، مبانى حقوقى وضعيت اجانب : قوانين بين الملل ، قوانين داخلى ، معاهدات .

فصل دوم - الف - اشخاص عادى : ۱ ـ حقوق سياسى ۲ – حقوق‌عمومى (ورود- اقامت - خروج ـ اخراج اتباع خارجه) - مشاغلى كه خارجيها در ايران ميتوانند داشته باشند ۳ – حقوق خصوصى ،صلاحيت محاكم ايران نسبت باشخاص‌خارجه .

ب - اشخاص حقوقى :

فصل سوم - وضعيت شركت هاى خارجى : حقوق عمومى ، حقوق خصوصى .

قسمت چهارم – حقوق ثابته و تعارض قوانين : مكتب هاى مختلفه علما براى‌تعيين راه حل تعارض قوانين : ۱ ـ حقوق قديم : مذهب ايطاليائى - مذهب فرانسوى ، مذهب هلاندى ۲ ـ روش معاصر يا مكتب جديد : مذهب سلطهٔ مطلق قوانين محلى، مذهب سلطهٔ مطلق قوانين شخصى مكتب پيه Pillet و Savigny

قسمت پنجم – احترام حقوق ثابته بطور كلى .

قسمت ششم ـ قانون ایران و تعارض قوانین ، احترام حقوق ثابته ، توصیف نظم عمومی ، احاله .

قسمت هفتم ـ تقلب برای فرار از مقررات .

قسمت هشتم ـ طرز اجرای احکام محاکم خارجه در ایران .

۱۵ ـ تاریخ حقوق ـ سال سوم قضائی

دو ساعت در هفته

مقدمه ـ تعریف و فائدهٔ تاریخ عمومی حقوق . سیر و تکامل حقوق . وحدت منشاء حقوق ملل . تأثیرات عوامل اجتماعی و اقتصادی و سیاسی در حقوق -

تاریخ حقوق روم

حقوق دوره سلطنت . تشکیلات سیاسی . عادات . قانون . مختصری ازحقوق خصوصی در احوال شخصیه .

حقوق دوره جمهوریت . تشکیلات سیاسی . اربابان . رعایا . مداخله رعایا قانون . فرمانها . علم حقوق . الواح دوازده‌گانه حقوق دانها . حقوق دورهٔ امپراطوری

امپراطوری علیا . تشکیلات سیاسی . قانون . فرمانهای امپراطوری . جمع آوری فرمانها . پرتورها . علم حقوق و کتب مهمه آن . تعلیمات حقوقی وحقوق‌دانها .

امپراطوری سفلا . سلطنت استبدادی . قوانین سابقه . فرمانها . مولفات و مجموعه های قوانین . تعلیمات قوانین قبل از ژوستینین . حقوق ژوستینین . تأثیر حقوق روم دراروپا . مختصری ازمبانی حقوق فرانسه .

تاریخ حقوق بنی اسرائیل

مختصری از تاریخ بنی اسرائیل و تأثیرات ملل همجوار در عادات اقوام بنی اسرائیل ـ تورات . اسفار پنجگانه قوانین دوره بنی اسرائیل . اضمحلال دولت بنی اسرائیل . مجموعه های قوانین پس‌از میلاد مسیح . میشنا .تالمود بابل . تالمود فلسطین . مختصری از حقوق خصوصی احوال شخصیه . معاملات . ارث شفق . دین و توقیف اموال . قضاوت جرائم و مجازات

حقوق هندبرهما

تشکیلات سیاسی . طبقات چهارگانه ملت . احوالات شخصیه . معاملات . ارث . جرائم و مجازات ها . مجموعه های قوانین . دیشنو . مانو . گوتاما .

حقوق انگلستان

مبداء حقوق انگلیس . تشکیلات سیاسی در قدیم . احوالات شخصیه . معاملات . ارث . دین . جرائم و مجازاتها ـ قضاوت .

تاریخ حقوق ایران

اصول و مبانی حقوق از تشکیل دولت هخامنشی (حقوق الام ـ حقوق کلده و بابل و قوانین هامورابی ـ حقوق آشور ـ رابطه این سه حقوق با یکدیگر ـ تأثیر آنها در قوانین و عادات سایر ملل) .

حقوق و تشکیلات سیاسی ایران از تأسیس سلسله هخامنشی تا انقراض اشکانیان (تأثیر تمدنهای همسایه در مذهب ـ قوانین و عادات ایرانیان ـ بحث راجع بمذهب زردشت و قدمت مبانی و اصول آن ـ تشکیلات سیاسی دولت هخامنشی ـ اقدامات داریوش کبیر ـ نتایج تسلط یونانیان از نظر سیاسی و حقوقی ـ طرز حکومت دردوره اشکانیان ـ رابطه ولایات با حکومت مرکزی) حقوق و تشکیلات دولت ساسانیان (اسناد و مبانی تاریخی ـ خصوصیات کلی تشکیلات دوره ساسانیان ـ تشکیلات سیاسی ـ طبقات و تشکیلات اجتماعی ـ تشکیلات و قواعد مالی ـ تشکیلات قضائی ـ اصول افکار و مقررات جزائی ـ تشکیلات خانوادگی ـ عقود و الزامات) تأثیر هجوم عرب و مذهب اسلام در تشکیلات سیاسی و حقوق ایران .

۱۶ ـ ثبت اسناد واملاك ـ سال سوم قضائی

درس آقای دکتر اعلمی

یکساعت در هفته

مقدمه – تاریخ ثبت ٠

۱ - ثبت در ایران – تشکیلات اداری ثبت - صحت ثبت - شورای عالی و هیئت نظارت ـ کمیسیون حل اختلاف - دفاتر ثبت ٠

۲ ـ ثبت عمومی املاك ـ تکالیف اشخاص ـ چه اشخاصی میتوانند تقاضای ثبت نمایند – اظهارنامه و طرز تنظیم آن ـ تکالیف ادارهٔ ثبت - اطلاع دادن به ادارهٔ اوقاف – انتشار اعلان مقدماتی - نصب پلاك و توزیع اظهارنامه واخذ آن - انتشار اعلان نوبتی ـ انتشار اعلان تحدید حدود ـ عملیات تحدید حدود ٠

۳ - اعتراض بر ثبت و امور مربوطه بر آن - وظایف معترضین ـ تکالیف اداره ثبت ـ سقوط حق اعتراض ٠

٤ – انتقال املاك در اثناء عملیات مقدماتی ٠

٥ - تصحیح اشتباهات ٠

٦ – ثبت ملك و آمار آن ٠

۷ – دفتر ثبت املاك – دفتر نماینده - دفتر ثبت موقوفات - دفتر املاك توقیف شده ـ دفتر املاك مجهول‌المالك - سند مالکیت ٠

۸ - تغییر مندرجات دفتر املاك - تغییر بوسیله ارث - تغییر بوسیله معامله ـ تغییر بوسیله اعلام افراد ٠

۹ – ثبت اسناد : تعریف سند – موارد اجباری بودن سند – آثار ثبت اسناد ٠

۱۰ ـ دفاتر اسناد رسمی - تشکیلات ـ صلاحیت دفتر اسناد رسمی ـ طرز نصب سردفتران و دفتریاران – وظائف سر دفتران و دفتر یاران – مسئولیت حقوقی سردفتران و دفتریاران ٠

۱۱ ـ اجرای مفاد اسناد رسمی - عملیات اجرائی - معاملات باحق استرداد ـ شکایت ناشیه از عملیات اجرائی ٠

۱۷ ـ فقه ـ سال سوم قضائی

درس آقای محمد سنگلجی

دو ساعت در هفته

باب اجاره :

۱ - تعریف عقد اجاره ۲ - شرایط صحت اجاره ۳ - احکام عقد اجاره - ٤ ـ متفرعات اجاره ٥ - حکم مواردیکه بین مستأجر و موجر در عین موجره و یا اجرت نزاع پیدا میشود .

باب وکالت :

٦ - تعریف عقد وکالت ۷ - شرائط صحت وکالت ۸ - متعلق وکالت - ۹ - مواردیکه وکالت باطل است ۱۰ ـ وظایف وکیل نسبت بچیزیکه درآن وکالت دارد ۱۱ ـ حکم تعدد وکیل و وکالت ـ ۱۲ - حکم تعدی وکیل ازآن مقداریکه در آن وکالت دارد - ۱۳ - حکم مواردیکه بین وکیل و موکل نزاع پیدا می شود - ۱٤ - متفرعات عقد وکالت .

باب شفعه :

۱٥ - تعریف وماهیت عقد شفعه ۱٦ - شرایط صحت شفعه ـ ۱۷ ـ چیزهائیکه در آن شفعه ثابت میشود - کیفیت اخذ شفعه ـ ۱۹ ـ احکام شفعه - ۲۰ ـ متفرعات شفعه

باب وصیت :

۲۱ - معنی و حقیقت وصیت ـ ۲۲ ـ شرایط صحت وصیت - ۲۳ - حکم وصایای مبهمه ـ ۲٤ ـ احکام وصیت ـ ۲٥ - منجزات مریض -

باب قضاء :

۲٦ - معنای قضاوت ـ ۲۷ - شرایط و صفات قاضی ـ ۲۸ - تعریف مدعی و منکر ـ ۲۹ ـ شرایط سماع دعوای مدعی - ۳۰ - معنای حکم غیابی ـ ۳۱ ـ دعوای برمیت و شرایط سماع آن - ۳۲ - جوابهائیکه مدعی علیه پس از دعوای مدعی در محضر قاضی میدهد و احکام آن ها ـ ۳۳ - معنای بینه و اقرار .

۱۸ ـ قواعد فقه و اصول ـ سال سوم قضائی

درس آقای محمد سنگلجی

سه ساعت در هفته

الف – قواعد فقه

۱ ـ تعریف قاعده فقهی ـ ۲ ـ فرق بین قواعد فقهی و مسائل اصولی ـ ۳ ـ فرق بین قوانین تأسیسی و امضائی ـ ٤ ـ فرق بین امور اعتباری و انتزاعی ـ ٥ ـ تعریف بسبب و اقسام سبب ـ ٦ ـ تعریف شرط و اقسام شرط ـ ۷ ـ معنای مانع و اقسام آن ـ ۸ ـ فرق بین حکومت و ورود ـ ۹ - اقسام حکومت ـ ۱۰ ـ فرق بین دلیل فقاهی و اجتهادی ـ ۱۱ ـ فرق بین حق و حکم ـ ۱۲ ـ اقسام ملك – ۱۳ ـ اسباب تملك ـ ۱٤ ـ اسباب تسلط بر ملك غیر ـ ۱٥ ـ اسبابیکه مانع از تصرف مالك درملك خود میباشد ـ ۱٦ ـ جریان اصل صحت در عقود ـ ۱۷ ـ ادله نافذ بودن شروطیکه در ضمن عقود میشود ـ ۱۸ ـ اقسام شروط صحیحه و فاسده – ۱۹ - احکام شروط ـ ۲۰ ـ قاعده لزوم ـ ۲۱ ـ قاعده نفی ضرر ـ ۲۲ ـ قاعده اعراض ـ ۲۳ ـ قاعده ید ـ ۲٤ ـ قاعده ضمان ید ـ ۲٥ ـ قاعده اتلاف – ۲٦ ـ قاعده ضمان تسبیب ـ ۲۷ ـ قاعده ضمان غرور – ۲۸ ـ قاعده استیمان – ۲۹ ـ قاعده اقدام – ۳۰ ـ قاعده احسان .

ب – اصول

۱ ـ تعریف اصول ـ ۲ ـ موضوع و مسائل اصول ـ ۳ ـ تعریف دلیل و اقسام دلیل ـ ٤ ـ تعریف حکم و اقسام حکم ـ ٥ ـ اثبات ملازمه بین حکم شرع با عقل – ٦ ـ تعریف دلالت و اقسام دلالات ـ ۷ ـ نسبت الفاظ با معانی – ۸ ـ علامات حقیقت و مجاز ـ ۹ ـ تعریف امر و نهی و لواحق این دو ـ ۱۰ - تعریف عام و خاص و اختیارات عموم ـ ۱۱ ـ فرق بین واجب و وجوب و ایجاب ـ ۱۲ ـ فرق بین مقدمات عقلی و قانونی و عادی ـ ۱۳ ـ صحیح نبودن عمل بعمومات مقنن پیش از جستجوی از مخصصات آن ـ ۱٤ - حکم تعارض عام با خاص ـ ۱٥ ـ تعریف مطلق و مقید و شرایط حمل مطلق بر مقید ـ ۱٦ ـ تعریف مجمل و مبین در قانون – ۱۷ ـ اقسام مجمل و احکام آن ـ ۱۸ ـ فرق بین دلالات لفظی و عقلی ـ ۱۹ ـ فرق

بین دلالت مفهوم و منطوق و دلالت سیاقی – ۲۰ – اقسام مفهوم و احکام آن – ۲۱ ـ حقیقت نسخ در قانون ـ ۲۲ ـ شرایط نسخ ـ ۲۳ – معنای اجماع و دلیل بر حجت اجماع ـ ۲۴ ـ دلیل بر حجت ظواهر الفاظ مقنن – ۲۵ – تعریف سنت و حجیت سنت ـ ۲۶ – فرق بین‌اصول لفظیه وعملیه ـ ۲۷ـ مدارک حجیت اصل‌برائت ۲۸ ـ شرائط عمل باصل برائت ـ ۲۹ ـ تعریف استصحاب ـ ۳۰ ـ مدارک حجیت استصحاب - ۳۱ ـ مجرای استصحاب ـ ۳۲ ـ مقتضای استصحاب ـ ۳۳ - اقسام استصحاب ۳۴ ـ شرایط استصحاب – ۳۵ ـ حکم تعارض استصحاب با برائت – ۳۶ – حکم تعارض‌دو استصحاب ـ ۳۷ - فرق اماره و اصل از حیث موضوع و حکم ـ ۳۸ ـ معنای اجتهاد کردن در قانون ـ ۳۹ ـ شرایط اجتهاد - ۴۰ ـ معنای تخطئه و تصویب .

۱۹ ـ حقوق کیفر خصوصی و آئین دادرسی کیفری

سال سوم قضائی

درس جناب آقای دکتر متین دفتری و آقای دکتر مصباح زاده

سه ساعت در هفته

۱ – حقوق کیفر خصوصی

۱ – تعریف حقوق کیفر خصوصی و فرق آن با حقوق کیفر عمومی ـ عناصر عمومی و خصوصی تشکیل دهنده بزه .

۲ – جرائم برضد امنیت داخلی و خارجی کشور .

۳ – جرائم بر ضد آسایش عمومی : سکه قلب ـ جعل و تزویر .

۴ – تمرد و توهین نسبت بمأمورین دولت .

۵ – تعدیات مأمورین دولتی نسبت بافراد .

۶ – جرائم نسبت بافراد : قتل ـ جرائم منافی‌عفت - سرقت ـ کلاه برداری خیانت در امانت .

۲ – آئین دادرسی کیفری

۱ – تعریف آئین دادرسی کیفری ۲ ـ پیدایش آئین کیفری ۳ – تعریف

و موضوع آئین داد رسی کیفری ٤ – خصوصیات آئین دادرسی کیفری - ترتیب تعقیب دعوی کیفری - طریقه تفتیشیه ـ طریقه اتهامیه - طریقه مختلط .

دعوی عمومی وخصوصی ناشی ازجرم

۱ – تعریف دعوی عمومی ۲ ـ ذیحق درتعقیب (دادستان) ۳ ـ شروع بتعقیب ٤ – موارد تعقیب ٥ – تعقیب شونده ٦ – موارد سقوط دعوی عمومی ۸ ـ تعلیق دعوی کیفری تا صدور حکم قطعی از دادگاه حقوق - موارد اناطه .

۱ ـ تعریف و موضوع دعوی خصوصی ۲ ـ ذیحق در تعقیب : زیان دیده از بزه - حق ورثه زیان دیده از بزه ـ در تعقیب دعوی خصوصی ۳ ـ شروط تعقیب دعوی خصوصی ٤ ـ دادگاه صلاحیت دار برای رسیدگی بدعوی خصوصی ـ اختیار شاکی خصوصی بین طریق کیفری و حقوقی و حدود آن - اقامه دعوی خصوصی در دادگاه کیفری - ترتیب شکایت و شروط و آثار آن ٦ ـ اقامه دعوی خصوصی در دادگاه حقوق ـ حدود تأثیر و نفوذ حکم صادره از دادگاه جزا نسبت بدعوی‌خصوصی ۷ ـ موارد سقوط دعوی خصوصی ـ موارد عدم سقوط دعوی خصوصی .

۱ – مرحله تعقیب دعوی عمومی

۱ – تعریف ضابطین دادگستری – دادستان و معاونین او – باز پرس – کلانتر ها و معاونین وقائم مقام آنان ـ افسران امنیه - امنای صلح ـ بخشدار ـ کدخدا و غیره ۲ – طریق اطلاع ضابطین دادگستری از وقوع بزه ۳ - وظائف وحدود اختیارات ضابطین دادگستری .

۲ – مرحلهٔ تحقیق

تفکیک حق تعقیب و حق تحقیق ـ باز پرس ـ صلاحیت ذاتی و محلی وشخصی بازپرس ـ وظائف وحدود اختیارات باز پرس - احضار وباز پرسی متهم - شهادت شهود معاینه محل ـ تحقیقات محلی - تأمین و اقسام آن ـ اختلاف بین دادستان وباز پرس و راه حل آن ـ قرارهای باز پرس - فرق بین قرار و ادعا نامه دادستان .

۳ – مرحلهٔ دادرسی

۱ ـ تشکیلات دادگاههای کیفری ۲ ـ فرق بین دوائر تحقیقه و دادگاههای

حاکمه ۳ ـ اقسام دادگاههای کیفری : دادگاه خلاف ـ دادگاه جنحه - دادگاه جنائی ٤ ـ صلاحیت دادگاههای کیفری ٥ — اختلاف در صلاحیت دادگاههای کیفری — ترتیب حل آن ٦ ـ بیان قاعده کلی که دادگاه صالح برای رسیدگی باصل دعوی صلاحیت رسیدگی بفرع آن را نیز دارد ۷ ـ در موارد اناطه ۸ ـ دلیل ـ انواع دلیل اقرار ـ شهادت شهود - خبره وتاثیر عقیده خبره درامور کیفری ۹ ـ ترتیب دادرسی ۱۰ ـ علنی بودن دادرسی و شفاهی بودن آن ۱۱ - ترتیب صدور حکم و اعلان آن ۱۲ ـ فرق بین حکم و قرار ۰

طریق شکایت از احکام کیفری ـ اعتراض ـ استیناف تمیز ـ اعاده دادرسی .

ترتیب اجراء احکام کیفری ۰

۲۰ـ حقوق رم وحقوق مدنی تطبیقی ـ سال سوم قضائی

چهار ساعت در هفته

۱ - حقوق رم

۱ — اهمیت حقوق رم در پیدایش حقوق امروزی جهان ۰

۲ — تکامل تاریخی حقوق رم .

الف — دورهٔ پادشاهی ۰

ب — دورهٔ جمهوری ۰

ج — دورهٔ امپراطوری علیا

د — دورهٔ امپراطوری سفلی .

۳ — حقوق مدنی همگانی و حقوق امتیازی ۰

٤ — سازمان دادگستری و اصول دادخواهی در رم ۰

الف — اسلوب دعاوی قانونی ۰

ب — اسلوب فرمول .

ج — اسلوب دعاوی فوق‌العاده .

٥ - حقوق اشخاص ۰

الف - سازمان خانواده - اختیارات پدر در خانواده - زناشوئی - قیومت .
ب - بردگی .
ج - درجات بردگی و تحولات وضع بردگان در حقوق رم .
۶ - حقوق راجع باموال .
الف - اقسام مالکیت .
ب - اسلوب احراز مالکیت .
ج - ارث .
د - وصیت و شرائط حقوقی آن .
۷ - قرار داد ها و التزامات .
۸ - گناه ها و بزه ها و طرز تعیین کیفر .

۲ ـ حقوق مدنی تطبیقی

۱ - تعریف حقوق بطور کلی و حقوق مدنی بالاخص در قوانین کشورهای معظم : آلمان - امریکا - فرانسه - ایتالیا - ژاپن .

حقوق مدنی فرانسه قبل از ۱۷۸۹ میلادی - تدوین قانون مدنی فرانسه و تأثیر آن در تکامل حقوق - نتایج تدوین قانون مدنی ازلحاظ حقوقی درکشورهای دیگر.

۲ - انواع مختلف قانون : قوانین اساسی و قوانین عادی - قانون مدنی ارضی و قانون مدنی شخصی - مدت اعتبار قانون - اصل عطف بماسبق نشدن قانون وموارد استثنائی آن - نسخ و الغاء قانون - تفسیر قانون .

۳ - هویت اشخاص - خانواده - زناشوئی - طلاق - مرگ ازلحاظ حقوق مدنی تطبیقی :
۴ - مالکیت و اقسام آن درکشورهای بیگانه .
۵ - قراردادهای حقوقی واقسام مختلفهٔ آن - اصل آزادی اراده درانعقاد قراردادها .
۶ - مخاطرات پیشه و شغل و نتایج آن از لحاظ حقوق مدنی .
۷ - گرو و اقسام آن .
۸ - ارث و وصیت درحقوق کشورهای بیگانه .
۹ - چگونگی هبه درحقوق کشورهای بیگانه .

---

۲۱ ـ حقوق مدنی ـ سال سوم اقتصادی

(مطابق برنامه سال سوم قضائی)

۲۲ ـ پول و بانك ـ سال سوم اقتصادی

درس آقای دکتر نخعی

سه ساعت در هفته

پول (یکساعت در هفته) - ذکر کتب مربوط بدرس برای مراجعه - مقدمه راجع بکلیات قوانین ارزش ـ چگونگی پیدایش پول وتکامل آن ـ واحد پول - رواج قانونی ـ رواج اجباری ـ قوه برائت ـ وقوه‌تأدیه پول اصلی وفرعی ـ پول یك فلزی و دوفلزی و اصول مربوطه بتأدیه وجه آن — انواع تأدیه وجه اسکناس ـ رواج اجباری - فراوانی پول وامثله آن از تجربیات کشورهای بزرك ـ اثرات جنك بین‌الملل در پول کشورهای خارجه ·

صرف — صرف بین دوکشور که واحد پول آنها یکی است ـ صرف بین دو کشور که واحد پول آنها مختلف است · صرف بین دو کشور که واحد پول آنها اساس ثابت ندارد — نظریات عملی راجع باختلاف صرف ·

ارزش پول - عوامل مؤثردرآن ـ تاریخچه تولید فلزات قیمتی ـ نظریات راجع بارزش پول ـ خلاصه تاریخ پول ایران ـ وضع پول ایران در دوره جنك بین المللی ۱۹۱٤ و بعد ازآن - اصول جاری راجع بپول فعلی ایران ·

بانك و بورس (دو ساعت در هفته) - ذکر کتب مربوطه برای مراجعه - مقدمه راجع بمبادلات داخلی و بین المللی واهمیت بانك - عملیات بانکی ـ معامله فلزات قیمتی · سپرده های دیداری (چك) - سپرده های ثابت - حساب جاری ـ کلیات راجع به برات واشتراك مسئولیت امضاء کنندگان - مقررات مربوط بتنزیل بروات - بروات خریداری - تنزیل بروات باضمانت - بروات دریافتی - بروات وصولی — پیش پرداخت باعتبار فلزات گران بهاء ـ پیش پرداخت باعتبار بروات ـ پیش پرداخت باعتبار کالا ـ پیش پرداخت باعتبار اوراق بهادار ـ پیش پرداخت باعتبار مستغلات — تضمیناتیکه بانك میدهد — کلیات راجع بمعاملات ارزی ·

اقسام بانك - بازرگانی ـ رهنی ـ کشاورزی وصنعتی وغیره واصولیکه در هر یك باید رعایت شود ـ بانکهای صادرکننده اسکناس - آزادی یا امتیاز انحصاری وذخیره وقواعد مربوط بصدوراسکناس - بانکهای صادرکننده اسکناس درکشورهای انگلیس وآلمان وفرانسه و اتازونی وغیره ـ مشخصات بانکداری درکشورهای نامبرده ـ درجات

دخالت دولت در امر بانکداری - تاریخچه بانکداری در ایران ـ مطالعه تاریخ و عملیات بانك شاهنشاهی ایران بخصوص قبل از الغاء امتیاز نشر اسکناس ـ سایر بانکهای ایران و تشکیلات و عملیات بازرگانی و رابطه آنها با دولت ـ امتیاز نشر اسکناس و مقررات مربوط بآن ۰

بورس - تعریف و بیان فوائد اقتصادی آن ، اقسام بورس ، بورس تجارتی معاملاتیکه در آن صورت میگیرد وطرق تصفیه آن ، بورس برگهای بها دار ، تشکیلات بورس درکشور های بزرك ، انواع معاملات نقد و نسیه ، نظر مقننین کشورهای مختلفه نسبت بعملیات بورس وتحدیداتی که قائل شده‌اند ـ بورس درایران ۰

۲۳ ـ زبان خارجه (انگلیسی یا روسی)

سال سوم اقتصادی

چهار ساعت در هفته

۲٤ ـ جغرافیای اقتصادی ـ سال سوم اقتصادی

درس جناب آقای دکتر ولی‌الله نصر

دو ساعت در هفته

قسمت اول - کلیات راجع بجغرافیای اقتصادی عالم ۰ اهمیت دریاها و خشکیها و محصولات بری و بحری . آب و هوا و اثرات آن در امور اقتصادی ممالك مختلفه عالم . منطقه های مختلفهٔ جوی و محصولات هر یك ۰ اثرات آب و هوا نسبت بحمل و نقل و عبور و مرور ۰

محصولات خارجی و داخلی زمین . انسان و موقعیت او در امور اقتصادی وطریق استفاده از منابع ثروت عمومی ۰

قسمت دوم - کلیات اقتصادی اروپا ۰ ذخائر تحت‌الارضی و استعداد اراضی ۰ مناطق خمسه و محصولات عمدهٔ هریك . سکنه و نژاد های مختلفه و دخالت هریك در توسعه و پیشرفت امور اقتصادی و نفوذ آنها در سیاست اقتصادیات سایر ملل ۰

کلیات اقتصادی جزایر بریتانی کبیر و ایرلاند • ساکنین ممالک بریتانی کبیر و صفات و استعداد و اختلاف طبیعی و اجتماعی آنها • اجتماع جمعیت در مراکز مختلفهٔ صنعتی • زراعت و گله داری و امور جنگل . معادن و صنایع و حرف تجارت و حمل و نقل . اقتدار مستملکاتی و نفوذ سیاسی و اقتصادی •

اقتصادیات فرانسه • ایتالیا . آلمان . روسیه • در همان حدودی که راجع بانگلستان بیان شده است •

کلیات اقتصادی آسیا و ممالک مهمهٔ آن بطور تفصیل خاصه ژاپون چین و هند•

کلیات اقتصادی افریقا و استرالیا و اقیانوسیه بطور اختصار •

کلیات اقتصادی امریکای شمالی و جنوبی ومخصوصا ممالک متحدهٔ ـ جغرافیای اقتصادی ممالک متحدهٔ امریکای شمالی •

قسمت سوم — مهمترین مواد اولیه صنعتی وممالك عمده عمل آورنده هریك• طرق و شوارع بری و بحری بین المللی و اهمیت تجارت و فلاحت و صنایع بین‌المللی• مهمترین ممالك مصرف کنندہ مواد اولیه •

---

۲۵ ـ تاریخ عقاید اقتصادی ـ سال سوم اقتصادی

درس آقای دکتر حسن شهید نورائی

دو ساعت در هفته

کلیات : موضوع تاریخ عقاید اقتصادی ـ اهمیت عقاید اقتصادی درپیدایش علم اقتصاد - اقتصاد نظری و عملی ـ منشاء اختلاف عقاید اقتصادی و علت آن -- ادوار مختلف عقاید اقتصادی •

قسمت اول : ۱ ـ عقاید اقتصادی درقرون باستانی :

عقاید فلاسفه یونان - عقاید دانشمندان روم ـ عقاید علمای یهود واسلام •

۲ - عقاید اقتصادی قرون وسطی و علمای مسیحی •

۳ — عقاید اقتصادی در دوره جدید -- نظریات توماس موروس در رسالهٔ اوتوپی •

٤ - پیدایش عقیده مرکانتی‌لیسم :

اهمیت زر و سیم در سیاست اقتصادی مرکانتی‌لیست ـ مرکانتیلیسم فلاحتی و مرکانتیلیسم صنعتی یا کلبرتیسم - اثر سیاست مرکانتی‌لیست در استعمار ـ مقام عقیدهٔ مرکانتی‌لیست در علم اقتصاد ·

قسمت دوم : مؤسسین علم اقتصاد :

اول ـ فیزیوکراتها : تحولات علم اقتصاد در پایان قرن هیجدهم میلادی ـ دکتر کنه و نحلهٔ فیزیوکراسی ـ رئوس عقاید فیزیوکراتها ·

آ ـ نظام طبیعی ·

ب ـ بار وره یا بهرهٔ خالص ·

ج ـ جریان ثروت در جامعهٔ اقتصادی ·

د ـ سیاست اقتصادی فیزیوکراتها :

۱ ـ بازرگانی در نظریات فیزیوکراسی ·

۲ ـ وظیفهٔ دولت در ادارهٔ امور اقتصادی ·

۳ ـ مالیات بعقیده فیزیوکراتها ·

اهمیت فیزیوکراتها در پیدایش علم اقتصاد ـ نقیصهٔ عقاید ایشان ـ معارضین و مخالفین نحله فیزیوکراسی ـ نظریه کندیاك ·

دوم ـ آدم اسمیث ـ اهمیت کتاب ثروت ملل در تکامل علم اقتصاد ـ پیشروان آزادی و متقدمین سمیثیانیسم .

اصول عقاید آدم اسمیث

قانون توزیع کار ·

طبیعت پرستی و خوش بینی اسمیث
آزادی اقتصادی و بازرگانی بین‌المللی در نظریات آدم اسمیث ·
نفوذ عقاید اسمیث و انتشار آنها بوسیلهٔ پیروان آدم اسمیث ·
سوم ـ نحلهٔ بدبینان :

مالتوس و قانون جمعیت ـ انتقاد و بحث در نظریات مالتوس ـ تفسیر عقاید مالتوس بوسیله طرفداران عقیدهٔ او ـ عقاید مالتوس در قرن معاصر :

ریکاردو - اثر ریکاردو در علم اقتصاد - قانون بهرهٔ زمین - سوابق نظریه ریکاردو - قانون بهرهٔ نا متناسب - مبادی آن - قانون یگانگی بها - اهمیت قانون بهره زمین و سایر قوانین ریکاردو - نتایج نظریات ریکاردو در مبادلات بین‌المللی و مالکیت ارضی و آینده جامعهٔ اقتصادی .

قانون مزد وسهم کار فرما - مقایسهٔ نظریات تورگو وریکاردو درباب قانون مزد

قانون نزول سهم کارفرما - نظریه توزیع ثروت .

قانون موازنهٔ تجاری و سایر نظریات ریکاردو .

قسمت سوم - نحلهٔ معارضین - پیدایش علم اقتصاد اجتماعی ونظریات جدید در باب ثروت - تعریف جدید علم اقتصاد- انتقادات مربوط بآزادی اقتصادی ورقابت - تفکیك بین مالکیت وکار - تشریح فقرو بحران اقتصادی - انتقادات مربوط بنظریات متقدمین ومؤسسین علم اقتصاد در موضوع بار ویژه و مزد وبحران اقتصادی .

سیسموندی - نحلهٔ تاریخی - نحله مداخله خواهان - مختصری از عقاید سن سیمون واون و فوریه و لوئی‌بلان - بررسی مبسوط درزندگانی فردریك لیست واقتصاد ملی - علل پیدایش نظریهٔ لیست - اثر لیست در پیشرفت علم اقصاد - لیست و نظریه تشویق از صنایع داخلی و حمایت اقتصادی - مقایسهٔ عقاید لیست و حمایت خواهان معاصر - نظریه حفظ بازار ملی - نکات برجسته عقاید لیست - روش تاریخی - عقیدهٔ تمرکز اقتصادی

ملخص نظریات پرودن و پیروان او - انتقادات مربوط بمالکیت خصوصی .

انقلاب ۱۸٤۸ و اثر آن در کیفیات اقتصادی - نظریهٔ بانك مبادلات .

قسمت چهارم - آزادی اقتصادی - نحله فرانسوی و نحله انگلیسی آزادی اقتصادی - استورات میل - ملحض عقاید وی - جانشینان استوارت میل .

قسمت پنجم ، مخالفین آزادی اقتصادی وادلهٔ آنها - منشاء نحله تاریخی - عقاید نحله تاریخی اجتماعیون دولتی - مختصرنظریات روبرتوس - واگنر - دوین‌ویت نفوذ بیسمارك در پیشرفت عملی نظریات نحلهٔ تاریخی .

قسمت ششم : ملخص عقاید اقتصادی معاصر - مسیحیت اجتماعی و نحله تعاون اقتصادی .

نتیجه : ترکیب عقاید اقتصادی و تجزیهٔ علم اقتصاد - علل ظهور اختلات بین اقتصاد شناسان - فواید مطالعهٔ عقاید اقتصادی .

۲۶ - قوانین مالیاتی و محاسباتی عمومی ایران

سال سوم اقتصادی

درس آقای موسی شیبانی

چهار ساعت در هفته

۱ - قوانین مالیهٔ ایران

۱ - تاریخچهٔ مالیهٔ ایران تا ابتدای عصر پهلوی - ترتیب جریان امور مالی در دورهٔ حکومتهای استبدادی - وضعیت دفتر ومستوفیها - مداخله حکام درامر وصول و ایصال مالیاتها - طرز جریان امر مالیات ها مخصوصاً مالیات ارضی در اوایل حکومت مشروطه - اصلاحاتیکه از ابتدای مشروطیت ببعد در امور مالی کشور ایران بعمل آمده است - استخدام مستشاران خارجی - وضع قوانین مالیاتی ومحاسباتی - تجدید سازمان وزارت دارائی .

۲ - خالصجات - وضعیت خالصجات ایران قبل ازحکومت مشروطه - خالصجات انتقالی - طرز اداره کردن خالصجات - اصلاحاتیکه در وضعیت خالصجات انتقالی از حکومت مشروطه ببعد بعمل آمده است - تعویض وفروش خالصجات دولتی - بازخرید منال خالصجات انتقالی - وضعیت فعلی خالصجات دولتی .

۳ - مالیات های ارضی - مزروعی - سرانه - صنفی و احشامی - وضعیت این مالیاتها درابتدای حکومت مشروطه - اصلاحاتیکه بموجب قانون دیماه ۱۳۰٤ دراساس مالیات مزروعی بعمل آمده است - الغای مالیاتهای سرانه احشامی و صنفی (قانون آذر ۱۳۰٤ و مرداد ۱۳۰۷) - الغای مالیات ارضی (قانون آذر ۱۳۱۳)

٤ - مالیات بردرآمد - وضع این مالیات بموجب قانون فروردین ۱۳۰۹ - اصلاحاتیکه بموجب قوانین آبان ۱۳۱۲ و آذر ۱۳۱۳ و ۲۸ اسفند ۱۳۱۷ در این مالیات بعمل آمده است - طبقه بندی مودیان مالیاتی ازشرکتها واشخاص - تشخیص میزان بدهی مالیاتی - نرخ مالیات - طرز وصول آن .

۵ - گمرك - سازمان گمرك - انواع درآمد هائیرا که اداره کل گمرك متصدی وصول آنها میباشد - حقوق ورودی و خروجی گمرکی - مالیات راه - حق انحصار قند و شکر - چای و کبریت - عوارض بندری و سایر عوارض دیگر از قبیل حق معاینه - پوست بره - بهداری - صدی سه صادرات و غیره .

اقسام تعرفه های گمرکی - (تعرفه قیمتی - تعرفه جنسی - تعرفه قرار دادی - تعرفه مستقل) تاریخچه تعرفه های گمرکی ایران - جریان تشریفات گمرکی - ترانزیت - کابوتاژ - ورود موقت - پاساوان - نقل و انتقال از کشتی بکشتی یا از وسیله نقلیه بوسیلهٔ نقلیه دیگر .

۶ - مالیاتهای غیر مستقیم - رسومات - ذبایح - هراج - حق‌الثبت - لاتار - نفت و بنزین - مالیات صدی سه محصولات کشاورزی و حیوانی - عشور جنگل ومعادن وغیره - شرح هریك از این مالیاتها از حیث برقراری و طرز عمل آنها .

۷ - مالیات ثبت اسناد - وضع این مالیات بموجب قانون جمادی‌الاولی ۱۳۲۹ - قوانین بعدی فروردین ۱۳۰۲ مرداد و بهمن ۱۳۰۷ و اسفند ۱۳۱۰ - حقوق نسبی - حقوق ثابت - طرز عمل و ترتیب وصول مالیات .

۸ - انحصار دولتی تریاك - وضع مالیات تحدید تریاك بموجب قانون ۱۲ ربیع‌الاولی ۱۳۲۹ هجری - برقراری انحصارتریاك بموجب قانون تیر ۱۳۰۷ - طرز عمل فعلی ازخرید وجمع آوری محصول - تهیهٔ تریاك مصرف داخلی - تریاك صادراتی .

۹ - انحصاردولتی دخانیات - وضع‌مالیات دخانیات بموجب قانون ۱۱ ذیقعده ۱۳۲۳ هجری - انحصار دخانیات بموجب قوانین اسفند ۱۳۰۷ و اسفند ۱۳۱۰ - طرز عمل فعلی .

۱۰ - شرح سایر درآمدهای دولتی از قبیل اعتبارات - کارخانجات - معادن شیلات - پول و اسکناس و غیره .

۱۱ - مقررات مالی شهرداریها .

۲ - محاسبات عمومی ایران

۱ - سازمان وزارت دارائی - ادارات مرکزی وزارت دارائی - ادارات عمومی‌کشور که تابع وزارت دارائی میباشند - ادارات مأمور وصول درآمدهای مالیاتی - سازمان دارائی شهرستانها .

۲ - مقررات محاسبات عمومی ایران - تاریخچهٔ وضع مقررات محاسبات عمومی تعریف بودجه - طرز تهیه و تنظیم بودجه - تشریح قسمتهای بودجهٔ کل کشور - تفکیك هزینه های کار گزینی از هزینه های اداری - هزینه های مستمر از غیر مستمر -

سال مالی و دورهٔ عمل بودجه - تصویب بودجه در کمیسیون بودجه - در مجلس شورای ملی - اقسام اعتبارات - اجرای بودجه - تعهد هزینه - تشخیص طلب داننین - صدور حواله - حوالجات مستقیم - حوالجات اعتباری - پرداخت هزینه - نظارت کامل وزارت دارائی در انجام هزینه - برگشت اعتبارات - اصل مناقصه و مزایده در معاملات دولتی - مستثنیات مناقصه و مزایده - بازرسی اجرای بودجه - بازرسی اداری - تنظیم حساب و طرز حسابداری و دفترداری - رسیدگی طبقاتی حسابها - بازرسی قضائی - بازرسی پارلمانی - لایحه تفریق بودجه - صرفه جوئی های قطعی.

۳ - دیوان محاسبات - تأسیس وسازمان دیوان محاسبات - انتخاب کارمندان - سازمان شعب - دادرسی قسمتهای اداری - وظایف دیوان محاسبات - نظارت درهزینه - تطبیق حوالجات - پیمانها واسناد تعهدی - نظارت در آمد - رسیدگی بحساب وزراء - محاکمه حساب صاحب جمع ها و ذیحسابها - جریان محاکمه - صدور رأی - اقسام آراء - اجراء احکام - گزارش سالیانه به پیوست لایحه تفریق بودجه.

---

۲۷ - آمار - سال سوم اقتصادی

درس آقای دکتر حسن ستوده

یکساعت در هفته

مقدمه

اهمیت آمار - حدود آمار - اسلوب آمار - تعریف آمار.

قسمت اول - تهیهٔ آمار

تهیه آمار در زمان قدیم - فرق عملیات آماری و محاسباتی - تعیین واحد آماری مراحل مختلفه آمار.

فصل اول - برداشت

مبحث اول : برداشت مستقیم :

۱ - برداشت دائم - برداشت ادواری - برداشت اتفاقی

۲ - برداشت خود بخود - برداشت اختصاصی

۳ - تهیه برداشت آماری - برنامهٔ عمل .

٤ - پرسش نامه جمعی و فردی - تهیه پرسش نامه و طرز تنظیم آن .

۵ - تعلیمات و توضیحات برای مأمورین .

مبحث دوم - برداشت غیرمستقیم :

۱ - برداشت تخمینی - برآورد - مقایسه .

۲ - برداشت متناسب - سنجش کل از جزو - سنجش دو کیفیت مرتبط .

۳ - اسلوب انتخاب نمونه - انتخاب از روی اتفاق - انتخاب از روی تعقل .

٤ - وارسی - فرق آن با آمار - وارسی عمومی یا رسمی - وارسی خصوصی وارسی پارلمانی - وارسی آماری .

۵ - مونوگرافی - فرق آن با آمار - قانون انگل - بودجه خانواده وطرز تنظیم آن .

فصل دوم - استخراج و تمرکز

تعریف - دسته بندی آماری

مبحث اول - استخراج بوسیلهٔ نشانه گذاری

طرق مختلف آن - محاسن و معایب

مبحث دوم - استخراج بوسیلهٔ برگه :

طرز تهیه برگه - محاسن و معایب - استخراج بوسیله ماشین

فصل سوم - نمایش

مبحث اول - نمایش بوسیلهٔ جدول :

۱ - جدول آماری ساده .

۲ - جدول آماری مرکب .

مبحث دوم - نمایش بوسیلهٔ رسم (آمار ترسیمی)

۱ - ترسیم بوسیله نقشه جغرافیائی .

۲ - تصویر بوسیله احجام .

۳ - ترسیم بوسیله صور هندسی - نقطه - خط - سطح

٤- ترسیم بوسیله محور مختصات
٥ - هیستوگرام .
٦ - خط زمانی ساده - خط زمانی مرکب .
٧ - ترسیم بتناسب حسابی - ترسیم بتناسب لوگاریتمی

قسمت دوم - تغییر آمار

فصل اول - اولین اطلاعاتی که از نمایش آماری بدست می‌آید

مبحث اول - شکل ظاهری ترسیمات .
مبحث دوم - توسط ها - متوسط حسابی ساده - متوسط حسابی مرکب . متوسط هندسی - مختصات متوسط - میانه - وفور .
مبحث سوم - اطلاعات مربوط بخطوط زمانی - تغییرات طویل المدة تمایلات - تغییرات فصلی .
مبحث چهارم - نسبت یا در صد .

فصل دوم - تفسیر

مبحث اول - قواعد تفسیر .
مبحث دوم - مقایسه آماری - ارتباط .
مبحث سوم - قانون کثرت اعداد .

نتیجه - انتقاد آمار .

٢٨ - اقتصاد اجتماعی - سال سوم اقتصادی

درس آقای دکتر کیهان

یکساعت در هفته

تعریف اقتصاد اجتماعی وتفاوت آن باعلم اقتصاد .
بهداشت کارگران - خانه های کارگری - موضوع تهیه خانه های ارزان - بودجه خانوادگی - پس انداز و صندوقهای پس انداز همگانی.
تاریخچه رسته ها (Corporations) و اهمیت آن - شاگردی - سندیکای کارگران و کار فرمایان.
تحصیلات مقدماتی اجباری - آموزشگاههای فنی .

طرز استخدام کارگر – قرار داد کار – قرار دادهای شخصی و قرارداد های اجتماعی بوسیله سندیکا – بنگاههای استخدام خصوصی و دولتی.

اجرت کارگران و قوانین ملی برای حمایت کارگران داخلی – لزوم حمایت کارگران برای پیشرفت اقتصاد ملی.

وضع کارگر – زن واطفال و قوانین و نظامات برای حمایت آنها.

مزدکارگر – شرکت کارگر در منافع – ترتیب کار – تیلریسم – طریقه هلسلی و طریقه باتا و غیره.

مدت کار – ومقررات بین‌المللی راجع بآن – موضوع چهل‌ساعت کار درهفته – کارشب – استراحت هفتگی – هفته انگلیسی – مرخصی سالیانه با استفاده ازمزد – تنظیم اوقات فراغت کارگران – مدت کار درمعادن ومحل‌های ناسالم – مقررات راجع بجلوگیری از مخاطرات ماشینها – حوادث کار – بیمه کارگران – بیمه اجتماعی – بیکاری و مقررات بین‌المللی برای مبارزه بابیکاری – بیمه بیکاری – خودداری ازکار (گرویالاك اوت Grève-Lack-out) مقررات راجع بحکمیت بین کارگران وکارفرمایان – سازمان بین‌المللی کار – مقررات عهدنامه ورسای راجع بکار – اداره بین‌المللی کار.

۲۹ – بیمه – سال سوم اقتصادی

درس آقای دکتر آذایان

یك ساعت در هفته

تعریف بیمه و تاریخچهٔ آن – اهمیت بیمه در حیات اقتصادی و اجتماعی و اخلاقی – تشکیلات – طریقهٔ چهارگانه بیمه – بیمهٔ شخصی – بیمهٔ شرکت – بیمهٔ تجارتی – بیمهٔ دولتی – اقسام عمدهٔ بیمه – حریق حیات – حمل و نقل بری – بحری – هوائی – بیمهٔ فلاحتی (محصول و مواشی) – بیمهٔ حوادث غیر مترقبه – بیمهٔ شغلی – بیمهٔ اعتبار – بیمهٔ اجتماعی – بیمه بر ضد خراب شدن و ضایع شدن ماشین‌ها و شکستن شیشه ها – سیل و باران و غیره – بیمهٔ تجدیدی.

باب دوم – معرفت حقوقی بیمه بطور اختصار

شرح بیمه – قانون گذاری – متعاهدین قرارداد – بیمه کننده – بیمه شده و

نمایندهٔ بیمه ـ قرارداد ـ سند بیمه ـ موضوع خطر - مدت بیمه ـ مبلغ بیمه ـ وجوه بیمه ـ وظایف بیمه شده ـ وظایف بیمه کننده ـ ختم قرارداد ۰

باب سوم – بیمه هائیکه مخصوصاً بحال تجار نافع است

حریق ـ قرارداد ـ خطر - خطر مختص بارباب تجارت و حرف ۰

حمل و نقل بری - اصول کلی ۰

حمل و نقل بحری ـ اساس بیمه ـ اقسام بیمه ـ اشیاء بیمه شده ۰

حمل و نقل هوائی ـ اصول کلی ـ بیمهٔ مسافرین و مختصات و تفاوت این نوع بیمه از سایرین ـ بیمهٔ مال‌التجاره ۰

۳۰ ـ حقوق مدنی ـ سال سوم سیاسی

سه ساعت در هفته

(مطابق برنامه سال سوم قضائی)

۳۱ ـ حقوق بین المللی خصوصی ـ سال سوم سیاسی

دو ساعت در هفته

(مطابق برنامه سال سوم قضائی)

۳۲ ـ زبان خارجه (انگلیسی یا روسی)

سال سوم سیاسی

چهار ساعت در هفته

۳۳ ـ جغرافیای اقتصادی

سال سوم سیاسی

دو ساعت در هفته

(مطابق برنامه سال سوم اقتصادی)

۳٤ـ تاریخ دیپلماسی عمومی

چهار ساعت در هفته

از کنگره برلن تا عصر حاضر ۱۸۷۸ـ۱۹۳٤

(صلح مسلح ۱۸۷۸ـ۱۹۳٤)

اتحاد آلمان و اطریش. دول اروپائی و عهدنامه برلن. تصرف بسنی. تقاضا های یونان. عدم رضایت انگلیس. سیاست روسیه در بلغارستان. سیاست بیسمارك نسبت باطریش و مجارستان. عهدنامهٔ کاستاین ۷ اکتبر ۱۸۷۹. اتفاق ثلاث. سیاست کابینه گلادستون. اطریش. روسیه. دول بالکان اختلاف بین ایطالیا و فرانسه راجع بمستملکات شمال افریقا:

سیاست مستملکات دول اروپائی. اوضاع مصر و سودان. سیاست مستملکاتی فرانسه - نفاق سیاسی بین فرانسه و چین. مقدمات سیاست مستملکاتی آلمان. خاتمهٔ دورهٔ اقتدار ژول فری و گلادستون (۱۸۸۲ — ۱۸۸۵).

بلغارستان و کودتای فیلی پوپولی. جنك سرب و بلغارستان. سیاست روسیه دربلغارستان مقدمات اتحاد فرانسه و روسیه. بیسمارك وقوانین نظامی ۱۸۸۷. اختلاف بین آلمان و روسیه. حاضر شدن زمینه برای اتحاد فرانسه و روس. روابط غیر دوستانه فرانسه با انگلیس و ایطالیا. آلکساندر سوم و جنبش بولانژیست درفرانسه. سیاست مالی فرانسه در روسیه. اختلاف نظر ویلهلم دوم و بیسمارك کنفرانس برلن ۱۸۹۰. اتفاق فرانسه و روسیه درکرن اشتیات ۱۸۹۱. کنفرانس ضد برده‌فروشی در بروکسل. سیاست تهدید آمیز آلمان و ایطالی در مقابل اتفاق فرانسه و روسیه سیاست انگلستان در افریقا. بحران سیاسی چین و ژاپون و اوضاع شرق. جنگ چین و ژاپون و عهدنامه شی‌مونوزا کی. اوضاع ارمنستان.

اتحاد ها و اتفاقها بین دول معظمه و کنفرانس صلح لاهه. نقار بین انگلستان وآلمان. صلح‌جوئی نیکلای‌دوم اروپا و بوئرها ومقدمات جنك‌ترانسوال. جنك باکسور ها در چین و مقدمات تجزیه چین. مقدمات ایجاد جنك روس و ژاپون. اتحاد فرانسه و انگلیس (۱۹۰۲ـ۱۹۰٤) روابط فرانسه و ایطالیا در ۱۹۰۲.

دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

جنك روس و ژاپون و عهدنامهٔ پرتس موس . کنفرانس الجزایر . دومین کنفرانس صلح لاهه . نزدیك شدن روسیه با انگلستان . فرانسه در مراکش ٠ دول مرکزی اروپا و روابط آنها با دول بالکان در اوائل قرن ٢٠ انقلاب ترکیه در ١٩٠٨ . روابط آلمان و انگلیس راجع بمشرق ١٩٠٩ . جنك‌تری پلیس و اتحاد دول بالکان ٠ اوضاع بالکان و سیاست دول معظمه در١٩١٣ ٠ اختلافات بین اطریش و روسیه . کنفرانس و عهدنامهٔ لندن ، جنگ دول ٠

جنگ اول و دوم بین دول بالکان وعهدنامهٔ بوکارست . ممالك مرکزی اروپا و مقدمهٔ جنگ بین‌المللی .

کشته شدن آرشیدوك فرانسوا فردینان ٠ اولتیماتوم اطریش به سربی . آخرین مذاکرات بین اتفاق و اتحاد ثلاث . دخول آلمان و ترکیه درجنگ. بیطرفی ایطالیا٠ حمله آلمان از طریق بلژیك بفرانسه. اعلان جنك آلمان بروسیه . دخول بلغار درجنك اعلان جنك انگلیس و مستملکات آن . پیشرفت قوای آلمان درفرانسه. ورود قوای روس به پروس شرقی . شکست روس در تانن برك . شکست‌آلمان در مارن و وردن . جنگهای بحری و تحت البحری . ورود ژاپون و چین و امریکا و غیره در جنك ٠ انقلابات داخلی روسیه . صلح برست‌لی توسك ١٩١٧ـ ١٤ ماده ویلسن ٠ خاتمهٔ جنك کنفرانس های صلح و رسای ٠ تری یانن . سن ژرمن . نوی وسور . الحاق آلزاس و لرن بفرانسه . خسارات واردهٔ از جنك ٠ تجزیه اطریش و هنگری وترکیه . تشکیل دول مستقله عرب و ممالك تحت قیمومیت . تسلیم مستملکات آلمان . تشکیل دول جدید دراروپا . تشکیل‌جامعهٔ ملل وکنفرانس بین‌المللی‌کار وکمیته خلع‌سلاح . فاشیسم ایطالیائی و موسولینی لوکارنو . قرارداد بریان‌کلك . عهدنامه های عدم‌تهاجم . جنك یونان وترکیه و کنفرانس لوزان ١٩٢٢ـ ١٩٢٣ و شناسائی ترکیه . دولت سویت روسیه ، کناره گیری آمریکا از امور سیاسی اروپا و جامعهٔ ملل . سیاست دول معظمه در شرق اقصی . استقلال منچووری ٠ مداخلهٔ جامعهٔ ملل . خروج ژاپون ازجامعهٔ ملل ١٩٣٤ حزب نازی و هیتلر در آلمان ٠ خروج آلمان از جامعهٔ ملل . تشکیلات و دسته بندی های دول اروپائی ٠ ورود ترکیه و روسیه وافغانستان بجامعهٔ ملل ٠ اشکالات موجوده برای موازنهٔ سیاسی و اقتصادی دنیا . علل و موجباتی که صلح عالم را تهدید مینماید ٠ اقدامات جامعهٔ ملل وممالك متحدهٔ امریکا برای اصلاح امور اقتصادی و رفع اختلافات سیاسی و حفظ صلح عمومی .

۳۵ـ تاریخ دیپلماسی ایران

سال سوم رشتهٔ سیاسی

(یك ساعت در هفته)

بخش اول — مختصری از تاریخ سیاسی ایران پیش از اسلام : روابط هخامنشیان با یونان - روابط اشکانیان با امپراتوری روم - روابط ساسانیان با دولت امپراتوری بیزانس (روم شرقی) - دیپلماسی پادشاهان ساسانی درشبه جزیره عربستان ·

بخش دوم — ظهور اسلام و تسلط عرب بر ایران - دیپلماسی ایرانیان برای باز بدست آوردن استقلال - روابط سیاسی خاندانهائی که در ایران تا آغاز حملهٔ مغول حکومت کرده اند - تسلط مغول بر ایران و دیپلماسی ایرانیان برای ازمیان بردن غالبین - روابط ایلخانان ایران با کشور های بیگانه - امیرتیمور و سیاست او در مقابل عثمانیها - روابط امیر تیمور با دول اروپائی - آق قویونلو و قرقویونلو و ارتباط سیاسی و بازرگانی آنان با جمهوریهای ونیز و ژن و دولت عثمانی ·

بخش سوم- شاه اسمعیل صفوی وسیاست مذهبی او- تأیید سیاست مؤسس سلسله صفوی بتوسط جانشینانش - نتایج آن - ارتباط سیاسی و نظامی و اقتصادی پادشاهان صفوی با : عثمانی - روسیه - انگلیس - فرانسه - پرتقال - اسپانی - هلند و سایر کشورهای همسایه - نتایج دیپلماسی پادشاهان صفویه .

بخش چهارم - سیاست روسیه وعثمانی وطرح تقسیم ایران درزمان شاه طهماسب دوم - سیاست نادر ارتباط او با : روسیه و عثمانی - نتایج آن - دورهٔ فترت ارتباط سیاسی جانشینان نادر و سلسله زندیه با خارجیان — اقدامات سیاسی دولت تزاری روسیه در اینزمان - نتایج آن .

بخش پنجم- آقامحمدخان و کاترین دوم وآغازدخالت مستقیم روسیه درسیاست ایران - سیاست فتحعلیشاه ارتباط او با : روسیه — فرانسه — انگلیس — عثمانی — معاهدات گلستان و ترکمن چای - تأثیرات و نتایج آنها — محمد شاه و نفوذ جدی سیاست روسیه در ایران — مسئله هرات - رقابت سیاسی دولتین روس و انگلیس در شرق و تأثیر آن در اوضاع سیاسی ایران — ناصرالدین شاه . نفوذ سیاست انگلیس — امتیازات

(نفت - تنباکو - راه آهن - بانك - کشتی رانی در رودکارون و غیره) - مسئله هرات - معاهده پاریس ۱۸۵۶ - مشروطیت و دخالت سیاسی دولتین روسیه و انگلیس در اوضاع سیاسی ایران - معاهدهٔ ۱۹۰۷ و اثرات و نتایج آن - روابط ایران با سایر دول همسایه - روابط ایران با فرانسه و آلمان و بلژیك - کشورهای متحده امریکا .

بخش ششم- دورهٔ پهلوی: ترقیات سیاسی عصر شاهنشاهی پهلوی- ارتباط با کشورهای همسایه - ارتباط با کشورهای دیگر - استقلال اقتصادی ایران - رفع اختلافات مرزی نتایج ترقیات کنونی .

---

۳۶ - تشکیلات دول همسایه

دو ساعت در هفته

۱ - روسیه :

شکل حکومت روسیه قبل از اعلان مشروطیت -- جنك با ژاپون و شکست روسیه - انقلاب ۱۹۰۵ و علل آن - دستخط ۱۷ اکتبر ۱۹۰۵ - تأسیس دوما و اصلاح شورای دولتی - طرز انتخاب اعضای مجلسین - اقتدارات مجالس مقننه - امتیازات امپراطور از حیث شرکت در قوهٔ اجرائیه - هیئت وزراء - تشکیلات قضائی انقلاب ۲۷ فوریه ۱۹۱۷ - استعفای امپراطور از سلطنت و تأسیس حکومت موقتی انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ - تجزیهٔ روسیه و استقلال اقلیت های ملی - تقویت حکومت مرکزی و تجدید وحدت روسیه - تأسیس دولت متحده قانون اساسی جماهیر شوروی ۳۰ دسامبر ۱۹۲۲ - صلاحیت دولت متحده - کنگره شوراهای جماهیر عضو اتحادیه کمیته اجرائیهٔ مرکزی و تشکیل آن از دو مجلس - شورای اتحاد و شورای ملل - دفتر کمیته اجرائیهٔ مرکزی - شورای کمیسرهای ملی - ادارهٔ سیاسی دولت متحده - شورای کار و دفاع - تشکیلات قضائی و دیوان عالی داوری - تشکیلات اقتصادی - تروستها وکارخانه های دولتی - مؤسسات تعاونی - مزارع اشتراکی - بانك دولتی و بانکهای مختلفه - وضعیت خارجیان در روسیه .

۲ - ترکیه :

طرز حکومت ترکیه قبل از اعلان مشروطیت - قانون اساسی ۱۸۷۶ میلادی الغای قانون اساسی مزبور و تجدید اصول استبداد - شورش نظامی و اعلان مشروطیت در سنهٔ ۱۹۰۸ - تشکیل قوای ثلاثه بموجب قانون اساسی ۱۷۰۸ - شرکت ترکیه در جنك و مغلوبیت آن و اشغال بغاز ها و استامبول از طرف متحدین - معاهدهٔ سور و تشکیل حکومت ملی در آنقره - جنك با یونان و موفقیت قوای ملی ترکیه - الغای خلافت و حکومت سلطنتی - عهدنامهٔ لوزان - قانون اساسی ۱۹۲۴ مجلس کبیر ترکیه طرز انتخابات - وظایف مجلس کبیر ترکیه .

ریاست جمهور - هیئت دولت - قوهٔ قضائیه - حقوق عمومی اتباع ترکیه - تشکیلات اداری ولایات - ترقیات اقتصادی ترکیه .

۳ - بلوچستان وهندوستان

طرز حکومت بلوچستان - مقدمه تاریخ راجع بهندوستان - کمپانی هند - انتقال حاکمیت - کمپانی هندیه دولت انگلیس در ۱۸۵۸ - حفر کانال سوئز و تأسیس امپراطوری هند در ۱۸۷۶ - طرز حکومت هندوستان تا ۱۸۹۲ - اولین کنگره ملیون هند وتأسیس هیئت مقننه در ۱۸۹۲ - توسعه اقتدارات مجلس مقننه درسنهٔ ۱۹۱۲ .

مخالفت ملیون هند با طرح سیمون - وضعیت فعلی - امپراطور هندوستان وزیر امور هندوستان - فرمان فرمای هند - حکام ایالات - هیئت مقننه مرکزی - هیئتهای مقننهٔ محلی - قوه قضائیه و دیوان عالی داوری - حکومت های ملی در هندوستان - مختصری از اوضاع اقتصادی هندوستان .

۴ - عراق :

تشکیل حکومت عراق تحت قیمومیت انگلستان - قرارداد اکتوبر (۱۹۲۲) - و پروتکل ۳۰ آوریل (۱۹۲۳) قرارداد های بعد از (۱۹۲۳) - تشکیل مجلس ملی در (۱۹۲۳) و تصویب قانون اساسی (۱۹۲۵) - مقررات قانون اساسی راجع بحقوق عمومی افراد - اقتدارات پادشاه - قوه مقننه - مجلس مبعوثان و مجلس سنا - شرایط انتخاب کردن و انتخاب شدن بمجالس - امتیازات پارلمان - تشکیلات قضائی - مقررات قانون اساسی راجع بمالیات - تشکیلات مختصری از اوضاع اقتصادی عراق .

۵ - افغانستان :

حکومت افغانستان قبل از استقلال - قرارداد کابل ۱۹۲۱ و تشکیل حکومت مستقل - حکومت امان‌الله خان. شورش بچه سقا - انتقال حکومت بمحمد نادر خان - قانون اساسی ۱۹۳۱ - مقررات قانون اساسی راجع بمذهب رسمی پایتخت و بیرق افغانستان - امتیازات پادشاه - قوه مقننه مجلس مبعوثان و مجلس اعیان - وزراء - قوه قضائیه - تشکیلات اداری ولایات - حقوق عمومی افغانها - اوضاع اقتصادی .

۳۷ ـ جامعه ملل

سال سوم سیاسی ـ **درس جناب آقای دکتر متین دفتری و آقای دکتر مصباح زاده**

دو ساعت در هفته

مقدمه : مقایسه بین جامعه قهری دول و جامعه ملل .

تاریخ اجمالی جامعهٔ قهری دول تاریخ اجمالی جامعهٔ ملل .

مبحث اول پیشقدمان فکر تأسیس جامعه ملل (۱)

مبحث دوم ظهورجامعه‌ملل . میثاق جامعه‌ملل . مقایسه با کنفرانسهای صلح لاهه .

۱ – حدوث افکار صلح طلبی در جنگ بین الملل تشکیل(۲) درممالك متحده امریکای شمالی افکار(۳) ـ در انگلستان نظریات(٤)

۲ ـ پروژهای مختلف میثاق جامعه ملل . الف ـ طرح (۵) ب ـ طرح (٦) ج ـ اولین طرح پرزیدان ویلسون . د ـ طرح ایطالیا هـ ـ طرح دولت فرانسه . و – طرح سویس .

۳ – جلساتیکه برای مطالعه در طرحهای مختلفه درهوتل(۷) تشکیل شده است .

الف – تشکیل کمیسیون جامعهٔملل درکنفرانس صلح . ب– مذاکرات کمیسیون جامعه ملل .

ج ـ جلب نظر دول بیطرف نظریات دولت سویس شورای میانجی شورای اصلاح دیوان داوری بین‌المللی دیوان مناقشات مجمع دول نظریات دولت نروژ .

٤ – جامعه ملل و افکار عمومی آمریکا .

الف ـ طریقه منرو مسئله ارض آلاسکا اعلان استقلال مستعمرات اسپانی در آمریکای جنوبی نظری باصل عدم مداخله .

ب – نهضت مخالفت ورود امریکا در جامعه ملل .

باب اول – تشکیلات جامعه ملل : فصل اول ـ ترکیب جامعه ملل .

مبحث اول : ترتیب دخول در جامعه قهری دول و مسئله شناسائی دول در حقوق بین‌الملل (حاکمیت نفوس قلمرو .)

شناسائی یك مسئله حقوقی است یا سیاسی ؟ مسئله شناسائی در عهدنامه برلن ۱۸۷۸ مسئله شناسائی و جامعه ملل .

---

(۱) Père Dubos و Emeric Crucé و Sully و Abbé de st. Pierre و William Penn و Kant و Bentham

(۲) Leaque to enforce Pace (۳) Bryce (٤) Smith

(۵) Philimore (٦) House (۷) Grillon

مبحث دوم ـ ترتیب ورود در جامعه ملل : ۱ ـ اعضاء اصلیه - ۲ - ترتیب دخول اعضاء جدید ـ مقایسه با مسئله شناسائی در حقوق بین‌المللی .

مبحث سوم : تعهداتی که بعضی از اعضاء جدید قبول کرده اند .

فصل دوم ـ تشکیلات مختلفه جامعه ملل :

مجمع عمومی شوروی دارالانشاء .

مبحث اول : مسئله تساوی در حقوق اساسی دول — افکار گروسیوس نظریات (۱) سایر علماء از قبیل (۲)

تساوی حقوقی ـ مضار سیادت دول معظمه بترتیبی که قبل از تشکیل جامعه ملل برقرار بوده است .

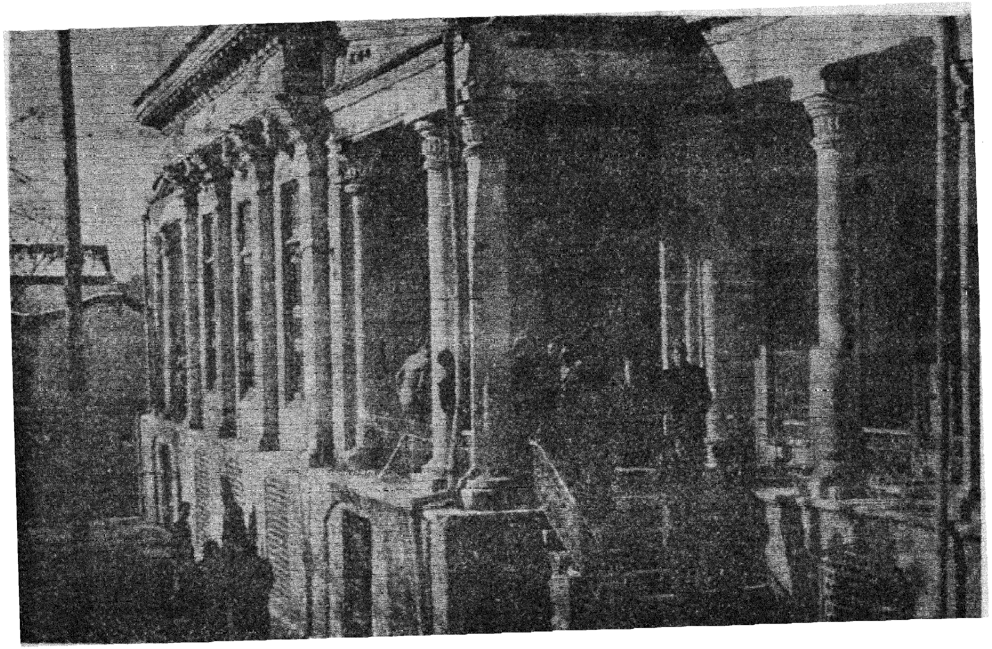
مبحث دوم : شورای جامعه ملل — انتخاب اعضاء شوری ـ مسئله انتخاب بطرز تناوب - عده اعضاء شوری و موضوع تکثیر آنها — وضعیت شوری در مقابل مجمع عمومی روابط بین مجمع عمومی و شوری و صلاحیت اختصاصی هر یك .

ترتیب جریان کارها در شوری اهمیت شوری در عمل ـ مبحث سوم : مجمع عمومی و وظائف آن ـ کمیسیونهای بزرك مجمع ـ مبحث چهارم ـ وظائف و تکلیف دارالانشاء و تشکیلات آن .

باب دوم عمل جامعه ملل درحفظ و تأمین صلح ـ فصل اول - مقررات میثاق جامعه ملل مربوط بحفظ صلح مبحث اول در مقابل تعرضات — ماده ۱۰ میثاق و تکعیل آن بوسیله مواد ۱۱ و ۱۹ — مبحث دوم : حل اختلافات بین دول حکمیت — محاکمه ـ ارجاع دعوی بشوری یا مجمع عمومی ـ شرح مواد ۱۱ تا ۱۷ - مبحث سوم مسئله خلع سلاح و امنیت — شرح ماده ۸ میثاق - کمیسیون دائمی مشورتی - کمیسیون موقتی مختلط — طرح عهدنامه تعاون متقابله — پرتکل ژنو - عهدنامهای لوکارنو ۱۹۲۵ کمیته حکمیت و امنیت (۳) عهدنامه تعاون مالی ـ میثاق پاریس با میثاق بریاندکلوك ـ تجدید تسلیحات بحری — خلع سلاح اخلاقی ـ فصل دوم : دعاوی مهمه که در جامعه ملل طرح و ختم شده است - مبحث اول مسئله جزایر (٤) — مبحث دوم : مسئله قوانین تابعیت در طونس ـ مبحث سوم : مسئله (۵) ـ مبحث چهارم : دعوی سرحدی بین ترکیه وعراق (مسئله موصل) مبحث پنجم : دعاوی مربوط بایران که درجامعه ملل طرح شده است .

---

(۱) Hobbes (۲) Wvattel - Martens - Moser - Textor - Rachel - Oppenheim - Wolff (۳) Acte général
(٤) Aland (۵) Optants Hongrots

نمای عمارت غربی دانشکده حقوق

آئین نامه در باره دانشجویان دانشکده حقوق که دو سال در یك کلاس میمانند

۱ – با دانشجویانیکه دو سال متوالی در یك کلاس مردود شوند در صورتیکه بخواهند تحصیلات خودرا ادامه دهند بطریق ذیل رفتار خواهد شد :

الف : دانشجویانی که مشمول خدمت نظام وظیفه هستند اگر دو سال در یك کلاس مردود شوند طبق ماده دوم تصویب نامه شماره ٦١٧ مورخ ۲۷ر۱۱ر۱۳ شورایعالی فرهنك برای انجام خدمت بنظام وظیفه همگانی معرفی خواهند شد .

ب – پس از انجام خدمت نظام یا بدست آوردن نوشته معافی دائم درصورتیکه یکسال دیگر در آن کلاس مردود شوند بکلی از دانشکده اخراج خواهند شد - دانشجوئی که باین طریق یك کلاس را در مدت سه سال به پیماید در کلاسهای دیگر بیش از دو سال نمیتواند بماند .

ج – همین ترتیب در باره دانشجویان غیر مشمول یا کسانی که خدمت زیر پرچم خودرا پیشتر انجام داده اند مجری خواهد بود .

د – این آئین نامه که در هفتاد و هفتمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۲۵ فروردین ۱۳۱۹ تصویب گردید صحیح است بموقع اجراء گذارده شود .

رئیس دانشگاه **اسمعیل مرآت**

تشریف فرمائی والاحضرت همایون ولایت عهد بورزشگاه امجدیه
(چهارم آبان ۱۳۱۹)

از صفحه مقابل برنامه دروس شعبه داروسازی دانشکده پزشکی شروع میشود .

مقررات مربوط باین شعبه نیز پس از برنامه آن (صفحه ۵۲ تا ۶۶ ـ VIII) چاپ شده است .

۱ ـ گیاه شناسی ـ سال اول و دوم

درس آقای دکتر مهدی نامدار

دوساعت در هفته برای هرسال

قسمتهای مختلفه یاخته های (سلولهای) گیاهی
تغییرات شیمیائی یاخته های گیاهی
تغییرات ظاهری در شکل یاخته های گیاهی
آوند ها (عروق)
بافت (نسج)

سازمان گیاههای آوندی

(قسمتهای مختلفه گیاهائی که دارای عروقند)

ریشه
ساقه ـ گردش(۱) ریشه و ساق
برك
تغذیهٔ گیاه : غذای کانی (معدنی) جذب و گردش غذاهای کانی ـ تعریق ـ دم زدن (تنفس) ـ تغذیه کربنی ـ تغذیه ازتی گیاهان سبز ـ تغذیهٔ گیاهان بی‌کلرفیل ـ اندوخته‌های گیاهی ـ ترشحات

شرح نهان دانگان (مطالعهٔ آنژیوسپرمها) (۲)

گل
گل آزین (قرار گرفتن گلها)
پوششهای گل
شرح اندامهای نر (زافه‌ها) (۳)
شرح اندامهای ماده (مادگی) (٤)
گشن گیری (لقاح) (۵)
رشد تخمك
میوه : میوه های چند تائی ـ میوه های مرکب
تندش (رشد) دانه

(۱) Orientation (۲) Angiospermes (۳) Androcées
(٤) Pistil (۵) Fécondation

فامیل های مختلفه پیدازادان (فانر و گامها) (۱)

الف – رده بندی (طبقه بندی) پیدازادان ـ کلیات رده بندی

ب – پیدازادان (۲) نهان‌دانگان (۳)

الف – گیاهان دو لپه (٤) جدا گلبرك (٥) تخمدان بالا (٦)

۱ – رنو نکولاسه ها (۷)
۲ – کوکنارها (پاپاوراسه ها) (۸)
۳ – شاهترگان (۹)
٤ – خاجیان (۱۰)
٥ – بنفشه ها (۱۱)
٦ – ترنس‌تره میاسه ها (۱۲)
۷ – زیرفم نیان (تیلیاسه ها) (۱۳)
۸ – ختمی ها (۱٤)
۹ – قرنفلی ها (۱٥)
۱۰ – شمعدانی ها (۱٦)
۱۱ – کتانی ها (۱۷)
۱۲ – پلیگالاسه ها (۱۸)
۱۳ – ویتاسه ها (۱۹)
۱٤ – رامناسه ها (۲۰) } شمشادی ها
۱٥ – سلاستراسه‌ها (۲۱) }
۱٦ – کاکائویه‌ها (۲۲)
۱۷ – سدابی ها (۲۳)
۱۸ – موها (۲٤)
۱۹ – استرکولیاسه ها (۲٥)
۲۰ – دیوسمه ها (۲٦) ـ بوکو
۲۱ – زیگوفیلیه ها .گایاك (۲۷)

(۱و۲) Phanérogammes (۳) Angiospermes
(٤) Dicotylédones (٥) Dialypétales
(٦) Superovariées (۷) Renonculacées (۸) Papavéracées
(۹) Fumariées (۱۰) Crucifères (۱۱) Violacées
(۱۲) Ternstrœmiacées (۱۳) Tiliacées (۱٤) Malvacées
(۱٥) Caryophylacées (۱٦) Géraniacées (۱۷) Linacées
(۱۸) Polygalacées (۱۹) Vitacées (۲۰) Rhamnacées
(۲۱) Célastracées (۲۲) Cacaoyer (۲۳) Rutacées
(۲٤) Ampélidées (۲٥) Sterculiacés (۲۷) Diosmeés
(۲۷) Zygophylées

ب - دولپه های جدا گلبرك با تخمدان زیرین (۱)

۱ - پروانه داران (۲)
۲ - گل سرخان (۳)
۳ - چتریان (٤)
٤ - ساکسی‌فراگاسه ها (٥)
٥ - موردیها (٦)
٦ - کدوئیها (۷)

ج - دولپه های پیوسته گلبرك با تخمدان زیرین (۸)

۱ - کاپریوفولیاسه ها (۹)
۲ - رناسی‌ها (۱۰)
۳ - سنبل‌الطیب ها (۱۱)
٤ - استکانی ها (۱۲)
٥ - مرکبان (۱۳)

د -- دولپه های پیوسته گلبرك با تخمدان بالا و منظم (۱۲)

آپو سیناسه ها (۱٥)
گاوزبانیان (۱٦)
بادمجانیان (۱۷)
زیتونی ها (۱۸)
جنطیانائی ها (۱۹)
پیچك ها (۲۰)
اریکاسه ها (۲۱)

---

(۱) Dicotylédones Dialypétales Inférovarieés
(۲) Légumineuses (۳) Rosacées (٤) Ombellifères
(٥) Saxifragacées (٦) Myrtacées (۷) Cucurbitacées
(۸) Dicotylédones Gamopétales Inférovariées
(۹) Capriofoliacées (۱۰) Rubiacées (۱۱) Valérianacées
(۱۲) Companulacées (۱۳) Composées
(۱٤) Dicotylédones Gamopétales supérovariées régulières
(۱٥) Apocynacées (۱٦) Boraginacées (۱۷) Solanacées
(۱۸) Oléacées (۱۹) Gentianacées (۲۰) Convulvulacées
(۲۱) Ericacées

دولپه های نامنظم (۱)

۱ – میمونیان (۲)
۲ – شاه پسندی ها (۳)
۳ – نعناعی ها (٤)

دولپه های بی‌گلبرگ (٥)

۱ – گردوئی ها (٦)
۲ – شاه بلوطی ها (۸)
۳ – گزندامی ها (۹)
٤ – فلفلی ها (۱۰)
٥ – فرفیونی ها (۱۱)
٦ – ترشکی ها (۱۲)

تك لپه ها (۱۳)

۱ – غلات (۱٤)
۲ – خرما (۱٥)
۳ – کملیناسه ها (۱٦)
٤ – سوسنی ها (۱۷)
٥ – زنبقی ها (۱۸)
٦ – زنجبیلی ها (۱۹)
۷ – ثعلبی ها (۲۰)

پیدازادان باز دانگان (۲۱)

الف – دستگاه رویشی (۲۲)
ب – شرح (۲۳)

(۱) Dicotylédones Irrégulières (۲) Scrofulariacées (۳) Verbanacées (٤) Labiées (٥) Dicotylédones apétales (٦) Juglandacées (۸) Castanéacées (۹) Urticacées (۱۰) Pipéracées (۱۱) Euphorbiacées (۱۲) Polygonacées (۱۳) Monocotylédones (۱٤) Graminées (۱٥) Palmiers (۱٦) Commélynacées (۱۷) Liliacées (۱۸) Iridacées (۱۹) Zingiberacées (۲۰) Orchidacées (۲۱) Phanérogammes-Gymnospermes (۲۲) Appareil végétatif (۲۳) Description

ساختمان آنها
تشریح
گشن گیری (لقاح)
ازدیاد

(رده) طبقه بندی باز دانه گان (۱)

۱ – کاجها مخروطیان (۲)
۲ – سیکاداسه ها (۳)
۳ – ژنتاسه ها (٤)

سال دوم

نهانزادان (کریپتوگام) (٥)

الف – نهان‌زادان آوندی (کریپتو گامهائیکه دارای عروق هستند) (٦)
پتریدوفیتها (۷)
خواص عمومی
۱ – فیلیسنیه : سرخس‌ها (۸)
۲ – دم اسبها (اکیزتینه ها) (۹)
۳ – پای‌گرگها (لیکوپودینه ها) (۱۰) (سیلاژینل ها) (۱۱)
٤ – تولید مثل سرخس‌ها (۱۲)

ب - نهان‌زادان یاخته‌ای (کریپتو گامهای سلولدار) B- (Cryptogamies cellulaires)
بریوفیت ها (۱۳)
خواص عمومی

الف خزه ها { اسفاگناسه ها(۱٤) / بریاسه ها (۱٥) }

---

(۱)Classification des Gymnospermes (۲)Cônifères (۳)Cycadacées (٤) Genetacées (٥) Cryptogame (٦) Cryptogame Vasculaire (۷) Ptéridophites (۸) Fougères (۹) Equisétinées (۱۰) Licopodinées (۱۱) Silaginelles (۱۲) Reproduction chez les fougères (۱۳) Bryophites (۱٤) Sphagnacées (۱٥)Bryacées

هپاتیکها - ریسه داران (تالوفیت ها) - جلبکها (آلگها)

۱ - دستگاه رویشی
۲ - تولیدمثل بوسیله اسپورها (۱) و تخم ها (۲)
۳ - هتروگامی (۳) و ایزوگامی (٤)
٤ - گشن گیری (لقاح)
٥ - جلبکهای آ بی (٥) (سیانوفیسه ها) (٦)

باکتریاسه ها (۷)

۱ - اشکال باکتریها
۲ - ساختمان
۳ - ازدیاد - تکثیر
٤ - تولید مثل
٥ - خواص حیاتی (۸)
٦ - رده بندی
۷ - پرورش (۹)
۸ - سترون ساختن (عقیم ساختن) باکتریها : گرما - پالایش (صاف کردن) (۱۰)
گندزدائی (ضد عفونی کردن) (۱۱)
۹ - باکتریهای اصلی و بیماریزا (مولد مرض) (۱۲)
۱۰ - تخمیر
۱۱ - تخمیر فونژیك (۱۳)
۱۲ - تخمیر الکلی
۱۳ - قندهای قابل تخمیر
۱٤ - تخمیر بوسیلهٔ باکتریها (۱٤)
استیك - امونیاکال - لاکتیك - عفونی گندزا (۱٥) بوتیریك (۱٦) - نیتریك - سولفهیدریك

---

(۱) Spores (۲) œufs (۳) Hétérogamie (٤) Iosogamie
(٥) Algues bleues (٦) Cyanophycées (۷) Bactériacées
(۸) Propriétés Physiologiques (۹) Cultures (۱۰) Filtration
(۱۱) Antisepsie (۱۲) Principales bactéries Pathogènes
(۱۳) Fermentation fongique (۱٤) Fermentation bactériennes
(۱٥) Putride (۱٦) Butyrique

جلبکهای آلگهای خرمائی رنك(۱) یافئوفیسه‌ها(۲) :
۱ - دیاتومه ها (۳)
۲ - فوکاسه ها (٤)
۳ - فئوسپره ها (٥)
٤ - لامینرها (٦)
جلبکهای آلگهای قرمز (۷) یافلوریده ها (۸) :
(۱) شاراسه ها (۹) (۲) دستگاه رویشی
ب - **قارچها** - خواص عمومی - ساختمان - رده بندی
۱ - میکسو میست ها (۱۰) ۲ - اواومیست ها (۱۱)
موکورینه‌ها (۱۲)
پرونوسپره ها (۱۳)
مونوبلفاریده ها (١٤)
۳ - بازیدیومیست ها (۱٥) : رده بندی
٤ - آسکومیست ها (۱٦) : تولید مثل پزیزها (۱۷)
کلاهك (۱۸) - رده بندی
٥ - اورده ینه‌ها (۱۹)
٦ - اوستیلاژینه ها (۲۰)
ج - گلسنگ ها (لیخن ها) : (۲۱)
۱ - تشکیلات عمومی (۲۲)
۲ - ساختمان
۳ - تولید مثل و ساختمان مصنوعی (۲۳)
٤ - تکثیر (٢٤)

(۱) Algues Brunes (۲) Phéophycées (۳) Diatomées (٤) Fucacés (٥) Phéosporées (٦) Laminaires (۷)Algues rouges (۸) Floridées (۹) Characées (۱۰)Myxomycètes (۱۱) Oomycètes (۱۲) Mucorinées (۱۳)Péronosporées (١٤) Monoblépharidées (۱٥) Basidiomycètes (۱٦) Ascomycètes (۱۷) Reproduction chez les Pézizes (۱۸) Nature de l'Asque (۱۹) Urédinées (۲۰) Ustilaginées (۲۱) Les Lichènes (۲۳) Reproduction et synthèse (٢٤) Multiplication par sérédie

۲ – فیزیك علمی

درس آقای دکتر نادر شرقی

سال اول و دوم دارو سازی

یکساعت در هفته

فصل اول - قوا

مقدمه - ترازو - وزن مخصوص مایعات جامدات وبخارات - تعیین وزن مخصوص مایعات وجامدات بطریقه بطری - تعیین وزن مخصوص مایعات بوسیلهٔ میزان‌الغلظه‌ها (۱) الکل سنجها (۲) - تعیین وزن مخصوص بخارات بطریقهٔ مایر (۳) و دوما (٤) فشار سطحی (٥) غلظت (٦) - حالت کلوئیدی (۷) – طرز ساختن کلوئید ها – خواص کلوئیدها .

فصل دوم – نور

قوانین نور - منشورها - آینه ها - عدسی ها - معایب عدسی ها و تصحیح آنها آکروماتیسم (۸) منشورها و عدسی ها – نزدیك بینی - دوربینی - پرسبیسی (۹) – تصحیح معایب عینکها - فکال (۱۰) - دیسترسیون (۱۱) - آستیگماتیسم (۱۲) - چشم آستیگمات - عینکهای استوانهٔ - وسائل تعیین درجه آستیگماتیسم - حدت (۱۳)- ذره‌بین میکرسکپ - دوربین - انکسار سنج ها (۱٤) - انکسار سنج آب - انکسار سنج فری انکسار سنج پولفریش - اشعه پلاریزه – پلاریمترها - طیف سنج ها (۱٥) - تجزیه‌طیفی کمی و کیفی - تشعشع : تئوری کوانتا (۱٦) - قوانین تشعشع - جسم سیاه - قانون استفان - خاصیت رامان - فوتوشیمی (۱۷) – عکاسی - خاصیت فوتوالکتریك (۱۸)

---

(۱) Les areomètres (۲) Alcolomètres (۳) Mayer
(٤) Dumas (٥) Tension superficielle (٦) Viscosité
(۷) Etat colloïdal (۸) Achromatisme (۹) Presbytie
(۱۰) Focales (۱۱) Distorsions (۱۲) Astigmatisme
(۱۳) Acuité (۱٤) Refractomètres (۱٥) Spectroscope
(۱٦) Théorie de quanta (۱۷) Photochimie
(۱۸) Photo-éléctrique

داروسازی

فصل سوم - برق

واحد ها ـ قوانین برق ـ خاصیت مغناطیسی ـ جریان دائمی ـ جریان نوسانی مخازن برق - الکتروشیمی(۱) - الکترولیز(۲) ـ مقصود از پ. آش (۳) و اندازه گرفتن آن بطریق الکتریکی و بطریق مواد رنگی - پیل ها ـ پیل سنجش - تخلیه برق در گازهای کم فشار ـ اشعه کاتودیك ـ الکترن (٤) - وزن الکترن - تئوری الکترنی ماده - اشعه ایکس (٥) - فرمول انشتین ـ طیف اشعه ایکس - رادیو اکتیویته (٦) اشعهٔ آلفا ـ انحطاط آتمی - تابلو من دلیف (۷) - عناصر ایزوتپ (۸) - استحالهٔ عناصر و کیمیا گری - معالجهٔ باراديم - سازمان ماده ـ بزرگی ذره ـ حرکات ذره - هت فرکانس (۹) - چراغ سه الکترد .

فصل چهارم - حرارت

انبساط - حرارت سنجی -کالری سنجی - حرارت مخصوص ـ حرارت تغییرحالت ترمودینامیك (۱۰) - قانون فازها (۱۱) - تقطیر - تبخیر ـ حرارت بحرانی ـ حرارت انحلال - حرارت انجماد ـ انجماد سنجی (۱۲) ـ جوشش سنجی - خاصیت اسمز (۱۳) جدارهای نیم تراینده (١٤) - فشار اسمزی و اندازه گرفتن آن .

---

(۱) Electrochimie (۲) Electrolyse (۳) P.H.
(٤) Electron (٥) Rayons X (٦) Rodioactivité
(۷) Mendelyeff (۸) Isotopes (۹) Haute fréquence
(۱۰) Thermodynamique (۱۱) Loi des Phases
(۱۲) Cryoscopie (۱۳) Osmose (١٤) Semiperméables

۳ ـ شیمی معدنی

درس آقای دکتر فتح‌الله اعلم ـ (یك ساعت در هفته)

بخش یکم - کلیات

قوانین کلی و وجه تسمیه

تعریف – اعمال شیمیائی ـ عناصر ساده و اجسام مرکبه ـ تجزیه و ترکیب ـ شرائط انجام فعل و انفعالات شیمیائی ـ مبدأ علم شیمی ـ قانون اوزان ـ قانون اعداد نسبی ـ قانون نسبت های معینه ـ قانون نسبت های اضافی – قانون احجام – قانون دولنك و پوتی ـ وزن اتمی و وزن ملکولی ـ حجم یك ملکول جسم در حالت بخار یا گاز – وجه تسمیه – ظرفیت اجسام مفرده ـ قانون الکترولیز ـ طرز نمایش ظرفیت اجسام – فرمول های ساختمان اجسام مرکبه - فعل و انفعالات شیمیائی ۰

بخش دوم – مکانیك شیمیائی

کلیات – تجزیه و تعادل شیمیائی – حرارت شیمیائی (طرموشیمی)

بخش سوم – شبه فلزات

ئیدرژن ـ فلوئور - اسید فلوئوریدریك - کلر ـ اسید کلرئیدریك ـ ترکیبات اکسیژنهٔ کلر ـ انیدرید و اسید هیپو کلورو ـ اسید کلریك - برم ـ ید ـ اکسیژن اوزون ـ آب – آب اکسیژنه – گوگرد – اسید سولفهیدریك – ترکیبات اکسیژنه گوگرد – انیدرید و اسیدسولفورو – اسید سولفوریك – اسید هیپو سولفورو یا اسید تیو سولفوریك – ازت – هوا – آمونیاك – ترکیبات اکسیژنه ازت – اکسید ازوتو یا پروتوکسید دازوت – اکسید ازوتیك یا بی اکسید دازوت – انیدرید و اسید ازوتو ـ پراکسید دازوت – اسید ازوتیك – فسفر – فسفر قرمز – فسفوردیدروژن – ترکیبات اکسیژنه فسفر – انیدرید فسفریك – اسیدهای فسفوریك - ارسنیك – آرسنیور دیدروژن ترکیبات اکسیژنه ارسنیك – انیدرید ارسنیو – انیدرید و اسیدهای آرسنیك – بور - انیدرید و اسیدبوریك - زغال (کربن) – ترکیبات اکسیژنه زغال – اکسید دوکربن - انیدرید کربنیك ـ سولفوردوکربن – سیلیسیم – سیلیس یا انیدریدسیلیسیك .

داروسازی

بخش چهارم - فلزات

تعریف کلی فلزات - طرز استخراج - خواص فیزیکی و شیمیائی فلزات - اهمیت نسبی تعدادی از فلزات عادی - آلیاژها - دسته بندی فلزات - دسته بندی اجسام ساده - فلزات و شبه فلزات - کلرورها - اکسیدها - سولفورها - املاح - خواص فیزیکی و شیمیائی املاح - قوانین برتوله - قانون حد اکثر کار .

فلزات قلیائی - کلیات - پطاسیم و ترکیبات مربوطه - سدیم و ترکیبات مربوطه لیطیم - آمونیم و ترکیبات مربوطه - فلزات قلیائی خاکی - کلیات - کلسیم املاح - باریم و املاح - استرونسیم .

فلزات فامیل منیزیم - کلیات - منیزیوم و املاح - روی و ترکیبات مهمه مربوطه .

فلزات فامیل آهن - کلیات - آهن و ترکیبات مهمه مربوطه - کروم و ترکیبات مربوطه - مانگانز و ترکیبات مربوطه - فلزات فامیل آلومینیم - کلیات - آلومی نیم - زاجها - سائر املاح آلومینیم .

فامیل قلع و املاح مربوطه - آنطی موان و املاح مربوطه - بیسموت و ترکیبات مربوطه .

فامیل سرب - کلیات - سرب و املاح مربوطه - مس و املاح مربوطه .

فامیل فلزات قیمتی - کلیات - جیوه و ترکیبات مربوطه - نقره و ترکیبات مربوطه - طلا و ترکیبات مربوطه - طلای سفید و ترکیبات مربوطه

٤ـ شیمی توصیفی (علمی) ـ سال اول داروسازی

درس آقای کاکیك

دو ساعت در هفته

تئوری (۱) - آرنوس (۲) - آنیون وکاتیون - ئیدرولیز - حالت خنثی اسید و قلیائی - فعل و انفعال مرطوب و خشك - اکسیداسیون و احیاء - خواص آزمایشی فلزات - کاتیون ها - خواص املاح سرب - جیوهٔ یکظرفیتی - نقره - کادمیوم - آرسنیك - آنیتموان - آهن - مس - جیوهٔ دو ظرفیتی - بیسموت - آلومینیم - آهن دوظرفیتی - آهن سه ظرفیتی - کرم - نیکل - کوبالت - منگانز - روی - کلسیم - باریم - استرنسیوم - پطاسیم - سدیم - آمونیم .

(۱) Ion (۲) Arrhenus

خواص آزمایشی شبه فلزات – املاح نیترات – نیتریت – کربنات - سولفیت - هیپوسولفیت – سولفور – سیلیکات - آرسنیت - آرسنیات - کرمات – بیکرمات – منگانات - پرمنگانات – سولفات – برات – فسفات – کلرور – یدور – برومور - کلرات ·

کمپلکس ها (۱) - زاجها - زاج آهن – املاح مرکب (۲) اسباب مارش

خواص انیدرید کربنیک – ئیدرژن سولفوره و طرز تهیهٔ آن – سود آلاشو - املاح مس - طرز تهیه و خواص آنها – نیترات دوکوئیور – کلروردوکوئیور - اکسید دوکوئیور – سولفاتدوکوئیور - کلرور کوئیورو – اکسیدول دوکوئیور یا سوز اکسید دوکوئیور – املاح سرب و طرز تهیه آنها – نیترات دوپلمب – بی اکسید دوپلمب -- مینیوم (۳) - انیدرید کرمیک – مانگانات دوپطاس – تابلوی مندلیف – بحث در اطراف آن و علت و خاصیت این تابلو – رادیو آکتیویته – اشعه سه گانه رادیو آکتیف – طبقه بندی و خواص عناصر رادیو آکتیف ·

صورت محلولهائیکه در آزمایشگاه شیمی بکار برده می شود - محلولهای عمومی و خصوصی – مقدار و طرز تهیه آنها – هیپوکلریتها – برم و خواص آب برم - ید و اسید یدیدریك – انیدرید سولفورو – طرز تهیه و خواص آن – آب اکسیژنه و خواص آن ·

اکسیداسیون بوسیله آب اکسیژنه – اسید نیتریك – پرمانگانات – احیاء شدن بوسیله ئیدرژن سولفوره - کلرور استانو – اسید یدیدریك - مطالعه گاز و خواص شعله گاز – احیاء شدن بطریقهٔ خشك - اول زغال سده – دوم روی زغال - سوم روی شعلهٔ گاز ·

طیف و خواص عناصر شیمیائی ·

---

۵ - شیمی (عملی) توصیفی و خواص املاح

درس آقای گاکیك

دوساعت در هفته

جلسه اول – سرب - جیوهٔ یکظرفیتی و نقره

« دوم – جیوهٔ دو ظرفیتی - بیسموت - مس

« سوم – کادمیوم – آرسنیك – آنتیموان – قلع

---

(۱) Complexes (۲) Sels doubles (۳) Pb^3O^4

داروسازی

جلسه چهارم - آهن دو ظرفیتی - آهن سه ظرفیتی - آلومینیم - کرم
« پنجم - کوبالت - نیکل - منگانز - روی
« ششم - کلسیم - باریم - استرنسیوم
« هفتم - سدیم - پطاسیم - آمونیم - منیزیم
هشتم - نیتریتها - نیتراتها - کربناتها - فسفاتها
« نهم - کلرورها - برومورها - یدورها - براتها - کلراتها
« دهم - سولفیتها - هیپوسولفیتها - سولفورها - پلیسولفورها - سولفاتها
« یازدهم - آرسنیتها - آرسنیاتها - کرماتها - بیکرماتها - منگاناتها - پرمنگاناتها
« دوازدهم - اسباب مارش و جستجوی آرسنیك و آنتیموان بوسیله خواص آرسنامین و سطیبامین

جلسه سیزدهم - آزمایش فعل و انفعالات طریقه خشك (۱) بوسیلهٔ زغال‌چوب آلومینیم - روی و غیره

چهاردهم - عمل احیاء نمودن و اکسیداسیون - ئیدرژن سولفوره - کلرورواستانو اسید یدیدریك - آب اکسیژنه - اسیدنیتریك - پرمانگانات :

---

۶ - داروهای جالینوسی - سال دوم وسوم داروسازی

درس آقای دکتر صادق مقدم

دوساعت در هفته برای هر سال

نظری بتاریخ دارو سازی

خوراکی - دارو - زهر - درمان

طبقه بندی داروها : داروها برای استعمال داخلی و خارجی - داروهای ساده و داروهای مرکب - داروهای رسمی و داروهای دستوری - داروهای جالینوسی و داروهای شیمیائی - داروهای موافق و داروهای مخالف (۲) .

عدم تجانس داروها : علل فیزیکی- علل شیمیائی - علل فیزیولوژیکی ویا فارماکودینامی

مقدار خوراك داروها .

قبول و رد داروها در بدن : جذب داروها از راه پوست - از راه دهان - از راه مخاط ها - باقی ماندن داروها در بدن :

---

(۱) Par voie sèche

(۲) Médicaments allopathiques et homeopathiques

طرز تأثیر داروها - داروهائی که در روی سلسله اعصاب اثر می کنند - داروهائی که در روی دل و رك ها تأثیر دارند - داروهائیکه در روی کلیه مؤثرند (مدر) - داروهائیکه درروی دستگاه گوارش تأثیر می نمایند (داروهای تغییر دهنده حرکات معده و روده ها - داروهای تغییر دهنده ترشحات معدی و کبد) - داروهائی که در روی جهاز تنفس اثر می نمایند - داروهائی که در روی غدد ترشح کننده اثر دارند - داروهائی که در روی پوست اثر می کنند - داروهای انگل کش .

نگاه داری و فساد داروها : علل عمومی فساد - اثر عوامل فیزیکی در فساد داروها - اثر عوامل شیمیائی - اثر عوامل بیولوژی - راه تشخیص فساد داروها. نگاهداری و جلوگیری از فساد داروها .

طرز تنظیم نسخه در داروهای دستوری .

انتخاب ونگاهداری مواد اولیه (شیمیائی - نباتی- حیوانی) که در داروسازی بکارمیروند داروهائیکه بصورت مواد اولیه تنها و یا مخلوط با یکدیگر بکار میروند .

داروهائی که پس از یك رشته اعمال داروگری تهیه میشوند .

کارهای داروگری : وزن کردن - جدا نمودن مواد اولیه از یکدیگر - خورد کردن - گرد کردن - سائیدن - الك کردن - منحرف کردن - فشردن - صاف کردن - خشك کردن - بخار کردن - ذوب کردن - منجمد نمودن - تصفیه کردن تقطیر کردن - متبلور ساختن - انحلال - ماسراسیون - انفوزیون - دیژستیون - دککسیون - لیك سی ویاسیون - دیالیز - ترکیب مستقیم - بودادن - سوزاندن - اکسید کردن - احیاء نمودن - تجزیه مضاعف - اتری نمودن - صابونی کردن - خمیر نمودن - تعقیم کردن - ضد عفونی نمودن .

صور مستعملهٔ داروها

۱- گردها

گردهای ساده و مرکب

گردهائی که با مواد اولیه حیوانی - نباتی و یا شیمیائی تهیه میشوند .

گرد هائی که در کتاب رسمی دارو سازی فرانسه چاپ ۱۹۳۷ درج شده است طرز تهیه و خصائص هر کدام .

۲ - شیره و خمیرهای نباتی

روغن های نباتی

شیر

ویتامین ها

۳ – داروهائی که از راه تقطیر بدست میآیند .

آبهای مقطر داروئی – خواص. طرز تهیه. نگاه داری – فساد آبهای مقطر داروئی – آبهای مقطر مصنوعی – آزمایش آبهای مقطر – ترکیبات آب مقطر .

اسانس ها – آبهای مقطر و اسانس های مندرجه در کدکس ۱۹۳۸ .

الکوتولاهای مندرجه در کدکس .

٤ – داروهائی که از راه انحلال بدست میآیند

تأثیر عوامل خارجی و طرز عمل در انحلال – خاصیت محلول بودن اجسام – خاصیت حل کردن حلال ها – انحلال کامل – انحلال استخراجی – صور مختلفه انحلال

ادویه که از راه انحلال درست میشوند

الف ـ هیدرله – لیموناد – تیزان- آبوزم – پوسیون- ژولپ – لك- لیکور سلوته – محلول های قابل تزریق و طرز عقیم نمودن آنان .

ب – الکوئوله – تنتورهای آلکوئولیك – مواد اولیه که در تهیه تنتورها بکار میروند ـ نفع و درجات الکل که در تهیه تنتورها مصرف میشود – صور مختلفه تهیه تنتور ها – تنتورهائی که با مواد اولیه معدنی تهیه میشوند ـ تنتور هائی که با موادلولیه نباتی و یا حیوانی تهیه میشوند .

تنتورهای ساده و تنتور مرکب – تنتورهای مندرجهٔ در کدکس۱۹۳۸ ـ طرز تهیه و خواص هر کدام .

ج – الکوئولاتورها – الکوئولاتورهائی که بانباتات استابی لیزه تهیه میشوند - الکولاتورهای مندرجه در کدکس ۱۹۳۸ طرز تهیه و خواص هر کدام .

الکوئوله های اسید و الکوئوله های قند دار .

د ـ شراب های داروئی ـ انتخاب مواد اولیه – شراب های داروئی مندرجه در کدکس ۱۹۴۷ – طرز تهیه و خواص هریك

ه ـ سرکه های داروئی

و – روغن های داروئی

ز – شربت ها – طرز تهیه – خواص – نگاه داری – فساد ـ طبقه بندی شربت ها – شربت قند ـ شربت قند که با و یا بدون کمك حرارت تهیه میشود – شربت های ساده و شربت های مرکب – شربتهائی که با شربت ساده حرارت ندیده تهیه میشوند – شربت هائی که بوسیلهٔ اضافه نمودن مواد شمیائی بشربت ساده حرارت دیده تهیه میشوند ـ شربتهائی که در اثر اضافه نمودن تنتور ها بشربت ساده حرارت دیده تهیه میشوند – شربت هائی که بوسیلهٔ اضافه نمودن محلول عصاره های نباتی بشربت ساده حرارت دیده تهیه میشوند - شربت هائی که بوسیلهٔ انحلال قند در محلول داروئی حامل مواد مؤثره تهیه میشوند – شربت هائی که باشیرهٔ میوجات تهیه میشوند. شربت های متفرقه ـ شربتهائی که بامحلول غلیظ مواد مؤثره آنا تهیه می شود – شربتهای مندرجه در کدکس ۱۹۳۷ ـ خواص وطرز تهیه هرکدام ·

ح ـ شربتهای عسلی ـ ملیت های مندرجه در کدکس ـ طرزتهیه وخواص ·

ط – امولسیون ـ امولسیونهای طبیعیو امولسیون های مصنوعی ـ امولسیونهای مندرجه در کدکس .

ی ـ موسیلاژ ·

۵ — داروهائی که از راه انحلال و تبخیر بدست میایند

الف ـ خمیرهای داروئی ـ طرز تهیه ـ طبقه بندی ـ خمیرهای داروئیمندرجه در کدکس .

ب — رزین ها و گم رزین ها ·

ج ـ عصاره ها ـ طرز تهیهٔ عصاره ها بسبك قدیم و پیشرفت های امروزه - غلظت عصاره ها - نگاهداری فساد و تقلبات عصاره ها - طبقه بندی عصاره ها ـ عصاره های آبی ـ عصاره های الکلیعصاره های اتره ـ عصاره هائی که درتهیهآن آب والکل هردو مصرف میشود ـ ان تره ـ عصاره های روان .

٦ - صور داروئی که جهت مستور نمودن طعم نا مطبوع پاره از داروها بکار میروند

کاشه ـ عدم تجانس داروها در تهیه کاشه ها ـ طرز تهیه ـ نگاهداری ـ فساد .

داروسازی

کمپریمه – پاستی – تابلت – درازه

حب‌ها – گرانول ها – پرل – کپسول – بل – الکتوئر – نقل .

طرز تهیه وخواص آنچه که در کدکس ۱۹۳۸ مندرج است .

۷ - داروهائی که مورد استعمال آن در روی موکزها میباشد

کلیر – کلی‌توار – گارگار یسم .

شیاف‌ها – اوول ها

پن سیل – کرایون – بوژی .

ان ژکسیون - اماله .

بخور - پول وری زاسیون .

۸ - ادویه استعمال خارجی .

پماد – اکسی پیان ها در پماد ها - اکسنتر - لانواین - وازلین – موم .

طرز تهیهٔ پماد ها - خواص ونگاه داری - پماد های مندرجه درکدکس ۱۹۳۸

سرات – گلیسره - صابون – لی‌نی‌مان – لوسیون – بن – مشمع - اکوسن

اسپارادرا - اپی‌لاتوار – مکسا - توپیك .

۹ - لوازم جراحی و پانسمان و طرز تعقیم آنان

پنبه - گاز – نخ های بخیه قابل جذب – کات‌گوت - درن - لامی‌نر - اپونژ .

۱۰ - استر لی زاسیون .

تعقیم بوسیله حرارت خشك – فورپاستور – تعقیم بوسیله حرارت نمناك زیر فشار – اتوکلاو - تعقیم بوسیله آب درصد درجه - بن‌ماری – تن دالی زاسیون – تعقیم بوسیله صافی ها .

اثر اشعه اولترا ویله درتعقیم – اثرمواد ضدعفونی در تعقیم .

دزن فك‌سیون – وسائل مختلفه ضد عفونی .

دزن سك‌سیون – وسائل مختلفه دفع حشرات .

دراتی زاسیون – وسائل مختلفه دفع موش .

۱۱ - دیاستاز ها .

کلیات راجع به دیاستازها - بحث در تخمیرات زنده وتخمیرات شیمیائی .

جایگاه دیاستازها - ترشح دیاستازها وعواملی که دراین کار دخالت دارند - شغل دیاستازها در بیولوژی - قوانین عمومی تأثیر دیاستاز ها - طرز تأثیر دیاستازها - اثر عوامل فزیکی و شیمیائی درروی دیاستازها - اثر حرارت - نور - الکتریسیته - P H محیط .

خواص دیاستازها - طرز تهیه دیاستازها .

طبقه بندی دیاستازها ازنظر دارو سازی - دیاستازهائی که تولید مواد مفیده می‌نمایند - دیاستاز هائی‌که مولد مواد مؤثره داروئی‌هستند -- دیاستاز هائی‌که سبب تهیه پارهٔ از داروها میشوند - دیاستاز هائی‌که مستقیما بطور درمان بکارمیروند - دیاستاز هائی‌که باعث فساد برخی از ادویه میگردند .

مهمترین دیاستازها .

دیاستازهای منعقد کننده وذوب کننده مواد چهارگانه وسه‌گانه - پرزور - کاز آز - پلاسماز - فیبریناز - پکتاز - سی‌تاز .

دیاستاز ها هیدرلیز کننده مواد سه‌گانه و گلوکزیدها ومواد چربی ومواد چهارگانه

آمیلاز - سوکراز - الکوئولاز - مالتاز - لاکتاز - ترهالاز - اموالسین - میروزین - لی‌پاز .

پروتئاز - پپسین - پانکراتین - پاپائین - پپتن ها .

دیاستازهای اکسید کننده واحیاء کننده - اکسی داز - هیدرژناز .

بحث در اکسید وردوکسین - گلوتاتی ین .

۱۲ - داروهای غددی (اپوترا پی)

تاریخچه - کلیات راجع بداروهای اپوترا پی - خواص فزیولوژیکی داروی های اپوترا پی .

طرز تهیه - راه بکار بردن - صور دارو سازی داروهای غددی - ترکیبات داروهای غددی - راه آزمایش داروهای غددی - داروهائی که درتهیه آنان‌چندین غده بکار میروند . نگاه داری ادویه غددی .

داروسازی

مهم ترین داروهای اپوترابی که ازغدد زیرین استخراج میشوند .

غدد تیروئید وپارا تیروئید - کپسول سورنال (آدرنالین) - پانکرآس-تخم وتخم دان - غدد پستان .

داروهای سرمی - مایه ها - زهرهای میکربی - میکربهای سودمند

میکربهای زیان آور - راه تأثیر میکربها - زهرهای میکربی - طرزتهیه- خواص - واحد زهر وپازهر - اناتوکسین - مصونیت - مصونیت طبیعی - مصونیت دریافتی - راه مصونیت - مدت مصونیت .

۱۳ - بکار بردن مایه‌ها برای جلوگیری ازبیماریها ویا بصورت درمان

تاریخچه - شدت وخفت اثرمیکربها - عوامل ضعیف کننده اثر میکربها- طبقه بندی مایه‌ها- مایه هائی‌که با کشت حرارت دیده میکرب هاتهیه میشوند . مایه‌ضدحصبه مایه ضد وبا- مایه ضد سوزاك - مایه هائی که بامیکرب ها زنده کم اثر شده تهیه میشوند - مایه ضد سل - مایه ضد هاری - واکسیناسیون گروآزه - مایه آبله - واکسن واکسن پلی والان - اتوواکسن .

۱۴ - سرم های داروئی

طرز تهیه - خواص - نگاهداری و مدت اثر سرم ها - استعمال سرم های طبی فوائد وخطرات آن - آنافی لاکسی - مهمترین سرم های داروئی - سرم ضددیفتری- سرم ضد تتانز - سرم ضد زهر مار .

۱۵- بکار بردن میکرب های سودمند درمعالجه بیماریها . (باکتریوترابی)

مایه های شیر (فرمان لاکتیك) وداروهائی‌که با آن تهیه میشود - شیر های تخمیر شده - ماست - کفیر - لبن - یکور .

اوور آب جو - بکار بردن اوور ها بطور درمان در بیماری های جلدی و لوله هاضمه .

۷ ـ برنامه شیمی آلی

سال اول و دوم دانشکدهٔ دارو سازی

درس آقای دکتر محمد رضا مظفری

(در ظرف دوسال برای سالهای اول ودوم داروسازی تدریس میشود).

سال اول

(الف) کلیات راجع بشیمی آلی .

(ب) سری دسمه یاغیر حلقوی :

بخش اول ـ مشتقات غیرحلقوی که فقط دارای یك عاملند :

هیدر کربور ها

۱) هیدرو کربور های اشباع شده یا پارافینها .

۲) نفتها .

۳) کربور های اتیلنیك یا الفین‌ها(۱) .

٤) هیدرو کربورهای C_nH_{2n-2} یا دی‌الفین‌ها(۲) .

۵) هیدروکربور های استیلنیك(۳) .

مشتقات هالوژنی(٤) و هالوژنوفلزی(۵) هیدروکربورها .

۱) مشتقات یك هالوژنی کربورهای اشباع شده .

۲) مشتقات چند هالوژنی کربورهای اشباع شده

۳) مشتقات هالوژنی کربورهای اشباع نشده .

٤) مشتقات آلی فلزی

(۱) Oléfines
(۲) Dioléfines
(۳) Acétyléniques
(٤) Halogénés
(۵) Halogénométalliques

داروسازی

الکلها .

۱) الکلهای یك ظرفیتی اشباع شده .
۲) شرح بعضی از آنها .
۳) الکلهای اشباع نشده .
۴) اتر اکسیدها .

الدئیدها وستونها .

۱) مطالعهٔ این عاملها بطور عموم :
۲) شرح بعضی از آنها .
۳) دستهٔ شبه ترپن (۶) .

اسیدهای دسمه واترسل ها .

۱) اسیدهای اشباع شده .
۲) مطالعهٔ مخصوص دربارهٔ بعضی از آنها .
۳) اسید های اشباع نشده .
۴) اترسل ها ـ یا استرها (۷)
۵) استرهای عمدهٔ اسیدهای معدنی .

عاملهای ازتی(۸)ـ کلیات .

۱) نیتریل ها (۹) وکربیلامین ها (۱۰)
۲) آمید ها .
۳) آمین ها .
۴) فسفینها (۱۱) وارسینها(۱۲) .

---

(۶) Pseudoterpènes
(۷) Esters
(۸) Azotées
(۹) Nitriles
(۱۰) Carbylamines
(۱۱) Phosphines
(۱۲) Arsines

بخش دوم ـ مشتقات غیرحلقوی که دارای چند عاملند .

الکلهای چند ظرفیتی .

۱) الکلهای دوظرفیتی یا گلیکول‌ها (۱۳) .
۲) الکلهای سه ظرفیتی (گلیسرین واسترهای آلی آن)
۳) الکلهای چند ظرفیتی .
٤) فرآورده هائی که از اکسیداسیون گلیکول ها نتیجه میشوند .

اسید الکلها .

۱) اسیدهای دوظرفیتی .
۲) اسید الکلهای چند ظرفیتی .

الکلهای الدئیدی وستونی : طبقه بندی – وطرز نامگذاری گلوسید ها(١٤) .

۱) کلیات راجع به گلوسیدها .
۲) مطالعهٔ مخصوص گلوکزها .
۳) بیوزیدها(١٥) وتریوزید ها .
٤) پولیوزیدها(١٦) وپولیوزان ها .

ترکیبات ازتی چند عاملی .

مشتقات ازتی اسید کربونیك .

اسید کربامیك(١٧) و اورتان(١٨) .
اوره – اورئید .
اسید فولمینیك و غیره .
مواد البومینوئید وپروتید ها .

---

(١٣) Glycols
(١٤) Glucides
(١٥) Biosides Triosides
(١٦) Poliosides Polyosanes
(١٧) Acide carbamique
(١٨) Uréthanes

سال دوم

ترکیبات حلقوی

کلیات :

بخش اول – سری معطره

۱) کربور های بنزنیك(۱۹) .

۲) مشتقات کربورهای بنزنیك غیر ازته در هسته :

(مشتقات هالوژنی – فنل‌های یك ظرفیتی)

۳) مطالعه عاملهای ازته در هسته – انیلین ها .

مشتقات معطرهٔ ارسنیك .

٤) مطالعه عاملهای زنجیر های جانبی .

٥) مشتقات کربورهای بنزنیك که چند عامل درهسته دارند ..

٦) ترکیبات چند عاملی که دست کم یکی ازآنها درروی زنجیر واقع است

۷) ترکیبات معطرهٔ چند حلقه ای .

۸) ترکیباتی که هسته ها مستقیماً بهم چسبیده اند (نفتالین وغیره)

بخش دوم – سری الیسیکلیك (۲۰)

۱) سیکلان(۲۱) - ترکیبات هیدروآروماتیك(۲۲)

۲) سری ترپنیك .

سری هتروسیکلیك(۲۳) ـ شبه قلیائیات :

کلیات و طرز نامیدن .

ترکیباتی که دارای حلقهٔ ٥ ضلعی غیر متشابه اند :

فورفوران(۲٤) - تیوفن(۲٥) - پیرل(۲٦) .

---

(۱۹) Benzénique
(۲۰) Alicyclique
(۲۱) Cyclane
(۲۲) Hydroaromatiques
(۲۳) Serie Hétérocyclique
(۲٤) Furfurane
(۲٥) Thiophène
(۲٦) Pyrrol

اندل(۲۷) واندیگو (۲۸)

دسته ازل‌ها(۲۹) انتی پیرین(۳۰) .

ترکیباتی که دارای حلقه شش ضلعی غیر متشابهند :

پیران(۳۱) - پیریدین(۳۲) و مشتقات .

مواد رنگی .

(۲۷) Indol

(۲۸) Indigo

(۲۹) Azols

(۳۰) Antipyrine

(۳۱) Pyrane

(۳۲) Pyridine

۸ ـ داروهای شیمیائی ـ سال دوم و سوم داروسازی

درس آقای دکتر محمد رضا مظفری

موضوع ـ تحصیل کلیه مواد شیمیائی که در درمان شناسی مستعمل است.

دراینجا از طرز تهیه، خواص و مشخصات، طرز تصفیه، و موارد استعمال داروئی آنها گفتگو میشود. برنامهٔ آن درظرف دوسال بشرح زیر (برای دانشجویان سال ۲ و ۳ داروسازی) تدریس میشود:

سال اول

الف ـ داروهائیکه بوسیلهٔ شیمی‌معدنی تهیه میشوند (داروهای معدنی):

ترکیبات فلور ـ کلر (و ترکیبات آن) ـ برم (و ترکیبات) ـ ید (و ترکیبات)

اکسیژن (وترکیبات): اکسیژن. ازن(۱)، آب اکسیژنه، پر اکسید ها و پرسل(۲) ها.

اکسید و هیدرا کسیدهای فلزی.

گوگرد و ترکیبات.

گوگرد، اسید سولفیدریك (۳) و سولفورها

انیدرید‌سولفورو، سولفیت(٤) ها و هیوسولفیتها

اسیدسولفوریك و سولفاتها.

سلنیم و تلور

ازت (و ترکیبات)

امونیاك

ترکیبات اکسیژن دار ازت.

---

(۱) Ozone
(۲) Persels
(۳) Ac. sulfhydrique
(٤) Sulfites

فسفر و ترکیبات

آرسنیك و ترکیبات

آنتیموان و «

بیسموت و «

واناديم و «

بر و «

کربن وترکیبات معدنی آن .

ترکیبات سیلیسیم

ترکیبات تیتان - ژرمانیوم و ترکیبات .

قلع و مشتقات .

منیزیم و ترکیبات .

روی وترکیبات - کادمیوم و ترکیبات .

الومنیوم و ترکیبات - گالیوم(۵) و ترکیبات آن - اندیوم(۶) و ترکیبات .

ترکیبات کرم .

آهن و ترکیبات .

مس و ترکیبات آن .

نقره و « «

طلا و « «

سرب و « «

تالیوم (۷) و ترکیبات . مولیبدن (۲) وترکیبات ، تونگستن(۳) وترکیبات .

فلزات معدن پلاتین - ترکیبات فلزات خاکهای کمیاب .

اجسام رادیو آ کتیف (۱۰)

مشتقات اورانیم(۱۱)

مشتقات توریوم (۱۲)

---

(۵) Gallium. (۶) Indium. (۷) Thallium.
(۸) Molybdène. (۹) Tungstène (۱۰) Corps radioactifs
(۱۱) Uranium (۱۲) Thorium

داروسازی

کولوئیدها - (۱۳) (خواص عمومی محلولهای کولوئیدال (۱٤) - کولوئید هائیکه دردرمان شناسی مستعمل است)

ب - داروهائیکه بوسیلهٔ شیمی آلی ساخته میشود (سری غیرحلقوی) :

کربورهای ئیدرژن - الکل و اترهای هالوژن دار آنها .

اتر اکسیدها (۱۵) .

الدئید ها .

مشتقات هالوژن دار متان - مشتقات هالوژن‌دار اتان‌واتیلن ستون‌ها وسولفونالها

اسیدهای سری دسمه و مشتقات آنها .

الکلهای چندظرفیتی(۱٦)

اسیدهای گلیسرفسفریك و گلیسروفسفاتها .

اسیدهای دسمه .

اسیدهای چند ظرفیتی که دارای یك عامل ساده بوده و اسید هائی که دارای چند عامل مختلط اند :

۱ — اسیدهای چندظرفیتی ساده .

۲ — اسیدهای یك ظرفیتی که عامل الکلی هم دارند .

۳ — اسیدهای چندظرفیتی که عامل الکلی هم دارند .

قندها و هیدرات‌های کربن .

سال دوم

ج - بقیه داروهائیکه بوسیلهٔ شیمی آلی تهیه میشود (سریهای حلقوی و ترپنیك(۱۷)

عملیات صنعتی قطرانهای زغال سنك .

کربورهای معطره یا حلقوی

مشتقات هالوژن دار - الدئیدها و اسیدهای معطره .

(۱۳) Colloïdes (۱٤) Colloïdales

(۱٥) Ether-oxydes

(۱٦) Polyalcools.

(۱۷) Terpénique

فنول و مشتقات .
قطران چوب . کرئوزت و مشتقات
الکل فنولها . الدئید فنول ها و اسید فنولها
فرآورده های فنولی و اکتیفنولی مشتقات انتراسن .
فتالیین ها و مشتقات مختلفه که دارای فونکسیون‌های لاکتون هستند
امینو الکلها و مشتقات .
امینوفنولها و امینوالکل فنولها .
آمینو اسیدها ومشتقات .
آ ئمیدها .
هیدرازین ها و هیدرازید ها .
نیتریل‌ها .
داروهای سری هیدروآروماتیك (۱۸) .
داروهای سری ترپنیك
ویتامین‌ها(۱۹) و هورمون ها (۲۰) .
ترکیبات آلی معدنی .

---

۹ ـ فیزیك عملی ـ سال دوم دارو سازی

درس آقای دکتر نادر شرقی

ترازو ها – صحت – حساسیت – تخمین – وزن مخصوص مایع و جامد بطریق بطری – وزن مخصوص بخارات بطریق مایر ـ اندازه گرفتن فشار سطحی بوسیلهٔ قطره چکان ـ قطره چکان طبی – اندازه گرفتن غلظت مایعات – ساختن بعضی کلوئید ها عینکهای طبی ـ عینکهای استوانهٔ ـ تصحیح چشمهای نزدیك بین ودوربین وآستیگمات اندازهٔ درجهٔ بزرك کردن یك میکرسکپ (۲۱) – انکسار سنجی – پلاریمتری – پلاریمترلوران اندازه گرفتن قند در ادرار بوسیلهٔ پلاریمتر – طیف شناسی – تجزیهٔ شیمائی بوسیلهٔ طیف ـ الکترولیز - پآش خون وادرار ـ اولترامیکرسکپ (۲۲) حرکات برونی محلول صابون ـ تصحیح میزان‌الحراره ـ کالری سنجی ـ تعیین حرارت ذوب یخ .

---

(۱۸) Aromatiques ou cycliques
(۱۹) Vitamines (۲۰) Hormones
(۲۱) Organo-magnésiens (۲۲) Ultramicroscope

۱۰ـ شیمی حیاتی علمی ـ سال چهارم داروسازی

درس آقای دکتر نادر شرقی

مقدمه - بهنا و منظرهٔ شیمی حیاتی - قسمتهای مختلفهٔ شیمی فیزیك حیاتی : (ین ها - فشار سطحی - فشار اسمزی - حالت کلوئیدی) - ترکیب موجودات و اغذیه - تجزیهٔ آنی و غیر آنی (۱) - مواد معدنی موجودات زنده - بی نهایت کوچکهای شیمیائی - تقسیم بندی ترکیبات موجوده در موجودات و اغذیه .

فصل اول - هیدروکربور ها (۲) .

هیدروکربور ها از نظر شیمی حیاتی - هیدروکربور های حیوانی - اسکوالن (۳) هیدروکربور های نباتی و فرآورده های اکسید شده آنان - ترپن ها و اسانس ها (٤) - کارتن ها (٥) - ویتامین A - تهیه متان بوسیلهٔ حیوانات ذره بینی و نشخوارکنندگان خواص کربور ها .

فصل دوم - قند ها (٦) .

مطالعهٔ مفصل قند ها - هم فرمولی فضائی قند ها (۷) - از ها (۸) - ازیدها (۹) - اجسام مشتق از ازها - رادیکال آگلیکن (۱۰) - گلوئیدهای مولد از - نشاسته - سلولز - گلیکوژن - سبزی برگ - سنتز کلرفیلی (۱۱) - تخمیر - الکلهای آشامیدنی - تخمیر قند ها در لولهٔ هاضمه - گلوکز در خون - گلیسمی (۱۲) - گلوکز در مایع نخاعی - تغییرات گلوکز در بدن - نتیجهٔ عدم استعمال قندها - دیابت - رژیم دیابت دار - آسیدی وقلیائی درمحیط حیوانی و پآش(۱۳) تئوریهای انقباض عضلات .

---

(۱) Analyses médiate et immediate
(۲) Hydrocarbures (۳) Squalène
(٤) Les Terpenes et les essences
(٥) Carotènes (٦) Les glucides
(۷) Stereoisomérie (۸) Oses (۹) Osides
(۱۰) Radical aglycone
(۱۱) Synthèse chlorophyllienne
(۱۲) Glycemie (۱۳) P. H.

فصل سوم - چربی ها (۱۵) .

تغییرات آنها در بدن - جذب آنها - نسبت آنها با طبقات دیگر - فسفاتید ها (۱۶) سربروزید ها ۱۷) - استرل ها (۱۸) - کلسترل - ارگسترل (۱۹) - املاح صفرائی - ارمن (۲۰) های نر و ماده - موم ها - سنتز چربی ها .

فصل چهارم - پرتید ها (۲۱) .

مونوپپتید ها (۲۲) - پلی پپتید ها (۲۳) - پرتئید ها (۲٤) از نظر شیمی حیاتی - حلقهٔ حیاتی ازت - هضم معده - هضم رودهٔ - دیاستاز های انحطاط پرتئیدی - اثر میکربها بر روی پرتئید ها و گندیدن آنها - فیزیوپاتولوژی ین NH4 (۲۵) - اوره در ادرار - اوره در خون - تشکیل اوره - ثابت آمبار (۲۶) - کر آتین و کرآتینین (۲۷) در ادرار و در خون - نوکلئوپرتئید(۲۸)-آسید های نوکلیك(۲۹) گلوکوپرتئید (۳۰) - اسید اوریك ومسئله نقرس - اوریسمی - مادهٔ رنگی گلبول قرمزخون

فصل پنجم - تنفس ،

زندگی در هوا - زندگی‌بیرون از هوا - متابلیسم باز (۳۱) - رنگهای صفرائی- مواد رنگی تنفس - هموگلبین و هموسیانین (۳۲) - فلزات تنفس .

فصل ششم - بافتها و عمل آنها :

خون - گلبول سفید و قرمز - خونابه - گاز های خون - خون سفید - ویتامین ها - ویتامین های محلول در روغن - ویتامین های محلول در آب - واحد بین‌المللی اندازه گیری ویتامین - ارمن‌ها (۳۳) - انسولین (۳٤) - تیروئید وغده های بدن و ترشحات آنها - هرمن های نر و ماده - صفرا - عضلات .

---

(۱۵) Lipides (۱۶) Phosphatides (۱۷) Cérébrosides
(۱۸) Stéroles (۱۹) Ergosterole (۲۰) Hormones
(۲۱) Protides (۲۲) Monopeptides
(۲۳) Polypeptides (۲٤) Proteïdes
(۲۵) Physiopathologie de l'ion NH4
(۲۶) Ambard (۲۷) Créatine et Créatinine
(۲۸) Nucléoprotéïdes (۲۹) Nucléiques
(۳۰) Glucoproteïdes (۳۱) Métabolisme de base
(۳۲) Hémocyanine (۳۳) Hormones (۳٤) Insuline

۱۱ - شیمی حیاتی عملی- سال چهارم داروسازی

درس آقای دکتر نادر شرقی

ادرار - اول تجزیه مواد معمولی : فعل و انفعال - رنگ - وزن مخصوص نمك - فسفات ها - ازت امونیاکی - ازت کامل - سولفات ها - اسید اوریك - کرآتین و کرآتینین .

دوم تجزیهٔ مواد غیر معمولی : مواد ستنی (۳۵) - قند ها - آلبومین — املاح صفرائی - کلسترل - سلولها - استوانه ها - ته نشین ادرار - چرك - میکربها خون در ادرار .

سنك مثانه - تجزیهٔ کیفی :

خون - P.H - اوره - ازت خون - اسید اوریك - آمونیاك - ذخیرهٔ قلیائی - کلر گلبولی و خون آبه - کرآتینین - کلسترل - املاح صفرائی - آهك خون - اندازه گرفتن مقدار اندوکسیل (۳۶) .

مایع نخاعی - قند - نمك - البومین - اوره .

شیرهٔ معده - جوهر نمك - نمك - فعل و انفعال و آسیدیته - موسین .

---

۱۲ - برنامه سم شناسی

درس آقای دکتر فتح‌الله اعلم

بخش یکم - کلیات :

تعریف سم و غذا و دوا - ترکیب شیمیائی نسوج انسانی - فرق بین سم و زهر و میکرب - تعریف مسمومیت - راه های ورود سم در بدن - راه دستگاه گوارش عمل کبد - عمل استخوانها - عمل ریتین - عمل گلبولهای سفید - فائده استفراغ - راه جهاز تنفسی - راه زیر جلدی - راه جلدی و غشاء مخاطی - راه ورود مستقیم سم در جریان دموی .

---

(۳۵) Corps Cetoniques (۳۶) Indoxyle

بخش دوم – طریقهٔ اثر سم ومطالعهٔ عمومی مسمومیت :

تئوری فیزیکی مسمومیت - تئوری شیمیائی مسمومیت - تئوری حیاتی مسمومیت - طرق دفع سموم از بدن - مدت لازم برای دفع سموم از بدن - عوارض مسمومیت ضد سموم شیمیائی و فیزیولوژیکی - دستور کلی در موارد تصادف مسمومیت .

بخش سوم – کلیات راجع بآزمایشهای شیمیائی در موارد مسمومیت ودسته بندی سموم :

وظیفه دواساز قانونی درموارد آزمایش‌های شیمیائی قانونی - منظور ازآزمایش شیمیائی - امتحان اختصاصی قطعات - قواعد تجزیه - آزمایش های مقدماتی - سموم طبیعی - سموم حاصله از تداوی - وارد کردن سم در جسد مسموم بعد از مرك - آزمایش های فیزیولوژیك - دسته بندی سموم از نظر شیمیائی و از نظر فیزیولوژیکی .

بخش چهارم - طریقه ازبین بردن مواد آلیه ازمحیط عمل :

طریقه از بین بردن مواد آلیه بوسیله اسیدسولفوریك و اسید نیتریك – بوسیله جوهر گوگرد و جوهرشوره و بی‌اکسیدومانگانز - بوسیله اسیدکلرئیدریك و کلرات دوپطاس .

بخش پنجم - سموم معدنی :

ترکیبات سمی : جیوه – مس - سرب – نقره - آرسنیك – قلع – روی باریم - کلسیم - پطاسیم - سدیم - آمونیاك – کلر - برم - ید- فلوئور - فسفر

بخش ششم – اسیدهای سمی

جوهر گوگرد – جوهر شوره - جوهرنمك - اسیداکسالیك - اسیدسولفهیدریك اسید سیانهیدریك

بخش هفتم - گازهای سمی :

اکسیدوکربن – انیدرید کربنیك – هوای مسموم

بخش هشتم - سموم آلی :

الکل - اطر – کلروفورم – کلرال - فنل - اسیدپیکریك - انیلین

دانشجویان داروسازی در آزمایشگاه گیاه‌شناسی

*

داروسازی

بخش‌نهم – قلیائیات نباتی :

خواص عمومی – تعریف گلوکوزید ها – طریقه استخراج قلیائیات نباتی – تریاك و مواد موثرهٔ آن – استریکنین – وراطرین – کلشیسین – اطروپین – نیکوتین – کونیسین – آکونیتین – کوکائین – مواد مؤثره قارچها از قبیل موسکارین و فالین

بخش‌دهم – قلیائیات حیوانی

پتومائین – لوکومائین .

بخش یازدهم – گلوکوزید های سمی و کانتاریدن :

گلوکوزید های سمی – طریقه استخراج گلوکوزید ها – دیژیطالین – سانطونین کانطاریدین .

---

۱۳ – فارماکودینامی

درس آقای دکتر محمد صدری

I – بخش های دارو شناسی : مفردات طب – دارو شناسی گالنیك (۱) – فارماکودینامی (۲) – تعریف هر یك .

اهمیت فارماکودینامی و فائدهٔ آن .

II – ربایش (جذب) داروها – تعریف ربایش – طرز تعیین ربایش داروها (اندازه گرفتن دارو در خون – تحصیل آثار دارو – اندازه گرفتن دارو در ادرار یا نسوج) .

عواملی که در ربایش اثر دارند :

۱) – اثر خواص فیزیکی و شیمیائی دارو : دیفوزیون (۳) اسمز (٤) – تجزیه دوترشه (٥) – تجزیه دوپره (٦) – قانون باتلی (۷) و استفانینی (۸) تجزیهٔ لپزلمبا (۹) .

---

(۱) Galénique (۲) Pharmacodynamie (۳) Diffusion
(٤) Osmose (٥) Dutrochet (٦) Dupré (۷) Battelli
(۸) Stéphanini (۹) Lopez-Lomba

الف – قابلیت حل در آب .

ب – قابلیت حل در لی پید ها (۱۰) .

ج – اجسام فرار .

د – ثبات (۱۱) .

ه – محرق بودن جسم (۱۲) .

۲) – اثر راه دخول دارو در ربایش .

الف – راه های مستقیم :

سرزها : پردهٔ دور شش ـ صفاق ـ بند ها (مفاصل) – بافت یاخته زیر پوست ـ برگزیدن دارو برای تزریق زیر پوست - برگزیدن حلال ـ محسنات ـ معایب بافت ماهیچه .

دستگاه خون : محسنات ـ برگزیدن دارو ـ برگزیدن حلال ـ تعیین غلظت‌محلول، راه درون راشی (۱۳) ـ راه اپیدورال (۱٤) .

ب – راه های غیر مستقیم :

پوست : مالش (۱٥) ـ یونیزاسیون (۱٦) .

مخاط ها : مخاط دستگاه گوارش (دهان ـ معده ـ رودهٔ کوچك - رودهٔ بزرك

مخاط دستگاه دم زدن (بینی ـ قصبةالریه – حبابهای ریوی) .

مخاط دستگاه تناسلی .

مخاط دستگاه میزه راه

مخاط چشم .

۳) – دگرگونیهائی که دارو در ضمن ربایش مینماید ، هنگام عبور از دستگاه گوارش - در خون ـ در درون بافته های بدن ـ (اکسیداسیون (۱۷) ـ احیاء (۱۸) هیدرولیز (۱۹) .)

٤) – دگرگونیهای خون در اثر دارو :

---

(۱۰) Lipides (۱۱) Stabilité (۱۲) Causticité
(۱۳) Intrarachidienne (۱٤) Epidurale (۱٥) Friction
(۱٦) Ionisation (۱۷) Oxydation (۱۸) Réduction
(۱۹) Hydrolyse

داروسازی

الف – دگرگونیهای انعقاد خون ـ داروهائیکه که باعث سهولت انعقاد میشوند داروهائیکه انعقاد خون را بتأخیر میاندازند .

ب – دگرگونیهای آثارفیزیکو شیمیائی(۲۰) خون : تعادل‌اسیدی و قلیائی‌خون ـ (محلولات تامپن (۲۱) - عمل دستگاه دم زدن – عمل گرده (کلیه)) ـ دگرگونیهای فشار اسمزی خون (۲۲) - دگرگونیهای فشار سطحی خون .

ج – دگرگونیهای ساختمان شیمیائی خون : مواد غیر آلی (کلسیم ـ پتاسیم) مواد آلی (گلوکز ـ اسید اوریك) .

د – دگرگونیهای مواد حیه خون : (گلبول قرمز ـ هموگلوبین – گلبول سفید) .

III – ثبوت دارو : (۲۳) .

۱) – ثبوت بطور برگزینی : دارو های بیهوشی همگانی ـ ضریب مایراورتن(۲٤) دیژیتال ـ سالیسیلات دوسود .

۲) – ثبوت بدون برگزینی : الکل ـ باربی توریك ها (۲۵) ـ گنه‌گنه ـ اتروپین (۲٦) .

IV – بیرون شدن (دفع) دارو از بدن : راه های طبیعی دفع ـ دستگاه گوارش (بزاق ـ معده ـ روده ها) – گرده (کلیه) ـ پوست و مشتقات آن – شش و برنش ها (۲۷) ـ طول زمان دفع - اجسامی‌که زود از بدن بیرون میروند انبار شدن (۲۸) دارو در بدن .

V – زهر آگینی (۲۹) : روشهای معموله برای تعیین زهرآگینی داروها اندازهٔ کمینهٔ کشندهٔ دارو (۳۰) اندازهٔ بیشینهٔ خوراك دارو(۳۱) - ضریب درمان شناسی دارو (۳۲) .

تغییرات اثر و زهر آگینی داروها :

۱) ـ طبیعت بیمار .

(۲۰) Physicochimiques (۲۱) Tampons
(۲۲) Pression osmotique (۲۳) Fixation
(۲٤) Mayer- Overton (۲۵) Barbituriques
(۲٦) Atropine (۲۷) Bronches
(۲۸) Accumulation (۲۹) Toxicité
(۳۰) Dose minima mortelle (۳۱) Dose malima tolérable
(۳۲) Coefficient thérapeutique

۲) ـ حساسیت مادر زادی- ایدیوسن‌کرازی(۳۲مکرر) ـ کم حسی مادر زادی (۳۳) در برابر دارو .

۳ – حساسیت کسبی – آنافیلاکسی (۳٤) ـ نابردباری - فرق نابردباری و زهر آگینی .

٤ – کم حسی کسبی در برابر دارو - اعتیاد ـ تعریف آن ـ اجسامی که تولید عادت مینمایند (تریاك ـ مرفین ـ شاهدانهٔ هندی ـ منوم ها - الکل ـ ارسنیك کافئین) – اجسامی که تولید عادت نمی نمایند .

۵) – فرضیات برای فهماندن چگونگی اعتیاد .

VI – دارو های متضاد (۳۵) : تعریف ـ دسته بندی ـ تضاد درتمام خواص ـ تضاد در بعض خواص .

۱) – تضاد شیمیائی : اجسام اکسید کننده و احیاء کننده – اسید ها و قلیا ها اسید ها و نمك ها (املاح) نمك ها و قلیاها – رسوب - تجزیه .

۲) – تضاد بیوشیمیائی (۳٦) .

۳) – تضاد فیزیکوشیمیائی (۳۷) .

٤) – تضاد فیزیولژیکی (۳۸) - تضاد مستقیم ـ تضاد غیر مستقیم ـ (مثال دارو های سلسلهٔ اعصاب مرکزی ـ دارو های سلسله اعصاب محیطی) .

۵) – پادزهر (تریاق) .

VII – اجتماع دارو ها (۳۹) ـ فائدهٔ آن ـ قوانین اجتماع دارو ها – جمع (٤۰) – پوتانسیالیزاسیون (٤۱) (مثال داروهای بیهوشی - دارو های ضد درد – دارو های خواب آورنده) .

مکانیسم عمل اجتماع داروها : زیاد شدن قابلیت نفوذ دریاخته ها – زیادشدن حساسیت یاخته ها .

---

(۳۲) Idiosyncrasie (۳۳) Hyposensibilité congenitale
(۳٤) Anaphylaxie (۳۵) Antagonistes
(۳٦) Biochimiques (۳۷) Physicochimique
(۳۸) Physiologique (۳۹) Association
(٤۰) Addition (٤۱) Potentialisation

داروسازی

VIII – رابطه بین ساختمان شیمیائی دارو و عمل فارماکودینامی آن : اجسام شیمیائی معدنی ـ اجسام شیمیائی آلی - اهمیت ساختمان ذره ـ اهمیت هستهٔ اصلی ـ اهمیت جنس و عده و جای دسته های فرعی که به هستهٔ اصلی چسبیده اند ·

دارو های سلسلهٔ اعصاب مرکزی : دارو های بیهوشی همگانی ـ دارو های خواب آورنده ـ الکل ها - باربی توریك ها (٤٢) دارو های ضد تب و ضد درد – دارو های بیهوشی موضعی ·

دارو های سلسلهٔ اعصاب خودکار (٤٣) ـ : دارو های محرك پی های سمپاتیك(٤٤) دارو های آرام کننده پی های سمپاتیك (٤٥) ـ داروهای محرك پی های پاراسمپاتیك(٤٦) دارو های آرام کنندهٔ پی های پاراسمپاتیك (٤٧) .

IX - روشهای امروزهٔ دارو شناسی :

١) - روشهای چونی (٤٨) – انتخاب حیوان – تجربه در روی حیوان زنده تجربه در روی عضو جدا شده از بدن ـ تجربه در روی حیوان بیهوش شده .

٢) – روشهای چندی (٤٩) – اندازه گرفتن بیولژیکی (٥٠) دیژیتال – استرفانتوس (٥١) - داروهای اپوترابی (٥٢) – نمونه ها (٥٣) ـ واحد های بین المللی(٥٤)

---

١٤ ـ زمین شناسی و آب شناسی ـ سال چهارم دارو سازی

درس آقای دکتر صادق مقدم

١ - زمین شناسی

١ – نظری به پیدایش و ساختمان کره زمین - فرض لاپلاس .

٢ – عوامل خارجی که موجب تغییرات سطح زمین میشوند ـ اثر هوا ـ تأثیر

---

(٤٢) Barbituriques (٤٣) Autonomes
(٤٤) Sympathomimetiques (٤٥) Sympatholytiques
(٤٦) Parasympathomimétiques (٤٧) Parasympatholytique
(٤٨) Méthodes qualitatives (٤٩) Méthodes quantitatives
(٥٠) Dosage biologique (٥١) Strophantus
(٥٢) Opotherapie (٥٣) Etalons
(٥٤) Unités internationales

مکانیکی آبها - آب باران - آبهای جاری - آب دریا - یخ - اثرات فیزیکوشیمیائی آبها (انحلال و رسوب) - بقایای موجودات زنده .

۳ - عوامل داخلی زمین که موجب تغییرات سطح آن میگردند - آتش فشانی ژی‌زر - سلفاتار - آتش فشان گل - چشمه های کانی - زلزله .

٤ - ترکیبات پوست زمین : سنك های آتش فشانی - سنك های رسوبی .

٥ - عهد های ژئولوژی .

۲ - آب شناسی

۱ - صور مختلفه آب در طبیعت .

۲ - اهمیت آب برای موجودات زنده .

۳ - مبانی مختلف آبها : آب باران - آب چاه - آب های رودخانه ها — آب های دریا - دریاچه ها - باطلاق ها - چشمه ها - قنات ها - چاه های آرتزین .

٤ - ترکیبات آب ها : موادی که در آبها بصورت محلول یافت میشوند — اجرامی که در آبها شناور هستند - ترکیبات معدنی - ترکیبات آلی - موجودات زنده - میکرب ها .

اثر عوامل فیزیکی و مکانیکی و شیمیائی در روی آبها - حرارت - سرما - روشنائی - برق - اشعه رادیو اکتیو - اسمس - دیالیز - تکان دادن - آرامش - تغییر مکان دادن - صاف نمودن - مواد ضد عفونی - مواد آدسربان .

۳ - آب نوشیدنی

۱ - صور مختلفه جمع آوری آبهای مشروب - لوله کشی شهر ها - آب‌انبارهای عمومی و اختصاصی - چاه ها .

۲ - آب از نظر بهداشت : شرائط آب نوشیدنی از حیث خواص فیزیکی وتناسب ترکیبات - شماره و تناسب میکرب های آبهای نوشیدنی - عقاید کار شناسان بهداشت راجع به آبهای نوشیدنی .

۴ - آبهای کانی .

مبداء زیر زمینی آبهای کانی .

ترکیبات آبهای کانی . - گاز ها - املاح محلول - رادیو آکتیویته .

داروسازی

طبقه بندی آبهای کانی .

۱ - آبهای بی‌کربناته‌سدیك - آبهای بی‌کربناته کالسیك و مانیزین .

۲ - آبهای سولفورزسدیك - آبهای سولفورزکالسیك .

۳ - آبهای سولفاته سدیك - آبهای سولفاته‌کالسیك و مانیزین .

٤ - آبهای کلروره سدیك .

٥ - آبهای آهن دار .

استعمال آبهای کانی بطور درمان : نوشیدن - آب تنی - بخور .

بیماری هائی که با آب های کانی درمان مشوند - بیماریهای جلدی - بیماریهای لوله گوارش و غیره .

اهمیت اقتصادی آبهای کانی - بنگاه های فیزیکوترابی - بنگاه های آبهای کانی استخراج و حفاظت آبهای کانی - گاز دادن و در بطری ریختن آبهای کانی .

چشمه های کانی کشور ایران .

چشمه های کانی کشور های بیگانه .

٥ - تصفیه آبهای نوشیدنی .

وسائل فیزیکی و مکانیکی تصفیه آبها - اقسام مختلفه صافی ها - وسائل شیمیائی و فیزیکو شیمیائی تصفیه آبها - وسائل بیولوژی تصفیه آبها - فس سپتیك - تصفیه آبهای استعمال شده .

٦ - آزمایشهای آبها

آب برداری و بردن آب به آزمایشگاه .

آزمایشهای فیزیکی - منظره - حرارت - رنك - بو - مزه .

آزمایش های شیمیائی - اندازه سیگنی - اندازه قلیائی - کلرور - سولفات - ترکیبات آزته - مواد آلی .

آزمایش میکربی آبها : شماره کلیه میکرب های آب - کپك ها - میکرب های آب کننده ژلاتین - شماره میکرب های روده ها (کلی باسیل) - میکرب های هوا گریز (انااروبی) - میکرب های گند آور - میکرب های بیماری های واگیر دار که راه سرایت آنها آب است - (وبا - اسهال خونی - حصبه و اشباه آن)

۱۵ ـ بهداشت ـ سال چهارم دارو سازی

درس آقای دکتر صادق مقدم

۱ ـ زندگی انسان و اشکال های او .

۲ ـ میکرب ها و بیماری واگیر دار .

۳ ـ استعداد مزاج در قبول بیماری ها .

٤ ـ تأثیر محیط در زندگانی انسان ـ اثرات هوا ـ روشنائی ـ آب ـ خاك .

٥ ـ حیوانات اهلی از نظر بهداشت .

٦ ـ انتقال بیماری ها بوسیله حشرات .

۷ ـ مهم ترین بیماریهای واگیر دار ـ راه سرایت و جلوگیری از بیماری های واگیر دار ـ آبله ـ سرخك ـ مخملك ـ سیاه سرفه ـ هاری ـ حصبه ـ اسهال خونی ـ وبا ـ طاعون ـ مطبقه ـ سل ـ دیفتری ـ کزاز .

۸ ـ بیماریهای ناهید گزند و نبرد با آن .

۹ ـ اهمیت پرورش افکار برای بهبودی بهداشت کشور

احساسات خانوادگی از نظر بهداشت .

بیکاری و پرکاری از نظر بهداشت .

ورزش .

الکلیسم و افیون .

۱۰ ـ بهداشت انفرادی ـ بهداشت نوشیدنی ها ـ خوراکی ها ـ پوشیدنی ها بهداشت خانه .

۱۱ ـ بهداشت همگانی ـ بهداشت در خیابانها و وسائط نقلیه ـ بهداشت در آموزشگاه ها ـ بهداشت نمایشگاهها ـ بهداشت کارخانه ها ـ بهداشت اماکن عمومی دیگر بهداشت گرمابه ها و آرایشگاه ها ـ بهداشت مهمانخانه ها و قهوه خانه ها ـ بهداشت بیمارستان ها و بیمارخانه ها .

آزمایشگاه تشریح مرضی هنگام کار با میکروتوم

۱۶ ـ میکرب شناسی

درس آقای دکتر صادق مقدم

این برنامه در دو سال (سال سوم و سال چهارم) آموزش خواهد شد و با کار های در آزمایشگاه ها همراه خواهد بود .

ذرات زنده — میکرب .

جایگاه میکرب ها در بین موجودات زنده .

وجود میکرب ها در محیط خارجی (بقایای حیوانی و نباتی ـ مایعات طبیعی و یا مصنوعی بدن حیوانات) .

میکرب های زیان آور ـ میکرب های سودمند — میکرب های ساپرفیت .

اندازه و شکل میکرب ها — کک سی ـ باسیل ـ ویبریون -- اسپریکت .

سازمان میکرب ها — مامبران ـ پرتوپلاسم — هسته .

میکرب های متحرك و میکرب های بی حرکت — سیل .

تولید مثل میکرب ها ـ از راه تقسیم مستقیم — جوانه — تشکیل اسپور .

شرائط زندگی میکرب ها — غذا - حرارت — رطوبت — زندگی میکرب ها در روی جامدات و در مایعات .

تنفس میکرب ها — زندگی میکرب ها در مجاورت هوا و در پناه هوا ـ میکرب‌های آاروبی و میکرب های آناروبی .

غذای میکرب ها — غذا های طبیعی و غذاهای مصنوعی .

تظاهرات میکرب ها — تولید حرارت - روشنائی — مواد رنگی — تبدیلات شیمیائی — تخمیرات .

ترشحات میکرب ها — دیاستاز ها ـ زهر ها — پادزهرها ـ مصونیت .

اثر عوامل فیزیکی و یا شیمیائی در روی میکرب ها ـ اثر حرارت — سرما روشنائی ـ مواد ضد عفونی ـ ترشحات میکرب ها .

کار های پاستور و فرض امکان خلق‌الساعه ـ از بین بردن میکرب ها .

دارو سازی

استریلیزاسیون - تعقیم بوسیله حرارت خشك - فورپاستور - تعقیم بوسیله حرارت نمناك تحت فشار - اتوکلاو - تعقیم بوسیله آب جوش - بن ماری - تن دالی زاسیون تعقیم بوسیله صافی ها - اثر مواد ضد عفونی در تعقیم .

بررسی میکرب ها - کشت میکرب ها در محیط های غذائی طبیعی و یا مصنوعی - تناسب غذا در زندگی میکرب ها - مواد غذائی لازمه برای زندگی میکرب ها تأثیر PH در زندگی میکرب ها - تأثیر ذرات کوچك شیمیائی در رشد و نمو میکرب ها نوشابه رولن .

غذا های مایع - آب گوشت - آب پپتن دار - پپتن باکتریولوژی - شیر - آب جو - آب ریشه جو - آب لوور .

غذا های جامد - ژلاتین - ژلز - سرم - سیب زمینی - هویج .

غذا های حرارت ندیده .

کشت میکرب ها در محیط های غذائی - راه های مختلف کشت - جدا نمودن میکرب ها از یکدیگر - اضافه نمودن قند ها و معرف های شیمیائی به غذا ها - اثر شیمیائی میکرب ها در لوله های مواد غذائی .

امتحانات میکرب ها بوسیله میکرسکپ - آزمایش میکرب زنده - آزمایش میکرب پس از رنك زدن - رنك های ساده - رنك های مرکب - دستور گرام - دستور زیل - برش و رنك زدن بافت ها .

امتحانات میکرب ها در روی حیوانات آزمایشگاه -کالبد شکافی حیوانات .

بررسی میکرب ها

۱ - میکرب های زیان آور .

باکتریدی سیاه زخم .

سرخك خوك ها - وبای فرعی « پاستورله »

مایه های پاستور .

باسیل طاعون .

استافیلوکوك .

استریتوکوك .

گونوکوك .

دارو سازی

منن گوکوك .
پنوموکوك .

پرتئوس .
باسیل پردیژیوزوس .
باسیل پیوسیانیك .
باسیل مرو (مشمشه) .

ویبریون وبا .
باسیل های اسهال خونی .

باسیل حصبه ـ میکرب های شبیه به حصبه .
میکرب روده ها (کلی باسیل) .

میکرب تب مالت .

میکرب سل ـ میکرب های شبیه به سل ـ B.C.G - توبرکولین
میکرب خوره .
باسیل دیفتری ـ اناتوکسین .
میکرب های هواگریز (انا اروبی) ـ ویبریون سپتك .
میکرب کزاز .
اسپریکت سفیلیس ـ راه های مختلف تشخیص سفیلیس ـ دستور برده واسرمن
قارچ های مولد بیماری (کچلی) .
ویروس هاری .
تیفوس اگزانتوماتیك .
آبله .

مصونیت ـ سرم های داروئی ـ آنافی لاکسی .
آزمایش میکربی هوا .
آزمایش میکربی آب .
پروتوزر های مولد بیماری .
آمیب دیسانتری .
هماتوزوئرلاوران (نوبه) .

لایشمانیای سالك .

تری پانوزوما (بیماری خواب) .

۲ – میکرب های سودمند .

مایه های شیر .

لوور های تخمیر الکلی

تخمیر سرکه .

قارچ ها و کپك ها

طبقه بندی قارچ ها – اسکومی ست – بازیدیومی ست .

کپك های صنعتی – پنی سلیم ها - موکر .

اوور های صنعتی - لوور آب جو – لوور شراب – اوور نان - اوور تقطیر

قارچ های خوراکی – تروف - سپ – ژیرل – قارچ سفید (بهن) .

قارچ های سمی – امانیت .

۱۷ - برنامه علمی شیمی آزمایش مقداری

درس آقای دکتر گاگیك

سال سوم دارو سازی

موضوع شیمی مقداری – عملیات شیمیائی مقداری - رسوب دادن – صاف کردن - خشك کردن - ترازوی حساس - وزن کردن بوسیله ترازوی حساس - گرفتن نقطهٔ ایست وصفر ترازو – عملیات واسبابهائی که در آزمایشگاه بکار برده میشود - بازرسی اسبابهای مدرج (۱) - ظروف مدرج – پیپتهای مدرج (۲) – بورت (۳) – پیکنومتر (٤) .

موضوع کلوئید (٥)– میسلها (٦) - معرفهای رنگی (۷) – تیتری متری (۸)

(۱) flacons jaugés (۲) pipettes jaugés (۳) Burette
(٤) picnomètre (٥) Colloïdes (٦) Les Micelles
(۷) Indicateurs colorés (۸) Titrimètrie

دارو سازی

دوزاژهای حجمی (۹) - اسیدی متری (۱۰) آلکالیمتری (۱۱) دوزاژ بوسیلهٔ اکسید اسیون پرمانگانات دوپطاس - مانگانیمتری (۱۲) - دوزاژ بوسیله احیاء نمودن - هیپوسولفیت دوسود - یدومتری (۱۳) - دوزاژ کلرورها - آرژانتیمتری (۱۴) - آرژانتیمتری و سولفو آرژانتیمتری (۱۵) - برومومتری (۱۶) - کلرومتری (۱۷) - کولوریمتری (۱۸) - پلاری متری (۱۹) - دوزاژ قندها (۲۰) - دوزاژ آب (۲۱) - دوزاژ مرکب بوسیله رسوب دادن (۲۲) دوزاژ بوسیلهٔ رسوب‌گرفتن املاح مرکب (۲۳) محاسبهٔ آزمایش (۲۴) -

موضوع تجزیه الکترولیتیک (۲۵)

تئوری آرنوس (۲۶) - موضوع PH (۲۷) - موضوع اندازه گرفتن PH بوسیله معرف های رنگی پتانسیومتری (۲۸) - دوزاژ فسفاتها وآرسنیاتها (۲۹) - چندین دوزاژ گراوی متریک فلزات (۳۰) - باریم - کلسیم - آهن - آلومینیم - مس - سرب - جیوه .

---

(۹) Volumètrie (۱۰) Acidimètrie

(۱۱) Alcalimétrie (۱۲) Manganimétrie

(۱۳) Iodométrie (۱۴) Argentimétrie

(۱۵) Argentimétrie et Sulfoargentimétrie

(۱۶) Bromométrie (۱۷) Chlorométrie

(۱۸) Colorimétrie (۱۹) Polarimétrie

(۲۰) Dosages des sucres (۲۱) Dosage de l'eau

(۲۲) Dosage doubles par precipitation

(۲۳) Dosage par precipitation des sels doubles

(۲۴) Calcul des analyses (۲۵) Dosages éléctrolytiques

(۲۶) Théorie Arrhenus (۲۷) La question de PH

(۲۸) Potentiométrie

(۲۹) Dosages des phosphates et arseniates

(۳۰) Quelques dosages gravimétriques des cathions

دوزاژهای گراویمتریك شبه فلزات (۳۱) - آسید فسفریك - آسید سولفوریك آسید کلریدریك - یدورها - کلرورها .

تجزیه توصیفی و مقداری آبها (۳۲) - تجزیهٔ شراب و کشف تقلبات آن (۳۳) تجزیه شیر و کشف تقلب (۳٤) - تجزیه آب جو و کشف تقلب (۳۵) - تجزیه کره و کشف تقلب (۳٦) .

۱۸ - برنامه عملی شیمی آزمایشی مقداری

درس آقای دکتر گاگیك

سال سوم داروسازی

عملیات روی ترازوی حساس :

تهیه محلولهای نورمال - اسید سولفوریك - اسید کلریدریك - سود محرق - کربنات دوسود - بیکربنات دوپطاس .

تهیه محلولهای دسی نرمال -- اسید اکسالیك - پرمانگانات دوپطاس - ید - هیپو سولفیت دوسود - نیترات دارژان - سولفو سیانوردامونیم - عملیات آلکالیمتری - اسیدی متری مانگانامتری - یدومتری - آرژانتیمتری - سولفو آرژانتیمتری

طرز تعیین تیتر محلولهای مختلف بوسیلهٔ چندین طریقه :

تهیهٔ معرف ها - آمپوادامیدن (۳۷) - متیل اورانژ (۳۸) - فنولفتالئین (۳۹) تنطور کشنیل (٤۰) - دوزاژهای وزنی - سولفاتها - کلرورها - آهن - آلومینیم - کلسیم - باریم .

دوزاژهای آرسنیاتها - فسفاتها - قندها - دوزاژ های کولوریمتریك (٤۱) - دوزاژ آبها از حیث وزنی و توصیفی - شراب - آبجو - شیر .

---

(۳۱) Quelques dosages gravimètrique des anions
(۳۲) Analyse des eaux (۳۳) Analyse du Vin
(۳٤) Analyse du lait (۳۵) Analyse de la bière
(۳٦) Analyse du Bœurre (۳۷) Empois d'amidon
(۳۸) Methylorange (۳۹) Phenolphtaleine
(٤۰) Teinture de Cochnille (٤۱) Dosages colorométriques

۱۹ - برنامه علمی شیمی توصیفی آزمایشی

درس آقای دکتر گاگیك

سال دوم

یادآوری عمومی ازخواص فلزات و شبه فلزات :

تابلوی آزمایشی فلزات (۴۲) - تقسیم بندی بگروپها و طرز جستجوی دوالی سه فلز ازگروپهای مختلف .

تابلوی آزمایشی شبه فلزات (۴۲) -- تقسیم بندی بگروپها و طرز جستجوی دوالی سه شبه فلز از گروپهای مختلف .

طرز جدا نمودن فلزات هر گروپ - خواص آزمایشی آنها و فعل و انفعال حساس هر فلز .

طرز جدا کردن شبه فلزات هرگروپ - خواص آزمایشی آنها و فعل و انفعال حساس هر شبه فلز .

تابلوی عمومی آزمایشی فلزات و شبه فلزات و طرز جستجوی چندین فلز حد اقل ٦ و چندین شبه فلز حد اقل ٦ .

---

۲۰ - برنامهٔ عملی شیمی توصیفی آزمایشی

درس آقای دکتر گاگیك

سال دوم

تابلوی آزمایشی فلزات و جستجوی دوالی سه فلز ازگروپهای مختلف - خواص حساس فلزات .

تابلوی آزمایشی شبه فلزات و جستجوی دوالی سه شبه فلز - خواص حساس شبه فلزات .

جستجوی فلزات حد اقل ٦ و شبه فلزات حد اقل ٦ بوسیلهٔ تابلوی عمومی آزمایشی .

---

(۴۲) Cathions amions (۴۳) Anions

مستخرج از اساسنامه مدرسه دواسازی مصوب ۸ مهر ۱۳۰۹

ماده ۲ ـ شرط ورود بمدرسه دواسازی دارا بودن تصدیق دوره اول متوسطه است .

دوره تحصیلات مدرسه پنجسال است که سه سال اول معادل دوره دوم علمی متوسطه است و دو سال آخر تحصیلات عالی دواسازی را شامل خواهد بود .

آئین نامه مدرسه دواسازی

مستخرج از آئین نامه مدرسه طب و دواسازی و قابلگی

مصوب ۲۷ شهریور ۱۳۰۷

۱ – داوطلبان ورود بمدرسه دواسازی باید دارای تصدیق سه ساله اول متوسطه باشند .

۲ – محصلین مدرسه دواسازی مکلفند که تمام مدت تحصیل در مدرسه دواسازی همه روزه باستثنای ساعات دروس در یکی از داروخانه های معتبر و معروف شهر مشغول عملیات دواسازی باشند ـ محصلین مذکور روز قبل ازحضور درجلسه امتحان هرسال باید ورقهٔ که دلالت بعملیات مختلفه دواسازی بطور کافی در اینمدت بنماید بدفتر مدرسه تسلیم نمایند ـ تصدیق محتویات ورقه مذکور با اداره مدرسه است .

۳ – امتحانات ورقه دواسازی بقرار ذیل است .

امتحان سال اول ـ شیمی عمومی – فیزیك ـ گیاه شناسی .

امتحان سال دوم ـ شیمی آلی ـ فیزیك ـ گیاه شناسی – ادویه شناسی .

امتحان سال سوم ـ شیمی دواسازی - ادویه شناسی ـ حفظ‌الصحه ـ زهرشناسی - حیوان شناسی – میکرب شناسی

مستخرج از اساسنامه مدرسه دواسازی که در یکصد و هفتادمین جلسه شورای عالی معارف

بتاریخ ۸ - ۷ - ۹ بتصویب رسیده است

پروگرام مدرسه دواسازی از قرار ذیل است :

سال اول

فارسی – مطابق سال چهارم متوسطه (شعبه علمی)

فیزیك – مطابق پرگرام سال چهارم متوسطه (شعبه علمی) باضافه حساسیت ترازو - انبساط مایعات و جامدات وزن مخصوص - جرم مخصوص - نقطه ذوب و غلیان – قواعد تولید برودت – تصحیح ترمومتر – تلمبه آبی و بخاری ماشین تبرید - (ماشین فریکوریفیك) مایع کردن هوا .

شیمی - مطابق سال چهارم متوسطه (شعبه علمی) با تطبیق ترکیبات موجوده در کودکس – حیوان شناسی - طبقه بندی حیوانات و خصائص متعلق بهر طبقه - اعضاء داخلی و خارجی ذوفقارها – خزنده ها – ماهی ها – دوران دم انقباض و انبساط شرائین - لنف – ترشحات بطور عموم - طفیلی های انسانی حیوانی - خارجی وداخلی حیواناتیکه میتوان از آنها مواد دوائیه تحصیل نمود .

زبان خارجه - مطابق سال چهارم متوسطه (شعبه علمی)

ریاضیات - حساب - تناسبات - اختلاط و امتزاج - سیستم متریك .

جبر - مراجعه بدروس جبر سال سوم مختصراً - حل معادله یك مجهولی درجه دوم - حل مسائل گرافیك هندسه - مطابق سال چهارم متوسطه (شعبه علمی) باحذف قسمت مطالب مختصر در مساحی و نقشه برداری و استعمال زنجیر و گونیای مساحی .

سال دوم

فارسی - مطابق سال پنجم متوسطه (شعبه علمی) .

فیزیك – مطابق سال پنجم متوسطه (شعبه علمی) قسمت صوت با کمال اختصار و تفرق نور و جذب نور و تجزیه نور مفصل تر - دیفرا کسیون - ذره بین های جدید .

شیمی – مطابق سال پنجم متوسطه (شعبه علمی) باضافه رادیو آکتیویته .

گیاه شناسی - معرفة الشکل – تشریح – معرفة الاعضاء – فانروگمها هر سه ماه یکقسمت .

دارو سازی

زبان خارجه ـ مطابق سال پنجم متوسطه (شعبه علمی) .

ریاضیات – حساب – مقیاسات ایران بطرز قدیم و جدید و سیستم اوزان ممالك معظم و تبدیل مقیاسات بیکدیگر - حل مسائل مربوطه مطالب گذشته هندسه ـ اطلاعات ساده در قسمت هندسه فضائی .

سال سوم

فارسی – مطابق سال ششم متوسطه (شعبه علمی) .

فیزیك – مطابق سال ششم متوسطه (شعبه علمی) باضافه تقطب و اسبابهای متعلق بآن و استعمال آنها .

شیمی ـ مطابق سال ششم متوسطه (شعبه علمی) باضافه قسمت آلی ذیل .

سنتها ـ اسید فرمیك - اسید سیتریك ـ اسید تارتریك ـ مالیك ـ لاکتیك و اشکال رویتی و راسمیك آنها الکل های پولیوالان ـ دهنیات و مومها – صابونها - آمیلازها ـ قندهای مونوزوبیوز و تریوز ـ اسید سبانیدریك – اسید سولفو سیامیك - اسید پولی بازیك ـ اوره ـ دکابتان ـ اطروفنل – اسید سالیسیلیك – اسیدگالیك ـ تانن ها اسید اوریك - بازهای پوریك – فنلهای پولی والان الکالوئید ها وگلوکوزید های طبی – البومینوئیدهای ساده و مرکب کلیات راجع بمواد مخمره - ادویه مربوطه بمواد مذکوره .

گیاه شناسی ـ طبقه بندی نباتات بطور طبیعی و نباتات طبی .

معرفة الشکل ـ تشریح – معرفةالاعضاء ـ کریپتوگمها - ثرپوفیتها - پتریوفیتها - تالوفیت ها .

زبان خارجه ـ مطابق سال ششم متوسطه (شعبه علمی)

تهیه ادویه در دواخانه مطابق کودکس .

قسمت دوره عالی مدرسه دواسازی ـ سال اول عالی

میکروگرافی ـ ادویه شناسی ـ شیمی دواسازی عملی (تعیین مقدار ادویه) شیمی بیولوژیك (تجزیه وصفی) مفردات طب .

سال دوم عالی

میکروگرافی ـ گیاه های طبی ـ استریلیزاسیون و حفظالصحه ـ ادویه‌شناسی ـ شیمی

بیولوژیك وتوکسیکولوژیك مفردات طب ـ مباحثات راجع به شیمی الی ـ شیمی تجزیه مقداری و عملی ـ در آخر سال سوم محصلین باید حتماً از عهده امتحانات عملی ذیل برآیند

۱ــ شناسائی ادویه و مواد شیمیائی طبی و طرز تهیه و نگاهداری آنها

۲ــ تهیه دواخانه و شیمیائی نباتات طبی در لابراتوار

۳ــ اجراء و تهیه یك نسخه مفصل در تحت نظر ممتحنین

در آخر سال پنجم محصلین مکلفند امتحانی راجع بقواعدو نظامات دواسازی بدهند

تبصره ــ تعیین جزئیات وساعات تدریس و عملیات هریك از مواد با نظر شورای عالی معلمین مدرسه عالی دواسازی خواهد بود

آئین‌نامه‌راجع بدانشنامه دکتری‌داروسازانی که درخارجه تحصیل کرده‌اند

(مصوب هفتاد وهشتمین جلسه شورای دانشگاه)

پیشنهاد درباره داروسازان تحصیل‌کرده کشورهای دیگر که داوطلب گرفتن درجه دکتری داروسازی از دانشگاه تهران میباشند در هفتاد و هشتمین جلسه شورای دانشگاه مطرح و بطریق ذیل تصویب گردید :

« داروسازانی که درکشورهای خارجه یکسال دوره کارآموزی داروسازی را انجام داده وچهار سال دورهٔ تحصیلی آموزشگاه دارو سازی را نیز مرتب پیموده و پذیرفته شده باشند میتوانند در دانشگاه تهران پایان نامهٔ خود را نوشته بتصویب برسانند و بگرفتن دانشنامه دکتری در داروسازی از دانشگاه تهران نائل شوند . »

اساسنامه شعبه داروسازی دانشکده پزشکی

(مصوب شصت وپنجمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۱ شهریور ۱۳۱۸)

ماده ۱ ــ امور اداری و فنی شعبه داروسازی دانشکده پزشکی تحت نظر مستقیم دانشکده پزشکی اداره میشود و از ضمائم آن بشمار میرود .

ماده ۲ ــ دوره تحصیلات شعبه داروسازی دانشکده پزشکی چهار سال است و داوطلبان موظفند که پس‌از توفیق در امتحانات سال آخر پایان نامه نوشته بتصویب برسانند تا باخذ دانشنامه دکتری در داروسازی نائل شوند .

ماده ۳ ــ تحصیلات شعبه داروسازی دانشکده پزشکی شامل تعلیمات علمی‌و عملی و کارآموزی است .

داروسازی

الف ـ تعلیمات علمی وعملی طبق برنامه اجمالی زیر است :

سال اول

علمی	عملی
شیمی معدنی و معدن شناسی	شیمی عمومی و داروئی
شیمی آلی	شیمی تجزیه و توصیفی
حیوان‌شناسی (وظائف‌الاعضاء انسان وحیوان)	
آزمایش شیمیائی	
فیزیك	
گیاه شناسی	

سال دوم

علمی	عملی
شیمی معدنی	تجزیه شیمیائی
شیمی آلی	فیزیك
شیمی تجزیه مقداری	تشریح نباتی
فیزیك	
گیاه شناسی	
حیوان شناسی (فیزیولوژی)	
شیمی داروسازی	
داروسازی مکانیك	
مفردات طب	

سال سوم

علمی	عملی
شیمی تجزیه های توصیفی ومقداری	تشریح نباتی
سم شناسی	انگل شناسی
شیمی داروسازی	تجزیه شیمیائی
داروسازی گالنك	

مفردات طب
فار ما کو دینامی
میکرب شناسی

سال چهارم

علمی	عملی
شیمی بیولوژی	امتحانات داروها و مواد غذائی
بهداشت	تجزیه سموم ات و بیولوژی
ئیدرولوژی ومطالعه قشرهای زمینی	میکرب شناسی (کریپتوگامی)
میکرب شناسی	انگل شناسی
قوانین و علم الاخلاق داروسازی	

ب — دانشجویان تعلیمات کارآموزی خودرا در داروخانه هائیکه سمت آموزشگاه کار آموزی رسمی دانشکده پزشکی شعبه داروسازی را دارا میباشند طبق آئین نامه مخصوصی خواهند آموخت .

ماده ۴ — امتحانات شعبهٔ دارو سازی شفاهی و عملی است . از تمام مواد نظری شفاهاً و از تمام مواد عملی عملا امتحان بعمل آمده و داوطلب باید در هریك از آنها جدا گانه نمره پذیرفتنی داشته باشد .

ماده ۵ — شعبه داروسازی در سایر مقررات تابع مواد مربوط اساسنامه و آئین‌نامه های دانشکده پزشکی خواهد بود .

اساسنامه شعبه داروسازی دانشکده پزشکی که مشتمل برپنج ماده است در شصت وپنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه یازدهم شهریور هزار وسیصد و هیجده تصویب شد . بموقع اجراء گذارده شود .

رئیس دانشگاه - **اسمعیل مرآت**

*

آئین‌نامه کارآموزی دانشجویان داروسازی

(مصوب هفتاد و هفتمین جلسه مورخ ۲۵ فروردین ۱۳۱۹ شورای دانشگاه)

این آئین‌نامه بردو فصل تقسیم میشود :

فصل اول – مربوط بآموزگاران .

فصل دوم ـ مربوط بدانشجویان دارو سازی .

فصل اول – آموزگاران

۱– آموزگاران عبارتند از داروسازانی‌که دارای دانشنامه یا گواهینامهٔ داروسازی بوده و برطبق پروانهٔ رسمی حق اشتغال بداروسازی داشته باشند .

۲– فعلا و تا تدوین آئین‌نامه دیگر برگزیدن آموزگار واعطاء عنوان آموزگاری بترتیب زیر انجام می‌یابد .

۳ – دربدو امر شعبهٔ داروسازی دانشکدهٔ پزشکی پس‌از تعیین بیشینه شمارهٔ دانشجویان سال اول عدهٔ کافی از داروخانه ها را برای انجام امر کارآموزی درنظر گرفته پیشنهاد خواهد نمود .

٤ – داروسازانی که برای انجام این منظور درنظر گرفته میشوند بایددارای شرائط پائین باشند :

الف – شاغل پیشه داروسازی و نسخه پیچی بوده باشد .

ب – دارای پیشینهٔ خوب و درستکاری در پیشه دارو سازی بوده و پیشینهٔ جزائی نداشته باشند .

ج – آموزگار باید صاحب داروخانهٔ تمیز و روشن وکامل بوده ونسبهٔ بسیار طرف مراجعه باشد ۰

۵ – پس از انتخاب عده کافی آموزگار شعبه دارو سازی دانشکده پزشکی فهرست نام آنان را بتصویب شورای دانشگاه رسانیده و برای آنان بدین‌منظور تقاضای صدورعنوان آموزگار رسمی وابلاغ آنرا خواهد نمود .

٦ – عنوان آموزگار رسمی و ابلاغ آن باین ترتیب نوشته میشود .

دانشگاه تهران

دانشکدهٔ پزشکی و داروسازی و دندانسازی

گواهی‌نامهٔ آموزگاری داروسازی

(نشان دانشکده ـ رنگ داروسازی)

بنا به پیشنهاد شعبهٔ دارو سازی دانشکده پزشکی و دارو سازی و دندانسازی آقای .... مدیر مسئول دارو خانهٔ .... که دارای پیشینه نیك و ممتد دارو سازی میباشد برطبق آئین نامه مصوب ۲۵ فروردین ۱۳۱۹ بسمت آموزگاری رسمی دانشکدهٔ پزشکی ودارو سازی و دندانسازی برگزیده وبدریافت این عنوان مفتخر میگردد که طبق آئین‌نامه مصوب بآموزش و پرورش فنی‌دانشجویان داروسازی بپردازد.

مدیر فنی شعبهٔ داروسازی

رئیس دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی

رئیس دانشگاه

۷ ـ برگزیده شدگان بدعوت رئیس دانشکده برای دریافت عنوان آموزگاری داروسازی در یکروز معین بدانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی حضور یافته و درمقابل آقایان استادان و دانشیاران سوگندنامهٔ پائین را امضاء و پس‌از انجام دادن این امر بدریافت عنوان‌نامهٔ آموزگاری خود وهمچنین لوحهٔ حك شدهٔ آن مفتخرمیشوند.

۸ ــ سوگندنامهٔ پائین را هریك از آموزگاران باصدای بلند خوانده زیر آنرا امضاء مینماید.

این جانب .... صاحب داروخانه .... سوگند یاد میکنم که کارآموزی داروسازی را برطبق مفاد آئین نامه مصوب با کمال جدیت انجام داده در آموزش فنی دانشجویان داروسازی نهایت کوشش و اهتمام را بنمایم.

امضاء ....

۹ ــ ازتاریخ دریافت این عنوان داروسازان انتخاب شده درشمارآموزگاران دانشگاه بشمار خواهند رفت و بهر یك از آنان یك لوحهٔ مخصوص آموزگاری رسمی داده خواهد شد که بردر ورود داروخانهٔ خود نصب نمایند. براین لوحهٔ برنجی‌عبارت زیر حك شده است:

داروسازی

(نشان دانشکده) **دانشگاه تهران** (نشان دانشکده)

دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی ـ شعبهٔ داروسازی

آقای .... آموزگار رسمی داروسازی

۱۰ — اگر آموزگاری بوظائف خود رفتار ننموده ویا بعلت خبط و اشتباه داروسازی مورد تعقیب دادگاهها قرار گیرد طبق گزارش شعبهٔ داروسازی و تصویب شورای دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی از این سمت خلع می گردد و دانشکده گزارش خلع اورا بشورای دانشگاه تقدیم داشته و آموزگار دیگری را طبق مقررات بجای او پیشنهاد مینماید .

۱۱ — شعبهٔ داروسازی درصورت لزوم و بنا باحتیاج هرسال و یا هردو سال یك مرتبه میتواند چند داروساز لایق دیگر را که دارای شرایط لازم بوده باشندبرای آموزگاری انتخاب و معرفی نماید .

۱۲ — برای اعطاء عنوان آموزگاری بآموزگاران تازه بایستی درروز معین برای انجام تشریفات پیش بینی شده دراین‌آئین‌نامه ازطرف دانشکده پزشکی وداروسازی و دندانسازی اقدام لازم بعمل آید .

۱۳ — آموزگاران مکلفند که در تمام دورهٔ رسمی کارآموزی دانشجویان نهایت جدیت و اهتمام را در آموختن مقدمات این فن بدانشجویان بکار برند و آنان را بتمام کارهائی‌که لازمه نگاهداری داروخانه تمیز و نسخه پیچی کامل میباشد آشنا نمایند .

مقدمات فن داروسازی عبارت است از :

انجام کارهای نخستین داروسازی (شستن ظروف و اسباب کار و شیشه و تمیز نگاهداشتن قفسهٔ داروخانه) که مقدمه واساس اصلی داروسازی است واموررفنی نسخه پیچی . شناساندن خواص ظاهری تمام داروها و همچنین آموختن خواص دارو ها و مقدار خوراك هریك از آنها در مواقع بیکاری ویا درموقع کار وگاهی پرسشهائی چند درباب آنچه که در دوره عمل دیده است .

۱۴ – آموزگاران باید بمجرد معرفی دانشجو برگه قبولی اورا امضاء کرده بوسیله وی بدانشکده پس بفرستند . بیشینه مدت بین معرفی واعلام قبولی دانشجو نباید از پنج روز تجاوز کنند .

تبصره – چنانچه دانشجو تا ۲٤ ساعت برك معرفی‌نامه ودفترچه کارآموزی خودرا بآموزگار تسلیم ننماید مدت تأخیر از طرف آموزگار در ستون غیبت دفترچه کارآموزی او قید خواهد شد .

۱۵ — آموزگاران بایستی کاملا دانشجو را تحت مراقبت قرار دهند تا بتوانند در آخر هرماه نسبت بوضعیت خدمت دانشجو وانجام کارآموزی او اظهارعقیده نمایند

۱۶ — آموزگاران موظفند که درآخر هرسه ماه دفترچه‌کار آموزی را برای بازرسی دبیرخانه دانشکده بدانشجویان واگذار نمایند و پس از انجام این امر آنرا از دانشجو گرفته در آن دقت نمایند تا اگر دستوری ازطرف رئیس دانشکده در آن داده شده است آنرا بکار بندند .

۱۷ – درصورتیکه غیبت دانشجو از مقررات مندرج در آئین نامه تجاوز نماید آموزکاران بایستی دفترچه دانشجو را با یادداشتی مستقیماً بدانشکده بفرستند و ازقبول دانشجو تا دستور ثانوی خود داری نمایند .

۱۸ – درصورتیکه مشاهده شود آموزگاران حضور و کارهای دانشجو را در دارو خانه برخلاف صحت گزارش داده اند از سمت خود بر حسب ماده ۱۰ خلع می گردند .

۱۹ – درموقع بازرسی استادان دانشکده در داروخانه آموزکاران بایستی‌دفترچه کارآموزی را در اختیار آنان گذاشته و گزارشهای لازم را زبانی بدهند .

۲۰ – درموقع امتحانات یا سخنرانیهای علمی مربوط بکارآموزی در دانشکده آموزگاران مکلفند که دانشجویان را برای حضور بدانشکده بفرستند (دانشکده قبلا تاریخ این جلسات را کتباً ابلاغ مینماید) .

۲۱ – آموزگاری که برای کارمندی در هیئت ممتحنه آخر سال دوم برطبق تبصره ۱ – ماده ۲٤ آئین‌نامهٔ کارآموزی انتخاب میشود باید درهرموقع برحسب دعوت دانشکده حاضر شود .

۲۲ = هرگاه طرز آموزش آموزگاری سبب شود که دانشجوئی در امتحانات

عملی حائز رتبه اول گردد آن آموزگار برحسب پیشنهاد شعبهٔ داروسازی مورد تقدیر مخصوص دانشگاه واقع خواهد شد .

فصل دوم — دانشجویان داروسازی

۲۳ — هیچیك از دانشجویان دارو سازی نمیتوانند از سال دوم بسال سوم ارتقاء یابند مگر آنکه در امتحان کارآموزی توفیق حاصل کرده باشند .

۲۴ — دوره کارآموزی یکسال کامل (۱۲ماه) و عملیات کارآموزی همه‌روزه از صبح تاظهر (باستثنای ایام تعطیل دانشکده و تعطیل تابستان که تمام روز است) در یکی از داروخانه های رسمی انجام خواهد شد (درایام تعطیلهای تابستان و جشنها اگر داروخانه باز است تمام روزرا باید کار کنند .

تبصره ۱ — دورهٔ کارآموزی از ۱۵ مهر هرسال تحصیلی تا ۱۵مهر سال بعد جریان دارد بنابر این‌دانشجو پس‌از گذرانیدن امتحان سال اول دانشکده درصورت قبول شدن بسال دوم ارتقاء یافته و درطی سه ماه تعطیل تابستان بقیهٔ کارآموزی خودرا بپایان رسانیده در اول شروع سال دوم (۱۵مهر) امتحان کارآموزی خودرا میگذرانند رد شدگان از امتحان کارآموزی میتوانند در ۱۵ مهر سال بعد امتحان خودرا تجدید نموده درصورت قبول شدن بسال سوم ارتقاء یابند و اگرنه مانند رد شدگان ازمواد علمی و عملی برنامه دانشکده درسال دوم خواهند ماند .

تبصره ۲ - رد شدگان از امتحان کارآموزی دیگر بداروخانه کار آموزی معرفی نخواهند شد باین معنی که دانشجویان دانشکده دارو سازی فقط یکمرتبه برای مدت یکسال بطوریکه درماده(۲) ذکرشد رسماً ازطرف دانشکده بداروخانهٔ کارآموزی معرفی میشوند .

۲۵ - موادیکه درکارآموزی باید امتحان داده شود :

الف — شناسائی لااقل ۷ نوع از ۱۰ نوع داروهای گیاهی و شیمیائی .

ب — طرز تهیه نسخه ها و داروهای ترکیبی مختلف آنها و ترکیبات جالینوسی (گاله نیك) مندرج درکتاب داروسازی (کدکس فرانسه)

۲۶ - چون اظهارعقیدهٔ کتبی آموزگاران درارتقاء دانشجو بکلاس بالادخالت کلی دارد دانشجویان میبایستی هر روز صبح از اول افتتاح داروخانه مثل کارمندان دیگر درسر وقت حاضر و درتمام کارهای داروخانه شرکت نمایند و تمام دستورهای

آموزگار را کاملا اجرا کنند و همیشه ساعی باشند که در اثر حسن اخلاق و رفتار جلب رضایت آموزگار را بنمایند تا آموزگار بتواند باراستی و از روی حقیقت عقیدهٔ خودرا دربارهٔ دانشجو ابراز نماید .

۲۷ – دانشجو مکلف است که بمجرد دریافت معرفی نامه خود را بداروخانه کارآموزی که تعیین شده معرفی نماید و برگه قبولی نامبرده در ماده (١٤) مربوط بکارآموزان را هرچه زودتر بدانشکده بسپارد و در غیر این صورت پس‌از ۱۵ روز دبیرخانه دانشکده بدانشجو اخطار خواهد نمود که درعداد دانشجویان دانشکده محسوب نشده و بجای او دانشجوی دیگری بداروخانه نامبرده معرفی خواهد شد .

۲۸ – دانشجو مکلف است درآخر هرسه‌ماه دفترچه کارآموزی خود را که بامضاء آموزگار رسیده است بدبیرخانه دانشکده نشان بدهد و بمهر و امضاء مدیرفنی شعبه داروسازی رسانیده باز آنرا بآموزگار خود تسلیم نماید .

۲۹ – چون غیبت بی‌عذر موجه از داروخانه کارآموزی مانند غیبت ازدروس وعملیات دانشکده میباشد دانشجو موظف است طبق مقررات حضور و غیاب دانشکده گواهی‌نامه پزشك رسمی وزارت فرهنك (در صورت بیمار بودن) و یا علت موجه غیبت خودرا نشان بدهد که در کتابچه کارآموزی نگاهداری شود تا در موقع سپردن دفترچه کار آموزی بدبیر خانه دانشکده آن برك در مقابل تعداد روز های غیبت ملاحظه شود .

۳۰ – کتابچه کار آموزی علاوه برلفاف دارای ۱۸ صفحه است ۱۲ صفحه آن مربوط بعملیات کارآموزی در هریك از ماههای سال است و پس از هرسه صفحه یك صفحه برای اظهار عقیده آموزکار دربارهٔ عملیات سه ماهه است . در روی این صفحه آموزگار بایستی تعداد روزهای غیبت دانشجو را قید وهمچنین نسبت باخلاق و طرز کار و استعداد او اظهار نظر نماید و پائین همین صفحه را طبق آئین‌نامه شعبهٔ داروسازی دانشکده پس از ملاحظه بایستی امضاء و مهر کنند . در صفحه های دیگر دانشجو بایستی عملیاتی را که برای مرتبهٔ اول انجام داده قید نماید و سه صفحه را در آخر هرسه ماه بامضاء مدیر داروخانهٔ کارآموزی برساند . برك آخر کتابچه ۱۲سطر دارد و هرسطر مربوط بیکماه کارآموزی است که از طرف استاد دانشکده که بعنوان بازرسی ماهانه بداروخانه میرودامضاء میشود . صفحه‌اول مخصوص نام ونشان دانشجواست.

داروسازی

۳۱ – هرکتابچه که درموقع نشان دادن بدبیرخانه دانشکده کامل نباشد دانشجو مسئول کم و کاست برگها شناخته میشود و مثل آنستکه دانشجو زمانی غائب بوده و کارآموزی خود را انجام نداده باشد . دراین صورت طبق مقررات کارآموزی دانشکده با او رفتار خواهد شد .

۳۲ – معرفی‌نامهٔ دانشجو بداروخانهٔ کارآموزی و قبولی‌نامه او ازطرف داروخانه مطابق نمونه های پائین خواهد بود .

نمونه (۱)

نشان دانشگاه

دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی

شماره

تاریخ.........ماه......۱۳

آقای مدیر داروخانه ...... آموزگار فنی شعبهٔ داروسازی دانشکده پزشکی

آقای .... فرزند .... دارنده شناسنامه شماره ...... دانشجوی سال‌اول داروسازی بداروخانه شما برای فرا گرفتن کارهای عملی داروسازی معرفی میشود .

مقتضی است او را پذیرفته دفترچهٔ کارآموزیش را دریافت و برطبق مقررات آئین‌نامهٔ کارآموزی که پیوست میباشد نهایت کوشش‌را درآموزش او بنمائید .

دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی

نمونه (۲)

ریاست دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی

نامه شماره.........مورخ ...... ماه ......۱۳ آندانشکده درتاریخ ...... ماه.........۱۳

بوسیلهٔ :

آقای.......... فرزند .... دارنده شناسنامه شماره ...... دانشجوی سال اول

شعبه دارو سازی دانشکده پزشکی با یکجلد دفترچه کار آموزی و آئین نامهٔ فرستاده دریافت گردید .

دانشجوی نامبرده از تاریخ .... ماه ....۱۳ در این داروخانه بکار مشغول شده . بدیهی است که تمام مقررات آئین‌نامه کاراموزی درباره وی مجرا خواهد گردید و اگر از مندرجات آن آئین‌نامه تخلف کند مراتب گزارش خواهد شد .

مدیر داروخانه .... آموزگار داروسازی دانشکده پزشکی

۳۳ – این آئین‌نامه که دارای سی‌وسه ماده و سه تبصره است درهفتادوهفتمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه بیست وپنجم فروردین هزار و سیصد ونوزده تصویب شد که بطور آزمایش بموقع اجرا گذارده شود تا در کار بستن آن هرگاه اصلاحی لازم بنظر رسید پیشنهاد آن تهیه وبرای تصویب بشورای دانشگاه تقدیم گردد .

رئیس دانشگاه – **اسمعیل مرآت**

دندانسازی

اساسنامه و دستور تحصیلات مدرسه عالی دندانسازی

مصوب ۲۲ مهر ماه ۱۳۰۹

۱ – مدرسه عالی دندانسازی در تحت ریاست مدرسه عالی طب اداره خواهد شد

۲ – شرط ورود بمدرسه عالی دندانسازی دارا بودن تصدیق دوره اول متوسطه خواهد بود .

۳ – دوره تحصیلات مدرسه دندانسازی پنجسال خواهد بود سه سال اول که معادل دوره دوم متوسطه است و دو سال آخر که تحصیلات عالی خصوصی دندانسازی در آن میشود .

تبصرهٔ ۱ – پس از موفقیت در امتحان سه ساله اول تصدیقنامهٔ دوره کامل متوسطه دندانسازی بمحصل داده خواهد شد .

تبصره ۲ – تصدیق مزبور فقط حق ورود بدوره دوم عالی دندانسازی را خواهد داد چنانچه داو طلب ورود بقسمت عالی دندانسازی تصدیق دوره کامل متوسطه (شعبه علمی) را دارا باشد باید از عهده امتحانات دوره اول مدرسه متوسطه (مواد مخصوصه دندانسازی دوره متوسطه) بر آید و یکسال هم در نزدیکی از دندانساز های دیپلمه عملیات دندانسازی نموده باشد .

٤ – محصلین مدرسه عالی دندانسازی کاملا مطیع نظامنامه مدرسه عالی طب خواهند بود .

٥ – پس از اتمام تحصیلات دوسال عالی دندانسازی و موفقیت در امتحان آن بمحصل دیپلم عالی دندانسازی (درجه طبیب دندانساز) داده خواهد شد .

٦ – پرگرام مدرسه عالی دندانسازی بقرار ذیل است :

دروس متوسطه سه سال اول مدرسه دندانسازی همان دروس سه سال اول مدرسه دواسازی صرف نظر از مواد مخصوص بدواسازی که در این قسمت است و لیکن مواد ذیل که متعلق است بدندانسازی بآن اضافه خواهد شد .

دانشگاه تهران

قسمت علمی	قسمت عملی
سال اول - تشریح عمومی	کلینیک و لابوراتوار
تشریح دندان	
امراض عمومی	
سال دوم - معرفة الاعضاء	کلینیک و لابراتوار
تشریح سر و گردن	
تشریح دندان	
امراض عمومی	
سال سوم - اصول تداوی عمومی وخصوصی راجع بدندان	کلینیک و لابراتوار
امراض دندان .	

دوره عالی مدرسه دندانسازی شامل دوسال تحصیلی است :

قسمت علمی	قسمت عملی
سال اول - حفظالصحه - طب قانونی - معرفة الانساج	کلینیک و لابراتوار
جنین‌شناسی بطوراختصار - تشریح سروکله بطورمبسوط	
سال دوم - ارتودنسی - تحصیل رادیو سکوپی و	کلینیک‌ولابراتوارمریضخانه
رادیوگرافی راجع بصنعت دندانسازی	

تبصره - تقسیم دروس بسنوات مختلفه و تعیین جزئیات و ساعات تدریس و عملیات هریك ازمواد بانظر شورای عالی معلمین مدرسه عالی دندانسازی خواهد بود .

تبصره - از سوم اسفند ۱۳۱۱ قرار شد :

ماده ۱ - داوطلبان ورود بمدرسه دواسازی و دندانسازی باید تصدیقنامه رسمی دوره‌کامل متوسطه شعبه علمی باشند .

ماده ۲ - دوره تحصیلات مدارس دواسازی و دندانسازی چهار سال است .

تذکر - رشته علمی مدارس مذکور عالی و مادون رتبه علمی دکتری است .

شرائط ورود بمدرسه دندانسازی و دواسازی مصوب ۵ بهمن ماه ۱۳۱۲

۱ - تا موقع مقتضی برطبق برگرام و اساسنامه دو مدرسه دندانسازی و دوا

سازی مصوب ۱۳۰۹ شرط ورود بدو مدرسه مذکور داشتن شهادتنامه ختم تحصیل دوره اول متوسطه یا گذرانیدن امتحانی معادل دوره اول متوسطه و برگرام آنها برگرام سابق مصوب ۱۳۰۹ خواهد بود .

۲ — سه سال اول دو مدرسه دواسازی و دندانسازی که دوره مقدماتی آن است در عداد مدارس صنعتی بشمار آمده محصلین آن از تأدیه ماهانه معاف خواهند بود .

آئین نامه ورود فارغ‌التحصیلهای پنج ساله متوسطه دختران بشعب دارو سازی و دندانسازی

(مصوب شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۱ شهریور ۱۳۱۸)

برحسب پیشنهاد دانشکده پزشکی تصویب شده‌که فارغ‌التحصیلهای پنج ساله متوسطه دختران تا دستور جدید حق ورود بسال اول شعب دارو سازی و دندانسازی دانشکده پزشکی را دارند مشروط باینکه از عهده امتحان بعضی از مواد اختصاصی در حدود سال ششم دبیرستان پسران بر آیند .

در شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۱ شهریور ۱۳۱۸ مقرر گردید دانشجویانیکه گواهینامه دبیرستان دندانسازی دارند در سال‌اول شعبه دندانسازی دانشکده پزشکی و دارندگان گواهینامه دبیرستان دارو سازی در سال اول شعبه دارو سازی دانشکده مزبور میتوانند نام نویسی نمایند .

پیشنهاد در باره دریافت شهریه از دانشجویان شعبه دارو سازی و دندانسازی‌در شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۱ شهریور ۱۳۱۸ مطرح ومقرر گردیدکه از این ببعد از دانشجویان شعبه های دارو سازی و دندانسازی نیز هر سال طبق مقررات دانشکده پزشکی شهریه تحصیل گرفته شود .

در شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه ۱۱ شهریور ۱۳۱۸ مقرر گردید کسانی‌که پیش از اجرای اساسنامه شعب دندانسازی و دارو سازی دانشکده پزشکی‌که در همان جلسه بتصویب رسیده است بدریافت گواهینامه مدارس عالی دندانسازی و دارو سازی توفیق یافته اند میتوانند بسال سوم شعب مربوط وارد شوند و مدت دو سال دیگر تحصیلات شعب مزبور را طبق برنامه جدید (مانند یکنفر دانشجوی جدید) طی کنند و پس از توفیق در امتحانات و بتصویب رسانیدن پایان نامه بدریافت درجه دکتری نائل گردند .

دانشگاه تهران

آئین نامه دکتری دندانسازی

(مصوب شصت و نهمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۵ مهر ۱۳۱۸)

فارغ‌التحصیلهای مدرسه عالی دندانسازی و همچنین کسانی‌که از کشور های خارجه دانشنامه « جراح دندانساز » دارند میتوانند بسال چهارم شعبه دندانسازی دانشکده پزشکی وارد شده فقط مواد علمی را تحصیل نمایند و پس از گذراندن امتحان آن مواد و بتصویب رساندن پایان نامه باخذ درجه دکتری در دندانسازی نائل شوند .

آئین نامه پذیرفتن دانشجویان سابق مدارس عالی دارو سازی و دندانسازی در شعب دندانسازی و دارو سازی دانشکده پزشکی

(مصوب هفتاد و یکمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۲ر۸ر۱۳۱۸)

پیشنهاد دانشکده پزشکی در باره تعیین کلاس دانشجویان سابق مدارس عالی دارو سازی و دندانسازی‌که داوطلب ادامه تحصیل در شعب دندانسازی و دارو سازی دانشکده پزشکی هستند مطرح و مقرر شد که دانشجویان سال سوم سابق بسال اول این دو شعبه و دانشجویان سال چهارم سابق بسال دوم و دانشجویان سال پنجم سابق بسال سوم وارد شوند و پس از اتمام سال سوم بگرفتن دانشنامه دندانسازی (طبیب دندانساز) یا دانشنامه دارو سازی نائل شوند و بعداً اگر مایل بادامه تحصیل باشند سال چهارم را نیز پیموده پس از پذیرفته شدن در امتحانات و نوشتن پایان نامه عنوان دکتر دندانساز یا دکتر دارو ساز بایشان داده شود .

آئین نامه راجع بدرجه دکتری دندانسازانی‌که از کشور های خارجه دانشنامه دارند

(مصوب هفتاد و هفتمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۲۵ فروردین ۱۳۱۹)

پیشنهاد دانشکده پزشکی در باره دندانسازانی‌که از کشور های خارجه دانشنامه دارند و میخواهند بدرجه دکتری دندانسازی از دانشگاه تهران نائل شوند مطرح و تصویب شد که دارندگان دانشنامه دندانسازی از کشور های خارجه در صورتیکه با داشتن گواهینامه کامل متوسطه مدت چهار سال دوره اختصاصی دندانسازی را پیموده باشند میتوانند بی پیمودن سال چهارم شعبه دندانسازی پایان نامه بنویسند و پس از بتصویب رساندن آن بگرفتن دانشنامه دکتری دندانسازی نائل شوند .

اساسنامهٔ شعبه دندانسازی دانشکدهٔ پزشکی

(مصوب شصت وپنجمین جلسه شورای دانشگاه مورخ یازدهم شهریور ۱۳۱۸)

۱ — سازمان

ماده اول — شعبه دندانسازی دانشکدهٔ پزشکی از حیث امور اداری و فنی تحت نظر مستقیم دانشکدهٔ پزشکی است ویکی ازضمائم آن بشمار میرود .

۲ — امور مربوط بدانشجویان

ماده دوم - دورهٔ تحصیلات رسمی شعبه‌دندانسازی چهارسال‌است وتنها شرط ارتقاء بکلاس بالا پذیرفته شدن در همهٔ مواد امتحانی کلاس پائین میباشد .

ماده سوم — پس از اتمام دورهٔ تحصیلی این شعبه و موفق شدن در تمام امتحانات علمی و عملی و بتصویب رسانیدن پایان نامه بدانشجو درجهٔ دکتر دندانساز داده میشود .

ماده چهارم - برای ورود به شعبهٔ دندانسازی دانشکده پزشکی شرط اساسی دارا بودن گواهینامهٔ رسمی دورهٔ کامل متوسطهٔ علمی میباشد .

۳ - تحصیلات

ماده پنجم — تحصیلات شعبهٔ دندانسازی عبارت است از تعلیمات علمی وعملی

الف - تعلیمات علمی: مقصود از آن کلیه اطلاعات نظری است که دانستن آن‌برای هر دکتر دندانساز لازم میباشد این تعالیم طبق برنامه مخصوص هرسال درساعات معین در دانشکده تدریس میشود .

ب — تعلیمات عملی : تمام عملیاتی است که سالانه در ساعات معین طبق برنامهٔ مخصوص در آزمایشگاهها و در مانگاه (کلینیك) دانشکده انجام میگیرد و بدانگونه تنظیم شده است که درهرسال باتعلیمات علمی متناسب ومطابق باشد .

ماده ششم — برنامه اجمالی تعالیم علمی و عملی چهار سالهٔ شعبه دندانسازی بقرار ذیل است :

دانشگاه تهران

سال اول

قبل از ظهر

تعلیمات عملی

آزمایشگاه (کائوچوك کاری)
۱۲ ساعت درهفته

تعلیمات علمی

کالبد آموزی دندان یکساعت درهفته
بیماریهای دندان « »
درمان شناسی دندان « »
فیزیك دندانسازی « »
شیمی دندانسازی « »
تعلیمات نظامی نصف روز در هفته

بعد از ظهر

تعلیمات عملی

بافت شناسی و رویان‌شناسی ۱ ساعت درهفته
وظائف الاعضاء ۱ ساعت درهفته
شیمی بیولوژی »
عملیات نظامی نصف روز درهفته

تعلیمات علمی

کالبد آموزی عمومی ۳ساعت در هفته
بافت‌شناسی و رویان‌شناسی ۱ ساعت درهفته
وظائف الاعضاء ۲ ساعت درهفته
شیمی بیولوژی » »

سال دوم

قبل از ظهر

تعلیمات عملی

آزمایشگاه ٦ ساعت درهفته
درمانگاه (کلینیك) ۸ ساعت

تعلیمات علمی

بیحس‌کننده ها ۱ ساعت درهفته
درمان‌شناسی دندان ۱ « »
بیماریهای دندان ۲ « »
تعلیمات نظامی یك قبل‌از ظهر

بعد از ظهر

تعلیمات عملی

انگل شناسی ۱ ساعت درهفته
کالبدشکافی هفته ۲ بعدازظهر
میکرب شناسی ۱ ساعت درهفته
عملیات نظامی نصف‌روز «

تعلیمات علمی

انگل شناسی ۱ ساعت درهفته
کالبدآموزی(سروگردن)۲ « »
میکرب شناسی ۱ « »
بیماریهای پوست ۱ « »

دندانسازی

سال سوم

قبل از ظهر

تعلیمات عملی

آزمایشگاه ٦ ساعت درهفته
درمانگاه (کلینیك) ٦ « «

تعلیمات علمی

بیماریهای دهان ۲ ساعت درهفته
بهداشت دهان ودندان ۱۰ « «
درمان‌شناسی دهان ۲ « «
دندانسازی عملی ۲ « «
تعلیمات نظامی نصف روز «

بعد از ظهر

تعلیمات علمی

کالبد شکافی هفته ۲ بعداز ظهر
عملیات نظامی یك بعداز ظهر

تعلیمات عملی

درمان شناسی عمومی ۲ ساعت درهفته
بیماریهای گوش وگلو وبینی ۱ ساعت «
کالبد آموزی سر و گردن ۳ ساعت «
بیماریهای عمومی ۳ ساعت

سال چهارم

قبل از ظهر

تعلیمات عملی

جراحی فك و دهان دربیمارستان
پرتو بینی و پرتو نگاری
ارتودنسی ٦ ساعت درهفته
پرتز فك وصورت
درمانگاه اوقات آزاد
بیماریهای قلب دربیمارستان

تعلیمات علمی

پرتوشناسی ۱ ساعت درهفته
وظایف وحدود واختیارات دندانسازان ۱ ساعت درهفته
پارادنتوز ۱ ساعت درهفته
ارتودنسی
تعلیمات نظامی نصف روز

بعد از ظهر

تعلیمات علمی		تعلیمات عملی
بهداشت عمومی	۲ ساعت درهفته	عملیات نظامی یك بعداز ظهر
حوادث‌کار ومعاینات خبرگی	۱ساعت درهفته (سخنرانی)	
علم الاخلاق	۱ساعت درهفته (سخنرانی)	

۴ - تعلیمات آزاد

ماده هفتم - ادارهٔ دانشکده برحسب‌اقتضاء برای بهره مند ساختن‌دانشجویان و پزشکان دندانساز درهرسال یك رشته سخنرانی ها راجع ببعضی مباحث مفید درشعبه دندانسازی دانشکده پزشکی دائر میکند سخنرانی های مزبور خارج از برنامهٔ رسمی‌و درساعات مخصوص ایراد شده و از آنها امتحانی بعمل نمیآید .

۵ - امتحانات

ماده هشتم - دانشجویان درطی تحصیلات خود چهار امتحان سالانه خواهند داشت . امتحانات سالانه عبارت از امتحاناتی است که درهرسال تحصیلی ازموداددروسی که در آن سال تدریس شده است بعمل میآید . امتحانات مزبور برسه نوع است :
۱ - کتبی ۲ - شفاهی ۳ - عملی بقرار ذیل :

سال اول

امتحان عملی	امتحان نظری - کتبی	امتحان نظری - شفاهی
تعلیمات آزمایشگاهی	کالبدآموزی عمومی	کالبدآموزی دندان
بافت‌شناسی و رویان‌شناسی	درمان‌شناسی دندان	بیماریهای دندان
وظایف الاعضا		فیزیك دندانسازی
شیمی بیولوژی		شیمی دندانسازی
		شیمی بیولوژی
		وظایف الاعضاء
		بافت‌شناسی و رویان‌شناسی

دندانسازی

سال دوم

امتحان عملی	امتحان نظری – کتبی	امتحان نظری – شفاهی
تعلیمات آزمایشگاهی	قسمتی از کالبدآموزی سروگردن	بیحس کننده ها
تعلیمات درمانگاهی	درمان شناسی دندان	بیماریهای دندان
انگل شناسی		انگل شناسی
کالبد شکافی		میکرب شناسی
میکرب شناسی		بیماریهای پوست

سال سوم

امتحان عملی	امتحان نظری – کتبی	امتحان نظری – شفاهی
تعلیمات آزمایشگاهی	تمام کالبدآموزی سروگردن	بهداشت دهان و دندان
تعلیمات درمانگاهی	بیماریهای دهان	درمان‌شناسی دهان
کالبد شکافی	درمان شناسی عمومی	بیماریهای عمومی
		بیماریهای گوش وگلوو بینی

سال چهارم

امتحان عملی	امتحان نظری – کتبی	امتحان نظری – شفاهی
تعلیمات درمانگاهی	ندارد	پرتو شناسی
اورتو دنسی		وظائف و حدود اختیارات دندانسازان
		پارادانتر
		اورتودنسی
		بهداشت عمومی

دانشگاه تهران

۶ - رساله دکتری در دندانسازی

ماده نهم - هر دانشجو باید برای دریافت دانشنامه درجه دکتری در دندانسازی پس از توفیق یافتن در کلیه امتحانات راجع بیکی از موضوعات مربوط بدندانسازی پایان نامهٔ نگاشته و بتصویب هیئت ممتحنه برساند و اگر پایان نامهٔ او پذیرفته نشد باید آنرا تجدید نماید .

۷ - آئین نامه ها

ماده دهم - این اساسنامه طبق آئین نامه هائی که برای اجرای اساسنامه دانشکده پزشکی وضع و بتصویب رسیده است اجرا خواهد شد .

در شصت و پنجمین جلسه شورای دانشگاه روز یکشنبه یازدهم شهریور ماه ۱۳۱۸ تصویب شد بموقع اجرا گذارده شود .

رئیس دانشگاه - **اسمعیل مرآت**

۱ ـ بیماریهای دندان

درس آقای دکتر محمود سیاسی

۱ - محیط دهان و میکربهای مختلف آن .

۲ ـ تعریف پوسیدگی دندان .

۳ ـ تاریخچهٔ پوسیدگی دندان .

٤ ـ جهات پوسیدگی دندان .

۵ ـ آیا پوسیدگی دندان بیماری مسری است ؟

٦ – چطور پوسیدگی دندان حاصل میشود

۷ – طبقه بندی پوسیدگی دندان .

۸ ـ پوسیدگی مینا یا درجه (۱)

۹ ـ پوسیدگی مینا یا عاج درجه (۲)

۱۰– پوسیدگی عمیق یا پولپیت درجه (۳)

۱۱ ـ پولپیت درصورت سلامتی تمام پولپ ولی قسمتی ازآن ظاهرباشد

۱۲ – پولپیت درصورت تورم پولپ گندیدن آن .

۱۳ – دردهای عصبی صورت – منشاء دندان و هاری دندان .

۱٤ – سیروز هرنی پولپ .

۱۵ ـ پوسیدگی درجه (٤) یا قانقاریای پولپ .

۱٦ ـ پری آ پکسیت ـ

۱۷ – قانقاریای دندان بدون پوسیدگی .

۱۸ ـ عواقب وعوارض پوسیدگی درجه (٤) ورم بند دندان .

۱۹ ـ دمل دندانی - نزله ـ (فلوکسیون دندانی) .

۲۰ – فیستول دندانی یا ناسور دندانی - ناسور مخاطی ـ ناسورغشائی .

۲۱ ـ آبرازیون یا سائیدگی دندانها .

۲۲ ـ ارزیون یا خورده شدن دندانها .

۲۳ - شکستگی دندانها (دندانهای سالم ـ دندانهای فاسد)

۲٤ ـ در رفتگی دندان .

۲۵ – غیرطبیعی بودن دندان (حجم - شکل - ساختمان - تعداد - نمو - افتادن و بیرون آمدن دندانها)

۲۶ - غیرطبیعی بودن (جهات دندانها - ورسیون - رتاسیون - آسیمتری - پروگناتیسم - رتروگناتیسم - دیاستلی - آترزی - اینوکلوزیون - سوراوکلوزیون)

۲۷ – حوادث دندانی (حوادث و عواقب دندانهای شیری – حوادث‌وعواقب دندان عقل).

۲۸ – حوادث وعواقب ممکنه‌که پس‌از کشیدن دندان حاصل میشود .

۲۹ – جرم وسنك دندان .

۳۰ - تورم لثه .

۳۱ - پیوره

۲ - درمان شناسی دندان

درس آقای دکتر محمود سیاسی

۱ - شرح مختصری از داروهای مختلف برای درمان بیماریهای دندان .

۲ - درمان پوسیدگی درجه (۱)

۳ - درمان پوسیدگی درجه (۲)

٤ - درمان حساسیت عاج دندان (طرق مختلف)

٥ – استریلیزاسیون عاج (عقیم نمودن)

٦ – درمان پوسیدگی درجه (۳) .

۷ – درمان برای نگاهداری پولپ – پوشش پولپ – معالجهٔ خون آمدن از پولپ .

۸ – درمان برای ازبین بردن پولپ- برداشتن پولپ - نتیجه برداشتن‌پولپ

۹ - بیحس کردن پولپ - محرقهای مستعمله - بیحسی فوری .

۱۰ – اسید ارسینیو – کیفیت تأثیر وعمل اسید ارسینیو - مدت قرار – عواقب آن .

۱۱ - خمیرهای ضدعفونی پولپ و ترکیب آنها .

دندانسازی

۱۲ – درمان پوسیدگی درجه (٤)

۱۳ ـ ذکر کلیه داروها و وسائل گندزدائی درجه (٤)

۱٤ ـ درمان کلیه عوارض وعواقب متعاقب پوسیدگی درجه (٤)

۱۵ ـ درمان ورم بند دندانها ـ نزله ـ دمل ـ ناسور

۱٦ ـ درمان پری آپکسیت

۱۷ ـ درمان قانقارایای دندان بدون پوسیدگی .

۱۸ ـ سفید کردن دندانها ·

۱۹ – درمان حوادث وعوارض ممکنه پس‌از کشیدن دندان

۲۰ – پیوندهای دندانی .

۲۱ ـ درمان حوادث بیرون آمدن دندانها

۲۲ – درمان تورم لثه .

۲۳ – برداشتن جرم دندان .

۲٤ – درمان پیوره .

۳ـ بهداشت دهان و دندان

درس آقای دکتر محمود سیاسی

۱ ـ اصول بهداشت دهان و دندان .

۲ ـ محیط دهان و میکروبهای مختلفهٔ آن .

۳ ـ وسائل طبیعی بدن برای دفاع .

٤ ـ بهداشت اطاق عمل و درمانگاه دندانسازی و پزشکخانهٔ دندانسازی

۵ ـ بهداشت عمل کننده یا دندانساز و بیمار مورد عمل ـ استریلیزاسیون یا عقیم نمودن لوازمات عمل از میکروبها ·

٦ ـ بهداشت مادر .

۷ ـ بهداشت دندان و دهان دایه شیرده

۸ – بهداشت دهان و دندان پرستار

۹ – بهداشت لثه و دهان بچهٔ شیرخوار

۱۰ - جلوگیری از عفونت و بوی دهان .

۱۱ - جلوگیری از پوسیدگی دندان و پیوره .

۱۲ - بهداشت دهان درموقع سلامتی :

۱۳ - بهداشت دهان در زمان پوسیدگی دندان و پیوره و امراض دهان و بیماریهای عمومی .

۱٤ - تأثیر دندان و دهان درحالت عمومی .

۱۵ - بهداشت دهان و بزاق .

۱٦ - بهداشت لبها .

۱۷ - بهداشت لثه .

۱۸ - بهداشت زبان .

۱۹ - بهداشت دندانهای شیری و دائمی و دندان عقل .

۲۰ - بهداشت دهان و دندان درشغلها وحرفهٔ های مختلف زیان‌آور ومسموم کننده (مسمومیت حرفه)

۲۱ - اثر اغذیه ومشروبات درسلامتی دندانها و دهان .

۲۲ - بهداشت دهان اشخاصیکه دندان مصنوعی دارند ،

۲۳ - بهداشت دهان در دورهٔ تحصیل و اهمیت آن .

۲٤ - بهداشت دهان و دندان افراد ارتش و افراد دریانورد شاهنشاهی

۲۵ - وسائل مختلفه برای اجرای بهداشت دهان و دندان .

۲٦ - شستشوی دهان و دندان بامسواك و دواهای دندان شوئی

۲۷ - انتخاب مسواك - طریقهٔ مسواك کردن و ضد عفونی نمودن و نگاهداری مسواك

۲۸ - ترکیب و طرز تهیه و ساختن دواهای دندان شوئی وخواص داروهای دندان شوئی خوب .

۲۹ - خمیر - گرد - صابون - اکسیدها - و آبهای دندان شوئی وفورمولهای مختلفهٔ آن .

٤ـ درمان شناسی بیماریهای دهان

درس آقای دکتر محسن سیاح

قسمت اول

مختصری از درمان شناسی عمومی

ضد عفونیها – مسکن ها – ضد تب – دواجات معطر – بندآورنده خون ـ دواجات بیحس کننده موضعی و عمومی تغییر دهنده ترشحات بزاق – دواجات قابض ـ دواجات ضد ورم – تقویت کننده .

قسمت (دوم)

۱ – درمان مختلف دملها و ناسوریهای دهان .

۲ – درمان آدنیتهای عوارض و عواقب امراض دهان .

۳ – درمان آنژین ها و آنژین دولودویك .

٤ – درمان تورم مفصل بندی فك پائین با شقیقه .

٥ – درمان امراض غدد بزاقی (ناسوریها وکالکول ها و غیره) .

٦ – درمان انواع و اقسام تورم استخوان فك .

۷ – درمان سرطان های فك و دهان و غدههای بیضرر فك ودهان .

۸ – درمان انقباض فکین .

۹ – درمان شکستگیهای فکین .

۱۰ – درمان خون ریزش بطور عمومی

۱۱ – درمان سفلیس دهان و فکین و سفلیس مخاط سایر قسمتهای دهان .

۱۲ – درمان سل دهان و فکین .

۱۳ – درمان استوماتیت ها .

۱٤ – درمان ژنژیویت ها و تورمهای مختلفه لثه .

۱٥ – درمان عوارض دهانی بیرون آمدن دندان عقل

۱٦ – درمان سینوزیت و بیماریهای مختلفه سینوس .

۱۷ – درمان فلج صورت .

۱۸ – درمان نورالژیهای صورت و تقسیمات مختلفه آن

۱۹ – درمان عوارضیکه در نتیجه افتادن اجسام خارجی در راه های هاضمه و تنفسی پیدا میشود .

۲۰ – درمان ضایعات دهانی در نتیجه تبهای بثوری و عفونی .

۲۱ – درمان امراض قارچی دهان .

۲۲ – درمان بیماریهای زبان (سفلیس و سل و سرطان وغیره) .

۲۳ – درمان بیماریهای فکین .

۲٤ – درمان بیماریهای دور دهانی .

۲۵ – درمان ضایعات مخاط دهانی در بیماریهای خون .

۲٦ – درمان ضایعات مخاط دهانی در بیماریهای اغذیه .

۲۷ – درمان سایر بیماریهای دهان که خیلی نادربوده ولی دانستن آنها برای پزشك دندانساز لازم است .

---

٥ ـ کالبد شناسی دندان

درس آقای دکتر محسن سیاح

۱ – تعریف اجمالی راجع بدندان (اطلاعات مختصر راجع بدندان) .

۲ – قسمتهای مختلفه دندان (تاج دندان ـ ریشه دندان ـ انساج دندان ـ کوتی کول دوناسمیت مینا عاج ـ سیمان ـ انساج نرم دندان ـ پولپ – رباط سنخ دندانی – سطوح مختلفه دندانها و اسامی .

۳ – فورمول دندانی (دندانهای دائمی ـ دندانهای شیری یا موقتی) .

٤ – شکل هریك از دندانهای دائمی فك بالا وفك پائین .

٥ – شکل هریك از دندانهای شیری یاموقتی فك بالا و فك پائین .

٦ – بافت شناسی دندان (کوتی کول ناسمیت ـ مینا – عاج – سیمان – پولپ ـ رباط سنخ دندان) .

۷ ـ ترکیب شیمیائی انساج مختلفه دندان و طبقات مختلفه آن .

۸ ـ جفت گیری دندان .

دندانسازی

۹ ـ تشکیل دندان یا رویان شناسی دندانها .

۱۰ – بیرون آمدن دندانها (چگونگی بیرون آمدن دندانهای شیری یاموقتی ـ بیرون آمدن دندانهای دائمی. دندانهای اطفال درمانهای مختلفه – خلاصه مربوط به دندان های شیری و دندانهای دائمی – تاریخ بیرون آمدن دندانهای شیری وافتادن آنها و بیرون آمدن دندانهای دائمی) .

۱۱ ـ افتادن دندانها (فرض میکانیکی ـ فرض الی – فرض ردیه)

۱۲ ـ رابطه بین دندانها و فکین .

---

٦ ـ بیماریهای دهان

درس آقای دکتر محسن سیاح

۱ – دهان و وضعیت آن .

۲ – عواقب پوسیدگی دندان - و چشم -گوش ـ حالت عمومی

۳ – عواقب بیرون آمدن دندان .

٤ – شکستگی آرواره.

٥ – « فك بالا .

٦ – « فك پائین .

۷ – خلع مفصل فك پائین .

۸ – استومی لیت فکین .

۹ – « « « در نزد اطفال .

۱۰ ـ نکروز فك .

۱۱ ـ « فسفوره .

۱۲ ـ اکتی نومی کوز :

۱۳ ـ تریسموس.

۱٤ ـ کوچك شدن ماد رزائی فك پائین

۱٥ ـ « « « فکین .

دانشگاه تهران

۱۶ - تحلیل رفتن فیزیولوژیکی قوس دندان در نزد سالخوردگان .
۱۷ - ورم فکین .
۱۸ - تومورهای فکین .
۱۹ - « دندانی .
۲۰ - کیست ها .
۲۱ - گرانولوم .
۲۲ - وسارکوم فکین
۲۳ - اپی تلیومای فکین .
۲۴ - سندرم می کولیس .
۲۵ - اپولیس .
۲۶ - آنژیوم .
۲۷ - اپی تلیوم .
۲۸ - ژنژیویت ساده .
۲۹ - ژنژیویت فلگمونوز :
۳۰ - « گانگرنوز .
۳۱ - « مزمن .
۳۲ - « ورمی .
۳۳ - سوراخ شدن سقف دهان .
۳۴ - شکافهای مادرزائی استخوانهای صورت
۳۵ - نورالژی عصب شدت .
۳۶ - خلع رده سقف دهان .
۳۷ - خلع عصب صورت .
۳۸ - زونا .
۳۹ - انژین دولودویك .
۴۰ - گرنویت .
۴۱ - کالکول کانال دارتون .
۴۲ - سنیوزیت فکین .

۴۳ ـ زخمهای لب و لثه .

۴۴ ـ سل لب و لثه .

۴۵ ـ تومورهای لب و لثه ؛

۴۶ ـ سفلیس لب و لثه .

۴۷ ـ پرلش .

۴۸ ـ استوماتیت کاتارال .

۴۹ ـ « اولسرومامبرانوز .

۵۰ ـ « کانگرنوز .

۵۱ ـ « جیوه .

۵۲ ـ « آفتوز .

---

۷ ـ پارادانتز (پیوره)

کلاس چهارم

درس آقای دکتر حسن ریاض

ذکری از تاریخچه وعلل شیوع آن

تشریح قسمتهای تشکیل دهنده پارادانسیم

تعریف نام گذاری پارادانتز .

ذکر کلیه عللی که درتولید بیماری مورد بحث میباشد .

بیان تفصیلی عللی که در دهان باعث بیماری ذکر شده اند ـ طرز عمل و چگونگی تأثیر هریك در سیر پارادانتز .

ذکر بعض امراض عمومی که تأثیر آنها درسیر بیماری بتحقیق رسیده اند

چگونگی شیوع بیماری و اهمیت آن ـ تحصیل بسیر پارادانتز

متابولیسم انسانی و رابطهٔ آن باسیر پارادانتز .

حالات مختلفه بیماری ـ تقسیم بندی و تحصیل چگونگی هرکدام .

تفصیل پیوره هی په رمیك که در نژاد ایرانی شایع تر ذکر شده - موجبات بیماری و تشریح پاتولوژی آن .

تشخیص اقسام وحالات بیماری وطرز امتیاز هر یك از پارادانتز باپیلهای دندان و بیماریهای لثه .

تفصیل معالجات موضعی ومعالجات عمومی - چگونگی اهمیت هرکدام .

ذکر روابط پارادانتز بابیماریهای عمومی .

تحصیل وسائل لازمه و منظور جلوگیری از پیدایش بیماری .

---

۸ - اورتودنسی

درس آقای دکترحسن ریاض

کلاس چهارم

تعریف وترمینولوژی - اقسام پروتز .

پروتزاورتوپه دیك (اورتودنسی)

مورفولوژی دندان و رابطهٔ آن با فورمولوژی تن

استه تیك صورت (چگونگی و تناسب عضلات صورت - خطوط حدودصورت-تحصیل مکانیسم حرکات پلاستیك - اهمیت دندان ازلحاظ استه تیك وقیافه)

تفصیل و تحصیل وظائف مکانیکی دندان (هضم - صوت)

حرکات فك :

آرتیکولاسیون - اکلوزیون و رابطه بین قسمتهای مجاور درحالات مختلف .

تغییرات مختلفه در شکل و ردیف دندانها - علل هریك ازاین‌تغییرات و نتایج حاصله از آنها .

فیزیولوژی و اصول مکانیکی پروتز (اورتوپه دیك) .

تشخیص - چگونگی و اهمیت آن .

اصول تداویهای مختلفه - (تداوی پزشکی - تداوی فیزیولوژی - وتداوی جراحی) .

فرضیات و دستگاههای مختلفهٔ ردکسیون و کونتانسیون - طرز استعمال هریك .

۹ ـ مکانیك دندانسازی

درس آقای آشوط هاراطونیان

کلاس اول و دوم

قسمت اول

عمل میکانیکی دندانسازی در صنعت و علم دندانسازی

۱ – کمك و فایده آن در صنعت نامبرده .

۲ – استتیك در عمل دندانسازی .

قسمت دوم

۱ – کارهای کائوچوئی (هکولیتی – نئوهکولیتی – والکریت) طلا و آلیاژهای آن .

پروتز کائوچو

۱ – طرز قالبگیری بطور کلی .

۲ – مواد برای قالب گیری (استنس - موم - کرماسه - گچ)

۳ – طرز ریختن قالب و گچهای متفرقه که برای اینکار استعمال میشود اثرات آن .

آرتیکولاسیون (جفت گیری)

۱ – عواقب و عوارض ممکنه دردنباله نقص آرتیکولاسیون .

۲ – انتخاب دندان (و شکل متفرقه صورت)

۳ – چیدن دندان طبق کالبد شناسی دندان .

٤ – امتحان کار .

پختن دندان

۱ ـ گذاشتن دندان درمفل .

۲ ـ شستن و خشك کردن .

۳ ـ پرکردن (باکائوچو – با هکولیت – با نئوهکولیت و غیره)

٤ ـ سوهان کاری و پرداخت و گذاشتن در دهان .

پروتز جزئی

۱ ـ ترکیب پروتزها با فلزهای مختلف .
۲ ـ حلقه سرپوش و مفتولهای متفرقه .

قسمت سوم

سرپوشها و پلهای فلزی

۱ — سرپوشها .
۲ — تهیه و حاضر کردن دندانها و ریشه ها برای سرپوش .

پل فلزی

۱ — تاریخچه آن و کمك آن در هنر دندانسازی .
۲ — محسنات و نواقص آن .
۳ — پلهای چکشی .
٤ — پلهای ریختگی (خالی)
٥ — پلهای ریختگی (پر)

راجع به پل فلزی

٦ ـ مدلاژ و طرز ساختن پلهای نامبرده .
۷ ـ سوهان کاری - لحیم - پرداخت و طرز قراردادن آن در دهان .

پلهای ترکیبی

۱ — پلهای متحرك .
۲ — فساست (محسنات و نواقص وطرز ساختن آن)

قسمت چهارم

اینلی

۱ ـ تهیه نمودن حفره دندان برای اینلی .
۲ ـ محسنات و نواقص آن .
۳ ـ کمك آن در ساختن پلهای فلزی .

سرپوشهای ریشمند

۱ — طرز تهیه کردن ریشه و ساختن کورن نامبرده .

دندان لوله

۱ — استعمال آن در هنر دندانسازی .

لحیم کاری

۱۰ ـ دندانسازی عملی

درس آقای دکتر حیدر سرخوش

(۱)

پزشکخانه پزشك دندانساز .

وسیله روشنائی – روشنائی طبیعی – روشنائی مصنوعی

طرز مبل کردن .

استریلیزاسیون – وسائل و لوازم استریلیزاسیون .

استریلیزاسیون فیزیکی بوسیله حرارت .

استریلیزاسیون شیمیائی .

بهداشت پزشك دندانساز .

بهداشت دندانی .

مراعات بهداشت در پزشکخانه .

(۲)

امتحان دهان و دندان – صورت - حفره دهان ـ دندانها .

ورقه دندان (فیش)

پرتوبینی دندان و فك .

خشك کردن دندانها – بوسیله بیرون کشیدن آب دهان - بوسیله جداکردن دندان ـ دیك ها .

جداکردن دندانها از هم ـ بوسیله کند ـ بوسیله تند .

ماتریس – ماتریس ثابت – ماتریس متحرك .

(۳)

زنگ دندان و دتارتراژ .

اطلاعات عمومی .

درمان زنگ دندان .

دتارتراژ تاج دندان – ادوات لازمه برای اینکار - طرز عمل ـ دتارتراژ فك بالا و فك پائین .

دتارتراژ زیر لثه ـ طرز عمل - و وسائل آن .

زدودن لکه های دندان .

(٤)

پوسیدگیهای دندان - تقسیم بندی و طرز پرکردن حفره ها و مجاری دندان با مواد مختلفه مستعمل .
بحس کردن دانتین و پولپ - وسائل مختلف آن .
تقسیم بندی وطرز تهیه حفره ها - حفره های ساده - حفره های مرکب .

(٥)

موادیکه برای پرکردن دندان مصرف میشود صفت فیزیکی و شیمیائی هر کدام از آنها .
مواد خمیری شکل - سیمانها - گوتاپرکا - آمالگامها - طلای نرم‌چسبنده و نچسبنده .
اینلها - اینلی چینی و فلزی - طرز تهیه حفره آنها .

(٦)

کشیدن‌دندانها - لوازم وادوات مستعمله برای‌کشیدن دندان - داویه ها -الواترها .

---

۱۱ - فیزیك دندانسازی

کلاس اول

درس آقای دکتر حیدر سرخوش

۱ - مختصری ازمیکانیك و تقسیمات‌آن - حرکتها - حرکتهای مرکب- حرکت فك پائین .
۲ - مبحث استاتیك - تعادل اجسام - دینامومتر -آرتی‌کولاتولارهای‌فیزیولوژیك- تعادل و عدم تعادل بند دندانی .
۳ - اهرم ها و طبقه بندی آنها - اسبابها و ادوات کشیدن دندان .
٤ - مکانیسم جویدن .
٥ - دستگاههای مرتب کننده دندانها (ردرسمان) .
٦ - اطلاعات راجع بمقاومت مصالح - کشش - له کردن - تا کردن - پیچیدن بریدن - .
۷ - تغییرشکل دادن الاستیك - تغییرشکل دادن دائمی - شکستن .
۸ - کار مصالح - کار بوسیلهٔ تغییر شکل دادن (قالبگیری - مدلاژ - فولاژ- استانپه کردن وغیره) .

دندانسازی

۹ ـ کار بوسیلهٔ سائیدن (ساینده ها ـ کوچك کردن - نرم کردن - جلادادن)
۱۰ - کار بوسیلهٔ تقسیم (اِ کسکاواتور ـ قیچی - فلز ـ فوره - مشها)
۱۱ ـ مبحث دینامیك ـ ماس ـ قوهٔ اینرسی ـ قوه گریزازمرکز ـ فرند)
۱۲ ـ کار ـ انرژی سینتیك ـ انرژی پتانسیل ـ چرخ طیار ـ مایهٔ ـ چکش
۱۳ ـ تعادل مایعات ـ هیدرودینامیك ـ فشار در یك مایع ـ انتقال فشار ـ منگنهٔ آبی ـ صندلی ـ تلمبهٔ دندانسازی .
۱٤ ـ مبحث حراوت ـ هدایت حرارت ـ اهمیت آن دوپرکردن دندان .
۱۵ ـ انبساط حجمی جامدات - مورد استعمال آن درپرکردن دندان -
۱٦ ـ فشار هوا ـ اثرات آن - سوکسیون .
۱۷ ـ تبخیر - فشار ماگزیمم ـ بخار اشباع شده ـ حرارت تبخیر و سرمای حاصل از آن .
۱۸ - ماشین بخار مستعمل دندانسازی ـ ولکانیزاتر - اتوکلاو ـ حرارت‌دادن مایعات درظروف سربسته .
۱۹ ـ انعکاس نور ـ قوانین آن ـ آئینه ها ـ آئینه های مسطح ـ کروی - (محدب و مقعر) ـ مورد استعمال آن در دندانسازی .
۲۰ ـ جریان الکتریك ـ قانون ژول ـ مورد استعمال آن در دندانسازی . (بویت یا سماور الکتریکی ـ استریلیزاتور الکتریکی - گالوانوکوتر - پوار هوای گرم - کوزهٔ الکتریکی)
۲۱ ـ چراغهای الکتریکی ـ چراغ دهان .
۲۲ ـ الکترولیز و مورد استعمال آن در دندانسازی - یونیزاسیون - بیحس کردن عاج با کوکائین ـ درمان کانونهای گندیده‌گیهای فك .
۲۳ ـ استعمال پیرمتر در دندانسازی .
۲٤ ـ موتور الکتریك و ترانسفورماترها در دندانسازی .
۲۵ - اشعهٔ ایکس ـ پرتو بینی و پرتونگاری ومورد استعمال‌آن دردندانسازی

---

۱۲ ـ شیمی دندانسازی

کلاس اول

درس آقای دکتر حیدر سرخوش

۱ ـ فلزات قیمتی .
۲ ـ طلا ـ طلای سفید و نقره .

۳ – تیزاب سلطانی .
٤ – ملغمه ها ـ جیوه .
٥ – فلزات مستعمل ـ مس و مورد استعمال آن در دندانسازی .
٦ – روی و سیمان های دندانسازی .
۷ – قلع و آلیاژهای آن .
۸ – آلیاژهای دوگانه و سه‌گانه وچهارگانه .
۹ – فلزات ذوب شونده .
۱۰ ـ موارد استعمال بیسموت وکادمیوم و آنتیمون در دندانسازی .
۱۱ ـ آهن و چدن و فولاد در دندانسازی .
۱۲ ـ لحیم های مختلفه .
۱۳ ـ تشکیلات شیمیائی استخوانها و دندانها .

کلاس دوم

بیحس کننده ها

۱ ـ بیحس کننده ها بطور کلی .
۲ ـ تاریخچه مختصری از بیحس کننده ها .
۳ ـ فیزیولوژی بیحس کنندگان .
٤ ـ بیحس کردن عمومی .
٥ ـ کلروفرم .
٦ ـ اتر
۷ ـ عوارض بیحس کردن عمومی .
۸ – معالجه و جلوگیری آن .
۹ ـ مواردیکه بیحس کردن عمومی اجباری است .
۱۰ ـ بیحس کردن موضعی بوسیله سرما .
۱۱ ـ کلوروردتیل .
۱۲ ـ کلوروردمتیل .
۱۳ ـ بوسیله الکتریسته .
۱٤ – بوسیله توپیك .
۱٥ – بوسیله تزریق .
۱٦ – تزریق موضعی (فیزیولوژی ـ وفارماکولوژی ـ طریقه اجرا ـ مسموم شدن)
۱۷ ـ نووکائین .
۱۸ – بیحس کردن یك قسمت از فك .

۱۳ - پرتو شناسی دندانسازی

درس آقای دکتر احمد فرهاد

هفته یکساعت با تمرینات عملی

۱ - اصول ماشینهای پرتو شناسی .

۲ - طریقه پرتو نگاری دندان و فك .

۳ - دندان سالم در پرتو نگاری .

٤ - بیماریهای دندان در پرتو نگاری .

۵ - بیماریهای فك پائین و فك بالا و جیب های صورت .

۱٤ - درمان شناسی عمومی - سال سوم

درس آقای دکتر نصرت‌الله نصیری

دو ساعت در هفته

راه های جذب دارو ها - تغییرات دارو ها در بدن - دفع آنها - اثر داروها و تغییرات تأثیر آنها - تأثیر زیان آور داروها - عدم تجانس دارو ها (۱) . عادت باستعمال دارو ها (۲) - جمع شدن بعضی از دارو ها در بدن - طبقه بندی دارو ها - جیوه و ترکیبات آن - سمیت خواص و موارد استعمال و مقدار استعمال - استعمال جیوه در مرض سیفیلیس - آرسنیك - ترکیبات مهم آن - آتوکسیل - هکتین - ارسنو بنزول ها و طرز استعمال آنها - آهن و ترکیبات آن - کلرور دوسدیم و اثر آن - قلیائیات - حلالهای مخصوص اسید اوریك - فسفر و ترکیبات آن - گوگرد و ترکیبات آن - ید و ترکیبات مهم آن - کینین - ترکیبات مختلف و مورد استعمال هریك - بلشت برهای معدنی اکسیژن و آب اکسیژنه - کلر - و ترکیبات آن - اسیدبوریك و بوره - پرمنگنات دوپطاس - اسیدسالیسیلیك و سالیسیلاتها و اثر آنها در روماتیسم - مشتقات آن - سالوفن آسپرین - سالیسیلات دومتیل - کلشیك - محصولات میکربی - سرم و واکسن -

(۱) Antagonisme - antidotisme (۲) Accoutumance

مصونیت استعمال سرم‌ها - آنافیلاکسی - سرم های دوائی - سرم ضد دیفتری - سرم ضد کزاز - سرم ضداسهال‌خونی- سرم ضدمننژیت سربوراسپینال- سرم ضدسم‌مار- سرم ضد طاعون - واکسیناسیون - سرم ضد هاری - ایسونین .

پلشت برهای آلی - فنل - بلودومتیلن - رزرسین - یدوفرم - الدئیدفرمیك .

دارو های ضد تب - انتی پیرین - پیرامیدن - کریوژنین - فناستین - آستانیلید کنین - استحمام در تب ها - انحراف خون از یك قسمت بدن - دارو های مؤثر در دستگاه گوارش - دارو های مؤثر در دهان و حلق - کلرات دوپطاس - کلرات دو سود - معالجه عفونت های دهانی - کولوتوار ها (۱) شست و شوی دهان - پلشت برهای استعمال شده در دهان - زاج - مقی ها - امتیك - اپیکا - امتین - آپومرفین دارو های ضد قی - دارو های مؤثر در ترشحات معده - دارو های تلخ (کولومبو- جنطیانا -کاسیا) - دارو های معطر - دارو های قابض - محرکات شیمیائی - دیاستازها اسید کلریدریك - پپسین - مسهل ها - طریقه تأثیر آنها - ملین ها - مسهل های ملحی - مسهل های روغنی - مسهل های شیمیائی - مسهل های قوی - پلشت‌برهای امعاء - دارو های قابض - دارو های ضد کرم - فوژرمال - درمنه ترکی سانتونین - تیمول - تنقیه - دارو های مؤثر در کبد - گلیسیرین - بولدو - دارو های مؤثر در قلب و گردش خون - دیژیتال - قهوه و کافئین - سترفانتوس - سبارطین - ارگودوسگل ئیدراستین - بلوط هندی - یدور های قلیائی - یدور دوپطاس و سدیم - نیتریت دامیل ترینیترین - دارو های جلوگیری از نزف الدم - ژلاتین - کلرور دوکلسیم - بیحس کننده ها - کلرفرم - اتر - کلروردتیل - برموفرم - پرتوکسیددازت - انیدریدکربنیك بیحسی مختلط - بیحسی موضعی - کوکائین - ستووائین - نووکائین - ارتوفرم - انستزین - دارو های خواب آور - پارالدئید - کلرال و ترکیبات آن - سولفونال - تریونال - ورنال - دیال - آدالین - دارو های ضد تشنج - والریان - انقوزه -گالبانوم مشك -کافور - مانتول - اسیدسیانیدریك - مرفین - کدئین - نارسئین تریاك - دیونین هروئین - دارو های مؤثر در مخاط بینی - پلشت بری مجاری بینی - بالساميك ها - اسانس‌دوتربانتین - تربین - اوکالیپتوس - اوکالیپتول - گومنول - کرمس‌معدنی - تغییر

(۱) Collutoires

دندانسازی

دهنده های مخاط مجاری بول - کوپاهو - کوبب - سانتال - پلشت‌برهای مجاری‌بول اورو طروپین - تئوبرومین - مدر ها - عنصل - لاکتوز - گلوگز - شوره - تغییر دهنده های اعمال انعکاسی - نواومیك - استریکنین - آمونیاك و املاح آن - برم - برموردوپطاسیم - برمور دوسدیم - برمور دامونیم - بلادن - آتروپین - ژوسکیام - شوکران - اقونیطون - درمان بیماریهای میکربی بادارو های شیمیائی - مواد ملونه - رنك های اکریدین - گونا کرین - تریپافلاوین - ریوانل - رنك های ازوئیك - تریپانو - ابتوکین وپلاسموکن و آتبرین .

---

۱۵ - بهداشت - سال چهارم

درس آقای دکتر نصرت‌الله نصیری

دو ساعت در هفته

۱ - بهداشت فردی : بهداشت کودکان نوزاد - علل مرك کودکان و طریقه پیش گیری - بهداشت دستگاه گوارش - بهداشت دهان - میکربهای مختلف دهان و دفاع بدن - پاکیزگی دهان و دندان - طریقه استعمال مسواك و انتخاب آن - پاکیزگی مسواك - وسائل پاکیزگی همگانی دندان - دارو های لازم برای پاك نگاهداشتن دندان - مواد عامله داروهای نامبرده و صفاتی‌که باید دارا باشند - اکسیر های شست و شوی دهان و دندان - گرد دندان - خمیر دندان - فرمولهای مختلف راجع بهریك تأثیر حالت عمومی بدن در دهان و دندان - تأثیر ضایعات دندان در حالت عمومی بدن تارتر (۱) و دستورات لازم برای پاك نمودن دندان - کرم خوردگی دندان (۲) و طریقه جلوگیری از آن - بهداشت دهان و دندان در کودکان - بهداشت دهان و دندان در بیماریها - بهداشت دهان و دندان درمدرسه - بهداشت عمل معده و امعاء - غذا ها - غذا های‌آلی (جانوری و گیاهی) ومعدنی - حصهٔغذائی اغذیه‌ایزودینام(۳) - اغذیه جانوری- شیر- فساد شیر- طریقه نگاهداری‌آن - مشتقات شیر- گوشت ها - خطرگوشتهای فاسد و مانده - چربی ها - اغذیه گیاهی - اقسام آنها و ترکیبات هر یك - میوه ها - مقدار غذای لازم برای انسان - غذای‌کامل - ادویه - مشروبات معطر - چای و

---

(۱) Tartre (۲) Carie dentaire (۳) Isodyname

قهوه - نوشابه های الکلی - اثر الکل در بدن - رژیم های غذائی - بهداشت سلسله پی - بهداشت پوست بدن - لباسها و پاکیزگی آنها - بهداشت اسکلت (استخوان‌بندی) بهداشت ماهیچه ها - کار ماهیچه - خستگی - ورزش و تأثیر آن در سلامتی - بهداشت دستگاه دم زدن - مقدار هوای لازم برای دم زدن - بهداشت گردش خون .

۲ - بهداشت عمومی :

خاك - ترکیب آن - مواد آلی و میکربهای موجود در آن - تأثیر آن در تولید بیماریها - اتمسفر - فشار و درجه حرارت و بخار آب و هوا - نور - اجسام جامد معلق در هوا - آب و هوای مختلف - مناطق گرم و سرد و معتدل - آب های بری و بحری - آب های سطح زمین - آب آشامیدنی - خواص آن - مواد موجود در آب ها - میکربهای آب و طریقه تعیین آنها - استفاده از آبهای طبیعی - تصفیهٔ آب - تصفیه فیزیکی و مکانیکی - تصفیه آب بوسیله مواد شیمیائی (ترکیبات کلر - ید و اکسیژن) تصفیه آب بوسیله برق (ازن - اشعه ماوراء بنفش) تصفیه آب در منازل - منزل و بهداشت آن - انتخاب محل برای ساختمان - نور - روشنائی اطاقها گرم نمودن منازل - تهویه - کثافات و مواد زائد .

۳ - بهداشت اجتماعی : بهداشت آموزشگاه - بیماریهای آموزشگاه ها - بیماریهای واگیر - ساختمان انها - بهداشت اطاقها و کارکنان آموزشگاه ها - بازرسی صحی آموزشگاهها - مؤسسات صنعتی و اثر آنها در بهداشت عمومی - گندزدائی - دستورات گندزدائی - عوامل فیزیکی - عوامل شیمیائی - گندزدائی در بیماریهای واگیر - گندزدائی در دوره بیماریها - معدوم نمودن حشرات و موشها - مسمومیت های حرفهٔ - مسمومیت بواسطه سرب و فسفر ارسنیك و جیوه - مسمومیت بواسطه ئیدروکاربور ها - انفکسین های حرفهٔ - کم خونی معدنچیان (۱) - بیماریهای واگیر و انگلی - حصبه - تب های دانهٔ - سرخك مخملك آبله - تلقیح آبله - دیفتری - سیاه سرفه - تب مالت - منژیت سربرواسپینال (۲) - اسهال خونی - جذام - مالاریا تریپانوزومیاز (۳) - بیماری رشته(٤) - بیلارزیوز (٥) - هاری - گریپ - تیفوس اگزانتماتیك (٦) - سوزاك - بیماری های جلدی و انگلی واگیر - بیماری های همه گیر و جهانگیر - وبا - طاعون - تب زرد - پیش گیری بین‌المللی - راه های سرایت وبا وطاعون بکشور ایران - بیماریهای خطرناك اجتماعی - سل - سرطان - سیفیلیس - الکلیسم .

(۱) Ankylostomiase
(۲) Meningite cérèbro - spinale
(۳) Trypanosomiase
(٤) Filariose
(٥) Bilharziose
(٦) Typhus exanthematique

۱۶ ـ علم الاخلاق پزشکی

درس آقای دکتر قاسم غنی

برنامهٔ درس « علم اخلاق پزشکی » برای سال ششم پزشکی و سال آخر دندانسازی و دواسازی هفته‌ئی یکروز بطریق سخنرانی (کنفرانس) .

تعریف علم‌الاخلاق پزشکی :

اهمیت طبابت - شروط علمی و اخلاقی پزشك .

تعریف علم اخلاق - موضوع علم اخلاق - فائده علم اخلاق - اعمال مختلفی که از انسان صادر میشود - عمل اخلاقی عقل و اختیار وراثت طبیعی - اخلاق و خصال فطری - اخلاق و خصال اکتسابی .

ارتباط و علاقه علم اخلاق باسایرعلوم - ارتباط مخصوص علم اخلاق باروانشناسی علم اجتماع - قانون - فرق بین قانون و اخلاق .

اهمیت علم اخلاق - نظر ژرمی بنتام (۱) در علم اخلاق - اهمیت مخصوص اخلاق درطبابت .

تعریف خلق - تربیت خلق - وجدان (ضمیر) - خطای وجدان - درجات وجدان - اهمیت وجدان .

تقسیم علم‌الاخلاق پزشکی بچهار قسمت :

قسمت اول طبیب بخودی خود - شروط طبیب شدن - علم - مهارت شغلی و فنی - علوم ضروری و لازم برای طبابت - علوم مفید بطبابت - صفات و خصال معنوی طبیب - فرق بین فنون و علوم - علم طبابت - صناعت و فن طبابت - مقدار علمی که برای طبیب لازم وضروری‌است - علومیکه غیرمستقیم بحال طبیب نافع است - قوای معنوی لازم برای طبیب - حکم و قضاوت - حزم و احتیاط - قوهٔ مطالعه - تخیل ابتکاری - حافظهٔ خوب .

(۱) Jeremy Bentham

دندانسازی

تقید بوظیفه - علاقه بحیثیت و شرافت طبی - نظر قدما در حیثیات اخلاقی طبیب : بقراط - رازی - اهوازی - عشق وعلاقهٔ شغلی - اخلاص وایمان .

قسمت دوم - مناسبات بین پزشك و بیمار .

قریحه و ذوق لازم در بکار بردن اصول وموازین علمی دربیماران - تجربه‌و اختیار - استقامت رأی - خونسردی - خوشروئی - حسن نیت - تقید بادای وظیفه- حسن خلق - متانت - بردباری - دلسوزی - اطمینان بخشی - حزم و احتیاط - پیش بینی‌های لازم - تحقیقات از مریض - روشن ساختن تاریخ مرض و علل بیماری - طبقات مختلف و سن‌های مختلف دربیماران .

تشخیص - امتحانات لابراتوری (آزمایشگاه) - معالجه - پیش‌بینی سیر مرض و مآل بیماری .

حقیقت‌گوئی - درچه موردی طبیب حقیقت عقیده و پیش‌بینی خود را می تواند به بیمار بگوید و در چه موردی باید کتمان کند .

شجاعت شغلی .

مرگ آرام و بدون رنج - مباحثاتی که در اطراف این‌موضوع بعمل آمده .

قسمت سوم - مناسبات بین طبیب و همکارانش :

آداب و شروطی‌راکه باید نسبت بهمکاران خود رعایت کند - تعطیل و غیبت غیبت از کار - جانشین قراردادن همکار درموقع غیبت - طبیب معالج .

مشاورهٔ طبی - وظائف طبیب معالج - اقسام مشورت های طبی وموارد‌مختلف مشاوره لازم و ضروری - مشاوره مفید - مشاوره بیفایده - مشاورهٔ مضر - وظائف طبیب مشاور نسبت به بیمار و طبیب معالج - طرزاجرای مشاوره طبی - نتیجه مشاوره - صورت مجلس کتبی .

مشاوره طبیب با جراح - خصال وصفات جراح - تاریخ حرفهٔ جراحی‌درفرانسه تاریخ حرفه جراحی و دندانسازی وسایر کارهای دستی در ایران باختصار .

طبیب متخصص - طبیب آبهای معدنی - واگذاری مشتریان طبی بدیگری .

قسمت چهارم - مناسبات بین طبیب و مراکز قضائی :

گواهی‌نامهٔ پزشکی و پروانهٔ اشتغال بطبابت و داروسازی و دندانسازی - قانون طبابت مصوب ۱۳۲۹ قمری ۱۳۰۶ شمسی و ۱۳۰۸ شمسی و ۱۳۱۲ شمسی .

اشتباه درنوشتن نسخه - مسئولیت پزشك و داروساز در اشتباه - معالجه باسروم

دندانسازی

امتناع از معالجه - ترك کردن بیمار - نقل مریض ازمحلی بمحل دیگر وخساراتی که ممکن است پیش آید - بیماران مهمانخانه ها و مدارس و پانسیون‌ها .

عمل جراحی - جراحی‌های فوری درمواقع حوادث و اتفاقات - جراحی در اشخاص نا بالغ و یا دیوانه - جراحی دوزن - بیهوش ساختن بیمار - مسئولیتهائی که ممکن است متوجه جراح بشود .

رادیوترابی - رادیوم ترابی - امراضی را که طبیب ممکن است باشخاص منتقل کند - نقل سیفلیس بنوزاد - نقل سیفلیس ازنوزاد بدایه - احتیاطهای لازم پزشك . اشتباه در تشخیص .

امراض زنان - سقط جنین - قوانین ممالك متمدنه برای مبارزه بااسقاط‌جنین. تاریخ موضوع اسقاط جنین . قوانینی که از زمانهای قدیم در ممالك مختلفه وضع شده است - قوانین کشور ایران راجع باسقاط جنین - احکام فقهی اسلامی راجع بافکندن جنین - عقائد مالتوس(۱) راجع بمحدود ساختن نسل - نتیجهٔ شیوع عقائد مالتوس در ممالك مختلف اروپا و امریکا - وظائف طبیب برای مبارزه با اسقاط جنین .

موضوع بهبودی نسل و بهترکردن نژاد .

وضع حمل قبل‌ازموعد بطرق مصنوعی - وضع حمل طبیعی - دنباله وضع‌حمل موضوع از میان بردن اعمال تناسلی (تعقیم) بمنظور بهتر کردن نژاد - آمار ممالك متحده امریکای شمالی - عقائد مختلف در این موضوع - نظر علم الاخلاق در این موضوع .

مسائل قانونی - مدنی - جزائی که مربوط بحرفهٔ طبابت است .

اسرار طبابتی - مسئولیت طبیب - جراح - قابله - داروساز - پرستار - کارکنان بیمارستان - آزمایشگاه درحفظ اسرار طبی .

افشای اسراریکه مستوجب مجازات است - تعریف سر طبی - کشف اسراریکه مستوجب مجازات نیست .

ادای شهادت درمحاکم دادگستری - بچه اشخاصی اسرار طبی را میتوان‌گفت - افشای سر طبی بمنظور افادهٔ علمی - افشای سرطبی در موقع بروز اختلاف راجع بحق العلاج - کشف سر اجباری - اعلام موالید - سر طبی و اعلام امراض

(۱) Malthus

دندانسازی

واگیردار - اسرار طبی درموارد مسموم شدن اشخاص - سر طبی و مواردیکه نسبت باطفال بد رفتاری یا اهمال و عدم پرستاری بعمل میآید - سر طبی و اسقاط جنین تنویم (۱) .

حضور و شهادت در دادگاهها .

طبیب و مسائل مربوط بقانون مدنی - اعلام موالید - اعلام تولد طفلی که مرده بدنیا آمده .

اطفال بدون صاحب و سرراهی .

اعلام مرك و جواز دفن .

گواهی‌نامه های طبی - تصدیق‌های قبل‌از ازدواج - تصدیق باختلال شعور و محجور ساختن مجانین در تیمارستانها - تصدیق های غلط و محجور ساختن شخص باشتباه - تصدیق بعدم اختلال شعور .

تصدیق طبی درموارد اتفاقات و حوادث شغلی - تصدیق‌های طبی غلط .

طبابت بدون مجوز قانونی - حق‌الطبابه .

طبیب ومعاونت عمومی - مریض‌های بیمارستانها - معاینه مردگان و کالبدشکافی - مطب‌های همگانی .

بیمارستانها .

طبیب متخصص کمپانی های بیمهٔ عمر و حوادث و اتفاقات و وظایف او - پزشك قانونی و وظائف و مسئولیتهای او .

(۱) Hypnotisme

۱۷ - بیماریهای همگانی

درس آقای دکتر نصرة الله کاسمی

دو ساعت درهفته

بخش اول

کلیات :

مقدمه : علم‌الامراض عمومی و خصوصی . بیماری و تندرستی . زندگی ومرگ . توالی مراحل بیماری . ماهیت علل بیماریزا . اهمیت فیزیولوژی در علم الامراض .

علل بیماریها : سن و جنس . استعداد و عیوب مزاجی . خستگی . توارث (بطور اختصار) میکربها .

منشاء گند (انفکسیون) : عمل طبیعت . عمل حیوانات . عمل انسان . مدخل گند و دفاع خارجی .

چگونگی عمل گند و روش عمل میکربها : شدت میکربها . عمل‌مستقیم میکربها زهر آبه (تکسین) .

التهاب و آماس : تعریف . سبب . مراحل ومشی . عمل .

عوارض التهاب : چرك کردن . تموت (نکرز) . غانغرایا .

تومرها : صفات بافتی . تقسیم بندی . منشا و سبب (بطور اختصار)

واکنش سلولها برضد گند و تسمم : میکرب خواری (فاگسیتوز) . ازدیاد گلبولهای سپید (لکوسیتز) . واکنش اندام ها برضد زهر . واکنش مستقیم بافتها و اندام ها برضد میکرب .

مصونیت . مایه کوبی . سرم درمانی . آنافیلاکسی : تعریف علمی وماهیت و چگونگی آنها بطور اختصار .

اختلالات عمومی مراکز مولد حرارت : انتظام حرارت . سبب بروز تبها و چگونگی آن . فیزیولوژی تبها . نقصان حرارت .

مشی و پیشرفت بیماریها : دورهٔ نهفتگی . دوره استقرار . دوره بحران . دوره نقاهت . دوره عود و نکس . اشکال عمومی بیماریها . اشکال حاد و مزمن . درمان و بهبود . سبب مرك .

علم العلائم (سمیولوژی) : امتحان بیمار . بازرسی منظره و قیافه و وضع . ملامسه . دق . سمع . آزمایشهای آزمایشگاهی و پرتوشناسی .

آزمایش دستگاه دم زدن . آزمایش دستگاه گردش خون . آزمایش دستگاه میزه راه . آزمایشگاه دستگاه پی . آزمایش دستگاه گوارش . آزمایش پوست وغده های لنفاوی .

بخش دوم

بیماریها :

بیماریهای دستگاه دم زدن . زکام حاد ومزمن . کوفت بینی . سل بینی . التهاب عفن بینی (ازن) . فقدان نیروی بویائی (آنسمی) . رعاف . آماس حاد حنجره . خروسك . خناق (دیفتری حنجره) . کوفت حنجره و قصبه . سل حنجره . سرطان حنجره . ذات القصبات حاد . ذات القصبات والریه . تنك نفس عصبی . سیاه سرفه . احتقان ریوی . ذات الریه . سل ریوی . ذات الجنب خشك و تر و چرکین . فی چرکین (ومیك)

بیماریهای دستگاه گردش خون : التهاب شامهٔ درونی دل (اندکاردیت) . آفات دریچه ها و سوراخهای دل . التهاب ماهیچهٔ دل . آسیستولی . شدت ضربان دل (تاکی کاردی) . بطوء ضربان دل . عدم انتظام ضربان (آریتمی) . تپش دل . حمله قلبی (اثرین دوپواترین) انوریسما . التهاب سیاهرگها . انسداد سیاهرگها (ترمبوز) صمانه (آمبلی) -

بیماریهای خون : کم خونی . یرقان ابیض (کلرز) داء الفرفیر (پورپورا) . اسکربوت .

بیماریهای گندزا (عفونی) و انگلی : سرخك . مخملك . آبله . آبله گاوی آبله مرغان . باد سرخ . ورم ودردبندها (روماتیسم) . گریپ . ورم غده های بنا گوش (اوریون) . تب مطبقه (تیفوئید) تب محرقه (تیفوس اگزانماتیك) سوزه (سوات میلیر)

دندانسازی

وبا . جذام . کزاز . سیاه زخم . هاری . مشمشه . طاعون . کرم های معوی کوفت .

بیماریهای تغذیه : دولاب (دیابت) . نقرس . ملاست استخوانها (راشی تیسم)

تسممات : تسمم حادومزمن بواسطه الکل (الکلیسم) . تسمم بواسطه سرب . تسمم بواسطهٔ ارسنیك . تسمم بواسطهٔ جیوه . تسمم بواسطهٔ تریاك . تسمم بواسطهٔ مواد غذائی .

بیماریهای پی : تابس . فالج نخاعی کودکان . تومر مغز . سقیم (دمل) مغزچه . دوار (ورتیژ) لقوه (صرع ژاکسنینن) نزف الدم مغز . انسفالیت . فالج عمومی . التهاب شامه های مغز (مننژیت) . درد پی (نور الژی) التهاب پی (نوریت) فالج های پی . داءالمنطقه (زنا) . هیستری . صرع . ضعف عصبی (نراستنی) . نزله شقی سر (میگرن) .

بیماریهای دستگاه گوارش : دیفتری . گلودردها . جوانه لنفاوی (وژتاسیون) کوفت لوزه . سل حلق . عسرالبلع . ازدیاد و نقصان و ترشح اسید معده . التهاب معده . ثقل روده . زخم معده . اتساع معده . سوء هاضمه . درد معده . قی خونین (هماتز) التهاب روده . یبوست . سل معوی . زخم دوازدهه (اثنی عشر) . التهاب آویزه (اپاندیسیت) . ذوسنطاریا . سوراخ شدن معده . انسداد معده . التهاب شامه شکم (پری تونیت) استسقاء زقی (آسیت) . یرقان . التهاب وقولنج کیسه ومجاری زهره . ستبم جگر .

بیماریهای دستگاه میزه راه : التهاب حاد و التهاب مزمن گرده (نفریت ها). قطع البول . سل گرده . سنگ گرده . اوره خونی (اوره می) :

دانشگاه تهران

معلمین دانشگاه تهران که بموجب تبصره اول ماده شانزدهم قانون تاسیس دانشگاه بمقام دکتری رسیده اند گواهی نامه آنان بصورت زیر صادر شده است :

توانا بود هر که دانا بود

دانشگاه تهران

نظر باینکه آقای .... در سال تحصیلی ۱۳۱۲ - ۱۳۱۳ در.............................
مشغول تدریس بوده و برطبق تبصره اول ماده شانزدهم قانون تأسیس دانشگاه دررشته .... رساله تازه تألیف نموده که در جلسه .... مورد قبول شورای دانشگاه تهران واقع گردیده است این تصدیق که بمنزله درجه دکتری در رشته............................ میباشد بمشارالیه اعطاء میشود تا از مزایای قانونی آن بهره مند گردد .

بتاریخ ....

رئیس شورای دانشگاه

شماره ردیف	نام و نام خانوادگی	رشته تدریس	موضوع رساله
۱	آقای عباس اقبال آشتیانی	ادبیات	وزارت در عهد سلاطین بزرگ سلجوقی
۲	« محمدباقر آیت‌الله‌زاده مازندرانی	حقوق	مسائل مهمه نکاح
۳	« احمد بهمنیار	ادبیات	حالات و مقالات صاحب ابن‌عباد
٤	« اسدالله بیژن	ادبیات	تاریخ تعلیم و تربیت ایران باستان
۵	جناب آقای محمد تدین	»	خطابه و تاریخ مختصر منطق
٦	« « مظفرالدین خان فرخ	»	مطالعه راجع به توماس کارلایل
۷	آقای محمدمهدی رئیس نوری	»	مباحث نحو
۸	جناب آقای غلامحسین رهنما	علوم	تاریخ نسبت محیط بقطر
۹	آقای حبیب‌الله ذوالفنون	»	حل مسئله تناسب مکعبات هندسه مقدماتی
۱۰	« زین‌العابدین ذوالمجدین	منقول	بیع و شرایط خیارات

دانشگاه تهران

شماره ردیف	نام و نام خانوادگی	رشته تدریس	موضوع رساله
۱۱	آقای محمد سنگلجی	فقه و اصول و قواعد فقه	دلائل السداد در قواعد فقه و اجتهاد
۱۲	« محسن سیاح	دندانسازی	عفونت کانونهای ریشه دندان
۱۳	« محمود شهابی	معقول	مهات مباحث وجود
۱۴	جناب آقای عبدالحسین شیبانی	تاریخ	مطالعات در اطراف تاریخ مصر قدیم
۱۵	» « جواد عامری	حقوق	ترتیب تصفیه امور ورشکستگی
۱۶	آقای علی عبدالرسولی	ادبیات	بحث انتقادی راجع بتصوف و شرح حال شیخ ابوسعید ابوالخیر
۱۷	« محمد عبده	حقوق	انحلال عقد واحد بعقود متعدده
۱۸	« محمد کاظم عصار	معقول	بداء
۱۹	« محمدحسین فاضل تونی	ادبیات	شرح بر فصوص الحکم
۲۰	« تقی فاطمی	علوم	مورد استعمال تئوری گروه تبدیلات در سطوح
۲۱	« بدیع الزمان فروزانفر	ادبیات	تاریخ زندگانی مولانا جلال الدین بلخی
۲۲	« محمد فیاض	»	معانی بیان و بدیع
۲۳	« مهدی قمشهٔ	معقول	مراتب ادراک از نظر فلسفه
۲۴	جناب آقای مسعود کیهان	ادبیات	جغرافیای گیلان
۲۵	آقای حسین گل و گلاب	علوم	گیاه نمای ایران
۲۶	« ژرمن گیلد براند	ادبیات	تحقیقات و ملاحظات در تاریخ ادبیات روسی از ازمنه قدیم تا قرن ۱۸
۲۷	« محمد مشکوة	»	شرح حال بیحقی
۲۸	« محمد مظاهر	علوم سیاسی	امتیازات و معافیتهای مأمورین سیاسی
۲۹	« یدالله نظر پاک	معقول	امتناع صدور کثیر از واحد
۳۰	« سعید نفیسی	ادبیات	خاندان طاهریان
۳۱	« علی نقی وزیری	موسیقی	ارمنی موسیقی ایران - (یاموسیقی ربع پرده)
۳۲	« رشید یاسمی	ادبیات	طریقه علمی نگارش تاریخ

دکتری افتخاری (۱)

برطبق ماده بیستم قانون دانشگاه مقرر است « باشخاصی که در رشتهٔ از علوم یا ادبیات بمقام شامخی رسیده و یا خدمات بزرگی بعالم انسانیت کرده

---

(۱) اولین دانشنامه دکتری افتخاری بنام جناب آقای آندره هونورا سناتور ورئیس دانشگاه بین المللی پاریس که در مرداد ما. ۱۳۱۶ بایران آمده بودند صادر و اعطا گردید .

آقای **آندره هونورا** مقداری کتاب وآلات فنی و صفحه گرامافون وعکس و چیزهای دیگر بعنوان هدیه بدانشگاه تهران دادند در بین آنها اشیاء زیر مخصوصاً مورد توجه است .

۱) مدال علمی از جانب ریاست دانشگاه پاریس .

۲) چند کتاب و یك کلکسیون ازطرف **لوی ژرمن** مدیر موزه ملی تاریخ طبیعی پاریس .

۳) یك گلدان کار Sèvres برای تزیین اطاق شورای دانشگاه .

۴) دو سری از کتابهای Discipline géométrique des Alps تألیف « پل هیلبرنر » اهدائی از طرف مولف . (این مجموعه بدانشسرایعالی تحویل شده است . شیبانی)

۵) چند جلد کتاب از طرف دانشسرایعالی پاریس .

۶) چند صفحه گرامافون و کتاب موسیقی فرانسه از طرف خود و ازطرف « مجمع فرانسوی مبادلات صنعتی» بنام آموزشگاه موسیقی تهران .

۷) یك جلد تاریخ سینما و یك تصویر لوئی لومیر برای دانشکده فنی .

باشند و شورای عالی دانشگاه پس از مداقه کامل احراز لیاقت آنها را تصدیق نماید با تصویب وزیر فرهنگ درجهٔ دکتری افتخاری از طرف دانشگاه اعطا می شود » .

---

۸) یکعده کتاب جدید راجع بدانشکده های حقوق و پزشکی و ادبیات و دانشسرای عالی .

۹) دو بسته مواد مخصوص آزمایشگاههای دانشکده پزشکی .

۱۰) یك Oscillomètre و یك sphygmophone اختراع جدید که بپیشنهاد دانشمند معروف آقای دکتر لبری از طرف مخترع آلات مذکور (آقای Boulitte) باستادان دانشکده پزشکی تهران اهدا شده است .

۱۱) چند نسخه Index Generalis فرانسه و یك تاریخ سربن و یك سلسله اسناد راجع به « سیته اونیور سیتر پاریس » .

۱۲) یك قاب عکس حاوی بعضی قسمتهای دانشگاه پاریس .

۱۳) مجموعه از رسالاتی که دانشجویان ایرانی در دانشکده های فرانسه گذرانیده اند .

۱۴) یکعده کتاب مخصوص کتابخانه موزه تهران (که مستقیماً بآقای گدار رئیس اداره کل باستان شناسی تحویل شده است . شیبانی) .

۱۵) یك تصویر پاستور .

۱۶) چند نمونه از فیلمهای علمی .

۱۷) نمونه از مهر های دانشگاه پاریس و ملل مختلفه که در قرون وسطی در آن دانشگاه تحصیل میکرده اند .

وزارت فرهنگ نیز یکدوره ازنگارشهای راجع بدانشگاه تهران وچند جلد کتاب و صفحه موسیقی بآقای اندره هونورا اهداء نمود و نیز عنوان دکتری افتخاری از طرف دانشگاه تهران بایشان اعطا گردید .

توانا بود هر که دانا بود

دانشگاه تهران

دانشنامه دکتری افتخاری

نظر بماده بیستم قانون دانشگاه تهران مورخ هشتم خرداد ۱۳۱۳
بپاس خدمات شایسته که جناب آقای آندره هونوراستاتور رئیس شهر دانشگاهی بین المللی پاریس
در پیشرفت علم و تشیید روابط ایران و فرانسه انجام داده و این معنی مورد تصدیق شورای دانشگاه
قرار گرفته است با تصویب وزیر معارف درجه دکتری افتخاری
دانشگاه تهران باو اعطاء میشود

بتاریخ نوزدهم مهر ۱۰، ۱۳۱۶

رئیس دانشگاه
علی اصغر

دانشگاه تهران
۱۳۱۳

نمونه دانشنامه

Savoir c'est pouvoir

MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE DE L'IRAN

UNIVERSITÉ DE TÉHÉRAN

Diplôme de Doctorat Honoris Causa

Vu l'article 20 de la loi du 8 khordad 1313 (29 Mai 1934);

Vu la délibération, en date du 7 mordad 1316 du Conseil de l'Université de Téhéran et l'Arrête ministériel du 13 mordad 1316 (4 Août 1937) approuvant cette **déliberation**

Vu l'activite remarquable que **Monsieur André Honnoret:** né à Paris en 1868, a déployée dans le domaine des Sciences et en vue resserrement des liens intellectuels entre la France et l'Iran;

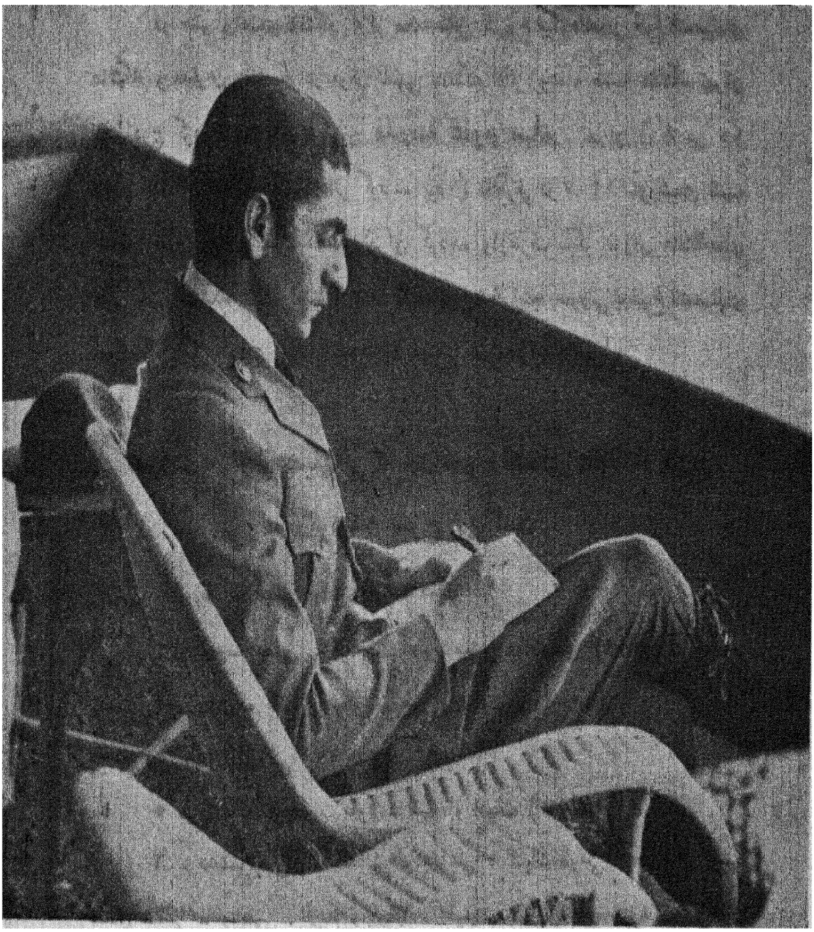
Il a été déclaré digne du titre de **Docteur Honoris Cau**

de l'Université de Téhéran

Le Recteur

Téhéran, le 9 Août 1937.

دکتری افتخاری

والاحضرت همایون ولایت عهد در روز سوم شهریور ماه ۱۳۱۸ در منظریه این جمله تاریخی را بنا بر استدعای یك نفر پیش آهنك برای مخابره با پرچم مرقوم فرمودند.

« ما همه برای میهن عزیز فدائی و جانباز هستیم »

متمم راهنمای دانشگاه

در متمم راهنمای دانشگاه که از صفحه مقابل شروع میشود اسامی فارغ التحصیلهای دانشگاه و مدارس عالیه که در موقع تاسیس دانشگاه دائر بوده و ضمیمه دانشگاه تهران شده درج گردیده است ضمناً چون **مدرسه علوم سیاسی** تهران (که در ۱۵ شعبان ۱۳۱۷ هجری قمری دائر گردیده بود) ازطرفی در ۱۳۰۷ خورشیدی ضمیمه مدرسه حقوق وبعدها ضمیمه دانشگاه تهران گردیده وازطرف دیگر ارزش دانشنامه‌های نهائی آن آموزشگاه لیسانس شناخته شده لازم بود که دراینجا صورتی ازفارغ التحصیلهای آموزشگاه نامبرده درج شود تا در مورد احتیاج بآن مراجعه بعمل آید .

صورت فارغ التحصیلهائی که درمتمم راهنمای دانشگاه درج گردیده بشرح زیر است

اسامی فارغ التحصیل های دانشکده ها

الف ـ مدرسه علوم سیاسی و دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

تبصره – ارزش دانشنامه های مدرسه علوم سیاسی سابق بموجب رأی سیصد و سومین جلسه مورخ ۳۰ بهمن ۱۳۱۳ لیسانس شناخته شده است .

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۲۱ قمری ـ دوره اول مدرسه سیاسی
۱	آقای میرزا عبدالله خان مستوفی
۲	« میرزا اسحق خان
۳	« میرزا صادقخان اعتلاءالدوله
۴	« میرزا محمودخان متین‌السلطنه
۵	« میرزا محمدعلیخان احتشام همایون
۶	« میرزا علی محمدخان
۷	« میرزا باقرخان نظم‌الملک عظیمی
	سال ۱۳۲۲ قمری ـ دوره دوم مدرسه سیاسی
۸	میرزا اسمعیل خان
۹	میرزا سید ابوالقاسمخان انتظام‌الملک
۱۰	میرزا سید عبدالکریم خان
۱۱	میرزا سید شکرالله خان
	سال ۱۳۲۳ قمری ـ دوره سوم مدرسه سیاسی
۱۲	میرزا جواد خان متین الملک
۱۳	محمد رضاخان
۱۴	میرزا هاشم خان
۱۵	جعفرخان احتشام الوزاره
۱۶	میرزا احمدخان
	سال ۱۳۲۴ قمری ـ دوره چهارم مدرسه سیاسی
۱۷	میرزا مهدی خان
۱۸	رجبعلی خان منصورالملک
۱۹	میرسلطان احمدخان معتمدالممالک
۲۰	رحیم خان نصیرالملک
۲۱	میرزا عبدالحسین خان
۲۲	میرزا علی اصغرخان
۲۳	میرزا جواد خان
	سال ۱۳۲۶ قمری ـ دوره پنجم مدرسه سیاسی
۲۴	انوشیروان خان

محصلین از نمره ۱۸ تانمره ۲۳ در ۱۳۲۴ دوره تحصیلی خود را بپایان رسانیده ولی در ۱۳۲۵ دانشنامهای خود را اخذ کرده اند .

درسال ۱۳۲۵ بواسطه پیش آمدهای غیرمترقبه دادن دانشنامه بشاگردان یکسال عقب افتاد .

دانشگاه تهران

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۵	میرمحمد حسین خان
۲۶	میرزا عبدالله خان
۲۷	میرزا محمدخان نعیمی
۲۸	محسن خان
۲۹	محمد اسمعیل خان امیراحتشام
۳۰	میرزا حسین‌خان ارفع السلطنه
	سال ۱۳۲۷ قمری - دوره ششم مدرسه سیاسی
۳۱	میرزا کاظم خان
۳۲	میرزا محمد خان
۳۳	میرزا محمد علی‌خان
۳۴	میرزا ابراهیم خان
۳۵	میرزا مهدی خان
۳۶	میرموسی خان
۳۷	میرزا علی اصغرخان
	سال ۱۳۳۰ قمری - دوره نهم مدرسه سیاسی
۳۸	میرزا باقر خان
۳۹	میرزا سید مصطفی خان
۴۰	احمد علی خان
۴۱	میرزاابوالقاسم خان نجم‌الملك
۴۲	میرزاحسین خان
۴۳	محسن میرزا
۴۴	آقا خان
۴۵	احمد خان صلاح الملك
۴۶	میرزا حسن خان
۴۷	میرزا حسین خان سالك
	سال ۱۳۳۱ قمری - دوره دهم مدرسه سیاسی
۴۸	میرزا محمد آقا
۴۹	میرزا یحیی نجم آبادی
۵۰	میرزا ضیاء الدین
۵۱	علیرضا خان
۵۲	محمد علی خان
۵۳	میرزا عیسی خان
۵۴	عبدالحمید میرزا

دردورهٔ هفتم هشت نفر شاگردانیکه میبایست پس ازدادن امتحانات باخذ دانشنامه موفق گردند برای امتحان حاضر نشدند .

دردوره هشتم بواسطه اینکه مدرسه کلاس پنجم نداشت کسی بگرفتن‌دیپلم نائل نیامد ؛

دوره نهم اولین دوره ایست که شاگردان مدرسه پنج کلاس تحصیل کرده اند و دانشنامه ایشان موشح بامضای آقای علاء السلطنه وزیر امور خارجه است .

متمم راهنمای دانشگاه

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۵۵	غلامحسین خان
۵۶	میرزا مهدی خان
۵۷	محمدعلی خان
۵۸	حاجی خان
۵۹	مسعود خان
۶۰	میرزا ابوالقاسم خان
۶۱	حسن خان زندی
۶۲	سیف الله خان
۶۳	محمود خان صلاح السلطنه
۶۴	نصرالله خان مبین السلطنه
۶۵	میرزا ابوالحسن
۶۶	عبدالعظیم میرزا
۶۷	میرزا ابراهیم خان
۶۸	عبدالصمد خان
۶۹	آقابالا خان
۷۰	حسین پاشا خان
	سال ۱۳۳۲ قمری دوره یازدهم مدرسه سیاسی
۷۱	میرزا اسدالله
۷۲	محمد حسین خان نجم
۷۳	عبدالحسین خان
۷۴	میرزا مهدی
۷۵	محمد مهدی میرزا
۷۶	میرزا باقر خان
۷۷	میرزا اسمعیل نجم آبادی
۷۸	قاسم خان
۷۹	میرزا ابوالقاسم
۸۰	علیرضا میرزا
۸۱	علی آقا
۸۲	میرزا علی‌آقا
	سال ۱۳۳۳ قمری- دوره دوازدهم مدرسه سیاسی
۸۳	محمد رضا خان
۸۴	میرزا احمد آقا
۸۵	میرزا هادی
۸۶	میرزا ابوتراب
۸۷	میرزا سعید خان
۸۸	میرزا سید علیرضا
۸۹	زین‌العابدین خان
۹۰	عباس میرزا

دانشنامه های دوره دهم موشح بامضای آقای وثوق‌الدوله وزیر امور خارجه است .

دانشنامه های دورهٔ یازدهم موشح بامضای آقای علاء السلطنه رئیس‌الوزراء ووزیر امور خارجه است .

دانشگاه تهران

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
٩١	میرزا علی اصغر
٩٢	فضل‌الله خان
	سال ١٣٣٤ قمری - دوره سیزدهم مدرسه سیاسی
٩٣	میرزا صادق خان
٩٤	میرزا محمد خان
٩٥	میرزا محسن
٩٦	میرزا محمد علیخان
٩٧	حاجی خان
٩٨	ابو القاسم خان
٩٩	حاج میرزا هادی خان
١٠٠	میرزا مصطفی
١٠١	محمدحسین خان
١٠٢	حاج غلامحسین خان
١٠٣	میرزا ابوالفضل
١٠٤	میرزا سیدابراهیم خان
	سال ١٣٣٥ قمری - دوره چهاردهم مدرسه سیاسی
١٠٥	میرزا علیمحمد خان
١٠٦	سید عبدالحسین خان
١٠٧	حسن آقا
١٠٨	حاجی محسن خان
١٠٩	آقا رضاخان
١١٠	میرزا علی‌اصغرخان
١١١	میرزا مهدیخان
١١٢	میرزا جمشید خان عمادالملک
١١٣	میرزا ابراهیم خان مشیرالملک
١١٤	میرزا سید نصرالله خان
١١٥	میرزا مهدیخان
	سال ١٣٣٦ قمری - دوره پانزدهم مدرسه سیاسی
١١٦	علی آقاخان
١١٧	میرزا سید نصرالله خان
١١٨	حسین آقا
١١٩	میرزا محمد علیخان
١٢٠	حسن آقا
١٢١	سید مرتضی خان

دانشنامه های دوره دوازدهم بامضای آقای وثوق الدوله رئیس الوزراء ووزیر امور خارجه است

دانشنامه های دوره سیزدهم بامضای آقای وثوق الدوله رئیس الوزراء ووزیر امور خارجه است

شاگردان دوره ۱۲ و ۱۳ در یکسال دانشنامه گرفته اند.

دانشنامه های دوره ۱۴ بامضای آقای علاء السلطنه رئیس الوزراء و وزیر امور خارجه است

دانشنامه های دوره ۱۵ بامضای آقای میرزا علیقلیخان مشاورالممالک وزیر امور خارجه است.

متمم راهنمای دانشگاه

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۳۷ قمری ـ دوره شانزدهم مدرسه سیاسی
۱۲۲	شکرالله خان
۱۲۳	میرزا سید کاظم خان صدر
۱۲۴	میرزا علی خان
۱۲۵	میرزا آقاخان
۱۲۶	علی اکبرخان
۱۲۷	حسینعلی خان
۱۲۸	نیرالدین خان
۱۲۹	میرزا عبدالله خان
۱۳۰	میرزا ابوالقاسم
۱۳۱	سعید خان
۱۳۲	غلام رضا خان
۱۳۳	سلطانحسین میرزا
	سال ۱۳۳۸ قمری ـ دوره هفدهم مدرسه سیاسی
۱۳۴	عبدالحسین خان
۱۳۵	غلامعلیخان
۱۳۶	رضا خان
۱۳۷	یوسف خان
۱۳۸	ولی خان
۱۳۹	موسی خان
۱۴۰	حاجی میرزا محمدخان
۱۴۱	میرزا سیدرضا خان نصر
۱۴۲	اصغر خان
۱۴۳	حسین خان
۱۴۴	احمد خان
۱۴۵	نعمت‌الله خان
	سال ۱۳۰۰ شمسی ـ دوره هیجدهم مدرسه سیاسی
۱۴۶	عبدالعلی خان
۱۴۷	میرزا محمود خان
۱۴۸	میرزا سید محمد خان
۱۴۹	میرزا نصیر
۱۵۰	عباسقلیخان
۱۵۱	میرزا سیدرضی خان عمید
۱۵۲	سید غلامحسین خان
۱۵۳	ماشاءالله خان
۱۵۴	عسکرخان

دانشنامه های دوره ۱۶ بامضای آقای اعتلاء الملک کفیل وزارت امورخارجه است .

دانشنامه های نمره ۱۴۸ و ۱۵۰ و ۱۵۴ بامضای آقای محتشم‌السلطنه و بقیه بامضای آقای حکیم الملک میباشد

دانشگاه تهران

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۰۱ شمسی دوره نوزدهم مدرسه سیاسی	۱۷۰	میرزا محمود خان
		۱۷۱	باقرخان
۱۵۵	غلامحسین خان	۱۷۲	علی‌اصغر خان
۱۵۶	حاج علیقلی‌خان اردلان	۱۷۳	حیدر آقا
۱۵۷	حسین خان		سال ۱۳۰۳ شمسی - دوره بیست ویکم مدرسه سیاسی
۱۵۸	محمد آقا		
۱۵۹	عباس خان	۱۷۴	محمد علی‌خان
۱۶۰	باقرخان	۱۷۵	حسن خان
۱۶۱	حسین خان	۱۷۶	محمد علی خان
۱۶۲	موسی خان	۱۷۷	محمد علی خان انوری
۱۶۳	علی اصغرخان خلعت بری	۱۷۸	محمد خان
	سال ۱۳۰۲ شمسی - دوره بیستم مدرسه سیاسی	۱۷۹	علی اکبرخان
		۱۸۰	علی اکبرخان
۱۶۴	هادیخان	۱۸۱	عبدالله خان وحیدی
۱۶۵	ابراهیم خان	۱۸۲	آقا رضا
۱۶۶	حسینعلی خان	۱۸۳	موسی خان
۱۶۷	احمد خان قدیمی	۱۸۴	محمدحسین خان دهدشتی
۱۶۸	میرزاعلی نقی	۱۸۵	محمود خان
۱۶۹	ابراهیم خان	۱۸۶	غلامحسین خان

دانشنامه های‌دوره ۱۹ بامضای‌آقای قوام‌السلطنه رئیس‌الوزراء ووزیرامورخارجه‌است
دانشنامه های نمره ۱۶۶ و۱۶۸ بامضای آقای مصدق السلطنه و بقیه بامضای‌آقای ذکاء الملك است

دانشنامه های دوره ۲۱ بعضی بامضای آقای ذکاء الملك و برخی بامضای آقای مشارالملك است .

متمم راهنمای دانشگاه

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۰٤ شمسی - دوره بیست و دوم مدرسه سیاسی	۱۹۷	عبدالحمید اعظمی زنگنه
		۱۹۸	سیدحسین خان فرهودی
۱۸۷	سید تقی خان	۱۹۹	فتح الله خان انتظامی
۱۸۸	غلام رضا خان	۲۰۰	اسمعیل خان فلاح بردبار
۱۸۹	عزیزالله خان	۲۰۱	سیدعلی خان شایگان
۱۹۰	نعمت‌الله خان	۲۰۲	عباسقلی خان محصص
۱۹۱	محمد جعفرمیرزا	۲۰۳	حسین خان شایسته
۱۹۲	محمد خان	۲۰٤	سید محمد باقر حجازی
۱۹۳	محسن خان	۲۰۵	حسن خان ستوده
۱۹٤	سلطان ابراهیم خان	۲۰٦	محمود خان هودهٔ
۱۹۵	مصطفی خان	۲۰۷	سیدجواد احمدیان
	سال ۱۳۰۵ شمسی - دوره بیست وسوم مدرسه سیاسی	۲۰۸	احمد خان هودهٔ
		۲۰۹	جلیل خان وافی
۱۹٦	آقامجتبی دولت آبادی	۲۱۰	کریم خان سنجابی

دانشنامه های دوره۲۲ بامضای آقای میرزا حسنخان مشاراست .

در سال ۱۳۰٦ مدرسه سیاسی منحل و بامدرسه حقوق توأم گردید و بفارغ. التحصیلهای سال آخر (ضیاء الدین مجیر شیبانی - محسن صبا - جواد کمالیان - اسدالله فخیم - عبدالله عزت پور - هرمز صفوی - احمد گرد نیا - علی گرد نیا) گواهی‌نامه بمضمون ذیل داده شد :

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

مدرسه حقوق وعلوم سیاسی و اقتصادی

مدرسه حقوق و سیاسی تصدیق مینماید که آقای ....

دوره تحصیلات مقدماتی مدرسه علوم سیاسی را باتمام رسانیده و دو سال دیگر نیز درقسمت موخراتی مشغول تحصیل بوده و ازعهدهٔ امتحان مواد ذیل برآمده است :

تاریخ جدید - تاریخ معاصر - تاریخ سیاسی - فرانسه - علم النفس - حکمت شیمی - زبان انگلیسی - فقه - معانی - جغرافیای اقتصادی - ثروت - حقوق اداری - حقوق تجارتی - حقوق اساسی - حقوق جزائی - حقوق بین الملل - منطق -

---

مواد تحصیلی سه ساله مقدماتی مدرسه سیاسی نیز بشرح زیر بوده است :

ادبیات زبان فارسی - صرف و نحو زبان عرب با قدری از ادبیان آن - بدیع و بیان و فقه (عبادات و معاملات) - هندسه (مسطحات و فضائی - جبر و مقابله (دو درجه) - هیئت مختصر - جغرافی پنج قطعه مفصلا باجغرافی کامل ایران - تاریخ ملل قدیم مشرق و یونان و رم و قرون وسطی و ایران وعرب - طبیعیات (فیزیك و شیمی غیر آلی) - دفترداری - زبان فرانسه .

متمم راهنمای دانشگاه

اسامی شاگردان فارغ التحصیل مدرسه حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۰۲ شمسی - دوره اول لیسانس	۲۱	محمد حسین خان ادیب
		۲۲	میرزا حسن توران
۱	میر سید نصرالله خان انتظام	۲۳	میرزا محمدخان آصفی
۲	میرزا آقاخان اشرافی		سال ۱۳۰۳ شمسی - دوره دوم لیسانس
۳	میرسیدجواد خان احمدی		
٤	میرزا علی آقا معتمد	۲٤	جعفرخان عضدی
۵	عباسقلی خان کاشانیان	۲۵	میرزا محمد علیخان حکیم
٦	سید منیرالدین احمدی	۲٦	امیرسیف‌الدین خان عدالت
۷	علی اکبرخان دفتری	۲۷	حاج میرزا سید محمدخان سعادت
۸	میرزاحسین خان گل‌گلاب	۲۸	فتح‌الله خان فرزاد
۹	میرزا ابوالقاسمخان پوروالی	۲۹	آقا محمدعلی نجم آبادی
۱۰	میرزا ابوتراب عرفان	۳۰	غلامعلی‌خان دادجو
۱۱	فرج‌الله خان ایقائی	۳۱	میرزا محمدعلی بوذری
۱۲	عبدالحسین خان علی آبادی	۳۲	میرزا احمدخان زاهدی
۱۳	میرسیدمحمد سجادیان	۳۳	غلامعلی خان خسروانی
۱٤	عزت‌الله خان ایقانی	۳٤	میرزا ضیاء الدین قریب
۱۵	اسدالله‌خان رفعتی	۳۵	میرزا احمدخان جدلی
۱٦	میرزامحمودخان هدایت	۳٦	میرزا موسی خان جوان
۱۷	میرزا حسین خان مهیمن		سال ۱۳۰٤ شمسی - دوره سوم لیسانس
۱۸	میرزا عباسقلی خان قریب		
۱۹	متین‌الدوله دفتری	۵۷	میرزا محمدآقا احسانی
۲۰	آقا سید جلاالدین اخوی	۳۸	میرسیدعمادالدین مطهری

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۳۹	میرسیدعلی سلطانی
۴۰	عبدالعلی خان هدایت
۴۱	میرزاحسین خان بصیری
۴۲	میرزا علی اصغرخان شریف
۴۳	میرزا احمد خان ناصری
	سال ۱۳۰۵ شمسی دورهٔ چهارم لیسانس
۴۴	میرزا حسین خان تقوی
۴۵	محمود خان مهران
۴۶	نعمت‌الله خان آشتی
۴۷	عبدالحسین خان سرداری
۴۸	سیدکاظم خان شهیدی
۴۹	علیرضا خان ثقفی
۵۰	غلامرضا خان صفی نیا
۵۱	ابوالفضل‌خان قریب
۵۲	سیدمحمود نورآذر
۵۳	شکرالله خان قریب
۵۴	موسی خان گودرزی
۵۵	عبدالحمید خان حکیمی
۵۶	حسین خان معینی ساوجی
۵۷	سید علی خان شیخ‌الاسلامی
۵۸	فصیح خان فصیحی
۵۹	سیدمرتضی اخوی
	سال ۱۳۰۶ شمسی دورهٔ پنجم لیسانس
۶۰	فضل‌الله خان شریعت زاده
۶۱	حسن‌خان سمیعی
۶۲	محمدمهدی میرزا شاهرخ
۶۳	سیدضیاء الدین نقابت
۶۴	محمدحسین خان نجم
۶۵	سید علی اکبر اخوی
۶۶	ابوالحسن خان قریب
۶۷	سیدرضاخان صفی نیا
۶۸	حسینقلی میرزا افشار
۶۹	عباسعلی خان آزاد یگانه
۷۰	سید عبدالصمد طباطبائی حسان
۷۱	غلامعلیخان عظیما
۷۲	سید محسن‌خان نصر
۷۳	اسدالله خان اسکندر بیاتی
۷۴	محمود خان گیلانشاه
۷۵	آقامهدی مدرسی اصفهانی
۷۶	علی‌اکبرخان مهینی
۷۷	محمدخان مجلسی
۷۸	غلامعلی‌خان نوائی
۷۹	سیدعلی‌آقا مدرس روحانی
۸۰	احمدخان بسیجی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۸۱	سید فخرالدین دلوی شادان
۸۲	سید علیخان شهابی
	سال ۱۳۰۷ شمسی دوره ششم لیسانس
۸۳	عباس‌خان شعری
۸۴	آقاسید مهدی تقوی
۸۵	سیدیوسف خان شکرائی
۸۶	سیدعلی خان شایگان
۸۷	محمد ولی‌خان سیاسی منتظم
۸۸	مرتضی خان آزموده
۸۹	عباسخان محتشم نوری
۹۰	محمدرضا خان نیك آئین
۹۱	محمدخان فرنیا
۹۲	ابوالحسن خان عبیدی نوری
۹۳	شیخ ابراهیم برهان آزاد
۹۴	فتح‌الله خان انتظامی
۹۵	ابوالقاسم خان احمدی
۹۶	سید محمدتقی مصطفوی کاشانی
۹۷	مرتضی خان همایونی
۹۸	حسین‌خان شیرازی
۹۹	باقر خان صوراسرافیل
۱۰۰	عزیزالله خان ملك اسمعیلی
۱۰۱	محمود خان سرشار
۱۰۲	سیدمحمد رضا صدری اصفهانی
۱۰۳	جلال خان حکمی
۱۰۴	باقرخان فهیمی
	سال ۱۳۰۸ شمسی دوره هفتم لیسانس
۱۰۵	میرزا نورالدین‌خان کاتوزیان
۱۰۶	محمودخان مشاورشریعت زاده
۱۰۷	غلامحسین خان وکیلی اردبیلی
۱۰۸	سید مرتضی خان حسینی
۱۰۹	حاج خان خسرو پور
۱۱	محسن‌خان منصور ملکشاهی
۱۱۱	احمدخان گردنیا
۱۱۲	لطف‌الله خان محتشم
۱۱۳	محمدعلی‌خان خزانه
۱۱۴	عبدالاحدخان یکتا
۱۱۵	محسن‌خان صبا
۱۱۶	میرزا شمس‌الدین خان جزائری
۱۱۷	ضیاءالدین خان شیبانی
	سال ۱۳۰۹ شمسی دورهٔ هشتم لیسانس
۱۱۸	آقا جلال‌الدین عبده
۱۱۹	میرزا سیدمهدیخان‌وکیل
۱۲۰	محمدخان نصیری

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۲۱	امیرمنصورخان امیریان
۱۲۲	میرزامحمدخان (آل‌آقا) شاهکار
۱۲۳	عباس‌خان حمیدی
۱۲۴	غلامعلیخان رعدی آذرخشی
۱۲۵	منوچهرخان وارسته
۱۲۶	شمس‌الدین خان امیرعلائی
۱۲۷	غلامرضاخان قاجار جرجانی
۱۲۸	میرزاعبدالله خان ثقه‌الاسلامی
۱۲۹	حسن‌خان کاویانی
۱۳۰	میرزا ابوالقاسم خان چنگیزی
۱۳۱	میرزاعلی‌خان (باقری) کرد نیا
۱۳۲	سید باقرخان وکیلی

سال ۱۳۱۱ شمسی
دوره نهم لیسانس

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۳۳	علی آقا خسروشاهی
۱۳۴	یوسف خان عظیما
۱۳۵	آقاعباس کیا
۱۳۶	محمدحسین خان علی‌آبادی
۱۳۷	محسن‌خان رهنما
۱۳۸	ابراهیم خلیل‌خان عالمی
۱۳۹	فتح‌الله خان شوقی کلانتری
۱۴۰	امیرارسلان خان خلعتبری تنکابنی
۱۴۱	عبدالاحد میرزا دارا
۱۴۲	احمدخان آسایش
۱۴۳	محمودخان وثیقی انصاری
۱۴۴	حسین‌آقا قریشی
۱۴۵	سید علی اکبرخان مدنی
۱۴۶	آندره کالتن دوران
۱۴۷	آقاحسین بیدار
۱۴۸	محمدخان رهنمای آذر
۱۴۹	رحمت‌الله خان اتا بکی
۱۵۰	یدالله‌خان نبیل
۱۵۱	حسین‌خان زمانزاده شهریاری

سال ۱۳۱۲ شمسی
دوره دهم لیسانس

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۵۲	آقاحسین محدث صدری
۱۵۳	میرزا محمدحسین استقلال
۱۵۴	ابراهیم خان دکترزاده
۱۵۵	مهدیخان کاتوزیان
۱۵۶	جمشیدخان معروف بنصرالله‌خان قریب
۱۵۷	سیدمحمدخان عسکری رانکوهی
۱۵۸	حاج غلامعلی‌خان کیهانی
۱۵۹	شیخ اسدالله نظامی نراقی
۱۶۰	میرزا محمدخان دادور
۱۶۱	عبدالوهاب خان دبیرآشتیانی
۱۶۲	عباس‌خان نیکبخت جرجانی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل های رشته حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی و تجارت

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۶۳	حسین‌خان صالحی	۱۶۸	اسمعیل‌آقا چرخشت
۱۸٤	امیرا-دالله‌خان طباطبائی دیبامعروف به امیر دیبا	۱۶۹	سیدضیاء الدین خان آل‌طه
		۱۷۰	علی خان صفری
۱۶۵	علی اکبرخان ناصح		**اسامی شاگردان فارغ التحصیل مدرسه عالی تجارت**
۱۶۶	میرزا محمد خستو		
۱۶۷	میرزاجواد خان قدیمی نوائی معروف باعتصام قدیمی	۱	سیدحسن خان صفوی
		۲	علی اکبرخان هاشمی

اسامی شاگردان فارغ التحصیل شعبه علوم سیاسی واقتصادی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۰۷ شمسی. دوره‌اول‌لیسانس	۱۱	ابراهیم خان اشتری
۱	عبدالحسین خان سرداری	۱۲	باقرخان وارسته
۲	کریم خان بختیار سنجابی	۱۳	علی اصغرخان خلعتبری
۳	عبدالحمید خان اعظمی زنگنه	۱٤	آقامهدی مدرس اصفهانی
٤	میرزا حسین خان تقوی	۱۵	عباس‌خان محتشم نوری
	سال ۱۳۰۸ شمسی. دوره دوم‌لیسانس		سال ۱۳۰۹ شمسی دوره سوم لیسانس
۵	عیسی‌خان بهرامی	۱۶	نورالدین خان کانوزیان
۶	محمد ولی‌خان سیاسی منتظم	۱۷	میرزا محمودخان بهادری
۷	میرزا حسین‌خان نواب	۱۸	حسین‌علی خان بنی آدمی
۸	احمدخان قدیمی	۱۹	میرنعمت‌الله‌خان سیاقی
۹	عباس‌خان شعری	۲۰	محمود خان مشاور شریعت زاده
۱۰	محمودخان سرشار		

اسامی شاگردان فارغ‌التحصیل دانشکدهٔ حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام خانوادگی
	سال ۱۲ـ۱۳ شمسی دوره یازدهم لیسانس	۲۱	مقومی
		۲۲	نظرینان
۱	حسین خان فرهودی	۲۳	زمردیان
۲	جلیل‌خان وافی	۲٤	جواهری ساعتچی
۳	احمدخان هوده		سال ۱۳۱۳ـ۱۳۱٤ شمسی دوره دوازدهم لیسانس
٤	سید محمدخان آل محمد		
٥	آقاحسین شجره	۱	آقای وهاب زاده
٦	آقاسید احمد ظهیر	۲	« ناظمیان
۷	عبدالحسین‌خان معتمد	۳	« شهید زاده
۸	میرزا حسین شهیری	٤	« دارابیان
۹	ابوالقاسمخان افضل پور	٥	« بنی فضل
۱۰	میرزاجعفر جهان	٦	« صدارت
۱۱	میرزاجلال داودی	۷	« سجادیان
۱۲	غلامعلی‌خان اعتماد مقدم	۸	« معظمی
۱۳	هاشم میرزا شجاع نیا	۹	« افشار
۱٤	حسن آقا افتخار هشترودی	۱۰	« شریفی اقدس
۱٥	فضل‌الله میرزا دولتشاهی	۱۱	« رحمن زاده
۱٦	میرزا محمد حسین طاهری‌تقوی	۱۲	« شریعتمداری
۱۷	یعقوب فرزان	۱۳	« صدر
۱۸	فتاحی حیران	۱٤	« هدایتی
۱۹	امیر خسروی	۱٥	« فخیمی وکیلی
۲۰	عرفانی	۱٦	« میهن مقدم

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشکده حقوق

شماره ترتیب	نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام خانوادگی
۱۷	آقای بهرشك	٤۰	آقای امین پور
۱۸	« حاجبی	٤۱	« ایزدی (محمود)
۱۹	« صادقیان	٤۲	« زمردیان
۲۰	« قهاری	٤۳	« وحید مازندرانی
۲۱	« منوچهری	٤٤	« مجتهدی
۲۲	« سراج حجازی	٤٥	« منصور طلیعه
۲۳	« اقبال	٤٦	« هنجنی
۲٤	« بحرینی	٤۷	« بهشتی تبار
۲٥	« حمیدی	٤۸	« متین
۲٦	« دولتشاهی	٤۹	« شعبانی
۲۷	« کاتوزیان	٥۰	« نعمت اللهی
۲۸	« طباطبائی	٥۱	« سرمدی
۲۹	« مبشری	٥۲	« دیبائیان
۳۰	« انوری پور	٥۳	« سروش
۳۱	« پارسائی	٥٤	« سرفراز
۳۲	« رزین	٥٥	« صمیمی
۳۳	« خلیل ناجی	٥٦	« ایزدی (علی)
۳٤	« فروتن	٥۷	« علوی نائینی
۳٥	« لطفی لاریجانی	٥۸	« عظیما
۳٦	« ضرابی	٥۹	« نوربخش
۳۷	« لامعی رشتی	٦۰	« فرخ منش
۳۸	« ماکوئی	٦۱	« نیلی
۳۹	« مرعشی	٦۲	« کاوسی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای دانشکده حقوق و علوم سیاسی و تجارت

شماره ترتیب	نام خانوادگی
۶۳	آقای یمنی راد
۶۴	« رشیدی حائری
۶۵	« پزشگان
۶۶	« مقبل
۶۷	« شایسته
۶۸	« منصف
۶۹	« فره وش

فارغ التحصیلهای شعبهٔ تجارت

شماره ترتیب	نام خانوادگی
۱	آقای عطائی
۲	« سطوت

سال ۱۳۱۴-۱۳۱۵ شمسی
دانشکده حقوق - رشته سیاسی

شماره ترتیب	نام خانوادگی
۱	آزموده
۲	بشیر فرهمند
۳	جهانشاهی (محسن)
۴	دادخواه
۵	زاهدی
۶	دوستدار
۷	علومی
۸	فتوحی
۹	کاتوزیان
۱۰	مجتهدی (مهدی)
۱۱	مرعشی
۱۲	موثقی
۱۳	میربها
۱۴	وحید مازندرانی
۱۵	آشتیانی حسن
۱۶	بهنیا
۱۷	جهانشاهی (محمد)
۱۸	داهی
۱۹	شفائی
۲۰	عاملی
۲۱	عمید
۲۲	فرخ بی
۲۳	کاشانی
۲۴	مجتبوی
۲۵	مسنن شمس
۲۶	مهرکار اصل
۲۷	نراقی
۲۸	بشیر فرهمند
۲۹	جاود
۳۰	خطاطان
۳۱	ریحان کشفی (حسین)
۳۲	طاهری

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشکده حقوق

شماره ترتیب	نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام خانوادگی
۳۳	عاملی	۱۵	« امینی
۳۴	علومی	۱۶	« پیران
۳۵	کروبی - گرگانی	۱۷	« جهانشاهی (محمد)
۳۶	مدرسی قاموس	۱۸	« ریحان کشفی (جواد)
۳۷	ملکی (علی اکبر)	۱۹	« سادات اخوی
۳۸	نافی	۲۰	« طباطبائی
۳۹	وکیلی	۲۱	« عزیزی
	سال ۱۳۱۴--۱۳۱۵	۲۲	« کاتوزیان
	دانشکدهٔ حقوق - رشته قضائی	۲۳	« مجتهدی (مهدی)
۱	آقای اشرف سمنانی	۲۴	« ملکی (زین‌العابدین)
۲	« امامی اهری	۲۵	« میربها
۳	« پروین	۲۶	« واصف احمد زاده
٤	« جهانشاهی (محسن)	۲۷	« امامی
٥	« دادخواه	۲۸	« همایونی
٦	« زاهدی	۲۹	« آشتیانی (رکن‌الدین)
۷	« دوستدار	۳۰	« پیران
۸	« عرفانی	۳۱	« خطاطان
۹	« فاضل سرجوئی	۳۲	« دهدشتی
۱۰	« مجتهدی (موسی)	۳۳	« صدارت
۱۱	« مطلوب	۳٤	« عرفانی
۱۲	« مهاجر طالقانی	۳٥	« فاضل سرجوئی
۱۳	« نصر سباح	۳٦	« مهدنیا
۱٤	« افشار	۳۷	« کمالیان

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های حقوق ـ رشته قضائی واقتصادی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۳۸	« مدرسی قاموس
۳۹	« ملك ـ منو
٤۰	« منوچهریان
٤۱	« وثیقی
٤۲	« یمنی
	سال ۱۳۱٤ـ۱۳۱۵ دانشکده حقوق ـ رشته اقتصادی
۱	داهی
۲	غفاری
۳	مهد نیا
٤	ملکی (علی اکبر)
۵	یمنی
٦	دهدشتی
۷	فتوحی
۸	لبیب
۹	منو
۱۰	صدارت
۱۱	زمردیان
۱۲	الیاس فیروزه
۱۳	مرعشی
۱٤	منوچهریان

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۳۱۵ ـ ۳۱٦ دانشکده حقوق - لیسانس
۱	نصرالله اردلان
۲	احمد اشتهاردی زاده
۳	ابراهیم امامی خوئی
٤	محمد امان پور
۵	مجید امیر ابراهیمی
٦	سلیمان انوشیروانی
۷	اشرف پزشکپور
۸	رضا پورسالار
۹	عزت‌الله پیرنظر
۱۰	حسین توکلی
۱۱	حسین باقری
۱۲	یدالله شاقب
۱۳	جهانگیر جهانداری
۱٤	ابوالفتح جهانگیر
۱۵	محمد تقی حمیدی
۱٦	مصطفی خدا بنده
۱۷	حسین دانشخواه
۱۸	محمد کجوری
۱۹	اسمعیل داودیان
۲۰	ذوالقدر اسمعیل
۲۱	علی رازی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل های مدرسه حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۲	محمد رکنی	٤٥	نصرالله فریار
۲۳	رفیعی	٤٦	احمد فلاحی رستگار
۲٤	جعفر نوبان (آزمایش)	٤۷	احمد قاسمی
۲٥	منوچهر روحانی	٤۸	هرمز قریب
۲٦	محمد سعادت شیرازی	٤۹	حسنقلی کاتبی
۲۷	هارون سازگار	٥۰	جواد کوثر
۲۸	عماد سالك	٥۱	حسین کی استوان
۲۹	ابوالفضل سلیمانی کاشانی	٥۲	علی اکبر محلوجی
۳۰	عباس سمیعی	٥۳	عبدالحسین مقتدر
۳۱	حسین سیدی	٥٤	محمدتقی مقتدری
۳۲	منوچهر سرمست	٥٥	مجید موسوی
۳۳	جمال‌الدین شهیدی	٥٦	مهدوی طبری
۳٤	صادق زاده	٥۷	ابوالحسن ناظمیان
۳٥	یحیی صادق وزیری	٥۸	محمد صادق نجفی
۳٦	روح الله صافانی	٥۹	منوچهر نخعی
۳۷	مظفر صولتی	٦۰	عزیزالله نویدی
۳۸	جواد طباطبائی	٦۱	ابوالحسن ورزی
۳۹	ظهیری	٦۲	محمود هوده
٤۰	ربیع عمید	٦۳	محمد علی هنجنی
٤۱	جمال‌الدین عزی ریحانی	٦٤	یعقوب خیامی
٤۲	حسنقلی غفاری	٦٥	سیدمهدی خردمند
٤۳	محمود فروغی	٦٦	خردمند حاجی باشی
٤٤	جواد		—

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های حقوق - رشته قضائی و اقتصادی و سیاسی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۱۶ - ۱۳۱۷ دانشکده حقوق - رشته قضائی	۲۲	حسن پزشك
		۲۳	عبدالله هادی
۱	رضا امینی	۲۴	علی اکبر همراز
۲	نصرالله	۲۵	غلامرضا یوسف زاده
۳	بالا آقا امین صادقیه	۲۶	علینقی دولتشاهی
۴	حسن تأئید الزمان		سال ۱۳۱۶-۱۳۱۷ دانشکده حقوق - رشته اقتصادی
۵	علی جواهرالکلام		
۶	نصرتالله خازنی	۱	حسن ابراهیمی
۷	ابوالفضل حاذقی	۲	جمشید بهروش
۸	احمد رضوانی	۳	علی حاج حریری
۹	بهاء الدین سادات اخوی	۴	منوچهر حالتی
۱۰	محمد شاهوردی	۵	علی اکبر سید زاده
۱۱	محمدباقر شریعت زاده	۶	ابوالقاسم طاهری
۱۲	علیرضا صاحب دیوانی	۷	سعید مهران
۱۳	عبدالکریم صالحی	۸	جلال نصیریان
۱۴	عبدالحمید علیم مروستی		سال ۱۳۱۶-۱۳۱۷ دانشکده حقوق - رشته سیاسی
۱۵	جواد فرخ زاد نراقی		
۱۶	محمد فرنود آشتیانی	۱	نصرالله امان پور
۱۷	حسین قریب	۲	مسعود اعظمی زنگنه
۱۸	محمد مقیم	۳	محسن جهانسوزی
۱۹	علی مرتضوی	۴	اسمعیل حریر (کوشان)
۲۰	هائیك موئل	۵	حسین شجاعی
۲۱	حسین وکیل زاده	۶	محمد شریفی

فارغ التحصیلهای حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۷	عبدالامیر زمانیان
۸	جمال‌الدین عزی
۹	نورالدین کیا
۱۰	حسین کی استوان
۱۱	تقی متقی
۱۲	محمد معظمی گودرزی
۱۳	محمد مقدم

سال ۱۳۱۷ـ۱۳۱۸
دانشکده حقوق ـ رشته سیاسی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱	تهمورس آدمیت
۲	علاء اعظمی زنگنه
۳	جلیل بزرگمهر
٤	هادی جزائری
٥	علی جلالی
٦	محمدعلی خلیلی
۷	احمد خواجه نصیری
۸	محمدعلی داود قلی
۹	علی اکبر دیهیم
۱۰	علی اکبر طباطبائی یزدی
۱۱	جواد فرخ زاد
۱۲	حسن منوچهر
۱۳	احمد ناظرزاده
۱٤	اردشیر نورآذر
۱٥	احمد هاشمی
۱٦	جهانگیر یل زاده

سال ۱۳۱۷ـ۱۳۱۸
دانشکده حقوق ـ رشته قضائی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱	احمد اخوان
۲	آبرام آساطوریان
۳	ذکی الحسینی
٤	احمد اعظمی زنگنه
٥	محمدصادق برزگر
٦	رضاعلی برومند
۷	عابدین بهداد
۸	عبدالعلی پرند
۹	عنایت‌الله جاوید
۱۰	محمود جلالی
۱۱	محمدرضا جلالی نائینی
۱۲	ابوالقاسم حاتمی
۱۳	محمدحسین خواجه‌نصیری
۱٤	اکبر دارائی
۱٥	ناصر دیبا طباطبائی
۱٦	مرتضی رستم پور
۱۷	صالح روائی
۱۸	غلامرضا سارابی
۱۹	سید ولی‌الله شهاب فردوسی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای دانشکده حقوق - رشته قضائی و اقتصادی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۰	محمد قلی شادمان
۲۱	موسی صبی
۲۲	محمود صناعی عراقی
۲۳	علم الهدی طباطبائی حائری
۲۴	حسین فاطمی
۲۵	محمد مهدی
۲۶	غلامحسین فتح‌اللهی
۲۷	محمد قاضی
۲۸	غلامحسین قریب
۲۹	یدالله قوامی بهزادی
۳۰	غلامعلی کاوسی
۳۱	رضا کلیاسی
۳۲	حسنعلی گرگانی
۳۳	سیاوش گل سرخی
۳۴	ابوالقاسم مجتهدی
۳۵	اکبر محامدی
۳۶	ابوطالب مظفری کرمانی
۳۷	ابوالمکارم معتمد دماوندی
۳۸	امیرقلی معظمی
۳۹	اکبر مقبول‌القول
۴۰	مرتضی مهدی راوند
۴۱	مصطفی میرفخرائی
۴۲	افراسیاب نوائی
۴۳	علی اصغر نیری

سال ۱۳۱۷-۱۳۱۸

دانشکده حقوق - رشته اقتصادی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱	محمد سعید احیاء
۲	ناصر
۳	محمود ارجمند کرمانی
۴	غلامحسین ایپکچیان
۵	کاظم امین
۶	احمد تیموری
۷	مسعود حاتم
۸	حسن حسینی
۹	محمد علی شناسا
۱۰	نصرالله شیفته
۱۱	رضا شیمی
۱۲	منوچهر صمیمی
۱۳	نصرت الله طلائی
۱۴	عزت‌الله عاملی
۱۵	ابوالفتح فتوحی
۱۶	خلیل قاضی
۱۷	حسن کیهان
۱۷	جواد متینی کاشانی
۱۹	محمدعلی مسعودی
۲۰	خلیل معتمدی
۲۱	حسین ناظم
۲۲	محمودعلی نشاط
۲۳	ضیاء الدین ویشکائی

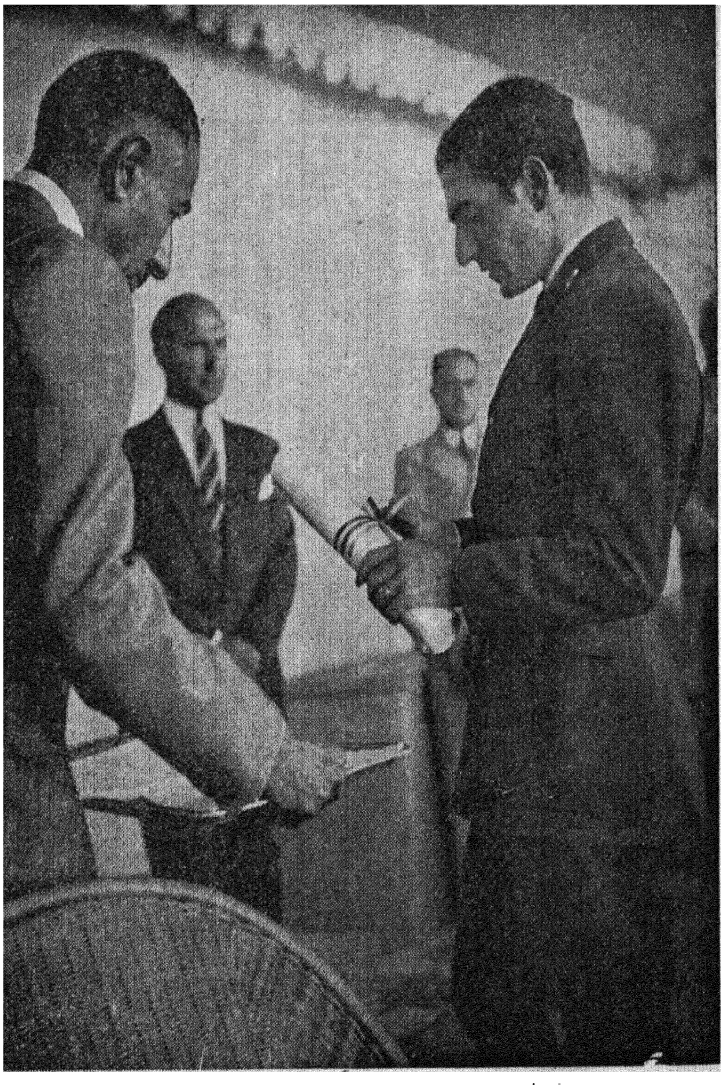
فارغ التحصیلهای دانشکده فنی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	راه و ساختمان ۱۳۱۶ – ۱۳۱۷
۱	آقای عبدالاحد معرفت
۲	« بزرك اسلامی
۳	« احمد پاکنهاد
٤	« سیف‌الدین مرعشی
٥	« رضا وثیق
٦	« کریم ممتحن
۷	« محمد شمس شعاعی
۸	« مهدی همایون مهر
۹	« محمدرضا قائمقامی فراهانی
۱۰	« یوسف سلطانی شیرازی
۱۱	« مصطفی انواری
۱۲	« داود جباری طالقانی
	مکانیك ۱۳۱۶ـ۱۳۱۷
۱۳	آقای علی اصغر شکریان
۱٤	« حسین کرمانی
۱٥	« علی‌اکبرعندلیبی‌سادات شیرازی
۱٦	« سراج الله نوین
۱۷	« امین‌الله شهیدی عشق‌آباد
۱۸	« حسن احمدی مرندی
۱۹	« محمود پزشکیان
۲۰	« هوشنگ جلالی
۲۱	« ناصرالدین سجادی
	برق ۱۳۱٦ - ۱۳۱۷
۲۲	آقای تیمور لکستانی
۲۳	« حسن شمسی
۲٤	« خسرو بهرون
۲٥	« مسعود مبینی
۲٦	« فضل الله رضا
۲۷	« محمد یمین افشارقاسملو
۲۸	« شمس‌الدین‌شریعتزاده‌بارفروش
	معدن ۱۳۱٦ - ۱۳۱۷
۲۹	آقای مصطفی امیرمعزی
۳۰	« جلال امامی اصفهانی
۳۱	« ناصر انشائیان
۳۲	« محمد بلور فروشان

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های دانشکده فنی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام خانوادگی
	راه و ساختمان ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸	۱۵	« ابراهیم عالمزاد
		۱۶	« احمد مؤید قرشی
۱	آقای احمد عمادی	۱۷	« عزیزالله خبیرپور
۲	« عطاء الله نراقی	۱۸	« رضا آقامحمدی سرشکی
۳	« عزت‌الله مولوی	۱۹	« کاظم مسعود نیا
۴	« علی معین	۲۰	« محمد حیدری
۵	« عباسعلی رئوفی	۲۱	« محمدتقی اخوین محمدی
۶	« رجبعلی بیات ماکو		شعبه معدن ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸
۷	« مصطفی حائری		
۸	« غلامعلی باصری	۲۲	« حسین رئیسی دهگردی
۹	« نعمت‌الله نعمت صوفی	۲۳	« حسن طالب زاده میلانی
۱۰	« نصرالله جالینوس	۲۴	« بهمن شیرانی
۱۱	« محمدعلی بصیر	۲۵	« بدرالدین مرعشی
۱۲	« هارمیك آبراهامیان	۲۶	« علی اکبری
	شعبه مکانیك ۱۳۱۷ - ۱۳۱۸	۲۷	« رحیم محمدی سیف‌الله
		۲۸	« مهدی قلی فتحی
۱۳	آقای اسمعیل سید احمدیان	۲۹	« ناصر تاراس
۱۴	« احمد توکلی هدایت پور		

والاحضرت همایون ولایت عهد گواهی‌نامه فارغ التحصیلهای دانشسرای تربیت بدنی را که آقای وزیر فرهنگ تقدیم کرده‌اند مرحمت میفرمایند

(منظریه روز آدینه یکم شهریور ۱۳۱۹)

متمم راهنمای دانشگاه

اسامی دانشجویان فارغ‌التحصیل دانشکده ادبیات

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۱٤	۲۱	آقای منوچهر اسکندری
۱	آقای نصرالله جلالی	۲۲	« احمد خاتمی
	سال ۱۳۱۵	۲۳	« بهمن سروشیان
۲	آقای ابوالحسن معدل	۲٤	« محسن (هنربار)
۳	« اصغر مهدوی	۲۵	« غلامحسین کاوسی
٤	« تقی طالبخانی	۲٦	« نصرالله رفعت
۵	« محمدتقی رفیعی آشتیانی	۲۷	« علی غروی‌الحسینی
	سال ۱۳۱٦		سال ۱۳۱۷
٦	آقای مسعود سالور	۲۸	خانم سراج النساء بیکم
۷	« منوچهر ستوده	۲۹	آقای ناصر گردنیا
۸	« صادق گوهرین	۳۰	« حسین نورصادقی
۹	« رضا وکیلی	۳۱	« مصطفی کروریان
۱۰	« علی عاصمی	۳۲	خانم بتول سمی زاده
۱۱	« محمود حسینیان	۳۳	آقای مصطفی رضوی
۱۲	« عباس بنی صدر	۳٤	« حسینعلی ملك نصر
۱۳	« عباس سالور	۳۵	خانم فروغ پیروزبخت
۱٤	« محمود مصاحب	۳٦	آقای مرتضی مولائی
۱۵	« نشاط انوری	۳۷	« علی عطری
۱٦	« حسین کسمائی	۳۸	« غلامرضا وثیق
۱۷	« اسمعیل خدابنده	۳۹	« عبدالحسین پورقاسمی
۱۸	« تقی تقوی	٤۰	خانم طوسیه مازندرانی حائری
۱۹	« عباس چلیپا (قاهری مفرد)	٤۱	آقای مرتضی شیروانی
۲۰	« موسی هاشمی علوی	٤۲	« نورایرنرسسبانش

دانشگاه تهران

ـ فارغ التحصیل های دانشکده ادبیات ودانشکده علوم

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۱۸
۴۳	آقای محمد سعد حکیمیان
۴۴	خانم آذر شرقی
۴۵	آقای عبدالامیر علم
۴۶	خانم شمسی فردوس
۴۷	« مهرانگیز فردوس
۴۸	« هوری مستوفی
۴۹	« مهری مستوفی
۵۰	« بدری مصفی
۵۱	آقای ربیع مشفق همدانی
۵۲	« یحیی نواب
۵۳	« علینقی احسانی
۵۴	« رضی طباطبائی دیبا
۵۵	« جهانگیر عادلی
۵۶	« بدیع یاربانی
۵۷	« عباس اربابان غفوری
۵۸	« احمد تاج بخش
۵۹	« احمد بدیعی
۶۰	خانم فروغ نوری
	دانشجویان فارغ التحصیل دانشکده علوم سال ۱۳۱۳
۱	آقای محمد مهرائی
	سال ۱۳۱۴
۲	آقای جمشید فربودی
	سال ۱۳۱۵
۳	آقای غلامحسین برادران لیل‌آبادی
۴	« احمد جعفر روحانی
۵	« محمود میرفخرائی
	سال ۱۳۱۶
۶	آقای محمدعلی جهانگیری
۷	« عباس عقدائی
۸	« حسن جم نژاد
۹	« محمود کرباسی
۱۰	« صادق حداد کاوه
۱۱	« یوسفعلی خسروپور
۱۲	« حسن مشیری
۱۳	« طاهر رخشنده
۱۴	« حسن حاجیان جهرمی
۱۵	« رضا طباطبائی دیبا
۱۶	« محمد هادی شریف
۱۷	« عزت‌الله خردمند حاجی‌باشی
۱۸	« محمدحسن خردمند حاجی‌باشی
۱۹	« حسنعلی مستوفی
	سال ۱۳۱۷
۲۰	آقای حسام الدین بهبهانی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشکده علوم و فلسفه و ادبیات

شماره ترتیب	نام ونام خانوادگی
۲۱	آقای محسن چهاربخشی مطلق
	سال ۱۳۱۸
۲۲	آقای مصطفی فرهنگ
۲۳	« هوشنگ حاتم
۲۴	« مصطفی مولائی آشتیانی
۲۵	« عبدالعلی میرمطهری
	فارغ التحصیلهای رشته فلسفه و ادبیات
	سال ۱۳۱۰
۱	آقای رضا سروش
۲	« اکبر بامداد
۳	« محمد جواد تربتی
٤	« اکبر مهران
٥	« یحیی مهدوی
٦	« مهدی بیانی
	سال ۱۳۱۱
۷	آقای احمد احمدی کاشانی
۸	« ابوتراب ارانی
	سال ۱۳۱۲
۹	آقای عبدالرسول تاهباززاده
۱۰	« حسنعلی صبا
۱۱	« مجدالدین میرفخرائی
۱۲	« اسدالله اکرمی
۱۳	« مصطفی جابری
١٤	آقای رضا پریخال
١٥	« فرج‌الله پیرمرادی
١٦	« محمود وحیدی
١٧	« ابوالحسن سرمست
	سال ۱۳۱۳
١٨	آقای محمد معینی
١٩	« محمدعلی میرفخرائی
۲۰	« اکبر صفاری کرمانی
۲۱	« ابوالفضل همائی
۲۲	« مصطفی لیقوانی
۲۳	« حسن مینوچهر
۲٤	« علاء الدین مطهری
۲٥	« احمد افشار شیرازی
۲٦	« حبیب اسلامی مزیدی
۲۷	« ابراهیم رشیدی
۲۸	« علی‌اکبر صبا
۲۹	« محمدصدیق کوچکی
۳۰	« اصغر جدید
۳۱	« مجتبی عشقپور
۳۲	« کاظم رجوی
۳۳	« مرتضی عدل امینی
۳٤	« روح الله خالقی
۳٥	« عباس افضلی پور

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای رشته فلسفه وعلوم تربیتی و رشته ادبیات فارسی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	۱۳۱۴ ــ ۱۳۱۳
۱	آقای خلیل ملکی
۲	« احمد قاسمی اصفهانی
۳	« احمد مهینی یزدی
	۱۳۱۴ ــ ۱۳۱۵
٤	آقای ابراهیم تمکین
٥	« عزیزالله محسنین
٦	« جواد شهید ثالث
	۱۳۱۵ ــ ۱۳۱٦
۷	آقای حسن محسنی آراسته
۸	« مهدی ملك افضلی
۹	« بدرالدین کتابی
۱۰	« مصطفی راد
۱۱	« علی اکبر کوثری
۱۲	« اکبر مجلسی
۱۳	« ابوالقاسم کیانی یزدی
۱٤	« ابراهیم بنی احمد
۱٥	« مصطفی نجاحی
۱٦	« عباس اکرامی مقدم
۱۷	« محمدحسن راعی
	۱۳۱٦ ــ ۱۳۱۷
۱۸	خانم مهرانگیز منوچهریان
۱۹	خانم بدرالملوك بامداد
۲۰	آقای ابراهیم صفا
۲۱	« بهمن حبیبی
۲۲	« محمدعلی دانشور
	۱۳۱۷ ــ ۱۳۱۸
۲۳	خانم مونس مساوات
۲٤	آقای عزیزالله مقامع
۲٥	« غلامرضا یمین
۲٦	« محسن دولتشاهی
	فارغ‌التحصیلهای رشته ادبیات فارسی ۱۳۱٤ ــ ۱۳۱۳
۱	آقای حسینقلی نیساری
۲	« غفار بینش‌پور
۳	« علی اکبر شهابی خراسانی
٤	« پرویز خانلری مازندرانی
	۱۳۱٤ ــ ۱۳۱٥
٥	آقای مصطفی مغربی تهرانی
٦	« حسین میرفخرائی
۷	« ذبیح‌الله صفا شهمیرزادی
۸	« محمدعلی شیخ‌الاسلامی
	۱۳۱٥ ــ ۱۳۱٦
۹	آقای تراب بصیری

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای رشته ادبیات فارسی و فیزیك و شیمی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۰	آقای تقی حسینی میلانی
۱۱	« مهدی حمیدی
۱۲	« حسین خطیبی نوری
	۱۳۱۶ - ۱۳۱۷
۱۳	خانم شمس‌الملوك مصاحب
۱۴	« زهرا اسکندری بیات
۱۵	« زهرا کیا
۱۶	آقای احمد کوشا
۱۷	« هدایت‌الله نیرسینا
۱۸	« حسین . فخرالدینی
	۱۳۱۷ - ۱۳۱۸
۱۹	آقای باقر آل ابراهیم دهکردی
۲۰	خانم پوران درخشان
۲۱	آقای مصطفی مهذب
۲۲	« محمدحسین یاسائی
۲۳	« علی‌اصغر امامی اهری
	فارغ التحصیلهای رشته فیزیك‌وشیمی سال ۱۳۱۰
۱	آقای محمد منجمی
۲	« کمال‌الدین جناب
۳	« محمد سعید عزیزی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۱۱
٤	آقای حسین جودت
٥	« حسین صدیقی
٦	« احمد رضاقلی زاده
۷	« ضیاءالدین اسمعیل بیکی
۸	« حسن مبرهن
۹	« معزالدین مهدوی
	سال ۱۳۱۲
۱۰	آقای اصغر خمسوی
۱۱	« حسن کنی افشار
۱۲	« غلامعلی بازرگان دیلمقانی
۱۳	« مرتضی مدرسی تهرانی
۱٤	« حسین دانشجو
۱٥	« اسمعیل توفیقی
۱٦	« محسن علوی
۱۷	« علی مدنی گرگانی
۱۸	« مهدی برکشی
۱۹	« اسمعیل تجویدی
۲۰	« علی برخوردار
	سال ۱۳۱۳
۲۱	آقای محمد معزی
۲۲	« کاظم میرعمادی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های رشته فیزیک و شیمی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۳	آقای محمد جواد مقبلی
۲۴	« محمدباقر محمودیان
۲۵	« جواد رهنما
۲۶	« ابراهیم صفری
۲۷	« علی اصغر آزاد
	۱۳۱۳ - ۱۳۱۴
۲۸	آقای مجدالدین بنان
۲۹	« حسین همامی
	۱۳۱٤ - ۱۳۱۵
۳۰	آقای علی‌محمد سجادی لاریجانی
۳۱	« محمدعلی موسوی
۳۲	« غلامرضا قاسمی
۳۳	« صادق پزشکیان
۳۴	« محمدخان ملك
۳۵	« حسین محسنی اسلام
	۱۳۱۵ - ۱۳۱٦
۳٦	آقای پرویز رهبر
۳۷	« ناصرقلی بهاء صدری
۳۸	« جعفر میرفخر رجائی
۳۹	« محمدحسین جناب
٤۰	آقای جواد شفیعی
٤۱	« رجبعلی هروی
٤۲	« احمد فاضلی
٤۳	« نصرالله حاج سید جوادی
٤٤	« کریم فاطمی
٤۵	« مظفر بخرد
٤٦	« محمد حسن سدهی اصفهانی
	۱۳۱٦ - ۱۳۱۷
٤۷	آقای محسن علوی
٤۸	« عبدالحمید اردلان
٤۹	« احمد رفیع زاده
۵۰	« اصغر نوروزیان اول
۵۱	« علی مستشاری
۵۲	« تمدن فرزانه
۵۳	« فیض‌الله نوری
۵٤	« محمد دقیقی
	۱۳۱۷ - ۱۳۱۸
۵۵	آقای علی زاعنی
۵٦	« عباس کفائی رضوی
۵۷	« محمد مشایخی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل های رشته باستان شناسی و رشته ریاضی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	۱۳۱۵ - ۱۳۱۶
۱	آقای حسین روانبد
۲	« حسین مینوئی
۳	« صادق صمیمی
٤	« حسن قوام رضائی
	۱۳۱٦ - ۱۳۱۷
٥	آقای ابراهیم خواجوی
٦	« غلامحسین جباری
۷	« احمدعلی بیکلری
۸	« علی حاکمی
	۱۳۱۷ - ۱۳۱۸
۹	آقای حبیب ایوب
۱۰	« تقی غفوری
	دانشجویان فارغ التحصیل رشته ریاضی سال ۱۳۱۰
۱	آقای محمد علی سینا
۲	« حسنعلی احسنی
۳	« عباس ریاضی کرمانی
٤	« عبدالله نجم آبادی
٥	« محمدکاظم راعی
٦	« غلامحسین مصاحب
۷	آقای منوچهر امین ناطقی
	سال ۱۳۱۱
۸	آقای عبدالحسین آقاجان
۹	« تقی هورفر
۱۰	« مصطفی بهرامی
۱۱	« محمد زاینده رود
۱۲	« محسن هشترودی
۱۳	« محمد تقی سجادیان
١٤	« باقر شهنائی
۱۵	« علی‌اصغر موسوی غروی
۱٦	« احمد پزشك
۱۷	« احمد احسنی
۱۸	« احمد مهران
۱۹	« حسین قریب
۲۰	« حسین مجذوب
	سال ۱۳۱۲
۲۱	آقای رضا جعفری
۲۲	« منصور منصوری
۲۳	« علی دهقان
۲٤	« رضا دانائی
۲۵	« هادی مصباح مرجانی
۲٦	« رضا اخوت

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های رشتهٔ ریاضی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام خانوادگی
۲۷	آقای محمد سجادی کرهرودی		سال ۱۳۱۳
۲۸	« احمد دیانی	۴۹	آقای جمال مساوات
۲۹	« عبدالله سلطانمراد	۵۰	« غلامعلی رهاوی
۳۰	« محسن امام وردی	۵۱	« نورالدین صفوی
۳۱	« عطاءالله جدلی	۵۲	« ابوالفضل مهابادی
۳۲	« احمد خباز	۵۳	« حسین سید اخلاقی
۳۳	« مصطفی زمانی کاشانی	۵۴	« محمدعلی مهران
۳۴	« عزت‌الله والا	۵۵	« فضل‌الله جهان آراء
۳۵	« ابوالقاسم احمد وزیر	۵۶	« احمد مدن پور
۳۶	« محمدحسن اردبیلی	۵۷	« غلامحسین بدر ایرانی
۳۷	« حسین اعتصامزاده	۵۸	« احمد زاهدی
۳۸	« محمد تعلیمی	۵۹	« علیقلی حکیم نژاد
۳۹	« حسین رزانی	۶۰	« محمدعلی بهنیای تهرانی
۴۰	« عباس رکنی	۶۱	« جلال‌الدین کسائی
۴۱	« محمد رکنی قاجار	۶۲	« سعدالله شیبانی
۴۲	« رسول هندی	۶۳	« علی اکبر مشکین
۴۳	« عباس باقری	۶۴	« محمدباقر جدلی
۴۴	« حسین انجمن	۶۵	« بدیع‌الله مجذوب
۴۵	« احمد مقنع	۶۶	« سیدجمال عصار
۴۶	« علی اکبر گرکانی	۶۷	« علی رضائی
۴۷	« حسینعلی اکبرنیا	۶۸	« حسین شریعت زاده
۴۸	« حسن حسن زاده	۶۹	« محمدحسین خلیل عاملی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای رشتهٔ ریاضی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۷۰	آقای احمد ابوترابیان
۷۱	« تقی مجتهدزاده فقیهی
۷۲	« مجتبی افشار
۷۳	« احمد ملک زاده
	سال ۱۳۱۴-۱۳۱۳
۷۴	آقای موسی آذرنوش
۷۵	« منصور باقری
۷۶	« حمید دادران
۷۷	« ابراهیم ساجد
۷۸	« علی اصغر جهانشاه
۸۹	« حبیب‌الله حسنی
	سال ۱۳۱۵-۱۳۱۴
۸۰	آقای هدایت‌الله صدرالدینی
۸۱	« عباس بهفروز
۸۲	« مهدی مشایخی
۸۳	« عبدالعلی نحوی
۸۴	« حبیب‌الله مستوفی‌زاده
۸۵	« احمد فیاضی
۸۶	« هوشنگ بهمنیار
	سال ۱۳۱۶-۱۳۱۵
۸۷	آقای محمدحسین سوزنی
۸۸	آقای محمدحسن صفاری
۸۹	« اسحق لاله زاری
۹۰	« عباس هادیان
۹۱	« ابوالقاسم قربانی
۹۲	« منوچهر شاهمیر
۹۳	« محسن وکیل‌زاده
۹۴	« ابوالفضل علمی
۹۵	« غلامعلی ریاضی
	سال ۱۳۱۷-۱۳۱۶
۹۶	آقای محمد طاهری
۹۷	« غلامرضا عسجدی
۹۸	« جواد کیانی
۹۹	« احمد علوی
۱۰۰	« باقر امام جمعه
۱۰۱	« باقر نحوی
۱۰۲	« اسمعیل اسمعیلی
۱۰۳	« ضیاء الدین جزائری موسوی
	سال ۱۳۱۸-۱۳۱۷
۱۰۴	آقای عزت‌الله طهماسبی
۱۰۵	« عبدالغنی علیم مروستی
۱۰۶	خانم بتول همایون احتشامی

دانشگاه تهران

دانشجویان فارغ التحصیل از رشتهٔ تاریخ و جغرافیا

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۱۰	۲۰	آقای علی کنی
۱	آقای خان بابا بیانی	۲۱	« محمدحسن گنجی
۲	« محسن راد	۲۲	« احمد علی آبادی
۳	« حسین رفعتی	۲۳	« یحیی حجازی
٤	« بهمن کریمی	۲٤	« علینقی اعتماد مقدم
۵	« احمد نویم	۲۵	« احمد هنجنی
٦	« عباس پرویز	۲٦	« مهدی جلالی
۷	« علی‌اصغر شمیم	۲۷	« فتح‌الله امیرهوشمند
۸	« مهدی رهنما	۲۸	« تقی علی‌آبادی
	سال ۱۳۱۱	۲۹	« رضا بازکی
۹	آقای محمود رنج پور	۳۰	« حسین کونیلی
۱۰	« رضا اخوی		سال ۱۳۱۳
۱۱	« موسی مهتدی	۳۱	آقای فخرالدین سیف
۱۲	« ابوالقاسم شکرائی	۳۲	« محمدعلی ورقا
۱۳	« هاشم نفیسی	۳۳	« عباس زندپور
۱٤	« محمد مهدی	۳٤	« نصرالله مستوفی
۱۵	« احمد بهمنش	۳۵	« جواد محمدزاده صهبا
	سال ۱۳۱۲	۳٦	« جواد حیدری نوری
۱٦	آقای فضل‌الله حقیق	۳۷	« شکرالله ناصر
۱۷	« حسینعلیخان پسیان	۳۸	« حسن مشحون
۱۸	« نصرت‌الله مشکوتی		سال ۱۳۱٤ـ۱۳۱۳
۱۹	« احمد خواجه نوری	۳۹	آقای محمد کامکار پارسی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای رشته تاریخ و جغرافیا

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۴۰	آقای ایرج زندپور
۴۱	« نصرت‌الله معتمدباشی
	سال ۱۳۱۵-۱۳۱۴
۴۲	آقای فریدون کامیار
۴۳	« محمدابراهیم ضرغام
	سال ۱۳۱۶-۱۳۱۵
۴۴	آقای محمود عادل سبزواری
۴۵	« محمد ابطحی
۴۶	« جلال‌الدین میرفخرائی
۴۷	« اسدالله محمدی
۴۸	« کریم صیرفی
۴۹	« علی خوشبخت
۵۰	« علی اکبر جلائی‌فر
۵۱	« باقر سیداحمدیان
۵۲	« یحیی مصلحی جنابیان
۵۳	« جلال‌الدین ناصر مهریزی
۵۴	« عزت‌الله همایونفر
۵۵	« علی اکبر شهاب‌الدینی
۵۶	« مجید ظهیری
۵۷	« علی‌محمد رفرف
۵۸	« محمود مهینی
۵۹	« حسن سادات گوشه
۶۰	آقای علینقی بهمنیار
۶۱	« رضا معرفت
۶۲	« محمود مغروری
۶۳	« علی‌محمد طباطبائی یزدیان
	سال ۱۳۱۷-۱۳۱۶
۶۴	آقای مهدی عظیما
۶۵	« محمدعلی بدیهی
۶۶	« سیامک غروغان
۶۷	« محمدحسین گنجعلی زاده
۶۸	« مجدالدین احمدی کاشانی
۶۹	« محمد درخشش
۷۰	« مصطفی صفوی راد
۷۱	« مهدی پرتوی
۷۲	« حسین برزگر
۷۳	« ولی‌الله خاتمی
۷۴	« رضا خزائی کردستانی
۷۵	« عبدالکریم صدقیانی
۷۶	« جواد کامبیز
۷۷	« علی اکبر همایونی
	سال ۱۳۱۸-۱۳۱۷
۷۸	آقای عبدالله کامرانی
۷۹	« منصور بازرگان

دانشجویان فارغ التحصیل از رشته طبیعیات

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۸۰	آقای ابوالخیر حشمت پور
۸۱	« مسعود رضوانی
۸۲	« محسن شمس
۸۳	« احمد نورآذر
۸۴	« حسن افشارقاسملورفعتی
۸۵	« حسن ره آورد
	فارغ التحصیلهای رشته طبیعیات سال ۱۳۱۰
۱	آقای احمد پارسا
۲	« احمد احمدوزیری
۳	« یدالله سحابی
٤	« حاجی فرشاد
	سال ۱۳۱۱
۵	آقای اسدالله سرمدی
٦	« محمدمهدی راد سرشت
۷	« آقابزرك میرهادی
۸	« محمد یزدانیان
۹	« اسمعیل زاهدی
۱۰	« حسن حسنعلی‌زاده
۱۱	« عباس سردادور
	سال ۱۳۱۲
۱۲	آقای مصطفی فاطمی
۱۴	آقای محمدحسن دهقان
۱٤	« محمدفاضل نوری
۱۵	« جلال‌الدین بهنام
۱٦	« نصرالله مقصودی
	سال ۱۳۱۳
۱۷	آقای محمدعلی فخرائی
۱۸	« اسدالله قهرمان پور
۱۹	« علی‌اصغر دیبائیان
۲۰	« احمد ثابت قدم
	سال ۱۳۱۳ـ۱۳۱٤
۲۱	آقای محمود بهزاد
۲۲	« یدالله یزدانیان
	سال ۱۳۱٤ـ۱۳۱۵
۲۳	آقای حسین بطحائی
۲٤	« کیخسرو کشاورز
۲۵	« امیرتیمور معینی طالقانی
۲٦	« زین‌العابدین ملکی‌راعی
۲۷	« محمدتقی موید
	سال ۱۳۱۵ـ۱۳۱٦
۲۸	آقای جواد شکیبا
۲۹	« یوسف فرشچی
۳۰	« نعمت‌الله شجاع شفتی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل های رشته طبیعیات و رشته زبان خارجه

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۳۱	آقای امیرنظام غفاری
۳۲	» محمدعلی دفتر
۳۳	» محمد شاهینی
۳۴	» تقی شیخ‌الاسلامی
۳۵	» آقابالا میهن پژوه
۳۶	» نصرالله سرلتی
۳۷	» عباس حاج غفوری
۳۸	» علی پدرامپور
	سال ۱۳۱۶-۱۳۱۷
۳۹	آقای اصغر اعتمادی
۴۰	» عبدالکریم فرهی گرکانی
۴۱	» عبدالله خدایاری
	سال ۱۳۱۷-۱۳۱۸
۴۲	آقای اسمعیل خیامی
۳۳	» هادی نظری
۴۴	» ناصرقلی هندسی
	فارغ التحصیلهای رشته زبان خارجه سال ۱۳۱۳-۱۳۱۴
۱	آقای برزو سپهری
۲	» محمدعلی جواهری
	سال ۱۳۱۵-۱۳۱۶
۳	آقای هرمز زارع پارسی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۴	آقای عباس خلیقی
۵	» محمدحسین فرخ پارسی
۶	» علی‌قنبر تبریزی
۷	» نصرالله رحیم
۸	» نصرالله رفعت
۹	» عطاءالله بقائی
۱۰	» زین‌العابدین رهبری
	سال ۱۳۱۶-۱۳۱۷
۱۱	خانم تاج الملوك نخعی
۱۲	آقای نصرالله قهرمانی
۱۳	» محمد شاکرین
۱۴	» علی آسائی
۱۵	» محمود میرمیران
۱۶	» مهدی فروغ
۱۷	خانم فروغ کیا
۱۸	آقای اسدالله مصطفوی دهگروی
۱۹	» محمدصدر هاشمی
۲۰	» عباس احمدزاده
۲۱	» حسین مدرسی نجف‌آبادی
۲۲	خانم شایسته صادق
۲۳	آقای امیرقلی معظمی
	سال ۱۳۱۷-۱۳۱۸
۲۴	خانم عفت سعیدی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای رشته زبان خارجه

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۵	خانم شمسی سمیعی	۲۹	« رسول گلشن
۲۶	« نصرت ضیاء	۳۰	خانم ملوك منصوری
۲۷	آقای محمدعلی عظیمی	۳۱	آقای تقی میرفخرائی
۲۸	« داود فرهمندی	۳۲	« فریدون یزدانفر

فارغ التحصیل‌های مدرسه طب تهران

شماره ترتیب	نام و نام پدر	شماره ترتیب	نام و نام پدر
	سال ۱۳۰۰	۲۱	عبدالرشید - ملا اسمعیل
۱	ابوالقاسم بهرامی	۲۲	سیدابراهیم - میرزا سیدعلی
۲	سیدحسن - عندلیب السادات		سال ۱۳۰۲
۳	سید ذبیح‌الله - سیدمصطفی	۲۳	علی اکبر - محمود آقا
۴	غلامحسین - تقی‌خان	۲۴	محمد - عبدالوهاب
۵	میرحسن - احمدخان	۲۵	نصیر - بهاء الدین
۶	سیدحسن - میرزا ابوالحسن	۲۶	ابوالقاسم - میرزامهدی
۷	یحیی - میرزا عقیل	۲۷	محمد - شیخ نورالدین
۸	نورالدین - سید فتح‌الله	۲۸	رضا - سیدباقر
۹	حبیب الله - اسمعیلخان	۲۹	حسن - میرزا موسی
	سال ۱۳۰۱	۳۰	شمس‌الدین - شمس‌الحکما
۱۰	عبدالحسین - علی اکبرخان	۳۱	جلال‌الدین - مجدالحکما
۱۱	احمد - علینقی‌خان	۳۲	عنایت‌الله - میرزا خداداد
۱۲	محمد - دکتر مهذب‌السلطنه	۳۳	منصور - مقتدر
۱۳	محمدحسین میرزامهدی	۳۴	محمدعلی - موید حکمت
۱۴	سیف‌الله خان - حسینخان	۳۵	مرتضی - معلم‌هودایان
۱۵	مصطفی - سیدعبدالوهاب	۳۶	سیدکاظم - هاشمی
۱۶	ابوالقاسم - میرزا اسمعیل	۳۷	اکبر بازرگان
۱۷	محمدعلی - میرزا اسمعیل		سال ۱۳۰۳
۱۸	میرزا آقا - میرزا عبدالحمید	۳۸	سیدحسن میردامادی
۱۹	نصرالله - عبدالله خان	۳۹	حسین احسان
۲۰	احمد - میرزا محمود	۴۰	ابوالقاسم رسولی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های مدرسه طب تهران

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
٤١	جعفر شمساء
٤٢	نظام الدین احتشام
٤٣	علیرضا ضیائی
٤٤	رضا سالاری
٤٥	هدایت‌الله فریدی
	سال ١٣٠٤
٤٦	مهدی فیلسوف زاده
٤٧	غلامحسین پزشکی
٤٨	داود ودادی
٤٠	علی‌اصغر حاذق اعظم
٥٠	غلامعلی مینا
٥١	محمد فقیه
٥٢	عباسقلی نعیمی
٥٣	مهدی شریفی
٥٤	مهدی طرفه
٥٥	علیمحمد شریف کاشانی
٥٦	حسین مؤیدی
٥٧	غلامعلی شیمی
	سال ١٣٠٥
٥٨	احمد سیاسی
٥٩	عبدالله امیری

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
٦٠	محمدحسین ادیب
٦١	عبدالحسین راجی
٦٢	تقی ثقفی
٦٣	احمد خراسانی
٦٤	عطاءالله سمیعی
٦٥	غلامرضا شیخ
٦٦	ابوالقاسم مختار
٦٧	علی عمیدی
٦٨	محمود پایور
٦٩	سهراب برخوردار
٧٠	باقر مراغی
٧١	ناصر مالك
٧٢	محمد طاهری
٧٣	خسرو نامداران
٧٤	محمدقلی حیدر زاده
٧٥	سیف‌الله صفائی
٧٦	رضی‌الله رضی‌الروح
٧٧	اسدالله آزین
٧٨	حیدر شاد
٧٩	مهدی قدس
٨٠	محمود مدرس
٨١	حسین مشعوف

فارغ التحصیل های مدرسهٔ طب

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۰۶
۸۲	علیمحمد ثمری
۸۳	سیدمحمد نامه ای
۸٤	محمد حسن غفاری
۸۵	نصرالله نیك نفس
۸٦	احمد تیرگری
۸۷	اسدالله شیبانی
۸۸	کمال خوشنویسان
۸۹	محمد مازی
۹۰	ابوالفضل عباس زاده
۹۱	علی اکبر زمانی
۹۲	سیدمهدی بنی‌هاشمی
	سال ۱۳۰۷
۹۳	محمدعلی ملکی
۹٤	سیدمرتضی اخوی
۹۵	نصرة الله باستان
۹٦	محمد مهدی آذر
۹۷	فصیح فصیحی
۹۸	سید ابراهیم نعمت‌اللهی
۹۹	مرتضی فریس
۱۰۰	سیدمهدی پزشکان
۱۰۱	نصرة الله نصیری
۱۰۲	فتح‌الله بینا
۱۰۳	نورالهدی اشرف طباطبائی
۱۰٤	سیدحسن ریاضی
۱۰۵	ابوالقاسم شام بیاتی
۱۰٦	علی‌اسدی سعادت دامغانی
۱۰۷	اسمعیل سروری
۱۰۸	عباس حقیقت
۱۰۹	عبدالله ریاضی
۱۱۰	عبدالصمد ابراهیم زاده
۱۱۱	محمدعلی اسمعیل‌اف (راشدی)
۱۱۲	محمدعلی وصالی
۱۱۳	سیدعلیمحمد مدرسی
۱۱٤	ابوالقاسم منیری
۱۱۵	اسمعیل حکیم زاده
	سال ۱۳۰۸
۱۱٦	ربیع شریفی
۱۱۷	سید نورالدین پزشکی
۱۱۸	فتح‌الله معتمد
۱۱۹	حسین حافظی
۱۲۰	ابراهیم ملکی
۱۲۱	اسدالله حافظی
۱۲۲	اسدالله زاهدی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای مدرسهٔ طب

شماره ترتیب	نام ونام خانوادگی	شماره ترتیب	نام ونام خانوادگی
۱۲۳	ابوالقاسم نجم آبادی	۱٤٤	علی امیراصلانی
۱۲٤	حسین رضاعی	۱٤٥	پرویز صدیق
۱۲٥	سیدعبدالصمد طباطبائی	۱٤٦	عبدالباقی مدرسی
۱۲٦	محمود نجم آبادی	۱٤۷	هاشم جان بخش
۱۲۷	علی شاملو	۱٤۸	سید احمد بصیری
۱۲۸	ابراهیم ریاضی اصفهانی	۱٤۹	محمد ملك افضلی
۱۲۹	منوچهر هدایت	۱٥۰	اسمعیل شفیعی لشت نشائی
	سال ۱۳۰۹		سال ۱۳۱۰
۱۳۰	محمود زوین	۱٥۱	محمد طاهری یزدی
۱۳۱	اسد قوامی	۱٥۲	محمد مدیری همدانی
۱۳۲	نعمت‌الله کیهانی	۱٥۳	محمدتقی خان قجه وند
۱۳۳	ابوالقاسم بدر	۱٥٤	سیف الله صارمی
۱۳٤	علی اکبر منزه	۱٥٥	سیدمهدی امیری
۱۳٥	عزت‌الله باروخیان	۱٥٦	جواد فرنوش
۱۳٦	علی سنك	۱٥۷	سیدجواد رستاقی
۱۳۷	مهدی ذوالریاستین	۱٥۸	مرتضی فصیحی
۱۳۸	عبدالله واسعی	۱٥۹	حسین مهدوی
۱۳۹	مرتضی سرافراز	۱٦۰	جعفر حریری
۱٤۰	محمود ژیان پور	۱٦۱	سیدحسن ابطحی
۱٤۱	محمد بهرامی	۱٦۲	سیدمحمدعلی احسانی طباطبائی
۱٤۲	سیدحسن ابراهیم گیلانی	۱٦۳	منصور گل‌سرخی
۱٤۳	عبدالوهاب آزما	۱٦٤	احمدعلی همایون پور
		۱٦٥	عطاء الله طبیب زاده

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای مدرسه طب

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۶۶	ابوالقاسم نفیسی
۱۶۷	علی ادیب
۱۶۸	محمد علی برهان
۱۶۹	عبدالحسین کافی
۱۷۰	ابراهیم زاهدی
۱۷۱	کریم زملنزاده
۱۷۲	محمد شهراد
۱۷۳	علی عندلیب زاده
۱۷۴	محمود سدیفی
۱۷۵	سلطانی نوری
۱۷۶	محمد شیدوش
۱۷۷	عطاء الله سالاری
۱۷۸	حسین خسرو خاور
۱۷۹	هبت‌الله افشاری
۱۸۰	ابوالحسن اسپانلو
	سال ۱۳۱۱
۱۸۱	سیدعبدالکریم فقیهی شیرازی
۱۸۲	مرتضی شیخ
۱۸۳	حبیب‌الله همایون همدانی
۱۸۴	حسن سجادی
۱۸۵	سیدغلامعلی خطیب شهیدی
۱۸۶	حسنعلی مالک
۱۸۷	محمد نشاط

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۸۸	کریم شمساء
۱۸۹	عنایت‌الله پزشک
۱۹۰	مهدی منظوری
۱۹۱	عباس مسیح زاده
۱۹۲	حسین ایمانی
۱۹۳	سیدحسین علوی
۱۹۴	یحیی شهردار
۱۹۵	حسین قوامی
۱۹۶	جابر انصاری جلبری
۱۹۷	هادی طبیبی گیلانی
۱۹۸	حبیب‌الله اسعدی
۱۹۹	عبدالله حامدی
۲۰۰	روح‌الله سازش
	سال ۱۳۱۲
۲۰۱	علی اکبر ناظری
۲۰۲	علی مستوفی
۲۰۳	رضاقلی مالک
۲۰۴	زین‌العابدین طبری
۲۰۵	احمد ناصری
۲۰۶	رضا شریعتیان
۲۰۷	کریم امیرحکمت
۲۰۸	عباس اسعدی
۲۰۹	محمدتقی تهرانیان

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های مدرسه طب

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۱۳	۲۱۷	محمد اعظم زنگنه
۲۱۰	محمد برومند	۲۱۸	عبدالحمید نجات
۲۱۱	عزیزالله شکیبی گیلانی	۲۱۹	غلامرضا هشترودیان
۲۱۲	علی اکبر شریف کاشانی	۲۲۰	احمد اسمعیلی
		۲۲۱	علی رشتی
	سال ۱۳۱۴	۲۲۲	جمال‌الدین نوربخش
۲۱۳	نصرةالله کاسمی	۲۲۳	اسدالله لقمان پور
۲۱۴	مرتضی شاهرخ	۲۲۴	جلال‌الدین مصطفوی
۲۱۵	فتح‌الله فرهی	۲۲۵	زین‌العابدین لواسانی
۲۱۶	احمد امامی	۲۲۶	غلامحسین حکمت

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل‌های دانشکده پزشکی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ١٤ـ١٣١٥	٢٣	سید احمد اسدی
١	محمد احسان	٢٤	محسن جواهریان
٢	احمد بهادران	٢٥	محمدحسین جاراللهی
٣	وجیه‌الله پارسای قمی	٢٦	ابراهیم برزگر
٤	عبدالحسین مهربان	٢٧	مرتضی سجادی عراقی
٥	احمد حداد	٢٨	علی‌محمد سعیدی فیروزکوه
٦	عزیز خان نخجوانی	٢٩	حسین ریاحی
٧	علی اصلانی	٣٠	یحیی صدری
٨	منصور ادهم	٣١	جواد صفائی سمنانی
٩	غلامحسین امانپور بمی	٣٢	سیداحمد میرافضلی
١٠	سیاوش آ گاه	٣٣	مسعود معینی امینی
١١	حمدالله امیرمشیری	٣٤	محمد چم
١٢	مجید حکیم	٣٥	علیرضا قوام نصیری
١٣	محمد دفتری	٣٦	جواد نهاری
١٤	محمد ابراهیم بازرگانی	٣٧	مرتضی فقیه
١٥	بیوك شفیع امین	٣٨	قاسم رسای خراسانی
١٦	عزیزالله ثابتی	٣٩	اسمعیل کوثری همدانی
١٧	آیدین بیات ماکو	٤٠	علی زمردیان
١٨	محمدناصر پرتوی	٤١	محمدتقی رادپور
١٩	نصرت‌الله ثقفی	٤٢	منوچهر سره طالقانی
٢٠	جواد اعتضاد زاده	٤٣	رضا نوریان
٢١	علی تیرآبادی	٤٤	سیدعلی هاشمی نژاد
٢٢	علی جلالی	٤٥	فخرالدین نجم آبادی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های دانشکدهٔ پزشکی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۴۶	علی مداوی	۶۸	نسیم بیات ماکو
۴۷	ضیاءالدین محقق نهاوندی	۶۹	محسن باقری
۴۸	موسی عندلیبی شیرازی	۷۰	هوشنگ جهان پناه
۴۹	ابراهیم فرهنگی	۷۱	ایوب بغدادی پور
۵۰	نسیم طوبیا	۷۲	عبدالله خمسه صفا
۵۱	ابوالقاسم علوی خراسانی مقدم	۷۳	محمود تفضل
۵۲	عبدالعلی علوی نائینی	۷۴	محمدعلی ثاقب
۵۳	جواد فروی خوانساری	۷۵	محمدعلی جهانشاهی
۵۴	حسینعلی کجوری	۷۶	محمود شروین
۵۵	علی سالاری	۷۷	علی‌اصغر علیزاده پروین
۵۶	عزت‌الله هنربخش	۷۸	دیمناد مزدیسنا
	سال ۱۶ـ۱۳۱۵	۷۹	عبدالنبی قدوسی خراسانی
۵۷	کاظم جدلی عراقی	۸۰	علی نورهاشمی
۵۸	صادق امینی‌راد	۸۱	مسیح فرهنگی ثابت
۵۹	داود حاجبی	۸۲	خلیل فلسفی
۶۰	مهدی خاکزاد	۸۳	اسدالله کاظمیان
۶۱	حبیب‌الله سینکی	۸۴	علی اکبر معاضد
۶۲	علی حسامی فردوسی	۸۵	هادی مرتضوی
۶۳	عبدالعلی شاهید	۸۶	عبدالحسین مقبل
۶۴	علی شیرازی	۸۷	کریم معتمد
۶۵	صادق انوری آذر	۸۸	فرخ مرزبان
۶۶	منصور اردلان	۸۹	علی مشحون
۶۷	مهدی سلیمی نژاد	۹۰	رمضان مینوئی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشکدهٔ پزشکی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۹۱	ابوالقاسم مقبل	۱۱۴	ضیاءالدین الهیان
۹۲	احمد صدری	۱۱۵	رضا بانکی
۹۳	نجفقلی صولتی	۱۱۶	ابراهیم سعادت
۹۴	ابوتراب نفیسی	۱۱۷	خسرو بسیطی
۹۵	محمد نوابی کرمانی	۱۱۸	احمد بلوچستانی اصل
۹۶	عباسعلی نجم آبادی	۱۱۹	اشرف اسعد
۹۷	ابراهیم مفیدی	۱۲۰	حسن اللهیاوری
۹۸	احمد معینی کرمانی	۱۲۱	حسین وحدانیان
۹۹	بهاءالدین طباطبائی یزدی		سال ۱۶-۱۳۱۷
۱۰۰	داود صفوی کرمانشاهی	۱۲۲	حسن ابوالملوکی
۱۰۱	محمدرضا مسکوب	۱۲۳	عبدالحسین اردلان
۱۰۲	سیدحسین نوربخش	۱۲۴	بیوک آزاد
۱۰۳	سیدجواد گوهردرخشان	۱۲۵	حسین افراشته
۱۰۴	چنگیز جلایر	۱۲۶	محمدعلی افشاری
۱۰۵	محمد سحری رشتی	۱۲۷	حیدرعلی افروخته
۱۰۶	اسدالله آرائی	۱۲۸	عباس امین زاده
۱۰۷	حبیب‌الله افتخاری	۱۲۹	قلی امینی افشار
۱۰۸	عباسقلی آلا	۱۳۰	حسن اورنگی
۱۰۹	رضا رفعتیان	۱۳۱	محمود ایزد
۱۱۰	کاظم رضاخانلو	۱۳۲	ولی‌الله پرتوی
۱۱۱	محمدحسن درافشان	۱۳۳	امیرقلی جلالی نجف‌آبادی
۱۱۲	کمال شکوهی	۱۳۴	محمدکاظم حاتمی
۱۱۳	احمد خلیلی	۱۳۵	عباس حاجی حریری

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های دانشکدهٔ پزشکی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۳۶	اسمعیل حجت زاده	۱۵۹	حئیم صبون کوهنی
۱۳۷	سعید حکمت	۱۶۰	محمد ضرابی اعظم
۱۳۸	اسماعیل خرسند مشهدی	۱۶۱	غلامحسین ضیاء فیروزمند
۱۳۹	مرتضی دانش اردکانی	۱۶۲	عبدالحسین طباطبائی
۱۴۰	محمدرضا دشتستانی	۱۶۳	حسین طرفه
۱۴۱	احمد دقیقی	۱۶۴	هوشنگ ظلی
۱۴۲	علی دکترمجلل	۱۶۵	یدالله علیزاده شایق
۱۴۳	حسن رازپوش	۱۶۶	حبیب‌الله فتوحی زواره
۱۴۴	جواد رفیع	۱۶۷	نصرالله فیلسوف
۱۴۵	کاظم ریاضی یزدی	۱۶۸	ابوالقاسم قائمی
۱۴۶	ابوالقاسم سپهر	۱۶۹	داود قانونی
۱۴۷	محمدعلی سجادی	۱۷۰	حسین کالبدی
۱۴۸	محمد سلیمی	۱۷۱	جلال کنی
۱۴۹	احمد سید فتحی	۱۷۲	فرج‌الله گلبان تهرانی
۱۵۰	مهدی سیفی تهرانی	۱۷۳	حسین گنج بخش
۱۵۱	محمود ششنی	۱۷۴	احمد معینی
۱۵۲	عبدالله شفائی	۱۷۵	عبدالحمید محسنین
۱۵۳	فرج‌الله شفا	۱۷۶	جمال‌الدین مستقیمی
۱۵۴	شکرالله شکریان پور	۱۷۷	محسن معین پور
۱۵۵	رضا صالح	۱۷۸	عطاءالله مقصودلو
۱۵۶	مهدی صدرالاشرافی	۱۷۹	هادی ملک‌التجاری
۱۵۷	یوسف صدقیانی	۱۸۰	حبیب‌الله مولوی
۱۵۸	کاظم صقری	۱۸۱	محمد مؤتمنی

توانا بود هر که دانا بود

وزارت معارف

دانشگاه تهران

دانشکدهٔ طب

نظر بمادهٔ بیستم قانون اساسی معارف مصوب نهم جوزا هزار و دویست و نود شمسی

نظر بقانون تأسیس دانشگاه مصوب هشتم خرداد هزار و سیصد و دوازده

نظر باساسنامه رشته .... مصوب

چون .... فرزند .... متولد .... دارای ورقه هویت شماره ...... در تاریخ .... مطابق تصدیق هیئت ممتحنه از عهدهٔ

امتحانات مقرره برآمده است این دانشنامه باو عطا میشود که از مزایای قانونی آن استفاده کند

رئیس دانشکده طب — رئیس دانشگاه تهران — وزیر معارف

(نمونه دانشنامه دانشکده پزشکی)

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های دانشکدهٔ پزشکی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱۸۲	آقای یعقوب مهندسی
۱۸۳	» محمدتقی میر
۱۸۴	» علی میرعلائی
۱۸۵	» احمد نظام تهرانی
۱۸۶	» موسی نعیمی محصص
۱۸۷	» نورالله نوشادی
۱۸۸	» عباس نیك‌نژاد مازندرانی
۱۸۹	» امان‌الله وزیرزاده
۱۹۰	» شکرالله یاشار
	سال ۱۷ — ۱۳۱۸
۱۹۱	آقای صادق اتحاد
۱۹۲	» اصغر اتفاق
۱۹۳	» علی آریا
۱۹۴	» احمد آلاو
۱۹۵	» قاسم آراد
۱۹۶	» ضیاء‌الدین اشراقی نجف‌آبادی
۱۹۷	» جعفر امیر حمزه
۱۹۸	» قاسم باقری
۱۹۹	» حمید برار
۲۰۰	» عباس بصیری غرب
۲۰۱	» جلال بهی زاد
۲۰۲	» نصرت‌الله بیدل
۲۰۳	» محمدتقی پاك نیا
۲۰۴	آقای علی پزشکی نجف‌آبادی
۲۰۵	» علی‌اصغر پورزند
۲۰۶	» ابوالفضل تقی زاده
۲۰۷	» محمد تسوجی
۲۰۸	» محمدحسین جواهریان
۲۰۹	» محمدعلی جهانیار
۲۰۰	» محمدعلی حفیظی
۲۱۱	» ابوالقاسم حیدریان
۲۱۲	» علی دانشور فرزانگان
۲۱۳	» خداداد داوری
۲۱۴	» منوچهر درگاهی
۲۱۵	» عبدالحی دکتر صفائی
۲۱۶	» کیخسرو راستی
۲۱۷	» نعمت‌الله راستی نجف‌آبادی
۲۱۸	» حسین رحمتیان
۲۱۹	» حسین رحیمزاده
۲۲۰	» حیدر رفیعی طباطبائی
۲۲۱	» علی‌اصغر سعادت
۲۲۲	» یدالله سلطانی عربشاهی
۲۲۳	» محمد باقر سیادت
۲۲۴	» اشراق‌الله سینائی
۲۲۵	» محمود شریف
۲۲۶	» محمد شهابی طبری

توانا بود هر که دانا بود

دانشگاه تهران

دانشکده طب و مدرسه عالی داروسازی و دندانسازی

کتابخانه و انتشارات فنی و زبانی تدوین رسالات دکتری

سوگندنامه

این جانب .... فارغ التحصیل سال .... دانشکده طب و در این هنگام که آیین قانونی دریافت دانشنامه خود را انجام داده و برای پرداختن

به پیشه پزشکی شایستگی یافته ام در این تالار در برابر هیئت قضات رساله دکتری و حضار دیگر بخداوند تبارک و تعالی و قرآن کریم سوگند یاد میکنم

و شرف و وجدان خویش را گواه میگیرم که همواره در پیشه خود براه پرهیزگاری و درستی گام برگیرم و در برابر عزت فن طب سیم و زر و جاه و مقام را خوار

بدارم و بیماران از پا درآمده را دستگیر باشم و راز مریضان را هیچگاه فاش نسازم و بکارهای نادرست مانند افکندن جنین و دادن داروهای کشنده هیچگونه

نپردازم و همواره بکوشم تا آنچه میکنم پسندیده خدا و راستی باشد

اینک با پیمانی استوار زیر این سوگندنامه را بدست خود امضا میکنم و آنرا بنام سند شرافت فنی خویش بدفتر کتابخانه دانشکده طب میسپارم

بتاریخ .... ماه ۱۳

فارغ التحصیلهای دانشکده پزشکی

شماره ترتیب	نام ونام خانوادگی	شماره ترتیب	نام ونام خانوادگی
۲۲۷	آقای علی شهرستانی	۲۴۳	آقای محمود فروزش
۲۲۸	« مهربان شهریاری	۲۴۴	« دینیار فروغی
۲۲۹	« مصطفی شمری تهرانی	۲۴۵	« پرویز فریور
۲۳۰	« جعفر صادق سمیعی	۲۴۶	« ابراهیم فهیمیان
۲۳۱	« محمدناصر صالحی	۲۴۷	« نورالله کهن زاده
۲۳۲	« صادق صبا	۲۴۸	« بیوك لطفی
۲۳۳	« حبیب‌الله صداقت پور	۲۴۹	« محمدحسن مرشد
۲۳۴	« محمود صدریه	۲۵۰	« منوچهر معتمد
۲۳۵	« محمدعلی صدیقی	۲۵۱	« مراد ملکزاده
۲۳۶	« عزیزالله صفائی‌پور	۲۵۲	« ناصر میرامیری
۲۳۷	« محمدحسن صمیمیان	۲۵۳	« اسدالله میرجهانگیر
۲۳۸	« رحیم صیرفی	۲۵۴	« محمد مهینی
۲۳۹	« محمدحسن ضیائی	۲۵۵	« نصرالله نظام
۲۴۰	« ابراهیم عرفانی	۲۵۶	« هبت‌الله نوری
۲۴۱	« مهدی عزمی	۲۵۷	« مهدی هوشمند
۲۴۲	« غلامحسین علیم مروستی	۲۵۸	« عبدالله یغمائی

فارغ التحصیل های رشته داروسازی

تبصره ۱ — دورهٔ مدرسهٔ داروسازی تا سال ۱۳۰۹ سه سال و شرط ورود بمدرسه دارا بودن گواهی نامهٔ سه ساله اول متوسطه بوده است - برای تکمیل اطلاع بجزوه اول VIII کتاب دوم مراجعه شود .

تبصره ۲ — صورت فارغ التحصیلهای رشته داروسازی ازسال ۱۳۰۴ تاسال ۱۳۱۱ ازروی مدارك متفرق جمع آوری شده است .

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل های دارو سازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۳۰٤
۱	آقای حبیب الله احمدی
۲	» علی اکبر محمد رضا
۳	» رمضان دوائی
٤	» عبدالله متین
٥	» نعمت‌الله صابری
٦	» موسی محیی
۷	» لطف‌الله ابراهیمیان
۸	» سعید مودت
۹	» رضا محبوبی
۱۰	» رضا کاظمیان
۱۱	» بقراط طبیبی
۱۲	» ابراهیم سعادت نژاد
۱۳	» هاشم جان بخش
۱٤	» یوسف خورشید
۱٥	» ابوالقاسم صداقت
۱٦	» سیدحسن گوشه
۱۷	» غلامحسین دواچی
۱۸	» محمود نصیری
۱۹	» محمد ملك افضلی
۲۰	» حسین سهراب
۲۱	» سید علی اکبر منزه
	سال ۱۳۰٥
۲۲	آقای شکرالله آقائی
۲۳	» یعقوب مرادیان
۲٤	» سیدعباس ندیم
۲٥	» یوسف خادم صیون
۲٦	» محمد احیاء
۲۷	» رحیم مربی
۲۸	» امیر موسی زاده
۲۹	» بنیامین لوی
۳۰	» میرزا لاله زاری
۳۱	» عبدالله کوثری
۳۲	» حبیب‌الله ابوالحکما
۳۳	» داود روبن
۳٤	» محمود داهی
۳٥	» حسین طهباز
۳٦	» یوسف یوسفاء
۳۷	» شکرالله درویش
۳۸	» ابوالقاسم اسحقیان
	سال ۱۳۰٦
۳۹	آقای حبیب‌الله اسعدی
٤۰	» عباس صیامی
٤۱	» عبدالوهاب حکمت‌آرا

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های داروسازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
٤٢	آقای رضا نحوی	٦٣	آقای ابوالفضل شمیم
٤٣	» محمد نصرالله تبریزی	٦٤	» حسین کیمیائی
٤٤	» ابراهیم حکیمی	٦٥	» لئون میرزایان هاروطیون
٤٥	» محمد دهلوی	٦٦	» رحیم کلیمی
٤٦	» عبدالرحیم صفر	٦٧	» امیر میرکهن
٤٧	» حسین غربی	٦٨	» محمدصادق غفرانیان
٤٨	» اسماعیل میرقلیج یگانی	٦٩	» موسی انور
٤٩	» میرزا آقا نقیمیان	٧٠	» جواد حاذق اعظم
٥٠	» عباس حقیقی	٧١	» یوسف مهرابیان
٥١	» حسن قاضی	٧٢	» موسی برادر
٥٢	» علی اصغر افراسیابی	٧٣	» اسدالله جعفری
٥٣	» اسماعیل حکیمی	٧٤	» نصرالله تیرگری
٥٤	» حاجی کاشانی	٧٥	» رحیم ترمه فروش
٥٥	» احمد اسدی کنی	٧٦	» مسیح الله سپهری قمشه
٥٦	» علی نادری	٧٧	» فخرالدین شهیدی
٥٧	» علی اکبر دوانلو	٧٨	» حبیب الله وثوق همدانی
٥٨	» سلیمان تربتی	٧٩	» مصطفی مافی
	سال ١٣٠٧		سال ١٣٠٨
٥٩	آقای علی‌حکیم هاشمی	٨٠	آقای یعقوب حق‌نظر زاده
٦٠	» شکرالله امین‌زاده	٨١	» ابوالقاسم نوینی
٦١	» موسی کوهنی	٨٢	» علی شریف بیگلی
٦٢	» سیدعلی اکبر اوجاقیان	٨٣	» عزت‌الله منوچهرمازندرانی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای داروسازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۸۴	آقای اسماعیل کوثری همدانی
۸۵	» غلامعباس دواچی
	سال ۱۳۰۹
۸۶	آقای حسینعلی حیاتی
۸۷	» عباس تربتی
۸۸	» کیخسرو نامور
۸۹	» هاشم باشمیان
۹۰	» عبدالله زمانی
۹۱	» محمد درودیان
۹۲	» سید علیمحمد داروئیان یزدی
۹۳	» هدایت‌الله جهانشاهی
۹۴	» میرزا آقا ذهابیان
	سال ۱۳۱۰
۹۵	آقای سرالحق حقیقی
۹۶	» محمد فرزین بیرجندی
۹۷	» عبدالحمید شفائی کرمانی
۹۸	» عبدالرسول زبرجدی
	سال ۱۱-۱۳۱۲
۱	آقای حسین نفیسی
۲	» محمدتقی اطمینان
۳	» محمود شیرزادگان
۴	» حسین مالکی
۵	آقای تقی سلیمانی‌مافی
۶	» علی صانعی
۷	» رحیم قادری‌زاده
	سال ۱۳-۱۳۱۴
۱۰	آقای جهانگیر فرجاد آزاد
۱۱	» اسماعیل حریری اکبری
۱۲	» عیسی نعیمی محصص
۱۳	» محمود نفیسی آذر
۱۴	» علی امیربرقی
۱۵	» علی اروقی
۱۶	» عطاء الله متحدین
۱۷	» عباس قائم‌مقامی
۱۸	» محمد قوامی تبریزی
۱۹	» علی اکبر قندچی
۲۰	» ضیاء الدین طباطبائی
۲۱	» محمود زبرجدی
۲۲	» عباس داروئیان
۲۳	» سید محمد گرامی
۲۴	» عنایت‌الله باخاجیان
۲۵	» نصرت الله پژوهش
	سال ۱۴-۱۳۱۵
۲۶	آقای خانبابا الهی
۲۷	» عزیز بخشی تهرانی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل‌های داروسازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۸	آقای غیاث‌الدین جزایری
۲۹	« موسی عزیزی
۳۰	« علی‌اصغر عزیزی
۳۱	« علی کوکلان
۳۲	« احمد مدنی
۳۳	« زکریا نظریان
۳۴	« حبیب‌الله لاله زاریان
۳۵	« نورالله نوریان
۳۶	« موسی هنانی
۳۷	« عبدالله یوسفی شلمو
	سال ۱۵–۱۳۱۶
۳۸	آقای لاله زاری هله لویا
۳۹	« حسن مهران
۴۰	« اسفندیار سلیمانلو
۴۱	« علی بهره وش
۴۲	« بابازاده
۴۳	« محمد پیرزاده
۴۴	« حسن دواچی متحد
۴۵	« شکرالله داویدی
۴۶	« محمد آدرنگی
۴۷	« لطیف علوی
۴۸	« وهاب علیزاده
۴۹	آقای شلمو ربی
۵۰	« خلیل آدرنگی
۵۱	« حسین فتوحی
۵۲	« ابراهیم محمدرحیم خان
۵۳	« صالح مرادی
۵۴	« مهربان مزدیسنا
۵۵	« داود صنیعی
۵۶	« عدل‌الله باروخیان
۵۷	« ابوالحسن نهاوندی
۵۸	« محمدرضا معینی ضیائی
۵۹	« افلاطون ادیبی کردستانی
۶۰	« جواد تقوی
۶۱	« عباسعلی حمیدی
۶۲	« فخرالدین خوشنویسان
۶۳	« محمود ربانی
۶۴	« کاظم رسولی رشتی
۶۵	« خلیل قره گز
۶۶	« حبیب‌الله خاورانی
۶۷	« محمد یوسف نیاقی
۶۸	« احمد نیکخو
	سال ۱۶–۱۳۱۷
۶۹	آقای میزاآقا بصیری تهرانی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای داروسازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۷۰	آقای امیر بخشی
۷۱	« جهانگیر بخشی
۷۲	« حسن پاك نیا
۷۳	« محمد جواد جنیدی
۷۴	« حسن داروگر
۷۵	« رحمت‌الله دلیجانی
۷۶	« نجات‌الله ذهابیان
۷۷	« محمد رازقی
۷۸	« اکبر رهبری
۷۹	« داود ربی‌ابا
۸۰	« هرمزد سروش کابلی
۸۱	« امیر شریف
۸۲	« عباس شریف رهنمون
۸۳	« یوسف شویز
۸۴	« ابوالقاسم صداقت
۸۵	« عبدالمجید صدوقی همدانی
۸۶	« موشه قدسیان
۸۷	« پرویز کشفیان
۸۸	« حمید کاوکانی
۸۹	« محمدعلی لزرجانی
۹۰	« عبدالله نوریان
۹۱	« مصطفی ناموری
۹۲	« شموئیل نبات ماما
۹۳	« یعقوب نظریان
۹۴	« مهدی نمین
	سال ۱۷-۱۳۱۸
۹۵	آقای نجات‌الله اسماعیل‌شیرازی
۹۶	« نصیر انصاری
۹۷	« افلاطون انوشیروانی
۹۸	« سلمان پاکپور
۹۹	« ابن یمین پرهامی
۱۰۰	« حبیب‌الله ثابتی
۱۰۱	« محمدمهدی جهانشاهی
۱۰۲	« عبدالحسین حیاتی
۱۰۳	« بابائی حکیمیان
۱۰۴	« مراد زرهی
۱۰۵	« محمد سرمدی
۱۰۶	« غلامعلی عبیدی
۱۰۷	« رحمت الله عافیت‌پور
۱۰۸	« اقدس غربی
۱۰۹	« اختر فردوس
۱۱۰	« محمود قندهاری
۱۱۱	« زین‌العابدین قیطانی
۱۱۲	« محمدحسین کیهانی
۱۱۳	« ناصر گروسیان
۱۱۴	« حسین محققی‌یزدی
۱۱۵	« مرتضی مرتضوی
۱۱۶	« مرتضی ملکی
۱۱۷	« محمدعلی ناصحزاده
۱۱۸	« شموئیل نظریان
۱۱۹	« علیرضا نیك‌نژاد
۱۲۰	« ابوالفضل ودودسیدی
۱۲۱	« عزیزالله وثوق
۱۲۲	« حبیب‌الله وثوقی‌طهرانی

دانشگاه تهران

فارغ‌التحصیل‌های دندانسازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	سال ۱۴ ـ ۱۳۱۳	۲۰	آقای صادق افتخار
۱	آقای فضل‌الله حشمتی‌نقدائی	۲۱	« سیدصادق تقوی
۲	« خلیل فرهنگ‌زاده	۲۲	« اسفندیار طباطبائی دیبا
۳	« مصطفی ادیب	۲۳	« هوسپیان رضائی
۴	« سیامك آق‌اولی	۲۴	عبدالرزاق سجادی
۵	« اصغر میرشب	۲۵	« عبدالحمید شیخ
۶	« احمدعلی ممتاز	۲۶	« دانیال عارفیان
۷	« اصغر همایونفر	۲۷	« علی عطاری
۸	« مهدی ورقا	۲۸	« حشمت‌الله فرهومند
۹	« اسدالله طباطبائی‌وکیلی	۲۹	« نصرت‌الله بهتاش
	سال ۱۵ – ۱۳۱۴	۳۰	« عبدالغنی گوران
۱۰	آقای اصغر اشرفی	۳۱	« هاشم کاظمی‌ایرانی
۱۱	« اسحق امیرجانی	۳۲	« محمد مستوفی
۱۲	« عباسقلی بیانی	۳۳	« علی‌اکبر مصطفی‌رجائی
۱۳	« عبدالله جاوید	۳۴	« محمدباقر مهجانی
۱۴	« محمد دهخوارقانی	۳۵	« رضا مهران
۱۵	« وارطان سرکیسیان	۳۶	بانومریم میرهادی
۱۶	« عبدالرحمن فرزان	۳۷	آقای‌حسین مدنی‌لاریجانی
۱۷	« حسین فهیم	۳۸	« منصور همایون
۱۸	« محمد مستوفی		سال ۱۷ – ۱۳۱۶
		۳۹	آقای احمد احیاء
	سال۱۶ – ۱۳۱۵	۴۰	بانوطوطی اصغرزاده
۱۹	آقای عنایت‌الله افتخار	۴۱	آقای انیك دراستپانیان

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل‌های داروسازی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام ونام خانوادگی
۴۲	خانم قدس آفاق‌عدل‌طباطبائی		سال ۱۸-۱۳۱۷
۴۳	آقای فریدون فیروزان	۴۹	خانم شوکت ارانی
۴۴	« جعفر قدس	۵۰	« بهینه پارسیانی
۴۵	« فخرالدین موسوی	۵۱	« فخرالملوك زمانزاده
۴۶	« علی اکبر میرجهانگیر	۵۲	« آذر نوش صنیع‌همایون
۴۷	« ضیاء نهورای	۵۳	آقای حسن عادل
۴۸	« غلامعلی موثقی	۵۴	خانم افسر فردوس
		۵۵	« لعل فیروزگر
		۵۶	« ایراندخت مجیدی‌آهی

فارغ‌التحصیلهای دانشکده معقول و منقول

شماره	نام	شماره	نام
	رشته معقول سال ۱۳۱۴		۱۳۱۶
۱	آقای کمال نور بخش دهکردی	۱۰	آقای علی محمد جولستانی
۲	« عبدالحسین امین‌عراقی	۱۱	« جواد اصولی
۳	« مجتبی غروی	۱۲	« محمد علی مجتهد
۴	« محمد باقر مولوی عربشاهی	۱۳	« عباس راسخی نجفی
۵	« محمد سالکی		۱۳۱۷
	۱۳۱۵	۱۴	آقای جواد توفیقی اشکوری
۶	آقای محمد تقی نوری رضوی	۱۵	« محمد علی عسکری لنگرودی
۷	« محمد علی سید حسنی	۱۶	« محمد جعفر واجد
۸	« محمد علی تقوی	۱۷	« مرتضی میر فخرائی
۹	« محمد باقر فنائی	۱۸	« تقی علاءالدین طالقانی

وزارت معارف

دانشگاه تهران

دانشکده علوم معقول و منقول

نظر بمادهٔ هجدهم قانون اساسی معارف مصوب نهم حوت ماه هزار و دویست و نود شمسی

نظر بقانون تاسیس دانشگاه مصوب هشتم خرداد ماه هزار و سیصد و سیزده شمسی

نظر باساسنامهٔ دانشکدهٔ علوم معقول و منقول

چون آقای .... دارای شناسنامهٔ شماره .... از عهدهٔ

امتحانات نهائی رشتهٔ .... بر آمده بموجب این دانشنامه درجهٔ لیسانس در علوم ....

بمشار الیه داده میشود که از مزایای قانونی آن بهره مند گردد

رئیس دانشکده   رئیس دانشگاه   وزیر معارف

(نمونه دانشنامه لیسانس دانشکده معقول و منقول)

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیل های دانشکده معقول ومنقول

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
١٩	آقای علی فقیهی قزوینی
٢٠	« محمد فضل صالحی
	١٣١٨
٢١	آقای سلطانحسین تابنده
٢٢	« اسمعیل مرتضوی برازجانی
٢٣	« زین‌العابدین کاظمی
٢٤	« حسین فصیحی لاهرودی
٢٥	« عبدالعظیم وحدت
٢٩	« عبدالحسین عصفور بحرینی
٢٧	« سید محمد توحیدی عموقین
٢٨	« ابراهیم صدر طهوری
٢٩	« محمد حسین ضیائی بیکدلی
٣٠	« سیف‌الدین امامی آل آقا
٣١	« عبدالحسین جاودان
٣٢	« جعفر فیض مهدوی
	رشته منقول ـ سال ١٣١٤
١	آقای محمد تقی حجةالاسلامی قمی
٢	« محمد باقرشریف زاده گلپایگانی
٣	« علی شهید زاده گودرزی
٤	« محمد زنده نام (واعظی)
٥	« علی اکبر حاج سید جوادی
٦	« محمد نجفی شریعت زاده
٧	آقای صدرالدین مهدوی
٨	« میر محمد علی نیاگوئی
٩	« عبدالله ثقةالاسلامی
١٠	« محمد حسن صالحی
١١	« اسمعیل پور قاسمی
١٢	« علی اکبر شهابی خراسانی
	١٣١٥
١٣	آقای محمدعلی اردشیر روحانی
١٤	« محمد شفیعی تهرانی
١٥	« محمدرضا حسینی الهاشمی
١٦	« مصطفی تقوی
١٧	« محمد اشرف محمدی
١٨	« غلامحسین سیاه پوش
١٩	« عبدالغفار بیلدی
٢٠	« علی اصغر نیری زوارهٔ
٢١	« مرتضی توسلیان
٢٢	« عبدالله مشایخی کرهرودی
٢٣	« شمس‌الدین متاجی کجوری
٢٤	« محمد علی ربانی رانکوهی
٢٥	« محمد باقر انصاری
	١٣١٦
٢٦	آقای جعفر نجفی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیل های دانشکدهٔ معقول ومنقول

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲۷	آقای کاظم احمدی نور بخش
۲۸	« محمد باقر موسوی قمصری
۲۹	« رضا فقیه زاده
۳۰	« کاظم وفائی
۳۱	« شمس عالمی
۳۲	« عابدین جلیلی
۳۳	« محمد مهدی محقق رازانی
۳۴	« محمد محمدی امیری
۳۵	« علی اکبر محققی
۳۶	« جواد عظیمی
۳۷	« محمد فضلی صالحی
۳۸	« اسمعیل معینی
۳۹	« فخرالدین رضوی
۴۰	« علی وجدانی
۴۱	« باقر کاظمی ویسری
۴۲	« مجتبی طاهری
۴۳	« ابراهیم سلیمی خلیق
۴۴	« جلال محدث
	۱۳۱۷
۴۵	آقای امین دیزجی
۴۶	« حسن فضائلی
۴۷	« محمد علی ریاضی یزدی
۴۸	« عطاءالله اشراقی فرادینه
۴۹	آقای عبدالحسین ترویج اسلامی
	۱۳۱۸
۵۰	آقای محمد علی اشتغالی
۵۱	« محمد باقر هاشمی بایکی
۵۲	« عبدالصاحب صفائی
۵۳	« جمال تجمع
۵۴	« حسین یوسفی
۵۵	« زین‌الدین کیائی نژاد
۵۶	« محمد مهدوی
۵۷	« لطیف توحیدی
۵۸	« مهدی صدر عاملی
۵۹	« علی اکبر حسینی
۶۰	« محمد حسین خلفی شیرازی
۶۱	« محمد شاهنده
۶۲	« احمد کنائی
۶۳	« هادی مدرسی زاده
۶۴	« احمد عبد منافی
۶۵	« جلال اولیائی
	رشته ادبیات — سال ۱۳۱۴
۱	آقای محمد تقی خمسه کجوری
۲	« ابوطالب کیوان لاریجانی
۳	« محمد یزدی احمد آبادی
۴	« مهدی داودی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشکدهٔ معقول و منقول

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	١٣١٥
٥	آقای محمد حسین مشایخ فریدن
٦	« حسن فیروز آبادی
٧	« حسین امامی رودسری
	١٣١٦
٨	آقای محمد محمدی
٩	« جوادمجتهدسعیدیفیروزآبادی
١٠	« جلال وحیدی لنگرودی
١١	« محمد کریم فرهنك جهرمی
١٢	« ابوالقاسم مجتهدی
١٣	« سلیمان روحانی
١٤	« عبدالصمد خلعت بری کمالی
١٥	« رضا صمصام ذاکرین
١٦	« ابوالفتح واسعی
١٧	« حسن تقوائی تدین
١٨	« سیف‌الدین مقامی
١٩	« حسن احمدی کیك جانی
٢٠	« محمد رضا انصار
٢١	« ناصر قلی رفیعا
	١٣١٧
٢٢	آقای محمد علی ادیب لاریجانی
٢٣	« محسن محمدی
٢٤	« علی ستار زاده
٢٥	« محمد علی فرهنك اردکانی
٢٦	« محمد دامغانی
٢٧	« محمد صدر هاشمی
٢٨	« قاسم تویسرکانی
٢٩	« پرویز صدیقی
٣٠	« محمد حسن شریف درخشی
	١٣١٨
٣١	آقای عطاءالله امیر جمشیدی
٣٢	« محمد هاشم مشایخ فریدنی
٣٣	« هدایت‌الله حکیم الهی فریدنی
٣٤	« عبدالحمید شیرازی
٣٥	« علی شیخ‌الاسلام
٣٦	« محمد جواد مشکور
٣٧	« محمود طوسی اردکان
٣٨	« ابوالقاسم قاضی زاده رودمیانه
٣٩	« احمد حسنیان
٤٠	« محمد ساغری

وزارت فرهنگ

دانشگاه تهران

دانشکده فنی

[illegible]

محل الصاق عکس

نظر بماده بیست و سوم قانون اساسی فرهنگ مصوب نهم جوزای هزار و دویست و نود خورشیدی

نظر بقانون تاسیس دانشگاه مصوب هشتم خرداد هزار و سیصد و سیزده

نظر باساسنامه و مقررات دانشکده فنی .... و نظر بتصدیق هیئت ممتحنه .... مورخ ۱۳۱

چون آقای .... دانشجوی دانشکده فنی دارای شناسنامه شماره .... صادر از ...... که در تاریخ ...... در ...... تولد یافته در ......

ماه ...... ۱۳ با معدل کل ...... از عهده امتحانات رشته مهندسی ...... برآمده و شایسته دریافت پایه مهندسی شناخته شده است بموجب این دانشنامه

باو پایه مهندسی در رشته .... داده میشود که از مزایای قانونی آن بهره‌مند گردد

شماره ثبت ....

تاریخ ثبت .... ماه ۱۳۱

رئیس دانشکده فنی

رئیس دانشگاه تهران

وزیر فرهنگ

(نمونه دانشنامه دانشکده فنی)

فارغ‌التحصیلهای ۱۹-۱۳۱۸

دانشکدهٔ فنی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	رشته راه و ساختمان
۱	آقای سعید هدایت
۲	« حسن مولوی
۳	« علی شریف زاده
٤	« حسن پزشکی
٥	« حسن کلاشی
٦	« علی‌اکبر کبیریان
۷	« علی مکنون
۸	« علی مهروز
۹	« یوسف مستوفی
۱۰	« خلیل خوئی
۱۱	« حسام‌الدین جیلانی
۱۲	« علیقلی سرآمد
۱۳	« علی‌محمد کشاورز
۱٤	« حسن هادوی
۱٥	« جواد برادران‌جوادی
۱٦	« محمدباقر نویدی کسمائی
	رشته معدن
۱۷	آقای ابوالقاسم میرافضلی
۱۸	« علی‌اکبر سبحانی
۱۹	آقای اسمعیل محمدی
۲۰	« محمدعلی محمدیان
۲۱	« احمد زرین قلم
۲۲	« جعفر اسمعیل‌زاده
۲۳	« اصغر روائی
۲٤	« ناصر غفاری مقدم
۲٥	« جواد گل نراقی
۲٦	« کریم مرندیان
	رشته مکانیک
۲۷	آقای نادر ریشار
۲۸	« علی صلح جو
۲۹	« ابوالقاسم فروزبخش
۳۰	« عباسقلی میرریاحی
۳۱	« حسین سمیعی
۳۲	« محمد مهدی کلیشادی
	رشته برق
۳۳	آقای حبیب افروزیان
۳٤	« رضا رزم آراء
۳٥	« هرمز مسعود محمود

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای دانشکده پزشکی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	دانشکده پزشکی (۱۹-۱۳۱۸)	۲۳	« جعفر جهانشاهی
۱	آقای جواد احمدی نائینی	۲۴	« مهدی حاکمی
۲	« ناصر اخترزاد	۲۵	« احمد حبیب الله زاده
۳	« احمد ارجمند	۲۶	« یحیی دیلمی عضدی
٤	« کمال الدین آرتین	۲۷	« محمدرضا دهدشتی
٥	« سلیمان آزما	۲۸	« محمود دادگر
٦	« بیوك آزمون	۲۹	« اسحق رازبان
۷	« یوسف اسدیان	۳۰	آقای رحیم رئیس دهکردی
۸	« مرتضی امامی	۳۱	« مهدی رشتی
۹	« امرالله امانپور	۳۲	« محمدتقی رفیع زاده اردبیلی
۱۰	« ابوتراب امین‌الاشرفی	۳۳	« محمود رکنی
۱۱	« انوشیروان انوشیروانی	۳٤	« حبیب‌الله رهبان
۱۲	« حسن ایرانشهر	۳٥	« لطف‌الله ریاحی دهکردی
۱۳	« هاشم بدیع زاده	۳٦	« ناصر زندی حقیقی
۱٤	« انوشیروان بیدل	۳۷	« عنایت الله سلیم
۱٥	« محمد جواد بیرجندی	۳۸	« مهدی سمندری
۱٦	« منصور پرتوی	۳۹	« عیسی سنك
۱۷	« احمد پرتو شیرازی	٤۰	« احمد شاکرین
۱۸	« تقی پژوهی	٤۱	« مرتضی شریفی
۱۹	« حمزه ثمربخش	٤۲	« فتحعلی شمس
۲۰	« عباس جراحی	٤۳	« محسن صالحی حادکانی‌فریدن
۲۱	« نظام الدین جزائری	٤٤	« ابوالقاسم صحت
۲۲	« ابراهیم جفرودی	٤٥	« اکبر صفی‌زاده

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشکدهٔ پزشکی (۱۹-۱۳۱۸)

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۴۶	آقای احمد ضیاء ابراهیمی
۴۷	« رحیم طباطبائی
۴۸	« ذبیح الله طبیب زاده
۴۹	« جلال عصار
۵۰	« ولی‌الله علائی
۵۱	« محمدعلی غربی
۵۲	« سید محمد فتاح
۵۳	« مرتضی فرزان
۵۴	« مرتضی‌قلی نارسانی مالکی
۵۵	« حسین قائنی
۵۶	« علی قریب
۵۷	« محمدتقی کیا
۵۸	« محمد کوثر
۵۹	« تقی گوهری
۶۰	« ناصر گیتی
۶۱	« محمدرضا گیلانی
۶۲	« حسن مافی
۶۳	« ابوالفتح مالك
۶۴	« احمد مثقالی
۶۵	« احمد محیب
۶۶	« حسن مساوات
۶۷	« محمدباقر مشایخی‌تهرانی
۶۸	« شکرالله مطلوبیان
۶۹	آقای حسین مظاهری
۷۰	« حسین ضیاء الدین معرفت
۷۱	« ولی‌الله معظمی
۷۲	« محمد مؤتمن سیاهنگری
۷۳	« حسن نصیری طوسی
۷۴	« غلامرضا نظری
۷۵	« رضا نقابت
۷۶	« احمد نوابی
۷۷	« مهدی نونژاد
۷۸	« حسین وجدانی
۷۹	« حسن وزیری
۸۰	« عنایت‌الله هدایتی
۸۱	« دینیار یادگار
۸۲	« محمد یاوری
۸۳	« مرتضی تدین (۱)
۸۴	« فضل‌الله ناصرمعدلی

(۱) آقایان تدین و ناصر معدلی پس از تعطیل تابستان قبول شده اند .

دانشگاه تهران

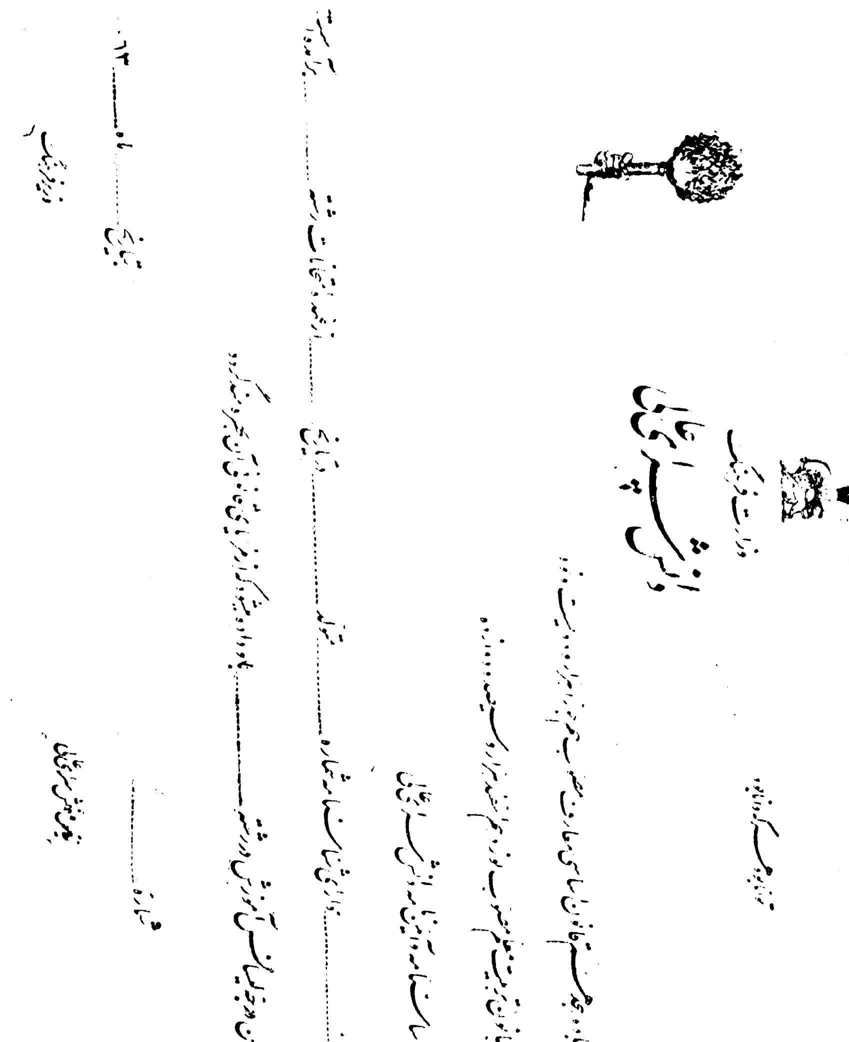
فارغ التحصیلهای رشته دندانسازی و داروسازی (۱۹-۱۳۱۸)

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	دکتری دندانسازی
۱	آقای مصطفی ادیب
۲	بانو شوکت ارانی
۳	« ایلیك دراستپانیان
٤	آقای اصغر اشرفی
۵	بانو طوطی اصغرزاده اردوبادی
٦	آقای صادق افتخار
۷	« عنایت «
۸	آقای عباسقلی ایمانی
۹	بانو بهیه پارسیاقی
۱۰	آقای حبیب‌الله ستار
۱۱	بانو قمرالملوك زمان زاده
۱۲	آقای وارطان سرکیسیان
۱۳	« غلامحسین بهرامیان
۱٤	« عبدالحمید شیخ
۱۵	« شهریار سلامت
۱٦	« اسفندیار طباطبائی
۱۷	« حسن عادل
۱۸	بانوقدس آفاق عدل طباطبائی
۱۹	آقای علی عطری
۲۰	بانو افسر فردوسی
۲۱	آقای خلیل فرهنك آزاد
۲۲	آقای حشمت‌الله فرهومند
۲۳	« هاشم کاظم ایرانی
۲٤	« رحمن کیوانی
۲۵	« محمد مستوفی
۲٦	« محمد «
۲۷	« محمدباقر مهجانی
۲۸	بانومریم میرهادی
۲۹	آقای علی‌اکبر میرجهانگیر
۳۰	« مهدی ورقا
۳۱	« آشوط هارطونیان
۳۲	« گاگیك «
	دندانساز
۳۳	آقای حبیب کلیمی برال
۳٤	« محمد کلانتری
	دکتری داروسازی
۱	آقای افلاطون ادبی کردستانی
۲	« محمدتقی اطمینان
۳	« افلاطون انوشیروانی
٤	« جهانگیر بخش‌تارزن
۵	« حبیب الله ثابتی
٦	« محمدجواد حسیدی

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ‌التحصیلهای داروسازی (۱۹-۱۳۱۸)

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۷	آقای رحمت‌الله دلیجانی
۸	« عنایت‌الله رضوان‌مجرد
۹	« تقی سلیمانی مافی
۱۰	« محمود شیرزادگان
۱۱	« امیر شریف
۱۳	« علی صایقی
۱۳	« رحمت‌الله عافیت پور
۱٤	« موسی عزیزی
۱۵	بانو اقدس غربی
۱٦	بانو اختر فردوس
۱۷	آقای رحیم قادری نژاد
۱۸	« خلیل قره‌گز
۱۹	« محمود قندهاری
۲۰	« محمد قوامی تبریزی
۲۱	« پرویز کشفیان
۲۲	« عبدالله لوریان
۲۳	« نورالله لوریان
۲٤	« مهربان مزدستیان
۲۵	« حسین نفیسی
۲٦	« حبیب‌الله وثوقی همدانی
	داروساز
۲۷	آقای علی‌اصغر افراسیاب
۲۸	« محسن امید
۲۹	« عبدالحسین اسلامی‌حسینی
۳۰	« جلال بدخشان
۳۱	« سیف‌الله جاوید
۳۲	« محمد داروئیان
۳۳	« سلیمان داودی
۳٤	« هوشنگ روشن‌آبادی
۳۵	« نجفقلی رمضانی یمین
۳٦	« ژرژ رفیم
۳۷	« حسن سعید اردکانی
۳۸	« منصور شیرزادکان
۳۹	« داود شفائی
٤۰	« منوچهر طراز
٤۱	« حسین نیلی
٤۲	« مرتضی‌قلی استوار
٤۳	« جلال حجت
٤٤	« محمد سیف

توانا بود هر که دانا بود

وزارت فرهنگ

دانشسرای عالی

نظر بماده هجدهم قانون اساسی معارف مصوب نهم جوزا هزار و دویست و نود

نظر بقانون تربیت معلم مصوب نوزدهم اسفند هزار و سیصد و دوازده

نظر باساسنامه و آیین نامه دانشسرای عالی

چون ...... دارای شناسنامه شماره ...... متولد ...... در تاریخ ...... از عهده امتحانات رشته ...... برآمده است

بنابراین درجه لیسانس آموزش در رشته ...... باو داده میشود که از مزایای قانونی آن بهره‌مند گردد

شماره ......

تاریخ ...... ماه ۱۳

رئیس دانشسرای عالی

وزیر فرهنگ

نمونه دانشنامه دانشسرایعالی

فارغ التحصیلهای دانشسرایعالی (۱۹-۱۳۱۸)

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	دانشسرایعالی ـ رشته ادبیات فارسی
۱	آقای ابراهیم جوانشیرخوئی
۲	« مصطفی بی‌آزار
۳	« محمد زوار
٤	بانو فریده مرتضوی
٥	آقای یوسف وخشورزاده
٦	« محمد نجفی
۷	بانو کوکب صفاری
۸	آقای صدرالدین دستغیب
۹	بانو سعادت میر
	رشته علوم طبیعی
۱۰	بانو مهرانگیز افضل
۱۱	آقای صادق مبین
۱۲	بانو ضیاء جاوید
۱۳	تقی ثابتی اشرف
۱٤	آقای حسین وکیلی تهامی
	رشته تاریخ وجغرافیا
۱٥	« ابوالقاسم قبله
۱٦	« آقای کاظم مزینی
	رشته فلسفه و علوم تربیتی
۱۷	بانو ماهدخت مجیدی آهی
۱۸	آقای مرتضی صمصامی حسینی
۱۹	« اسدالله رکنی فرد
۲۰	« علی‌اصغر فیاضی
۲۱	« فضل‌الله بشارت
۲۲	« ابوجعفر امامی
۲۳	« عبدالله تبریزی
۲٤	« اسمعیل میهن‌کیش
۲٥	« نصرت‌الله حاجی‌عظیمی
۲٦	« مهدی مؤید
۲۷	« پوران هنجنی
	رشته باستان شناسی
۲۸	« محمود تفضلی
۲۹	« حبیب‌الله صمدی
۳۰	بانوطاهره تقی‌زاده
	رشته زبان خارجه
۳۱	آقای محمدمهدی هاشمی‌عطار
۳۲	بانو افسر شکوریان
۳۳	آقای محمد دهکان
۳٤	« علی اکبر عظیما
۳٥	بانو ملیحه عبدالحی
۳٦	« رفعت کلهرپور

وزارت معارف

دانشگاه تهران

دانشکده علوم

توانا بود هر که دانا بود

محل الصاق عکس

نظر به قانون اساسی دانشگاه مصوب هشتم خرداد ۱۳۱۳

نظر به اساسنامه و مقررات دانشکده علوم مصوب شورای دانشگاه تهران

چون   که در تاریخ   ۱۲ در   متولد شده از دانشکده علوم دارای شهادتنامه های ذیل شده :

لذا درجه لیسانس   باو داده میشود که از مزایای قانونی آن بهره‌مند گردد

شماره   تهران   بتاریخ   ماه   ۱۳۱

رئیس دانشکده علوم   رئیس دانشگاه تهران   وزیر معارف

نمونه دانشنامه دانشکده علوم

متمم راهنمای دانشگاه

فارغ التحصیلهای دانشسرایعالی (بعداز تعطیل ۱۳۱۹)

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	رشته ریاضیات
۱	آقای صادق دهپور
۲	« اسمعیل اعتمادی
۳	« هدایت‌الله موسوی
٤	« محمدقلی جوانشیر خوئی
٥	« باقر پیرنیا
٦	بانو مهپاره ممقانی
	رشته طبیعیات
۱	آقای محمود کریمی اردکانی
۲	بانو آزرمیدخت ژنند
	رشته فیزیك و شیمی
۱	آقای محمد وکیل‌زاده
۲	بانو فخری ناظمی
۳	آقای کاظم سادات افجه
٤	« جواد فرشچی
٥	« تقی حجت
٦	خانم زرین بانو کاظمی
۷	آقای جاوید فیوضات
۸	« کاظم تدین
	رشته باستان‌شناسی
۱	بانو شمسی بیات
۲	آقای منوچهر محمودی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	رشته تاریخ و جغرافیا
۱	آقای محمود خاتمی
۲	« احمد مزینی
۳	« عباس بهمن
٤	« مسعود طلائی
٥	بانو توران پایور
٦	« هما لطفی لاریجانی
۷	آقای نجفقلی راستی
۸	« احمد نوربخش
	رشته ادبیات فارسی
۱	آقای محمد ملماسی
۲	بانو قمر هومن
۳	« عزت بیدل
٤	آقای ابوالحسن احتشامی
٥	« هاشم مشایخ فریدن
٦	« محمدرضی ویشکائی
۷	بانو سیمین دانشور
۸	آقای سهراب دوستدار
۹	« محمود خرسند
۱۰	بانو محترم لطفی لاریجانی
	رشته فلسفه و علوم تربیتی
۱	آقای محمود صناعی عراقی

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای دانشسرایعالی (بعداز تعطیل ۱۳۱۹)

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۲	آقای مصطفی گلستانه	۱۱	آقای محمود بدیع
۳	« محمود ذکائی	۱۲	بانو فروغ حکمت
٤	« محمود صرافی	۱۳	آقای مهدی روشن‌ضمیر
٥	« محسن معینی	۱٤	بانو افسر رام
٦	بانو مرضیه لطفی لاریجانی	۱٥	« نوری رام
۷	« توران فرهوشی	۱٦	آقای احمد شهیدی
۸	آقای اکبر فارسی	۱۷	بانو خدیجه عبائیان
۹	خانم خانمها افشار	۱۸	آقای میر اشرف مشیری
	رشته زبان خارجه	۱۹	« اسمعیل یمنی
۱	آقای احمد روستائیان	۲۰	« علی اکبر خاکباز
۲	« مهدی مفتاح	۲۱	« رضا کوچه مشکی
۳	« کاظم معصومخانی	۲۲	« طاطاوسیان میناسیان (۱)
٤	« رضاقلی عقیلی	۲۳	« مسعود ارشادی
٥	« علی بازرگان	۲٤	« حسن گریست
٦	« عزت‌الله شادان	۲٥	« حسن صدر
۷	« کاظم آل ابراهیم	۲٦	« زین‌العابدین موتمن
۸	« امیر گودرزنیا	۲۷	« تقی مرتضوی
۹	بانو هما شرقی	۲۸	« غفور آلیا
۱۰	آقای محمود بیجارچی	۲۹	« ایوب ادیریم
		۳۰	« محمود صناعی عراقی

(۱) نه نفراخیر (از ۲۲ تا ۳۰) که ازدانشجویان کالج البرز تهران بوده‌اند بموجب تصمیم شورای دانشگاه مورخ ۱٦- اسفند ۱۳۱٥ حق شرکت درامتحان لیسانس دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی را یافته و در این امتحان پذیرفته شده اند .

فارغ‌التحصیلهای دانشکده معقول و منقول و دانشکده حقوق

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	رشته منقول
۱	آقای علیمحمد آقا حسینی
۲	« میرمسیح جمارانی
۳	« ابوالفضل سجادی
٤	« علی سعیدی تهرانی
۵	« محمدصادق شکور
٦	« شمس‌الدین عسکری
۷	« احمد فرقانی
۸	« حسین کاتب امینی
۹	« علی‌اصغر کشاورزی
۱۰	« حبیب‌الله محمدزاده حجازی
۱۱	« محمد محمدی کمار علیا
۱۲	« محمد معزی
۱۳	« محمد حسین مسجدجامعی
۱٤	« جواد موسوی خلخالی
۱۵	« یعقوب موسوی گاوکانی
۱٦	« محمد موسوی مهریاری
۱۷	« یوسفعلی شکیبی شیشوان
۱۸	« حسین مهدوی شهری
۱۹	« جعفر سید یاسینی
۲۰	« محمدحسین خوین

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	رشته معقول
۱	آقای محمد یزدانی اردکانی
۲	« احمد خوشنویس
۳	« ضیاء الدین مشرقی
	رشته ادبیات
۱	آقای مسیح آزاد جهرمی
۲	« علی المعی‌نژاد
۳	« عبدالحسین تقوی شیخ
٤	« علی‌اکبر حکیمی‌زادپناه صحی
۵	« حسن سعید تهرانی
٦	« علیرضا صدرلاهیجانی
۷	« علی اصغر فقیهی
۸	« مهدی قدسی
۹	« اسمعیل مزارعی
۱۰	« احمد ناظری موسوی
۱۱	« ابومحمد عاملی
۱۲	« حسین طاهری رستی

دانشکده حقوق

قسمت قضائی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
۱	آقای محمدتقی کارکیا

دانشگاه تهران

فارغ التحصیلهای دانشکده حقوق – قسمت اقتصادی

شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی	شماره ترتیب	نام و نام خانوادگی
	قسمت اقتصادی	۵	آقای ناصرقلی ذوالفقاری
۱	آقای محمد برادران شرکاء	۶	« موسی علائی
۲	« منوچهر جلایر	۷	« مسعود فروغی
۳	« عباس حریرفروش	۸	« محمد فیضی زاده
۴	« عبدالمطلب خرسند	۹	« مصطفی میرفخرائی

واژه های علمی که در فرهنگستان ایران پذیرفته شده و در راهنمای دانشگاه بکار رفته است

آئین دادرسی - اصول محاکمات (د)

آئین‌نامه - نظامنامه

آبدان - مثانه Vessie (پ)

آبدانك - مثانه کوچك Vésicule

آبدزدك - زراقه Seringue (پ)

آب‌رُفت - Alluvion ته نشست آب رودخانه (ز)

آبریز - Versant سراز یریهائی که آب آنها برودی میرسد (ز)

آبفشان - Geyser سوراخهائی که آب گرم از آنها بیرون رانده می شود (ز)

آبکش- لوله هائی در گیاه که دارای سوراخهای ذره بینی بسیار و در میان آنها صفحه هائی مانند غربال است Liber (ط)

آبگیر- تمام پهنه‌ای که آب آن بیك رودمیریزد Bassin de réception (ز)

آتش‌زنه- سنك چخماق Silex (ز)

آخال - فضولات Déchet (پ)

آذرسنج - پیرومتر Pyromètre (ف)

آرام‌ده- مسکن Calmant (پ)

آرامش - سکون Repos (ف)

آرواره - فك Mâchoire (پ)

آزمایش- تجربه Expérience

آزمون - امتحان Essai .

آسایشگاه - اینکلمه بجای ساناتوریوم Sanatorium فرانسه پذیرفته‌شده و آن جائی‌است که بیماران وناتوانان رادرآن‌نگاهداری‌میکنند تابهبودی‌یابند

آشکوب - هر مرتبه از خانه را گویند که بعربی (طبقه) نامیده میشود ۲- در زمین شناسی بجای Etage یعنی هریك ازطبقات زمین پذیرفته شده .

آغازیان - Protistes موجودات تك یاخته (ط)

آغشتن - آلودن جسمی به مایعی - Impregner (ف)

آگنه - Bourrelet برجستگی کوچك درساقه یا ریشهٔ گیاه (گ)

آلودگی - Souillure (پ)

آلودن - Souiller (پ)

آلوده - Souillé (پ)

آمار - احصائیه Statistique

آمپرسنج-آمپرمتر Ampermètre(ف)

آموزش - آموزگاری ، آموختن - کلمه‌هائی‌است که بجای(تعلیم) میتوان بکار برد .

دانشگاه تهران

آموزش وپرورش - تعلیم و تربیت

آموزشگاه - مدرسه بمعنی اعم که شامل هریك از بنگاههای علمی رسمی و غیررسمی خواهد شد .

آمیزه - اختلاط وامتزاج Mélange (ح)

آورتا - امالشرائین Aorte (پ)

آوَند - وعاء که بفرانسه Vaisseau نامیده میشود (ک) (پ)

آوندی - وعائی Vasculaire (ک)

آهکی - بجای کلسی و Calcaire پذیرفته شده است (ز)

ارّاده - بجای Train d' atterissage پذیرفته شده وآن قسمت زیرین هواپیما میباشد که چرخها بآن پیوسته وهنگام فرود آمدن هوا پیما نخست بروی زمین قرار میگیرد .

اَرز - سندهای تجارتی که ارزش آنها به پولهای بیگانه معین شده ـ اسعار Devises (ب)

ارزش - اعتبار یك سند یامتاع ـ پولی که درسند نوشته شده Valeur (ب)

آرش - نام فارسی (ساعد) وآن از سرانگشت تا آرنج است .

اِژدَر - در افسانه های قدیم نام مار بسیار بزرگی بوده که ازدهانش آتش بیرون میریخته این کلمه بجای ترپیل Torpille اختیار شده وآن یکی ازوسائل جنك است که برای شکستن وغرق کردن کشتیهای دشمن بکارمیرود

اُستان - یکی از ده ناحیه بزرك کشور ایران است که هریك از آنها بچند شهرستان تقسیم میشود .

اُستاندار - کسی است که کارهای استان یعنی یکی از ده ناحیهٔ بزرك کشور را انجام میدهد .

استخوان - عظم Os

استخوان شناسی - معرفة العظام . Ostéologie

استوار کردن- ابرام ـ تأیید ـ تنفیذ(د)

استوارنامه - حکمی است که ازطرف رؤسای کشورها بهکنسولها و مأمور های سیاسی داده میشود تا اعتبارآنها را نزد رؤسای کشور های بیگانه استوارسازد وپیشتر اعتبارنامهٔ سیاسی گفته میشد .

اعتبار - اعتمادی که ازطرف بانك یا شخصی بشخص دیگری میشود و تا حد معینی بآنشخص اجازه میدهندکه ازسرمایهٔ بانك استفاده کند مثال : اعتبار من در بانك صد هزار ریال است . (ب)

اعتبارنامه - ۱ - دراصطلاح بانکی نوشتهای را گویند که بانك بیکی از مشتریان خود میدهد تااعتبار اورا در پیش یکی ازکارگزاران یانمایندگان خود معین کند .

۲- نوشتهای است که ازطرف بانکی بشخص داده شده و اعتبار آنشخص را

واژه های علمی

معین میکند و آنشخص بهر بانکی که طرف حساب بانك اول است برود میتواند برابر آن مبلغ دریافت دارد و مبلغ دریافت شده درپشت آنورقه نوشته میشود ، (ب)

افروزش – اشتعال allumage (ف)

افزارمند – (از افزارومند) کسیکه کار هائی را بوسیلهٔ افزار و آلات انجام میدهد بجای لفظ فرانسه - Artisan اختیار شده (ش)

افزایش – جمع addition (ح)

افزودن – جمع کردن

افکنه = ته نشست سیل که دردهانهٔ آبراهه می نشیند Dejection (ز)

اندازه – مقدار Mesure (ح)

اندام – این کلمه برای عضو بدن انتخاب شده ودرکتابهای طب‌قدیمی فارسی همیشه باین معنی بکاررفته‌است ولی نمیتوان آنرا در غیر عضو بدن استعمال نمود .

اندرونه – احشاء Viscères (پ)

اندرونه شناسی – معرفة الاحشاء - Splanchnologie (پ)

اندوخته – پولی است که در شرکتها و بانکها برای احتیاط ذخیره میشود اینکلمه بجای Réserve اختیارشده است پیشتر Epargne و Réserve هر دو را ذخیره میگفتند فرهنگستان مقرر داشته است اولی پس‌انداز و دومی اندوخته نامیده شود (ب)

اندیشه – فکر Pensée

انگل – طفیلی Parasite (پ)

انگل شناس – طفیلی شناس - Parasitologiste (پ)

انگل شناسی – طفیلی شناسی - Parasitologie (پ)

انگلی – طفیلی‌شدن Parasitisme (پ)

آبخیز - زمین یا مکانی‌که از آن آب بیرون میاید Aquifère (ز)

آبگونه – مایع - liquide - جسمی‌که ذرات آن برروی یکدیگر لغزیده و بواسطهٔ نیروی جاذبه زمین چون در ظرفی ریخته شود بشکل آن ظرف درمیآید . مانند آب ونفت (ف)

آبگینی – مائی aqueux (ك)

آرواره – فك Mâchoire (پ)

آرواره زبرین – فك اعلی - Mâchoire supérieure (پ)

آرواره زیرین — فك اسفل - Mâchoire inférieure (پ)

آسه – محور - میله راست فلزی یا چوبی که ازمرکز جسمی‌گذشته و وآن جسم میتواند بدورآن بچرخد خط راست فرضی‌که ازمرکز زمین میگذرد وزمین بدورآن گردش‌میکند. Axe (ف)

آشام - جذب‌مایع Absorption (ف)

آشکارساختن - Détecter ظاهر نمودن جریانهای برق مغناطیسی

آشکارساز - اسبابی که وجود جریانهای برق مغناطیسی را ظاهر می سازد Détecteur (ف)

آشکار سازی - عمل آشکار ساختن جریانهای برق مغناطیسی Détection

آواری - Détritique خاکها و سنگهائی که از خردشدن وفروریختن سنگهای کوه ساخته میشود (ز)

آویزه - ضمیمه اعور- Appendice آپاندیس - دنباله باریکی که برودهٔ کور چسبیده ومانند کرم است (پ)

آویزه‌بند- Ligament suspenseur بندی که رویان (جنین) دانه را به‌جفت متصل میکند (گ ج)

انباره - اکومولاتر - باتری - خازن- دستگاهی که برای ذخیره کردن برق است Accumulatenr (ف)

بادامك - اوزه Amigdale (پ)

بارآور - صفت سرمایه ای است که سودی می دهد - Productif مثال : سرمایهٔ من دربانك بار آور است وپنج درصد سود میدهد (ب)

بارخیز - Fertile شاخه‌هائی‌ازگیاهان که ممکن است بر روی آنها میوه پیدا شود (گ)

باردهی - بارآوری Fructification میوه آوردن درخت (گ)

بارنامهٔ کشتی - سندی‌است‌که بواسطه آن بارهای فرستاده شده بتوسط کشتی معلوم میشود - درجنوب ایران آنرا عموماً ستمی میگویند ولی‌لفظ تحریف شده‌خارجی‌است Connaissement (ب)

بازپرسی - استنطاق (د)

بازتاب - انعکاس (ف)

بازداشت - توقیف (ف)

بازدانگان - عریان البذور - Gymnopermes (گ)

بازدم - زفیر Expiration

بازده - محصول مفید - ضریب‌انتفاع Rendement (ف)

بازدید - دائره بازدید - رسیدگی - بمالیاتها وعوارض دولتی (ممیزی) ازنو رسیدگی‌کردن بحساب یاچیزی Contrôle(ب)

بازرگانی - تجارت

بازکرد - بازکردن و آغاز‌نمودن‌حساب Ouverture des comptes(پ)

بازگرداندن - بازگشت دادن اضافه پرداختی‌از‌بابت سرمایه Ristourner (ب)

بازگشت - بجای Ristourne اختیار شده و آن برگرداندن اضافه پولی است که شرکاء از بابت سرمایه بشرکت پرداخته اند (پ)

بازنشستگی — تقاعد .

بازه ـ فاصله میان دوبال پرندگان یا هواپیما Envergure (ف)

باستان شناسی — بجای ارکئولژی Archéologie پذیرفته شده و آن علم بآثار عتیقه وچیزهای کهنه و باستانی است .

بافت — نسج Tissu (ب)

بافت برداری ـ آزمایش نسج زنده Biopsie برداشتن قسمتی ازبافت اندام مبتلا بعارضه‌ای برای‌امتحان ذره بینی (پ)

بافت‌شناسی- نسج شناسی Histologie (پ)

باکتری ـ واژه Bacterie درفارسی پذیرفته شده است (پ)

بالارو — نام دستگاهی است‌که بواسطهٔ آن به آشکوبهای بالای ساختمان میروند این‌کلمه بجای (آسانسور) Ascenseur پذیـرفته شده است همچنین‌برای قسمتهای مختلف بالارو اصطلاحات ذیل پذیرفته شده :

کاژه	Cabine
بیا	Appel
برو	Renvoi
آشکوب	Etage
زیرخان	Rez de chaussée
ایست	Arrêt
هراس	Alarme

بالا وبلندی - ارتفاع Hauteur (ه)

بالینی - کلینیك بمعنی وصفی (بیشتر این کلمه را سریری می گفتند) Clinique (پ)

بانك - از کلمهٔ فرانسه Banque ـ بنگاه صرافی ومعاملات نقدی

بانك دار - کسی‌که بانك دارد و بکار های بانکی میپردازد Banquier

بایسته ـ لازم Nécéssaire

بچه زا - جانورانی که بچه میزایند Yivipare (ج)

بخش — تقسیم Division (ح)

بخش‌پذیر — قابل قسمت (ح)

بخشدار - کسیکه کارهای بخشی(یکی از قسمتهای شهرستان) را انجام می دهد .

بخش‌کردن — تقسیم کردن (ح)

بخش‌ناپذیر ـ غیرقابل قسمت (ح)

بخشودگی — این واژه درمقابل کلمه معافیت برگزیده شده ودرهمهٔموارد بجای صرف نظر کردن بکارمیرود خواه تقصیر وگناه باشد و خواه جریمهٔ نقدی یا پرداخت حق و عوارض exemption

بخشی — مقسوم (ح)

بخشیاب — مقسوم علیه

بخشیاب مشترك ـ مقسوم‌علیه مشترك- عاد مشترك (ح)

بدفتربردن - نوشتن خرید و فروش دردفترهای رسمی بازرگانی Passation

بدهکار - کسیکه بدیگری پولی را مقروض است Débiteur (ب)

بدهی - آنچه کسی ازکالا وخواسته از دیگران وام گرفته و باید بآنها بدهد - در حساب سرمایه حساب مخصوص بنام بدهی است که بزبان فرانسه Passif نامیده میشود و حساب برابر آن حساب دارائی است (ب)

برابر - ۱- مساوی Egal (ه)
۲- دوچیز هم ارزش Pair (ب)

برابری - ۱ - تساوی Egalité (ح)
۲ - همارزی دوچیز Parité (ب)

برات - نوشته‌ای که بموجب آن پرداخت پولی را بدیگری واگذار میکنند Traite (ب)

برات‌کش - کسیکه برات یا چك را مینویسد - بیشتر محیل می گفتند Tireur (ب)

برات‌گیر - کسیکه چك یا براتی را برای او نوشته اند و باید بپردازد بیشتر محال‌علیه‌گفته میشد Tiré (ب)

برآورد - عمل تعیین قیمت کردن چیزی که به عربی تقویم گویند - Evaluation (ب)

براه انداختن - بکارانداختن سرمایه ای که درکار بازرگانی نبوده‌است Mobiliser (ب)

برآیند - بجای منتجه پذیرفته شده است Résultante (ف)

برچه - قسمتهای کوچك مادگی‌که به میوه‌مبدل‌میشود Carpelle (گ)

برچیدگی - کلمهٔ فارسی انحلال‌است بجای آنکه گفته شود تجارتخانهٔ فلان منحل شد بایدگفت تجارتخانه فلان برچیده شد .

برخورد- تقاطع Rencontre (ه)

برخه - کسر Fraction (ح)

برخه دوری — کسر متناوب - Fr. périodique (ح)

برخه شمار — صورت کسر - Numérateur (ح)

برخه‌نام — مخرج کسر - Dénominateur (ح)

بردار - حامل فیزیکی و مکانیکی Vecteur (ف)

برداشت - عمل برداشتن قسمتی از چیزی یا سرمایه ای پیش از آنکه هنگام تقسیم آنچیز یا سرمایه برسد Prélèvement
مثال : فلان شریك‌ازدرآمدتجارتخانه تاکنون پانصد ریال برداشت کرده است (ب)

بررسی - مطالعه ـ اقتراح Révision

برز- ارتفاع نقطه‌ای‌ازسطحی Côte (ه)

برش - ۱- مقطع Coupe (ط)

واژه های علمی

۲ - قسمتی از یك ورقه سهم تجارتی سهم های تجارتی بانك ممکن است بچند برش تقسیم شده و هر برش آن جداگانه خرید و فروش شود (ب) Coupon, Coupure

برگ - کلمهٔ فارسی است که بزبان عربی شکلش تغییر کرده و ورق شده است

برگچه - برگ کوچك Foliole (گ)

برگردان ۱ - بجای کاغذ کربن پذیرفته شده است.

۲- بجای لفظ فرانسه virement اختیار شده و آن در بانك برداشتن پولی است ازحساب یکنفر و نهادن آن درحساب دیگری بموجب نوشته‌ای که ببانك داده شده است - پیشتر انتقال بانکی گفته میشد (ب)

برگزیدن - انتخاب

برگزینی - Sélection (ط)

برگشت پذیر - چیزیکه ممکن است برگشت کند- مثال : اعتبار برگشت پذیر Révocable (گ)

برگه - ۱- برگ کوچکی که در پای ساقهٔ گل است Bractée (گ)

۲- بجای فیش Fiche پذیرفته شده و آن پارچه ای از کاغذ یا مانند آن است که درآن نام کتاب یا چیز های مرتب کردنی را مینویسند .

برنامه - نوشته یا دستور چاپ‌شده‌ایست که روش وگزارش آئین و جشن یا انجمنی را بآگهی مردم میرساند این کلمه بجای پرگرام Programme پذیرفته شده است .

برون شامه دل - غشاء القلب - Péricarde (پ)

برونمرزی - مصونیت خاصی است که پاره اشخاص مانند وزرای مختار و سفرای کبار نسبت بقوانین قضائی کشوریکه درآنجا رفته اند دارا میباشند

بزرگ سیاهرگ زیرین - ورید اجوف اسفل Veine cave inférieure (پ)

بزرگ سیاهرگ برین - ورید اجوف اعلی - Veine cave supéieure (پ)

بزه - این واژه بجای کلمهٔ جرم برگزیده شده است (د)

بزهکار - بجای کلمه مجرم پذیرفته شده است (د)

بساك - بجای Anthere پذیرفته شده و آن قسمت بالای پرچمهای گل است (گ)

بساوائی - لامسه Toucher (پ)

بساویدن - بسودن - لمس کردن Tcucher (ب)

بستانکار - کسی که از دیگری پول یا کالائی طلب دارد بعربی اورا دائن گویند Créditeur

بستگی - رابطه Relation (ح)

بستن حساب - عملی است که بواسطهٔ آن حسابی را در بانك ختم میکنند (ب) Clôture

بسته - این کلمه بجای کلی Colis فرانسه اختیار شده است .

بس‌شماری- ضرب multiplication (ح)

بس‌شمرده - مضروب (ح)

بس‌شمر - مضروب فیه (ح)

بسنده - کافی Suffisante

بسیج - بمعنی آماده شدن برای کاری است چنانکه فردوسی گوید :

نباید درنگ اندرین کارهیچ
کجا آمد آسانی اندر بسیج

فرهنگستان این کلمه را بجای Mobilisation فرانسه اختیارنموده و آن آماده ساختن نیروی نظامی و تهیه تمام ساز و برگی است که برای سفر و جنك لازم است .

بلورشده- متبلور Cristallisé (ر)

بلورشناسی-Cristallographie (ر)

بلورلایه - متبلور مطبق - سنگهای بلورین که لایه های بسیار دارند (ز) Cristallophyllien

بند پائیان - گروهی از جانوران که پاهای آن ها بند بند است - (ب) Arthropodes

بند شناسی - معرفة المفاصل - (پ) Arthrologie

بنگاه - مؤسسه

بن‌لاد - بجای Assise پذیرفته شده است (ز)

بنیادی- اصلی Fondamental (ف)

بوزك - بجای Levure پذیرفته شده است (ک)

بویائی - شامه Odorat (پ)

بها - قیمت prix

بهداشت - وسیله های نگاهداری سلامت اینکلمه بجای حفظ الصحه پذیرفته شده است Hygiène

بهداری - اداره ایکه برای مواظبت بهداشت مردم تأسیس شده است این کلمه بجای صحیه اختیارشده‌است

بهر - خارج قسمت (ح)

بهره - ربح

بهره‌کاری - مرابحه (ح)

بهره مرکب - ربح مرکب (ح)

بهل - پس از رسیدن بحساب چون دونفر طلب و وامی نداشته باشند بهل میشوند Quitte - مثال : فلانی ازبابت حساب خود پانزده ریال بشرکت پرداخته بهل شد (ب)

بهنجار - بطریق و روش معین - (ه) Normale

بی برگشت - اعتبار بی برگشت -

واژه های علمی

اعتباری است که نمیتوان آنرا برگرداند
(اعتبار غیر قابل فسخ) –
(پ) Crédit irrévocable

بی پایه – گل یا برگی که دم ندارد (گ)

بی‌درمان – علاج نشدنی Incurable

بیرونی – خارجی Extérieur

بی‌سران – عدیم الرأس Acéphales
(ج)

بیشینه – بیشترین مقدار ممکن –
Maximum – ماکزیموم

بیگانه خوار – Phagocyte (پ)

بیگانه خواری – Phagocytose
(پ)

بی گلبرگان – بجای بی‌جام وعدیم‌
الطاس پذیرفته شده است –
(گ) Apétales

بی لپه – بجای عدیم الفلقه پذیرفته شده
(گ) Acotylédone است

بیماری – مرض Maladie (پ)

بیماریزا – ممرض Pathogène (پ)

بیماریهای بومی – امراض محلی
Maladies endémiques

بیماریهای بیرونی – امراض خارجی
Maladies externes

بیماریهای پراکنده – امراض انفرادی
Maladies sporadiques

بیماریهای پی – امراض عصبی –
Maladies nerveuses

بیماریهای جهانگیر – امراض وبائی
Maladies pandémiques

بیماریهای درونی – امراض درونی
Maladies Interns

بیماریهای روان – امراض روحی
Psychiatrie

بیماریهای زنانه – امراض نسوان
Gynécologie

بیماریهای کودکان – امراض اطفال
Maladies des enfants

بیماریهای گرمسیر – امراض مناطق حاره
Maladies des pays chauds

بیماریهای گوش وگلو وبینی –
امراض گوش و حلق و بینی
Oto-rhino-laryngologie

بیماریهای مغز – امراض دماغی
Maladies cérébrales

بیماریهای میزدراه – امراض مجاری بول
Maladies des vois urinaires

بیماریهای واگیر – امراض ساریه
Maladies contagieuses

بیماریهای همه‌گیر – امراض وبائی
Maladies épidemiques

بیمه – (بانك) – عملی است که اشخاصی
باپرداخت پولی مسئولیت کالا یا سرمایه
یاجان خودرا بعهدهٔ دیگری میگذارند
و بیمه کننده در هنگام زیان باید
مقدار زیان را بپردازد Assurance

بی‌مهرگان – غیر ذوفقار Invertebrés
(ج)

بینائی - باصره Vue

بی‌نام - شرکتی است که بنام هیچیك از شرکاء نامیده نمیشود وتنها بنام تجارت آن ها خوانده می شود. Anonyme

مثال: شرکت بی‌نام پنبه . شرکت بی‌نام قند .

بادامك - لوزه Amigdale (پ)

بازگیری - مصادره - نگاهداری موقتی اموال اشخاص بتوسط دولت در موقع احتیاج و برای مصلحت عمومی Requisition

بازمان - Remanant مقدار ثابتی که برجای میماند (ف)

بال‌دستان - Cheiroptère (ج)

برهیختن - استخراج Extraire

بسامد - Fréquence حرکت - رفت وآمد متواتر (ف)

بستو - Conceptacle کوزه مانندی که اندامهای نر و ماده رستنی ها در آن قرار گرفته اند (گ)

بن - Culot - قسمتی از چراغ برق یا رادیو که بسرپیچ وصل میشود

بی دررو - Adiabatique در اصطلاح فیزیکی گرمائی‌را گویندکه در دستگاهی بکاررفته و هیچ قسمت آن کم وکاسته نمیشود (ف)

بی دم - Anoure (ج)

پائین‌رو - نازل Descendant (پ)

پا درسران - رأسی رجلی - Céphalopodes (ج)

پارینه سنگی - عصر حجر قدیم - Paléolithique (ز)

پازهر و پادزهر - ضد سم - Antitoxine (پ)

پاکی - Asepsie

پالایش - تصفیه Filtration (ط)

پالایه - صافی Filtre (ط)

پالودن - تصفیه کردن Filtrer (ط)

پایابی - مربوط بجائی که چندان گود نباشد Nérithique (ز)

پایه - مبنا Base (ج)

پایاپای - عمل دوکس یا دوکشوررا گویند که طلب‌های خود را بجای وامهائی که بهم دارند حساب‌میکنند و پیشتر تهاتر گفته می شد . Compensation

پایان‌نامه - رساله دکتری Thèse

پایندان - بجای کفیل بمعنی ضامن پذیرفته شده است (د)

پذیرا - کسیکه قبول‌میکند - دراصطلاح بانکی کسی که پرداخت سندی را قبول میکند Accepteur

پذیرش - ۱ - موافقتی است که بموجب آن دولتی نماینده سیاسی

واژه‌های علمی

(وزیر مختار و سفیر کبیر) دولت دیگررا نزد خود برسمیت میشناسد بیشتر آگرمان Agrément گفته می شد .

۲ - عمل پذیرفتن - قبولی . در اصطلاح بانکی عملی است که شخصی پرداخت سندی را میپذیرد Acceptation

پذیره نویسی - نوشتن وامضاءکردن درپای نوشته ای برای تعهد انجام کاری که در آن نوشته شرح داده شده - هنگام تشکیل شرکتها از کسانی که میخواهند شریك باشند دعوت میشود و هریك ازآنهاقسمتی از سهام شرکت را می پذیرند - Souscription

کارهریك از شریکهارا پذیره‌نویسی می نامند .

پرتو بینی - رادیوسکپی Radioscopie (پ)

پرتو شناس — رادیو لژیست - Radiologiste (پ)

پرتوشناسی - رادیولژی Radiologie (ب)

پرتو نگاری - رادیو گرافی - Radiographie (پ)

پرچم - بجای میلهٔ نر Étamine پذیرفته شده است (گ)

پرداخت - تأدیه و دادن پول بکسی که طلبکار است Payement

پرداختن - دادن پولی که دریافت‌شده Liquider (ب)

پرده - Voile (ط)

پرز - خمل Villosité (ح)

پرسش‌نما - ورقه ایست که برروی آن چند سئوال نوشته شده و به‌داوطلبان کاری میدهند تا پاسخهای آنهارابنویسند - سئوالنامه . Questionnaire

پروانچه - گواهی‌نامه ایست که از دبستان و دبیرستان بدانش آموزان هرسال که درس خودرا تمام کرده اند داده می شود این کلمه بجای Certificat d'étude پذیرفته شده است .

پرورش - فارسی تربیت است

پرَوَز - بجای Lignée پذیرفته شده است (گ)

پرهیز - احتماء Diète (پ)

پریاخته - موجوداتی که چندیاخته دارند Pluricellulaire

پژوهش- ۱- تحقیقات و بررسی ها و تجسسات علمی

۲- تجسس (ف)

پژوهش‌خواسته - مستأنف‌عنه (د)

پژوهش‌خوانده - مستانف‌علیه (د)

پژوهش‌خواه – مستأنف (د)

پزشک – نام فارسی طبیب است .

پزشک خانه – کلینیک بمعنی مطب درخارج Clinique - جای پذیرائی پزشکان خارج از بیمارستان

پزشک‌دستیار – طبیب معاون

پزشکی – طب وطبابت Médecine (پ)

پزشکی آزمایشی – طب تجربی Médecine expérimentale

پسادست – معامله ای که پس‌ازدریافت قیمت آن پرداخته میشود و پیشتر نسیه میگفتند a-crédit

پس‌انداز – پولی است که از صرفه جوئی در هزینه پیدا میشود واین کلمه بجای Epargne اختیارشده است مثال : صندوق پس‌انداز

پشت نویس – سندی‌که درپشت آن نوشته شده Endossé

پشت نویسی – نوشتن درپشت سند ظهر نویسی- Endossement, endos

پشتوانه – سپرده ایست که کسی‌برای اعتبار خود دربانك معین می‌کنند- Couverture

پلشت – قیح Séptique

پلشت بر – ضد عفونی کننده.

پلشت‌بری – ضدعفونی Antisepsie

پلشتی – قیحی Sépticité

پلیدی – Selle-Fecès

پنجه داران – جانورانی که دارای پنجه اند Onguiculés (ج)

پوسته – نام فارسی قشر است . مثلا بجای‌قشر زمین بایدگفت : پوستهٔ‌زمین

پوشاندن – معین کردن پشتوانه در بانك Couvrir

پوش – قسمتی از گلها که برای پوشاندن و حفظ قسمتهای‌دیگراست Enveloppe (گ)

پوشینه – Capsule (پ)

پی – نام فارسی‌عصب و آن رشته‌های سفیدی است که درتمام اندام آدمی پراکنده وبمغزمربوط میشود (پ)

پیخال- برازمدفوع Matière fècale (پ)

پیخاله- مدفوع شکلFécaloide (پ)

پیدازا – بارز التناسل - روشن زاد پذیرفته شده Phanérogames است (گ)

پیرامون – محیط Perimètre (ه)

پیش آگهی– (بانك) آگهی‌مختصری که پیش‌از سررسیدن هنگام پرداخت سندی از طلبکار یا بانکی برای بدهکار فرستاده میشود Préavis

پیش برگ – پوسته ای که‌پس‌ازپیدایش برگ‌ظاهرمیشودPréfeuille (گ)

پیش‌بها - چیزی که پیش‌از دریافت کالا بفروشنده دهند (بیعانه) - Arrhes (ب)

پیشاب - بول Urine (پ)

پیشاب راه - مجرای‌بول Urèthre (ب)

پیش‌بینی - Pronostic (پ)

پیش‌پاس - معالجه قبلی Preventif (پ)

پیش‌پرداخت - بجای (مساعده) پذیرفته شده است - واژهٔ خارجی آن Avance است

پیش‌گیری - تقدم بحفظ - صیانت Prophilaxie (پ)

پیشنهاد - عمل یکنفر تاجر یاهنر پیشه یا فروشنده یا خریدار که انجام کاری را با شرایط معین آگاهی میدهد (عرضه) - Offre

پیکر - رقم در اصطلاح حساب مانند پیکر ۵ و پیکر ۶ در عدد ۵۶. Chiffre (ح)

پی‌گردی - عمل گشتن درپی‌چیزی. بجای Exploration اختیارشده

پیمان - عهدنامه ایکه میان دو یا چند تن و دو یا چند دولت بسته میشود فرهنگستان این کلمه را بجای پاکت Pacte برگزیده است

پی‌نوشت - نوشتن درپی چیزی‌است بجای کلمهٔ آپوستیل Apostile اختیار شده و آن دستوری‌است که رئیس‌های اداره ها در پائین نامه‌ها نویسند

پیوسته - متصل Continu (ه)

پیوند - علاوه برمعانی دیگر نام رشته‌هائی است که ماهیچه هارا بیکدیگر وصل میکند و درفرانسه آنرا Ligament می‌گویند .

پیوسته گلبرگان - پیوسته جام و متصل‌الطاس Gamopétales و آنها گیاهانی هستند که گلبرگ‌های آنها بهم‌پیوسته مانند نرگس (گ)

پهلو - ضلع Coté (ه)

پهلوئی - جانبی Latéral (ه)

پهنا - عرض Largeur (ه)

پهنك - Limbe قسمت پهن برگ (گ)

پهنه - وسعت Aire (ه)

پادگانه - Terrasse صفه - فضای مسطح و بلندکه دردامنه کوه واقع باشد (ز)

پاشام مغز - سجایا - اغشیه دماغی Méninges (پ)

پالگانه- Balcon بالکن. پیش‌آمدگی ساختمانهای کوچك است

پایا - Constant ثابت - تغییر نکننده (ف)

پایك - Pédoncule پای کوچك یکی از برجستگیهای مغز (پ)

پربسامد - Haute frépuence- حرکت رفت و آمد متواتر بسیار سریع (ف)

پرتوه - خط های باریك که از تابیدن نور پیدا میشود Raie (ف)

پل‌مغز- Protubérance برجستگی جلوی مغز کوچك (پ)

پلمه - ardoise نوعی ازگل رست سخت شده و سیاه که ورقه ورقه جدا میشود و میتوان برای نوشتن بکار برد - سنك لوح (ز)

پلمه سنك - Schiste حجرمتورق سنگی که ورقه ورقه جداشود (ز)

پیاز تیره مغز - بصل النخاع - Bulbe rachidien

پیچك - Bobine بوبین - کویل - استوانه ای که بدور آن سیم یا نخ پیچیده شده (ف)

پیچش دوم - Enroulement- secondaire سیم پیچی دوم در پیچکهائی که برق از آنها میگذرد (ف)

پیچش نخست - Enroulement- Primaire سیم پیچی نخستین در پیچکهائی که جریان برق از آن ها می گذرد (ف)

پیچه - hélice خطی که بدور یك استوانه می‌پیچد مانند پیچیدن مار بدور درخت

پیشین - ثنایا Incisive (پ)

پینه - Callosité قسمت برآمده و سخت شده در رستنی‌ها یا در بدن جانوران (ج ۰ گ)

تاراوا - طناب صوتی Corde-vocale (پ)

تارك - رأس Sommet (ه)

تاژك - Fragelle رشته دراز و باریك (ط)

تاقدیس Anticlinal چین‌خوردگی های زمین که بشکل طاق است (ز)

تب دانه ای - حمیات بثوری - Fièvre eruptive

تخشائی ارتش - بجای صناعت ارتش پذیرفته شده کلمه تخشائی از تخشیدن یعنی ساختن گرفته شده زیرا صنعتگران را در دورهٔ ساسانیان هوتخشان (خوب سازندگان) می‌گفتند و حکیم فردوسی این واژه را تبدیل به اهتوخشی و اهنوخشی نموده است که همان کلمه هوتخش است

تخم - Oeuf (ط)

تخمدان - بجای Ovaire- پذیرفته شده است (ط پ)

تخمك - Ovule (ط)

تخمگذار – Ovipare جانورانیکه تخم میگذارند (ج)

تَراز – اختلاف دارائی وبدهی حساب که در آخر ستون کمترنوشته‌میشود تا مجموع دوستون مساوی شود – اختلاف دارائی و بدهی درحساب Balance (ب)

ترازنامه – صورتی است که خلاصهٔ دارائی و بدهی در آن نوشته شده است Bilan (ب)

ترازی – افقی Horizontal (ف)

تراك – شکاف کوه و زمین که در زبان عوام (ترك) گفته می شود Fissure (ز)

ترانزیت – (ازکلمه فرانسه Transit) هرگاه کالای کشوری از کشور دوم گذشته و درکشورسوم بفروش رسد در کشور دوم از پرداخت گمرك و مالیات معمولی ورود و خروج معاف است و فقط حقی میپردازد که آنرا حق‌ترانزیت‌گویند (حق عبور)

تك‌لپه – ذولفله Monocotylédone مانند گندم (گ)

تك‌یاخته – Monocellulaire – جانورانیکه یك یاخته دارند (ج)

تن‌پیمائی – عمل اندازه گرفتن‌قسمت های بدن انسانی . اینکلمه بجای Anthropométrie اختیار شده است .

تنخواه‌گردان – پولی است که در صندوق اداره و تجارتخانه گذاشته میشود تا درهنگام لزوم برای‌خرید چیزهای لازم و فوری بکار رود و آنرا بیشتر (اعتبار متحرك) Fond de roulement مینامیدند

تُنده – Escarpement سراشیبی بسیار تند کوه (ز)

تَنده – جوانه و نطفه Germe (ط)

تُندی – بجای‌سرعت Vitesse پذیرفته شده است (ف)

تندیدن – جوانه زدن Germer (ط)

تَنه – ۱- بجای Fuselage هواپیما پذیرفته شده وآن مانند دوك‌بسیار بزرگی است - چون قسمت موتور بالها و ارادە ازهواپیما برداشته‌شود قسمت باقی‌مانده آن که بدنه اصلی و جای نشستن‌است تنه نامیده‌میشود

۲ - بدن Tronc (ه)

تماشا خانه – جائی است که مردم برای تماشا بآنجا میروند – تآتر Théâtre

توان - Puissance قوه دراصطلاح حساب (ح)

توان دوم – مجذور (ح)

توان سوم – مکعب (ح)

توده شناسی — بجای کلمه خارجی Folklore پذیرفته شده وآن علم بعادات و رسوم توده مردم ومجموع افسانها و تصنیف‌های عوامانه است

تهی (بمعنی وصفی) — خالی (ف)

ته‌نشست — رسوب Sédiment (ز)

ته‌نشسته — رسوبی Sédimentaire (ز)

تیره — طایفه ـ خانواده Famille در گیاه شناسی و جانورشناسی(گ)

تیره پشت — نام‌فارسی ستونی از استخوان ها است که آنها را ستون فقرات میگفتند و درحیوانهای استخوان‌دار یافت میشود .

ترازمند — متعادل Équilibré صفت جسمی که درحالت تعادل است (ف)

تکمه — Tubercule (ط)

تندوئی — عنکبوتیه Arachnoïde یکی از سه پرده مغز (پ)

جاشو — عملهٔ کشتی

جام — Corolle همهٔ برگهای رنگین گل (گ)

جدا گلبرگان — گشاده جام — منفصل‌الطاس مانند گل شب بو — Dialypétales (گ)

جر — Crevasse ترا کهای زمین (ز)

جلبك — Algue رستنی هائی که مانند رشته هـای سبز در آب می رویند (گ)

جناغ سینه — نام فـارسی استخوانی است که در جلوی سینه واقع شده و بعربی آنرا (عظم قص) می‌گویند (پ)

جنبش — حرکت در اصطلاح علمی

جنبش درنگی — بجای حرکت مبطئه M. retardé (ف)

جنبش شتابی — بجای حرکت‌مسرعه M.accéléré (ف)

جنبش‌شناسی — بجای علم الحرکات Cinématique پذیرفته شده‌است (ف)

جنبش‌یکسان — بجای حرکت متشابه —Mouvement uniforme پذیرفته شده است(ف)

جنس — Genre دراصطلاح علمی

جفت — بجای زوج Couple پذیرفته شده است (ف)

جنین - Foetus (پ)

جور — بجای ـ Variété پذیرفته شده است (گ)

جوش — غلیان Ebulition (ف)

جهش ـ فوران Jaillissement (ز)

جانوران آبزی — حیوانات بحری Animaux marins جانورانیکه درآب زندگی میکنند (ج)

واژه های علمی

جانوران خاکزی - حیوانات زمینی Animaux terrestres موجوداتی که در روی خاک زندگی میکنند (ج)

جگر - کبد Foie

چاربر - ذوار بعة اضلاع Quadrilatère (ه)

چارگوشه - ذوار بعة زوایا - Quadrangle (ه)

چاك نای - مضار Glotte (پ)

چرخه - دوران Rotation (ه)

چرك - ریم Pus

چشائی - ذائقه Goût

چشم پزشك - پزشکی که درد های چشم را درمان میکند. (کحال)

چمین - مدفوع Excrément (پ)

چندی - کمیت Guantité (ح)

چنك - بجای کلاچ Clutch پذیرفته شده و آن دستگاهی است که در موقع حرکت اتومبیل یاهواپیما حرکت را بچرخها انتقال میدهد و بوسیلهٔ آن میتوان ارتباط موتوررا ازچرخ قطع نمود.

چوب رُست - Lignicol رستنی‌هائی که برروی چوب میرویند (گ)

چوبی - Ligneux ساخته شده از جنس چوب (گ)

چونی - کیفیت Qualité (ح)

چین - بجای pli پذیرفته شده‌است(ز)

چین افکنده - Pli-dejété (ز)

چین بادبزنی - Pli en eventail (ز)

چین برگشته - Pli-renversé (ز)

چین خوابیده - Pli-couché (ز)

چین خوردگی - بجای Plissement پذیرفته شده است (ز)

چین راست - Pli-droit (ز)

چین گسیخته - Pli-faille (ز)

چین واریخته - Pli-deversé (ز)

چینه - طبقه زمین Strate (ز)

چینه شناسی - طبقات الارض - Stratigraphie (ز)

چگال - کثیف Dense جسمی که ذرات آن بسیاربهم نزدیك است(ف)

چین پسین - Pilier Postérieur چین‌خوردگی دوم بیخ حلق (پ)

چین پیشین - Pilier antérieur یکی از چین خوردگیهای بیخ حلق که بآخر زبان متصل میشود (پ)

خارا - گرانیت وصوان Granit (ز)

خارانما - Granitoïde مانند خارا (ز)

خارائی - گرانیتی Granitique (ز)

خاره - بجای صخره پذیرفته‌شده‌است Roche (ز)

خاستگاه ـ مبداء Origine (ط)

خامه – Style رشته های باریکی که در بالای تخمدان گیاه است (گ)

خانه های شش – حبابچه‌های ریوی Alvéole-Pulmonaire (پ)

خم – منحنی (ه)

خم آورتا – Crosse de l'aorte قوس ام الشرائین (پ)

خمیدگی – انحناء (ه)

خواسته – این واژه بجای کلمه مدعابه اختیار شده است (د)

خوانده – مدعی علیه (د)

خواهان – مدعی (د)

خودخوار – Autophage

خودکار – دستگاه و آلتی که بخودی خود کار کند (ف)

خورد – (اسم مصدر از خوردن) درفارسی عمل تغذی را گویند واین کلمه بجای Nutrition فرانسه اختیار شده است (پ)

خوشه – Grappe (گ)

خیز (درساختمان) – بلندی طاق (ه)

خدو – براق ـ آب دهان Salive (پ)

خرجین – میوهٔ خشکی است که دو کیسه دارد مانند میوهٔ کلم و ترب Silique (گ)

خرجینک – میوه ای که مانندخرجین کوچك است مانند قدومه Silicule (گ)

خم سینی – Anse sigmoïde ـ یکی از خمیدگی‌های روده که بشکل دندانه (س) است (پ)

دادخواست – عرضحال (د)

دادرس – قاضی (د)

دادرسی – محاکمه (د)

دادستان – مدعی العموم (د)

دادسرا – پارکه (د)

دادگاه ـ محکمه (د)

دادگاه استان ـ محکمهٔ استیناف (د)

دادگاه بخش ـ محکمهٔ صلح (د)

دادگاه شهرستانـ محکمهٔ بدایت (د)

دادگستری ـ عدلیه (د)

دادنامه ـ ورقه حکمیه (د)

داده – پول یا سندی که بیانکی داده میشود تا بحساب پرداختی برند این کلمه بجای Remise اختیار شده است ـ مثال : دادهٔ شما به بانك دره مهرماه صدریال است .

دادیار ـ وکیل عمومی (د)

دارو ـ دوا Médicament (پ)

داروشناسی - ادویه شناسی - Pharmacologie (پ)

دام پزشك - کسی است که چارپایان بیمار اهلی را درمان میکند چه‌دام درفارسی بمعنی جانور اهلی میباشد و دامیار صیاد را گویند (بیطار)

دانشجو - شاگردی که درآموزشگاه‌های عالی تحصیل میکند وآن نظیر (طلبه) و (اتودیان Etudiant) فرانسه است .

دانشنامه - گواهی‌نامه دانشکده ها

داور - حَکَم (د)

داوری - حکمیت (د)

دچاری - ابتلاء Affection (پ)

درازا - طول Longueur (ه)

درآمد - عایدات - آنچه بکسی عاید میشود Revenu

درشت‌خوار - Macrophage (پ)

درصد - نرخ سودی‌که بهر صدریال سرمایه بسته میشود Pour - cent مثال : سرمایهٔ شما چنددرصد سود می دهد

درمان - طریق‌علاج Remède (پ)

درمان پذیر - Curable (پ)

درماندگی - حال تاجری‌که نمیتواند وام خودرا بپردازد . سابقاً توقف گفته میشد . فرهنگستان این کلمه را بجای Faillite اختیارنموده‌است.

درمان‌شناسی - اصول تداوی - Thérapeutique (ب)

درون شامه دل - غشاء درونی‌قلب Endocarde (ب)

درونی - داخلی Intérieur (پ)

دریانیان - بحریان

دریافتی - آنچه تاجر ازدیگران‌میگیرد وبحساب خود میبرد Recette

دریچه دولختی - یکی‌ازدریچه‌های دل Valvule-mitrale (پ)

دریچه سه‌لختی - یکی‌ازدریچه‌های دل Valvule tricuspide (پ).

دریچه سینی - یکی ازدریچه‌های دل Valvule sigmoïde (پ)

دریچه نای - دریچه مکبی - Epiglotte (پ)

دژپیه - غده Ganglion (پ)

دستگاه - جهاز Appareil (پ)

دستگاه جنبش - جهاز محرکه . Appareil locomoteur

دستگاه رویش - جهاز نامیه . Appareil végétatif

دستگیر کردن - توقیف شخص - Arrestation (د)

دستورز - (ازدست و ورز) کسی که کارهای دستی میکند

دستور - جواز در اصطلاح پزشکی Prescription

دستورخوراك - رژیم غذائی - Régime alimentaire

دغل - ۱- عمل تغییردادن متاعی برای گمراه‌کردن خریدار Falsification
۲- کسیکه چیزی را برای گمراهی خریدار تغییر میدهد .

دگردیس - بجای Métamorphique پذیرفته شده (ز)

دگردیسی - بجای Métamorphose پذیرفته شده است (ز)

دنده - استخوانهای پهلو - ضلع (پ)

دور - بجای عصر پذیرفته شده‌است Epoque (ز)

دوران - بجای عهد پذیرفته شده است Ere (ز)

دورگ - ذوجنبتین Hybride (ز)

دوره - بجای Période پذیرفته‌شده است (ز)

دورهٔ نهفتگی - دورهٔ کمون - Période d' incubation (پ)

دوری - بعد Eloignement (ه)

دوکرانه - طرفین تناسب .
Deux extrêmes (ح)

دوفلزی - قراردادن واحد پول بر اساس دو فلز یعنی طلا و نقره Bimétalisme (ب)

دولپه - گیاه ذوفلقتین Dicotylédone مانند لوبیا (گ)

دومیان - وسطین Deux moyenne (ح)

دهدهی - اعشاری Décimal (ح)

دهگان - عشرات (ح)

دهلیز - Oreillette یکی ازدوخانه بالائی دل (پ)

دهه - عشره (ح)

دید - Vision (پ)

دیداری - چیزیکه درهنگام دیدن باید انجام گیرد - سند دیداری سندی است که درهنگام دیدن باید پول آن پرداخته شود (عندالرویه) .
à vue

دیرین شناسی - بجای پالئونتولژی Paléontologie پذیرفته شده است (ز)

داس مغز - Faux du cerveau
چین خوردگی بزرك سخت شامه‌که مانند داس و ازطرفی بطرف دیگر دیگر کشیده شده است (پ)

دج - صلب و جامد - جسمی که ذرات آن بهم چسبیده است مانند سنك‌و چوب Solide (ف)

درخشان - براق - ساطع brillant (ف)

دمدار - Urodèle (ج)

دمه - بخار Vapeur (ف)

دندان - ضرس Dent (پ)

دندان آسیا - طواحن Molaire (پ)

دوازدهه – اثنی‌عشر Duodenum قسمت نخستین روده‌های باریک (پ)

دوپایان – Bipèdes جانورانی که دو پا دارند (ج)

دودستان – Bimanes جانورانی که دودست دارند (ج)

دوراه – Diode چراغ الکتریکی که دارای دوسر مثبت ومنفی است (ف)

دوزیست – ذوحیاتین Amphibien (ج)

دوزیستی – زندگی ذوحیاتین – Amphibie (ج)

دهان – فم Bouche (پ)

دیهیم – اکلیل Corymbe (گ)

راستا – امتداد ـ جهت ـ Direction (ف)

راست گوشه – مربع مستطیل – Rectangle (ه)

راسته – ۱ ـ بجای Ordre پذیرفته شده است (گ)

۲ـ مستقیم Directe (ح) (ه)

رایزنی – مشاوره

ربایش – بجای جذب پذیرفته شده است Attraction (ف)

رَخ – خط هائی است برروی سنگها که چون ضربه ای بسنك رسد از آن خط ها میشکند Entaille (ز)

رخساره – وضع عمومی آشکوبها Facies (ز)

رده – بجای طبقه پذیرفته شده است Classification (گ)

رده بندی – بجای طبقه‌بندی پذیرفته شده است (گ)

رُستنی – نبات ‑Végétal (گ)

رُستی – ترابی ـ Argileuse (ز)

رسیدگی فرجامی – رسیدگی تمیزی (د)

رسیدگی نخستین – رسیدگی بدایت (د)

رشته – لیف – Filament (ط)

رگ‌شناسی – معرفةالعروق (پ)

رگه – Filon (ز)

رُمبش – Effondrement عمل خراب شدن (ز)

رمبیدن – Effondrer روی هم خراب شدن (ز)

روده بند – Mésentère (پ)

روزگار – بجای âge پذیرفته شده است (ز)

رَوند – مشی کار Allure (ف)

روشنائی – Eclairement (ف)

روشنی – ضیاء Clarté (ف)

رویان – Embryon (دوره اول رشد تخم را دررحم مادر قبل از سه‌ماه رویان نامند) (پ)

رویان شناسی - Embryologie (پ)

رویهم - مجموع (ح)

رویه - سطح Surface (ه)

ریزبین - میکرسکپ Microscope

ریزخوار - Microphage (پ)

ریزدانه - بجای Microlithique پذیرفته شده است (ز)

ریسه‌داران - بجای Thallophytes پذیرفته شده است (گ)

ریشه - جذر (ح)

ریشه‌پائیان - تك‌یاخته هائی‌که دارای ریشه های بسیارند Rhizopodes (ط)

ریشه سوم - کعب (ح)

ریشگی - رادیکان (ح)

ریك - شن درشت Caillou (ز)

راست ساز - Redresseur مستقیم کننده - درچراغهائی‌که برای برق بکار میرود (ف)

رشته - Filament سیم فلزی که در چراغهای برق و رادیو روشن میشود (ف)

روده باریك - معاء دقاق - Intestin grêle

روده‌تهی - صائم Jejunum دومین قسمت روده های باریك که پس‌از دوازدهه است (پ)

روده دراز - ایلاووس Ileon قسمت سوم روده های باریك که پس از روده تهی است (پ)

روده راست - معاء مستقیم Rectum قسمتی از روده فراخ که پس از قولون است (پ)

روده فراخ — معاء غلاظ. Gros intestin (پ)

روده‌کور - اعور Ceacum نخستین قسمت روده های فراخ (پ)

روزنداران -- Foraminifères جانورانی‌که دارای یك یاخته بوده و در پوستهٔ آنها روزنه های بسیار است (ج)

روزنه -- Foramen سوراخ ریز (ج)

رویه مغز - غشاء دماغی Écorce cérébrale (ج)

زاد - موالید Natalité (پ)

زایا - مولد Générateur (ف)

زایمان-وضع‌حمل Accouchement (پ)

زبانَك - برك بسیار باریك وکوچك Ligule (گ)

زبانه - برك باریك و دراز. Languette (گ)

واژه های علمی

زبرین – فوقانی Supérieur (پ)

زدن – ضرب کردن (ح)

زرادخانه – مکانیست که در آن اسلحه و مهمات را نگاهداری می نمایند و فرهنگستان این واژه را بجای قورخانه و (ذخائر و مهمات ارتش) برگزیده است .

زر – طلا

زرداب – صفرا Bile (پ)

زردپی – نام فارسی رباط یعنی زشته های زردی است که دواستخوانرا بهم متصل میکند وبفرانسه Tendon گویند .

زفره – ضمیمه کوچکی Mandibule که در دهان جانوران و حشرات است (ج)

زفر – پوزه - Gueule (پ)

زمین شناسی – بجای معرفة الارض Géologie پذیرفته شده است

زندگی نهانی – حیات خفی - Vie latente (ط)

زه – وتر Corde (ه)

زهدان – رحم Uterus (پ)

زهرآبه – توکسین Toxine . (هرمیکرب زهرابه دارد) (پ)

زهرشناسی – سم شناسی — Toxicologie (پ)

زهره – کیسه صفرا - Vésicule biliaire (پ)

زیان – نقصان و ضرر Perte

زینه – درجه Degré (ف)

زینه‌بندی- مدرج ساختن Graduation (ف)

زیرین – تحتانی Inférieur (پ)

زبان کوچك – ملازه — لهات Luette (پ)

زبره سنك – تراکیت trachyte سنگی است خشن و زبر مانند سفال (ز)

زرفین – حلقه Anneau (ج)

زرفینی- حلقوی Annelides (ج)

زرفینك – Archegone (گ)

ژرفا – عمق Profondeur (ه)

ژرفی – Bathyal مربوط بقسمتهای گود دریا (ز)

سازمان – این کلمه بجای (تشکیلات) که بزبانهای بیگانه Organisation میگویند پذیرفته شده است .

سازه – عامل - درفرانسه Facteur میگویند – ۱۲ یعنی ۴ × ۳ دارای دو سازان ۳ و ٤ است (ح)

سالواره – قسط السنین (ح)

سپرده – چیزیکه درجائی گذ شته شده Dépôt

سپیدرگ – وعاء لنفاوی Veine lymphatique

ستبرا – ثخن و ضخامت Epaisseur (ه)

سترون – عقیم ــ نازا Stérile (پ)

ستیغ – بالای کوه Crête (ز)

سدگان – مآت (ح)

سده – مائه (ح)

سرپزشك – رئیس سرویس بیمارستان Chef de service

سرخرگ – شریان Artère (پ)

سرخ نای – مری Pharynx (پ)

سرداور – حکم مشترك (د)

سررسید نامه – دفتری است که سر رسید سند ها را معین کند Echéancier

سرو – شاخ ومیله درازی که برروی سر حشرات است Antenne des insectes (ج)

سرونك – سروی کوچك Antennule (ج)

سفته – سندی است که بواسطهٔ آن یکنفر از شخص دیگری درخواست میکند که پولیرا بشخص سوم بپردازد Lettre de change (فته طلب)

سفته‌بازی – خرید وفروش سندهای تجارتی و ورق های بهادار بقصد استفاده زیاد و بکار بردن وسایلی که دارندگان سندها را فریب دهد که ارزانتر از قیمت حقیقی بفروشند Agiotage (ب)

سماك – بجای سنك سماق پذیرفته شده است Porphyre (ز)

سماك‌نما – بجای Porphyroïde

سمداران – جانورانی که دارای سم هستند Ongulés (ج)

سنگ – ۱ – بجای حجر پذیرفته شده است Pierre (ز)

۲ – بجای وزنه پذیرفته شده است Poids (ف)

سنگ‌شناسی – بجای علم الاحجار و معرفة الاحجار پذیرفته شده است Petrographie (ز)

سنگواره – بجای مستحاث پذیرفته شده است fossile (ز)

سنگینی – بجای وزن و ثقل پذیرفته شده است Poids - pesenteur (ف)

سنگ ماسه – Grès (ز)

سو – بجای جهت پذیرفته شده است Sens (ف)

سوخت – قابل احتراق (ف)

سوخت‌آما – بجای Carburateur پذیرفته شده و آن چیزی است که

سوخت ماشین را باهوا آمیخته و
برای سوختن آماده مینماید آما اسم
فاعل از آمودن است بمعنی پر کردن
و درهم ساختن پس (سوخت آما)
یعنی مخلوط کنندهٔ سوخت .

سوخت پاش – بجای Gicleur در
هواپیما پذیرفته شده و آن قسمتی
است که نفت یا بنزین را درماشین
هواپیما پراکنده میکند تا بتواند
باهوا مخلوط شود .

سود – منفعت حاصل از بازرگانی-
فرانسه معادل آن Bénéfice,profit
وواژهٔ مقابل آن زیان است

سودویژه – نفع خالص

سودوزیان – نفع و ضرر

سوزا – بجای قابل احتراق وسوختنی
Combustible پذیرفته شده‌است
(ز)

سوزائی – قابلیت احتراق (ف)

سوزان – محترق Brulant (ف)

سوزانده – محرق Comburant
(ف)

سوز آور – محرق Caustique (ف)

سوزن‌زدن – زرق Piqure (پ)

سویه (درمیکربها)- میکربی که میکربهای
دیگر از آن پدید آمده باشند .
Souche (پ)

سه بر – سه ضلعی Trilatère (ه)

سه‌گوشه – مثلث Triangle (ه)

سیاه رگ – ورید Veine

سیاهه – صورت ریز جنسهای خریده
شده یا پولهای پرداختی یادریافتی
که ازطرف خریدار یافروشنده تهیه
میشود ـ صورت حساب Facture

سیلیسی – بجای Siliceuse پذیرفته
شده است (ز)

سینه – صدر Thorax-Poitrine

سبزینه – Chlorophylle- کلرفیل
(گ)

ستونك – Columelle ستون کوچك
که در وسط سنبله گندم ومانند آن است
(گ)

سته – Baie میوه آبدار مانند انگور
(گ)

سخت‌شامه – ام‌الغلیظ dure-mère
یکی از سه پرده ای که مغز را
میپوشانند (پ)

سرسینه – Cephalothorax قسمتی
از بدن حشرات که شامل سروسینه است
(ج)

سرون – Antenne آنتن . دکلهای
بلند (ف)

سرین – Fesse

سنبلك - Épillet سنبله کوچك (گ)

سنك پشتان - Chéloniens (ج)

سوخ – Bulbe قسمت زیرین پیاز

و نرکس و تره و مانندآنها (گ)

سه‌راه - Triode چراغ الکتریکی که دارای سه‌سر میباشد (ف)

سیاسنگ - بازالت Basalte - سنگی است سیاهرنك که اندکی‌آهن دارد (ز)

سیخ - Broche میله فلزی که در گیرك‌ها برای اتصال جریان برق است (ف)

شاخه - بجای شعبه پذیرفته شده‌است (گ) Embrenchement

شامه - پوسته نازك Membrane (ط) (پ)

شامه‌شش- غشاء جنب Plévre (پ)

شتاب — بجای Accélération پذیرفته شده است (ف)

شتاب‌نما - بجای Hodographe پذیرفته شده است (ف)

شخانه - احجار ساقطه - سنگهائی که در آسمان پرا کنده اند وگاهی برخی ازآنها بزمین میافتند . بفرانسه Méteorite یا bolide نامیده می‌شوند (ز)

شکاف - تراك سنك Fente (ز)

شکست - ۱- گسیختگی سنگها و جدا شدن آنها Cassure (ز)
۲- انکسار Refraction (ف)

شکستن - نقض (د)

شکم پایان - حیوانات بطنی رجلی (ج) Gastropodes

شکمه - بطن - یکی‌از دوخانهٔ‌زبرین دل Ventricule (پ)

شماره - نمره

شن - ریك ریز Gravier (ز)

شنوائی - سامعه Ouie

شوشه - منشور Prisme (ه)

شیرهٔ پرورده - شیره ایکه دربرگها پالایش یافته و بقسمتهای گیاه میرود (گ) Sève élaborée

شیره خام - شیره ایکه در گیاه از ریشه بساقه میرود Sève brute (گ)

شیشه‌ای - بجای زجاجی پذیرفته‌شده است Vitreuse (ز)

شفت - میوهٔ گوشتدار مانند هلو (گ) Drupe

شکمچه های مغز - بطون دماغی Ventricules cérébrales

شکنجهای مغز - تلافیف دماغی - Circonvolutions cérébrales

صرف - اختلاف مابین بهای‌واقعی‌پول و قیمتی‌که دربازار خرید و فروش میشود Agio (ب)

صندوق - جعبهٔ چوبی یا فلزی‌برای نگاهداشتن یا بردن کالا ازجائی

بجای دیگر – در اصطلاح بانك محلی‌که پولهای پرداختی‌رابدیگران داده پولهای دریافتی را می‌گیرد – Caisse

طلبکار – کسیکه پول یا کالائی از دیگری باید باوبرسد Créancier

عدسك – برجستگی‌های کوچك مانند عدس که برروی ساقه گیاهان است Lenticelle (گ)

غده – غدهٔ مترشح مانند غده‌های بزاقی Glande (پ)

غلت – گردش جسم در روی جسم دیگر Roulement (ف)

غلتان – چیزیکه میغلتد Roulant (ف)

غلتیدن – گردیدن جسم بر روی جسم دیگر Rouler (ف)

غُند – جرم Masse (ف)

غنده – مصمت Massif (ف)

غده بناگوشی – غدد بزاقی نکفیه Gl-parotide (پ)

غده زیر آرواره – غدد بزاقی تحت فکی Gl. sous-maxillaire (پ)

غده زیرزبان – غدد بزاقی‌تحت‌لسانی Gl. sublinguale

غده های خدو – غدد بزاقی – Glandes salivaires (پ)

غرغره – قرقره – Poulie چرخی‌که بدور محوری میتواند بگردد و بر محیط آن شیاری برای گذراندن ریسمان یا زنجیر باشد (ف)

غوکان – ضفادغ Batraciens (ج)

فراخواندن – احضار مأمور

فرایاز – متصاعد (ح)

فرایازی – تصاعد (ح)

فرجام – رسیدگی تمیزی (د)

فرجام‌خواسته – ممیزعنه (د)

فرجام خوانده – مستدعی علیه تمیز (د)

فرجام خواه – مستدعی تمیز (د)

فرسایش – Erosion عمل‌فرسودن (ز)

فرسودن – سائیده زمین وتراش‌یافتن تدریجی آن Eroder (ز)

فرهنك – معارف

فرستاده – صادر – صادره درجائی‌که بمعنی فرستادن باشد مانند (مال التجاره صادره) و (مراسلهٔ صادره) که باید کالای فرستاده و نامهٔ فرستاده‌گفته شود – توضیح آنکه چون صادر در زبان عربی بمعنی بیرون رونده‌است همه جا نمیتوان بجای صادر کلمه فرستاده را بکار برد وباید مطابق مقام عبارت را تغییر داد چنانکه

(سجل نمرهٔ ۷۲ صادره ازناحیه۲) را در نامه های رسمی چنین ترجمه کرده اند (شناسنامه شماره ۷۲ فرستاده از بخش ۲) واین صحیح نیست و در این عبارت ذکر کلمه صادره و فرستاده هیچ لازم نیست و کافی است چنین نوشته شود (شناسنامه شماره ۷۲ بخش۲)

فزونی – مبلغ یا پولی‌که زیاد تر از ارزش متاع است (مازاد)

فشار – ضغطه Pression (ف)

فهرست – ۱ - این کلمه بجای فرانسه Repertoire اختیار شده و آن جدول یا دفتری است که عنوان مطلب های کتابی‌را در آن نوشته و بشمارهٔ صفحه ای‌که شرح مطلب را در آن داده اند رجوع شده است.

۲ - اندکس Index

فرار – Anode آنود - قطب مثبت جریان برق (ف)

فرود – Cathode کاتد ... قطب منفی جریان برق (ف)

فروگیر – محاط کننده Ambiant

فشارسنج– میزان‌الضغطه Manomètre اسبابی است که فشار گاز ها یا مایعات را معین میکند (ف)

فندقه - Akène میوه خشکی‌که مانند فندق است (گ)

فوتبال – Football

قرارداد - نوشته ایست که مابین دو یا چندنفررد و بدل میشود وهریك از آنها انجام کاری را بر عهده میگیرند . Contrat

قرنتین – قرانطینه Quarantaine (پ)

قفس سینه – قفس صدری – Cage thoracique (پ)

قولون – Colon قسمتی‌ازروده‌های فراخ که پس‌از رودهٔ کوراست(پ)

قولون بالارو – قولون صاعد - Colon ascendant (پ)

قولون پائین‌رو - قولون نازل - Colon descendant (پ)

کاخ دادگستری – عمارت‌عدلیه (د)

کار – شغل

کارآگاه – پلیس‌مخفی Détective

کارآموز -- کسیکه مشغول آموختن کار است اینکلمه بجای (استاژیر) پذیرفته شده

کارورز – انترن - دانشجوئی که امتحان مسابقه را گذرانده و در بیمارستان بدستور سرپزشك کار میکند Interne (پ)

کاس‌برك – بجای Sépale پذیرفته شده است (گ)

کاستن– کم‌کردن - تفریق‌کردن (ح)

واژه‌های علمی

کاسته - مفروق (ح)

کاسه - بجای حقه گل پذیرفته شده است Calice (گ)

کاسه‌سر - جمجمه Crâne (پ)

کالبد شکافی - تشریح عملی - Dissection - جسد آدمی‌را برای یافتن گذرگاه پی‌ها و رگها وجای ماهیچه ها اندام باندام میشکافند(پ)

کالبدشناسی - تشریح Anatomie شناسائی باندامهای بدن آدمی که از چه قسمتها تشکیل یافته و درکجا قرار گرفته وچگونه بهم پیوسته‌اند (پ)

کالبدگشائی - فتح‌میت Autopsie شکافتن جسدی برای اینکه معلوم شود ازچه بیماری مرده است (پ)

کان - معدن Mine

کان شناسی - معدن شناسی - Minéralogie (ز)

کانون سوارکاران - ژکی کلوپ Jockey club

کانی - معدنی Minéral (ز)

کاواك - مجوف - میان‌تهی Creux (ف)

کاو - مقعر Concave (ف)

کاهش - تفریق (ح)

کاهش‌یاب - مفروق منه (ح)

کج‌راهی - انحراف Déviation (ف)

کرانه (دریا) - ساحل‌دریا Littoral (ز)

کرك - پر یا پشم های بسیار نرم- Duvet (ط)

کشاورزی - فلاحت و زراعت

کشت - زراعت برای‌پرورش‌میکرب Culture (پ)

کفك - قارچهائی که برروی مواد غذائی میرویند Moisissure

کلاپرك - Capitule ساقه‌ای که گلهای کوچك بسیار بر روی آن قرار میگیرند مانند یك‌گل آفتاب- گردان که کلابرکی ازگلهای‌کوچك بسیار است

کلاك - بیابانی که در هنگام بارندگی در آن گیاه بروید و در هنگام تابستان خشك شود Steppe (ز)

کلاله - بجای تکمه پذیرفته شده‌است وآن برجستگی یا رشته‌های‌سرخامه مادگی‌گیاه میباشد Stigmate (گ)

کلاهك - محفظه ریشه Coiffe (گ)

کمان - قوس Arc (ه)

کمبود - چیزی یا پولی‌که در هنگام تراز کردن حساب یا پرداخت وام کم میآید - مثال : کمبود صندوق کمبود کالا Déficit

کمینه - کمترین مقدار ممکن - حد اقل مقدار Minimum

کنار - ساحل رود Rive (ز)

کناره (عمومی) - ساحل Rivage (ز)

کُنده (در درختان) - قسمت پائین درخت Souche

کنش - عمل - فعل Action (ف)

کوژ - محدب Convexe (ف)

کودُ رست - گیاهانی که برروی کود میرویند Fumicole

کولاب - آبگیر کوچك که آب در آن بماند Mare (ز)

کوه زا - Orogénique (ز)

کوه زائی - حرکات پوستهٔ زمین که موجب پیدایش کوه ها می شود Orogénèse (ز)

کیفر - مجازات (د)

کیفری - جزائی (د)

کیسه - حفره های درونی بدن که بواسطهٔ انگلها یا بواسطهٔ ریم پیدا میشود Kyste (پ)

کیسه بندی - Enkystement (پ)

کیسه بستن - S' enkyster (پ)

کِشتنی - قابل زراعت Arable (گ)

کم بسامد - Basse fréquence حرکت رفت و آمد متواتر بطئی (ف)

کلافه - رشته های درهم تابیده Lacis (گ)

گداز - (ازگداختن) آب کردن چیزی است - ذوبان Fusion

گدازهٔ - تودهٔ گداختهٔ که ازآتش فشان بیرون میریزد Lave (ز)

گرانبها - چیزیکه ارزش وبهای زیاد دارد Précieux مثال ، طلا و نقره دو فلز گرانبها هستند .

گرانی - بجای ثقل پذیرفته شده است Pesenteur-Gravité (ف)

گرانیگاه - بجای مرکز ثقل پذیرفته شده است Centre de gravité (ف)

گرد افشانی - پراکنده شدن گردهٔ گل Pollinisation (گ)

گردش - جریان Circulation

گردش خون - دوران دم

گِرده - قرص Disque (ف)

گُرده - Rein (پ)

گَرده - بجای پلن پذیرفته شده است Pollen (گ)

گرماسنج - کالری سنج Calorimètre (ف)

گرمابه - حمام

گروه - بجای دسته پذیرفته شده است Groupe (ز)

گزش - Morsure (پ)

گُش - مایعهائیکه دربعضی حفرهای بدن موجودات جمع میشود - Humeur (ط)

گشتاور - عزم دراصطلاح مکانیك Moment (ف)

گُشنیدن - آمیختن نر و ماده - Féconder (ط)

گُسله - گسیختگی آ.کوبهای موازی زمین Faille (ز)

گسیختن - فسخ (د)

گل آذین - طریق جای گرفتن گلها برروی شاخه ها Inflorescence (گ)

گلبرگ - برگهای رنگین گل ها Pétale (گ)

گلسنك - لیخن Lichen (گ)

گلوی زهدان - عنق رحم - Col de l'utérus (پ)

گُنج - حجم Volume (ف)

گُنجا - حجیم Volumineux (ف)

گندزدا - ضد عفونی کننده - Désinfectant (پ)

گندزدائی - ضد عفونی کردن - Désinfection (پ)

گندزدوده - Désinfecté (پ)

گُوارش - هضم - ترکیباتی را هم که برای زود گذراندن غذا می سازند گوارش گویند و (جوارش) معرب آن است .

گواهی - شهادت (د)

گواهی‌نامه - تصدیقنامه و شهادتنامه Certificat

گوشَك - اذین - گوشهٔ کوچك . Auricule (پ)

گوشه - زاویه - ازبرخورد دوخط ساخته میشود Angle (ه)

گوشهٔ باز - زاویهٔ منفرجه - Angle obtus (ه)

گوشهٔ تند - زاویهٔ حاده Angle-aiguë (ه)

گونه - بجای Espèce پذیرفته‌شده است (ط)

گویا - منطق (ح)

گوی - کره Sphère (ه)

گیاه - بجای - Plante پذیرفته شده است (گ)

گیاه‌شناسی - نبات‌شناسی- معرفة‌النبات Botanique (گ)

گیره - منگال دوشاخه ایکه دردهان جانوران است Pince (ج)

گَرزن - تاج Cyme (گ)

گریبانك - Involucelle گریبانه کوچك (گ)

گریبانه - حلقه‌ای‌از گوشوارك‌هاست

که در پای گلهای چتری میروید
Involucre (گ)

گلو - حلق Gorge (پ)

گلوگاه - بلعوم Pharynx (پ)

گوشت‌دندان - لثه Gencive (پ)

گوشوارك - Stipule گوشوارهای کوچك دنبالهٔ برك (گ)

گونه - خد Joue (پ)

گیرك - دوشاخه‌ای که با آن میتوان جریان برق را ازسیمی که دارای برق است گرفت Prise (ف)

لاشه - جسد Cadavre (پ)

لایه - بجای طبقه پذیرفته شده است Couche (ز)

لای - Limon از ته نشست آب ساخته میشود (ز)

لشاب - Marécage جائی که آب ایستاده و در آن علف ونی بروید (ز)

لغزش - glissement تغییر محل جسمی بر روی جسم دیگر بقسمی که نغلتد و نچرخد (ف)

لگنچه - حوضچه Bassinet (پ)

لگن - لگن خاصره Bassin (پ)

لرزان - مرتعش - دارای حرکت رفت وآمدی Tremblant (ف)

مادگی - آلت تأنیث درگل Pistil (گ)

ماسه - شن بسیارنرم Sable (ز)

ماسه زار - صحرائی که ماسه نرم دارد Sablière (ز)

مالش - اصطکاك Frottement (ف)

ماما - قابله

مانداب - جائی‌که درآن آب مانده و بدبو میشود Marais (ز)

مانده ۱ - تفاوت جمع دریافتی و پرداختی یك تجارتخانه Solde - مانده بدهکار هنگامی‌است‌که دریافتی بیش از پرداختی باشد و مانده بستانکار هنگامی است که پرداختی بردریافتی فزونی دارد (ب)
۲- تفاضل - باقیمانده Reste (ح)

ماهیچه - عضله Muscle (پ)

ماهیچه شناسی — معرفة العضلات - Myologie (پ)

مایه - بنیاد هرچیزرا گویند - چیزی است که برای جلوگیری ازبیماریها دربدن و خون اشخاص داخل می کنند Vaccin (پ)

مایه زنی - Vaccination (پ)

مایه کوبی - تلقیح و واکسن - Vaccinothérapie (پ)

مرجان - Corail (ط)

مرداب - پیش‌رفتگی کوچك دریا در خشکی Lagune (ز)

مردم شناسی - این کلمه بجای (انتروبولژی) Anthropologie پذیرفته شده و آن علمی است که بشرح کارهای مادی اقوام وملل مختلف میپردازد.

مرده - متوفی Le mort (پ)

مرده زاد - مولود مرده بدنیا آمده Mort-né (پ)

مرده زادی- Mortinatalité (پ)

مرگ - موت La mort (پ)

مژك داران - تك‌یاخته‌هائی Ciliés که دارای چندمژه میباشند (ط)

مغاکی - مربوط بقسمتهای بسیار گود دریا Abyssal (ز)

مغز تیره - رشته سفیدی است که در وسط استخوانهای تیرهٔ پشت قرار گرفته و آنرا مغز حرام می گویند - نخاع

مفاصا - سندی است که درتاریخ معین پس‌از رسیدگی حساب بعضوی که درآمد هزینه ای برعهدهٔ او بوده داده میشود وپس‌از دریافت‌آن سند دیگر از آن تاریخ ببعد رقم های جزو گذشته بحساب نخواهد آمد Décharge

موئین - شعریه Capillaire (ط)

مومیا کاری - مومیفی کاسیون - Momification - مرده ای را برای اینکه دوام پیدا کند وفاسد نشود مومیائی مینمایند (پ)

موی رگ - عروق شعریه - Vaisseau capillaire (ب)

مهره - چیزهای گردیست‌که در میان آنها سوراخ باشد وبفارسی هریك ازاستخوانهای تیرهٔ پشت‌را که پی از آنها گذشته مهره میگویند - فقره.

مهره داران - ذوفقارVertébrés (ج)

مهمیز - دنباله ای که در پای یکی ازگلبرك‌ها دیده میشودEperon (ز)

مهناوی - یکی از درجات نیروی دریائی. (رجوع به نیروی دریائی شود)

میان - وسط Milieu (ه)

میانه - ۱- متوسطومعتدلMoyenne (ه)

۲ - خطیکه از رأس مثلث بوسط قاعده متصل‌شود Mediane (ه)

میزه شناس - Urologue (پ)

میزه نای - حالب Urétère (پ)

میکرب - از کلمه فرانسه میکرب -

Microbe - جانوران ذره بینی بسیار کوچك (پ)

میکرب شناس - میکربیولژیست - Microbiologiste (پ)

میکرب شناسی - میکربیولژی - Microbiologie (پ)

میله - رشته باریك زیر پرچم در گلها Filet (گ)

مارپیچ - Spirale خطیکه در یك سطح بدور خود میپیچد . مانند چنبره زدن مار بدورخود درروی زمین (ف)

ماسه‌زی - Arénicole (ج)

ماشوره - Chaume - ساقه‌هائی ازرستنی‌ها که میان آنها تهی‌است مانند ساقه گندم ونی (گ)

ماندگار - چیزیکه پیوسته بریك‌حال مانده و تغییرنمیکند - Peristant - لایتغیر - Permanant (ف)

مجری - Pyxide - میوه ایست که چون جعبه ایست و در دارد مانند تخم خرفه (گ)

مخچه - دماغ‌اصغر Cervelet (پ)

مشکیزه - Ascidie (گ)

مکینه - محجمه Suçoire (گ ج)

میان‌بسامد- Moyenne Fréquence حرکت رفت و آمد متواتر متوسط (ف)

میانین - Périné قسمت پائین لگن در انسان (پ)

ناخنك - ناخن‌کوچك Onglet (گ)

ناراسته - غیر مستقیم Indirecte (ه) (ح)

نافه - مجموعه پرچمهای گیاه - Androcée (گ)

ناو - کشتی جنگی بمعنی اعم

ناوبری‌هوائی - بجای‌ائرو‌ناویگاسیون Aéronavigation پذیرفته شده‌است

ناودیس - چین‌خوردگیهای زمین که بشکل ناواست Synclinal (ز)

ناوچه - کشتی‌کوچك جنگی

ناهنجار - بی‌قاعده و برخلاف طریقهٔ معین Anormale (ف)

نای - قصبةالریه Trachée (پ)

نایژه- شعبه قصبةالریه Branche(پ)

نرخ - قیمت و ارزش هرسند یاسهم متاع در روزی که قیمت شده‌است Taux و Cours (ب)

نرده - اشل - مقیاس (ه)

نژاد - Race (گ)

نژاد شناسی - علمی‌است‌که احوال‌ملل مختلف را شرح داده وازاستعداد هرقوم گفتگو میکند این‌کلمه بجای Ethnographie و Ethnologie پذیرفته شده است .

نگاره - شکل figure (ف)

نما - اکسپزان Exposant (ح)

نمایندگی - آژانس Agence

نم‌سنج - میزان‌الرطوبه Hygromètre (ف)

نمودار - بجای گرافیك Graphique پذیرفته شده وآن خطی است که بالا و پائین رفتن مقدار متغیری‌را نمایش میدهد و برای رسم آن دو محور عمود بریکدیگر یا صفحه‌ای شطرنجی اختیار میشود وتغییرمقدار را در خانه های آن کاغذ معین مینماید شکل یا خطی را که از مجموع این نقاط ساخته می شود (نمودار) میگویند .

نمونه - این کلمه بجای لفظ فرانسه Spécimen اختیار شده است

نوسنگی - عصر حجر جدید - Néolithique (ز)

نشست - فرونشستن و فرورفتن‌زمین یا کوهستان Affaissement (ز)

نوشابه - بمعنی آب گوارا و آب حیات است چنانکه نظامی گوید :

مباد این درج دولت را نوردی
نیافتاد اندرین نوشابه گردی

نوش - مادهٔ شیرینی‌که دربای‌گلبرگها است Nectar (گ)

نوش‌آور - گلبرگی که دارای‌نوش است Nectarifère (گ)

نوش‌جای - جایگاه ماده شیرین‌گل Nectaire (گ)

نوشت افزار - لوازم التحریر

نوکار - اکسترن Externe دانشجوئی که امتحان مسابقه را گذرانده ودر بیمارستان بدستور کارورزبکارهای مقدماتی میپردازد .

نوك دل - راس‌القلب Point du coeur (پ)

نهان دانگان - مستور البذور. رستنی هائی که دانه آنها پوشیده است مانند باقلا Angiospermes (گ)

نهانزا - مخفی التناسل .. کمزاد - مخفی‌الزهر Cryptogames مانند خزه و قارچ (گ)

نهانزادان آوندی - مخفی التناسل و عائی - رستنی های لوله داری که گل ندارند مانند سرخس و پرسیاوشان - Cryptogames vasculaires (گ)

نیام - غلاف برگ یا گل Gaine (گ)

نیام ماهیچه - غلاف عضلانی - Aponevrose (پ)

نیرو - بجای قوه پذیرفته شده است Force (ف)

نیروسنج - میزان‌القوه - Dynamo-mètre (ف)

نابجا - عوضی Adventif (ط)

ناوپایان - Scaphopodces - جانورانی که پاهای آنها مانند ناو است (ج)

نرم شامه - ام الرقیق Pie-mère سومین پرده مغز (از همه داخل‌تر) (پ)

نوان - نوسان کننده - دارای حرکت رفت‌وآمدی‌منظم Oscillant (ف)

نویدن - نوسان کردن Osciller - (ف)

نهنج - Receptacle برجستگی سر گلهای مرکب که گلهای کوچك بر روی آن قرار دارند مانند طبق آفتاب گردان (گ)

نیامك - میوه ایست که غلافی دارد مانند لوبیا Gousse (گ)

نیش - انیاب Canine (گ)

نیمکرهٔ مغز - Hémisphère - cérébrale هریك از دو قسمت چپ و راست مغز (پ)

وات سنج - Wattmètre (ف)

واخواست - اعتراض - پرتست - Protest هنگامیکه براتی‌پذیرفته میشود از طرف دارنده سند یا براتکش واخواست میشود.

واروك - برجستگی روی پوست - Verru (ط)

وارون - معکوس Inverse (ه)

واریختن - رسیدگی بحساب برای تعیین کردن مقدار وام یا طلب و تعیین مانده بدهکار یاماندهٔ بستانکار بطریقی که اگر از نو حسابی باز کنند در آغاز حساب جدید جز باقیمانده حساب گذشته چیزی‌ننویسند. تصفیه و Liquidation

وازنش - دفع - پس‌زدن Répulsion (ف)

واکنش - عکس العمل - انفعال Réaction (ف)

واگذارنده - (بانك) کسیکه چیزی را میفروشد و بدیگری می دهد Cédant

واگرائی - تباعد Divergence (ف)

وام فرسائی - استهلاك دین

وضع - حالت‌بدهی یادارائی‌تجارتخانه یا شرکتی ازحیث اسناد تجارتی‌و ارزها Situation-Position

ولت‌سنج - Voltmètre (ف)

والان - پستانداران آبی-Cetacées پستاندارانی که در آب زیست می کنند (ج)

واژه های علمی

هاگ - جزئی از موجودات است که از آنها جدا شده و روئیده وتخم برروی آن پدید میاید Spore

هاگ‌دار - دارای هاگ Sporulé

هاگ‌فشانی - پراکندن هاگ . Sporulation (گ)

هاگچه - هاگ کوچك Sporule

هاگ‌گذاری ... Sporisation

هامن - سطح مستوی un plan (ه)

هامون - بیابان صاف و مسطح ـ Plaine (ز)

هزارگان - الوف (ح)

هزاره - الف (ح)

همانند - شبیه Semblable (ه)

هستی - وجود Existence (ف)

هم‌ارز - دوچیز که ارزش‌آنها برابر یکدیگر باشد Equivalent

هم‌ارزی - برابری ارزش دو چیز Equivalence

همچند- معادل Equivalent (ح)

همچندی - معادله Equation (ح)

هم‌رس- متقارب Concourant (ه)

همزیستی - عمل شریك شدن دوگیاه برای زندگی Symbiose (ط)

هم‌گرائی- تقارب Convergence (ف)

هنجار - وضع و اندازه معین ـ Norme (ه)

هنرپیشگان - ارباب صنایع ظریفه Artiste

هنرسرای‌عالی - دانشکدهٔ صنعتی

همزمان- متساوی‌الزمان Synchrone (ف)

هواسنج- میزان‌الهوا Baromètre اسبابی است‌که فشارهوا باآن‌اندازه گرفته میشود (ف)

یاد - حافظه Mémoire

یاخته - سلول ـ کوچکترین جزءماده زنده Cellule

یکان - آحاد (ح)

یکه - واحد (ح)

یکی کردن - بجای لفظ فرانسه Unifier اختیار شده است (ب)

یکزمان - متحدالزمان ـ متشابه‌الزمان Isochrone (ف)

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

آئین نامه :

دانشگاه تهران

آئین‌نامه اداره کتابخانه و سخن رانیها و انتشارات فنی‌و راهنمائی تدوین‌رسالات دکتری دانشکده پزشکی ۱۴۳-II جلد دوم - آ ئین نامه مجازاتهای انتظامی ۱٤٦-II جلد دوم - آ ئین نامه حضور و غیاب دانشجویان دانشکده پزشکی ۱٤۷-II جلد دوم - آئین نامه ورود پزشکان مجاز بدانشکده پزشکی۱٤۸- II جلد دوم - آئین نامه راجع بپذیرفتن فارغ‌التحصیلهای آموزشگاه‌عالی‌مامائی در دانشکده پزشکی ۱٤۸-II جلد دوم - آئین نامه راجع بپرداخت حق‌امتحان در دانشکده پزشکی ۱٤۹ - II جلد دوم - آئین نامه اجرای قانـون تربیت معلم ۱۲ - V جلد یکم - آ ئین نامـه رساله دکتری زبان فارسی ۲۷-V جلدیکم - آئین نامه امتحان دکتری زبان فارسی ۲۹-V جلد یکم - آئین‌نامه امتحانات دانشکده ادبیات و علوم و دانشسرایعالی ۳۲-V جلد یکم - آئین نامه موقتی دانشکده هنرهای زیبا ۳-VI جلد دوم - آئین نامه امتحان ورودی دانشکده هنرهای زیبا ٤-VI جلد دوم. آئین‌نامه داخلی دانشکدهٔ هنر های زیبا ۷-VI جلد دوم -- آئین نامه راجع بدانشجویان دانشکده حقوق که دوسال در یك کلاس میمانند٥٤ -VII جلد دوم - آئین نامه مدرسه دواسازی سابق ۵۳- VIII جلد دوم - آئین نامه راجع بدانشنامه دکتری دارو سازی ٥٦-VIII جلد دوم - آئین‌نامه‌کارآموزی دانشجویان داروسازی ٥۹-VIII جلد دوم - آ ئین نامه ورود فارغ التحصیلهای پنجساله متوسطه دختران بشعب دارو سازی و دندانسازی ۳-IX جلد دوم - آ ئین نامه دکتری دندانسازی ٤-IX جلد دوم - آئین‌نامه راجع بپذیرفتن پزشکان مجاز دردانشکده پزشکی ۱٥۷- II جلد دوم - آ ئین نامه دخول دانشجویان دانشکده فنی بکارخانـه ۲۰۱-III جلد دوم - آئین نامه انتقال دانشکده معقول و منقول بدانشکده های حقوق و ادبیات ۱-IV جلد دوم - آ ئین نامه دریافت شهریه از دانشجویان داروسازی ودندانسازی ۳-IX جلد دوم آئین‌نامه انتخاب محصلین دانشسرایعالی برای قسمت شبانه روزی ۳٥-V جلدیکم - آئین‌نامه ورود دکترهای‌دندانسازی بدانشکده پزشکی ۱٥۷-II جلد دوم - آ ئین نامه راجع بامتحانات تجدیدی دانشکده پزشکی ۱٥۷-II جلد دوم .

آئین دادرسی کیفری سال سوم حقوق ۳۰-VII جلد دوم -

آب شناسی وزمین‌شناسی‌سال چهارم داروسازی ٤۱-VIII جلددوم- تأسیسات‌آبی سال

پزشکی ۱۰-II جلد یکم - اساسنامه دانشکده فنی ۶-III جلدیکم - اساسنامه و دستور تحصیلات دانشسرایعالی ۲۰-V جلد یکم - اساسنامه دانشسرایعالی ۲۲ V جلد یکم - اساسنامه مدرسه دواسازی ٥٤-Vlll جلد دوم - اساسنامه شعبه داروسازی دانشکده پزشکی٥٦-Vlll جلد دوم- اساسنامه ودستورتحصیلات مدرسه عالی دندانسازی ۱-IX جلد دوم - اساسنامه شعبه دندانسازی دانشکده پزشکی ٥-iX جلد دوم - متمم اساسنامه دانشسرایعالی ۱۱۷-V جلد یکم- اساسنامه دانشسرایعالی ۲۱۹-V جلد دوم - اساسنامه دانشکدهٔ هنر های زیبا ۱-Vl جلد دوم - آئین‌نامه اجرای ماده ۹ - اساسنامه دانشکده معقول‌ومنقول ۱۵-lV جلد یکم .

استادان

صورت استادان دانشگاه ٤۱-l جلد یکم .

اصول پرورش آموزگار دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱٦۷-V جلد دوم - اصول آموزش و پرورش دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱٦۹-V جلد دوم .

اقتصاد و حقوق صنعتی سال‌چهارم دانشکده فنی ۱۳۸-lll جلد یکم - اقتصاد سال اول دانشکده حقوق ٥-Vll جلد دوم - سال دوم ۱۳-Vll جلد دوم - اقتصاد اجتماعی سال‌سوم حقوق ٤۳-Vll جلد دوم .

البرز (رجوع شود بکالج البرز)

الکتریسیته - الکتریسیته صنعتی سال سوم دانشکده فنی ٥٦-lll جلد یکم - الکترو تکنیك عمومی سال‌سوم دانشکده فنی ۸۰-lll جلدیکم - اندازه گیری الکتریکی سال سوم و چهارم دانشکده فنی ۸۹-lll جلد یکم - آزمایشگاه اندازه‌گیری الکتریکی سال‌سوم و چهارم دانشکده فنی ۹۳-lll جلد یکم - آزمایش‌ماشین آلات الکتریکی سال سوم دانشکده فنی ۹٥-lll جلد یکم - آزمایش های ماشین های الکتریکی ۱۱۹-lll جلد یکم - آزمایش ماشین های الکتریکی سال چهارم دانشکده فنی ۱۷۹-lll جلد یکم - حمل و نقل الکتریکی سال سوم دانشکده فنی ۱۳۸-lll - حمل و نقل الکتریسیته سال چهارم دانشکده فنی ۱۸٤-lll جلدیکم - ساختمان ماشینهای الکتریکی سال سوم و چهارم دانشکده فنی ۹۸-lll جلد یکم - موارد استعمال مکانیکی برق سال‌چهارم دانشکده فنی

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

بهداشت – سال چهارم دارو سازی ۴۴-VIII جلد دوم - بهداشت دهان و دندان شعبه دندانسازی ۱۱-IX جلد دوم - سال چهارم دندانسازی ۲۷-IX جلددوم سال ششم پزشکی ۱۲۷-II جلد دوم

بهره برداری راه آهن سال چهارم دانشکدهٔ فنی ۱۴۵-III جلد یکم – بهره‌برداری نفت سال چهارم دانشکده فنی ۱۵۰-III جلد یکم

بیماریهای جراحی سال چهارم و پنجم دانشکده پزشکی ۵۰-II جلد یکم - بیماریهای مجاری بول ۵۰-II جلد یکم — بیماریهای همگانی سال سوم پزشکی ۴۲-II جلد اول - بیماریهای پزشکی سال چهارم و پنجم پزشکی ۸۵-II جلد یکم - بیماریهای عقلی سال ششم پزشکی ۱۱۳-II پزشکی بیماریهای چشم و گوش و حلق و بینی سال ششم پزشکی ۱۱۶-II جلد یکم - بیماریهای پوست سال‌ششم پزشکی ۱۱۸-II جلدیکم - بیماریهای دندان شعبه دندانسازی ۹-IX جلد دوم بیماریهای دهان شعبه دندانسازی ۱۵-IX جلد دوم - بیماریهای همگانی شعبه دندانسازی ۳۳-IX جلد دوم .

بیمه سال‌سوم حقوق ۴۴-VII جلد دوم

بیولوژی نباتی سال اول پزشکی ۲۲-II جلدیکم - بیولوژی حیوانی سال اول‌پزشکی ۲۳-II جلد یکم

پارادانتر - پیوره شعبه دندانسازی ۱۷-IX جلد دوم

پرتوشناسی - دندانسازی ۲۵-IX جلد دوم

پرسبکسیون - سال چهارم دانشکده فنی ۱۵۹-III جلد یکم

پزشکی ودانشکده پزشکی .

اصلاح ماده سه اساسنامه دانشکده پزشکی ۲۹– I جلد یکم- آئین نامه مربوط بانتخاب کمك آزمایشگاههای دانشکده پزشکی و داروسازی و دندانسازی ۳۲- I جلد یکم – اساسنامه دانشکده پزشکی ۱۰ – II جلد یکم - برنامه تفصیلی دانشکده پزشکی ۱۰ – II جلد یکم – تشریف فرمائی والاحضرت همایون ولایتعهد بدانشکده پزشکی ۱ – II جلد یکم — آئین نامه امتحان مسابقه ورودی دانشکده پزشکی ۱۲۹ - II جلد دوم – آئین نامه نام نویسی

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

دارو سازی

شرط ورود برشته های دندانسازی و دارو سازی دانشکده پزشکی ۳۳ - I جلد یکم - آئین نامه مدرسه دوا سازی سابق ۵۳ - VIII جلد دوم اساسنامه مدرسه دوا سازی ۵٤-VIII جلد دوم - اساسنامه شعبه داروسازی دانشکده پزشکی ۵٦ - VIII جلد دوم - آئین نامه کارآموزی دانشجویان دارو سازی ۵۹ -VIII جلد دوم - آئین نامه ورود فارغ التحصیلهای پنجساله متوسطه دختران بشعب دارو سازی و دندانسازی ۳ - IX جلد دوم - آئین نامه مربوط بانتخاب کمك آزمایشگاه های دانشکده پزشکی و دوا سازی و دندانسازی ۳۲ - I جلد یکم - شرط ورود فارغ التحصیل های دبیرستان دارو سازی در دوره عالی دارو سازی ۳ - IX جلد دوم - آئین نامه دریافت شهریه از دانشجویان دارو سازی و دندان سازی ۳ -IX جلد دوم- شرط ورود فارغ التحصیل های دوره عالی دارو سازی و دندانسازی بدوره دکتری ۳-IX جلد دوم - شرط ورود مدرسه دوا سازی سابق ۵۲ - VIII جلد دوم .

دارو شناسی

عملیات دارو شناسی ۱۱۰ - II جلد یکم - سال پنجم پزشکی ۱۰۸ - II جلد یکم .

دارو های جالینوسی سال دوم وسوم دارر سازی ۱۷ - VIII جلددوم - داروهای شیمیائی سال دوم وسوم دارو سازی ۲۹ - VIII جلد دوم -

دانشسرایعالی

اساسنامه ودستور تحصیلات دانشسرایعالی ۲۰- Vجلدیکم- اساسنامه دانشسرایعالی ۲۲ -V جلد یکم - آئین نامه امتحانات دانشسرایعالی ۲۲۰-V جلد دوم

شرط ورود سایر فارغ التحصیل های عالیه بدانشکده ادبیات وعلوم ودانشسرای عالی ۳۱ - V جلد یکم - آئین نامه امتحانات دانشکده ادبیات و علوم و دانشسرای عالی ۳۲-V جلد یکم - تاریخچه دانشسرای عالی ۱-V جلدیکم اساسنامه نامهدانشسرای عالی۲۱۹ - V جلد دوم - راجع به معلمین داوطلب ورود دانشسرای عالی ۲۹ -I جلد یکم - شرط ورود فارغ التحصیل های

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

دستور تحصیلات مدرسه عالی دندانسازی ۱ - IX جلد دوم- دستور تعلیمات دانشکده معقول ومنقول ۱۳ - lV جلد یکم -

دفترداری سال چهارم دانشکده فنی ۱۴۱ - III جلد یکم

دکتری

آئین نامه رساله دکتری زبان فارسی ۲۷ - V جلد یکم - آئین‌نامه امتحان دکتری زبان‌فارسی ۲۹ - V جلد یکم - آئین‌نامه راجع بدانشنامه دکتری دارو سازی ۵۶ - Vlll جلد دوم - آئین نامه دکتری دندانسازی ٤-IX جلد دوم - مقررات اساسی راجع بدرجه دکتری درزبان وادبیات فارسی۲٦- V جلد یکم - شرط ورود فارغ التحصیل های دوره عالی دارو سازی و دندانسازی بدوره دکتری ۳و٤ - lX جلد دوم - آئین نامه دکتری دندان سازی ٤ - IX جلد دوم - معلمین دانشگاه که بمقام دکتری رسیده اند - ۳٦ - lX جلد دوم - دکتری افتخاری ۳۸-lX جلد دوم

دندانسازی

شرط ورود برشته های دندانسازی و دارو سازی دانشکده پزشکی ۳۳ - l جلد یکم - اساسنامه و دستور تحصیلات مدرسه عالی دندانسازی ۱ - lX جلد دوم - آئین نامه ورود فارغ التحصیل های پنجساله متوسطه دختران بشعب دارو سازی و دندانسازی ۳ - IX جلد دوم - اساسنامه شعبه دندانسازی دانشکده پزشکی ٥ - lX جلد دوم - آئین نامه مربوط به انتخاب کمك آزمایشگاه های دانشکده پزشکی و دارو سازی ودندانسازی ۳۲-l جلد یکم - شرط ورود فارغ التحصیل های دبیرستان دندانسازی در دوره عالی دندانسازی ۳ - lX جلد دوم - آئین نامه دریافت شهریه از دانشجویان دارو سازی و دندانسازی - شرط ورود فارغ التحصیل های دوره عالی دارو سازی و دندانسازی بدوره دکتری ۳ و ٤ - lX جلد دوم - آئین نامه دکتری دندانسازی ٤ - lX جلد دوم - دندانسازی عملی شعبه دندانسازی ۲۱ - lX جلد دوم

دیرین شناسی - دانشکده علوم و دانشسرایعالی ۹۱ - V جلد یکم ٠

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

شوری

شیمی

یکم - شیمی فیزیك دانشکده علوم و دانشسرایعالی ۷۵ - V جلد یکم
عربی - زبان و ادبیات عرب دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۳۲ - V جلد دوم
برنامه عربی سال دوم دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۳۳ -V جلد دوم-
تاریخ ادب عرب دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۳٤ - V جلد دوم
علم‌الاجتماع - دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۷۲ - V جلد دوم
علم‌الاخلاق پزشکی شعبه دندانسازی ۲۹ - IX جلد دوم
علوم و دانشکده علوم

دستور و مقررات راجع بدانشکده علوم و ادبیات ۱۷-V جلد یکم - آئین‌نامه امتحانات دانشکده ادبیات و علوم و دانشسرایعالی -- ۳۲ - V جلد یکم - شرط ورود سایر فارغ التحصیلهای عالیه بدانشکده علوم و ادبیات و دانشسرایعالی ۳۱-V جلد یکم - علوم طبیعی دانشکده علوم دانشسرایعالی ۸۱-V جلد یکم -
فارغ‌التحصیلهای دانشگاه تهران و مدارس عالیه سابق که ضمیمه دانشگاه شده است ۱ - X جلد دوم

فارماکودینامی شعبه دارو سازی ۳۷ - VIII جلد دوم ·
فقه - سالهای اول و سوم حقوق ۱۱ - ۲۸ - VII جلد دوم
فلسفه جدید دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۵۸ - V جلد دوم - فلسفه آموزش و پرورش دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۷۱ - V جلد دوم - فلسفه قدیم و منطق دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۵۰ - V جلد دوم -
فنی و دانشکده فنی

اساسنامه دانشکده فنی ٤ - III جلد یکم
آئین نامه امتحانات دانشکده فنی ٦ - III جلد یکم - آئین نامه دخول دانشجویان دانشکده فنی بکارخانه ۲۰۱ - III جلد دوم -- مقدمه راجع بدانشکده فنی ۱--III جلد یکم

فیزیك

عملیات فیزیك سال اول دانشکده فنی ۱۸ -III جلد یکم - سال دوم دانشکده فنی ۳٦ - III جلد یکم - فیزیك طبی سال اول و دوم دانشکده پزشکی ۲۲ - II جلد یکم - فیزیك سال اول دانشکده فنی - ۱۷ - III جلد یکم

فهرست الفبائی راهنمای دانشگاه

نقشه -

نقشه برداری سال دوم دانشکده فنی ۳۹ - III جلد یکم- نقشه‌برداری زیر زمینی سال سوم دانشکده فنی ۷۲ - III جلد یکم - نقشه برداری و نقشه خوانی دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۹۵ - V جلد دوم -

نقاشی ومناظرو مرایا دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۲۰۳ - V جلد دوم

واژه های علمی - در آخر جلد یکم و آخر جلد دوم راهنمای دانشگاه قبل از فهرست چاپ شده است .

ورود مراجعه شود به (شرط ورود) .

هندسه تحلیلی - سال اول دانشکده علوم و دانشسرایعالی ٤٤ - V جلد یکم متمم هندسه سال سوم دانشکده علوم و دانشسرایعالی ٤۷ - V جلد یکم - هندسه سال اول دانشکده فنی ۱۱ - III جلد یکم - هندسه ترسیمی سال‌اول دانشکده فنی ۱۳ - III جلد یکم - هندسه تحلیلی سال اول دانشکده فنی ۱۱-III - جلد یکم - هندسه سال دوم دانشکده فنی ۲٤ -III جلد یکم.

هنرهای زیبا و دانشکده هنرهای زیبا -

آئین نامه موقتی دانشکده هنرهای زیبا ۳ -VI جلد دوم - آئین نامه امتحان ورودی دانشکده هنرهای زیبا ٤ - VI جلد دوم - آئین‌نامه داخلی دانشکده هنرهای زیبا ۷-VI جلد دوم - تأسیس دانشکده هنرهای زیبا ۱-VI جلددوم اساسنامه دانشکده هنرهای زیبا ۱ -VI جلد دوم .

هواپیما - سال چهارم دانشکده فنی ۱۹۲ -III جلد یکم -

هوا شناسی - دانشکده ادبیات و دانشسرایعالی ۱۹٤ -V جلد دوم

هیئت و نجوم - سال دوم و سوم دانشکده علوم و دانشسرای عالی ٤۸ - V جلد یکم .

هیدرلیک - سال سوم دانشکده فنی ٥٤ - III جلد یکم